Dan Ioan

Procesul Maresalului Ion Antonescu 08

Dan Ioan

Procesul Mareşalului Ion Antonescu

BUCUREŞTI 2005

CUPRINS:

Regele Minai I şi gi. Ion Antonescu inspectând linia frontului, Basarabia.

Mareşalul Ion Antonescu strânge mâna unui ostaş în Ucraina, întreţinându-se cu un bătrân moldovean care participase în războiul din 1877

pentru independenţă.

Răsplătirea vredniciei, a devotamentului şi a jertfei celor care au căzut pentru pământul strămoşesc, după cucerirea Odesei.

Ion Antonescu în Basarabia.

Mareşalul Ion Antonescu, gri. Petre Dumitrescu, pe front.

MS Regele, D-l Mareşal Ion Antonescu şi D-l profesor Mihai.

Antonescu, Preşedintele Consiliului de Miniştri în inspecţie pe.

Frontul de Răsărit la Mariopol.

Mareşalul Ion Antonescu şi guvernatorul Transnistriei prof. Gheorghe Alexianu în gara de la Tiraspol.

Mareşalul Ion Antonescu printre ofiţeri.

Mareşalul Ion Antonescu, rugându-se, calm şi demn, cu puţine momente înainte de execuţie.

Mareşalul Ion Antonescu, împreună cu Mihai Antonescu, Gheorghe Alexianu şi Constantin Vasiliu sunt escortaţi pe ultimul drum.

Li se citeşte verdictul de respingere a cererilor de comutare a pedepsei cu moartea.

Desăvârşirea asasinatului.

CUVÂNT INTRODUCTIV.

Procesul judiciar înscenat mareşalului Ion Antonescu s-a desfăşurat în luna mai 1946, în condiţiile cu totul deosebite în care se afla România la sfârşitul celui de Al doilea război mondial.

Era perioda în care se bucura de mare publicitate judecarea criminalilor de război, fie de către tribunale internaţionale, fie de către tribunale naţionale.

Noţiunea de „crime de război" nu avea o definiţie clară şi unitară printr-o legislaţie anterioară războiului. Această situaţie a făcut posibilă definirea

„crimei de război" de către ţările învingătoare, în funcţie de interesele forţelor politice aflate la putere.

Aşa se face că s-a ajuns să fie considerate crime de război în afara faptelor de încălcare a normelor internaţionale referitoare la purtarea războiului şi alte acte de guvernare ale conducătorilor ţărilor învinse sau care au fost considerate învinse.

Este semnificativ faptul că nici o personalitate din ţările învingătoare, cu excepţia unor aşa numiţi „colaboraţionişti", nu a fost condamnată pentru

crime de război.

Nu mi-am propus să relatez şi să examinez cazuri în care Aliaţii au încălcat normele internaţionale referitoare la ducerea războiului, pe care, evident, nu le-a condamnat nici un tribunal. Doresc însă să-mi exprim părerea că justiţia pe care o face învingătorul nu poate fi dreaptă şi nici imparţială.

Situaţia deosebită în care se afla România după cel de-Al doilea război mondial a fost determinată de cel puţin două cauze şi anume:

— Conferinţa de pace nu a recunoscut ţării noastre statutul de ţară

cobeligerantă, cu toate că, din punct de vedere al aportului adus la înfrângerea fascismului, s-a clasat pe locul patru;

— România a intrat în sfera de influenţă a URSS, influenţă care s-a materializat într-o dominaţie pe toate planurile. Noile forţe politice care se înfiripau cu sprijinul Moscovei au organizat toate procesele judiciare împotriva

aşa numiţilor criminali de război şi vinovaţi de dezastrul ţării, urmărind şi prin aceasta două obiective majore.

În primul rând, s-a urmărit ca prin aceste procese să se dea satisfacţie deplină Uniunii Sovietice, ai cărei conducători nu-iputeau ierta pe cei care au luptat împotriva lor, chiar dacă au făcut-o în virtutea dreptului sacru al apărării integrităţii teritoriale a ţării.

În al doilea rând, prin procesele judiciare intentate împotriva tuturor celor care au luptat împotriva bolşevismului, ori aveau alte concepţii politice, noile forţe au urmărit şi realizat monopolizarea puterii în ţară şi lichidarea tuturor celor care se opuneau sau care s-ar fi putut opune.

Mai trebuie să menţionez faptul că, în România, listele „criminalilor de război" erau întocmite de Comisia Aliată de Control (Sovietică). Nu cunosc nici un caz în care o persoană trecută pe aceste liste să fi fost achitată de aşa numitul Tribunal al Poporului. Despre ce judecată putea fi vorba, vom vedea în cuprinsul lucrării.

Acestea au fost împrejurările în care a fost judecat, condamnat şi executat mareşalul Ion Antonescu. Despre acest proces, ca de altfel şi despre alte mari procese din acele vremuri, opinia publică nu a ştiut decât ceea ce s-a scris în presa aservită noilor forţe politice.

Este adevărat că, în anul 1946, a fost publicată o carte intitulată

Procesul Marii Trădări Naţionale, stenograma dezbaterilor de la Tribunalul Poporului asupra guvernului Antonescu.

Cartea nu are autor, iar după ştiinţa mea a avut o circulaţie restrânsă. În ultimele două decenii nu mai putea fi găsită nici în bibliotecile publice. Ea a constituit, însă, sursa principală de inspiraţie pentru puţinii scriitori care s-au încumetat să abordeze, măcar parţial, subiectul „Mareşalul Ion Antonescu „.

Nu am reuşit să citesc această carte decât după Revoluţia din decembrie 1989, când am obţinut un exemplar xeroxat.

Scopul declarat al publicării cărţii respective a fost dorinţa ca Ţara să

cunoască adevărul în legătură cu cei vinovaţi de „crime de război şi de dezastrul ţării”.

În primul rând, este redat integral actul de acuzare întocmit de aşa numiţii acuzatori publici. Toate actele de guvernare a României din perioada 1940-1944 sunt prezentate drept crime de război şi acte de trădare a intereselor poporului român.

Cea mai gravă crimă de război şi de trădare a intereselor poporului român a fost considerată războiul antisovietic, fără a se face nici o referire la faptul că, în vara anului 1940, Uniunea Sovietică a pus stăpânire în mod samavolnic pe o importantă parte a teritoriului României.

Ce conţine de fapt şi ce posibilităţi ne oferă această carte pentru cunoaşterea adevărului?

Pentru a se demonstra „dezastrul” la care a fost adusă România de guvernul Antonescu, au fost prezentate datele oficiale ale pierderilor materiale şi umane suferite de ţara noastră în cel de-al doilea război mondial, atât pe frontul de Est cât şi pe cel de Vest. Nu se recunoaşte că România nu a urmărit prin participarea la război, în ambele lui faze, anexarea de teritorii ce nu-i aparţineau, ci exclusiv eliberarea teritoriilor naţionale ocupate prin abuz în vara anului 1940.

Cât de mult ţineau „acuzatorii publici” la interesele poporului român rezultă cu pregnanţă din împrejurarea că unul din capitolele actului de acuzare este intitulat „Diversiunea în jurul Ardealului de Nord”, din care citez primul

alineat, deosebit de semnificativ după opinia mea: „Una din cele mai infame atitudini ale guvernului Antonescu a fost poziţia luată în chestiunea Ardealului de Nord. S-a agitat această chestiune, făcându-se din ea o diversiune care rivalizează cu diversiunea evreiască. S-a întreţinut în ţară ideea Ardealului numai cu scopul ca să se uite crima războiului contra URSS. S-a întreţinut ura faţă de populaţia maghiară”.

Lată numai o mostră a modului în care vedeau autorii procesului interesele poporului român, pe care au avut neruşinarea să susţină că le apără: Aşa numitul act de acuzare este străbătut de la început până la sfârşit de invective şi acuzaţii nefondate adresate guvernului Antonescu şi de fraze bombastice, lipsite de conţinut şi de suport probator.

Un act de acuzare, oricât de bine ar fi ticluit, nu constituie o probă

injustiţie.

Sunt apoi redate interogatoriile stenografiate ale acuzaţilor: Ion Antonescu, Mihai Antonescu, general Constantin Pantazi, Constantin Vasiliu, Tătuş Dragoş, Gheorghe Dobre, Ion Marinescu, Traian Brăileanu, Dumitru Popescu, Constantin Petrovicescu, Constantin Buşilă, Nicolae Mareş, Petre Tomescu, Gheorghe Alexianu, Radu Lecca şi Eugen Cristescu.

La toate zecile de întrebări încrucişate adresate atât de preşedintele completului de judecată cât şi de către „acuzatorii publici”, cei în cauză au răspuns cu demnitate, iar aceste răspunsuri, care nu au putut fi combătute, nu oferă posibilitatea reţinerii în sarcina inculpaţilor comiterea vreunei infracţiuni.

Exasperaţi de lipsa de eficienţă a interogatoriilor, „acuzatorii publici”

recurgeau la fel defel de întrebări care se doreau a fi încuietoare, dar care eşuau la fel ca şi celelalte.

Un singur exemplu:

Acuzatorul public I. Stoican, după 56 de întrebări adresate de preşedinte mareşalului Ion Antonescu, a avut următoarea intervenţie: „Vă rog să binevoiţi apune întrebarea acuzatului: Ce căuta cu trupele la Stalingrad? „

Mă rezum în acest moment să redau, fără comentarii, prima parte a răspunsului dat de mareşalul Ion Antonescu la această întrebare, care exprima, de fapt, esenţa întregului proces: „Când o ţară se găseşte într-un război, armata acestei ţări trebuie să meargă până în fundul pământului ca să câştige războiul. Este unul din principiile capitale care s-au aplicat de la romani şi până astăzi”.

Şi acest răspuns, la fel ca şi celelalte, a rămas fără replică.

Cu privire la această problemă voi reveni mai pe larg în cuprinsul lucrării.

În continuare, în cartea menţionată au fost redate stenogramele depoziţiilor martorilor: George Brătianu, Dinu Brătianu şi Iuliu Maniu.

Aceşti martori, deşi au exprimat unele divergenţe de păreri pe probleme de ordin politic, divergenţe fireşti de altfel, nu au furnizat date pe baza cărora

să poată fi reţinute în sarcina acuzaţilor crime de război. În fond, martorii au confirmat declaraţiile celor judecaţi.

În finalul cărţii sunt redate stenogramele rechizitoriilor orale susţinute de

„acuzatoriipublici”: Dumitru Săracu, Constantin Dobrian şi Vasile Stoican.

Aceste rechizitorii reproduc şi detaliază actul de acuzare şi nu pot fi apreciate decât ca discursuri cu caracter politic. Oricum, ele nu au caracter de probă a vinovăţiei acuzaţilor.

Pretinsele probe de vinovăţie, la care fac referiri, vor fi analizate în detaliu în cuprinsul lucrării.

Cel, sau cei care s-au ocupat de selectarea actelor dosarului pentru a fi publicate au omis cu bună ştiinţă sentinţa de condamnare. O sentinţă trebuie să constituie o sinteză a dosarului, în care sunt prezentate faptele, probele din care ele rezultă, argumentarea respingerii unor probe şi susţineri ale apărării, analiza textelor de lege ce urmează a fi aplicate şi demonstrarea că faptele reţinute se încadrează în articolele de lege invocate şi altele.

Sentinţa pronunţată în această cauză este de fapt o caricatură de sentinţă. Oricărui jurist i-arfifost ruşine să publice o asemenea hotărâre judecătorească.

Această prezentare a procesului intentat mareşalului Ion Antonescu şi colaboratorilor săi nu oferă, din punct de vedere juridic, posibilitatea

cunoaşterii adevărului şi formării unei convingeri cu privire la vinovăţia sau nevinovăţia penală a personalităţilor în cauză.

Evenimentele istorice au fost prezentate şi interpretate în mod denaturat, prin prisma nu a intereselor poporului român şi a adevărului istoric, ci prin

prisma intereselor unei puteri străine şi a exponenţilor acesteia din ţara noastră.

Adevărul nu poate fi cunoscut numai prin prezentarea actelor de acuzare şi a depoziţiilor făcute de trei martori, care nici ei nu au confirmat acuzaţiile. În acest proces istoric, au fost audiaţi zeci de martori despre ale căror depoziţii nu se vorbeşte nimic. Probele scrise, în principal stenogramele şedinţelor Consiliului de Miniştri au fost prezentate trunchiat, iar interpretarea dată nu corespunde adevărului.

Nu au fost prezentate stenogramele pledoariilor apărătorilor, apărările formulate de acuzaţi şi nici memoriile depuse de aceştia după dezbateri.

Solicitarea dreptului de a depune aceste memorii a fost motivată prin aceea că, în timpul dezbaterilor judiciare, acuzaţii nu au avut posibilitatea să se apere în mod corespunzător.

Unele probe scrise care nu conveneau acuzării nu au fost prezentate.

În aceste condiţii nu putem vorbi de adevăr.

Convingerea că opiniei publice nu i s-a oferit posibilitatea cunoaşterii realităţii în legătură cu procesul mareşalului Ion Antonescu am dobândit-o după ce am examinat piesele dosarului acestei cauze deosebit de importante, dosar care se compune din câteva zeci de volume.

Examinând piesele dosarului am intenţionat să fac o prezentare numai a procesului prin prisma unei analize strict juridice, obiective, a legalităţii ori nelegalităţii măsurilor şi hotărârilor adoptate în cursul acelui proces istoric.

Având însă în vedere că procesul mareşalului Ion Antonescu nu este un eveniment izolat al acelor timpuri, nu se poate vorbi de el fără o succintă

prezentare a cadrului politic şi legislativ în care s-a desfăşurat.

În consecinţă, lucrarea de faţă nu are la bază numai analiza pieselor dosarului penal, ci şi o trecere în revistă a principalelor acte legislative şi a altor acte normative din perioada de început al comunismului în România, precum şi date din alte procese politice.

În legătură cu personalitatea mareşalului Ion Antonescu au fost publicate unele lucrări, dar o analiză juridică a „cazului” Ion Antonescu nu s-a făcut până în prezent, iar o serie de documente şi date aflate în dosarul penal nu au ajuns la cunoştinţa publicului.

Ca jurist m-am străduit să păstrez o atitudine pe cât posibil neutră, neinfluenţată de sentimente şi să las cititorului posibilitatea să aprecieze singur faptele. Nu am reuşit însă să evit unele concluzii cu caracter juridic, dar acestea sunt opinii strict personale.

Singura în măsură şi în drept să se pronunţe prin hotărâri cu putere de lege este Justiţia ca instituţie şi nutresc speranţa că o va face.

Un proces judiciar de importanţa celui intentat Mareşalului, care s-a desfăşurat în condiţiile unui total dispreţ faţă de legi şi în mod deosebit faţă de Constituţia României, nu poate să rămână în istorie ca definitiv judecat. Acelaşi lucru se poate spune şi despre alte mari procese politice din acele vremuri deosebit de vitrege ale istoriei noastre.

Iii anii 1963-l964 au fost emise o serie de decrete de graţiere individuală

a deţinuţilor politici, decrete care i-a cuprins, în final, pe toţi aceşti deţinuţi. S-a vrut să se creeze aparenţa că regimul comunist nu mai are adversari în România şi că lupta de clasă, care până atunci s-a tot ascuţit, ar fi încetat.

A urmat Plenara Partidului Comunist Român care a „înfierat” abuzurile şi ilegalităţile din trecut, de parcă nu aceste abuzuri şi ilegalităţi au stat la baza naşterii şi consolidării regimului comunist.

Dacă „înfierarea „ ar fi fost sinceră, ar fi fost normal să urmeze cel puţin următoarele măsuri:

— Amnistierea, nu numai graţierea tuturor condamnaţilor politici şi, mai mult, restituirea bunurilor confiscate, măcar a celor imobile;

— Tragerea la răspundere penală a celor vinovaţi de comiterea abuzurilor şi ilegalităţilor „înfierate „„ ca o garanţie că nu se vor repeta.

Aşa ceva nu s-a întâmplat până în decembrie 1989.

Ceva s-a întâmplat totuşi.

Prin intermediul justiţiei s-au declarat şi judecat o serie de recursuri extraordinare, ajungându-se la achitarea unor persoane condamnate în anii anteriori.

O primă categorie de persoane care au beneficiat de aceste rejudecări a constituit-o foştii activişti de frunte ai partidului unic, cum ar fi: Lucreţiu Pătrăşcanu, Vasile Luca şi alţii, care au fost consideraţi „victime „ ale abuzurilor şi ilegalităţilor din trecut, dar care, în realitate, au fost victime ale luptei pentru putere din interiorul partidului, consideraţi deviatori de la linia politică a Partidului Muncitoresc Român.

O altă categorie a constituit-o o serie de oameni de litere care, realmente, au fost victime ale abuzurilor.

În conjunctura favorabilă de atunci, Procuratura a acţionat cu recurs extraordinar în favoarea şi a altor persoane condamnate pe nedrept, care au formulat memorii sau chiar din oficiu.

Până unde putea merge abuzul în epoca regimului de „democraţie populară" este ilustrat de unul din cazurile de care am luat cunoştinţă după

anul 1965.

Este vorba de cazul inginerului Paul Loncear care, ministru al industriei grele, s-a plâns în repetate rânduri lui Gheorghe Gheorghiu Dej că, în lipsa lui, Securitatea îi întoarce casa pe dos, cerându-i insistent să-i atragă atenţia

ministrului de Interne Alexandru Drăghici, să înceteze cu asemenea practici.

Toate aceste demersuri au rămas fără rezultat.

Cu ocazia inaugurării şantierului Combinatului Siderurgic Galaţi, la festivitate a luat parte o delegaţie de partid şi de stat înfrunte cu Gh. Gheorghiu Dej. La înapoierea spre Bucureşti, în trenul prezidenţial, după „cinstirea

„ evenimentului, PaulLoncear a reluat reproşurile la adresa Securităţii, având şi o ieşire violentă faţă de Gh. Gheorghiu Dej.

La scurt timp după acel incident, Paul Loncear a fost arestat de Securitate, înscenându-i-se un proces politic pentru „manifestări duşmănoase la adresa regimului democrat popular", evident fără referire la incidentul menţionat.

După anul 1965, cineva şi-a amintit de acest proces şi Paul Loncear, pe atunci inginer la o uzină din Bocşa Română, judeţul Caraş-Severin, a fost chemat la Direcţia Procuraturilor Militare solicitându-i-se să-şi formuleze un memoriu de recurs extraordinar.

Paul Loncear a refuzat iniţial să formuleze un asemenea memoriu motivând că îi este teamă că, dacă va fi reabilitat penal, ar fi posibil să i se dea din

nou o funcţie de „de răspundere”, ceea ce în nici un caz nu mai doreşte.

Cele mai grave abuzuri care au marcat decisiv destinele României, abuzurile din perioada 1945-l950 şi, în special, cele săvârşite prin intermediul aşa zisului „Tribunal al Poporului”, nu aufost abordate până în prezent în mod public.

Această aşa zisă instanţă de judecată a condamnat la moarte sau la muncă silnică pe viaţă tot ce a avut România mai bun în domeniul politic, militar şi cultural. S-a lovit în elita naţiunii române, singura care s-ar fi putut opune bolşevizării ţării. A urmat elita ţărănimii şi toţi cei care prezentau un potenţial pericol pentru noul regim politic adus cu tancurile din Răsărit.

Ce a urmat s-a văzut, dar marele public de astăzi nu cunoaşte întreaga dramă a României din acele vremuri.

Prin această lucrare mi-am propus, nu să fac literatură şi nici politică, ci să-mi aduc o modestă contribuţie la mai buna cunoaştere a realităţii.

Dosarul Mareşalului Ion Antonescu, precum şi alte date de care am luat cunoştinţă, mi-au oferit această posibilitate.

Autorul.

DATE BIOGRAFICE.

Mareşalul Ion Antonescu s-a născut la data de 2 iunie 1882, la Piteşti, dintr-o familie de militari şi agricultori, în care s-a cultivat, din generaţie în generaţie, patriotismul şi cele mai desăvârşite virtuţi.

Înclinat spre armată, intră, în anul 1898, la Şcoala de fii de militari din Craiova, de unde trece apoi, în 1902, la Şcoala pregătitoare de ofiţeri de infanterie şi cavalerie.

În 1904 este înaintat în gradul de sublocotenent, începându-şi activitatea de ofiţer la Regimentul l-Roşiori.

În 1911, având gradul de locotenent, este admis primul în Şcoala superioară de război, unde se remarcă prin fermitatea caracterului său şi mai ales prin claritatea şi judecata hotărârilor sale.

În 1913, cu gradul de căpitan, îl găsim ca şef al biroului operaţii, în statul major al Diviziei I de cavalerie, calitate în care se distinge în operaţiunile din Bulgaria, ceea ce îi aduce cea mai înaltă distincţie de atunci, „Virtutea Militară” de aur, acordată numai la doi ofiţeri, pe întreaga armată.

În anii 1914 şi 1915, în funcţia de comandant al escadronului de elevi de la Şcoala Militară de Cavalerie, dezvoltă şi înalţă educaţia morală şi virtuţile ostăşeşti ale viitorilor ofiţeri în cel mai înalt grad.

Deosebit de concludente cu privire la personalitatea elevului şi apoi a ofiţerului Ion Antonescu sunt notările făcute de comandanţii săi în foile calificative anuale.

În iunie 1904, căpitanul Praporgescu nota: „Antonescu a fost tot timpul exemplul camarazilor săi… Inteligent şi judecată sănătoasă. Excepţional de bun instructor, îi prevăd un viitor strălucit în armă „, iar căpitanul Sturdza nota tot atunci că: „Elevul Antonescu a fost un elev foarte bun, el a îndeplinit funcţia de sergent major la şcoala militară. El a fost prezentat M. S. Regelui la inspecţie, ca un elev deosebit de bun „.

Şeful de Stat Major al diviziei, maiorul Oprescu menţiona în octombrie 1906, între altele, în legătură cu Ion Antonescu: „Acest ofiţer a îndeplinit foarte bine toate însărcinările ce i s-au dat, atât în birou, cât şi la companie. Ofiţer serios, stăruitor, cu judecată sănătoasă, se poate conta pe el în toate împrejurările”, iar comandantul şcolii militare, locotenent colonelul Bassarabescu, a consemnat că: ^4 făcut cursurile şcoalei într-un mod cu totul distins. Posedând inteligenţă, stăruinţă şi conştiinţă… Se desemnează ca un element excelent pentru arma sa. A fost clasificat întâiul din promoţia sa”.

În acelaşi mod elogios este caracterizat de comandanţii săi şi în anul 1909. Citez din cele mai semnificative aprecieri: „Ofiţer eminent sub toate raporturile. Se distinge în toate acţiunile sale şi desfăşoară o energie extraordinară. Excepţional de inteligent şi conştiincios. Foarte bun instructor şi călăreţ îndrăzneţ. Iubeşte mult calul. Excelent camarad. Conduită exemplară.

În fine, este un oftţer de mare valoare pe care se poate conta în orice împrejurare. Îi prevăd un viitor strălucit”.

„Foarte disciplinat. Are simţul datoriei foarte dezvoltat. Conduce pe inferiori cu tact şi blândeţe. Are autoritate. Excelent camarad. Cu mult simţ al onoarei şi cu mult curaj militar. Are curajul răspunderii. Foarte devotat. Este demn, moral şi integru. Are o conduită exemplară „.

În anul 1911 Ion Antonescu este înaintat în grad în mod excepţional, iar în propunerea făcută în acest sens, locotenent colonelul Scărlătescu, înlocuitorul comandantului Şcolii Superioare de Război, menţionează, între altele, la 30 octombrie 1911, următoarele: „Inteligenţă vie, judecată dreaptă şi bine formată. La studiu s-a aplecat în mod cu totul distins. La aplicaţiunile tactice a dat rezultate excelente. Posedă un fond suficient de cultură generală şi o instrucţiune militară superioară.

În lucrările sale multă logică şi personalitate.

Pe timpul concentrării de instrucţie şi manevrelor din acest an, a fost ataşat la Divizia I-a de Roşiori, în serviciul de Stat Major, unde prin modul de conducere şi de îndeplinire a serviciului şi mai ales în recunoaşteri s-a distins în mod excepţional Posedă o educaţie militară cu desăvârşire distinsă, foarte disciplinat şi cu simţul datoriei. Camarad excelent.

Curajos şi cu un spirit de iniţiativă oportun.

Fiind un ofiţer distins sub toate raporturile şi întrunind fără nici o rezervă condiţiunile ort. 32 şi 23 din Legea şi Regulamentul înaintărilor, îl propun, în interesul armei din care face parte, pentru înaintare excepţională.

Îl caracterizez în acelaşi timp cu aptitudini speciale pentru serviciul de Stat Major”.

În anul 1916, deşi numai căpitan, este întrebuinţat ca şef al biroului operaţiilor, al armatei de nord, care înregistrează cele mai frumoase victorii în prima parte a campaniei din Transilvania. În noiembrie acelaşi an trece ca şef al Biroului de Operaţii al Armatei I.

Pentru modul strălucit al colaborării la pregătirea şi executarea operaţiilor acestei armate, a fost decorat „Proprio Moto” şi felicitat de către regele Ferdinand.

La 10 noiembrie acelaşi an trece ca şef al biroului operaţii la grupul de armată „General Prezan”, pregătind bătălia de la Bucureşti, a cărei concepţie constituie una din cele mai măiestrite şi îndrăzneţe operaţiuni de război.

Înaintat la gradul de maior este trecut ca şef al biroului operaţiilor din Marele Cartier General, unde rămâne până la sfârşitul războiului.

În aprilie 1917 este trimis la Petrograd ca delegat al Marelui Cartier General, pentru a stabili, în acord cu generalul Alexiev, planul colaborării ruso-române, iar cu generalul Kerenski, planul aprovizionărilor, dotării şi raporturilor cu armata rusă.

În anul 1919 este trimis la Constantinopol şi Belgrad ca delegat al Marelui Cartier General român, pentru a discuta planul de operaţii contra Ungariei, după care aduce armata română la victorie, cu ocuparea Budapestei şi potolirea revoltei bolşevice a lui Bella Kuhn.

Activitatea sa în Marele Cartier General îi dă satisfacţia de a vedea încoronate de succes colaborarea sa în pregătirea şi executarea planului care a dus armata română la cea mai strălucită victorie „Mărăşeşti 1917”.

Pentru această strălucită victorie (cum am mai spus) este decorat

„Proprio Moto” de către regele Ferdinand cu ordinul Mihai Viteazul. Cu această

ocazie i-a adresat următoarele cuvinte: , J.ntonescu, regele, mai mult ca oricare altul din ţară, ştie cât îţi datorează România Mare. Meritai de mult această

recunoaştere publică. Am scăpat însă ocaziile. Sunt fericit însă că a venit această zt\par

Cu privire la rolul deosebit pe care l-a avut Ion Antonescu în război, deosebit de concludente sunt şi notările făcute la 14 august 1918 de către Subşeful Marelui Cartier General, generalul Lupaşcu:…„Este capul secţiei operaţiilor din Marele Cartier General al Armatei, unde a legat numele său de întreaga activitate operativă a Armatei, devenind unul din principalele şi importantele motoare ale activităţii Marelui Cartier General.

În noianul activităţii foarte pricepută, devotată, energică şi foarte rodnică

se disting următoarele opere de cea mai mare importanţă: Planul de operaţii al ofensivei din Iulie;

Planul defensiv fi întreaga activitate de conducere pe timpul bătăliilor de la Mărăşeşti şi Trotuş, dovedind o deosebită aptitudine de prevedere şi

oportunitate cu aprecierea situaţiilor şi propunerea la timp a mijloacelor; Proiectul de dezarmare a armatei ruse;

Proiectul de ocupare a Basarabiei;

Proiectul de rezistenţă după Armistiţiul de la Focşani. Aceste opere capitale ar fi suficiente pentru aproba capacitatea superioară a acestui eminent ofiţer pentru comandament şi serviciu de Stat Major, pe care le-am distins încă

din Şcoala de război şi care s-au cristalizat printr-o experienţă solidă în războiul actual.

Este incontestabil că activitatea acestui ofiţer în timpul războiului a contribuit în foarte mare parte la dobândirea succeselor noastre şi la îndiguirea nesucceselor noastre, precum şi la întrebuinţarea rodnică a slabelor şi puţinelor noastre mijloace.

Cu toată convingerea mea proprie, mă unesc cu aprecierile tuturor şefilor săi din război, d-nii generali Prezan, Christescu şi Zadic, pentru a caracteriza pe locotenent colonelul Antonescu, ca o mare valoare militară a Armatei noastre, care merită şi este în interesul oştirei ca să ajungă cât mai repede în

treptele superioare ale ierarhiei Comandamentului şi a funcţiunilor de Stat Major.

Merită hotărât o înaintare excepţională repede în toate gradele şi funcţiunile”.

Urmărind, în continuare, activitatea şi evoluţia lui Ion Antonescu, vom constata că, având gradul de colonel, după un stagiu de 4 luni în armata franceză, urmează un curs de informaţii la Versailles.

Face parte, apoi, din delegaţia României care pune bazele tratatului de alianţă cu Polonia.

În anul 1920 ia parte ca delegat al României la Conferinţa de pace, pledând în comisia reparaţiilor cauza română cu o competenţă care a atras atenţia personalităţilor marcante străine.

În septembrie 1922 este numit ataşat militar în Franţa, iar în noiembrie 1922 este trecut în aceeaşi calitate în Anglia şi Franţa, până în noiembrie 1926, când este rechemat în ţară.

În anul 1923 este însărcinat a discuta la Londra, cu Lloyd Georg, chestiunea României în legătură cu situaţia din Balcani, iar în septembrie 1924

îl întâlnim la Geneva în misiune specială din partea guvernului român.

Rapoartele sale, de la Londra şi Geneva, prezentau cu o luciditate excepţională realitatea situaţiei internaţionale, în mod concis astfel: „Cine îşi reazemă graniţele pe Geneva şi securitatea colectivă le va pierde „…Cât

de profundă şi realistă a fost această concluzie, au demonstrat-o, cu prisosinţă, evenimentele care au urmat.

În noiembrie 1926 trece la Comanda Regimentului 9 – Roşiori „Principesa Elena”, unde rămâne până în iulie 1927, când este numit comandant al Şcolii Superioare de Război.

Până în 1929 reuşeşte să pună bazele unei noi reorganizări, a acestei şcoli şi pregătirii ofiţerilor elevi. În acelaşi timp este numit şi secretar general al Ministerului Apărării Naţionale.

De la 1 aprilie 1929 până în iulie 1931 comandă, pe rând, Brigăzile 5, 8

şi 6 Cavalerie.

În iulie 1931, cu gradul de general, revine la conducerea Şcolii Superioare de Război, unde rămâne până în iulie 1933.

Această perioadă se caracterizează printr-o imprimare definitivă a caracterului său ferm. Un suflet nou străbate în toate domeniile de pregătire, o muncă uriaşă, depusă pentru a imprima viitorilor conducători de mari unităţi puterea exemplului. De la pregătirea pur teoretică, lipsită de viaţă, din trecut, se trece la pregătirea în teren, la oţelirea caracterelor şi fermitatea hotărârilor.

A insuflat dinamismul său, cu o putere exemplară, tuturor celor care au lucrat cu el, zi şi noapte şi care s-au legat de el pentru totdeauna.

În iulie 1933 trece la comanda Diviziei a 3-a, unde pune în aplicare doctrina nouă profesată cu atâta convingere la Şcoala Superioară de Război.

Păstrând şi comanda diviziei, este numit în decembrie, acelaşi an, ca Şef al Marelui Stat Major al Armatei, unde rămâne până în decembrie 1934.

Deşi numai timp de un an, totuşi cu aceeaşi vigoare neobosită şi adânc cunoscător al problemelor în legătură cu armata noastră, trece la un vast proiect de reorganizare, care avea să ducă la reclădirea instituţiei pe care o vedea neglijată şi în prada unui pasivism condamnabil, în special, pune cu toată energia chestiunea înzestrării armatei şi pregătirii ei tehnice, de război, ca unul care îşi dădea seama perfect că situaţia din Europa merge cu paşi repezi spre o radicală transformare.

Spiritul său cinstit, dinamic, n-a putut răsturna înclinaţiile spre soluţii şovăielnice, temporizatoare. A demisionat, motivând că nu doreşte să-şi lege numele de prăbuşirea graniţelor, care devenea inevitabilă.

În Foaia Calificativă pe anul 1937, sub semnătura Inspectoratului General de Armată, general I. Prodan, găsim următoarele însemnări: „Generalul Antonescu comandă Divizia a 3-a de Infanterie, în mod remarcabil, din toate punctele de vedere.

Ofiţer general, care are toate însuşirile, virtuţile şi capacitatea, TVCMOSCUte de întreaga oştire – ca un strateg emerit, un fin tactician şi un organizator de forţă.

Trecând prin faţa ochilor mei toate Corpurile de Armată, în calitate de Inspector General de Armată (2 şi 3) – nu am dat peste un statut de serviciu atât de strălucit, ca al generalului Antonescu.

În timp de pace, în toate însărcinările şi comenzile avute, de la primul grad până la cel de general, a fost totdeauna întâiul, ales dintre aleşi, satisfăcând cu prisosinţă şi chiar peste aşteptări toate misiunile ce i s-au dat.

În timp de război a fost inspiratorul şi animatorul fără egal al marilor înfăptuiri, ce au dus la împlinirea idealului naţional şi pentru care nu avem destule cuvinte pentru a-ifi recunoscători.

Datorită probităţii modestiei şi a caracterului său integru, nu a vrut să

pună Steaua de General, deşi i se oferise la Tisa, înaintea camarazilor săi.

Câtă demnitate, câtă cinste ostăşească!

Memoriul său o dovedeşte din plin că este un ofiţer de mare valoare şi un caracter; totuşi au fost idei răzleţe, ce au făcut opinie separată; au greşit şi au ispăşit.

Adus în fruntea Marelui Stat Major, a avut o activitate prodigioasă; a reclădit Marele Stat Major la propriu şi la figurat, antrenând ofiţerii de Stat Major pentru adevărata lor menire.

Ceea ce îl caracterizează în mod deosebit pe generalul Antonescu este vasta sa cultură profesională şi generală; o educaţiune aleasă, un înalt simţ al demnităţii, un spirit de iniţiativă, un caracter hotărât şi mai ales un mare curaj al răspunderii.

Este omul care lasă urme ce nu se şterg; este ofiţerul care radiază

încredere în jurul său, este ostaşul cu cea mai mare experienţă de război; este şeful cel mai întovărăşit de virtuţi, cred singurul general din Armata Română, cel mai bine pregătit, care să rezolve orice problemă politico-militară, sau orice situaţie, oricât de superior ar fi comandamentul.

Numai cei ce au făcut războiul şi acei ce l-au apropiat şi, în urmă, îşi pot da seama de ce ascendent se bucură Generalul Antonescu, de energia sa constantă, de judecata sa clară şi de sinceritatea cu care îşi expune convingerile sale.

Este o fire independentă, un caracter, un adevărat conducător ce judm YQpede şi just, un şef!

De la acest valoros ofiţer superior, oştirea a cules roade şi renume; de la acest distins general va obţine, cred, servicii poate şi mai mari, căci pe lângă

sufletul său mare, e înzestrat cu acea puternică şi bine afirmată însuşire excepţională, voinţă de a birui.

Propun ca, în mod cu totul excepţional, să fie înaintat la gradul de General de Divizie şi să i se încredinţeze comanda de Corp de Armată, Inspectoratul

Cavaleriei sau orice altă înaltă însărcinare sau misiune, fiind ostaşul de cea mai mare nădejde a Ţării”.

În noiembrie 1937, generalul Antonescu este chemat la conducerea Ministerului Apărării Naţionale, iar după patru luni este trecut la comanda Corpului 3 Armată, a cărui comandă i se ia, datorită atitudinii sale deschise împotriva politicii duse de regele Carol II.

La 9 iulie 1940 este arestat şi închis la mănăstirea Bistriţa până la 2

septembrie 1940.

Evenimentele petrecute în cea de a doua parte a anului 1940, care au dus România în pragul prăbuşirii, îl aduc la conducerea statului, pe care îl va fauri după modelul său, pentru care a luptat şi n-a plecat capul timp de 40 de ani.

La 21 august 1941 este înălţat la gradul de mareşal al României.

Aceste date le-am extras dintr-o biografie oficială publicată în Editura Dacia în 1941 şi din foile calificative anuale, începând cu şcoala de ofiţeri, până

la gradul de general, documente aflate în dosarul penal judecat de aşa zisul tribunal al poporului.

Dacă biografia oficială, publicată în timp de Ion Antonescu era conducătorul statului, ar putea fi suspicionată de părtinire şi eventual de elogieri exagerate, menţiunile din foile calificative, ale elevului, ofiţerului şi generalului Ion Antonescu, întocmite de comandanţii săi de pe diferite trepte, în timpuri în care era greu de prevăzut că va ajunge într-o funcţie atât de înaltă, sunt în afara oricărei suspiciuni şi în afara oricărui interes de exagerare a calităţilor personale.

Constatând însă că între biografia oficială şi aprecierile comandanţilor săi există o perfectă concordanţă, nu putem concluziona decât că: tot ce s-a scris în legătură cu personalitatea lui Ion Antonescu nu constituie decât oglinda fidelă a calităţilor excepţionale care s-au regăsit în acest om, pe parcursul întregii sale existenţe.

Dovezi cu privire la personalitatea de excepţie a Mareşalului Antonescu se desprind din toate documentele, declaraţiile, memoriile aflate în dosarul penal, la care mă voi referi atunci când voi analiza faptele pentru care a fost acuzat şi apoi condamnat.

Nu pot însă încheia acest scurt capitol, fără a mă referi şi analiza unele documente, care, dat fiind caracterul lor mai general, nu îşi vor putea găsi locul în capitolele ce urmează.

Un prim asemenea document, aflat la dosar, îl reprezintă interviul acordat de generalul Ion Antonescu ziarului „Tribuna” din Roma, reprodus în ziarul „Universul” nr. 205, din 1 august 1941, intitulat Renaşterea României, luat de domnul Terranova.

„Pot să spun, scrie domnul Terranova, cu toată siguranţa afir-maţiunilor mele, că Ion Antonescu este iubit de poporul său. Şi această afirmaţiune este cu atât mai adevărată, cu cât eu însumi, la Bucureşti şi pretutindeni în România, pe unde am călătorit în aceste zile, am putut constata cu câtă

încredere, cu cât entuziasm, cu ce spirit de veneraţie este pronunţat numele lui Ion Antonescu, mai ales atunci când el se confundă cu victorioasele evenimente ale acestui război sfânt împotriva bolşevismului, alături de puterile Axei.

Fiindcă generalul Antonescu reprezintă România curată, liberată de toate acele nefaste influenţe care o făcuseră atât de penibil cunoscută în străinătate şi care o agitau în interior1'.

, yLui Ion Antonescu, conducătorul acestei bătrâne ţări latine, îi revine meritul de a fi anulat pericolul bolşevic de pe pământurile româneşti, care acum s-au înapoiat pentru totdeauna în sânul Patriei Mume. Conducătorul este un muncitor neobosit şi inteligent, comandant suprem al unei armate victorioase, el nu neglijează celelalte probleme vitale pentru interesul Naţiunii, ajutându-se de contribuţia esenţială a vice-preşedinteluide Consiliu, profesorulMihaiAntonescu”.

„Lumea, mi-a spus imediat conducătorul, începe în sfârşit să-şi schimbe opinia falsă pe care o avea despre poporul român, opinie care se datoreşte

desigur activităţii nu prea limpezi a fostelor guvernări ale ţării, oameni corupţi şi care nu oglindeau adevăratul spirit al poporului român. Dacă însă se va ţine seama de faptul că acest popor a dat dovada în decursul veacurilor de a fi un popor capabil, chiar în mijlocul nesfârşitelor şi grelelor adversităţi ale istoriei sale, de a-şi menţine nu numai integritatea teritorială, ci de a-şi păstra neştirbite personalitatea, limba, obiceiurile, fără să piardă o clipă din vedere marea şi glorioasa sa origine latină, se poate uşor înţelege, cum dintr-o stare de dezagregare morală, el s-a putut ridica numaidecât, cu mai multă putere, cu mai multă energie”.

Crezul politic al generalului Ion Antonescu, rezultă cu deosebită

pregnanţă din declaraţiile făcute ziarului german „WEST DEUTSCHER

BEOBACHTER”, reproduse în ziarul „Universul” din 18 octombrie 1940: „/. La ce dată şi în ce scop aţi început să vă ocupaţi de chestiuni politice?

Dacă prin chestiuni politice înţelegeţi forma de cultură, atunci trebuie să

vă răspund că m-am ocupat de politică de la începutul studiilor mele. Dacă

prin chestiuni politice înţelegeţi atitudini de conştiinţă şi forme patriotice de viaţă, atunci trebuie să vă răspund, de asemeni, că m-am ocupat de chestiuni politice încă de pe vremea educaţiei mele, când am primit de la familia mea cultul patriei şi al demnităţii româneşti ca fundament al vieţii.

Dacă prin chestiuni politice înţelegeţi cunoaşterea realităţii şi organizarea politică a statului, atunci de aceasta am început să mă ocup în timpul războiului, când, în calitatea de şef al operaţiunilor Marelui Cartier General, am avut în mâinile mele întreaga reţea a statului.

Atunci mi-am dat seama de viciile organizării noastre şi de atunci am început, în cadrul carierei mele de militar, să lupt pentru înnoirea metodelor şi pentru schimbarea sistemelor politice pe care se rezema armata. Când în 1933, ca şef al Marelui Stat Major, purtam pe umerii mei răspunderea apărării ţării, am denunţat public aceste vicii ale structurii noastre politice şi am cerut formal schimbarea ei radicală.

Am fost silit să plec de la Marele Stat Major, pentru că nu voiam să-mi leg numele de prăbuşirea graniţelor pe care, de atunci, am prevăzut-o şi de întorsătura tragică a istoriei noastre, pe care din nefericire n-am putut-o împiedica.

— Restabilirea mândriei româneşti, înlăturarea regimului de tiranie politică, eliberarea tineretului şi folosirea Mişcării legionare în acţiunea de reconstrucţie a statului, a constituit primul meu comandament.

— Stabilirea unei poziţii internaţionale realizării ferme şi credincioase, pentru a putea asigura propăşirea ţării, angrenarea sa într-un sistem unitar de organizare internaţională, au constituit al doilea punct esenţial al scopurilor mele.

— Înjghebarea unui program de justiţie reparatoare, care să refacă

încrederea poporului roman în el însuşi, prin sancţionarea trecutului, a constituit cea de a treia preocupare.

— Refacerea societăţii româneşti, atât din punct de vedere economic, cât şi din punct de vedere moral şi spiritual, întemeierea unui regim de muncă, de ordine, de sacrificiu şi de colaborare onestă a tuturor forţelor curate ale neamului, formau al patrulea ţel".

„încercările mele de uniune naţională, pe care le-am întreprins în 1938 în cadrul guvernului Goga, nu au dat rezultate „.

„De aceea am sfătuit pe Rege să nu intre în luptă cu Corneliu Codreanu.

I-am spus în această privinţă textual: Garda de Fier este o realitate în viaţa românească şi în politică, ca şi în luptă, trebuie să se ţie seama de realităţi.

Cine nu face astfel este un înfrânt. De aceea nu te pot sfătui şi nici nu te pot lăsa să intri în luptă cu Codreanu, fiindcă în spatele lui se găseşte tineretul, cu tot ce are mai curat şi mai patriot, iar în spatele tineretului stă Naţiunea şi ea te va învinge.

Aşa a şi fost, nu putea fi altfel”.

Credinţa că Mişcarea legionară constituia o forţă, care putea fi folosită în interesul Ţării, au avut-o şi alte personalităţi politice ale vremii. Este cazul lui Iuliu Maniu, care cu toate deosebirile de păreri politice pe care le avea şi pe care şi le-a expus cu multă claritate în faţa instanţei de judecată, a încheiat o alianţă electorală cu Corneliu Codreanu.

Se impune însă precizarea, bine cunoscută de altfel, că, în momentul în care a constatat că Mişcarea legionară a fost sau s-a transformat pe parcurs într-o organizaţie de tip fascist, cu evidente tendinţe rasiale, că acţiunile acesteia au devenit destabilizatoare, culminând cu încercarea de rebeliune din ianuarie 1941, Ion Antonescu nu a ezitat în a o reprima cu toată fermitatea şi de a-i elimina pe legionari din toate Structurile statului. Nu trebuie să uităm nici faptul că această reprimare şi eliminare a legionarilor din viaţa publică a ţării, mareşalul Ion Antonescu a înfăptuit-o în condiţiile în care Garda de Fier şi membrii săi se bucurau de simpatia şi sprijinul celui de al III-lea Reich, în frunte cu Adolf Hitler, aflat în plină ascensiune spre apogeul puterii.

Mai mult, în acel timp în România se afla misiunea militară germană, precum şi trupe militare germane.

Toate acestea demonstrează o dată în plus, nu numai caracterul ferm şi hotărât al mareşalului Ion Antonescu, dar şi prestigiul de care se bucura şi pe plan internaţional.

Pentru a nu lăsa fără acoperire afirmaţia de mai sus cu privire la temporara apropiere între Iuliu Maniu şi Corneliu Codreanu, voi reda un extras al declaraţiei de martor, dată de Iuliu Maniu în procesul intentat lui Corneliu

Zelea Codreanu (dosar nr. 759/1938 al Tribunalului Militar al Corpului 2

Armată Secţia I, voi. I, pag. 357).

„Cunosc pe acuzatul Corneliu Codreanu. Într-adevăr ideologia noastră

este opusă de a mişcării legionare şi a conducătorului ei. Partidul nostru este un partid democratic şi ţine de vechile lui ideologii şi eu însumi sunt un fanatic al democraţiei, pentru că ştiu ce a făcut democraţia în Grecia, în Anglia, în Franţa. Acuzatul este un totalitar, este pentru dictatură. Eu sunt în contra oricărei dictaturi. Eu sunt pentru alianţă cu Franţa şi Anglia, iar Codreanu pentru alianţă cu Germania. Partidul lui Codreanu este antisemit, noi nu. N-am împărtăşit vreodată laude, lupta noastră fiind alta.

Am făcut pactul de neagresiune în alegeri, pentru că m-am convins de sinceritatea şi loialitatea acuzatului Codreanu. Acuzatul este şi el pentru demnitatea naţiunii, ca şi mine şi ţine de menţinerea acestei demnităţi în stat.

Partidul nostru este naţionalist şi am găsit aceleaşi idei şi la Codreanu.

Noi suntem naţionalişti constructivi, iar ei naţionalişti persecu-tivi, admiţând şi ideea persecuţiei, ceea ce eu nu admit. Am crezut că îmbinând aceste idei se va putea face o alianţă. Cred că, fără onoare şi cinste în viaţa publică şi particulară, nu se poate ca un stat să dăinuiască. E o concepţie politică carene-a îndemnat să facem acest pact'.

, JDacă aş fi observat că acuzatul lucrează contra intereselor de stat, pentru o revoluţie, întâi eu n-aş fi stat de vorbă cu el şi nici nu m-aşfi asociat cu eF\par Faptul că mareşalul Antonescu nu a avut nimic comun cu ideologia legionară, fascistă, va rezulta cu prisosinţă din toate probele pe care le vom analiza în cuprinsul lucrării.

*

Am prezentat succint personalitatea mareşalului Ion Antonescu prin prisma vieţii şi activităţii sale de până la 6 septembrie 1940, viaţă şi activitate ce se caracterizează prin dragostea neţărmurită faţă de Ţară şi poporul său, printr-o muncă neobosită pusă în slujba integrităţii, independenţei şi suveranităţii României. Pentru perioada 6 septembrie 1940 – 23 august 1944, când a îndeplinit funcţia supremă de conducător al statului, este necesară o analiză mai profundă, deoarece, perioada celor 4 ani, de guvernare, a fost şi mai este denumită „dictatură antonesciană”, ori „dictatură militaro-fascistă”, iar actele de guvernare ale mareşalului au fost considerate „acte de trădare a intereselor naţionale”, „crime de război”.

Analiza pe care încerc să o fac are la bază numai documentele aflătoare la dosarul penal şi în mod deosebit acele documente, care, până în prezent, nu au fost aduse la cunoştinţa publicului. Cititorul îşi va putea forma propria convingere cu privire la cel puţin trei aspecte esenţiale şi anume: dacă

preluarea puterii de către Ion Antonescu poate fi apreciată ca fiind o lovitură de

stat; dacă guvernarea mareşalului poate fi apreciată drept dictatură militară ori fascistă; dacă actele de guvernare ale mareşalului Ion Antonescu sunt sau nu în contradicţie cu întreaga sa activitate de până atunci, caracterizată prin slujirea cu credinţă a Patriei şi a poporului român. De asemenea, dacă cei care l-au judecat şi condamnat aveau dreptul să o facă, dacă au existat temeiuri, de drept şi de fapt, de a fi condamnat şi, în fine, dacă judecata a fost dreaptă.

Dar întrucât mareşalul Ion Antonescu nu a fost judecat singur, se cuvine să-i amintim măcar şi pe cei care au fost judecaţi odată cu el şi condamnaţi pentru vina de a fi făcut parte din guvernul condus de mareşal.

— Antonescu Mihai – de ani 42, avocat, profesor universitar, fost vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri şi ministru al Afacerilor Externe, condamnat la moarte şi executat;

Horia Sima – de ani 39, fost vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri până la rebeliunea legionară din ianuarie 1941, după care a fugit în Germania, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată. A fost inclus în cauză

pentru a se da o coloratură legionaro-fascistă procesului; Pantazi Constantin – de ani 58, fost general de Corp de Armată şi ministru al Apărării Naţionale, condamnat la moarte, dar nu a fost executat.

Din dosar nu rezultă motivele neexecutării, dar este posibil că i s-a comutat pedeapsa în detenţiune grea pe viaţă;

Vasiliu Z. Constantin – de ani 65, fost general de Corp de Armată şi subsecretar de stat la Ministerul de Interne, condamnat la moarte şi executat; Titus Dragoş – de ani 50, fost subsecretar de stat la Ministerul Românizării, condamnat la 15 ani muncă silnică;

Dobre Gheorghe – de ani 61, fost general, fost ministru al înzestrării Armatei, condamnat la detenţiune grea pe viaţă;

Marinescu Ioan – de ani 59, fost avocat, industriaş şi ministru al Economiei Naţionale şi al Justiţiei, condamnat la 20 ani temniţă grea; Brăileanu Traian – de ani 63, profesor universitar, fost ministru al Economiei Naţionale, condamnat la 20 ani detenţiune riguroasă; Popescu Dumitru – de ani 63, general, fost ministru de Interne, condamnat la 10 ani închisoare corecţională;

Petrovicescu Constantin – de ani 65, general, fost ministru de Interne, condamnat la detenţiune grea pe viaţă;

Dănulescu Constantin – de ani 46, fost subsecretar de stat la Ministerul Muncii, condamnat în lipsă la muncă silnică pe viaţă; Buşilă Constantin – de ani 69, profesor, fost ministru al Comunicaţiilor, condamnat la 10 ani închisoare corecţională;

Mareş Nicolae – de ani 69, inginer, fost ministru al Agriculturii, condamnat la 10 ani închisoare corecţională;

Tomescu Petre – de ani 56, medic, fost ministru al Sănătăţii, condamnat la 15 ani muncă silnică;

Dumitriuc Vasile – dispărut – fost subsecretar de stat la Ministerul Economiei Naţionale, condamnat, în lipsă, la detenţiune grea pe viaţă; Sturză Mihail – de ani 60, dispărut, fost ministru al Afacerilor Externe, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată; Protopopescu Ion – dispărut, fost ministru al Lucrărilor Publice, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată; Georgescu Corneliu – de ani 45, fost subsecretar de stat la Ministerul Economiei Naţionale, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată, cel în cauză fiind dispărut;

Papanace Constantin – de ani 41, dispărut, fost subsecretar de stat la Ministerul Finanţelor, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată; Iaşinschi Vasile – de ani 50, dispărut, fost ministru al Sănătăţii, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată; Alexianu Gheorghe – de ani 49, profesor universitar, fost guvernator al Transnistriei, condamnat la moarte şi executat;

Radu Lecca – de ani 53, industriaş, fost împuternicit al guvernului pentru problemele evreieşti, condamnat la moarte. Din dosar nu rezultă

executarea pedepsei;

Cristescu Eugen – de ani 51, fost director al Serviciului Special de Informaţii, condamnat la moarte. Nu rezultă că ar fi fost executat.

Ce se poate afirma cu certitudine este faptul că legionarii judecaţi în lipsă, în aceeaşi cauză cu mareşalul Antonescu, trebuiau cercetaţi şi judecaţi

separat, dar nu pentru participarea la guvernarea mareşalului, timp de 4 luni, ci pentru crimele organizate şi comise de Garda de Fier împotriva unor adversari politici cum sunt: Armând Călinescu, Nicolae Iorga, I. Gh. Duca, asasinatele comise de legionari în închisoarea Jilava, dar mai ales pentru organizarea şi desfăşurarea rebeliunii legionare din ianuarie 1941, soldată cu morţi şi răniţi şi mari distrugeri. A-l pune pe mareşalul Antonescu alături de căpeteniile legionare a însemnat prima şi cea mai mare nedreptate ce i s-a putut face. Dacă mareşalul ar fi fost un adept al ideologiei fasciste, ce rost mai avea rebeliunea legionară care a avut principalul obiectiv înlăturarea acestuia?

Cele 4 luni de guvernare comună s-au caracterizat printr-o permanentă

strădanie din partea mareşalului de a-i disciplina pe legionari şi de a le limita cât mai mult posibilităţile de a acţiona, iar atunci când a constatat că acest lucru nu este posibil, a reprimat cu hotărâre rebeliunea şi, practic, a desfiinţat Garda de Fier, iar căpeteniile legionare au fost nevoite să se refugieze în Germania. Cum poate fi apreciat ca fascist un guvern care a reprimat şi lichidat

fascismul din ţara sa? Numai printr-o totală rea credinţă şi pentru a justifica o judecată nedreaptă s-a putut susţine aşa ceva.

ACTE PREPARATORII.

Între momentul în care în psihicul unui infractor se schiţează ideea comiterii infracţiunii şi acela în care are loc consumarea acesteia pot exista –

mai ales în cazul acelor infracţiuni ce nu sunt executate de îndată ce au fost concepute – mai multe etape. După ce a conceput ideea infracţiunii şi a luat hotărârea de a o săvârşi, infractorul îşi pregăteşte mijloacele de acţiune.

Această etapă, care nu este încă a executării, este denumită faza actelor preparatorii.

Am întitulat acest capitol Acte preparatorii deoarece, după 23 august 1944, împotriva României s-au săvârşit cele mai grave infracţiuni menite să

ducă la subjugarea totală a poporului român. Această „operă” a fost minuţios pregătită. Pentru ca un popor să poată fi supus, este necesar ca, mai întâi, să

fie lipsit de toate personalităţile cele mai de seamă, care ar fi în măsură să-l organizeze şi să conducă lupta de rezistenţă împotriva cotropitorului… Acţiunea de anihilare şi chiar de distrugere fizică a personalităţilor marcante ale României s-a realizat prin înscenarea unor procese judiciare. Primii care au fost târâţi în asemenea procese au fost generalii şi ofiţerii cei mai competenţi ai armatei noastre, apoi oamenii politici ai vremii, după care au urmat intelectualii de vază, cei care au lucrat în Siguranţa Statului şi în Poliţie şi toţi cei care, prin poziţia lor specială, ar fi putut să se opună procesului de bolşevizare a ţării.

Pentru realizarea unei asemenea acţiuni de distrugere era nevoie de instrumente adecvate, constând nu numai în legi, dar şi în instanţe judecătoreşti, dispuse nu să judece, ci numai să condamne. Prin mijloace legale nu puteau fi confecţionate asemenea instrumente. Legile şi corpul magistraţilor existenţi în România la acea dată nu puteau fi utilizate pentru săvârşirea crimelor şi abuzurilor preconizate. Acesta este şi motivul pentru care, în prima fază, s-a preconizat judecarea de către bolşevici a personalităţilor române.

Numai aşa se explică faptul că mareşalul Ion Antonescu şi principalii săi colaboratori au fost predaţi ruşilor şi au fost trimişi la Moscova în stare de arest, timp de peste 20 de luni. Între timp, în România începuse să funcţioneze faimosul „tribunal al poporului”, care executa cu scrupulozitate

ordinele noii puteri pusă în slujba Uniunii Sovietice. În aceste condiţii nu este de mirare că

Stalin a preferat ca mareşalul Antonescu şi alte personalităţi marcante ale României să fie judecate de „românii” aflaţi în slujba bolşevismului.

Un prim act preparator şi cel mai odios, din care au decurs apoi şi altele, îl constituie „Convenţia de armistiţiu între guvernul român, pe de o parte şi guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii, pe de

altă parte”, întocmit şi semnat la Moscova la 12 septembrie 1944. Este actul de supunere totală a României, Uniunii Sovietice. Nu cred că în istoria modernă a relaţiilor dintre state se mai poate găsi o asemenea convenţie îngrozitoare.

Convenţie, este un fel de a spune, pentru că, orice convenţie trebuie să conţină

atât obligaţii cât şi drepturi, pentru fiecare din părţile semnatare. Această

„convenţie” de armistiţiu nu prevede pentru România nici un drept, ci numai obligaţii.

Redau textul integral al „Convenţiei” pentru ca cititorul să-şi poată face propria convingere cu privire la caracterul acesteia şi să înţeleagă mai bine de ce a trebuit să fie înlăturat mareşalul Ion Antonescu de la încheierea armistiţiului, pe care dorea de mult timp să-l realizeze, dar nu putea accepta condiţiile înrobitoare impuse de bolşevici.

„Guvernul şi înaltul Comandament al României, recunoscând faptul înfrângerii României în războiul împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii şi celorlalte Naţiuni

Unite, acceptă condiţiunile armistiţiului prezentate de către Guvernele susmenţionatelor trei Puteri Aliate, lucrând în interesele tuturor Naţiunilor Unite.

Pe baza celor de mai sus, reprezentanţii Guvernului şi înaltului Comandament Român, Ministru de Stat şi Ministru de Justiţie L. Pătrăşcanu, Ministru Subsecretar de Stat al Afacerilor Interne, Adjutant al Majestăţii Sale Regelui României, General D. Dămăceanu, Principele Ştirbey şi d-l. G. Popp, având depline puteri, pe de o parte şi reprezentantul înaltului Comandament Aliat (Sovietic) Mareşal al Uniunii Sovietice R. Ya Malinowski, deplin împuternicit pentru aceasta de către Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite aleAmericii, lucrând în interesul tuturor Naţiunilor Unite, pe de altă parte, au semnat următoarele condiţiuni:
1. Cu începere de la 24 august 1944, ora 4 a.m. România a încetat cu totul operaţiunile militare împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, pe toate teatrele de război, a ieşit din războiul împotriva Naţiunilor Unite, a rupt relaţiunile cu Germania şi sateliţii săi, a intrat în război şi va duce războiul alături de Puterile Aliate împotriva Germaniei şi Ungariei, cu scopul de a restaura independenţa şi suveranitatea României, pentru care scop va pune la dispoziţie nu mai puţin de 12 divizii de infanterie, împreună cu serviciile tehnice auxiliare.

Operaţiunile militare din partea forţelor armate române, cuprinzând forţele navale şi aeriene împotriva Germaniei şi Ungariei, vor fi purtate sub conducerea generală a înaltului Comandament Aliat (Sovietic).

Guvernul şi haitul Comandament al României se obligă să ia măsuri pentru dezarmarea şi internarea forţelor armate ale Germaniei şi Ungariei,

aflate pe teritoriul României, ca şi pentru internarea cetăţenilor celor două

State menţionate, care îşi au reşedinţa acolo (vezi anexa la ort. 2).

Guvernul şi înaltul Comandament al României vor asigura forţelor sovietice şi a celorlalţi aliaţi, înlesniri pentru libera lor mişcare pe teritoriul României, în orice direcţie, dacă este cerut de către situaţia militară, Guvernul şi înaltul Comandament al României acordând orice concurs posibil pentru o astfel de mişcare, prin mijloacele lor proprii de comunicaţie şi pe cheltuiala lor, pe pământ, pe apă şi în aer (vezi anexa la art. 3).

Se restabileşte frontiera de Stat între Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice şi România, stabilită prin acordul sovieto-român din 28Iunie 1940".

Guvernul Român şi înaltul Comandament al României vor preda imediat înaltului Comandament Aliat (Sovietic), pentru înapoierea 1. Pentru sovietici şi acceptarea fortuită1 {forţată n.r.) a unui ultimatum este acord (n.a.).

În ţara lor, pe toţi prizonierii de război sovietici şi aliaţi, aflaţi în mâinile lor, precum şi pe toţi cetăţenii internaţi şi pe cei aduşi cu sila în România.

Din momentul semnării condiţiunilor de pace şi până la repatriere, Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să asigure, pe socoteala sa, tuturor prizonierilor de război, sovietici şi aliaţi, precum şi cetăţenilor internaţi sau aduşi cu sila, persoanelor strămutate şi refugiaţilor, hrană potrivită, îmbrăcăminte şi asistenţa medicală, conform cu cerinţele sanitare,

ca şi mijloacele de transport pentru reîntoarcerea acestor persoane în ţara lor proprie.

Guvernul român va elibera imediat, Jără distincţie de cetăţenie sau naţionalitate, pe toate persoanele arestate din cauza activităţii lor în favoarea Naţiunilor Unite sau pentru simpatiile lor pentru cauza Naţiunilor Unite sau din cauza originei lor rasiale şi va desfiinţa orice legislaţie discriminatorie şi restricţiunile impuse din această cauză.

Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să remită ca trofee în mâinile înaltului Comandament Aliat (Sovietic), orice material de război al Germaniei şi al sateliţilor ei, aflat pe teritoriul român, inclusiv vasele flotei germane şi ale sateliţilor ei, aflate în apele româneşti.

Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să nu permită

exportul sau exproprierea a oricărei forme de proprietate (inclusiv obiecte de valoare şi bani) aparţinând Germaniei, Ungariei, naţionalilor lor, sau persoanelor cu reşedinţă în teritoriile lor, sau în teritoriile ocupate de ele fără

autorizaţia înaltului Comandament Aliat (Sovietic). Guvernul şi înaltul Comandament Român vor păstra aceste bunuri în condiţiile ce urmează a se stabili de înaltul Comandament Aliat (Sovietic).

Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să remită înaltului Comandament Aliat (Sovietic), pentru folosinţa acestuia pe întreaga perioadă de război împotriva Germaniei şi Ungariei şi în interesul general al Aliaţilor, toate vasele care aparţin sau au aparţinut Naţiunilor Unite, aflate în porturi româneşti, indiferent la dispoliţia cui s-ar afla; Ulterior aceste vase urmează să

fie restituite proprietarilor lor.

Guvernul Român poartă întreaga răspundere materială pentru orice stricăciune sau distrugere a bunurilor susmenţionate, până în momentul predării lor înaltului Comandament Aliat (Sovietic).

10. Guvernul Român trebuie să facă în mod regulat, în monedă

românească, plăţile cerute de înaltul Comandament Aliat (Sovietic) pentru îndeplinirea funcţiunilor sale şi în caz de necesitate va asigura folosinţa, pe teritoriul românesc, a întreprinderilor industriale şi de transport, a mijloacelor de comunicaţie, staţiunilor generatoare de energie, întreprinderilor şi instalaţiilor de utilitate publică, depozitelor de combustibil, petrol, alimente şi alte materiale sau servicii, în acord cu instrucţiunile date de către înaltul Comandament Aliat (Sovietic) pentru folosirea lor, în interesul general al aliaţilor (vezi anexa la ort. 10).

11. Pierderile pricinuite Uniunii Sovietice prin operaţiunile militare şi prin ocuparea de către România a teritoriului sovietic vor fi despăgubite de România faţă de Uniunea Sovietică, însă luând în consideraţie că România nu numai că s-a retras din război, dar a declarat război şi, în fapt, duce război contra Germaniei şi Ungariei. Părţile sunt de acord ca compensaţiile pentru pierderile menţionate să nu fie plătite în întregime de România, ci numai în parte şi anume la suma de 300 milioane dolari ai Statelor Unite, plătibili în curs de

6 ani, în mărfuri (produse petrolifere, cereale, materiale lemnoase, vase maritime şi fluviale, diverse maşini, etc).

România va plăti despăgubiri pentru pierderile pricinuite în România proprietăţilor celorlalte State Aliate şi naţionalilor lor, pe timpul războiului, despăgubiri a căror sumă va fi fixată la o dată ulterioară (vezi anexa la art. 11).

Guvernul Român se obligă ca în termenele indicate de către înaltul Comandament Aliat (Sovietic) să restituie Uniunii Sovietice, în desăvârşită bună

stare, toate valorile şi materialele luate de pe teritoriile ei, în timpul războiului, aparţinând Statului, organizaţilor publice şi cooperative, întreprinderilor, instituţiilor sau cetăţenilor particulari, precum: utilajul fabricilor şi uzinelor, locomotive, vagoane de căi ferate, tractoare, auto-vehicule, monumente istorice, valori de muzeu şi orice alte bunuri.

Guvernul Român se obligă să restabilească toate drepturile legale şi interesele Naţiunilor Unite şi ale naţionalilor lor, pe teritoriul român, aşa cum

existau înainte de război şi să le restituie proprietatea în desăvârşită bună

stare.

Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să colaboreze cu înaltul Comandament Aliat (Sovietic) la arestarea şi judecarea persoanelor acuzate de crime de război.

Guvernul Român se obligă să dizolve imediat toate organizaţiile prohitleriste de tip fascist aflate pe teritoriul românesc, atât cele politice, militare sau paramilitare, cât şi orice alte organizaţii care duc propagandă ostilă

Naţiunilor Unite şi în special Uniunii Sovietice, nepermiţând în viitor existenţa unor organizaţii de acest fel.

Tipărirea, importul şi răspândirea în România a publicaţiilor periodice şi neperiodice, prezentarea spectacolelor de teatru şi a filmelor, funcţionarea staţiunilordeTFF, poştă, telegraf şi telefon, vor fi efectuate în acord cu înaltul Comandament Aliat (Sovietic) (vezi anexa la ort. 16).

Administraţia civilă românească este restabilită pe întregul teritoriu al României, până la o distanţă de linia frontului de minimum 50-l00 km.

(depinzând de condiţiile terenului), organele administrative româneşti obligându-se, să ducă la îndeplinire în interesul restabilirii păcii şi securităţii, instrucţiunile şi ordinele înaltului Comandament Aliat (Sovietic), date de către el, în scopul de a asigura execuţia acestor condiţiuni de armistiţiu.

Se va înfiinţa o Comisie Aliată de Control care va lua asupra sa, până la încheierea păcii, reglementarea şi controlul executării prezentelor condiţiuni, sub conducerea generală şi ordinele înaltului Comandament Aliat (Sovietic), lucrând în numele Puterilor Aliate (vezi anexa la ort. 18).

Guvernele aliate socotesc hotărârea Arbitrajului de la Viena, cu privire la Transilvania, ca nulă şi neavenită şi sunt de acord ca Transilvania (sau cea mai mare parte a ei) să fie restituită României sub condiţia confirmării prin Tratatul de Pace şi Guvernul Sovietic este de acord ca forţele sovietice să ia parte în acest scop, în operaţiuni militare, conjugate cu România, contra Germaniei şi Ungariei.

20. Prezentele condiţiuni intră în vigoare în momentul semnării lor. Făcut la Moscova, în patru exemplare, fiecare în limbile română, rusă şi engleză, textele rus şi englez fiind autentice. 12 septembrie 1944

Din însărcinarea Guvernului şi înaltului Comandament al României Lucreţiu Pătrăşcanu G-ral. Adj. Dămăceanu B. Ştirbey G. Popp.

Din însărcinarea Guvernelor Statelor Unite ale Americii, Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice şi Regatului Unit Malinowski.

Anexa la Convenţiunea de Armistiţiu între Guvernul Român pe de o parte şi Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii, pe de altă parte.

A. Anexă la art. 2

Măsurile prevăzute la art. 2 al Convenţiei referitoare la internarea cetăţenilor germani şi unguri, actualmente aflându-se în teritoriul român, nu se aplică cetăţenilor de origine evreiască ai acestor ţări.

B. Anexă la art. 3

Prin cooperarea Guvernului Român şi a înaltului Comandament Român, menţionată în art. 3 al acestei Convenţiuni, se înţelege punerea la dispoziţia înaltului Comandament Aliat (Sovietic) pentru deplina folosinţă cum va socoti de cuviinţă pe durata armistiţiului a tuturor construcţiilor şi instalaţiilor româneşti militare, aeriene şi navale, porturi, cheiuri, cazărmi,

magazii, câmpuri de aviaţie, mijloace de comunicaţii, staţiuni meteorologice, care ar putea fi cerute pentru nevoi militare, în desăvârşită bună stare şi cu personalul necesar pentru întreţinerea lor.

C. Anexă la art. 10

Guvernul Român va retrage şi răscumpăra, în limitele de timp şi potrivit condiţiunilor pe care înaltul Comandament Aliat (Sovietic) le va specifica, toate monedele deţinute, în teritoriul românesc şi emise de înaltul Comandament Aliat (Sovietic) şi va înmâna moneda astfel retrasă fără plata înaltului Comandament Aliat (Sovietic).

D. Anexă la art. 11

Baza pentru aranjamentul plăţilor de compensaţii prevăzute în art. 11 al prezentei Convenţii va fi dolarul american la paritatea sa aur din ziua semnării acestei convenţii, adică 35 de dolari pentru o uncie de aur.

E. Anexă la art. 16

Guvernul Român se obligă ca transmiterile tară fir, corespondenţa telegrafică şi poştală, corespondenţa cifrată şi prin curier, precum şi comunicările telefonice cu ţările străine ale Ambasadelor, Legaţiunilor şi Consulatelor aflătoare în România să fie dirijate potrivit modului stabilit de înaltul Comandament Aliat (Sovietic).

F. Anexă la art. 18

Controlul cu privire la exacta execuţiune a clauzelor de armistiţiu este încredinţat Comisiunii Aliate de Control, care va fi stabilită în conformitate cu art. 18 al Convenţiei de Armistiţiu.

Guvernul Român şi organele sale vor îndeplini toate instrucţiunile Comisiunii Aliate de Control care decurg din Convenţia de Armistiţiu.

Comisiunea Aliată de Control va instaura organe sau secţiuni, împuternicindu-le respectiv cu executarea de diferite funcţiuni.

În plus, Comisiunea Aliată de Control va putea să aibă funcţionări în diferite părţi ale României.

Comisia Aliată de Control va avea sediul său în Bucureşti.

Moscova, 12 Septembrie 1944.

Iată deci libertatea ce ne-a fost adusă de armata roşie „eliberatoare"…Cei care au trăit în acele vremuri îşi mai amintesc desigur că, mulţi ani, după acel fatidic an 1944 pentru România, la sărbătorile comuniste, lozinca cea mai frecvent scandată era: „Stalin şi poporul rus libertate ne-au adus".

Am ţinut să redau în întregime acest act al subjugării totale a României, pentru că, din simpla lui lectură, oricine îşi poate da seama, de caracterul lui odios. Nu intenţionam să fac o analiză a fiecărei clauze în parte, dar nu pot să

nu fac unele consideraţii de principiu a acestei „Convenţii".

O primă constatare este aceea că atât Anglia cât şi Statele Unite ale Americii, prin împuternicirile date, au lăsat România la discreţia unui mareşal al Uniunii Sovietice. În aceste condiţii nu cred că îi putem condamna prea mult pe cei care au semnat din partea română acest document, mai ales că totul s-a desfăşurat la Moscova. De unde să ştie atunci poporul român că aliaţii săi tradiţionali îl vânduseră bolşevicilor? Câte speranţe şi-au pus românii, în anii care au urmat, că americanii, englezii şi francezii nu ne vor lăsa în ghearele bolşevismului şi că vor veni să ne elibereze. Câţi români au plătit cu libertatea şi chiar cu viaţa această speranţă deşartă.

0 altă consecinţă a acestei convenţii o constituie faptul că Guvernul României a fost transformat într-un simplu executant al ordinelor înaltului Comandament Aliat (Sovietic), iar conducerea efectivă a ţării a fost preluată de Comisia Aliată de Control, la care chiar dacă nu se mai menţionează în paranteză „sovietică", tot sovietică a fost.

Odioşenia acestei „Convenţii" rezidă şi în faptul că pentru partea română

nu sunt stipulate decât obligaţii, fără nici un drept. Nici chiar în problema elementară a oricărui armistiţiu, problema prizonierilor, nu s-au prevăzut clauze care să conţină obligaţii reciproce. S-a prevăzut obligaţia părţii române de a elibera imediat toţi prizonierii sovietici, de a le asigura hrana, îmbrăcămintea, asistenţa medicală şi transportul, toate pe cheltuiala României, până la înapoierea în ţara lor. Despre prizonierii români aflaţi în

Uniunea Sovietică nici o vorbă. Nu mai vorbim de faptul că trupele sovietice au continuat să facă prizonieri, militari români care încetaseră lupta şi după 23 august 1944. Mai mult, chiar, după încheierea Tratatului de Pace mulţi prizonieri români au continuat să fie ţinuţi în captivitate în URSS şi obligaţi la muncă, în condiţii din cele mai grele. Mulţi nu s-au mai întors în ţară.

Ce am mai putea spune despre faptul că România, cu întregul său potenţial economic, militar şi strategic, a fost pusă la dispoziţia armatei sovietice, în mod gratuit, iar mareşalul Antonescu a fost condamnat la moarte, printre altele pentru că ar fi aservit ţara Germaniei, când se ştia că nimic din ce

s-a dat germanilor nu s-a dat în mod gratuit. Dar, la această problemă mă voi referi în capitolele următoare.

Culmea este că, după ce întreaga ţară a fost pusă la dispoziţia armatei sovietice, partea română a fost obligată şi să facă în monedă românească toate plăţile cerute de înaltul Comandament Aliat (Sovietic).

Articolul 11 al Convenţiei obligă România să plătească despăgubiri, pentru pierderile suferite în România, proprietăţilor celorlalte State Aliate şi naţionalilor lor pe timpul războiului.

După cum se ştie, industria petroliferă din România se afla, în mare parte, în proprietatea anglo-americanilor. În timpul războiului, prin bombardamente şi acte de diversiune s-au produs unele distrugeri în sectorul petrolifer. Cine a produs aceste distrugeri? Anglo-ameri-canii, prin

bombardamente şi agenţii bolşevici prin acte de diversiune. Cine a fost obligat să plătească daunele? România. Echitabil, nu?

Cum a fost rezolvată problema monedei sovietice aflată pe teritoriul României? Cum putea fi altfel, decât tot pe baza aceloraşi principii ale eticii şi echităţii socialiste. Deci, potrivit prevederilor anexei la art. 10 al „convenţiei”

guvernul român a fost obligat să retragă şi să răscumpere toate monedele deţinute pe teritoriul românesc şi emise de înaltul Comandament Aliat (Sovietic) şi apoi să o înmâneze fără plată acelui înalt Comandament.

Cu alte cuvinte, guvernul român a cumpărat moneda sovietică aflată în România, după care a făcut-o cadou înaltului Comandament Sovietic.

Dar, poate cea mai catastrofală prevedere pentru România o constituie cea conţinută de art. 14, potrivit căreia, partea română, nu numai că

recunoaşte dreptul de jurisdicţie al părţii sovietice asupra cetăţenilor români, dar se şi obligă să colaboreze la arestarea şi judecarea tuturor persoanelor acuzate de crime de război. În viziunea bolşevicilor, criminali de război erau toţi cei care au luptat împotriva Uniunii Sovietice. Prin aceasta, o mare parte a cetăţenilor români şi în mod deosebit comandanţii militari, oamenii politici şi toţi cei care au ocupat diferite funcţii de stat în perioada 1940-l944, au fost lăsaţi la discreţia unei puteri străine şi ostile.

Această dispoziţie se află la originea celor mai mari abuzuri judiciare din istoria României.

Evident, poporul român a simţit din plin aceasta subjugare totală, la care s-au adăugat numeroasele abuzuri şi fărădelegi pe care a trebuit să le suporte din partea militarilor sovietici „eliberatori”…Aceştia au săvârşit pe teritoriul României numeroase jafuri, omucideri, violuri şi alte asemenea nelegiuiri.

Soldatul sovietic te dezbrăca de palton şi te descălţa în plină stradă. Nu mai vorbesc de predilecţia pe care o aveau pentru ceasuri. Putem oare uita faptul că

familiile româneşti trebuiau să-şi ascundă femeile şi fetele din calea

„eliberatorilor” lipsiţi de scrupule?

Am ţinut să fac aceste precizări nu împins de sentimente de ură faţă de un popor sau o naţiune, sentimente de care sunt străin, ci numai din dorinţa de a explica reacţia legitimă a multor cetăţeni români, de ripostă, uneori violentă, faţă de asemenea abuzuri. Era firesc ca poporul român, atât de paşnic şi ospitalier, să nu suporte să fie batjocorit la el acasă.

O dovadă a acestei reacţii legitime o constituie faptul că, la 10 ianuarie 1945, s-a emis Legea nr. 10, pentru sancţionarea infracţiunilor săvârşite împotriva elementelor şi bunurilor puterilor aliate şi asociate, dar care, apreciindu-se ca insuficient de severă, a fost înlocuită cu Legea nr. 157

(Decretul nr. 1042 din 15 mai 1947, publicat în Monitorul Oficial nr. 115 din 23

mai 1947).

După ce defineşte că ^unt socotite elemente ale armatelor puterilor aliate şi asociate, în sensul prezentei legi, militarii şi funcţionarii care aparţin acestor armate” se trece la incriminarea faptelor săvârşite împotriva lor pentru care

s-au prevăzut pedepse deosebit de severe, mult mai mari faţă de cele prevăzute în Codul penal. Din conţinutul acestei legi, rezultă că onoarea, integritatea corporală şi viaţa elementelor armatelor aliate, a se înţelege sovietice, aveau o valoare de 10-l5 ori mai mare decât a cetăţeanului român, aflat, formal, la el acasă.

Spre exemplu, injuria şi calomnia unui militar sovietic se pedepsea, potrivit legii menţionate, cu închisoare corecţională de la 5 la 15 ani faţă de 3

luni la 1 an, cât se prevedea în Codul penal. Vătămarea gravă a integrităţii corporale, cu intenţie, se sancţiona cu muncă silnică, de la 3 la 20 de ani, faţă

de 6 luni la 2 ani închisoare corecţională, cât prevede Codul penal.

Spre deosebire de Codul penal, legea menţionată prevedea acelaşi regim sancţionator pentru autori, complici, instigatori şi tăinuitori, precum şi pentru tentativă. Tot prin derogare de la prevederile Codului penal, chiar dacă se constatau în favoarea inculpatului circumstanţe atenuante, pedeapsa aplicată

nu putea fi scăzută sub minimum prevăzut pentru infracţiunea respectivă.

Dar Legea 157/1947 conţine şi norme de procedură penală prin care era anihilat nu numai orice drept şi posibilităţi de apărare, dar şi independenţa judecătorilor.

Astfel:

Art 16: „Ordonanţele de neurmărire şi hotărârile de achitare vor fi trimise în copie Ministerului Justiţiei, care va putea ordona o cercetare.

Dacă Ministerul Justiţiei socoteşte că achitarea a fost pronunţată cu rea credinţă, sau afosâ urmarea unei vădit greşite aprecieri a faptelor va putea

aplica magistraţilor una din pedepsele prevăzute de legea de organizare judecătorească sau de trimitere în judecată'.

Art. 22: „Cercetarea învinuiţilor se va face sub stare de arest; reţinerea sub stare de arest nu este supusă confirmării”'.

Art. 25: Jnstanţa, apreciind, poate proceda la judecată pe baza actelor încheiate la primele cercetări, sau poate ordona chemarea martorilor pe care-i găseşte necesarv.

Se mai prevedea că citarea martorilor se face în ziua sesizării, iar judecata va începe obligator în cel mult 48 de ore de la sesizare, practic, puţine şanse de a avea martori la proces.

Ce putea face magistratul, în aceste condiţii în care, prin lege, era ameninţat cu închisoare în cazul în care ar pronunţa o hotărâre de achitare? În afară de cazul, în care am pretinde ca magistraţii acelor vremuri să fi fost eroi, nu putea decât să condamne, chiar dacă avea îndoieli cu privire la vinovăţia inculpatului. Dar, chiar dacă un asemenea magistrat ar fi fost dispus să facă

un act de eroism şi ar fi pronunţat achitarea, o asemenea soluţie nu putea rămâne în picioare atât timp cât puterea administrativă avea drept de cenzură.

Revenind la tema „actelor preparatorii” constatăm că pentru subordonarea totală a organelor statului român puterii sovietice au fost emise o serie de acte normative. Nu îmi propun să trec în revistă toate acele acte normative, în primul rând pentru că nu am avut posibilitatea să consult în întregime Colecţiile de legi din acele timpuri şi în al doilea rând, pentru că am avut şansa să descopăr câteva, deosebit de concludente şi, după părerea mea, suficiente pentru a demonstra ideea expusă.

În primul rând mă voi referi la Legea nr. 486 pentru purificarea administraţiilor publice” (Decretul nr. 1837 din 7 octombrie 1944, publicat în Monitorul Oficial nr. 233, din 8 octombrie 1944). Nu pot să nu remarc graba bolşevicilor de a „purifica” România, ţinând seama de faptul că această lege a fost emisă la mai puţin de o lună de la semnarea armistiţiului.

Art. II: „Vor fi licenţiaţi din serviciu jară nici o indemnizaţie, indiferent de data la care au fost numiţi, încadraţi sau angajaţi funcţionarii care: a) în executarea serviciului au avut o atitudine abuzivă, ori o ţinută nedemnă; b) S-au pus sub orice formă în slujba unor interese străine de acelea ale naţiunii române”.

La litera c se vorbeşte de cei care au acţionat în organizaţii politice sau paramilitare, legionare, fasciste sau hitleriste.

O primă constatare, care se impune, este aceea că în această lege se operează cu termeni atât de generali, încât, cu excepţia eventualilor comunişti sau simpatizanţilor comunişti, orice funcţionar putea fi dat afară din serviciu.

În viziunea bolşevicilor, orice atitudine anticomunistă era taxată ca abuzivă ori

nedemnă, iar tot ce era antisovietic era considerat străin de interesele naţiunii române.

Pentru aplicarea prevederilor acestei legi au fost constituite comisii pe ministere şi instituţii ale căror concluzii aprobate de ministrul sau şeful instituţiei, potrivit art. V, alineatul 2 „nu vor putea fi atacate sau contestate pe nici o cale”.

Cu toate că s-a prevăzut aplicabilitatea despoziţiilor acestei legi şi organelor de justiţie, în fapt nu a putut fi aplicată magistraţilor, care, potrivit constituţiei, se bucurau de inamovibilitate şi de Stabilitate.

Dar, pentru puterea comunistă care se înfiripă, acesta nu a fost un obstacol insurmontabil, astfel că, prin Legea nr. 640, pentru instituirea unui regim tranzitoriu de organizare judecătorească” (Decretul nr. 2443 din 18

decembrie 1944, publicat în Monitorul Oficial nr. 294, din 19 decembrie 1944), este „rezolvată” şi problema magistraţilor.

Lecturarea numai a articolelor V şi VI din această lege este suficientă

pentru a ne convinge că ea constituie lovitura de graţie dată justiţiei române.

Art. V: J>ână la 1 septembrie 1945, numirile, transferările şi înaintările în magistratură se vor face fără a se mai lua avizul Consiliului superior al magistraturii.

Se suspendă darea notelor calificative pentru magistraţi".

Art. VI: „Pe timp de 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentei dispoziţiuni, se suspendă inamovibilitatea membrilor Corpului judecătoresc, inclusiv stabilitatea lor.

În acest timp, ministrul Justiţiei va avea atât dreptul de a aplica motivat măsuri disciplinare, pe bază de fapte constatate prin anchetă disciplinară

regulat făcută, cât şi dreptul de apune în disponibilitate pe orice magistrat, jară

arătare de motive şijară ca această categorie depuneri în disponibilitate să albe caracter disciplinar".

Lecturând o asemenea lege eşti tentat să clasifici ca cea mai neconstituţională şi cea mai odioasă lege, dar nu trebuie să ne grăbim, deoarece aşa cum am văzut şi cum vom vedea în continuare, au existat numeroase alte legiuiri ale regimului comunist, care, în fapt, sunt nelegiuiri şi este foarte greu de făcut un clasament în funcţie de răul şi suferinţele pe care le-au adus poporului român.

Despre această lege putem spune că a anulat independenţa magistraţilor şi supunerea lor numai legii şi că termenul de 4 luni de suspendare a inamovibilităţii şi stabilităţii magistraţilor a fost prelungit succesiv până la permanentizarea lui pe toată perioada guvernării comuniste. Din acel moment magistratura a fost pusă în subordinea şi la discreţia puterii executive, care, pe parcurs, s-a transformat în forţă conducătoare a partidului unic. Consecinţele

nefaste ale subjugării justiţiei s-au văzut şi, în parte, doresc să le concretizez şi în prezenta lucrare.

Dar preluarea unor atribuţii de strictă specialitate ale puterii judecătoreşti de către guvern începuse încă din prima parte a lunii octombrie 1944.

Deosebit de semnificativă în acest sens este Legea 488 (Decretul 1850 din 10 octombrie 1944, publicat în Monitorul Oficial nr. 235 din 11 octombrie 1944) care se compune din 2 articole în care se prevede că: „Ari. 1: Consiliul de Miniştri va putea dispune luarea oricăror măsuri privative de libertate, în vederea stabilirii responsabilităţii politice şi penale împotriva autorilor şi complicilor morali şi materiali ai dezastrului ţării, în special în legătură cu războiul purtat alături de Germania hitleristă împotriva Naţiunilor Unite (a se citi Uniunii Sovietice).

Art. 2: Se vor putea lua, pe aceeaşi cale, orice măsuri asigurătoare asupra bunurilor acestor persoane”.

Aceasta lege a fost numai începutul acaparării de către guvern a unor atribuţii jurisdicţionale, pentru că, guvernul neavând organe proprii de arestare, cercetare, trimitere în judecată şi de judecare, s-au emis alte legi, care au creat asemenea organe proprii, distincte de organele judiciare

limitativ prevăzute în constituţie. Astfel, au luat fiinţă, pe lângă guvern, corpul aşa zişilor acuzatori publici şi aşa zisul tribunal al poporului, care au arestat, cercetat şi condamnat pe toţi cei nominalizaţi de Consiliul de Miniştri. Victimele acestei jurisdicţii au fost oamenii din elita vieţii politice româneşti şi vârfurile armatei române, care, prin activitatea desfăşurată până la 23 august 1944, au demonstrat că îşi iubesc ţara pe care au încercat să şi-o apere chiar şi împotriva marelui vecin de la răsărit.

Aceste măsuri au fost puse în aplicare după 6 martie 1945 de către primul guvern „de concentrare democratică".

Actul care a stat la baza reprimării şi anihilării principalelor personalităţi politice şi militare ale României l-a constituit Legea nr. 312 pentru „urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de dezastrul ţării sau de crime de război (Decretul nr. 1318, din 21 aprilie 1945, publicat în Monitorul Oficial nr. 94 din 24 aprilie 1935). Examinând această lege, nu poţi să nu rămâi cu convingerea că a fost redactată la Moscova, atât de evident este faptul că cei vizaţi ca vinovaţi sunt cei care au luptat împotriva Uniunii Sovietice. Cu alte cuvinte, este legea învingătorului împotriva celor învinşi. In asemenea condiţii nu poate fi vorba de justiţie, ci de o răzbunare pătimaşă.

Legea conţine atât dispoziţii de drept penal material, respectiv, dispoziţii prin care sunt incriminate anumite fapte, pentru care se prevăd şi pedepsele, precum şi dispoziţii de drept procesual penal, prin care se constituie organe

extraordinare de cercetare şi judecată, regle-mentându-se şi procedura de urmat.

Originea sovietică a acestei legi rezultă cât se poate de evident încă din primele articole.

Astfel art. 1 îi considera vinovaţi de dezastrul ţării pe cei care „Militând pentru hitlerism sau fascism şi având răspunderea politică efectivă, au permis intrarea armatelor germane pe teritoriul ţării” precum şi cei care „După 6

Septembrie 1940, au militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus prin grai, prin scris sau prin orice alte mijloace”.

Pentru moment, mă voi rezuma a afirma că venirea trupelor germane în România nu numai că nu a constituit un dezastru, dar a fost singura garanţie a menţinerii Moldovei şi Transilvaniei de Sud, în graniţele ţării. Dezastrul s-a produs abia atunci când ţara a fost invadată în întregime de trupele sovietice.

În art. 2 sunt incriminate o serie de fapte, considerate că au adus dezastrul ţării prin crime de război. La litera a sunt consideraţi vinovaţi de asemenea „crime” cei care, ^iu hotărât declararea sau continuarea războiului contra Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice şi Naţiunilor Unite”.

Este oare posibil ca un stat să-şi interzică, singur, dreptul de a lupta împotriva cotropitorilor şi pentru reîntregirea teritoriului său strămoşesc?

Evident că nu este posibil acest lucru, motiv pentru care mi-am permis să fac afirmaţia că Legea 312/1945 este de origine sovietică, de altfel ca şi celelalte menţionate anterior.

Argumentul principal care atestă originea străină de neamul românesc a acestei legi îl constituie faptul că, prin dispoziţiile ei, au fost încălcate, în mod flagrant, norme şi principii de bază ale Constituţiei României, în vigoare la acea dată.

În primul rând prin această lege s-a încălcat în mod flagrant principiul separaţiei puterilor în stat, consacrat în mod expres prin art. 33 şi 34 ale Constituţiei României, din 1923, repusă în vigoare după 23 august 1944.

Contrar acestui principiu, puterea executivă, respectiv guvernul şi-a creat organe proprii de cercetare penală – Corpul acuzatorilor publici – şi de judecată

– tribunalul poporului.

Însăşi înfiinţarea „tribunalului poporului”, ca instanţă extraordinară, a fost un act vădit neconstituţional. Constituţia menţionată prevede în art. 10l-l07, în mod limitativ, care sunt organele judecătoreşti prin care se realizează

justiţia, interzicând în mod expres înfiinţarea de instanţe de judecată

extraordinare.

A fost încălcat şi principiul Constituţional al neretroactivităţii legilor penale, consacrat în art. 14 şi concretizat în art. 2 din Codul penal în vigoare la acea dată. Potrivit acestui principiu, o lege penală nu poate fi aplicată decât

faptelor săvârşite după data intrării în vigoare a legii respective. Este un principiu elementar şi logic de a nu se pedepsi o persoană pentru o faptă care la data comiterii ei nu era incriminată ca infracţiune şi deci era permisă

din punct de vedere legal. Este atât de simplu şi de drept acest principiu, încât nici nu mai trebuie demonstrată justeţea lui.

Dar, în perioada guvernării comuniste, nu a fost singura lege prin care a fost încălcat acest principiu. Pentru a demonstra consecinţele deosebit de grave ale nerespectării principiului neretroactivităţii legii penale, mă voi referi la un exemplu din practica legislativă şi judiciară a anilor '50.

După ce, cu ajutorul Legii 312/1945, regimul comunist reuşise să-i arunce în închisori pe toţi oamenii politici de vază, pe toţi comandanţii militari cu vederi anticomuniste şi în general – pe toţi cei care, în timpul războiului antisovietic, au ocupat funcţii importante în stat, regimul comunist a constatat că au fost scăpaţi din vedere cei care au ocupat funcţii, mai mult sau mai puţin importante, în Poliţie şi Siguranţa Statului şi care nu au putut fi consideraţi

„criminali de război ori „vinovaţi de dezastrul ţări? 1.

Pentru „rezolvarea” acestei probleme, a fost introdus în Codul penal art.

193/1. Că a fost introdus este impropriu spus, deoarece, acest articol nu a figurat niciodată în Codurile penale aflate la dispoziţia juriştilor şi a publicului.

Acest text, apărut în 1952, din spusele unor jurişti mai vârstnici, avea caracter Secret Şi Se păstra îtl Casa de fier a procurorului-şef şi a preşedintelui instanţei de judecată. Nu am găsit textul oficial în nici o colecţie de legi sau alte acte normative, ci numai o transcriere neoficială. Denumirea infracţiunii pe care o prevedea art. 193/1 era „activitate intensă contra clasei muncitoare şi mişcării revoluţionare” şi se referea la fapte, mai

precis la activităţile normale de serviciu desfăşurate în Poliţie sau Siguranţa Statului, până la 23 august 1944.

Unele exemple merită a fi cunoscute.

În vara anului 1939, la Focşani a fost descoperit, arestat şi apoi condamnat la 17 ani închisoare corecţională, de către instanţele militare de judecată, spionul sovietic Babenco Simion, care, fiind dotat cu harta României, pistol, busolă şi un cod cifrat, avea misiunea de a culege şi transmite sovieticilor informaţii cu caracter militar.

În vara anului 1951, toţi cei care au contribuit la descoperirea, arestarea şi cercetarea acestui duşman al României au fost arestaţi de organele de securitate. Este vorba de Toia Gheorghe şi Pavelescu Grigore – cetăţeni din Focşani, Milea Ignat, fostul şef al poliţiei Focşani şi subalternii acestuia, Ionescu Gabriel, Dumitru Constantin, Constantinescu Nicolae, Neagu Teodor, Bucur Gheorghe şi Bivol Grigore. Neexistând un text de lege penală în baza căruia să poată fi condamnaţi, deşi fuseseră arestaţi şi probabil că se mai găseau şi alţi arestaţi în situaţii similare, s-a găsit formula emiterii art. 193/1,

cu caracter retroactiv. Toţi cei menţionaţi au fost condamnaţi la 30 noiembrie 1954 la pedepse cuprinse între 6 ani temniţă grea şi 3 ani şi 3 luni închisoare corecţională.

Este interesant de aflat şi ce s-a întâmplat cu spionul Babenco, după 23

august 1944. Acest lucru îl aflăm din necrologul publicat în ziarul „România Liberă” din 4 iulie 1971: , Jn ziua de 2 iulie a. c, după o lungă şi grea suferinţă, a încetat din viaţă tovarăşul Simion Babenco, membru al

Partidului Comunist Roman, din anul 1939. Născut la 19 martie 1912, Simion Babenco a fost animat încă din tinereţe de idealurile comuniştilor, de munca şi lupta lor pentru triumful cauzei socialismului…”

Se arată în continuare că, pentru activitatea sa antifascistă, a fost condamnat de către „organele represive ale statului burghezo-moşieresc” că, după 23 august 1944, a îndeplinit diferite sarcini de răspundere în aparatul de partid şi de stat şi că „m semn de preţuire a meritelor sale…”, &fost distins cu ordine şi medalii ale Republicii Socialiste Româniaii. Nu se spune, însă, nimic despre locul de naştere şi despre eventualele locuri de muncă înainte de război.

Dacă Milea Ignat şi ceilalţi menţionaţi au fost condamnaţi pentru că şi-au permis ca şi în slujba ţării fiind, să-l prindă şi să-l aresteze pe tovarăşul spion Babenco, alţi funcţionari ai poliţiei şi siguranţei au fost condamnaţi numai pentru că şi-au îndeplinit atribuţiile obişnuite de serviciu.

Astfel, colonelul Grigore Liviu – fost şef al Centrului Serviciului Secret de Informaţii nr. 4 Timişoara şi subalternii săi Cojocaru Dumitru, Manolescu Gheorghe şi Seboşan Aurel, au fost condamnaţi, în anul 1956, prin aplicarea art. 193/1, la pedepse între 4 şi 6 ani detenţie grea şi confiscarea averii pentru faptul că, în funcţiile pe care le-au îndeplinit, au cules, centralizat şi raportat centrului S. S. I. Bucureşti date cu privire la activitatea comunistă din raza lor de activitate, în condiţiile în care activitatea partidului comunist era interzisă

prin lege, fiind vorba de o agentură străină, ostilă României. De altfel, cazul Babenco este suficient de edificator cu privire la preocupările pe care le aveau comuniştii în România.

În anul 1955, foştii agenţi din poliţia Constanţa, Iliescu Iordan, Petrescu Octavian, Suslănescu Ovidiu, Cristea Gheorghe, Iliescu Carol, Ionescu Petre şi Negoescu Constantin, au fost condamnaţi, în baza aceluiaşi text secret de lege, la pedepse cuprinse între 3 şi 6 ani detenţiune grea, pentru că au întreprins acţiuni împotriva elementelor comuniste, întocmind rapoarte, note şi efectuând razii, patrulări cu prilejul zilelor de 1 mai şi 7 noiembrie.

Cazuri asemănătoare au fost numeroase, dar mă opresc la cele în care am fost sesizaţi după revoluţia din decembrie 1989 şi în care procurorul general a acţionat cu recurs extraordinar, iar Curtea Supremă de Justiţie i-a achitat pe toţi cei în cauză, fiind înlăturată şi confiscarea averilor.

Reluând în discuţie prevederile Legii nr. 312/1945, este cazul să mai menţionez că, deşi Constituţia, prin art. 103 garanta dreptul la recurs în toate cauzele, art. 14 din această lege îl limita la două motive şi anume: reaua compunere a instanţei şi greşita aplicare a pedepsei.

Cu alte cuvinte, nu se putea declara recurs extraordinar decât în cazul în care completul de judecată ar fi fost compus din mai puţin sau mai mult de 9

membri, cât se prevedea în lege, ori dacă se aplicau alte pedepse decât cele prevăzute. Nici un drept de recurs pentru greşita aplicare a legii, pentru cazurile de condamnare, fără ca vinovăţia să fie dovedită, sau pentru neconstituţionalitatea instanţei de judecată şi a legii aplicate.

Fără a epuiza toate aspectele de neconstituţionalitate a legii 312/1945, menţionez, în final, împrejurarea că însuşi modul în care a fost adoptată

constituie o încălcare a Constituţiei, în sensul că nu a fost consultat Consiliul legislativ, aşa cum prevedea art 76 al Constituţiei. Nu este greu de

înţeles de ce a fost evitat consiliul legislativ. Acest consiliu, format din magistraţi eminenţi, nu ar fi putut aviza o lege profund anticonstituţională.

Înainte de a încheia acest capitol al „actelor preparatorii” pentru adevărul istoric se cuvine să menţionez că, în anul 1946, aşa zisul tribunal al poporului şi-a încetat activitatea şi existenţa, dar prevederile legii 312/1945 au continuat să fie aplicate de Tribunalul Capitalei -Secţia I Penală.

Din anul 1952 procesele cu caracter politic au fost date în competenţa procuraturilor şi tribunalelor militare, nou înfiinţate pentru unităţile Ministerului de Interne, care au funcţionat în paralel cu justiţia militară, tradiţională, având în competenţă numai infracţiuni politice şi cele săvârşite de militari din cadrul Ministerului de Interne.

În anul 1955, când, practic, toate marile procese politice au fost judecate, justiţia militară a fost unificată, încetând să mai existe o justiţie distinctă, numai pentru Ministerul de Interne şi pentru infracţiunile cu caracter politic.

Comuniştii bolşevici au fost mult mai inventivi decât infractorii de rând, procedând direct la săvârşirea infracţiunilor şi abia apoi au căutat mijloacele „legale” prin care să li se dea o faţă legală. În realitate, este vorba de cele mai mari samavolnicii pe care o autoritate de stat le-a putut săvârşi vreodată împotriva propriilor cetăţeni.

Mă voi referi la internările forţate în lagăre de muncă, ori dislocarea din localităţile de domiciliu şi stabilirea de domiciliu obligatoriu. Asemenea fărădelegi au început prin anii 1948-49, fără să existe nici o reglementare

prin acte normative. Ulterior, începând cu anul 1950, s-a căutat ca aceste abuzuri să fie acoperite prin emiterea unor acte normative, unul mai constituţional decât altul. Am vorbit deja despre poliţişti, jandarmi şi cei care au lucrat în Siguranţa Starului, care au început să fie arestaţi, tot în perioada menţionată,

pentru ca, abia în anul 1954, să fie confecţionat acel faimos articol 193/1, cu caracter retroactiv, pe baza căruia au fost condamnaţi de instanţele judecătoreşti, care în multe cazuri nu au făcut altceva decât să pronunţe pedepse echivalente ca durată, cu perioada arestării ilegale. Asemenea procese au început prin anul 1954, după detenţii abuzive dispuse cu 3-4 ani în urmă.

Comuniştii bolşevici şi-au dat însă seama că, pe filiera justiţiei, nu vor reuşi să-i izoleze pe toţi cei care, direct sau indirect, îşi manifestau ostilitatea faţă de comunişti. Oricât a fost de aservită justiţia, procesele penale trebuiau să se desfăşoare, cât de cât, în conformitate cu prevederile Codului de procedură

penală – administrări de probe, şedinţe publice, prezenţa apărătorilor, o individualizare a pedepselor după criterii bine stabilite şi altele. Era necesar, deci, să fie găsite alte forme de privare de libertate a oamenilor, care să evite procedurile obişnuite de judecare, incomode prin publicarea lor şi prin faptul că ele constituiau un mijloc prin care şi alte organe ale statului, mai puţin abuzive decât cele ale Ministerului de Interne ar fi fost angrenate într-o „operă”

de distrugere şi împilare, pe care numai unele persoane din cadrul Ministerului de Interne erau capabile să o înţeleagă şi să o realizeze. Aşa au apărut internările administrative la muncă forţată, strămutările de familii, domiciliul obligator.

Prima reglementare a pedepsei administrative cu privarea de libertate apare în anul 1950, după ce mii de persoane se aflau deja în aşa zisele colonii de muncă, în realitate adevărate lagăre de concentrare şi de exterminare.

Primul act îl constituie aşa zisul decret nr. 6 din 14 ianuarie 1950. Spun aşa zisul decret, pentru că, în realitate, el este un act normativ emis de Ministerul de Interne şi contrasemnat de Ministerul de Justiţie, deci avem de-a face cu un ordin al ministrului, intitulat impropriu decret. Dar, la ce te poţi aştepta de la miniştrii care şi-au făcut studiile ia şcoala activităţii clandestine bolşevice? Să trecem, deci, peste chestiunile de formă şi să pătrundem în conţinutul acestui decret, pentru a vedea cine putea fi pedepsit administrativ, la muncă forţată şi la privare de libertate.

„Cei care, prin faptele lor sau manifestările lor, direct sau indirect, primejduiesc sau încearcă să îngreuneze construirea socialismului în Republica Populară Română, precum şi cei care, în acelaşi mod, defăimează puterea de stat sau organele sale, dacă aceste fapte nu constituie sau nu pot constitui, prin analogie, infracţiuni.

Condamnaţii pentru infracţiuni împotriva Republicii Populare Române care, la expirarea executării pedepsei, nu se dovedesc a fi reeducaţi”.

Se observă cu uşurinţă mâna de jurist a celui care a redactat acest decret-ordin, care, ca mod de redactare, este caracteristic normelor legale cu caracter represiv promulgate de comuniştii din acele vremuri. Este vorba de

caracterul imprecis, general, care permite ca aria de aplicare să fie aproape nelimitată.

O lege este bună atunci când conţinutul ei dă loc la cât mai puţine posibilităţi de interpretare. Cu alte cuvinte, legiuitorul trebuie să fie acela care stabileşte cât mai exact condiţiile în care se aplică legea respectivă, de natură

să restrângă cât mai mult posibil arbitrariul în procesul de realizare a justiţiei.

Magistratul aplică legea şi nu creează legi. În procesul de aplicare a legilor, prin interpretare, se poate ajunge la adăugiri şi la soluţii diferenţiate, neunitare, în cazuri similare, ceea ce, evident, este inechitabil.

Comuniştii nu aveau însă nevoie de legi bune, ci de legi represive, în conţinutul cărora să încapă orice, în funcţie de interesele „clasei dominante"…

De altfel, comuniştii nu au ascuns că, atât legile cât şi aplicarea lor, au caracter de clasă. Aşa au fost învăţate generaţii întregi de jurişti. Principiul partinităţii legilor era considerat un principiu nou, superior principiilor burgheze. În practică, magistraţii nu prea au respectat acest principiu, care este vădit potrivnic noţiunii de justiţie.

În decretul pe care îl examinăm, prin formulări ca:„…Prin faptele lor sau manifestările lor, direct sau indirect, primejduiesc sau încearcă să

primejduiască… „, „…Îngreunează sau încearcă să îngreuneze construirea socialismului…", se oferea posibilitatea pedepsirii oricărei persoane care nu era agreată de noua conducere şi chiar la răfuieli personale. Dacă îl supărai pe un membru de partid şi mai ales dacă acesta avea o oarecare funcţie de răspundere, se putea interpreta că, indirect, ai încercat să primejduieşti regimul democrat popular ori construirea socialismului. Arbitrariul în

aplicarea acestui act normativ a oferit mari posibilităţi şi pentru proliferarea corupţiei.

O dovadă a faptului că regimul democrat-popular nu avea încredere deplină injustiţie, cu toate măsurile luate de a fi aservită, o constituie prevederea potrivit căreia ministrul de Interne putea aplica pedepse administrative privative de libertate de până la 5 ani şi condamnaţilor pentru infracţiuni contra securităţii statului, care şi-au ispăşit pedeapsa, dar „nu se dovedesc a fi reeducaţi”…Mai trebuie menţionat că cei condamnaţi pentru asemenea infracţiuni, denumiţi contrarevoluţionari, executau pedepsele aplicate de instanţe până la ultima zi, fără nici un fel de reduceri. Pentru ei nu exista instituţia liberării condiţionate. Cu toate acestea, dacă securitatea aprecia că pedeapsa aplicată de instanţa de judecată este mică, propunea prelungirea pedepselor, cu perioade de până la 5 ani. Cine şi când aprecia dacă

un asemenea condamnat s-a dovedit a fi sau a nu fi reeducat? Reeducarea însenina convertirea, a demonstra că te-ai convins de, justeţea politicii partidului şi statului”.

Pentru oamenii care au trăit şi alte vremuri era greu, dacă nu imposibil, să se convingă de aşa ceva. Pentru supravieţuire, însă, a fost necesară o convertire măcar formală. Dar, represiunea avea dublu scop şi anume:

„reeducarea” specială, respectiv a persoanelor asupra cărora se exercita în mod direct represiunea şi „reeducarea” generală, respectiv a întregii colectivităţi, prin puterea exemplului. Şi astfel, încet, încet, prin sacrificarea celor mai proeminente personalităţi, prin suferinţa a zeci, poate sute de mii de oameni, s-a ajuns ca societatea românească să fie „reeducată”…S-a ajuns la ceea ce pe bună dreptate se spune, la cea mai grea asuprire a perioadei regimului totalitar, asupra sufletelor, teroarea de a trăi într-o lume a minciunii, în care, pentru a-ţi putea asigura existenţa, erai nevoit, în viaţa publică, să spui altceva decât ceea ce gândeşti.

În anul 1952, prin decretul nr. 257 a fost abrogat decretul nr. 6/1950.

Dar nu vă grăbiţi să credeţi că prin aceasta a luat sfârşit samavolnicia, pentru că nu s-a întâmplat acest lucru. Dimpotrivă, a fost amplificată şi mai perfecţionată. Prin acest nou decret a fost lărgită mult sfera de aplicabilitate a măsurilor administrative represive. Intre noile categorii de persoane supuse internărilor, erau prevăzuţi:

— Cadre active ale fostelor grupări şi partide fasciste şi burghezo-moşiereşti erau toate cele existente până la instaurarea dictaturii proletariatului – astfel cum sunt exemplificate în noul decret -Partidul Naţional Ţărănesc, Partidul Naţional Liberal, Partidul Titelist, Partidul Tătărăscian, Bejenist şi altele.

Ce se înţelegea prin „cadre active” stabileau organele de securitate.

Rudele trădătorilor de patrie şi spionii care au fugit peste graniţă din 1945 (tată şi copii majori bărbaţi); rudele elementelor duşmănoase regimului nostru, care au fugit peste graniţă înainte de 1944 (tată şi copii majori bărbaţi).

Îll Viziunea Organelor de securitate de atunci, românii plecaţi în străinătate înainte de anul 1944 erau elemente duşmănoase, iar cei plecaţi după 1944 erau consideraţi trădători. Nu se prevedea nici o excepţie, în funcţie de motivele plecării în străinătate şi nici dacă rudele din ţară mai aveau sau nu legături cu ei.

Prin hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 337 din 11 martie 1954, cu privire la persoanele internate s-au dispus următoarele: punerea în libertate a celor reeducaţi; stabilirea de domiciliu obligator pentru cei nereeducaţi; trimiterea

la cercetări şi apoi în judecată a persoanelor pentru care se va stabili că ar fi comis infracţiuni.

La 1 iulie 1954, din circa 22 000 de persoane internate administrativ, s-au emis mandate de arestare numai pentru 1 600, care au fost cercetate până

în februarie 1956. În final, au fost trimise în judecată 509 persoane, celelalte

fiind puse în libertate. Restul de 109 au fost deci reţinute nejustificat, timp de aproape doi ani. Nu am găsit situaţia celor judecaţi, din care, în mod sigur, o parte au fost achitaţi.

Nu ştiu ce s-a întâmplat cu internările administrative în perioada anilor 1954-l958, dar se pare că au fost sistate, forţându-se, în schimb, condamnarea de către instanţele de judecată a persoanelor incomode pentru regimul democrat-popular. Se pare însă că activitatea instanţelor de judecată nu a dat satisfacţie, deoarece prin decretul nr. 89 din 17 februarie 1958 se reînfiinţează

locurile de muncă obligatorie, în care puteau fi internate, ca o pedeapsă

administrativă, aplicată de ministrul de Interne, persoanele care, prin faptele sau manifestările lor, primejduiau ordinea în stat, dacă nu constituiau infracţiuni”.

Prin acest nou decret a fost anihilat riscul care exista, ca instanţele de judecată sesizate cu fapte de uneltire contra ordinii sociale să aibă ultimul cuvânt. În caz de achitare, ministrul de Interne aplica o pedeapsă

administrativă de până la 2 ani privare de libertate.

Din referatul întocmit de o comisie însărcinată în anul 1968 să facă

cercetări cu privire la abuzurile şi ilegalităţile din trecut, rezultă o serie de date interesante. Pentru moment, mă rezum în a arăta că s-a constatat că, în perioada 1945-l964, au fost cercetate pentru infracţiuni contra securităţii statului, 107 294 persoane, din care 73 310 au fost condamnate, iar 18 455 au fost achitate, faţă de restul dispunându-se soluţii de scoatere de sub urmărire penală.

Este locul să menţionăm că, în perioada respectivă, arestarea preventivă

şi trimiterea în judecată pentru infracţiuni contra securităţii statului nu erau dispuse de către procurorii militari. Aşa se explică numărul relativ mare al achitărilor pronunţate de tribunalele militare.

Acest lucru nu a putut fi ignorat de conducerea Securităţii Statului.

Consider că şi acest lucru a determinat instituirea unor pedepse pe care să le aplice ministrul de Interne.

În anii 1963 şi 1964 au fost graţiaţi toţi condamnaţii pentru infracţiuni politice şi probabil tot de atunci au încetat să mai existe colonii de muncă

obligatorie. Socialismul învinsese şi la sate, prin terminarea colectivizării agriculturii. Astfel a ajuns ţărănimea, pe baza „liberului consimţământ”, pe drumul socialismului trasat de Lenin.

Am văzut la început cum, prin actele normative emise după 23 august 1944, erau încălcate în mod flagrant prevederile Constituţiei din acel timp, care însă a fost abrogată în anul 1948, prin apariţia Constituţiei Republicii Populare Române. Era de aşteptat ca această nouă constituţie, elaborată şi emisă de regimul comunist, să fie respectată. Nu a fost să fie aşa, deoarece revoluţia

democrat-populară a continuat să se desfăşoare pe baza principiului potrivit căruia revoluţia nu cunoaşte lege. Comuniştii şi-au încălcat şi propriile lor legi.

Nimic nu le putea sta în cale.

Constituţia din anul 1948 prevedea în art. 28, că: Nimeni nu poate fi arestat sau reţinut mai mult de 48 de orejără un mandat al parchetului, al organelor de instrucţie abilitate de lege sau autorizarea instanţelor judecătoreşti conform prevederilor legitiar art. 30 consacra faptul că: „Nimeni nu poate fi condamnat şi ţinut a executa o pedeapsă decât în baza hotărârilor judecătoreşti în conformitate cu legea „.

Aceleaşi norme erau prevăzute şi în Constituţia din anul 1952. Cât de respectate au fost aceste prevederi, am văzut. Toate decretele, H. C. M.-urile şi ordinele ministrului de Interne, care reglementau pedepsele administrative, munca obligatorie, domiciliul forţat, erau profund anticonstituţionale, dar acest lucru nu deranja pe nimeni din conducerea ţării. Zeci de mii de oameni au fost privaţi de libertate perioade de până la 5 ani, pe baza unui simplu ordin al ministrului, sau cum vom vedea în continuare, pe bază de tabele ori simple adrese, iar perioada de detenţie în aresturile securităţii, premergătoare întocmirii formelor de internare, perioadă care putea dura ani de zile, nici nu era scăzută din durata pedepsei administrative. Ca urmare, mulţi oameni au fost ţinuţi în detenţie, ani de zile, tară nici o bază.

În anul 1952, ministrul Afacerilor Interne Drăghici Alexandru a emis decizia nr. 744 din 25 august, din care primele două articole aveau următorul conţinut:

^Art 1 -Se înfiinţează Comisia Ministerului Afacerilor Interne cu sarcina de a lua hotărâri pentru internarea în colonii de muncă, în conformitate cu prevederile H. C. M. 1554/52 şi a Decretului Marii Adunări Naţionale a R. P. R.

nr. 258/1952, pe baza propunerilor Direcţiei Generale a Securităţii Statului şi a Direcţiei Generale a Miliţiei.

Art. 2 – Comisia va fi formată din:

Ministru Adjunct – General locotenent de securitate Pintilie Gheorghe1; General maior de securitate Nicolski Alexandru2;

Colonel de securitate Corin Aurel;

Locotenent colonel de miliţie Erdei Iosif;

Maior de securitate Marin Vintilă;

Maior de securitate Butica Francisc;

Maior de securitate Eindhom Wilhelm".

Nu mă pot abţine să nu remarc compoziţia naţională a acestei comisii, care asigura rezolvarea fără scrupule a propunerilor. Probabil şi aceasta constituia o regulă de bază a politicii bolşevice, ca cei care sunt puşi să aplice

represiunea să fie cât mai puţin legaţi sufleteşte de poporul care trebuie reprimat.

O altă constatare vine să confirme această ipoteză şi anume faptul că

măsurile administrative, la care m-am referit, au fost aplicate în cea mai mare parte cetăţenilor români de naţionalitate română şi în foarte mică

măsură, împotriva unor etnici maghiari, care au făcut parte din grupările fascisto-hortiste. Împotriva etnicilor sârbi s-au luat măsuri de dislocare din zona de frontieră cu Iugoslavia, în perioada în care relaţiile României cu această ţară nu erau amicale. Împotriva etnicilor de origine germană nu au mai fost necesare măsuri, deoarece, la ordinul Moscovei, imediat după război, au fost deportaţi, aproape toţi, în U. R. S. S., la muncă forţată, de unde s-au înapoiat după ani de zile, gata „reeducaţi", adică învăţaţi că orice vorbă nepotrivită te poate costa libertatea.

Pantiuşa Bodnarenco (n.a.).

Griimberg Boris (n.a.).

Cu câtă atenţie erau examinate propunerile de către această comisie, rezultă dintr-un exemplu pe care îl am la dispoziţie. Prin decizia nr. 678 din 14

august 1952, semnată de preşedintele comisiei, Bodnarenco Pantiuşa, alias Pintilie Gheorghe, s-a dispus internarea pe timp de 24 de luni a unui număr de 456 persoane din „evidenţa specială".

Pentru a avea o imagine cât mai exactă cu privire la aceste internări, redau conţinutul unui asemenea dosar. Este vorba de dosarul operativ nr.

54.066, privitor la Ardeanu Aurel, din comuna Rapoltul Mare, judeţul Hunedoara, ţăran cu gospodărie individuală, proprietar a 3 hectare teren arabil şi tată a trei copii. A fost internat la 5 iunie 1950, pe baza unei fişe personale, întocmită de serviciul judeţean de securitate Deva, în care s-au consemnat următoarele:

Antecedente politice – Până în anul 1941 a fost un înfocat adept al Partidului Naţional Liberal şi al lui Brătianu. Din anul 1941 până la 23 august 1944 a continuat să aibe aceleaşi idei naţionaliste şi a fost preşedintele acestui partid. De la 23 august 1944, până la 6 martie 1945 a continuat cu aceasta politică. După 6 martie 1945, la alegerile din noiembrie 1946, a dus o intensă

propagandă în favoarea acestui partid.

Caracterizare – Este un element care nutreşte şi în prezent idei naţionaliste, este un duşman al actualului regim. Lansează diferite zvonuri, întreţine legături cu elementele reacţionare din comună.

Observaţiuni – După 23 august, a activat în P. N. L. „Brătianu”, iar în anul 1946 în timpul alegerilor a organizat bande de bătăuşi cu care a atacat secţia de votare din comună.

Se propune internarea pe timp de 2 ani.

Nu există nici o probă cu privire la pretinsa atacare a secţiei de votare şi nici cu privire măcar la numele elementelor reacţionare din comună cu care ar fi menţinut legături. Este foarte posibil ca ţăranul nostru să-şi fi menţinut relaţiile de prietenie, din care unele probabil aveau la bază şi convingerile politice comune. Pentru regimul democrat-popular era periculos să se întâlnească şi să stea de vorbă doi oameni care în trecut au făcut parte din acelaşi partid, zis burghezo-moşieresc, or doi foşti poliţişti, foşti comisari şi aşa mai departe. Era firesc, ca relaţiile dintre oameni să se bazeze în primul rând pe o activitate comună, politică ori profesională din trecut. Era firesc, dar pentru noul regim era periculos, pentru că peste tot se vedeau numai duşmani care uneltesc. Sub acest aspect, Securitatea era destul de bine informată, deoarece cea mai mare parte a poporului român nu a dorit comunism şi nu agrea această ideologie. Acest lucru nu i-a împiedicat pe

comunişti să obţină o victorie în „primele alegeri libere” din toamna anului 1946. Nu am participat la acele alegeri, neavând vârsta corespunzătoare, dar oamenii între care am trăit ştiu că au votat cu ochiul, casa ori cumpăna şi în nici un caz cu soarele. Cu toate acestea, victorios a ieşit soarele (de la răsărit bineînţeles).

Am văzut deci cât de grave au fost faptele pentru care a fost internat gospodarul Ardeanu Aurel, care şi-a permis să aibe alte concepţii decât cele comuniste.

Pentru regimul democrat-popular nu erau periculoşi numai cei care au făcut politică în trecut, ci şi cei care, chiar dacă nu au avut nici un fel de preocupări de ordin politic, au făcut imprudenţa să facă studii în ţări occidentale.

Un astfel de exemplu îl constituie Stănescu F. Ioan, arestat de securitate de la domiciliu, în noaptea de 25 mai 1949 şi ţinut în subsolul M. A. I. până în septembrie 1949, când a fost depus la Penitenciarul Jilava, apoi la Târgşor şi, în final, la Penitenciarul Făgăraş. Impunătoarea cetate a Făgăraşului, pe care o putem vedea astăzi ca muzeu, era transformată, în acele vremuri, în loc de supliciu pentru multe personalităţi marcante din trecut. A fost pus în libertate la 9 ianuarie 1954, după o detenţie de aproape 5 ani, fără să fie condamnat.

Din biletul de liberare nu rezultă decât că a fost internat de către Direcţia Generală a Securităţii Statului, cu ordinul nr. 114.203/1951, de la 22

septembrie 1949, fără a rezulta motivele şi fără a exista dosar. Este clar că, din anul 1949 până în 1951, a fost ţinut arestat fără nici un document şi că

perioada în care a fost ţinut în beciul M. A. I. nici nu i-a fost pusă la socoteală

(4 luni).

Să vedem însă cine a fost Stănescu F. Ioan. În rezumat: a urmat şi absolvit Facultatea de Medicină din Paris, ca bursier militar; asistent universitar la aceeaşi facultate în anii 1928-l930, apoi medic legistşef de lucrări

la Institutul de Medicină-Legală „Dr. Mina Minovici”, din Bucureşti, până la arestare. Membru al mai multor societăţi ştiinţifice din străinătate.

Nici măcar în biletul de liberare, de altfel singurul document care există

şi care ne-a fost prezentat de fiul său, nu s-a putut menţiona motivul pentru care a fost ţinut în stare de arest timp de 5 ani. Asemenea situaţii au fost numeroase.

După cum am mai arătat, prin anul 1968, noua conducere a Partidului Comunist Român a luat măsuri să se facă o cercetare cu privire la abuzurile şi ilegalităţile din trecut. Comisia constituită în acest scop a stabilit grave ilegalităţi. Materialele întocmite de comisia respectivă oferă posibilitatea ca, în prezent, să fie reconstituite multe din gravele abuzuri săvârşite în perioada anilor 1945-l964. Mă voi rezuma însă, să redau numai unele din constatările de atunci.

Este vorba de nota intitulată Cazul Salcia (la Salcia a funcţionat unul din lagărele de muncă forţată).

Referindu-se la fostul ministru al Afacerilor Interne, Drăghici Alexandru, în notă se menţiona: „Atitudinea abuzivă a lui Drăghici Alexandru şi practicile sale de a imprima şi la subordonaţi o asemenea comportare reiese şi din

aceea ca, ori de câte ori s-au sesizat SOmavolnicu Şi ilegalităţi Săvârşite de unele cadre M. A. I., el a luat apărarea elementelor criminale şi abuzive din subordinea sa'.

Se expune situaţia, în care, în aprilie-mai 1952, cu ocazia unei vizite pe şantierul canalului Dunăre-Marea Neagră, Drăghici Alexandru a fost nemulţumit de regimul prea blând pe care îl aveau deţinuţii şi a dat dispoziţii pentru înăsprirea la maximum a acestuia.

Comisia consemnează în continuare:„…Personalul de conducere şi de pază au luat asemenea măsuri de înăsprire a regimului, încât s-a ajuns la crime, atrocităţi barbare, supunând pe internaţi şi deţinuţi la un regim de teroare şi exterminare „.

„Datorită tratamentului inuman la care erau supuşi, unii din cei internaţi şi-au pierdut chiar viaţa. Astfel, numai la fosta colonie de muncă

«Salcia», în perioada iunie 1952-martie 1953, au decedat 63 deţinuţi, un mare număr au fost răniţi, iar alţii s-au ales cu infirmităţi foarte grave, pentru toată

viaţa, consecinţa folosirii unor metode barbare, vădit inumane".

Pentru exemplificarea celor de mai sus, în notă a fost redată următoarea situaţie: în perioada în care Securitatea s-a separat de Ministerul Afacerilor Interne, penitenciarele şi coloniile de muncă nu mai erau în subordinea securităţii. Ministrul de Interne, de atunci, Pavel Ştefan, a luat măsuri energice de cercetare şi de trimitere în judecată a celor vinovaţi, în frunte cu comandantul coloniei, care, împreună cu alţi 6 subordonaţi, a fost condamnat

de tribunalul militar la muncă silnică pe viaţă, iar ceilalţi vinovaţi, în număr de 27, au fost condamnaţi la diferite pedepse cuprinse între 5 şi 25 ani muncă

silnică.

Ulterior, când cele două ministere s-au contopit din nou, Drăghici Alexandru a trimis un ofiţer, din subordinea sa, la penitenciarul unde erau deţinuţi condamnaţii respectivi, pentru a-i determina să formuleze cereri de graţiere individuală, cu indicaţia de a menţiona în cererile respective că nu au făcut altceva decât îndeplinirea obligaţiilor de serviciu care le reveneau. Cu alte cuvinte, şi-au făcut datoria.

Pe baza acestor cereri, la propunerea lui Alexandru Drăghici, toţi cei menţionaţi, condamnaţi pentru crime şi atrocităţi au fost graţiaţi. Mai mult, au fost reîncadraţi în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, obţinând şi recunoaşterea vechimii neîntrerupte în serviciu. Drept recunoştinţă pentru

„suferinţele” îndurate, şeful lor suprem i-a gratificat şi cu câte o sumă de bani, echivalentul a trei salarii, precum şi cu un concediu, pe care şi l-au efectuat la o casă de odihnă a ministerului, gratuit, pentru refacerea stării fizice.

Această grijă deosebită a fostului ministru de Interne, Alexandru Drăghici, mi se pare normală, dacă avem în vedere faptul că subalternii săi au comis fapte deosebit de grave împotriva vieţii şi integrităţii corporale a unor persoane, ca urmare a ordinelor sale date în numele „revoluţiei”…Cercetări mai recente au scos la iveală şi alte asasinate comise la ordinul lui Alexandru Drăghici, rămase nepedepsite până în prezent.

Iată cine este unul din cei numiţi, în anul 1945, în corpul acuzatorilor publici pentru cercetarea şi trimiterea în judecată a pretinşilor criminali de război. Noţiunea de criminali de pace încă nu a apărut în nici o l^ge, dar omorul este pedepsit de legile oricărui stat.

Putem afirma că, în cea mai mare parte, comisia de cercetare a abuzurilor şi ilegalităţilor şi-a făcut datoria sub aspectul constatării faptelor, pe care le-au apreciat cum se cuvine şi anume samavolnicii şi chiar crime. Sub acest aspect nu avem ce să-i reproşăm. Trebuie însă să spunem că misiunea acestei comisii a fost uşurată de existenţa la Procuratura Generală a unor constatări încă din anul 1953, dar care, în afara procesului intentat personalului de la colonia de muncă „Salcia”, nu s-a finalizat prin alte măsuri.

De altfel, nici în anul 1968, faptele de o gravitate deosebită nu au fost tratate în mod corespunzător, respectiv prin trimiterea în judecată a celor vinovaţi, ca singura soluţie legală. Cei vinovaţi, în frunte cu Drăghici Alexandru, Nicolski Alexandru şi Pintilie Gheorghe, au fost „criticaţi”, dar au fost lăsaţi să beneficieze liniştiţi de pensiile substanţiale, în calitatea lor de foşti mari demnitari şi de comunişti din ilegalitate.

Membrii comisiei de cercetare şi-au dat seama că s-au schimbat numai conducătorii regimului comunist, nu şi sistemul care a făcut posibile atrocităţile constatate. De altfel, răspunderea revenea partidului de guvernământ, din a cărui conducere supremă au făcut parte şi mulţi din noii conducători în frunte cu Nicolae Ceauşescu, în perioada în care s-au comis atrocităţile.

Aşa se explică faptul că în lucrarea sinteză prezentată de comisie, după

ce se arată că, în perioada anilor 1950-58, elementele duşmănoase din ţară şi din străinătate şi-au intensificat activitatea ostilă contra regimului

democrat-popular şi că în aceste condiţii „…se impunea ca organele de partid şi de stat să

iniţieze măsuri energice pentru a preveni şi zădărnici orice încercare de a atenta la cuceririle revoluţionare ale clasei muncitoare. Socotim, deci justificată

de principiu luarea unor măsuri de a împiedica elementele reacţionare să

întreprindă acţiuni duşmănoase, inclusiv internarea în unităţi de muncă, împotriva acelor persoane care, în mod real, prezentau pericol pentru securitatea statului”.

S-a arătat că modul în care au fost concepute decretele şi hotărârile în cauză, prin conţinutul lor larg şi generic „au avut consecinţe negative injusta aplicare a dispoziţiunilor din actele normative respective, fiind în acelaşi timp în contradicţie flagrantă cu prevederile constituţionale”.

Cât de ilegale şi arbitrare erau unele măsuri care se luau rezultă şi din următorul exemplu: 300 de studenţi şi studente de la Facultatea de Medicină

din Bucureşti au fost internaţi, în anul 1951, în lagărul de triere „Rahova”, timp de trei luni, deoarece, neavând manuale de specialitate la facultate, frecventau Biblioteca franceză, unde studiau. Era deci periculos pentru statul democrat-popular ca cineva să studieze, chiar şi medicina, după manuale capitaliste.

Se mai dau unele cifre exemplificative ale ţăranilor internaţi pentru că

refuzau să se înscrie în gospodăriile agricole colective – din Argeş 233 ţărani, din Bucureşti 141, Galaţi 147 şi aşa mai departe.

Împotriva deciziilor de internare nu exista nici o cale de atac. O parte din cei lezaţi în drepturile lor s-au adresat Procuraturii Generale. Procurorii au luat în serios prevederile legii de organizare, care îi abilitau să supravegheze penitenciarele şi alte locuri de deţinere şi, în consecinţă, au făcut o serie întreagă de constatări cu privire la încălcarea legilor. Ca urmare, la Procuratura Generală s-a făcut un studiu în anul 1953. Referatul este datat 7 august 1953, iar în arhiva veche a Direcţiei Procuraturilor Militare se mai găseşte numai exemplarul 3, pe care se află o menţiune cu creionul, în sensul că, la 11 august 1953, a fost predat la cerere. Nu rezultă unde a fost predat, dar procurorul general, în numele căruia s-a întocmit referatul, nu-l putea preda decât conducerii partidului şi, eventual, unul din exemplare, ministrului Afacerilor

Interne. Oricum, această sesizare a forurilor supreme ale Partidului Muncitoresc nu a avut nici un efect, deoarece abuzurile semnalate au continuat să se comită.

Referatul redă„…Unele abuzuri şi încălcări a legalităţii populam săvârşite de către unele organe de securitate, miliţie, penitenciare, lagăre şi colonii”.

Un prim capitol al acestei informări se referă la activitatea organelor de securitate. Se arată că procuratura nu cunoaşte decretul în baza căruia se emit ordinele de internare administrativă, iar abuzurile au fost apreciate numai pe baza situaţiilor de fapt constatate.

Pentru internarea unei persoane într-o colonie de muncă, organele d.g.s.s. procedează mai întâi la reţinerea şi cercetarea acesteia. Durata acestei reţineri este de la o lună la 4 ani şi chiar mai mult, timp ce nu era socotit în decizia sau ordinul de internare administrativă.

Se dă ca exemplu cazul internatului Creţu Ion, cu nr. matricol 18 594, din colonia Bicaz, care a fost arestat la 23 iunie 1948 şi ţinut fără forme legale până la 9 septembrie 1952, când, prin procesul-ver-bal nr. 1/1952, a fost internat pe timp de 60 de luni, respectiv 5 ani. La emiterea ordinului de internare nu s-a ţinut seama de cei 4 ani şi 6 luni de reţinere anterioară.

Se menţionează faptul că astfel de cazuri au fost constatate de organele procuraturii la toate coloniile de muncă.

Din examinarea dosarelor de internare a rezultat că pentru foarte mulţi nu exista nici o probă de vinovăţie, iar o parte din internaţi nu aveau dosare şi nici măcar fişe. Mai mult, unele persoane au fost internate datorită unor simple potriviri de nume.

Unele exemple sunt deosebit de semnificative.

Bogdan Vasile, ţăran mijlocaş, dosar nr. 1611, internat pe 24 luni, în locul legionarului cu acelaşi nume, fost şef de garnizoană legionară şi care era liber, având serviciul la C. F. R.

— Regiunea Stalin.

Ionescu Nicolae, din comuna Breaza-Prahova, a fost internat în locul lui Ionescu Nicolae, cârciumar din Ploieşti.

Băscărau Teodor, plugar, cu trei copii, a fost internat pe timp de 24 luni, în locul unchiului său, cu acelaşi nume, fost şef de garnizoană

legionară.

Gherman Ion, ţăran sărac, internat în anul 1952, pe timp de 5 ani, pentru că ar fi fost membru P. N. Ţ. „Maniu, „ în comitetul judeţean după anul 1944. În realitate, el a fost simplu membru al P. N. Ţ., până în anul 1938. În continuare a fost pe front şi apoi prizonier în U. R. S. S. până în toamna anului 1945. În februarie 1946, s-a înscris în P. C. R.

Lazăr Constantin, din comuna Cocioc, regiunea Bucureşti, a fost internat, timp de 6 luni, fără nici un motiv. La dosar nu se află decât declaraţia lui, prin care recunoştea că s-a certat cu un tractorist. Probabil, acel tractorist era membru al P. C. R.

Radeş Gheorghe, dosar nr. 131.787, deşi i s-a prelungit internarea cu 24

luni, a fost pus totuşi în libertate din ordinul Direcţiei Lagăre şi Colonii, în locul altui internat cu numele de Radeş Gheorghe, căruia îi expirase internarea, dar a fost ţinut pentru a executa majorarea pedepsei dată primului Radeş

Gheorghe.

Pe lângă faptul că mulţi internaţi erau ţinuţi fără dosare şi fără fişe, în foarte multe cazuri dosarele erau incomplete. Nu rezultă data arestării, durata internării şi nici decizia pe baza căreia a fost internat, dosarele fiind compuse numai din coperţi pe care se aflau înscrise numai datele de stare civilă. Se dau exemple de asemenea dosare: 13.298, 108.350, 98.893, 108.555, 80.923 şi altele.

În lagărul Peninsula, la sfârşitul anului 1952, s-au găsit 2 292 internaţi, aşa numiţi contrarevoluţionari, a căror pedeapsă nu se cunoştea de către biroul lagărului, deoarece nu li se transmiseseră dosarele de la D. G. S. S. şi nici alte acte din care să rezulte durata internării. Astfel de situaţii s-au constatat şi în lagărele Capul Midia şi Coasta Galeş.

Procuratura analizează apoi modul în care organele de securitate efectuau cercetările în vederea internărilor în lagărele de muncă forţată.

Bratu Oprea şi fratele său Bratu Florea – dosarele 8623 şi 8624, au fost internaţi pe câte 5 ani pentru faptul că, în anul 1938, ar fi fost înscrişi în partidul Goga-Cuza, deţinând şi funcţii de conducere.

Organul de cercetare i-a constrâns să declare, unul împotriva celuilalt, că

ar fi făcut parte din comitetul orăşenesc. Semnăturile celor în cauză nu mai semănau cu actuala lor semnătură, dar ei au recunoscut în faţa procurorului militar că au semnat acele declaraţii, arătând însă că acele declaraţii sunt deformate, deoarece, când au semnat, erau bătuţi peste mâini.

Gută Ştefan, ajutor mecanic, fost membru al P. S. D., a declarat că a fost bătut de organul de securitate, din oraşul Sibiu, pentru a recunoaşte că a făcut parte din gruparea Titel Petrescu.

Lefter Ştefan, frânar la C. F. R., având 4 copii, a fost internat, în august 1952, pe timp de 5 ani pentru că a figurat pe procesul-verbal de constituire a comitetului judeţean P. S. D. I. Dorohoi. Organul de securitate judeţean, constatând că cel în cauză nu a făcut parte din conducerea judeţeană a

partidului respectiv, a propus să fie internat pe timp de 6 luni, dar decizia a fost dată de comisia centrală pe timp de 5 ani.

În luna august 1952, la centrul de triere Bragadiru au fost depuse 100

persoane, care au fost adunate şi puse să semneze, pe loc, declaraţii sumare, după dictarea organelor de securitate, împrejurare confirmată procurorului militar şi de către locotenentul Apostol Gheorghe, comandantul centrului respectiv.

În dosarul 190/952 privitor pe CiobotaruNicolae, învinuit de săvârşirea unor crime împotriva umanităţii, martorul Cimpoieşu Vasile, muncitor, nu şi-a recunoscut declaraţiile luate de organul de securitate Suceava, susţinând că

semnăturile nu-i aparţin. Procurorul militar comparând semnăturile date de martor cu cele de pe declaraţiile întocmite în numele său, concluzionează că nu aparţin aceleiaşi persoane.

În dosarul 116/953 privitor pe Berber Israel, dentist din Tecuci, martorul principal, fiind reaudiat la Procuratura Generală a revenit asupra declaraţiilor date la Securitatea Tecuci, relatând că a fost reţinut timp de 2 zile şi ameninţat cu închisoarea, dacă nu face declaraţii acuzatoare la adresa celui în cauză.

După înapoierea la Tecuci, martorul a fost reţinut din nou de organele de securitate.

Se concluzionează, la acest capitol, că asemenea cazuri de cercetări abuzive din partea unor organe de securitate au fost semnalate în nenumărate rânduri. *

Urmează capitolul intitulat „internări fără forme legale (securitate) „ în care sunt examinate cazuri concrete de internări fără forme, dar şi cazuri de reţineri şi după expirarea pedepselor fără forme de prelungire, chiar şi în situaţiile în care lagărele de muncă înaintau la timp, la Ministerul Securităţii Statului, propunerile pentru aprobarea punerii în libertate.

Se arată că, la 20 iulie 1953, numai în penitenciare se aflau deţinute ilegal 1 199 persoane, din care:

901 deţinute pe bază de adrese la dispoziţia M. S. S. pentru cercetări; 62 condamnaţi contrarevoluţionari cu pedepsele expirate; 197 internaţi M. S. S. cu pedepse expirate;

39 internaţi M. S. S. fără decizii.

Este necesar să fac precizarea că era vorba numai de situaţia din penitenciare, nu şi din lagărele de muncă forţată, unde numărul deţinuţilor era incomparabil mai mare.

Se trece apoi, la capitolul II„Din activitatea unor organe de miliţie”, arătându-se că Direcţia Generală a Miliţiei face, de asemenea, numeroase

internări pe baza unui ordin 01000, care nu este cunoscut de Procuratura Generală.

La cererea Procuraturii Generale cu nr. 100.397 din 19 ianuarie 1953, D.

G. M. a refuzat să trimită acel ordin. Cererea a fost reînnoită, dar fără rezultat.

Cerându-se la D. G. M. relaţii în legătură cu internările, ca urmare a reclamaţiilor adresate Procuraturii Generale, s-a răspuns cu nr. 526 din 18

februarie 1953 şi cu alte 3 adrese din aceeaşi perioadă „că nu se pot da nici un fel de date”.

Procurorul care a întocmit referatul menţionează că D. G. M., din iulie 1953 „nu mai răspunde la cererile noastre de acest fel, nici sub forma de mai sus”, iar, verbal, generalul maior Drăgan a comunicat că D. G. M. „nu mai dă în scris nici chiar răspunsuri negative”.

Sunt apoi redate o serie întreagă de abuzuri ale organelor de miliţie, care nu erau cu nimic mai puţin grave decât cele comise de organele de securitate.

Se vorbeşte de reţineri ilegale în vederea internărilor, perioade îndelungate, pentru ca, în final, propunerile de internare să fie respinse; de numeroase internări nejustificate chiar şi sub aspectul criteriilor stabilite de D. G. M.; reţineri peste termenele stabilite; cercetări abuzive; percheziţii ilegale; confiscări ilegale de bunuri; neexecu-tarea unor mandate de executare a unor pedepse privative de libertate, emise de instanţele de judecată, pentru infracţiuni de drept comun; că şefii unor organe de miliţie refuză, fără drept, executarea unor asemenea mandate; nerestituirea unor bunuri personale, de valoare, ale unor deţinuţi, cu ocazia punerii lor în libertate.

Nu ştiu dacă o minte mai ascuţită ar putea inventa şi alte categorii de abuzuri, deşi sunt convins că gama acestora nu a putut fi epuizată într-un referat al procuraturii. De altfel, chiar procuratura a simţit nevoia să nu-i supere prea mult pe potentaţii regimului comunist motivându-şi atitudinea prin scopul de a contribui la îmbunătăţirea muncii şi pentru că „abuzurile şi încălcările legalităţii populare sunt de natură să compromită orânduirea noastră de stat şi, de aceea, propun să se ia măsuri corespunzătoare ca aceste organe să respecte în toate împrejurările legalitatea noastră populară”.

Nu se ştie cine a văzut acest referat şi cât de mult a fost impresionată

conducerea partidului unic de guvernământ de suferinţele imense la care era supus poporul român, dar un lucru este sigur şi anume că abuzurile şi încălcarea legalităţii, din viziunea procuraturii, nu constituiau altceva decât punerea în aplicare a principiului luptei de clasă şi a „vigilenţei revoluţionare”, promovate cu atâta insistenţă de partid.

Să vedem, însă, unele din exemplele de abuzuri ale organelor de miliţie, pentru că, un exemplu concret este oricând mai concludent decât oricât de multe argumente teoretice. De altfel, nici nu mi-am propus să fac fâlosofâe.

Rotaru Dina din Bucureşti a fost internată de organele de miliţie pe timp de 12 luni, fiind bănuită că ar practica prostituţia. După ce şi-a executat predeapsa şi a fost pusă în libertate, la începutul anului 1953 s-a înapoiat la domiciliul său împreună cu copilul mic pe care îl avea, dar a constatat că

locuinţa sa era ocupată de un ofiţer de miliţie. Disperată, femeia s-a înapoiat la Penitenciarul Văcăreşti, unde a cerut conducerii penitenciarului să fie primită

înapoi, deoarece nu mai are unde locui.

La verificarea centrului de triere Bragadiru, procurorul a găsit internată o fată tânără, cu motivarea că ar fi practicat prostituţia clandestină. La controlul ginecologic efectuat de doctor Popescu Georgeta, s-a constatat că fata era virgină.

Dirinea Marin a fost internat pentru că avea antecedente penale, dar, din anul 1949, nu a mai comis nici o infracţiune şi se afla angajat ca normator la şantierul Casa Scânteii, unde primise diploma de onoare pentru merite în muncă.

S-au constatat numeroase cazuri când internaţii erau deţinuţi în lagăr peste termenul stabilit, din cauză că D. G. M. nu comunica la timp avizul cerut de Colonii pentru eliberare, deşi biroul grefei îl cerea cu cel puţin 2 luni înainte de expirarea pedepsei. Se dau numeroase exemple.

Ţăranul sărac Moldoveanu Ion, în vârstă de 60 de ani, având o familie compusă din 5 persoane, a fost dislocat împreună cu întreaga familie la 7 iunie 1952 din comuna Reteag, judeţul Cluj, în comuna Cocomianca, judeţul Călăraşi, confiscându-i-se foi întregime mica avere, pe motiv că fiul său, Moldoveanu Alexandru, ar fi săvârşit fapte care contravin disciplinei militare, cu toate că Direcţia Miliţiei Regiunii Cluj a raportat că nu este cazul de dislocare. D. G. M. a răspuns „să execute ordinul fără a mai discuta”.

În finalul capitolului referitor la organele de miliţie, se menţionează că

multe organe de miliţie nu permit procurorilor să supravegheze cercetările ori să efectueze alte verificări cu privire la respectarea legalităţii.

Abuzurile nu au încetat, dar „creierele” de la Ministerul Afacerilor Interne au încercat să le „legalizeze” prin atragerea procurorilor militari la semnarea unor acte prin care se dispunea arestarea pe termene nelimitate a persoanelor care nu intrau în graţiile Securităţii. Această încercare rezultă din sesizarea Procuraturii Generale – cabinet nr. 647/C. 14 din 9 decembrie 1953, semnată

de procurorul general Augustin Alexa, adresată Consiliului de Miniştri, transmisă lui Gheorghiu-Dej prin intermediul lui Gheorghe Apostol.

Redau conţinutul acestei sesizări: „în ultimele zile am primit de la unităţile de procuraturi militare pentru unităţile M. A. I. formulare completate, prezentate de organele M. A. I., pe care în partea de jos este tipărită şi funcţia de «Procuror General», iar pe altele «Procuror».

Maiorul Chirţu de la unitatea 0123, locţiitorul directorului direcţiei de anchete din M. A. I., s-a prezentat la Procuratura Teritorială Bucureşti, cerând procurorului maior Dumitrescu să semneze un astfel de exemplar completat, pe locul funcţiei de Procuror General. Când procurorul Lhunitrescu i-a spus că nu

are instrucţiuni privind aplicarea acestui procedeu, maiorul Chirţu i-a răspuns că poate să semneze, fiindcă aceasta s-a stabilit de comun acord cu tov.

Procuror General.

În afară de faptul că conţinutul acestui formular este contrar prevederilor Constituţiei şi Codului de Procedură Penală, consider procedeul acesta instituit de către organele M. A. I., fără consultarea Procuraturii Generale şi răspândit la organele în subordine, precum şi informarea propriilor organe, după cum reiese din cele spuse de maiorul Chirţu, necorespunzător realităţii, fapt pe care aceste organe l-au transmis şi în unităţile de procuratură, ca un procedeu ilegal şi nejust.

Prin acest procedeu organele M. A. I. se substituie organelor Procuraturii, creează confuzie şi derută atât la organele M. A. I. cât şi la unităţile de procuratură.

Negăsindu-lpe tov. Drăghici, l-am întrebat despre acest lucru pe tov.

Pintilie (care a semnat astfel de exemplare completate), dar n-a fost în măsură

să-mi dea vreo lămurire.

Propun desfiinţarea acestui procedeu".

La această sesizare a fost anexată o notă „Asupra regimului legal al reţinerilor şi arestărilor", în care sunt reproduse prevederile constituţionale şi ale Codului de Procedură Penală. Există şi un exemplar al formularului respectiv, intitulat „Ordonanţă de arestare, percheziţie şi reţinere sub pază", care conţine următoarele:

Jn urma studierii materialelor primite la M. A. I. referitor la activitatea duşmănoasă a lui… „ urmează numele, prenumele şi toate celelalte date de

stare civilă., +A.m constatat că (numele şi prenumele) a săvârşit infracţiunea prevăzută de art… din Codul Penal al R. P. R.” , fentru prevenirea sustragerii infractorului de sub anchetă şi judecată, ordonăm: Arestarea numitului…, efectuarea percheziţiei şi reţinerea lui sub pază. Semnează Director, Se aprobă –

Ministerul Afacerilor Interne”, iar în dreapta jos „Procuror General” sau Procurorul, care nu confirmă, nu aprobă, ci pur şi simplu, în viziunea lui Bodnarenco Pantiuşa, semna ca un fel de martor asistent. Jos se menţionează

data.

Procuratura, însă, nu s-a lăsat atrasă în această capcană şi trebuie să

spun că acest lucru se datorează atât procurorilor militari, care au refuzat să

semneze şi în mod decisiv fostului procuror general Augustin Alexa, care, fiind membru al CE. al P. C. R., a avut autoritatea politică de natură a-i permite să-i înfrunte pe cei de la Interne, măcar în ce priveşte abuzurile de care a luat cunoştinţă.

Cele două documente de la Procuratura Generală, la care m-am referit şi în mod sigur mai există şi altele, infirmă teza susţinută în anul 1968, în sensul

că forurile conducătoare ale partidului nu ar fi cunoscut abuzurile şi ilegalităţile pe care le comiteau organele Ministerului de Interne.

Este interesant să aruncăm o privire şi în intimitatea fostului Minister al Afacerilor Interne, mai precis în tenebrele din care s-au născut marile procese politice ale acelor vremuri. Această posibilitate ne este oferită de declaraţia unui fost magistrat militar, care, după ce a fost utilizat de noua putere instaurată

după 23 august 1944, a fost aruncat şi el în închisoare, pentru o vină penală

inexistentă. Declaraţia este amplă, dar mă văd nevoit să o redau integral, pentru a lăsa citito-mlui posibilitatea să aprecieze ce este important şi ce nu, din această declaraţie.

„Subscrisul IORGU POPESCU – reţinut la dispoziţia D. G. Securităţii în Penitenciarul Jilava, declar:

Am solicitat azi domnului Lt. col. procuror Diaconescu să ia act că, de la 20 iulie 1951, sunt izolat în sensul cel mai absolut al izolării şi că, în mod special, cred eu, mi s-a tăiat orice posibilitate de a reclama organelor de resort că deţin detalii asupra unor acte şi fapte relative la atitudinea deviaţionistă, expres antisovietică şi trădătoare a Domnului Col. Dulgheru M., în principal şi numai în subsidiar a Domnului General Maior Nicolski A., ambii din M. A. I.

Dir. Gen. a Securităţii Statului, ca şi a unor ofiţeri subalterni la care mă voiu referi mai jos, ori persoanele care se leagă de cele ce expun. Redau în rezumat şi parţial materialul ce cred necesar pentru luarea în considerare a acestei afaceri.

Ţin să precizez că am socotit de a mea datorie să fac această declaraţie cu totul independent de afacerea pentru care bănuiesc că sunt reţinut şi, dacă

actele şi faptele ce relev se împletesc cu acelea pentru care am fost cercetat, aceasta este o întâmplare datorită căreia le-am aflat şi că nu vin să le relatez pentru vreun scop personal.

În mod cronologic, trebuie să se reţină că, încă înainte de 23 august 1944, am avut legături şi am colaborat cu unii membrii ai P. C. R. şi apoi cu un

Resort Special Superior Comunist, aceasta din urmă dirijându-mă zilnic şi total în întreaga mea activitate până în preajma arestării mele şi cu care aşa am pierdut legătura definitiv.

În ilegalitate denunţasem activitatea trădătoare a avocatului P. Schraier –

fost ministru după 23 August 1944, activitate manifestată ca agent informator al Serviciului Special de Informanţii în afacerea grupului de evrei şi comunişti prinşi cu telefoane clandestine şi a grupului din cunoscuta afacere Dan Lazarovici, când a fost şi agent informator al M. St. Major B. St. Col.

Almăgeanu. Fiind reţinut ca martor în afacerea Dan Lazarovici în 1945, am dat o declaraţie în totalitatea ei inexactă, fiind ameninţat cu moartea de Col. Mag.

Radu Ionescu, Director General de Siguranţa Statului, instrument al lui

Schraier, Subsecretar de Stat atunci şi colaborator înainte de 23 aug. 1944 la Serv. Sp. Informaţii, având interese comune.

Acuzatorul public H. Leibovici Şerban, deşi moralmente angajat ca membru de Partid şi rudă apropiată a victimei D. Lazarovici, din spirit de oportunism – s-a făcut instrumentul lui P. Schraier în condiţiuni ce nu se leagă cu ce voesc să relevez, decât că atunci când am denunţat pe P. Schraier că, deşi este ministru în funcţiune, a fost agent informator al S. Sp. Inf.

— Col. R. Ionescu şi M. St. Major col. Almăgeanu, înainte de 23 aug.

1944, adică trădător al cauzei comuniste, m-a silit să dau o declaraţie care se putea interpreta în favoarea lui P. Schraier.

Acuzatorul public şef Avram Bunaciu, fiind de faţă, a contribuit la sugestia pentru o declaraţie oarecare, favorabilă şi amândoi mi-au cerut să

păstrez secret acest fapt şi la cercetări să nu mai pomenesc de el. Faptul reţin că a fost relevat la P. C. R. de ajutoarea acuzatoare publică Lucreţia Vexler Pascu, dar în contra ei s-au ridicat Dnii A. Bunaciu şi H. Leibovici Şerban, înfăţişând-o ca intrigantă şi au îndepărtat-o şi aşa cazul P. Schraier a rămas secret.

Eu l-am relevat cu detalii şi imediat Resortului Special Superior Comunist/R. S. S. C, cu care lucram şi care mi-a cerut să păstrez secretul dar, în continuare, să urmăresc acţiunea trădătoare a lui P. Schraier pe care, în scurt timp după liberarea mea, l-am dovedit ca activând cu sprijinul Serviciului de Spionaj al unui Stat străin.

Organele Resortului respectiv, din motive tehnice pe care le voiu detalia în alte ordine de idei, au cerut referinţe chiar lui H. Leibovici-Şerban şi Dl.

Bunaciu Avram, care au referat faptul P. Schraier ca ceva banal, lipsit de importanţă «chiar faţă de declaraţia lui Iorgu Popescu negativă» şi la o aşa explicaţie Resortul respectiv le-a imputat numai greşeala de a nu fi raportat cazul la P. C. R., chiar negativ. Aceste organe cerând referinţe şi asupra activităţii trădătoare a lui P. Schraier s-au dezinformat, că respectivii au informat pe P. Schraier că este suspectat pentru spionaj, iar acesta, ca urmare, de îndată, a dispărut din ţară.

Cu această ocaziune am avut o explicaţie cu Dl. Avram Bunaciu, care mi-a adus aspre imputări şi mai ales după 17 sept. 1947, repetate în martie 1949

– de o manieră mai categorică şi significativă.

Am raportat, verbal şi scris, Resortului Special Superior Comunist/R. S.

S. C. şi aceste detalii, dar tot din motive tehnice menţionate -nu s-a dat cuvenita importanţă faptelor şi au rămas fără urmări.

În vara 1947 am fost sesizat de Buhaner Abraham că P. Schraier a fost văzut la Nuremberg (sau la Munchen) la braţ cu Dl. Inspector Dulgheru M. –

atunci membru în Comisia de Repatriere din Germania-Austria şi exact în

timpul când P. Schraier era urmărit şi când ar fi dispărut, fugind în Elveţia prin bunăvoinţa lui Dulgheru M.

Am arătat acea împrejurare sub rezerva verificării şi cu ocazia unor referinţe asupra lui Dulgheru M., atunci când i se încredinţa funcţiunile importante în Siguranţa Statului – Securitate – şi ca unul ce lucrase la ordinele mele.

Am dat aceste referinţe cu specificarea că reţin faptele prin relatările col.

mag. Vlăduţă I.

— Fost Preşedinte al Comisiei de Repatriere din Germania-Austria, în care activase Dulgheru M. Mi se precizase că col. M. Dulgheru citise, la Viena,

telegrama Guvernului R. P. R. pentru urmărirea şi prinderea fostului ministru P. Schraier şi că, în mod inexplicabil, s-a desprins de Comisiune, lucrând numai atunci izolat la Munchen (sau Nuremberg-Possan), atunci când a fost văzut la braţ cu P. Schraier şi când se înţelege că i-ar fi înlesnit fuga.

Tot prin acele referinţe precizam având ca izvor pe lt. col. Nicolaide Grigore, acesta tot Preşedinte al Comisiei de Repatriere Germania-Austria, că

col. Dulgheru M. a avut o activitate suspectă – în contact cu Serv. Spionaj şi C.

Informaţii ale unor State Străine, complectând informaţiile date de col. Mag.

Vlăduţă Ion, tot atât de favorabile şi grave sau mai grave şi precise.

Din motive tehnice ce voiu preciza numai organului final superior de cercetare şi bănuiam că şi prin eventuala indiscreţie a D-lor General Maior de Securitate Nicolski Alex. Şi General Maior de Miliţie Popescu N. sau Avram Bunaciu, aceste referinţe defavorabile la adresa Col. Dulgheru M. au ajuns la cunoştinţa D-sale, care, cu ocazia procesului Iuliu Maniu – de faţă fiind General Maior Magistrat Al. Petrescu, mi-a spus «Coane Iorgule, îţi mulţumesc pentru referinţe, astâmpără-te».

Am relatat R. S. S. Comunist şi aceste ultime împrejurări şi am primit dispoziţiuni să mă ocup de urmare scuzând motivele tehnice în care se divulgase referinţele mele, dar care mă costă atât de scump.

În continuare prin A. Sturdza – complice cu Schraier şi declară (sic.) oficialmente trădătoare, dispărută în străinătate – mi s-a confirmat legătura dintre P. Scnraier şi col. Dulgheru, deoarece ea mi-a spus că nu poate obţine libertatea complicelui ei, Maior Lupoaia Ion, arestat de mine pentru acţiune subversivă şi deferit judecăţii, decât la înapoierea lui Dulgheru M. de la Viena, că numai prin el este posibil şi aşa a fost. Maior Lupoaia I. a fost eliberat de Gl.

Maior Petrescu A. numai cu avizul lui M. Dulgheru, A. Nicolski, Popescu N. şi a dispărut imediat, fugind în străinătate, pe aceeaşi rută cu P. Schraier, colaboratorul lor.

A. Sturdza, deşi organizase răpirea lui Iuliu Maniu şi Ilie Lazăr servise ca martoră a cauzei acestora şi se relevase fapta ei col. Dulgheru M., A. Nicolski,

N. Popescu, A. Bunaciu a fost în măsură să fugă în Franţa pe aceeaşi rută şi profitând tot de deficienţa motivelor tehnice la care mă refer.

În timpul procesului Pop-Bujoiu am primit vizita suspectă a provocatoarei Dna Şt. Tomescu, zis Tomşa, care, în altă ordine de idei, a fost capacitată, mi-a mărturisit că soţul ei Şt. Tomescu-Tomşa, condamnat în afacerea Dan Lazarovici şi „evadat” la ordinul lui P. Schraier – cu ştiinţa lui Şerban Leibovici H. şi Bunaciu Avram şi sub pretextul că fac o agentură de informaţii în favoarea M. Af. Interne – formulă sub care a fost lăsat liber şi achitat şi col. Almăgeanu şi Dumitrescu D. de la Trib. Poporului – unele detalii.

Cunoşteam oficial acele detalii din împrejurarea că am participat şi eu la tocmeala care a avut loc, ca Trib. Poporului să poată achita pe col. Almăgeanu, dar pentru acţiunea lui P. Schraier – Dna Tomescu îmi confirma faptul că P.

Schraier este complice cu Tomescu, lt. col. Almăgeanu, col. R. Ionescu, ba mai mult faptul că din acea colaborare Tomescu Şt. Şi Schraier P. activând în grupul spionilor Pop-Bujoiu, au încasat şi cheltuit suma de 1 miliard lei vechi şi 30 000 lei stabilizaţi, bani plătiţi de organizaţia de spionaj străină şi grupul trădătorilor români din acel proces.

Cum ştiam de fuga lui P. Schraier, am întrebat pe Dna Tomescu ce va face în viitor fără P. Schraier şi mi-a răspuns că acţiunea lor este susţinută în aceeaşi măsură de către Dl. A. Bunaciu, iar la replica mea că Dl. A. Bunaciu trece la Preşedinţia Consiliului, mi-a răspuns că, în locul lui P. Schraier, au pe col. M. Dulgheru. «Conul Mişu nu mişcă nimic fără soţul meu care se străduieşte să-l releve ca mare poliţist prin câteva afaceri bombă, gen. Gl. Anton şi colaborează apoi, exact în condiţiunile lui P. Schraier pe dublu tablou».

Am stăruit să mă angreneze şi pe mine în această afacere, demonstrându-i că fac orice pentru bani, fiind sărac lipit şi am obţinut numai promisiunea cu replică expresă că «Conul Mişu Dulgheru nu te are la stomac, chiar el m-a trimis să te provoc la acest trafic de influenţă pentru a te aresta». A renunţat promiţându-mi că va activa pentru a câştiga încrederea lui M.

Dulgheru sau indiferenţa acestuia, ratând aşa misiunea ei cu care venise la mine acasă.

Referitor la «executorul testamentar» al lui P. Schraier, cum numea Dan Tomescu pe Dl. col. M. Dulgheru, urmează a da o serie de detalii la cercetarea propriu-zisă a cauzei ce prezint prin această declaraţie – precizând că sunt în măsură să dovedesc o activitate susţinută de separare a P. C. de masele largi populare şi de compromitere a Securităţii Poporului şi prin o serie de procese în care, în mod vădit şi fals, relevă actul de provocare – specialitatea lui Tomescu şi Almăgeanu şi care au loc şi prin buna înţelegere a gl. Mag. Petrescu A., după

cum rezultă din împrejurări.

Pentru a se lua în considerare declaraţia mea de la prima citire, rog a se verifica în ce ordine de idei col. M. Dulgheru a chemat pe ing. Mihai Ionescu, spion calificat – deţinut în afacerea petroliştilor -pendinte la M. Af. Interne Securitate, în cabinetul D-sale de lucru, a căutat în dulapul său cu acte şi a tratat pe Ing. Ionescu cu o ţigară CHESTERFIELD simbolic – fiind spion anglo-american, l-a încurajat la rezistenţă vorbindu-i significativ că şi afacerea lui are o soluţie favorabilă – lăsându-i a înţelege – sosirea americanilor şi creându-i, în subsidiar, mijloace speciale de trai – în cele mai bune condiţiuni -cum numai deţinuţii de acest gen au astfel de excepţionale tratamente.

În executarea însărcinării referitor la P. Schraier am căutat să stabilesc şi alte indicii de legătură cu Col. M. Dulgheru şi între altele, ce voiu detalia la timpul său, i-am trimis un evreu mason 32, acasă, să-i solicite concursul său pentru obţinerea graţierii unui frate condamnat pentru devize, cu menţiunea că

vine la recomandaţia lui P. Schraier, ce o va confirma şi pe cale directă, dar că

urgenţa afacerii l-a determinat să i se adreseze direct Dl. Col. Dulgheru care a primit pe acest evreu la locuinţa sa, la ora 2 noaptea, promiţându-i un aviz favorabil. Dacă nu mă înşel, se prevala şi de faptul că rugămintea mai vine şi din partea unui ministru din Statul Israel. În orice caz a fost servit de urgenţă

şi mi s-a confirmat faptul. Era mason gradul 32-33, avantajat şi ulterior la ancheta afacerii masoneriei.

În condiţiuni similare am procedat cu H. Leibovici Şerban, dar cu alte efecte. De asemenea cazul se repetă cu col. M. Dulgheru, în legătură cu afacerea Stier şi Pusca-Lusting.

La un ultim contact cu delegatul Resortului Sp. S. C. cu care lucram, din cauza unor deficienţe tehnice, mi-a recomandat să mă adresez direct Dl.

Teohari Georgescu, atunci ministru al Af. Interne, care are dispoziţiuni în acest sens, ca şi în trecut. Bazat pe această indicaţiune şi pe materialul documentar ce posedam, am redactat un memoriu detaliat şi un memoriu pretext de audienţă.

În afară de acţiunea deviatoristă ce semnalam în chip mai alarmant ca în trecut, aveam şi o serie de cauze care interesa Siguranţa Statului, dar care nu le mai menţionez că ele nu mai sunt actuale.

Din acest material relev pe acel referitor la fapte, acte şi atitudini care m-au determinat ca în mod alarmant să provoc chiar cercetare şi m-am şi prezentat la Cab. M. A. I. având audienţă la Dl. Teohari Georgescu – atunci ministru – care mă cunoştea bine, direct şi prin Resortul Sp. S. C. şi care avea indicaţiune specială. M-am înscris la audienţă cu formula: «Pentru lichidarea unei însărcinări mai vechi -urgente şi după indicaţiuni speciale cunoscute D-sale». Această formulă a silit pe dl. Şef de Cabinet M. A. I. din Iunie 1951 Să nu Ceară detalii şi să raporteze imediat Dl. Teohari Georgescu. Imediat a venit şi

nota răspuns: «Cunosc – să lase adresa sau numărul de. Telefon şi va fi chemat», semn că dl. Teohari Georgescu a înţeles de unde vin şi cu ce vin. Cum însă în circa 30 zile nu am fost chemat, am revenit la Cabinet, dar am fost bruscat, să aştept – nu pot să reamintesc nota D-lui Ministru. Am mai aşteptat, iar la 13 iulie 1951, am adresat Dl. Teohari Georgescu o scrisoare

recomandată, sub forma unui memoriu banal, dar aşa redactat că înţelegea că trebuie să mă

primească urgent şi necondiţionat.

Urmarea acestei scrisori recomandate a fost arestarea mea la 20 iulie 1951, când am distrus materialul documentar în total, adică acel care privea acţiunea deviaţionistă şi acel privitor la Dl. Col. Dulgheru M.

Fie că dl. Col. Dulgheru pe care-l ştiam tot aşa de intim prieten CU Dl, Teohari Georgescu, ca şi cu P. Schraier, a fost de acord să-mi bareze calea sub o formulă generală, fie că a făcut-o din imbold personal, dar mi-a barat-o şi aşa acţiunea deviaţionistă de la M. A. I. a rămas necunoscută de atunci. Revenind la formula arestării era ca fost în cadrele S. S. I., dar, care nu-l scuză, fiindcă

nu a arestat pe alţii cu activităţi concrete şi importante, a fost mai sârguincios în a aresta pe şofeuri – bucătari – gardieni, bucătărese – frizeri *etc.*

Am văzut clar că testamentul lui P. Schraier se împlinea sub o formulă

care făcea ca însuşi Resortul Sp. S. C. să nu se amestece direct şi acest fapt s-a întâmplat aşa că mai târziu în mod inconştient mi-a confirmat-o ofiţerul anchetator Dl. Lt. Major Lupan din Securitate – că «ne-a trebuit pretextul că

patul îţi era aşternut».

Ca procuror al Preşid. Cons. Min. al M. Af. Interne, al M. A. I. şi al Cdt.

M. Capitalei, funcţiuni ce am împlinit simultan pentru afacerile importante şi speciale, am colaborat fatal şi cu Comisia Aliată de Control şi cu alte Resorturi Speciale Comuniste şi aşa am avut ocaziunea a cunoaşte lucrările la care mă

refer, material informativ, note, referinţe, persoane *etc.*

Las la o parte sila cu care unele persoane ale M. A. I. colaborau cu CA.

Control, aprecieri injurioase la ofiţerii sovietici şi insist asupra faptelor cari angajau autoritatea în sine, dar cari, fiind compromiţătoare, au intrat în memoriul meu de atunci astfel:

A. Că referinţe scrise, predate de persoana A. sau B. prin Corn. Aliată de Control, revenind spre verificare sau cercetare la Securitate, erau arătate în original sau în conţinut persoanei vizate cu indicaţiunea că vin de la CA.

Control şi cu numele persoanei care a dat acele referinţe, cum am dat un exemplu mai sus chiar cu persoana mea.

B. Că referinţa venită prin CA. Control sau prin alte Resorturi Sp. S.

Comuniste sunt bagatelizate în mod expres, sub masca nepriceperii, scăpării, greşelii, etc, învederând sabotajul.

C Că asemenea note sau referinţe sunt expres şi în scop de sabotaj, inversate în conţinut, întoarse contra denunţătorilor, *etc.*

Pentru această fază, menţionez câteva exemple care ilustrează carenţa unora, reaua credinţă a altora, nepriceperea etc, dar toate prejudiciază

Securitatea.

1). Nota privitoare la O. Rădulescu, venind de la CA. Control şi repetată

detaliat la Dl. Gl. Maior Nicolski Alex. Relevând o afacere specială de spionaj şi înaltă trădare, care a şi fost soluţionată injustiţie cu peste 20 ani muncă silnică

la un grup de persoane – dovedeşte seriozitatea ei – aşa cum eu dovedesc că

afacerea, în parte a fost compromisă – adică ar fi putut produce efecte mai certe şi serioase. Mă supără însă faptul că am fost eu indicat ca autor al notelor –

direct condamnaţilor şi dacă nu corespunde realităţii, că eu nu am dat aceste –

nu înţeleg nici sistemul în sine. Am înţeles străduinţa Dl. Şef Anchetator Dulgheru M. de a obţine chiar prin schingiuirea cercetaţilor – materialul care să

mă angajeze ca infractor contra Sâg. Statului şi fiindcă nu a reuşit aceasta, s-a mulţumit cu o compromitere a mea sub aspect penal ordinar – la care reacţionând prompt chiar prin CA. Control, m-am ales totuşi cu compromiterea aparentă şi ireală şi cu o notă-fâlă Nr. 1 din dosarul care justifica la nevoe arestarea mea.

2). O altă notă sau referinţă privitoare pe M. Constantinescu cu dată prin Com. A. Control şi prin Dl. Gen. Maior Nicolski este pusă în verificare şi Dl. Şef Anchetator Dulgheru indică învinuitului de unde vine, contracarează acţiunea ce conţinea în favoarea învinuitului – compromite totalitatea afacerii. Aş fi înţeles că nu era primul act de sabotaj, dar nu înţeleg de ce m-a indicat ca autor al acestei note sau referinţe, fiindcă eu nu am nici o tangenţă cu afacerea.

Am văzut însă că, ştiind că mi-era prieten – ne cunoscusem la o masă comună

cu M. Constantinescu – să mă compromită faţă de acesta – să încerce a mă

angaja penal şi poate ca să fie fila no. 2 la justificarea aparentă a arestării mele.

Nu înţeleg cum rămâne cu secretul profesional şi cu conştiinţa datoriei sau sabotarea Convenţiei Armistiţiu.

3). Un referat venind de la CA. Control semnala că Dnii Gl. Maior Popescu Nicolae-Gl. Maior Nicolski A.-Col. Dulgheru-Bunaciu Avram – M. Jianu şi Teohari Georgescu au instaurat un sistem de a da normative vizibile la sentinţele judecătoreşti – de adnotare, substanţială sau totală, inverse a soluţiei judecătorilor. Se referea că dacă sistemul nu este comunist, de ce nu se îngrijesc ca cel puţin să nu rămână notele în dosar la dispoziţia publicului –

note ce au făcut să transpire la posturile de radio-emisiune streine şi nu cumva este şi un sistem de sabotaj al magistraţilor şi al Dl. Gl. Mag. Petrescu Alex.

— Col. Grigoriu-Gl. Dan Pascu etc? Nu m-ar fi interesat deloc afacerea, nici Când era magistrat, nici ca avocat – nu mă viza – nu mă interesa nici

existenţa acestui sistem puţin ortodox, dar mă interesa de ce dacă nu s-a renunţat la sistem – am fost eu indicat ca autor al acelui referat.

4). Un referat lung – note informative – venite prin CA. Control şi Dl. Gl.

Maior Nicolski A. unele, se pare ale informatorilor M. A. I.

— Lt.

Col. Mag. Georgescu I. şi Lt. Col. Mag. Sfetcu D., care au fost şi exceptaţi de Dl. Col. Dulgheru de la arestare – menţinuţi în servicii -au fost divulgaţi deopotrivă, adică şi acele persoane şi acele ale M. A. I. direct persoanelor vizate din lotul Lt. Col. Mag. Paul Dumitru. M-ar fi interesat mai puţin că un ofiţer superior anchetator, intim colaborator al anchetatorului şef. Col. Dulgheru a arătat dosarul secret al Securităţii infractorilor, caz fără precedent – că s-a abandonat căi de cercetare revelatoare, ori că ofiţerul anchetator ar fi zis: «Ce vă

pot face? Se amestecă Corn. Aliată Control. V-au denunţat prietenii şi colegii voştri» şi nu înţeleg prin care fapt ofiţerul era îndreptăţit să mă indice şi pe mine printre autorii acelor referinţe – referate – note *etc.* Ofiţerul anchetator ar fi avut normativul să se tocmească cu învinuiţii asupra cărui capitol din acuzaţii trebuie să se fixeze – că lui îi este indiferent care capitol – oricare ar fi

«trebuie însă să-i agate sub un pretext din acestea». Las la o parte şi acest mod de a se scuza faţă de infractori, dar să se vadă că din acele căi a ales pe cea mai favorabilă infractorilor, aceea care compromite ideea de justiţie şi dă apă la moară clevetirilor de data aceasta îndrituiţi a cleveti. Prietenii au fost special ocrotiţi şi scutiţi de deranjul anchetei.

5). Alte note – referate – tot de la CA. Control direct şi prin Dl. Gl. Maior Nicolski – referitoare la Bucurescu Ion, incriminând activităţi ale acestuia de înaltă trădare, calificată după referinţele ing. M. Ionescu, implicat direct în diverse afaceri – este «internat administrativ» cu un regim de favoare. Se compromite expres şi în total conţinutul acelui material după însăşi arătările

lui I. Bucurescu – se divulgă persoanei vizate – se ocrotesc alte persoane vizate

– poate fiindcă afacerea are legătură cu ţigările CHESTERFIELD ale Dl. Col.

Dulgheru, dar nu înţeleg de ce mă denunţă anchetatorul faţă de I. Bucurescu ca autor al acelui referat sau note. Culmea este faptul că s-a plăsmuit o declaraţie ca scrisă şi subscrisă de mine, ca, prin şantaj, să obţină în fine din partea lui I. Bucurescu nişte aprecieri demente şi fără conţinut la adresa mea, fila 3-4 din dosarul care justifică arestarea mea. A trebuit să ne batem şi, în fine, I. Bucurescu să retracteze tot ce a scris despre mine, dar asta faţă de colegi şi nu faţă de Securitate până acum. Nu voi putea înţelege cum a putut aşterne muşamaua peste afacerile de pur spionaj, care se degajă din acele note ale C. Aliate Control în sensul cunoscut de mine numai de la I. Bucurescu – dar sunt în măsură a le dovedi şi eu şi faptul că Dl. Col. Dulgheru socoteşte faptul că vin de la C. A. C. ca un amestec nejust şi că nu s-a străduit să vadă cel

puţin cum se pot muşamaliza mai elegant şi complect. Eu sunt azi în măsură

să discut cu Dl. Col. Dulgheru M. şi Dl. Gl. Maior Nicolski, rând cu rând din acele note şi să arate ce au făcut sau de ce nu au făcut, ce nu au făcut şi care din ei nu a făcut.

Pe marginea acestui punct, relev fiindcă am revenit la afacerea CHESTERFIELD, să se constate din ce interese nu a fost denunţată şi Dna Ionescu (nu soţia) concubina Ing. Ionescu sau cumnatul acesteia, maior de securitate, aşa cum se desprinde din convorbirea cu Ing. M. Ionescu relatată de informatorul acestei afaceri – cum se dovedeşte.

6). Din declaraţia Ing. M. Ionescu s-a desprins pentru Dl. Şef. Anchetator Col. Dulgheru M. că, între altele, cele 14 000 000 lei, cheltuiţi de Râca Georgescu pentru spionaj la Poliţia Judiciară Militară înainte de 23 aug.

1944, au făcut să angajeze ca profitori o serie de informatori ai acestei baze informative. Între aceştia figurează Etty ioanovici, fratele ei ioanovici –

Trandafirescu C, care se pretind membri P. C. R. şi care se declară că au primit câte 60 000 lui în 1943/44 pentru informaţiile date bazei de spionaj Râca Georgescu. Ei au calitatea de a acuza, la ordin şi fals, în afacerea Dan Lazarovici. Am înţeles să nu fac legătură cu cauza personală, dar nu am înţeles de ce am fost crunt bătut de Dl. Lt. Maj. Securitate Lupan şi 2 Slt. Subalterni, în iunie 1952, ca să nu compromit şi aceste persoane! Ancheta se făcea sub ochiul şi mâna vigilenţei a Col. Dulgheru şi Tomescu Şt. Zis Tomşa, deţinut şi provocator profesionist, în a compromite regimul. Cu ocazia arestării cadrelor S.

S. I. din iulie 1951, între 1 200 deţinuţi circa 1 000 erau muncitori –

funcţionari mărunţi, necruţaţi de vigilenţa Dlui. Col. Dulgheru şi lt. maj. Lupan cu 20 ofiţeri subalterni, care făceau mare caz pentru orice asemenea nimic sau un informator cât de mic ce s-ar fi desprins din lucrări şi nu numai că se sesizează când este vorba de acei de mai sus şi de alţii, dar sunt şi schingiuit că

Ion Bucurescu figura în declaraţia Ing. M. Ionescu.

În aceeaşi ordine de idei relev pe Bun Pavel, Grigorescu Marius, Lateş

Ion, Slabeck M., informatori profesionişti şi de ocazie, ce se desprind nu dintr-o declaraţie pătimaşă a mea sau a altui infractor or informator al CA. Control, dar se desprind din lucrările oficiale ale S. S. P. dinainte de 23 august 1944.

Mai ales Bun Pavel a fost pivotul tam-tam-ului şi reclamei ce stă la baza ascensiunii D-lui Avram Bunaciu, eliberat de mine în 1944, în condiţiuni speciale cu mari eforturi şi este la dosar declaraţia lui Bun Pavel în care precizează că a fost silit de col. Almăgeanu şi Tomşa Tomescu Şt. de la M. St. M

să devină informatorul lor, contra propriului său unchi – şi că nimeni scăpând de sub mâna acestora, retracta declaraţiile în baza cărora am putut reuşi să

eliberez pe Dl. Avram Bunaciu. Bun Pavel nu era un simplu informator, ci un fals colaborator al lui Sârbu Alex. (Lazeschi Saşa) funcţionarul (caporalul

camuflat) M. St. M. cu care au urzit un fals complot în contra Mareşalului Antonescu pentru a justifica galoane pentru Col. Almăgeanu – col. R. Ionescu –

fonduri consumate pentru Almăgeanu – Tomescu Şt. Şi pretext sau patul aşternut fantomei organizaţiei comuniste ce construiau în strictă colaborare cu P. Schraier, ca pe baza ei să compromită personalităţi comuniste din ilegalitate ce concurau la portofolii ministeriale pe P. Schraier, în preajma actului de la 23

aug. 1944.

Trib. Regional Bucureşti a dat 10-l2 ani închisoare cu sentinţele definitive pentru simpla recrutare de informatori şi pentru informatorii recrutaţi (lotul Saşa Purcherson Rolando) şi nu am înţeles de ce acelaş vigilent şef anchetator Col. Dulgheru nu se sesizează de cazul Bun Pavel *etc.* Etc, dar pune să mă

schingiuiască ca să nu-i compromit pe aceştia! Are declaraţiile date care obligă

părţile, dar contravine intereselor lui Almăgeanu-Tomescu Şt., mâna «dreaptă» a Dlui col. Dulgheru care «nu face nimic fără el», cum relata Dna Tomşa. Are scrisoarea lui Trandafirescu C. din ziua arestării, în 9 februarie 1944, când se adresa mamei sale, bucuros că, la Malmaison, a găsit pe prietenul naşului său, R. Georgescu din baza de spionaj Bucureşti, pentru care continuă a activa – să

activeze şi mama, iar pentru bună afacere, îi trimite 10 000 lei. Acesta a fost folosit de P. Schraier-Bunaciu-Leibovici spre a monta acuzarea în lotul D.

Lazarovici – acesta mi-a declarat faţa de martori că doreşte să retracteze falsele declaraţii care mă angajau pe mine oarecum şi faptul nu interesează pe Dl. Lt.

Lupan! Nu interesează nici scrisoarea dată de Etty Ioanovici prin şefa sa din gruparea sionistă Dna Veinberg N. prin care se scuza faţă de mine în termenii:

«Căpitane, am dat declaraţia contra D-tale fiindcă nu ai înţeles să susţii şi Dta declaraţiile băieţilor (Trandafirescu-Bun Pavel-Lateş Ion) care au tras pe D-ta, deşi ştiu că te-ai purtat frumos şi ai intervenit să nu fie bătuţi de Tomescu Şt., care nu s-a conformat şi că eşti nevinovat.» Dacă aceasta nu interesa, de ce nu măcar faptul că Etty Ioanovici era după 23 aug. 1944, circa 2 ani secretară

particulară la Râca Georgescu – Director general atunci al Soc. Româno-Americană – şefiil bandei de spionaj antisovietic, cum afirmă securitatea în lucrările sale!

Dacă col. Dulgheru-lt. Maj. Lupan nu se sesizau de declaraţiile din dosar din care se desprinde că pe faţă col. Almăgeanu i-a dat lapte, 1 000 lei şi a internat în spitalul Zerlendy pe Lateş Ion, informatorul M. St. M., cu care a continuat activitatea din spital, care colaborase cu Sârbu Alex, (Lazeschi Saşa), Tomescu Şt. În afacerea Dan Lazarovici şi care la judecată a fost în mod special şi cu tâlc ocrotit de condamnare, prin simbolica «disjungere». Dar am învederat lt. maj. Lupan şi faptul că în afară de false mărturii în colaborare cu P. Schraier

– ag. M. St. M. şi S. S. I. acest Lateş Ion a fost atât de naiv să înainteze o scrisoare prin care îmi cerea o sumă de cea. 6-7 000 000 lei, ca să nu dea

declaraţii contra mea, scrisoare pe care o posed şi care stă la baza memoriului pe baza căruia dl. col. Necrasov, preşedintele CA. Control a

omologat scoaterea mea din lucrările criminalilor de război la apariţia Legii 207/1947. Sau măcar de ce se simţea obligat dl. slt. Anchetator să înjure birjăreşte şi pe dl. col.

Necrasov. Ofiţerul se va identifica prin lt. Lupan.

Nu interesa pe anchetator faptul că pentru a se da sentinţa tocmai pentru col. Almăgeanu, Tomescu Şt., acuzatorul public Mocanu Gh., presat de P. Schraier-A. Bunaciu, *etc.* A dispus să treacă sub tăcere că altfel rechizitoriul nu putea duce la sentinţa respectivă următoarele: a.

— Că col. Almăgeanu, după sistemul şi brevetul său împrumutat şi col.

Dulgheru M., cu subalternii săi la comanda CI. Din zona de operaţiuni, pe frontul de Est a provocat demascarea şi uciderea prin aplicarea ordonanţei a unor partizani sovietici – declaraţia Gherasim Creangă-Popescu-Dorobanţu Şt.

Declaraţiile ar fi fost recusute la dosar, după darea sentinţei favorabile lui Almăgeanu – un fals.

B. Că col. Almăgeanu, omul de încredere al Oest Ministerium German din Galaţi şi al lui Taster – a comandat Centrul Galaţi (E.

Statistic) cel mai important în pregătirea războiului antisovietic la recomandarea şi cu sprijinul Gestapo – care a recompensat material pe col.

Almăgeanu şi prietenul său col. R. Ionescu, atunci Şeful Parchetului Militar Galaţi.

C. Că a trebuit să treacă sub tăcere că nu s-a cercetat faptul că col.

Almăgeanu şi col. R. Ionescu au fost desemnaţi personal de mareşalul Antonescu, care-l cunoştea şi aprecia – să cerceteze modul scandalos în care, în fine, se sesiza şi el că ar fi dispărut 4 evrei din Galaţi. Col. R. Ionescu şi Almăgeanu au muşamalizat această afacere, ocrotind pe alţi colaboratori ai lor mai mici din Galaţi. Această afacere cunoscută sub numele de «afacerea Stancov» s-a tratat separat, reuşind a se soluţiona prin «clasare» şi azi. Citisem, ocazional, lucrările prin col. R. Ionescu şi am relevat cazul în declaraţia mea partea ultimă care mi s-a restituit expres să se poată achita col. Almăgeanu, dar faptul că nu s-a cercetat atunci, nici la Securitate nu interesează?

D. Idem s-a dispus în osebit dosar afacerea Marcovici şi Mihailov – grupul Bacău-Roman – reţinută la ordinul lui P. Schraier Leibovici, numai pe numele Tomescu Şt. Şi Sârbu Alex. Pentru a nu încărca partida col. Almăgeanu, mai ales că se învedera faptul că Tomescu Şt. A făcut cercetări pe cont propriu –

avea calitatea de anchetator tăgăduită în sentinţă, din oportunism şi neştiinţă.

Precizez că afacerea s-ar fi clasat în 1950 pe baza cercetărilor favorabile făcute de Securitate ca răspuns la raportul lui Tomescu Şt. Şi Sârbu Alex. Şi aici s-a speculat faptul că reclamanţii au fost în ilegalitate, siliţi a fi informatori –

calitate care nu le mai convine azi şi aşa au retractat declaraţiile că au fost bătuţi. Uşura şi partida col. Almăgeanu.

E. Se înlătură declaraţiile şi se repun după judecată acele ce relevă faptul că dezertorul Teodorescu a fost schingiuit la B. S. M. St. M. col. Almăgeanu – de Tomescu Şt. Şi alţi subalterni ai col. Almăgeanu făcându-se o vagă aluzie că «ar fi faptă de drept comun». D. L. 1246/1944 şi toate declaraţiile de

amnestie următoare chiar D. M. J. interpretativă şi expunerea de motive arată expres că

dezertorii sunt socotiţi deţinuţi politici – au sabotat războiul antisovietic, deci nevinovata justificare a acuzatorilor publici era nejuridică şi scutea judecata de dovada represiunii organizate la M. St. M. B.col Almăgeanu, schingiuiri sistem Dulgheru.

F. Se face osebit dosar pentru col. R Ionescu, diluând participarea şi culpabilitatea sa, chiar după arestarea lui, prin aportul P. Schraier, Ac. Public Moiseanu, Şerban Leibovici, H. Mocanu Pompilian, V. Bănescu, unii interesaţi material, alţii foşti colaboratori şi subalterni ai col. R. Ionescu, tratament ce se aplică şi col. Almăgeanu în măsura în care au putut faţă de declaraţiile mele.

Nu interesa pe lt. Lupan şi ceilalţi că acel fapt era posibil numai prin înlăturarea unei părţi din declaraţia mea, pe care am depus-o dovadă la memoriul care stă la baza soluţionării col. sovietic Necrasov pe care-l înjura Dl.

anchetator şi mai ales pe mine, care stăruiam să dovedesc că Şerban Leibovici a fost şi corupt materialmente în cauză, el care, spre deosebire de ceilalţi, avea şi interesul rudeniei cu victima.

G. Se trec sub tăcere dovezile învederând că col. Almăgeanu-Şt. Tomescu controlau justiţia prin agenţii lor trimişi la preşedinte, pe din dos (Dorobanţu Şt.) să influenţeze sentinţele cum au influenţat, sub ameninţarea mobilizării pe front şi pe membrii din Comisia D. Lazarovici. Idem că a avut un delegat special al Parchetului Militar Bucureşti, pe cpt. mag. Cămil Minai, care primea diurnă

spre a controla, sub aspect juridic, referatele întocmite de B. St. M. Col.

Almăgeanu, că se folosise de el chiar în afacerea D. Lazarovici, renunţând suspect la concursul acestuia în favoarea prietenului lor col. R. Ionescu, că

sesizase Justiţia cu dosare întocmite efectiv şi exclusiv de organele B. St. M.

Col. Almăgeanu, acesta semnând vizibil şi grandios declaraţiile, adresele *etc.* Şi constatând calitatea de anchetator la judecată el care avea 4 ofiţeri superiori care se ocupau în principal cu anchete… (. Junian-Hondoca, Ern…), chit că

erau depreciaţi şi condamnaţi de Tomescu Şt. Sau faptul că col. Almăgeanu în dispreţul uzanţei, sub predecesorul său col. Marinescu şi-a lărgit competinţa în materie politică, situaţie legală, dar pentru care se străduia să obţină şi omologarea oficială de la M. A. N. şi avea interesul de a-şi mări fondul informativ.

Cronologic, urmărind ideea principală, revin la aceea că se sabotau interesele CA. Control şi col. Dulgherii M. în dorinţa de a satisface pe col.

Almăgeanu St. Prin a mă angaja pe mine cu orice preţ nesocoteşte şi conţinutul altor note, referinţe sau referate astfel:

7). O notă privind pe Golidescu agent S. S. I. (P. Făgăraş) se cercetează în sprijinul acestuia cât priveşte colaborarea lui cu Morelka Golidescu – soţia sa de mai târziu – condamnată în URSS la 15 ani deportare în zona N. Lubliana.

Ar fi o latură ce nu mă interesa, dar nu ştiu prin ce ordine de idei, Ag.

Golidescu ţinea să mă acuze că cu Brutucescu Horia… Alexandrescu V, Palins, Cucu şi alţii aş fi responsabil de arestarea ei şi condamnarea în URSS.

M-a surprins mult de unde ştia ag. Golidescu sentinţa ce s-ar fi dat în URSS şi care, dacă corespunde realităţii, ea treabuia să cuprindă şi pe soţ. Un informator îmi transmite din Picioara (URSS) că numita se găseşte acolo, că se plânge de şefii ei că au denunţat-o, nu de mine, care nu i-am fost şef, ci am anchetato, înainte de 1944, pentru spionaj şi activitate antisovietică. Este de lămurit dacă nu a făcut cineva să creadă, anume Golidescu, ce crede şi pentru care urma să ne batem la puşcărie pe nedrept. Eu am fost anchetat de Tribunalul Sovietic pentru că aş fi favorizat sau colaborat înainte şi după 23

aug. 1944 la spionaj în favoarea englezilor şi în detrimentul URSS şi RPR –

anchetă pe care nu o cunoşteam decât eu şi din care am fost declarat neculpabil.

Aceasta în legătură şi cu alt colaborator al numitei, anume Ribinski Alex.

— Spitek – arestat în condiţiuni suspecte şi condamnat în URSS. Pentru acest fapt am fost chestionat de Dl. Dr. P. Groza personal, cunoscându-l sub alt aspect, ca erou al romanului său La umbra celulei şi am mai fost chestionat şi de organele sovietice, dar nu pricep cum unii deţinuţi S. S. I. între care şi Golidescu făceau aluzii la adresa mea!

Nu am înţeles nici intervenţia diplomatică a Poloniei cerând relaţiuni pentru Ribinski A.

— Spetek – cu referire la persoana mea – că ar fi fost arestat în faţa casei mele, ca şi cum, dacă aveam un amestec, eram atât de naiv să se facă la casa mea.

Cu aceeaşi ocaziune am fost chestionat şi de dl. Gl. Maior Nicolski A. care făcea aluzii străvezii – determinându-mă la o ieşire care m-a costat ceva, în paralel administrându-mi şi diferite probe de rezistenţă ca aceea de a se introduce manifeste subversive în cutia cu scrisori de acasă, a mi se adresa anonime subversive de a mi se propune răpirea lui I. Maniu şi Ilie Lazăr, *etc.*

Probe la care am răspuns prin sesizarea oficială a Securităţii, care nu s-a sesizat expres şi ostentativ acţiunii în care se vedea în clar sistemul brevet

agentura col. Almăgeanu-Tomescu-R Schraier, însă şi paralelismul şi legătura între ele nu trebuie lăsat nelămurit.

8). Note privind pe Dorobanţii Şt., zis Dimache, fac ca acesta să afle că s-ar fi speculat un schimb de devize cu M. Constantinescu afacerea Cârje – ca să

mă pomenesc cu col. Almăgeanu! Că mă îmbie să confirm participarea mea la acţiunea informativă C. A. C. din simplul fapt că, cu ocazia unei anchete în materie de aplicarea armistiţiului, care erau exclusiv în sarcina mea pentru întreg teritoriul ţării – cunoscusem pe unii ofiţeri sovietici cu care colaborau oficial şi care, conform convenţiei de Armistiţiu, mă controlau oficial. În acelaşi timp îmi oferea să arbitrez un conflict între el şi Dorobanţu Şt., zis Dimache –

implicaţi, ziceau ei, în o afacere de spionaj americană sau engleză – grupul Cârje şi Soc. Româno-Americană. M-am adresat ofiţerului vizat din C. A. C.

cerând lămuriri şi acesta s-a formalizat, probabil, că, a doua zi, am fost chemat de P. Schraier, care mi-a transmis prin Avram Bunaciu că să las în pace pe col.

Almăgeanu şi grupul său, care constituie o agentură de informaţii în favoarea M. Af. Interne. Am avut indicii de aceasta şi am replicat că Tomescu Şt. Şi Dumitrescu D. au fost condamnaţi şi au evadat în ziua

pronunţării, nu pot deci activa, când Dl. A. Bunaciu mi-a confirmat că evadarea a fost cu cântec, adică

liberaţi la ordinul P. Schraier, cu avizul tuturor organelor de resort cu condiţiunea de a activa sub ordinele Col. Almăgeanu, pentru care se făcuse eforturile expuse spre a putea fi achitat, singurul substrat de altfel.

Între timp, am mai avut ocazia să ordon arestarea lui Tomescu Şt.

— Creangă Gherasim-Sladek M., Sârbu Alex., Dumitrescu Şt. Toţi subalterni ai col. Almăgeanu, care activau sub ordinele acestuia, am fost împiedicat de Dl. A. Bunaciu, care transmitea ordinele oficiale superioare.

Grupul Almăgeanu nu a fost corect în totalitatea lui, fiindcă având acţiuni duble, au pus mai mult pe teza partidei de spionaj adversă şi cu tot sprijinul în acoperire ce avea de la P. Schraier, interesat şi la fructe materiale: de la col.

Enulescu fost subaltern al col. Almăgeanu, devenit şef al Serv. Inf. M. St. Major R. P. R., a col. Popescu Nicolae, devenit şef al Siguranţei, cointeresaţi la restaurantul lui Almăgeanu (Pajura Neagra) a trebuit să fie arestat Cârje –

arestat şi condamnat pentru înaltă trădare Tomescu Şt. Şi Creangă Gherasim.

Şi de data aceasta am raportat când mi-am atras neplăceri din partea celor interesaţi ca şi cu orice ocaziune în care ca procuror refuzam să iau act de acţiuni provocatoare ale agentului col. Almăgeanu. Dovada colaborarea intensă

şi dacă unul este trădător sunt complici toţi ceilalţi.

Reţin că le-am răspuns cu contra-problema din care cu greu s-au putut descurca, cu tot concursul M. Af. Int., dar preocuparea lor continuă a fost de a mă compromite cu orice preţ, oficializând un denunţ că aş fi acumulat avere care constă într-o garsonieră vândută în scop de camuflare unui evreu, casa

copiilor care ar fi fost etatizată sub temeiul că ar fi a mea, camuflată –

chestiune pe care m-a pisat mereu şi dl. lt. major Lupan – alte chestiuni pur particulare din viaţa de familie, dar în scop de compromitere ca aceea că tind a fi ginerele d-nei A. Pauker şi alte asemenea prăpăstioase informaţii cu care bombardau organele de resort şi presa de opoziţie – direct şi indirect.

Tot aşa m-au angajat în probleme de care eram complect străin determinând, prin colaboratorii lor, denunţuri compromiţătoare ca acela al lui N. Penescu în afacerea Iuliu Maniu – M. Popovici şi alte asemenea, la care, după fuga lui P. Schraier, au angajat voit sau nevoit pe dl. Bunaciu Avram, mai ales în urma unui răspuns obraznic ce am adresat acestuia. Colaborarea apare ca evidentă.

Dacă dl. lt. maj. Lupan şi ceilalţi anchetatori, sub ochiul dl. col. Dulgheru M., nu au luat în seamă aceste dovedite arestări ale mele, în schimb au bătut pe Dorobanţu Şt. ca să obţină implicarea mea în afacerea D. Lazarovici prin declaraţie silită şi apoi prin capacitarea cu tocmeală a acestuia (Isaia-Sârbu).

P. Schraier în permanenţă promitea agenturii Almăgeanu-Tomescu că se va revizui în favoarea lor sentinţa de condamnare în afacerea D. Lazarovici şi cu orice preţ spre satisfacere, mă vor implica pe mine, măsură ce a ţintit permanent şi a realizat ca executor testamentar pe dl. col. Dulgheru, cu toate că, sesizat în timp util de toate aceste manevre, am depus memoriul şi documentele de sub rezoluţia col. Necrasov – care în temeiul legii nr. 207/1947

clarifica definitiv situaţia mea în cazul D. Lazarovici.

Relev că a mai fost o încercare în cursul anului 1950 când s-a încercat implicarea mea pe o cale ocolită – dar, de data aceasta fiind M. Justiţiei însuşi Dl. Avram Bunaciu, care ştia rezoluţia CA. Control – col. Necrasov – a soluţionat cauza prin a 4-a clasare, mai ales că următor adresei exprese a C. A. C. că sunt definitiv scos din cauză, fusesem primit recent în Colegiul Avocaţilor Bucureşti.

Au mai depus felurite anonime şi false plângeri care au avut aceeaşi soluţie –

toate strânse însă şi prin bunăvoinţa fostului Procuror General Bâlcu –

angajată în favoarea agenturei Almăgeanu, dar soluţionată cu rezoluţia Dl.

Proc. Gen. R. P. R. Voitinovici tot prin formula «clasare la arhivă». În această

situaţie m-au făcut să reacţionez cu documente şi am pus capăt chestiunei, aflând că s-a produs cererea de îndreptarea sentinţei în defavoarea agenturei Almăgeanu, situaţia care ştiam că se crease şi prin tabelul tranzitoriu al Legii 207/1947, sub controlul CA. Control, de unde a izvorât necesitatea pentru agentura Almăgeanu de a se răzbuna şi dl. col. M. Dulgheru i-a dat curs.

9). Fiindcă alunec spre cauze mai subiective, revin la cronologia faptelor, învederând că sub oblăduirea Securităţii au început acţiuni de compromitere a lui Şt. Dorobanţu, pe care-l socoteau afiliatul meu şi, când acesta s-a plâns oficial de provocarea organizată de agentura Almăgeanu prin Sârbu Alex.

(Lazeski Saşa), acest fapt a fost calificat de Resortul Sp. S. C. drept obrăznicie şi a ordonat arestarea lui Sârbu A. Sârbu Al. A primit însă de la Securitate 15 000

lei. Şi haine, încarcerat în Penitenciarul Făgăraş, pentru a răspunde ordinului R. S. S. C. dar, în acelaşi timp recompensându-l cu un regim special şi ocrotindu-l indirect în afacerea penală în care era angajat. Acasă Sârbu A. a motivat că se duce şi face pe arestatul la ordinul sovieticilor, fapt ce m-a determinat să mă sesizez că era o afirmaţie tendenţioasă şi injustă, dar relevarea acestei propagande antisovietice de certificarea unui amestec după

încheierea tratatului de pace cu R. P. R., ce asemenea nu interesează pe Dl.

anchetator şef col. Dulgheru şi ajutoarele sale şi dispune să fiu schingiuit şi timorat pentru atacuri. Înţelegeam să fiu bătut oricât de grav, ca să dau declaraţii în contra mea însumi, cum au procedat cu Şt. Dorobanţu, dar eu, repet, am fost corupt şi de repetate ori bătut, nu pentru a declara, ci că să nu declar. Repet aceasta fiindcă agentura Almăgeanu a făcut cererea, în credinţa că eu şi Dorobanţu Şt. Sau unul din noi activam în folosul URSS şi alte asemenea aberaţii care nu interesează nici de data aceasta organele de anchetă, care răspund cu o ploaie de înjurături şi la adresa sovieticilor, în sensul că

lipsesc şi că de data aceasta, ne mai având amestec, nu mai are cine să mă

ajute, ca şi când până aici m-au ajutat. Şi de unde această idee la un slt.

Anchetator?

De la Tomescu Şt., care era în spatele sau în camera alăturată, unde fusese zărit şi col. Dulgheru ca şi în serile când am fost bătut. În plus au fost instruiţi martorii acuzării în cunoştinţă de material pe care acesta nu putea să-l ştie, exemplu: nicăieri nu stă vreo afirmaţie că Etty Ioanovici mi-a adresat o scrisoare care o angajează şi atunci nu se poate înţelege afirmaţia ofiţerului anchetator: «Etty declară că în acea scrisoare nu a spus adevărul», ori nu avea cum să declare când anchetatorul însuşi nu ştia de scrisoare decât dacă a avut dosarul care stă la baza deciziei C. A. C. col. Necrasov, unde se află documentul şi anchetatorul a determinat-o cum să se apere ca şi pe ceilalţi. Confuzia agenturii Almăgeanu vine de la faptul că Şerban

Leibovici ştia că următor reclamaţiei mele la CA. Control, se interesase de cauză un ofiţer sovietic şi probabil le-a spus complicilor din grupul Almăgeanu sau anchetatorului că am fost înjurat, împreună cu ofiţerul sovietic, sub pretext că acum îmi lipseşte: «A murit!». «Dacă erai bun, te păstra şi acum», zice lt. maj. Lupan. Mă surprinde cum Şerban Leibovici nu a informat grupul şi de faptul că, tot aşa, în urma declaraţiei mele s-a interesat şi un trimis al Misiunii Engleze – fiindcă şi aceştia intrau în C. A. C. după reclamaţia mea că sunt izolat, spre deosebire de alţi deţinuţi, nu în închisoare, ci într-o cameră specială, confirmând ameninţarea col. R. Ionescu că, următor odinului P. Schraier, pot foarte uşor să dispar, dacă

îi angajez în cauză – înţelegerea între H. Leibovici-Col. Dulgheru-P. Schraier-Almăgeanu este dovedită deci.

10). Nu interesează Securitatea şi sunt bătut ca să nu mai scot o vorbă

relativ şi la faptul că Tomescu Şt., fiind în celulă cu unii deţinuţi politici pentru acţiuni în favoarea lagărului advers, i-a determinat pe aceştia să ascundă

adevărul în totalitatea lui sau în parte şi să declare o legendă verosimilă care să

mulţumească Securitatea. Că aşa au dispoziţiuni din afară şi aşa a salvat multă lume – scoţând de la fiecare caz avantagii personale când se vor întoarce vremurile cum doreşte el. Cunosc numeroase cazuri şi nu interesau pe anchetator când i-am reclamat!

Am declarat că dovedesc cu act scris şi cu constatarea unui ofiţer de securitate superior, eventual dl. gl. Mazuru, că Tomescu Şt. Aşa s-a comportat faţă de un deţinut cu care îl pusese dl. şef anchetator col. Dulgheru, zice-se, să-l tragă de limbă sau să-l determine la mărturisiri.

Nu au voit anchetatorii să le dau act scris pentru aceasta, fiindcă compromitea pe Tomescu Şt. Care a fost crezut pe simpla afirmaţie că nu ştie nimic, iar eu transportat de la garsonieră la o celulă cu regim foarte sever şi neaudiat timp de 5 luni – că am reuşit să compromit şi de data aceasta pe Şt. Tomescu.

Crezusem că s-a prăbuşit definitiv, că a învăţat şi col. Dulgheru ceva cu ocazia asta, dar observ că a reuşit să convingă contrar chiar pe dl. gl. Securitate Mazuru care, la speţă, n-a acţionat just, apreciind aceasta din faptul că, în loc să fie pe banca trădătorilor, Şt. Tomescu în scurtă vreme apare ca provocator în alte celule şi la Jilava cu regim excepţional şi fără precedent, iar afacerea principală a rămas compromisă. Dovedesc însă că a fost compromisă şi cercetarea, în sens că infractorul vizat care păstra dovada scrisă a minciunii sale, a fost pus în gardă şi am constatat că, după circumscrierea complicităţilor şi tratamentului nemodificat al respectivului infractor, care are un regim de favoare excepţional. Aceasta fiindcă este problema masonică şi este deţinut din conducerea supremă a masoneriei, care s-a angajat cu titluri viitoare pentru Tomşa Şt. Şi sunt sigur şi pentru ai săi cum am procedat şi faţă de alţi anchetatori în alte cauze, oferindu-mi chiar mie asemenea onoruri în 1944, când am refuzat.

Nu am înţeles cum a fost convins dl. gl. Mazuru să renunţe la rezultate sigure în acea cauza, dar îmi explic cum s-a cusut întreaga afacere şi dacă s-a sistat prematur controlul casei şi telefonului acelui deţinut este fiindcă se poate că este o afacere fals combinată de la început, după brevetul Şt. Tomşa.

Asemenea acţiuni binevoitoare am înregistrat a fi avut loc din partea anchetatorilor şi faţă de alţi masoni – în special acei de grad mare ca şi grupul rotariştilor. Voiu reveni cu detalii la acest capitol.

11). Nu interesează pe dl. col. Dulgheru anchetator şef că Şt. Tomescu, după ce consumă miliarde şi „apare acuzat principal în lotul următor” în afacerea Pop-Bujoiu, dacă nu mai apare în adevăratul lot II sau oricare altul ca

infractor, lumea discută în închisori şi afară, în ţară şi în străinătate, că lotul I însuşi este o înscenare sau alte aprecieri? Nu interesează nici pe magistratul respectiv acest aspect? Ar fi omeneşte scuzabil dacă faptul nu s-ar repeta cu neruşinarea care mă face să afirm că este un sabotaj organizat şi iată exemple: După procesele cu tam-tam Pop-Bujoi – Vlad Ţepeş – Crucea Albă F. D. C.

Laura Săulescu – Gl. Anton – gl. Carlaonţ – Tomescu – *etc.* În care apare ca «infractor lotul II acum martor la acuzării» la niciunul din aceste procese nu apare cu lotul II sau altul spre comentarea avocaţilor -deţinuţilor *etc.* Este culmea că toate aceste procese se referă la acţiuni care nu se conciliază în timp nici între ele măcar câte 2 din toate. S-au făcut aceste observaţiuni cu voce tare, de apărare şi de inculpaţi în unele din aceste procese şi Securitatea, care ştie şi aude tot, de data asta, nu ştie şi nu aude nimic şi sistemul continuă.

Este uşor de văzut cui foloseşte şi în nici un caz Partidului RPR sau Securităţii.

Sabotajul este organizat.

Redau un accent mai grav al afacerii care învederează pentru anchetator că aceste lucruri au loc studiat şi organizat, tolerat de Securitate şi magistraţi sau brevetul agenturii Almăgeanu este infailibil ca acesta nu sesizează şi sabotajul se consumă în serie şi iată exemplul: în procesul gl. Anton, fost comandant de jandarmi, apare Tomescu Şt. cu cătuşe la mâini şi la picioare şi în plus cu o bilă sau ghiulea, care nu s-a mai văzut de un secol prin puşcării, dar aşa înţelege Securitatea să arate periculozitatea lui Tomescu Şt. Care, de data aceasta, face o demonstraţie publică – cu joc de scenă în şedinţă publică, care releva gesturi studiate – a stârnit râsul tuturor şi al magistraţilor şi a fost evidenţiat expres de apărare, dar Securitatea întârzie să se sesizeze.

Ţipă apărarea că Tomescu Şt. Are o detenţiune care acoperă

condamnarea lui ca criminal de război (chiar condamnare mică şi cu evadare la ordin), că acoperă şi pedeapsa pentru evadare (deşi nu a fost niciodată judecat pentru evadare până azi), că este după presă un mare criminal implicat în toate procesele cu tam-tam, ca martor al acuzării în lotul I, acuzat în lotul II niciodată sau disjuns numai odată şi apoi achitat şi atunci de ce are ghiuleaua de picioare?

Nimeni nu răspunde, nici nu se sesizează şi panorama continuă mereu mai intens sub patronajul responsabililor. Dar interesant este faptul că el care nu a fost (zice col. Almăgeanu) nici soldat, furier, curier» aau delegat la Corpul Jandarmeriei în 1944, acuză în proces că era delegat se chestioneze pe prizonierii anglo-americani şi atunci a pus bazele colaborării şi spionajului cu col. englez E.

— Împreună cu gl. Anton – atunci şef de Stat Major al Jandarmeriei şi alte năzbâtii. Gl. Anton arată cu stupefacţie surprinderea lui faţă de această

odioasă apariţie – se apără cu gest de scârbă – asistenţa îl aprobă pe tăcute, evenimentul poate a depăşit hotarele ţării, dar nimeni nu se sesizează cum dl.

col. Dulgheru M. lucrează după brevetul agenturei Schraier-Almăgeanu-Tomşa.

Însuşi Tomescu Şt. Făcea gesturi hilariante ca apoi, în pauză, să afirme că aceea este «marfa de export» – dă ce poate – i se cere prea mult – nu este vina lui că este şi criminal repetat şi martor şi disjuns şi achitat şi nejudecat etc, etc, toate acestea „prind odată bine”, zice el şi în definitiv el nu prejudiciază nici pe împricinaţi, fiindcă doar magistraţii nu sunt orbi ca să nu vadă adevărul. Şi are dreptate Tomescu Şt. Care este şi foarte inteligent.

Scena s-a repetat în absenţa lui în cauza Gl. Carlaonţ, care s-a apărat speculând această situaţie şi învederând o ordinară înscenare-provocare, cu complicitatea Securităţii. A fost achitat, însuşi preşedintele consimţind public că se vede provocarea.

Scena se repetă în apărarea lui Tomescu – o rudă a lui Şt. Tomescu, care speculează că acest şarpe Tomescu-Tomşa este aşa cum a fost relevat în cazul Gl. Anton-Carlaonţ etc, etc, dar nu l-a cruţat nici pe el ca rudă. In zadar, că nu vede Securitatea nici aceasta sau vede mereu, dar tace. Mă întreb pe cine serveşte atunci Tomescu? Securitatea-RPR-Partidul? Nu. O vede oricine şi pentru asta nu trebuie să fie specialist, nici adversar cum ar zice că sunt eu –

trebuie numai bună credinţă şi bun simţ. Admit că Securitatea nu a văzut – nu a auzit – nu i s-a spus – nu crede – ofiţerii respectabili şi magistraţii sunt începători – admit orice motiv, dar nu mai admit ca eu să relev faptul – apăsat şi cu dovezi, dezinteresat şi ofiţerii anchetatori să mă bată ca să tac.

S-a asigurat banda de complicitate organelor de resort în toate sensurile şi sus şi jos. Ridic această acuzare şi o susţin ca fiind organizată în iulie 1947 –

dar începe de sus şi prin fostul ministru Schraier. Voiu reveni cu detalii anchetatorului fiind după luarea în considerare a acestei declaraţii. Fac rezerve şi relativ la deficienţe tehnice chiar în sânul Resortului Sp. SE, cu care colaboram atunci, care nici nu a înţeles, nici nu a apărut modestia mea când am cerut trecerea în rezervă din «scârbă şi oboseală», cum ziceam în raportul pe care nu l-a văzut serios niciunul din acei responsabili, deşi a fost soluţionat de 2 miniştri care puteau şi trebuia să vadă.

Din expresiile raportului se desprindea clar că eu cedez voit în faţa unui complot organizat pentru înlăturarea mea din scenă cu orice preţ, că cedez

fiindcă o voieşte chiar cine nu mă aşteptam şi care nu prea târziu s-a manifestat ca deviaţionist oficial. Am încercat atunci timid şi din umbră să

deschid ochii organelor de resort, dar sabotajul la M. F. A. era organizat ca şi la M. A. I. şi, după insistenţe explicate şi dezinteresate la Resortul SSC, am

demobilizat conştient că răul este inevitabil, cum a şi fost. Asupra acestui punct de vedere înţeleg a insista mai mult numai în faţa unui delegat al Resortului SSC.

12). Revenind la cronologia faptelor, nu a interesat pe dl. lt. anchetator, pe dl. col. Dulgheru, pe dl. gl. Mazuru, în special, că Tomescu Şt. Afirmă către deţinuţi că şi-a asigurat complicitatea multor ofiţeri din Securitate. Eu am raportat ofiţerilor care zice-se m-au anchetat, le puteam şi pot să le dovedesc faptul dacă măcar acum interesează. Nu am fost mirat nici când am aflat cum unii ofiţeri anchetatori ţin la aprecierile deţinuţilor. «Nu-i aşa că m-am purtat frumos?» Unii de conivenţă cu infractorii dorm păziţi de infractor, dacă vine controlul, unii discută despre Calul Troian – despre impotenţă – alţii stau şi ţipă ostentativ dacă vine controlul, alţii citesc ziare sau cărţi pentru a consuma timpul notat fals pe declaraţie cu complicitatea infractorului, etc, *etc.* Personal nu am avut noroc de unul din aceştia. În orice caz sunt lucruri mai fireşti, mai omeneşti posibil decât să activeze în rău, deşi afirm eu că ar exista şi sabotaj prin pasivitate, atât sus cât şi mai jos la cei mici.

Am raportat cazul în care puteam şi cred că încă pot face dovada, cu toate că a fost pus în gardă infractorul şi recompensat Tomescu Şt.

Precizez că acele mai sus evidenţiate în rezumat şi pur schematic sunt în parte fapte pentru care am pontat dovezile la 20 iulie 1951, afară de cele

survenite şi acumulate după arestarea mea până azi şi cu toate că am circulat foarte puţin şi strâns încadrat.

Dl. col. Dulgheru la 20 iulie 1951, în public, s-a scăpat adre-sându-mi-se cu cuvintele: «Sunt supărat pe tine din 1947», fapt pentru care m-a făcut să

cred că se referă la referinţele ce dădusem prin referinţele luate de la col.

Vlăduţă şi col. Nicolaide, sau că el este străin de complotul pentru îndepărtarea mea din 1947 şi crede în aspectul aparent al declaraţiei N. Penescu – când m-am oferit să-l lămuresc definitiv şi a promis că «vom sta de vorbă».

Incidental reacţionând, după câteva clipe, cu copia scrisorii recomandate trimise dlui. Teohari Georgescu, i-am spus «Poftiţi, citiţi!». După ce a citit scrisoarea copie, însuşi şi-a dat în petec zicând «ştiu», când eu cunoscând raporturile sale de intimitate cu dl. Teohari Georgescu am văzut că ştie şi i-am atras atenţia să nu se uite la sensul aparent al scrisorii copii, care compare ca o cerere de serviciu – asta e un pretext de audienţă, dar i-am spus să citească

atent, sensul simbolic se va desprinde uşor şi cuvântul Resort din scrisoare spune totul, este chiar edificator şi pentru referinţele din 1947 ce-i provoca supărarea. Dacă nu înţelegea dl. col. Dulgheru M., trebuia să ceară explicaţii şi eu eram prizonierul său şi cu consemnul că îi pot explica totul şi l-aş fi lămurit.

A făcut ochii mai mari ca de obicei exprimându-şi surpriza în sensul că nu a bănuit să fiu atât de curat, a propos de Resort.

Dovada că a înţeles este că şi-a exprimat imediat grija că, dacă am salvat sau distrus materialul, asigurându-l că în parte este bucăţele, pe acoperişul casei unde am fugit de oamenii lui, fiind surprins în casă cu materialul care-l viza personal, o parte este în burtă că l-am înghiţit şi, dacă era mai

vigilent, el sau ofiţerii care m-au arestat cu cele 20-30 ajutoare, aveam încă în buzunar un document pe care l-am folosit în closet după ce am vorbit cu col. Dulgheru cum dovedesc cu Burluciu D. care mi-a cerut hârtie şi a citit în fugă pasagii.

Nu numai că col. Dulgheru a înţeles, dar a comentat memoriul scrisoare cu dl. lt. maj. Lupan, care mi-a confirmat după un an că au fost mai deştepţi ei că au văzut Resortul, mă putea scoate din mâinile lor înainte de a-mi aranja un pat moale la «celula de exterminare». Sunt sigur şi am indicii că l-a comentat şi cu Dl. T. Georgescu şi le-a convenit să se facă că nu înţeleg, în orice caz eu m-am manifestat public, încă din iulie 1951, în cadrul celulei, că am a denunţa o acţiune deviaţionistă în sânul M. A. I., dar nu am reuşit să o fac decât prin atitudinea legalistă a Dlui lt. col. Procuror Diaconescu Gh., care mi-a dat posibilitatea aceasta, pentru care eu afirm că încă nu este tardiv şi ca un argument în plus în evidenţierea seriozităţii problemei ce ridic – subscriu că

primesc pedeapsa cu moartea, dacă nu-mi dovedesc această declaraţie, condiţionat numai de faptul că, după ce se ia în considerare conţinutul său, la efectuarea dovezilor, socotesc necesar un delegat al Resortului SSC.

Dl. col. Dulgheru-lt. Maj. Lupan au înţeles scrisoarea şi au pus-o în plicul corp delicte ca un act banal atunci când eu am ieşit la raport şi am vrut să sesizez M. A. I. că am a denunţa o afacere gravă.

Am înţeles, fiindcă după ce am terminat cu «ancheta» a 1 200 de funcţionari şi muncitori din Cadrele S. S. I. din care nu a scos absolut nici o declaraţie defavorabilă mie, lt. maj. Lupan M. a purces la o metodă specială de a instiga masele contra mea. Unii erau instigaţi că le prelungeşte detenţiunea, fiindcă se întârzie cu «verificarea» unor «persoane proeminente» ca mine, iar pe alţii instigându-i sub formula «loviţi în cei mari» pe teza luptei de clasă şi, în fine, pe alţii sub formula că eu sunt dintre

oamenii regimului. «Călăul lui Iuliu Maniu – Sumanele Negre» *etc.* Circulau tot felul de injurii – aprecieri şi bruscări

– *etc.* Şi nu mi le-am explicat decât atunci când unul din instrumentele lor ag.

Ştefănescu şi-a dat în petec cu expresia «Dl. col. Dulgheru şi Dl. col. Lupan caută pe asasinii lui Dan Lazarovici» – l-au căutat şi nu au găsit nici o declaraţie care să angajeze SSI în afacerea asta, în afară de M. StM.

— Chiar complicate agenturei Almăgeanu. Col. Traian Borcescu n-a retractat declaraţia mincinoasă dată în instanţă şi care acum la verificarea SSI îl angaja, întorcându-se în contra lui că s-a ocupat şi de probleme comuniste.

Rezultatul a fost, în ciuda lor, negativ, dar precizez că lt. maj. Lupan căuta asasinii lui Dan Lazarovici în iulie 1951 şi nu ştia despre ce este vorba,

cum mi-a mărturisit şi a citit în faţa mea pentru prima dată acest dosar în iulie 1952, scăpându-se cu expresia «ştiam că trebuie să fie aşa» şi repetând frazele din notele lui Almăgeanu. Dovada colaborării perfecte.

Am fost adus la 22 febr. 1952 la M. Af. Int şi un domn lt. în prezenţa unui domn maior mi-a cerut consimţământul la o operă de colaborare cu Securitatea, afirmând că am fost adus de către conducerea supremă a Securităţii care a apreciat colaborarea mea cu Guvernul şi Partidul în trecut, să

nu mă dezic şi că asta înseamnă libertatea mea, având unele mici verificări de pus la punct. Am fost năucit de întorsătura afacerii – de trecerea de la regimul de exterminare precisă la un regim de favoare. Am răspuns repede

cu un stat de serviciu, dar abia azi am înţeles că mi s-a întins o cursă. Am voit să vadă

cum reacţionez, dacă dau peste opera deviaţionistă trasată de banda Tomescu, mă angajez şi eu pe linia trădătoare când rămân câştigat cauzei şi se termină

litigiul aparent cu banda.

Eram după 6 luni de curată «exterminare», slăbit cu 34 kg, grav bolnav şi nu am parat inteligent, fiindcă trebuia chiar proformă să consimt a trece pe linia trădătoare, când totul era în regulă. Am demonstrat exact contrar dând lovitura mortală lui Tomescu Şt., când a urmat o pauză de 14 zile şi deodată

apar în scenă scula Dl. col. Dulgheru-amorul lt. maj. Lupan, care, după ce se vede în ce ape mă scald, mă abandonează pentru 5 luni cu un regim groaznic.

Azi îmi explic că Resortul lucrase ca să fie scos la suprafaţă şi prin conducerea Securităţii – cred prin dl. gl. Nicolski, am fost adus pentru colaborarea amintită

şi că s-a interpus dl. col. Dulgheru instrumentul agenturei Almăgeanu-Tomşa

– aceasta mai ales că în lipsa mea a putut motiva situaţia mea agravată cum dorea şi s-au străduit să o motiveze prin bătaie.

Soarta mea fusese prescrisă de anchetatorul-şef, dar trebuia şi pretext şi probe şi la găsit în implicarea mea în afacerea Dan Lazarovici prin falsificarea de «noi probe» şi prin înlăturarea apărării mele. Toate le înţeleg, dar nu-mi explic de ce ofiţerii anchetatori au procedat cum au procedat. Am fost primit de un domn slt. Blond cu părul roşu şi cu dinţi de aur şi în vârstă pentru acest grad – cu o ploaie de ofense că-mi permit să administrez probe

compromiţătoare pentru P. Schraier, Şerban Leibovici, Bunaciu Avram, Etty Ibanovici, Trandafirescu C, Bun Pavel, Lateş Ion, Tomescu etc, *etc.* De asemenea când am făcut dovezile din care ar rezulta că însuşi Dan Lazarovici a fost un informator al Serv. M. St. M., instrument al lui R Schraier, colaborator al grupului sionist şi Felderman. Interesant este că nu cunoştea nici un rând din dosarul de mii de pagini ce apare de data aceasta pe masa de anchetă. Îmi cere să renunţ la acele dovezi şi nu m-ar fi mirat, dacă mi-ar fi cerut şi să

recunosc că eu sunt asasinul, m-a mirat faptul că acest aspect al vinovăţiei mele nu-l interesa, ci, ca să mă reducă la tăcere, să nu compromit persoanele

vizate. Fiindcă nu-l interesa atât şi am refuzat declarând lupta deschisă, a trecut la înjurături şi apoi la bătaie. A apărut un alt tip sportiv boxer, cunoscut de la verificarea SSI, îmbrăcat civil, care s-a dat drept maior, superior al slt.

Anchetator şi care nu ştia nici un rând din dosar. Zărisem pe col.

Dulgheru şi pe Tomescu din camera alăturată. Într-un scenariu propriu şi special pregătit a început o bătaie cruntă, cum îşi închipuiau ei că a fost bătut Dan Lazarovici şi o declaraţie pretext în care au scris ce au voit, dar nimic în defavoarea mea şi mai interesant că nu mi-au cerut nici să le semnez, au rămas aşa. Am fost schingiuit în toate formele, mi-a rupt dinţii, o coastă, timpanele sparte şi numai ca să nu declar, iar nu să declar ceva.

Este interesant de redat ce cuvinte au căzut la acea bătaie cruntă, că

gesturile nu contează penttru cauza scop a acestei declaraţii.

«Sentinţa ta este semnată». «Securitatea ordonă nu judecă». «Este sortit la o celulă de exterminare special pregătită». «Ne-a trebuit să obţinem arestarea ta, că restul vine de la sine». «Protectorii tăi au murit». «Resortul a murit, nu au voie să se amestece». «Te-am-nvelit-n foi de viţă». «Să te mai scape sovieticii şi acum», «Există o singură scăpare». «Pofteşte şi mai compromite-ne», etc, etc, toate cu înjurăturile respecive. Am desprins clar aspectul deviaţionist-antisovietic, în special şi trădător, în general, dar era ceva diabolic regisat şi ofiţerii îşi jucau fals rolul, afară de bătăuş.

Aveau şi frică că se aud ţipetele mele, deci era ceva neautorizat şi am ţipat mai tare reuşind să scap, dar cum am cerut raportul Cdt. Gardă – Cdt.

Arest, Of. Serviciu, Medic, toate pe rând regulamentar şi cuviincios, nu am avut răspuns, erau toţi complici. Fiindcă am insistat şi, datorită unui soldat isteţ, în fine, s-au sesizat şi a apărut lt. maj. Lupan în chip de înger nevinovat, anchetând aceste neauzite grozăvii foarte grav, regretând că el a lipsit din garnizoană şi ofiţerii şi-au făcut de cap, dar acum ia el afacerea în mână şi a început a citi dosarul, ţinându-mă nopţi întregi degeaba lângă el. După ce au dispărut semnele violenţei, a început el cercetarea dovedind că nu a înţeles nimic din dosar. Treptat a început şi el cu înjurături şi se vede că intervenise ceva special că lucra contrar voinţei lui de a ancheta acest «caz delicat», ca, în fme, Să treacă şi el personal la bătaie. Mi-a luat o declaraţie cerând să semnez şi am notat fără ca el să vadă semnul violenţei inelar (s.k.) pe fiecare declaraţie.

Mi-a dat să înţeleg şi apoi făcându-mă că nu înţeleg mi-a spus inelar să renunţ

de a mai compromite alte persoane, să fiu inteligent să mă refer exclusiv la întrebări – că de aceia am fost bătut, că de ce am apucat pe un drum nevoit de oficialitate, că alţii au înţeles, că de ce nu am sesizat că eu sunt bun şi definitiv împachetat şi să mă resemnez etc, *etc.*

Fiindcă nu reuşea să scoată ce a dorit, s-a mulţumit că nu am mai spus nimic despre alţii şi mi-a spus că mă părăseşte şi «te voiu lucra pe baza declaraţiei vechi» şi «ai trecut în istoric», «ţi s-a fixat 20 ani» *etc.*

Se desprindea clar că acţiunea acestor anchetatori incorecţi era dirijată.

De atunci au trecut 6 luni în care nu ştiu ce s-a făcut cu acest dosar, că el nu apare în instanţă şi nici la Procuratură nu am fost chemat.

Prin memoriul bază Deciziei CA. Control Gl. Necrasov prin care am fost scos definitiv din lucrările criminalilor de război bazat pe documentele depuse, pe verificările efectuate de SSI, MAN, MAI şi Parchetul General, menţionam persoanele la care fac aluzie, după câte ştiu s-au luat şi sancţiuni – atunci s-a hotărât şi îndreptarea sentinţei grupului Almăgeanu – totuşi mi s-a cerut să nu compromit acele persoane şi pentru asta am fost schingiuit.

Dosarul grupului Almăgeanu lipseşte de la Curtea Supremă din oct. 1951

pana azi – 14 termene – fiindcă trebuiau ticluite forme de implicarea mea şi uşurarea situaţiei unora din acel grup.

Col. Almăgeanu a afirmat la 31.01.1953 faţă de martorul Dumitrescu Dtr. (Jilava) că dosarul a fost la Moscova şi cer să fie întrebat de unde şi cum ştia acest fapt care corespunde adevărului, aşa stabilindu-se raportul de complicitate la care mă refer – colaborarea cu grupul col. Dulgheru.

Există şi un paralelism perfect între modul de acţiune al grupului Schraier-Almăgeanu-Tomescu şi dl. col. Dulgheru, aşa că oricât aş voi să nu

pomenesc nimic de cauza personală nu pot fiindcă: a) Şi unii şi alţii au bătut.

Dl. col. Dulgheru era inspector coordonator şi în colaborare cu Dir. Stroescu, Ag. Ştefănescu Gică, comisar Belţ, care au violat pe Adriana Georgescu şi au schingiuit pe Teţu, Flueraş, Iacob Măglaşu *etc.* Toate în «Organizaţia» I, care şi-au arătat rănile în şedinţă la judecată, fiind fotografiaţi de CA. Control şi M.

Justiţiei a aprobat avortul oficialmente, fiind primul caz în analele Justiţiei şi au comutat pedeapsa victimei Adriana Georgescu.

Toate acestea s-au întâmplat sub autoritatea şi mandatul meu, deşi nu i-am putut vedea destul decât în şedinţă. Am atras atenţiunea dl. col. Dulgheru, dl. dir. Nicolski, dl. Bunaciu, cu aceleaşi efecte ca şi în 1944, când atrăgeam atenţia nebăgat în seamă de col. Almăgeanu-Tomescu. De unde atunci autoritatea morală de a mă învinui azi de fapte similare?

B) Şi unii şi alţii au avut morţi suspecte sau ucişi în cercetări. În Organzaţia S. N. am fost chemat să văd hainele lui Gavrilă Olteanu, care se pretindea că ar fi fost otrăvit cu stricnina şi nu se arăta că în buzunar ar fi avut cutia cu stricnina, o cutie de 15/10 cm, fără nici-o urmă pe haină – în disproporţie cu buzunarul – imposibil să o fi scăpat la percheziţie. Am arătat făţiş indignarea mea d-lui dir. Nicolski AL, dl. Bunaciu Avram şi mi-am declinat orice răspundere de la un al doilea Dan Lazarovici, cum le-am spus. Nu am

putut nici să-l văd, până azi nici o cercetare nu s-a făcut, nu a fost dat în judecată nici plantonul care nu a făcut bine percheziţia, fiindcă nu era aşa de sigur.

Am mai avut de atunci mulţi bătuţi, răniţi şi morţi sub autoritatea şi mandatul meu de arestare.

C) Şi unii şi alţii făceau arestări abuzive. Dl. col, Dulgheru a culminat prin a efectua arestări cu mandate de arestare emise în numele meu, dar cu semnătura mea în fals (gl. Aldea, gl. Marinescu Gică, gl. Marin, gl. Eftimescu, gl. Zarzări, etc, etc).

Dl. col. Dulgheru a arestat oameni cu mandate semnate de mine, zice d-sa. la 1 şi 2 ani după ce eram trecut în rezervă. Am fost întâmpinat la închisori de deţinuţi gata să mă bată şi am scăpat făcând dovada că nu eram în funcţiune la acea dată şi mandatele sunt false (Ag. Dumitrescu Dtru-Jilava).

Numeroase cazuri de arestări abuzive pentru care mi s-a cerut şi a trebuit să dau ulterior mandate în acoperire, fără nici o justificare însă şi m-au silit să dau.

Au fost răpiţi în chip misterios şi sechestraţi mii şi mii de persoane, depozitaţi în diferite închisori secrete şi pentru care, spre legalizare, am reuşit să-mi prezinte târziu un tabel – le-am dat mandate; din ei au murit, au fost schingiuiţi, etc, dar niciodată nu am putut să văd pe nimeni sau să ştiu unde este.

D) Şi unii şi alţii au făcut descinderi şi percheziţii cu autorizaţia mea dată

pe pretextul fals şi au procedat abuziv. Am găsit câteva mii de persoane arestate de Insp. Dulgheru şi ajutoarele sale, care la judecată sau cu altă ocaziune au depus plângeri asupra modului cum li s-a controlat domiciliile, cum li s-au luat obiectele ilegal fără restituire, importante sume de bani, au

fost bruscaţi, etc, *etc.* Sute de asemenea declaraţii am dirijat M. Af. Int. Şi nu am văzut nici o reclamaţiune luată în considerare.

S-au efectuat arestări pentru care nici eu nu eram în drept să le autorizez, fie după gradul infractorilor sau presupuşilor infractori, fie după

funcţiune, ca generali, foşti miniştri pentru activitatea lor cu foştii miniştri, deputaţi, senatori în funcţiune înainte de a li se fi ridicat imunitatea diplomatică, care nu s-a ridicat nici azi. Nu i-am văzut niciodată, nu mi s-au prezentat niciodată acte justificative, nici ulterior, cu toate că am insistat şi la dl. Nicolski A. şi Bunaciu Avram. Iuliu Maniu a fost arestat cu mandat pentru 3

zile – eu nu l-am prelungit – au fost procurori speciali numiţi cu gradul de generali, nu depindeau de mine, ci de C. M. Casare şi Justiţie şi când acesta a reclamat cerând să i se prezinte un procuror, nu l-au găsit. Nu mai aveau încrederea dlui Bunaciu Avram, totuşi nu a găsit un «procuror» cum cerea Maniu, decât pe mine şi m-a trimis gardat de dl. gl. Nicolski A. ca să aud pe

Iuliu Maniu reclamând că a fost şi este arestat fără forme legale, chiar dacă

trebuia să fie arestat şi aceasta a speculat-o şi în şedinţă publică cu o asistenţă

de gen internaţional.

Şi unii şi alţii controlau Justiţia la darea soluţiilor pentru fixarea sancţiunilor sau menajarea unor persoane şi apărarea altora.

Se desprinde pecetea, brevetul, sistemul comun de lucru.

Aşa apar procesele constituite prin actele grupului Almăgeanu şi acele ulterior anchetelor dlui col. Dulgheru. La fiecare, alături de provocarea vizibilă, găsim «disjungeri» cu tâlc, laturi cu tâlc, dar mai ales lipsă de fond. Se mulţumesc cu procedura spre exemplu că trădătorul A. a luat contact cu spionul B., în tren, în tramvai, la curse, etc, dar se opresc toţi aci: nu rezultă

majoritatea cauzelor, un fond, adică ce material a predat trădătorul A. sau a primit de la Spionul B.

Am făcut atent pentru aceasta pe dl. col. Dulgheru, gl. Maior Nicolski, A.

Bunaciu, gl. Popescu N., gl. Mag. Petrescu Alex. Etc, ca şi pentru provocarea vizibilă şi nu m-a luat nimeni în seamă, dar nu fiecare întâmplător, ci premeditat.

În afacerea «Sumanele Negre» am găsit o batjocură de lucrare, foi volante la flecare din aceşti domni de resort, abia le-am grupat şi fără nici un concurs sau singurul concurs al Dir. Gen. Pol. şi Siguranţei a fost să organizeze un fâlaj al meu, o tentativă de păruială a mea, pretext de presă care nu le-a mers, apoi o provocare de a răpi pe Ilie Lazăr cu ştiinţa mea. Ce sunt aceste acte? Eu le-am spus şi le spun acte de sabotaj, acte de deviaţiune, acte trădătoare ca şi actele de mai sus de paralelism cum arătam şi care se mai spun şi acte de stângism.

La «Org. 8 Nov. 1945» când am colaborat cu Insp. Dulgheru aceleaşi acte am găsit şi atunci când am arătat dlui ministru T. Georgescu că lipseşte dovada accentului antisovietic al tulburărilor, s-a oferit să o facă şi a făcut-o prin dl. A.

Bunaciu, Dulgheru, Sepeanu, Mihalcea, etc, că am fost pur şi simplu asaltat de muncitorii de la C. G. M. şi ofiţerii panduri – trimişi de numiţii, căci eu am stabilit că erau martori de fapt, martori buni, dar fuseseră instruiţi să

afirme în plus că s-a strigat: «Trăiască Hiro-Hito», «Jos URSS», că au văzut steaguri cu crucea încârligată, cu garda de fier şi o serie de lozinci care stârnesc ilaritatea.

Am atras atenţia dlui Avram Bunaciu asupra acestui fapt că exagerarea este dăunătoare fiind un proces controlat mult de CA. Control şi de litigiu între marile puteri şi am primit ordin să-l las aşa.

Tot aşa mi-a cerut dl. Bunaciu A. ca să citesc lucrările procesului Iuliu Maniu, pe care eu le cunoşteam mai bine ca d-sa şi, citindu-le, am rămas stupefiat asupra modului cum s-a lucrat, cum s-au consemnat rezultatele şi caraghioslâcul ce deriva din unele scene cu dublu tăiş. Am spus textual că-mi este ruşine să intru cu un astfel de dosar în şedinţă, este mai slab ca toate de

până aci. Erau mulţi profitori în acel grup de cercetare şi s-au întrunit şi s-au scandalizat şi m-au operat. Eu nu m-am lăsat şi prin Resortul SSC am dispus îndreptarea unor rele cum am făcut în toate procesele de până aci. De data asta era clar că eu i-am lucrat. Cazul a ajuns la CA. Control şi a fost un mare scandal. De jos în sus şi de sus în jos se simţeau prost, nu fiindcă i-am adus eu la realitate, ci fiindcă niciunul nu putea «înţelege» amestecul CA. Control după

17 sept. 1947, data tratatului de pace şi au luat poziţie.

Întâmplător un fost colaborator col. Petrovici, care, după 17 sept. 1947, a îndrăznit să se amestece să ceară un mic contra-serviciu, a plecat ruşinat de la Dl. Avram Bunaciu şi tot întâmplător am «constatat» că dl. gl. Popescu N. îl taxa şi de «inoportun» şi de «tâmpit». O acţiune a CA. Control de care

tot întâmplător am luat cunoştinţă la Preş. Cons. Min. era taxată la MAI ca lipsită de pricepere, imixtiune.

Prin Resortul SSC, care bănuiam că mai păstra respect C. A. C., am aflat şi de alte acţiuni de sabotare a măsurilor cerute de C. A. C. ba că dl. Avram Bunaciu a spus-o expres mai anumitor persoane că C. A. C. nu mai are amestec legal.

Fiindcă trebuia un preşedinte care să judece pe Iuliu Maniu am fost şi eu consultat asupra persoanei dl. gl. Mag. Petrescu Alex., când am spus că tehnic profesional este cel mai bine ales, politic nu ştiu, este mason, moral se vorbeşte de şperţuri şi a fost trecut în rezervă pentru un dosar relativ de incorectitudini.

Mi s-a răspuns că este un vechi prieten al dlui Teohari Georgescu şi P.

Schraier, că, în ilegalitate, a adus mari servicii P. C.

— Deşi gras plătite prin P. Schraier şi că ei îl preferă, dacă eu sunt în măsură să-l fac să primească, că pare supărat pe ei.

Am primit însărcinarea şi m-am dus să-l conving, dar era convins – ştiu era o cursă abilă – şi l-am adus când şi hainele îi erau făcute la M. A. I.

C. A. C. a opinat exact în felul în care am opinat eu, coincidenţă stranie, aceasta m-a costat foarte mult şi m-au bănuit că prin Resort SSC sau prin alt mod am informat C. A. C. de unde o totală pornire contra mea.

Lucrurile mai stau şi altfel cum nu este locul a detaila, dar cu aceasta s-a dispus ştergerea mea de pe D. R. de avansare pe temeiul că eram un accidentat de război menţinut excepţional şi nu pot fi avansat deloc.

Prin R. S. S. C. m-am plâns în toate felurile şi peste tot, dar fără

rezultate, decât aceia că mi s-a confirmat în scris că nu am un amestec ilicit în afacerea Iuliu Maniu şi că C. A. C.col. Necrasov a decis scoaterea mea definitivă

din lucrările Criminalilor de război, tabelul Legii 207/1947.

În afacerea «… (Prosonul Iaşi)» nu ştiu cine a reclamat la C. A. C. că dl.

Bunaciu A., la ordinul lui Pătrăşcanu Lucreţiu, au şicanat prezentarea martorilor la proces, că au bagatelizat procesul în sine etc, ştiu că mi s-a cerut

relaţiuni şi am afirmat că este adevărat, de unde potopul pe capul meu organizat şi continuat până azi.

Coincidea cu referinţe asupra afacerii de devize în numele dlui Teohari Georgescu, cu 4 000 dolari prin Guader A. în dauna unui polonez, asupra confiscării ilicite de medalii prin Guader A. în folosul M. A. I., afaceri la paşapoarte, cadouri diferite, arme excepţional de valoroase, tantieme de la întreprinderi capitaliste, izolarea de marele public, cheltuieli, atmosferă de tip burghez, toate în jurul persoanei dlui Avram Bunaciu, care m-a

chestionat pentru fiecare caz insistent şi i-am spus că nu ştiu nimic, nu m-a întrebat nimeni, nu am dat relaţiuni nici la Resortul S. S. C., dar nu sunt nici aşa prost dându-i a înţelege că, întâmplător, ştiu tot.

Expresiunea «nu sunt aşa de prost» am auzit-o de la dl. gl. Mag. Petrescu A. care mă trăgea de limbă, ceea ce învederează că era un ciclu perfect:

— Schraier, Bunaciu, gl. Petrescu, Dulgheru, etc, dar nu este cazul a detaila, ci l-am menţionat spre a vedea că poate nu întâmplător Justiţia Militară nu vede deficienţele semnalate mai sus.

La aceasta se asociază şi gl. Pascu Dan, căruia i-am strigat în Cabinetul său că şperţul îl priveşte numai pe el şi pe dl. gl. Petrescu, să nu-l caute la mine, astfel că era lesne de înţeles de ce m-am hotărât să demobilizez, după ce am făcut ultima încercare printr-o notă la dl. gl. Petrescu Griviţa, dar şi aici m-am lovit de Ortinski, care era de tipul lui Bulz, colaboratorul dlui col. Dulgheru.

Aceasta era atmosfera la M. A. I. când am scris eu în raportul meu că cer să plec «scârbit şi obosit», dar a urmat o adâncire a acestui mod de a fi.

Exact ca Tito, foştii colaboratori ai C. A. C. au fost înlăturaţi din funcţiuni, trecuţi pe linii secundare, loviţi sub diferite pretexte şi, tot aşa ca Tito în Iugoslavia, nu a întârziat izolarea şi apoi arestarea lor cu precădere. De aceea ziceam că din 1 200 funcţionari SSI, unii erau muncitori, funcţionari mărunţi, că în cap erau foşti colaboratori oficiali ai C. A. C. (Gl. S., Gl. B., Ing. C, Dir. M., Maior P, etc.) şi ei au rămas în poziţia cea mai grea, fiindcă

poate nici nu le convine să reacţioneze într-un fel sau izolaţi ermetic, fiindcă ei nu au posibilitatea să o facă, cum ştiu un caz precis la Făgăraş.

Este şi aceasta o metodă, în orice caz eu îmi dovedesc atest punct sub pedeapsa capitală, dacă nu ar fi adevărat ce este adevărat, accentuat expres antisovietic al acţiunii persoanelor pe care le vizez – în această declaraţie este dovedit. I-am menţionat în legătură cu cauza personală numai fiindcă, întâmplător dar fals, ei m-au tratat ca pe unul din aceştia. Aici are de spus un cuvânt dl. gl. Nicolski, care ştie mai multe şi m-a surprins că nu a ajuns la aceleaşi concluziuni ca mine, dar nu a ajuns.

Ca să-mi explic o aparentă inconsecvenţă precizez că acest din urmă

aspect al declaraţiei nu l-aş fi înfăţişat dlui Teohari Georgescu, dacă aş fi fost

primit în audienţă din iunie 1951, vroiam să văd cum reacţionează numai şi aveam pregătit un memoriu pentru Comand. Sovietic, cu deosebire asupra deficienţelor de ordin tehnic la Resortul SSC de mai sus datorită cărora am fost la timp arestat şi târât într-o afacere ca să nu mai am cuvânt, cum nici nu am avut timp de 1 1/2 ani şi deviaţionismul de la MAI, deci, ar fi fost mai din timp descoperit.

Din acest punct de vedere fac rezerve însemnate pentru Comand.

Sovietic care are drept legtim de control, contrar opiniunii deviaţioniş-tilor menţionaţi şi este vorba de o latură care priveşte strict şi exclusiv Comand.

Sovietic, aceasta asupra căreia fac rezerve.

Revenind la ordinea cronologică, remarc că, în paralel cu înlăturarea elementelor la care mă refeream, s-au angajat la M. A. I. persoane direct dubioase, mai ales în jurul dlui gl. Dobre şi în jurul profitorilor din colectivul de cercetare al lui Iuliu Maniu.

Tot în legătură cu celebra «verificare» a S. S. I. remarc persoane care au fost trecute la Canalul Dunăre M. Neagră cu un regim de favoare (lt. col. St, Dir.

T. M., Dir. B., etc.) care probabil sunt în graţiile dl. col. Dulgheru, fiindcă d-sa a preluat verificarea ca responsabil şi care sunt printre sabotori sau care nu merită regimul de favoare.

Unii scumpi ai dlui col. Dulgheru (M. St. N. T. B. etc.) au fost scoşi din cauză, iar alţii nearestaţi (S. D., G. I., N. P., etc.) şi unul care împrăştia deviza

«negaţi afaceri cu comuniştii şi trageţi pe cei morţi sau spuneţi că a ars arhiva»

(N. S. B. I.) azi am auzit că ar fi liber.

Cercetări privind anumite persoane (V. T., I. M. S., M. C., B. B. etc.) care veneau din partea CA. Control înainte de 17 sept. 1947 sau de la Comd.

Sovietic după acea dată, au fost expres ratate sub şefia dl. col. Dulgheru, cu deosebire acele privind persoane cu suprafaţă politică.

Voiu reda mai jos aspecte care mi-au scăpat urmărind prin recitire declaraţia de faţă:

Referinţele mele defavorabile la însărcinarea dl. col. Dulgheru la care mă

refer la pag. 4 de mai sus, era firesc să nu aibă un efect bun alături de amicii săi dl. gl. Nicolski, gl. Popescu Nic, Avram Bunaciu, Teohari Georgescu etc, aşa cum nici la reactivarea dlui gl. Mag. Petrescu Alex.

— Mason – nu a avut efect nici chiar avizul CA. Control, care corespundea cu al meu (coincidenţă totală), fiindcă în ambele cazuri CA.

Control era în lichidare la această dată şi faptele s-au consumat cu consecinţele arătate.

Cu referire la precizările lt. col. Nicolae Gr. nu a fost ascultat anume ca să poată fi însărcinat.

În iul. 1951 Securitatea mi-a întins o ultimă cursă, puţin înainte de arestarea mea şi mă opresc cu acest prilej a releva şi modul de lucru. Tomescu Şt. Fiind moralmente obligat faţă de gl. Carlaonţ a făcut greşeala în a-l antrena într-o afacere neserioasă, care s-a soluţionat prin achitarea lui de Trib. Militar.

Cu aceasta l-a angajat faţă de Securitate puţin şi cum avea firesc în perspectivă

redeschiderea procesului la criminalii de război – Tomescu Şt. S-a hotărât să-şi servească prietenul şi l-a recomandat Securităţii că ar fi o persoană minunată

pentru ca, în jurul ei, să grefeze o serie de «loturi de partizani în munţi». A trimis şi la mine dna gl. Carlaonţ să mă angajeze, dar nu i-a mers, i-am dat o bună lecţie. Ulterior, la arest am constatat că numitul «fugit la călugărie» este persoana luată cu simbol în loturile de partizani ce se constituie prin Tomescu Şt. În celulele M. A. şi Jilava.

Este locul a preciza că beau câte o ziuă cu gl. Dragalina la o cârciumă

unde venea regulat şi tot aşa în jurul lor ştiam că se comandă loturi ca având pe acesta partizan şef. Operaţia a continuat şi după moartea gl. Dragalina şi aş

întreba pe dl. col. Dulgheru şi dl. gl. Mag. Petrescu cum este posibil aceasta şi cine este servit cu astfel de procese?

Complectând arătările de la pag. 5 de mai sus precizez că A. Sturdza în aceeaşi săptămână îmi propunea răpirea lui Iuliu Maniu şi Ilie Lazăr. S-a ordonat arestarea ei de R. S. S. C şi nu numai că apare ca martora apărării Maniu! Dar este ocrotită să dispară în străinătate de Securitate, care ar fi recrutat pe numita şi pe Lupoaie E., concubinul ei cu un simplu pretext.

Interesant că odată cu divulgarea referinţelor am primit ameninţarea dlui col.

Dulgheru şi mi s-a întins cursa cu răpirea lui Maniu, ceea ce presupune cercetarea celor vizaţi.

Dacă eu am fost bătut grav pentru o imixtiune artificială într-o crimă de război, m-am întrebat de ce nu procedează aşa sever şi fără de scrupule cu alte cauze cu colorit de spionaj-masonerie, *etc.* Şi dau un exemplu: Semo Ilie, care a împroşcat cu noroi în URSS, printr-o broşură răspândită în mii de exemplare, a făcut fraude de la Ferometal şi fiind mason grad 33 a avut legături suspecte cu americanii-tur-cii-englezii etc, de ce nu a fost tratat la fel? Rezultă a fi avut un regim de favoare sau poate s-a lăsat intimidat de pretinsele alibi sau de participarea binevoitoare a acelui trio: Holban-Simono-Zamfir?

Revenind la cele specificate la poz. 8 precizez că nu din vina mea Resortul St. C. m-a făcut cunoscut şi este aci o defecţiune care trebuie cercetată şi în sânul resortului, dacă nu este vreo conivenţă cu grupul col. Dulgheru sau o înşelătorie pură a unui organ anumit cum bănuiesc.

Intervenţia mea cu scrisoarea recomandată la dl. Teohari Georgescu era determinată de alte indicii că P. Schraier lucrează din umbră, o doamnă mă

prevenise că deţinea în jurul dlui A. Bunaciu detaliul că voiu fi arestat, or

persoana aceasta era un om de afaceri al lui P. Schraier şi A. Bunaciu – care le aducea tantieme de la întreprinderi capitaliste şi după etatizare.

Bănuiala legăturii actuale era în concordanţă şi cu alte indicii şi s-a confirmat cu profeţia dlui M. C., s-a confirmat prin arestarea mea în decurs de 7 zile (pag. 8).

Revenind la pag. 9 pct. 1 precizez că în cazul O. Rădulescu în nota originală CA. Control era implicat direct dl. gl. Mag. Petrescu după câte ştiu că

m-a pus în gardă înainte de a veni dosarul şi că a intervenit la dl. col. Dulgheru să se schimbe acea declaraţie. S-a schimbat că am apărut eu compromis şi a fost definitiv scos din orice implicare dl. gl. Mag. Petrescu A, indicat COpărtaş

în nota C. A. C. şi care era incompatibil şi să judece cazul, fiindcă era un învinuit ca şi în alte asemenea speţe.

La pag. 11 pct. 4 precizez că nota angaja sever pe col. Enulescu, gl.

Georgescu etc şi se referea la o afacere de spionaj valabilă şi cu referire la persoane care au rămas nearestate fără a se mai fi verificat materialul venit de la CA. Control. Dar interesant este că nota predată prin dl. gl. Maior Nicolski în această situaţie nu mai are alt sens decât a asigura pe cei vizaţi că autorul notei sunt eu, fiindcă aşa îmi impută infractorii în închisoare când i-am întâlnit. Cer să se identifice ofiţerul anchetator pentru cele vizate la pct. 4 pag.

11, dar mai ales să se vadă dacă nu a avut un normator de la dl. col. Dulgheru sau altcineva.

În concluzie regret că valoarea acestei declaraţii este poate diminuată şi de un aspect subiectiv al cauzei şi ar putea presupune un spirit de răzbunare, dar învederez că dovedesc că acest memoriu era pregătit înainte de 20 iulie 1951 arestarea mea, cu dovezile respective.

Sunt în măsură să dovedesc rând cu rând cele afirmate şi să amplific fiecare cauză, cunoscându-se că am şi alte asemenea cazuri.

Pentru afacerile ce se referă la Resortul S. S. C. şi CA. Control înţeleg a face detalii revelatorii numai faţă de un delegat al acestor resorturi sau numai faţă de delegatul Comand. Sovietic din R. P. R., existent după 17 sept. 1947, pentru paza căilor de comunicaţii conform tratatului de pace, ce solicit a fi sesizat şi aceasta numai fiindcă dat fiind poziţia persoanelor ce discut, numai aşa am garanţia obiectivităţii.

Dovedesc toate cele de mai sus cu martorii ce voiu indica şi pentru care ţin a face un interogator special pentru anchetator.

Drept care susţin şi semnez propriu

2 februarie 1953 ss. Iorgu Popescu închisoarea Jilava.

Cât adevăr se exprimă în această declaraţie, din simpla ei lecturare, nu ne putem da seama, dar, coroborând-o cu evenimentele care au urmat, unele persoane la care s-a făcut referire, au fost arestate, altele au fugit în străinătate,

iar altele, deşi au rămas în libertate, importanţa lor în conducerea de partid şi de stat, a scăzut treptat, până la înlăturarea lor diplomatică.

Din cele relatate în declaraţie, se desprinde, însă, trădarea intereselor naţionale pe toate planurile, fie în favoarea Vestului, fie în favoarea Estului, iar din conflictul de interese dintre cele două categorii de trădători, au rezultat răfuielile din interiorul partidului, rezolvate din punct de vedere politic prin lansarea acţiunii împotriva devia-torilor de la linia partidului. Aşa se explică

excluderea din partid şi arestarea lui Lucreţiu Pătrăşcanu, Ana Pauker, Vasile Luca şi alţii. Tot aşa se explică şi destituirea ministrului Afacerilor Interne, Teohari Georgescu şi trecerea hâi, pe linie moartă, precum şi alte asemenea măsuri.

Mai rezultă, implicit că, în timp ce securitatea poporului, aresta şi interna în lagăre de muncă forţată zeci de mii de oameni nevinovaţi, adevăraţii duşmani ai ţării acţionau nestingheriţi, iar când erau demascaţi reuşeau să

dispară în străinătate, nu fără complicitatea autorităţilor.

Mai mult, însăşi măsura internării în lagăre era folosită şi pentru a salva pe unii trădători de la cercetare şi trimitere în judecată. După cum am văzut, în asemenea situaţii, se operau internări în condiţii de favoare. Existau deci şi asemenea arestări şi intervenţii.

Rezultă însă un lucru deosebit de important şi anume, aprecierile unui magistrat, din acele vremuri, cu privire la cel puţin cele mai mari două procese politice ale timpului, prin importanţa persoanelor implicate. Este vorba de procesele Mareşalului Antonescu şi Iuliu Maniu. Importanţa deosebită mă

determină să redau din nou, dar în extras aceste aprecieri.

, J2un Pavel nu era un simplu informator, ci un fals colaborator al lui Sârbu Alexandru (Lazeschi Saşa, funcţionarul caporal camuflat M. St. M.) cu care au urzit un fals complot în contra Mareşalului Antonescu…”.

„Tot aşa mi-a cerut dl. Bunaciu Avram ca să citesc lucrările procesului Iuliu Maniu, pe care eu le cunoşteam mai bine ca d-sa. Şi, citindu-le, am rămas stupefiat asupra modului cum s-a lucrat, cum s-au consemnat rezultatele şi caraghioslâcul ce deriva din unele scene cu dublu tăiş. Am spus textual că-mi este ruşine să intru cu un astfel de dosar în şedinţă, este mai slab ca toate până acf\par

Este fără îndoială că Petrescu Iorgu ar fi fost în măsură să

detalieze succintele aprecieri, dar, trebuie să ţinem seama de faptul că în acele vremuri, atacarea acestor procese nu putea să-ţi atragă în nici un caz simpatia autorităţilor.

În legătură cu Mareşalul Antonescu, mai rezultă şi faptul că acesta, atunci când lua cunoştinţă de unele abuzuri, dădea dispoziţii de cercetare şi evident de tragere la răspundere a vinovaţilor, chiar dacă persoanele lezate erau evrei. Este vorba de desemnarea celor doi magistraţi militari de a cerceta

„modul scandalos” în care au dispărut 4 evrei din Galaţi şi de ordinul dat de Mareşal de a se cerceta condiţiile în care a decedat Lazarovici Dan, în arestul siguranţei, caz care s-a finalizat prin trimiterea în judecată a vinovaţilor.

Am avut ocazia, pe la începutul anilor '70, să stau de vorbă cu Popescu Iorgu, care formulase un memoriu prin care ne solicita să cercetăm şi să

stabilim că el nu are nici o vină în legătură cu moartea lui Lazarovici Dan.

Recunoştea că, în calitate de procuror militar, a emis mandat de arestare a celui în cauză, care era urmărit pentru activitate comunistă, dar, în realitate, el desfăşura activitate sionistă. Nu a participat la cercetarea acestuia şi nu ştie în ce împrejurări a decedat, în apărarea lui, invoca dosarul în care au fost condamnaţi adevăraţii vinovaţi, dosar pe care nu am reuşit să-l găsim.

Popescu Iorgu a susţinut că, după 23 august 1944, ca procuror militar în fostul regim burghezo-moşieresc, a fost în permanenţă şantajat cu cazul Lazarovici Dan şi, în final, a fost arestat şi condamnat, dar numai după ce a îndeplinit o serie de însărcinări delicate.

PREGĂTIREA ŞI DESFĂŞURAREA DEZBATERILOR.

În vederea constituirii corpului acuzatorilor publici şi a tribunalului poporului, s-au emis o serie de documente, pe care le voi prezenta în

ordinea lor cronologică.

La 25 aprilire 1945, Consiliul de Miniştri – Cabinetul primului ministru, cu nr. 14, comunică ministrului Justiţiei următoarele: „în compunerea guvernului de concentrare democratică, constituit la 6 martie 1945, intră

următoarele grupări politice reprezentate prin domnii: Frontul Plugarilor – reprezentat prin D-nii Dr. Petru Groza, Prof. Mihail Ralea şi Romulus Zăroni;

Partidul Liberal – reprezentat prin D-l. Gh. Tătărăscu, Dumitru Alimănişteanu şi Ing. P. Bejan;

Partidul Comunist – reprezentat prin D-nii Lucreţiu Pătrăşcanu, Gh.

Gheorghiu-Dej şi Teohari Georgescu;

Partidul Social Democrat – reprezentat prin D-nii Ştefan Voitec, Lotar Bălăceanu şi Ing. T. Ionescu;

Confederaţia Generală a Muncii – reprezentată prin D-l. Prof. Ing. C.

Nicolau;

— Partidul Naţional Ţărănesc – reprezentat prin D-l. Anton Alexandrescu;

— Uniunea Patriotică – reprezentată prin Prof. Petre ConstantinescuIaşi, Prof. Dr. D. Bagdasar şi Preot C. Burducea”.

La 27 aprilie 1945, regele Mihai I emite următorul decret: „Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională Rege al României La toţi de faţă şi viitor sănătate.

Văzând raportul Ministrului Secretar de Stat la Departamentul Justiţiei nr. 41.525 din 25 aprilie 1945, Am decretat şi decretăm:

Art. I. Se numesc acuzatori publici pe lângă Tribunalul Poporului pentru judecarea celor vinovaţi de dezastrul ţării sau de crime de război, următorii:

— Avram Bunaciu – Alexandra Sidorovici – inginer

— Ion Raiciu – Cămil Suciu – funcţionar public

— Vasile Stoican – Alexandru Drăghici – muncitor

— M. Mayo – Dumitru Săracu – muncitor

— Constantin Vâcol 16 – Ion Pora – magistrat

— Stroie Botez – Ştefan Ralescu – magistrat

— Ioan D. Ioan

— Petre Grozdea

— Mihai Popilian

— Constantin Mocanu

— M. Leibovici, toţi avocaţi din Bucureşti.

Art. II. Domnul Ministru al Justiţiei este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului Decret.

Dată în Bucureşti, la 27 aprilie 1945”

MIHAI.

Toate formaţiunile politice care au intrat în compunerea guvernului „de concentrare democratică” au numit câte 5 persoane pentru a face parte din completul de judecată la tribunalul poporului. Ministrul Justiţiei a format primul complet de judecată din doi magistraţi şi din astfel, prin decizia din 25

iunie 1945 a ministrului Justiţiei, Lucreţiu Pătrăşcanu, a fost constituit primul complet format din:

Alexandru A. Voitinovid -judecător, Vasile V. Bâzu -judecător, Nită Vasile –

muncitor – partidul comunist, Gheorghe Ionescu – constructor, Partidul Naţional Liberal, Constantin Lăpuşneanu – profesor Partidul Naţional Ţărănesc, Ioan Păuna – muncitor – Partidul Social Democrat, Dumbravă

lovită – Frontul Plugarilor, Constantin Titulescu muncitor, Confederaţia Generală a Muncii, Nicolae Dinulescu Uniunea Patriotică.

Prima tragere din urnă a componenţilor completului de judecată s-a făcut la 2 mai 1945, dar ulterior au fost necesare şi alte asemenea operaţiuni pentru înlocuirea, din anumite motive, a unor membri.

Astfel, la 12 mai 1945, reprezentantul P. N. Ţ. Petre Bruteanu motivând că „nu se poate prezenta pentru a depune jurământul şi a lua parte la judecarea cauzelor fiind bolnav”, a fost înlocuit cu un alt reprezentant al P. N.

Ţ., Constantin Lăpuşneanu.

La 20 iunie 1945 este înlocuit şi Stelian Niţulescu (Uniunea Patriotică), care, „cere să fie înlocuit din aceasta demnitate, fiind bolnav”, cu Nicolae Dinulescu.

La 9 iulie 1945, Gheorghe Ionescu – P. N. L. cere să fie înlocuit întrucât este bolnav. Este înlocuit cu Gheorghe Ştefănescu – expert contabil.

La 14 iulie 1945 cere şi Gheorghe Ştefănescu să fie înlocuit ca fiind bolnav şi este înlocuit cu un alt reprezentant al P. N. L.

— Remus Dragomirescu – avocat.

La 11 februarie 1946 este înlocuit şi judecătorul Vasile Bâzu -decedat, cu judecătorul Costache Bâlcu.

Acuzatorii publici şi componenţii completului de judecată de la tribunalul poporului s-au dovedit deosebit de zeloşi în judecarea şi condamnarea celor daţi pe mâna lor de către guvern. Astfel, până în aprilie 1946, timp de aproximativ 9 luni, au reuşit să judece 15 aşa zise loturi de inculpaţi, ceea ce a însemnat, pentru câteva sute de cetăţeni români, drumul închisorilor şi chiar drumul fără întoarcere al eternităţii. Majoritatea au fost militari ai armatei şi jandarmeriei şi funcţionari de stat care, fie au participat la războiul antisovietic, fie au îndeplinit diverse însărcinări administrative în Basarabia eliberată ori în Transnistria. Dacă ar fi fost cu adevărat vinovaţi de crime de război, este greu de crezut că justiţia constituţională a României nu i-ar fi condamnat, dar, evident, după o judecată dreaptă. Cum însă, în viziunea bolşevicilor, ei nu trebuiau să fie judecaţi, ci numai condamnaţi, a fost inventat tribunalul poporului şi acuzatorii publici, care s-a văzut cât de expeditivi au fost.

În luna aprilie 1946 se întâmplă un lucru la care puţini se mai aşteptau.

S-au înapoiat de la Moscova, în stare de arest, mareşalul Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Eugen Cristescu, Gheorghe Alexianu şi alţi membrii ai fostului guvern, pentru a fi condamnaţi la Bucureşti, unde, în mod neîndoielnic ştia şi Stalin că există un tribunal al poporului, care nu judecă, ci condamnă. Astfel, a apărut necesitatea judecării şi a celui de al 16-lea lot.

Pentru realizarea acestui nou act de nedreptate au fost puse în mişcare organismele cunoscute – acuzatorii publici şi completul I de judecată al

„Tribunalului Poporului”.

Prin procesul verbal nr. 10 din 2 mai 1946 al Consiliului de Miniştri care„…Întrunit în şedinţă plenară, luând în discuţie actul de acuzare întocmit de D-nii acuzatori publici Vasile I. Stoican, A. Dobrian şi Dumitru Săracu, împotriva acuzaţilor Ion Antonescu ş.a., în conformitate cu prevederile art. 8 al.

1 din Decretul-Legea nr. 312/1945, aprobă actul de acuzare, iar în conformitate cu dispoziţiunile art. 8 al. 2 din acelaşi Decret-Lege, decide: Sesizarea Tribunalului Poporului pentru judecarea în conformitate cu dispoziţiunile Decretului-Lege nr. 312/945 a tuturor acuzaţilor cuprinşi în actul de acuzare”.

Procesul verbal este semnat de membrii guvernului P. Groza, Gh.

Tătărăscu, L. Pătrăşcanu, Gheorghiu-Dej, M. Ralea, P. Constantinescu-laşi,

Teohari Georgescu, R. Zăroni, gl. C. Vasiliu Răşcanu, Şt. Voitec, Tudor Ionescu şi M. Romniceanu.

Cu un an în urmă, acuzatorul public şef Avram Bunaciu, respectiv la 28

mai 1945, cu nr. 1760, îl investeşte pe acuzatorul public Ion Raiciu pentru„…A întreprinde cercetări, în ce priveşte faptele pentru care sunt bănuiţi criminalii de război şi vinovaţi de dezastrul ţării, contra următoarelor persoane prevăzute în jurnalul Consiliului de Miniştri nr. 188, publicat în Monitorul Oficial nr. 38

(partea I-a), pag. 1105 din 16 următoarelor persoane prevăzute în jurnalul Consiliului de Miniştri nr. 188, publicat în Monitorul Oficial nr. 38 (partea I-a), pag. 1105 din 16 februarie 1945, la nr. 1, 2, 3 şi 88: Ion Antonescu, fost preşedinte al Consiliului de Miniştri, Mihai Antonescu, fost vice preşedinte al Consiliului de Miniştri, Ministru de Justiţie şi Ministru al Afacerilor Externe, Gral Pantazi C-tin, fost Ministru al Apărării Naţionale şi G-ral Constantin Z.

Vasiliu”.

Rezultă în mod evident cum, atât cercetarea cât şi trimiterea în judecată

a fost dispusă de guvern, deşi asemenea măsuri sunt de competenţa exclusivă a puterii judecătoreşti. Deci asistăm nu numai la o imixtiune a puterii executive în treburile puterii judecătoreşti, dar, chiar la o acaparare a unora din atribuţiile Justiţiei.

Mai rezultă, însă, ceva şi anume că prin însuşi actul de investire a organului de anchetă, verdictul era dat atât timp cât persoanele împotriva cărora se ordonase ancheta erau denumite„…Criminali de război şi vinovaţi de dezastrul ţării…” în aceste condiţii, ce şanse li se mai oferea acuzaţilor în cursul procesului, care a început în ziua de 0 mai 1946, în localul Judecătoriei VIII Urbană din Str. Ştirbei Vodă, nr. 115? Vom vedea chiar de la debutul dezbaterilor judiciare că nu li s-a acordat nici o şansă, res-pingându-li-se incidentele ridicate, care erau atât de clare şi întemeiate încât nici o instanţă

din lume, formată din magistraţi adevăraţi şi independenţi, nu le putea respinge.

Incidentele au fost ridicate de avocatul Al. Antofâloiu pentru acuzaţii Dumitru Popescu şi Nicolae Mareş, la care s-a raliat toată banca apărării (s-a omis probabil ca şi apărătorii să fie numiţi de guvern), mai puţin avocaţii Miron Eliade şi Paul Iliescu – apărători aleşi ai acuzaţilor Alexianu Gheorghe şi Petrovicescu Constantin, cât şi apărătorul din oficiu av. Teodor Stănescu, al acuzatului Cristescu Eugen.

Incidentele ridicate se refereau la neconstituţionalitatea instanţei de judecată. Constituţia României interzicea constituirea unor instanţe de judecată extraordinare pentru judecarea unor anumite categorii de infracţiuni sau de persoane. Prin constituirea Tribunalului Poporului, toţi cei judecaţi de această instanţă extraordinară, neconstituţională, au fost lipsiţi de dreptul de a

fi judecaţi de judecătorii lor fireşti. Existau instanţe de judecată legal constituite, pentru toate categoriile de persoane şi de fapte.

S-a mai invocat, pe bună dreptate, violarea principiului separa-ţiunii puterilor în stat, prin aceea că trimiterea în judecată a fost dispusă de guvern.

De asemenea, că potrivit Constituţiei, nu se putea pronunţa pedeapsa cu moartea şi nici confiscarea averii.

Un alt motiv de neconstituţionalitate invocat, l-a constituit neretro-activitatea legii penale. A fost încălcat şi dreptul de recurs consfinţit de Constituţie şi materializat în prevederile codului de procedură penală, prin limitarea lui la două motive formale.

În sfârşit s-a invocat, pe bună dreptate, incompetenţa instanţelor judiciare de a judeca fapte îndeplinite de miniştri în exerciţiul funcţiunii şi a actelor de guvernământ, astfel cum prevedeau dispoziţiile art. 98 şi 107 din Constituţie.

Cu privire la aceste incidente, preşedintele completului Al. Voitinovici, potrivit celor consemnate în încheierea de şedinţă, a decis următoarele: „Ia

act de incidentul de neconstituţionalitate, urmând să fie soluţionat de înalta Curte de Casaţie şi Justiţie în secţiuni unite”.

„Având în vedere că, în ceea ce priveşte incidentul de incompetenţă ce s-a mai ridicat şi anume că Tribunalul Poporului nu este competent să judece faptele îndeplinite de miniştri în exerciţiul funcţiunii şi actele de guvernământ, urmează a fi respinse pe consideraţiunea că, potrivit Legii nr. 312/945, fiinţa Tribunalului Poporului este tocmai pentru a cerceta şi sancţiona faptele celor cari au dus ţara la dezastru prin faptele comise în calitatea lor de conducători ai destinelor româneşti, lege care a fost edictată în executarea condiţiunilor de armistiţiu”.

Ce altceva am putea afirma despre aceste menţiuni, decât că dezbaterile procesului au debutat cu un total dispreţ faţă de Constituţia României şi faţă

de normele legale prevăzute în codul penal şi de procedură penală, singurele care trebuie să guverneze orice proces penal.

În primul rând, nu se putea, legal vorbind, trece la continuarea dezbaterilor judiciare până la soluţionarea în fond a incidentelor ridicate. Cu alte cuvinte, cauza trebuia trimisă imediat la instanţa supremă de judecată, singura competentă, la acea dată, să se pronunţe asupra constituţionalităţii legilor. Numai în măsura în care instanţa supremă ar fi decis că Decretul-Lege nr. 312/945 este constituţional, Tribunalul Poporului ar fi putut să continue judecata. Nu's-a procedat aşa, deoarece nimeni nu îşi putea imagina că

instanţa supremă de justiţie, compusă din magistraţi de profesie, nu din

„elemente muncitoreşti”, ar fi putut ca, împotriva evidenţei, să fi apreciat drept

constituţională o lege care nesocotea legea fundamentală a ţării, prin fiecare paragraf pe care îl conţinea şi prin însuşi modul în care a fost pusă în vigoare.

Mai constatăm că domnul Al. Voitinovici recunoaşte cu cinism că toată

mascarada proceselor judiciare organizate şi desfăşurate în baza decretului-lege 312/945 se făcea în executarea obligaţiilor asumate prin armistiţiu şi recunoştea implicit supremaţia „convenţiei" în faţa Constituţiei ţării. Dar, chiar dacă admitem supremaţia legilor şi convenţiilor internaţionale faţă de legile interne, nu pot să nu remarc faptul că, prin decretul-lege menţionat, au fost depăşite obligaţiile asumate. În convenţie nu s-a prevăzut înfiinţarea unor tribunale extraordinare şi nici instituirea unei proceduri speciale, derogatorie de la normele legale, în vigoare.

Cine poate crede că Stalin era interesat să fie condamnaţi cei presupuşi vinovaţi de dezastrul României? Este evident că sub această acuzaţie au fost reprimaţi cei care au încercat să se opună pătrunderii bolşevismului în România, deci cei care şi-au slujit cu credinţă patria.

Cu acelaşi „profesionalism" a rezolvat Al. Voitinovici şi cererea acuzatului Buşilă Constantin de a fi asistat de apărătorul ales, consemnând următoarele:

„…Găseşte că aceasta este tranşată, apărarea fiind asigurată prin apărătorul numit din oficiu."

Este un drept elementar al oricărui inculpat de a fi asistat de apărătorul pe care şi-l alege el. Numai în cazurile în care asistarea de către un avocat este obligatorie, iar inculpatul nu şi-a ales apărătorul, i se poate numi unul din

oficiu, dar al cărui mandat încetează, în orice fază a procesului, când se prezintă apărătorul ales.

Acestea fiind zise, s-a purces la efectuarea cercetării judecătoreşti, respectiv, la interogarea acuzaţilor şi la audierea martorilor acuzării şi ai apărării, fază considerată încheiată la sfârşitul zilei de 11 mai 1946, deci după

6 zile, de luni până sâmbătă inclusiv.

În perioada celor 6 zile au fost interogaţi cei 16 acuzaţi prezenţi în stare de arest şi 57 martori. Făcând un calcul sumar, acceptând că zilnic s-a lucrat efectiv, câte 12 ore, nu revine decât cel mult câte o oră pentru fiecare inculpat şi martor, în medie. Practic, inculpaţii au fost lipsiţi de posibilitatea de a răspunde în mod complet la multiplele acuzaţii ce li s-au adus şi care priveau o activitate desfăşurată pe parcursul a 4 ani.

În ultima zi a audierilor, 11 mai 1946, apărătorii acuzaţilor, au solicitat audierea tuturor martorilor admişi de instanţă şi să se emită mandate de aducere pentru martorii care nu s-au prezentat, iar pentru o parte din martorii lipsă, apărătorii s-au angajat să-i aducă ei la termenul următor. Este demn de reţinut că printre martorii solicitaţi şi neaudiaţi figurau şi o serie de lideri comunişti pentru a relata cât de „represiv" a fost regimul antonescian cu ei. Un

asemenea exemplu îl constituie Lucreţiu Pătrăşcanu care, în timpul războiului, deşi i s-a fixat domiciliu obligator la Sinaia, obţinuse frecvent aprobări de a veni acasă la Bucureşti.

„Magistratul” Al. Voitinovici a rezolvat şi această problemă, respingând cererile apărării cu motivarea că:…„Tribunalul Poporului, în majoritate, găsind ca din modul cum s-au administrat probele, sunt suficiente elemente pentru ca să-şi facă convingerea asupra faptelor, la care s-au tins de acuzaţi a stabili şi deci urmează a constata probatoriul epuizat şi prin consecinţă a da cuvântul acuzării pentru dezvoltarea rechizitoriului”.

Această dispoziţie nu a fost semnată de judecătorul Costache Bâlcu, unul din cei doi magistraţi de profesie din compunerea completului de judecată.

Încercând să fiu cât mai imparţial, trebuie să recunosc faptul că în această încheiere de şedinţă s-a spus şi un mare adevăr prin constatarea potrivit căreia„…Sunt suficiente elemente pentru ca să-şi facă convingerea asupra faptelor…” într-adevăr, din depoziţiile celor 57 martori audiaţi nu rezultă săvârşirea nici uneia din infracţiunile pentru care erau judecaţi cei în cauză. Dimpotrivă, toţi martorii, indiferent că au fost propuşi de acuzare sau de apărare, au făcut depoziţii în favoarea acuzaţilor. Un fapt deosebit de semnificativ este acela că un mare număr de martori sunt evrei, evident, nu din cei care ocupau funcţii importante în regimul comunist. Fără excepţie şi aceştia, dând dovadă de o deosebită corectitudine, au făcut multe referiri favorabile acuzaţilor, referiri care înlătură cu desăvârşire probabilitatea de a aprecia guvernarea Mareşalului ca fiind fascistă ori antisemită.

Este sigur că documentele aflate în dosarul penal nu redau cu fidelitate, în detaliu, modul în care s-a desfăşurat procesul. Un lucru rezultă, însă, cât se poate de clar şi anume că, sentinţa pronunţată nu a ţinut seama nici de declaraţiile inculpaţilor, nici de depoziţiile martorilor şi cu atât mai puţin de memoriile detaliate depuse în apărare. Există posibilitatea ca o hotărâre judecătorească, legală, să nu ţină seama de apărările inculpaţilor, dar este obligator ca acestea să fie examinate şi înlăturate motivat, cu probe certe de

vinovăţie. Hotărârea Tribunalului Poporului, pronunţată în această cauză, a ignorat pur şi simplu toate apărările formulate de acuzaţi.

Este vorba de hotărârea nr. 17 din 17 mai 1946 pronunţată de următorul complet de judecată: Alexandru Voitinovici şi Bâlcu Costache -magistraţi, Nită

Vasile – din partea P. C. R., Remus Dragomirescu – din partea P. N. L., Ion Păuna – din partea P. S. D., Dumbravă Joviţă – din partea Frontului Plugarilor, Constantin Tiulescu – din partea C. G. M., Niculae Dinulescu – din partea Uniunii Patriotice şi Teodora Iorgulescu – din partea P. N. Ţ.

Pentru a nu fi suspicionat de părtinire, voi reda textual părţile din această faimoasă hotărâre, care se referă la faptele reţinute în sarcina Mareşalului Ion Antonescu.

„Că, înainte de a se trece la examinarea în parte a faptelor ce se pun în sarcina acuzaţilor, Tribunalul Poporului expune următoarele consideraţiuni generale:

Acuzatul Ion Antonescu şi cei care l-au sprijinit în politica sa, se fac vinovaţi de dezastrul ţării şi crime de război, prin aceea că au trădat interesele poporului român punându-se în slujba duşmanului fascist şihitlerist. Guvernul instituit de acuzatul Ion Antonescu, în urma loviturii de stat de la 6 septembrie 1940 şi care a continuat cu remanierile succesive până la data 23 August 1944, nu a fost un guvern al poporului român, ci un guvern al intereselor germane, în România, care, prin intermediul guvernării lui Ion Antonescu, a urmărit transformarea României într-o colonie germană.

Că întreaga politică a dictaturii lui Ion Antonescu, sprijinită de acei care l-au secondat, se rezumă la realizarea acestui scop şi deci întreg dezastrul ţării, cu toate consecinţele pe care Ţara le suportă azi izvorăsc din această politică de subjugare a intereselor poporului român.

La data de 6 septembrie 1940, componenţa guvernului Antonescu a avut un caracter mixt, legionari şi reacţionari fascişti înfeudaţi politicii hitleriste.

Aceştia aveau misiunea de a suprima, prin orice mijloace teroriste, orice rezistenţă împotriva politicii de aservire faţă de germani.

Acest lucru rezultă şi din scrisoarea lui Himmler, adresată la 5 decembrie 1940 lui Horia Sima, pe atunci Vice Preşedinte al Consiliului de Miniştri, prin care scrisoare Himmler aproba împuşcarea de către mişcarea legionară a oamenilor de stat, adversarii politici de aservire (n.n. o asemenea scrisoare nu se află la dosar, astfel încât nu poate fi acceptată ca probă şi, oricum, Mareşalul nu a luat nici o măsură de exterminare).

Faptul că mişcarea legionară, prin actele ei teroriste, care au culminat cu rebeliunea din ianuarie 1941, a depăşit interesele germane în România, care prin caracterul ei anarhic, ameninţa dezorganizarea totală a Statului, ceea ce nu corespundea scopurilor finale ale lui Hitler, care urmărea ca România să-i servească drept bază militară şi economică, bine organizată, pentru realizarea planurilor de agresiune în Balcani şi contra U. R. S. S., rezultă din scrisoarea trimisă de generalul Hansen, şeful misiunii militare germane în România, Curţii Marţiale de Casare şi Justiţie, unde se judeca procesul rebeliunei şi unde acesta era citat şi din care scrisoare citām: «Generalul Mehedinţi m-a vizitat la 22 Ianuarie 1941 la hotel Ambasador, nu din îndemnul său propriu, ci eu l-am rugat pentru această vizită în mod expres. Am făcut-o aceasta prin faptul că

legionarii au procedat la rebeliune, în mod evident în completă neştiinţă sau

chiar greşită interpretare a atitudinei armatei germane, care, în concordanţă cu politica oficială a Marelui Reich şi directivele acestuia, era hotărâtă să păstreze, bineînţeles o loialitate faţă de Conducătorul Statului, General Ion Antonescu, care oferise lui Hitler încrederea necondiţionată».

Datorită acestei oferte de încredere necondiţionată făcută de acuzatul Ion Antonescu lui Hitler, acesta din urmă admite înlăturarea grupului legionar şi aprobă dinainte măsurile pe care Ion Antonescu le va lua în acest scop, Hitler având bineînţeles grija să adăpostească în Germania pe conducătorii grupului legionar refugiaţi în urma rebeliunii, avea grijă să reamintească lui Ion Antonescu existenţa acestei piese de schimb.

După înlăturarea legionarilor, acuzatul Ion Antonescu n-a schimbat cu nimic din directivele politice de aservire a ţării faţă de Germania, în toate sectoarele de activitate, fapt ce rezultă din apelul jacut de acesta în seara de 22

ianuarie 1941, cu care ocazie asigura continuitatea de aservire şi fidelitate faţă

de Germania.

Că faţă de această linie de politică generală trasată de guvernarea instaurată la data de 6 septembrie 1940, Tribunalul Poporului urmează a examina şi analiza, pentru fiecare acuzat în parte, faptele puse în sarcina lor, prin actul de acuzare şi măsura în care ele se încadrează în prevederile Legii 312/945.

În ce priveşte acuzatul Ion Antonescu

1. Având în vedere actele şi lucrările din dosarul cauzei, depunerile martorilor audiaţi, atât în faţa Cabinetului de Instrucţie, cât şi în faţa acestei instanţe, din care se constată următoarele: în urma unei întrevederi dintre Mareş şi Codreanu, care a avut loc în toamna anului 1935, acuzatul Ion Antonscu se întâlneşte de mai multe ori cu Corneliu Codreanu, în anii 1936 şi 1937.

La finele anului 1937, acuzatul Ion Antonescu intră în guvernul Goga cu scopul de a obţine o coaliţie a tuturor partidelor fasciste şi în special a mişcării legionare.

Militarea pentru hitlerism şi fascism a acuzatului Ion Antonescu se evidenţiază şi din faptul că atunci când, în anul 1938, Corneliu Codreanu a fost arestat, acuzatul Ion Antonescu, care pe atunci era Ministru al Apărării Naţionale, se opune acelei arestări, dar nereuşind, demisionează din guvern. În procesul ce a urmat, fiind propus martor în apărare de Codreanu, Ion Antonescu declară că acuzatul de atunci, Codreanu, a avut o foarte frumoasă

atitudine în legătură cu sentimentele naţionale.

Chiar din primul moment, după lovitura de stat, de la 6 septembrie 1940, Ion Antonescu evidenţia caracterul hitlerist al guvernării, al guvernării dictatoriale instaurată, prin aceia că, în primul Consiliu de Miniştri de la 18

septembrie 1940, face declaraţia: «Noi ne-am aşezat pe Axa Roma-Berlin, mergem sută la sută cu cea mai mare cinste în această direcţie. Am pornit aşa, nu ne mai uităm la dreapta sau la stânga».

Consecvent celor declarate mai sus, acuzatul Ion Antonescu instaurează

cel mai crunt regim de dictatură, cunoscut în istoria ţării noastre, la adăpostul căruia acuzatul să poată lucra nestingherit de nimeni.

Primul act de trădare naţională, pe care-l face acuzatul Ion Antonescu, este invitarea armatelor hitleriste să intre pe teritoriul ţării, pătrundere care începe la data de 12 octombrie 1940, pe baza convenţiei din 15 septembrie 1940, intervenită între guvernul român şi generalul von Tâppelschirch, ca reprezentant al comandamentului suprem german.

Acuzatul Ion Antonescu văzând că această încălcare a suveranităţii Statului produce consternare, în masa poporului român, înfăţişează prezenţa trupelor germane în ţară sub formula de «misiune militară germană», menită să

dea concursul pentru dotarea şi instruirea armatei române, deşi chiar în documentul Tâppelschirch reieşea, în mod evident, că ceea ce se urmărea era ocuparea militară a României de trupele germane şi că aşa zisa instruire a armatei române nu era decât un pretext, întrucât efectivele arătate în chiar acest act depăşesc cu mult efectivele necesare pentru instruire.

De altminteri, chiar de la început, pe poarta deschisă de acest acord, nemţii aduc în ţară contingente din ce în ce mai masive, lucru ce rezultă şi din documentele Marelui Stat Major.

Al doilea act de trădare a intereselor poporului român este aderarea la pactul tripartit, care a avut loc la data de 23 noiembrie 1940.

Aceste fapte au fost făcute fără consultarea poporului, după cum rezultă

din nota dictată de Ion Antonescu directorului de Cabinet Militar, col.

Davidescu Radu, asupra conversaţiei avute cu Ribbentrop la data de 12

februarie 1942, în care se subliniază de acuzatul Ion Antonescu, că la data de 6

septembrie 1940, când a luat conducerea Statului, singur şi numai cu sprijinul lui Mihai Antonescu, fără ezitare a declarat că politica ce trebuie dusă este aceea alături de Axă. În această notă mai declara, în continuare, ce este unic în istoria popoarelor, ca doi oameni îndrăzneţi să declare deschis, să cheme poporul şi să lucreze într-o politică, care este natural să pară odioasă, pentru că într-un an suferise cele mai grele şi catastrofale lovituri, prăbuşirea frontierelor. Accentuând atunci că nimeni nu poate pretinde ca a doua zi după

catastrofă, să iubească şi să se ralieze la popoarele care loviseră. Considerând că din cele de mai sus expuse se desprind elementele constitutive ale crimei de dezastrul ţării prevăzute de ort. 1 Ut. A. din legea 312/945 şi sancţionate de art. 3 al. 1 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi care au fost enunţate în şedinţă publică.'

2. Având în vedere că în ce priveşte faptul că şi după data de 6

septembrie 1940 numitul acuzat a militat pentru pregătirea şi desăvârşirea faptelor de mai sus, Tribunalul Poporului îşi face această convingere şi din discuţiunile ce au avut loc în Consiliul de Miniştri din 4 octombrie 1940, cu care ocazie acuzatul Ion Antonescu, anunţând sosirea trupelor germane în ţară, a arătat că trebuie făcută

0 propagandă, spre a nu se atrage revolta poporului, prezentând prezenţa acestor trupe sub forma unei simple misiuni militare de instrucţie, care după

câteva luni se vor întoarce în Germania.

Că şi acest fapt astfel stabilit se încadrează în dispoziţiunile art.

1 Ut. B. din Legea 312/945 şi sancţionat de art. 3 alin. 1 din aceeaşi lege, texte pe care de asemeni Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi cari au fost enunţate în şedinţă publică.2 *

3. Având în vedere, însă, că activitatea politică, în detrimentul poporului român a acuzatului Ion Antonescu nu se opreşte aici, ci împreună cu cei din jurul său, începe, după planurile stabilite de comun acord cu conducătorul Germaniei hitleriste, AdolfHitler, pregătirea agresiunii contra popoarelor din Balcani şi contra U. R. S. S., lucru ce rezultă atât din toată seria de şedinţe ale Consiliului de Miniştri, din perioada septembrie 1940-iunie 1941 (vezi stenograma Consiliului de Miniştri din 18, 26 noiembrie 1940, 11 aprilie, 17 şi 19 iunie 1941 şi nota privind declaraţiile lui Wilhelm Fabricius din 18

septembrie 1940), cum şi din următoarele:

Intrarea trupelor germane în ţară este una dintre primele acţiuni criminale, care a avut drept consecinţă aservirea României, în toate domeniile, politic, militar şi economic, intereselor germane.

Pe plan militar, rostul acestei infiltraţiuni a trupelor germane din ţara noastră, a fost formarea unei baze militare de operaţiuni în Balcani şi concentrarea de forţe masive în Moldova în vederea unui atac împotriva U. R. S.

S.

Intenţiunile germane în legătură cu acest atac reies din convorbirile ce au avut loc la 18 septembrie 1940 între Ministrul de Externe, Mihail Sturdza şi Fabricius, Ministrul Germaniei la Bucureşti, a doua zi după acceptarea intrării în ţară a misiunii militare germane.

Rezultatul a fost că trupele germane din Muntenia şi Dobrogea au trecut în Bulgaria şi au executat atacuri asupra Greciei, în primăvara anului 1941, iar cele concentrate în Moldova au atacat U. R. S. S. la 22 iunie 1941.

Că intenţiunea agresivă faţă de vecina noastră de la Răsărit a fost cunoscută de acuzatul Ion Antonescu rezultă şi din expunerile făcute de acesta în Consiliul de Miniştri de la 18 şi 26 noiembrie 1940, când lăsa să se vadă,

destul de transparent, că hotărârea de agresiune este luată şi va fi pusă în lucrare în momentul oportun.

De asemenea, acest lucru mai rezultă şi din declaraţiile făcute de acuzatul Ion Antonescu, în Consiliul de Miniştri din 8 noiembrie 1940, când a declarat: «cu privire la chestiunea în legătură cu Rusia, aceasta este o problemă

mai vastă, mai complicată şi că ea va fi soluţionată de Ca Măi mari şi infinit mai puternici decât noi».

În această epocă, cu toată tendinţa de ostilitate din partea guvernului român, totuşi guvernul U. R. S. S. ne întinde prieteneşte mâna şi propune strângerea relaţiunilor economice şi politice, lucru ce rezultă şi din raportul din 4 decembrie 1940 al Ministrului României la Moscova, Grigore Gafencu, în care se prevedea: că primirea făcută de autorităţile sovietice delegaţiei economice române la Moscova şi o serie de atenţiuni speciale,

precum şi atitudinea d-lui Mikoian, comisarul poporului pentru comerţul exterior, în primele două

şedinţe, denotă o particulară bunăvoinţă a guvernului sovietic faţă de România.

La data de 5 aprilie 1941, Ministrul României la Berlin, dl. Başsie, raportând acuzatului Ion Antonescu cele discutate în întrevederea sa cu dl.

Kanson, ambasadorul U. R. S. S. la Berlin, în care de asemeni s-au întrevăzut posibilităţile de apropiere cu Uniunea Sovietică, acuzatul Ion Antonescu şi guvernul său răspund acestor agenţi diplomatici din străinătate, să respingă

orice încercare de apropiere cu U. R. S. S. şi să evite discuţiuni cari ar putea fi interpretate în sensul că România s-ar îndepărta de politica sa alături de Axă.

Astfel, la data de 22 iunie 1941, când Hitler a declarat război contra U. R.

S. S., găseşte România cu totul aservită politicei germane şi aceasta prin fapta acuzatului Ion Antonescu şi a celor ce l-au secondat în politica sa, comiţând cea mai mare crimă petrecută în istoria poporului român, alăturându-se Germaniei Hitleriste, la agresiunea contra popoarelor din Rusia Sovietică, care doreau o colaborare paşnică cu poporul său.

Această crimă a avut urmări dezastruoase şi prin aceea că nemţii au folosit armata noastră în cursul luptelor, în situaţiunile cele mai primejdioase şi deasupra puterilor omeneşti; că, în acelaşi timp, acuzatul Ion Antonescu, în două scrisori consecutive, îl asigură pe Hitler că va merge până la capăt cu acţiunea ce a pornit în Răsărit, adăugând că nu pune nici o condiţiune şi nu discută cu nimic această cooperare militară pe un nou teritoriu, iar mai

departe arată că va îndeplini misiunea militară prevăzută în scrisoarea lui Hitler şi că va asigura condiţiunile în regiunea indicată.

În acelaşi timp în ordinul dat de acuzatul Ion Antonescu către Marile Unităţi, porunceşte: «Dorinţa de a veni în ţară pentru cei ce au avut concediu şi aşa 2isa preocupare de împlinire a altor idealuri naţionale, vor fi socotite manifestări periculoase pentru disciplina militară şi sancţionate ca atare». «Cer

tuturor, de la general la soldat, să-şi ascută voinţa şi hotărârea pentru ca, la momentul hotărât, să poată da inamicului lovitura de moarte. Acesta trebuie să

fie crezul tuturor şi toţi comandanţii vor trebui să-l dezvolte şi insufla astfel subalternilor lor, încât orice propagandă inamică să fie cu hotărâre şi dispreţ

respinsă, orice şovăială sau rezervă să fie denunţată şi sancţionată fără

îngăduinţă».

Că despre toate aceste lucruri este netăgăduit, că au avut cunoştinţă şi membrii guvernului, după cum se ştia de ţara întreagă.

Că, însă, niciunul dintre aceştia n-au protestat într-un fel sau altul, împotriva celor arătate mai sus, niciunul din ei nu a găsit o tresărire de conştiinţă naţională care să-l facă să schiţeze măcar un gest de protest sau de desolidarizare faţă de continuarea războiului, ci, din contră, acuzaţii din acest proces se întreceau în a se arăta, cât mai fideli lui Hitler şi Antonescu, de frică

să nu-şi piardă avantagiile situaţiilor lor şi a se remarca în aportul ce fiecare aducea pentru adâncirea dezastrului ţării.

Având în vedere că, în afară de acele aspecte ale dezastrului ţării ce nu se pot exprima în cifre, războiul contra U. R. S. S., pornit şi susţinut de Guvernul Antonescu, s-a soldat de noi cu următoarele pierderi de oameni şi materiale: ostaşi, ofiţeri şi subofiţeri, în total 624 740 oameni, materiale de război -l45

038 673 213 lei, pierderile suferite de CER. Din cauza bombardamentelor aeriene – 100 578 150 000 lui, pagube suferite cu ocazia retragerii armatelor germane -37 480 000 000 lei, valoarea pierderilor suferite de industriile de petrol, numai de pe urma bombardamentelor – 29 367 000 000 lei.

Că în urma agresiunii contra Rusiei Sovietice, după ce de Anglia s-a încercat să se aducă la realitate zelul hitlerist al guvernului Antonescu, în ziua de 30 noiembrie 1941, transmite, prin Ministerul Statelor Unite, ultimatumul, în care, se arată că, dacă până la data de 5 decembrie 1941, Guvernul Român nu va fi oprit operaţiunile miliiart $i nu va fi încetat orice participare activă la ostilităţi, guvernul britanic nu va avea altă alegere, decât aceea de a declara existenţa unei stări de război între cele două ţări. Neprimind nici un răspuns până la termenul fixat, în ziua de 6 decembrie 1941, Legaţiunea Statelor Unite notifică starea de război între Marea Britanie şi România.

Starea de dependenţă faţă de germani, apoliticei externe, a guvernului Antonescu, reiese însă şi mai evident din declaraţia de război făcută de România Statelor Unite aleAmericii, în ziua de 12 decembrie 1944, fapt ce rezultă şi din nota găsită în arhivele secrete ale lui Mihai Antonescu, în care se arată că, chiar în dimineaţa aceleiaşi zile, s-a prezentat Baronul Killinger,

împreună cu Bovas Scopa, ministrul Italiei şi au stabilit de comun acord ca România să declare război Statelor Unite.

Şi în faţa acestei măsuri, solidaritatea miniştrilor din guvernul Antonescu este totală, atât pentru acei cari figurau în guvern la acea dată, cât şi pentru acei cari s-au succedat şi cari, prin atitudinea avută, au aprobat această

declarare de război, sau au aprobat continuarea războiului în totalitatea lui.

Considerând că, din toate cele expuse mai sus, se desprind elementele constitutive ale crimei de dezastrul ţării, prin săvârşirea crimei de război, prevăzută de ort. 2 Ut. A. din legea 312/945 şi sancţionată de ari. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi cari au fost enunţate în şedinţa publică şi în baza cărora urmează a pronunţa condamnarea acuzatului Ion Antonescu.1

4. Având în vedere că în conducerea războiului pornit împotriva U. R. S.

S. acuzatul Ion Antonescu n-a respectat regulile internaţionale dând ordin de suprimarea populaţiei civile în spatele frontului pe motiv că aceştia au fost partizani. Cităm cazul represaliilor de la Odessa, când a sărit în aer clădirea în care se afla instalat Comandamentul Militar, clădire care fusese minată de trupele de operaţie ale U. R. S. S. în retragere şi nu de populaţia civilă.

Că acest fapt constituie crima prevăzută de ari. 2 lit.b. din Legea 312/945 şi sancţionată de ort. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul le aplică în cauză şi cari au fost enunţate în şedinţa publică.2

5. Având în vedere că, în ce priveşte prizonierii de război, numitul acuzat, a favorizat pe cei însărcinaţi cu supravegherea lor, de a fi supuşi la un

tratament inuman, aceşti prizonieri fiind supuşi la munci grele, în cele mai rele condiţiuni de hrană, echipament şi cazarmaPentru aceste „acuze” Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la moarte şi la 10 ani degradare civică (n.a.).

Şi pentru această „infracţiune” Mareşalul a fost condamnat la moarte şi la 10 ani degradare civică (n.a.).

Ment, fapt ce rezultă din actele de instrucţie urmate în cauză (A se vedea hotărârea Tribunalului Poporului nr. 13/1945).

Că, aceste fapte se încadrează în dispoziţiunile art. 2 lit. c. comb. cu art.

3 alin. 5 din legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 alin. 2 din suscitată lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză.'

6. Că, după cum s-a arătat mai sus, numitul acuzat a ordonat acte de teroare şi suprimare asupra populaţiei din teritoriul în care s-a purtat războiul, sub pretext că sunt partizani.

Că şi acest fapt se încadrează în dispoziţiunile art. 2 lit. d. din Legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză.2

7. Având în vedere că acest acuzat, pentru a împiedica orice mişcare de rezistenţă împotriva politicii sale, a luat măsuri ca toţi luptătorii antifascişti să

fie internaţi în lagăre, fapt care constituie elementele crimei de război prevăzută

de art. 2 lit. e. din legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 alin. 2. Din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul le aplică în cauză.*

8. Că numitul acuzat, în scop de persecuţie politică şi din motive rasiale, a ordonat deportarea populaţiei evreieşti din Bucovina şi Basarabia, cum şi parte din vechiul regat în Transnistria, unde în cea mai mare parte a fost exterminată; citām masacrele de la Iaşi, Golta, Odessa, Mostovoi, Moghilău, Scazineţ, Pescioara, Slivina, Râbniţa *etc.*

Considerând că acest fapt, astfel cum rezultă din actele aflate în dosarul instrucţiei, constituie crima de dezastrul ţării prin săvârşirea de crime de război, prevăzută de art. 2 lit. f din legea 231/945 şi sancţionată de art. 3 alin.

2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi cari au fost enunţate în şedinţă publică.4

Pentru aceste pretinse fapte Mareşalul a fost condamnat la 20 ani temniţă grea şi 10 ani degradare civică (n.a.).

Pentru această acuză Mareşalul a fost condamnat la moarte şi 10 ani degradare civică (n.a.).

Pentru această nouă „crimă” Mareşalul a fost condamnat la moarte şi 10

ani degradare civică (n.a.).

Pedeapsa cu moartea şi 10 ani degradare civică (n.a.).

9. Având în vedere că în ce priveşte crima prevăzută de ort. 2 Ut. G. din legea 312/945, constând înfăptui că, comandanţii, directorii, supraveghetorii şi paznicii de închisori, lagăre de prizonieri sau de internaţi politici, de lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie, au supus la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea lor; cităm cazul de la Tg. Jiu, Wapniarka etc, acuzatul Ion Antonescu se face vinovat de instigare la aceste crime, datorită făţişei sale atitudini politice faţă de deţinuţii politici, de prizonierii şi cei supuşi la munci obligatorii.

Prin urmare, Tribunalul Poporului, făcând în cauză aplicaţiunea art. 2

lit. g., combinat cu art. 3 alin. 4 din legea 312/945 şi art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, urmează a pronunţa condamnarea acuzatului Ion Antonescu şi pentru această crimă.'

10. Că pentru aceleaşi considerente, Tribunalul Poporului găseşte că

acuzatul Ion Antonescu se face vinovat de crima prevăzută de art. 2 lit. h.

comb. cu art. 3 alin. 4 din legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, combinat cu art. 31 Cod penal şijacându-i în cauză aplicaţiunea acestor texte de lege, urmează a pronunţa condamnarea sa şi pentru această

crimă.2

Că, de asemeni, pentru aceleaşi consideraţiuni arătate mai sus, Tribunalul Poporului găseşte că tot atitudinei făţişe a politicii antidemocrate a acuzatului Ion Antonescu, procurorii sau judecătorii civili sau militari au comis

crima prevăzută de art. 2 lit. i. din legea 312/945 şi prin consecinţă făcând aplicaţiunea acestui text de lege, combinat cu art. 3 alin. 4 din aceeaşi lege şi art. 3 alin. 2 din legea 312/945, combinat cu art. 31 Cod penal, urmează a pronunţa condamnarea acestui acuzat şi pentru acest fapt.3

Considerând că, după cum rezultă din actele de la dosarul cauzei, acuzatul Ion Antonescu a ordonat înfiinţarea de ghetouri, lagăre de internare pentru deportaţi din motive de persecuţie politică şi rasială.4

Pedeapsa cu moartea şi 10 ani degradare civică (n.a.).

20 ani temniţă grea şi 10 ani degradare civică (n.a.).

20 ani temniţă grea şi 10 ani degradare civică (n.a.).

Detenţiune grea pe viaţă şi 10 ani degradare civică (n.a.).

Că acest fapt constituie elementele crimei prevăzută de art. 2 Ut. M. din legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 alin. 1 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză.

13. Având în vedere că, în ceea ce priveşte edictarea de legiuiri sau măsuri nedrepte de concepţie hitleristă, legionară sau rasială, crimă prevăzută

de art. 2 Ut. N. din legea 312/945, ce i se mai pune în sarcină acuzatului Ion Antonescu în această privinţă mărturia cea mai vie este întreaga legislaţie apărută de la data de 6 septembrie 1940 până la 23 august 1944, din care se desprinde în mod vădit şi fără posibilitatea unei dezistări, a concepţiei hitleriste, legionară sau rasială, ce a stat la baza acestei legislaturi.

Că, prin urmare acuzatul Ion Antonescu făcându-se vinovat şi de acest fapt, prevăzut, după cum s-a arătat mai sus de art. 2 Ut. N. din legea 312/945

şi sancţionat de art. 3 alin. 1 din aceeaşi lege, Tribunalul Poporului face în cauză aplicaţiunea acestor texte de lege şi prin consecinţă urmează a pronunţa condamnarea sa.1

14. Că, în fine, acuzatul Ion Antonescu, se mai face vinovat de crima prevăzută de art. 2 Ut. O. din legea 312/945 prin aceea că s-a pus în slujba hitlerismului şi a fascismului şi a contribuit, prin fapte proprii, la realizarea scopurilor lor politice şi la aservirea vieţii economice a ţării în detrimentul intereselor poporului român.

Având în vedere că acest fapt rezultă nu numai din cele expuse mai sus, dar acuzatul Ion Antonescu şi toţi cei cari l-au sprijinit în politica sa, au contribuit prin fapte proprii la aservirea vieţii economice a ţării în detrimentul intereselor poporului român, către Germania hitleristă.

Înainte însă ca această aservire a vieţii economice a ţării româneşti să

aibe loc către germani, guvernul Antonescu a luat o serie întreagă de pregătiri, începând întâi cu sistemul antisemitismului, lucru care a constituit

un element determinant în dezastrul ţării.

Jefuirea populaţiei evreieşti, organizată de guvernul Antonescu în perioada fascisto-hitleristă, a fost denumită «românizare». Ea s-a efectuat după

un plan determinat de o serie de nelegiuiri cu caracter rasial, al cărui scop era exploatarea evreilor până la sărăcire completă. Pe baza acestor legi s-au expropriat de la evrei, în perioada de la 6 septembrie 1940 până la 6 decembrie 1942, 486 185 ha bunuri agricole, un număr de 90 625 imobile şi un număr de 1471 bunuri industriale.

1. 20 ani detenţiune riguroasă şi 10 ani degradare civică (n.a.).

Datorită acestei măsuri de românizare, nemţii au reuşit uşor să

acapareze o mare parte din întreprinderile comerciale şi industriale româneşti.

Că pentru realizarea scopurilor hitlerismului, organul cel mai diabolic de care s-a servit acuzatul Ion Antonescu şi întreg guvernul său, a fost serviciul special de informaţii, condus de Eugen Cristescu, care lucra în strânsă

colaborare şi după directivele Gestapoului de la Berlin. Acest serviciu însă, luând fiinţă din iniţiativa lui Ion Antonescu, iar grozăviile faptelor erau cunoscute de întreg guvernul, care îşi dădea consimţământul la tot ce se făcea şi care nu slujeau la altceva decât intereselor germane.

Aservirea vieţii economice a ţării către germani, consta şi din faptul că

guvernul Antonescu a dus cea mai aprigă prigoană împotriva muncitorilor, elementul cel mai activ de luptă împotriva regimului fascist. Numeroşi

muncitori patrioţi, autori ai unor acte de rezistenţă anti-hitleristă, au fost executaţi, iar alţii au fost torturaţi, condamnaţi şi reţinuţi ani de zile în închisori şi lagăre.

Tot guvernul dictatorial al lui Antonescu a răpit dreptul ntuncitorilor de a se organiza în organizaţiuni profesionale, luând măsuri pentru militarizarea întreprinderilor şi aceasta cu dublu scop:

I. de a suprima orice încercare de acţiune revendicatoare sau patriotică.

II. de a stoarce de la muncitori, prin muncă excesivă, un cât mai mare randament în favoarea războiului hitlerist.

Un aspect mai criminal al politicii anti-muncitoreşti a guvernului Antonescu este trimiterea în Germania a muncitorilor români. Şi că această

trimitere avea un dublu scop:

I. Pe de o parte se urmărea fascizarea muncitorimii româneşti.

II. pe de altă parte, trimitea în dar braţe româneşti, pentru mărirea potenţialului de război.

Având în vedere însă, ca guvernul Antonescu nu s-a mărginit numai la muncitori, ţelurile sale de aservire totală a vieţii economice româneşti se

evidenţiază apoi şi prin măsurile luate împotriva ţărănimii, urmărind subjugarea şi exploatarea ei la maximum, pentru a aproviziona maşina de război germană cu grâne româneşti.

Moşierimea care participa, direct şi indirect, la opera guvernului, era fericită de toate măsurile luate, printr-o serie de legi speciale, aşa numite pentru „încurajarea producţiei agricole „…Ţăranii munceau pe latifundiile ciocoilor, erau plătiţi cu salarii de mizerie şi puşi în imposibilitate, din cauza mobilizării, de a părăsi serviciul, fapt considerat ca acte de sabotaj şi dezerţiune din câmpul muncii. Cei care nu mai puteau îndura mizeria şi teroarea şi fugeau de pe moşiile unde erau ţinuţi, ca nişte vite, erau înaintaţi Curţilor Marţiale, schingiuiţi şi condamnaţi la ani de temniţă.

Având în vedere însă că principalul scop, urmărit de Germania, aşa cum se mărturisea de Hitler, în Mein Kampf, era să se obţină vasalitatea Estului European, deci şi a României, pentru a o transforma în colonie germană. Ea a fost împinsă la aceasta de ideea imperialismului german cu substrat exclusiv economic.

Dovada: că după trupele germane care intrau în ţară la 12 octombrie 1940, veneau economiştii, financiarii, capitaliştii, marii potenţaţi ai industriei şi comerţului nemţesc.

Trupele germane destinate să atace Balcanii şi apoi Rusia Sovietică, aveau nevoie de întreţinere şi în special aveau nevoie de petrolul românesc.

Vinovăţia guvernului Antonescu pentru dezastrul ce a urmat, rezultă din acordurile încheiate cu Germania hitleristă, din discuţiile din Consiliul de Miniştri, din Consiliile economice şi recunoaşterile din raporturile

ministerelor referitoare la contribuţiile făcute de Statul Român, ca urmare a alăturării de Axă şi a participării la războiul contra U. R. S. S.

Graţie sprijinului dat acuzatului Ion Antonescu de acuzaţii Marinescu Ion, Dimitriuc Vasile şi întreg guvernul, Germania a pus stăpânire pe întreaga noastră industrie petroliferă. Cu benzina şi uleiurile româneşti s-au mişcat tancurile şi avioanele hitleriste în Balcani, Africa şi în Rusia. Între 30 şi 40%

din consumul de produse petrolifere ale maşinii de război germane, a fost acoperit prin dărnicia acuzatului Ion Antonescu şi a complicilor săi. Zeci de mii de lucrători şi funcţionari români au lucrat fără întrerupere din ordinul guvernului Antonescu, pentru a da, în fiecare an, între 3 şi 4 milioane tone de petrol, armatelor hitleriste.

Zelul şi tenacitatea cu care guvernulAntonescu a predat petrolul românesc, fără vreo compensare de natură economică, necesară vieţii economice şi intereselor reale ale ţării şi cinismul cu care încercau să justifice exploatarea abuzivă a rezervelor de petrol, rezultă din Şedinţa Consiliului de Miniştri din 9 mai 1941, când Mihai Antonescu recunoaşte că societatea „Astra Română „ a extras petrol din perimetrul de rezervă al statului, a căror exploatare era interzisă, dar declară că este de acord cu această procedare, arătând atunci că s-a făcut intervenţie directă de la Berlin, pentru a nu se face

dificultăţi societăţii „Astra Română „ şi să se considere această chestiune şi pe plan politic, ţinându-se seama de acord de la guvern la guvern, în vederea intensificării producţiei de petrol.

Alt exemplu de zel, îl constituie scrisoarea lui Antonescu către Keitel, din 14 septembrie 1942 şi protocolul din 11 ianuarie 1943.

Prin această scrisoare Antonescu arăta că, numai în decurs de două luni, a livrat Germaniei cantitatea enormă de 660 000 tone petrol şi 55 500 tone benzină pentru aviaţie, iar prin protocolul arătat, guvernul se obligase să

livreze, în anul 1943, 4 milioane tone petrol.

Prin avantajele acordate firmelor hitleriste, s-a împânzit economia românească cu societăţi germane, colectoare şi distribuitoare de mărfuri cu firme de export şi import. Tot ce era destinat comerţului intern şi extern era vămuit de societăţile: Solagra, Dunărea, Agromex *etc.*

Astfel, în anul 1943, 60% din import şi 85% din export erau în mâinile societăţilor hitleriste, care, cu capitalul de câteva zeci de milioane, controlau şi vămuiau întreaga economie românească.

În industria metalurgică controlul era exercitat de Societatea Rogifer, iar în domeniul agricol de Societatea Solagra şi filialele sale.

Toate aceste societăţi nu au dus nici un efort de capital, ci au utilizat capitalul românesc ce a constituit o sarcină foarte grea pentru poporul român, care a trebuit să suporte jaful acestor întreprinderi, precum şi consecinţele dezorganizării economice româneşti şi aceasta datorită servilismului şi devotamentului cu care Antonescu şi cei care l-au sprijini în politica sa le-au acordat Germaniei. Acest devotament se ilustrează într-o

serie de şedinţe ale Consiliului de Miniştri, ţinute în zilele de 11 aprilie, 22 şi 23 mai 1941.

Văzând şi dispoziţiunile art. 101 din Codul penal, după care Tribunalul Poporului urmează a stabili pedeapsa cea mai gravă dintre pedepsele ce urmează a i se aplica.

Având în vedere şi dispoziţiunile art. 3 al. Ultim şi 16 din Legea 312/945, după care Tribunalul Poporului, odată cu pronunţarea pedepsei, urmează a dispune şi confiscarea tuturor bunurilor aflate azi în patrimoniul condamnatului, în folosul Statului, cu titlul de despăgubiri, precum şi acelea ieşite din patrimoniul său după data de 23 august 1944; de asemenea dispune şi confiscarea în folosul Statului şi a tuturor bunurilor sau drepturilor aparţinând soţiei şi descendenţilor condamnatului, dobândite după data de 6

septembrie 1940, cu excepţia celor dobândite prin succesiune.

(Pentru pretinsa infracţiune prevăzută de art. 2 lit. o, din legea 312/945, s-a aplicat detenţiunea grea pe viaţă şi 10 ani degradare civică.) Având în vedere că, în ce priveşte faptul prevăzut de art. 2 lit. k din Legea 312/945, ce i se mai pune în sarcină prin actul de acuzare acuzatului Ion

Antonescu, Tribunalul Poporului, din toată instrucţia urmată în cauză, constatând că acest acuzat nu şi-a însuşit ilicit sau abuziv bunuri, private sau publice, din teritoriile în care s-a purtat războiul, urmează a pronunţa achitarea sa pentru acest fapt.

Că, de asemenea şi în ce priveşte faptul prevăzut de art. 2 lit. i, din Legea 312/945, ce ise mai pune în sarcină acuzatului Ion Antonescu, Tribunalul

Poporului, din lipsă de dovezi, din care să rezulte că acest acuzat a realizat averi în mod ilicit cu ocazia participării la conducerea războiului ori profitând de legiuirile şi măsurile de fapt cu caracter hitlerist, legionar sau rasial, urmează a pronunţa achitarea şi pentru acest fapt.

Văzând şi dispoziţiunile art. 25pct. 1 din Codul penal, după care Tribunalul Poporului pe lângă pedepsele privative de libertate ce urmează a pronunţa şi în conformitate cu art. 3 alin. Ultim, din Legea 312/945, urmează

a aplica şi degradaţiunea civică, ca pedeapsă complementară pe timp de 10

ani".

Aceasta este odioasa hotărâre pronunţată de tot atât de odiosul Tribunal al Poporului, prin care unul din cei mai mari patrioţi ai României a fost transformat în „trădător al intereselor poporului român", în „criminal de război", în „vinovat de dezastrul ţării" şi în baza căreia a fost asasinat în ziua de 1 iunie 1946.

Am ţinut să redau textul integral al părţii din sentinţă care îl priveşte pe Mareşalul Ion Antonescu, nu numai pentru că, în capitolele care urmează, voi încerca să demonstrez pe baza probelor din dosar şi a altor date, pe care le cunosc din alte surse, netemeinicia acuzelor aduse, dar şi pentru a da posibilitatea tuturor celor care cunosc realitatea, din diverse alte surse, necunoscute de mine, să poată face o judecată dreaptă Mareşalului Ion Antonescu.

Pe de altă parte, redarea fidelă a hotărârii oferă posibilitatea oricărui cititor şi mai ales juriştilor, de a-şi forma propria convingere cu privire la o mostră de pretinsă sentinţă judecătorească, în care abundă frazeologia goală,

afirmaţiile lipsite de suport probator, prin care se mistifică adevărul, se răstălmăcesc fapte şi acte, care, nu numai că sunt lipsite de orice relevanţă penală, dar constituie activităţi desfăşurate cu sârg în deplină concordanţă cu interesele vitale ale României, din acele vremuri de restrişte ale istoriei noastre.

Evident, au fost omise cu desăvârşire toate probele aflate în dosar care demonstrează lipsa de temei a acuzaţiilor aduse Mareşalului Ion Antonescu şi tuturor colaboratorilor săi.

Hotărârea are şi o parte pozitivă şi anume aceea în care se recunoaşte, prin forţa lucrurilor, că Mareşalul Ion Antonescu nu a urmărit şi nu a realizat nici un avantaj material pentru sine, nici ca urmare a purtării războiului, care pe mulţi i-a îmbogăţit şi nici ca urmare a guvernării ţării. Mareşalul Ion Antonescu sau membrii familiei sale nu au fost nici măcar acţionari la una din numeroasele societăţi comerciale existente în perioada respectivă.

Aceasta demonstrează odată în plus că Mareşalul nu era un om de afaceri, nu era animat de ambiţii politice, ci pur şi simplu, chiar şi în decursul celor patru ani când s-a aflat la conducerea ţării, a rămas acelaşi militar credincios patriei sale, în slujba căreia şi-a pus toată viaţa, tot ce a avut mai bun în el. Cum putea un asemenea om să trădeze interesele poporului român şi să „aservească” România unei puteri străine? Ce interese ar fi putut să-l împingă la asemenea fărădelegi, având în vedere că s-a recunoscut că a fost străin de orice interese materiale?

Pretinşii judecători care au motivat hotărârea nu şi-au putut ascunde ura şi patima de care au fost animaţi în judecarea acestui proces.

Înainte de a trece la analizarea capetelor de acuzare, putem face unele constatări cu caracter general, deosebit de semnificative, cu privire la adevăratele motive care au dus la asasinarea Mareşalului.

Din cele 14 pedepse aplicate Mareşalului Ion Antonescu, 6 au constat în pedeapsa cu moartea. Aceste pedepse se referă la faptele incriminate de art. 2

literele a, b, d, e, f şi g din legea 312/945. Înainte însă, de a expune, pe scurt, conţinutul textelor respective, este cazul să menţionez că, din redactarea lor se desprinde, cu claritate, faptul că „legea" respectivă a fost întocmită în aşa fel încât toată activitatea de guvernare a Mareşalului şi a tuturor demnitarilor să

fie considerată infracţiuni grave.

Astfel, sunt consideraţi vinovaţi de dezastrul ţării cei care,…

Având răspunderea politică efectivă, au permis intrarea armatelor germane pe teritoriul ţării" şi cei care „După 6 septembrie 1940 au militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus"…Este bine ştiut că, principalele demersuri şi convenţii prin care România s-a alăturat Germaniei s-au produs înainte de venirea la putere a Mareşalului. Chiar şi invitarea misiunii militare germane în ţara noastră s-a făcut anterior, respectiv în timpul guvernului Gigurtu, în august 1940. Cu toate acestea

legea îl face răspunzător pe Mareşal care, a „permis" după ce convenţia era încheiată. Dar, cu privire la aceste probleme vom reveni mai în detaliu.

Mai departe, aşa zisa lege 312/945 îi consideră vinovaţi de dezastrul ţării prin comiterea de crime de război pe cei care „Au hotărât declararea şi continuarea războiului contra U. R. S. S. şi Naţiunilor Unite"…Este clar că

Mareşalul a declarat război U. R. S. S., dar nu şi Naţiunilor Unite, cum se menţionează. Lipseşte din lege un singur lucru şi anume menţionarea numelui Mareşalului Ion Antonescu, situaţie în care „legea" ar fi ţinut loc şi de sentinţă

şi nu mai era nevoie de simulacrul de judecată ce a avut loc.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la moarte pentru că: a declarat şi a condus războiul contra U. R. S. S.; n-ar fi respectat regulile internaţionale cu privire la conducerea războiului; ar fi ordonat acte de teroare, cruzime sau de suprimare asupra populaţiei din teritoriile în care s-a purtat războiul; ar fi ordonat represiuni colective sau individuale în scop de persecuţie politică sau din motive rasiale, asupra populaţiei civile; ar fi ordonat munci excesive sau deplasări şi transporturi de persoane în scopul exterminării acestora; ar fi supus la rele tratamente pe cei aflaţi în lagăre de prizonieri sau de internaţi politici.

Sintetizând, putem constata că toate aceste pretinse fapte penale, se referă la activităţi îndreptate împotriva U. R. S. S., a prizonierilor sovietici, a

„luptătorilor antifascişti", care, în realitate, erau agenţii bolşevici introduşi în ţara noastră şi a unei părţi a populaţiei evreieşti, dar nu pentru apartenenţă la comunitatea evreiască, deci nu din motive rasiale, ci pentru că o parte însemnată a acestei populaţii era făţiş pro-sovietică.

Unde este „trădarea intereselor poporului român” mult repetată în sentinţa de condamnare? Evident că Mareşalul nu a săvârşit o asemenea trădare. Din toate acuzele care i s-au adus, nu este real decât faptul că a declarat război U. R. S. S. şi că, în timp de război, a luat măsurile necesare şi legale de contracarare a activităţilor îndreptate împotriva statului român de către agenţii bolşevici şi de către comuniştii din ţară, indiferent de naţionalitatea lor.

De altfel, sentinţa se pronunţă inechivoc în sensul că Mareşalul ar fi comis„…Cea mai mare crimă, petrecută în istoria poporului român, alăturându-se Germaniei hitleriste, la agresiunea contra popoarelor din Rusia Sovietică…”…Acesta este de fapt motivul pentru care Mareşalul a fost asasinat.

Pe marginea acestei acuzaţii principale au fost ţesute toate celelalte 13

învinuiri, una mai nereală decât alta.

Antisemitismul guvernului Antonescu a constituit, a doua acuzaţie, în ordinea gravităţii. Este cea mai gravă nedreptate ce i s-a făcut Mareşalului Ion Antonescu.

Începutul guvernării.

Luarea puterii de către generalul Ion Antonescu a fost apreciată drept o lovitură de stat, iar guvernarea sa drept o dictatură militaro-fascistă. După

decembrie 1989, se poate spune adevărul şi în legătură cu aceste probleme de istorie ale poporului nostru. Evident, este treaba istoricilor şi politologilor să

facă o analiză completă şi calificată, nu numai a momentului iniţial, dar şi a întregii perioade cuprinse între 6 septembrie 1940 şi 23 august 1944. Nu mi-am propus să fac o astfel de analiză, dar mă consider dator să prezint datele ce rezultă din dosarul penal.

Să-l ascultăm, în primul rând, pe însuşi Mareşalul Ion Antonescu, care, la 26 aprilie 1946, la întrebarea pusă de acuzatorul public de a relata „cum s-a ajuns la formarea guvernului Dvs. şi Horia Sima din septembrie 1940", a formulat următorul răspuns: „In vara anului 1940 am fost închis la Bistriţa de către fostul rege Carol II, pentru că am luat atitudine contra sa şi a guvernului, scris şi verbal, pentru politica făcută timp de 10 ani, care dusese la prăbuşirea catastrofală a tuturor graniţelor noastre. 4-5 zile după scoaterea mea de la Bistriţa şi fără a fi luat contact cu factorii politici, care, direct sau indirect erau amestecaţi în răspunderile catastrofei, am fost chemat în ziua de 4 august la palat, la rege. La ora 11 am luat primul contact cu regele. Regele mi-a făcut o expunere a situaţiei poli-îice, a jacul apel la sentimentele mele de român şi de soldat; mi-a cerut să uit ceea ce a fost între noi şi mi-a încredinţat să formez guvernul. Am răspuns regelui următoarele: «Majestate, m-aţi acuzat sau numai m-aţi bănuit că fac politică. Vă declar şi acum, după cum v-am declarat şi în februarie 1938, când aţi discutat şi atunci formarea unui guvern sub preşedinţia mea, că acuzarea a fost nedreaptă. Dovada este cum a fost şi atunci, că nu am oameni cu cine să formez guvernul. Dat fiind că împrejurările sunt foarte grele, primesc mandatul majestăţii voastre cu condiţia să încerc să

fac un guvern de uniune naţională. Cer pentru asta timp la ora 6 după amiază, când voi aduce răspunsul majestăţii voastre, dacă pot să-l fac sau nu». Însoţit de Dl. Mihai Antonescu am văzut pe Dl. Dinu Brătianu, Dl. I. Maniu, Dl. Cuza A. C. Am căutat şi pe Dl. Horia Sima, dar nu l-am găsit. La toţi pe care i-am văzut le-am propus formarea guvernului de uniune naţională. Toţi au refuzat să

discute formarea acestui guvern şi programul de guvernământ înainte de abdicarea regelui.

M-am întors în seara zilei la palat şi am depus mandatul afirmând regelui că oamenii politici ai vechilor partide refuză concursul, iar Horia Sima nu pot să-l găsesc. M-am jenat să comunic regelui cererea partidelor, cu care de altfel eram de perfect acord, de abdicare. Regele m-a rugat să mai încerc şi mi-a reînnoit mandatul. Atunci am fost nevoit să-i spun regelui condiţiunile în care aş putea primi reînnoirea mandatului. Aceste condiţiuni erau similare cu cele pe care i le pusesem în 1938, când a încercat să formeze primul guvern sub preşedinţia mea şi anume, renunţarea la toate prerogativele regale, care le avea prin Constituţia din 1923 şi cari fusese întărite, lărgite prin Constituţia de la 1938. I-am precizat să renunţe a mai fi capul armatei, şeful puterii executive, de a mai avea iniţiativa legilor şi de a se mai amesteca în Justiţie. Nu i-am lăsat decât prerogativele privitoare la decoraţii, amnistie şi primirea corpului diplomatic.

Regele, ca şi în 1938, a acceptat totul, afară de prerogativa referitoare la armată. Nejacând nici o concesiune în această privinţă, la ora 4 dimineaţa am

depus din nou mandatul. În faţa acestei situaţiuni regele mi-a reînnoit mandatul, acceptând şi semnând decretul de acordarea deplinelor puteri în calitate de conducător al statului român.

În ziua de 5 septembrie 1940 am adus la cunoştinţă oamenilor politici pe care-i văzusem în ajun, ceea ce obţinusem de la rege şi le-am cerut din nou concurs. Oamenii politici s-au menţinut pe linia din ajun. La ora 6 după amiază

m-am dus din nou la palat şi am depus mandatul. Regele mi-a răspuns textual:

«Nu te las, nu am pe altul, ţara trebuie salvată!». Până la acea oră era linişte în capitală. M-am întors la preşedinţie cu mandatul de a încerca să fac un guvern tot de uniune naţională cu alte persoane. Cu alte cuvinte un guvern politic şi de tehnicieni, recomandându-mi să mă înţeleg cu Horia Sima. La

ora 8 când dădeam drumul la hârtiile urgente curente, a intrat Dl. Ovidiu Vlădescu, pe care-l numisem secretar general şi m-a întrebat: «D-le general, ştiţi ce se petrece?» Am răspuns: «Nu!» Dl. Vlădescu mi-a spus: «Se trag focuri împrejurul preşidenţiei, palatului şi poştelor. In piaţa teatrului este o mare manifestaţie, lumea strigă: La Palat!» în timpul acesta am primit un telefon de la Giugurtu, care era prim-ministru demisionat şi care m-a întrebat de asemenea, dacă ştiu ce se petrece, la care i-am răspuns, da, la care d-sa m-a întrebat ce am de gând să fac şi i-am răspuns întrebându-l: «Ce ai face d-ta în locul meu?» Dl. ministru Giugurtu mi-a răspuns: «Eu aş trage!» I-am răspuns: «Poftim şi trage d-ta, eşti prim-ministru!» şi i-am închis telefonul.

În timpul acesta a sosit la preşidenţie generalul Coroamă, care era comandant militar al capitalei şi pe care îl chemasem prin dl. Vlădescu sau col.

Elefterescu. Întrebat de mine dacă are trupele în dispozitiv şi dacă va trage, în caz că va primi ordin, mi-a răspuns: «Am trupele în dispozitiv, însă nu trag».

Întrebat de ce, mi-a răspuns: «Pentru că poporul are dreptate!». Era persoana de cea mai mare încredere pe care regele o pusese la comandamentul militar al capitalei, în timpul acesta a sosit dl. Vaier Pop, de asemenea una din puţinele persoane politice care mai rămăsese împrejurul regelui şi care va avea în acea epocă contact zilnic cu palatul. Fiind foarte alarmat de cele ce se petreceau şi de precipitarea atât de tragică a evenimentelor i-am spus: «Poftiţi cu mine la palat!». Înainte însă am chemat pe generalul Coroamă şi i-am spus: «Te rog repetă în faţa d-lui Vaier Pop ceea ce mi-ai spus.» După aceasta am plecat cu d-l Vaier Pop la palat, bineînţeles prin focuri. Eram hotărât să cer abdicarea regelui şi i-am cerut sprijinul în această privinţă. Ajungând la palat, am văzut în primul rând pe voievodul Mihai, căruia i-am recomandat calm şi i-am dat asigurări Ch VOi face totul ca să încerc evitarea unui deznodământ tragic al situaţiunii. Am chemat toţi aghiotanţii regelui, cărora le-am cerut părerea lor, la care toţi au fost de acord şi după aceea împreună cu Urdăreanu şi cu

Vaier Pop am intrat la rege. După expunerea de 4 ceasuri, care se referea la atitudinea

politică şi morală a regelui din timpul când era prinţ moştenitor până în septembrie 1940, i-am amintit toate avertismentele scrise şi verbale care i le-am dat, atât în timpul ca prinţ moştenitor cât şi rege şi am conchis că nu e altă

salvare pentru neam şi dinastie şi pentru el personal decât să abdice imediat.

Regele a ascultat în mare linişte expunerea şi cererea mea şi după aceea a cerut avizul d-lui Vaier Pop. D-sa. Fară ezitare, i-a arătat necesitatea de a abdica.

Adresându-se către Col. Urdăreanu i-a cerut şi acestuia părerea în această

privinţă. Col. Urdăreanu cu care mă înţelesesem în această privinţă, fără

ezitare, i-a spus regelui să abdice. După aceea spunând regelui: «Deşi Majestate nu mai aveţi nici o prerogativă, totuşi, pentru ca să împing corectitudinea mea până la ultima limită, aveţi majestate dreptul să consultaţi pe cine vreţi în noaptea aceasta, însă până la 6 dimineaţă trebuie actul de abdicare înainte ca capitala să se deştepte, pentru ca să liniştim poporul». Reamintesc că, în seara de 5 septembrie 1940, cu ocazia manifestaţiei din Piaţa Teatrului se răspândise în ţară manifeste prin care se cerea abdicarea regelui. Ţara era unanimă în această privinţă.

În cursul nopţii regele a văzut, după ştiinţa mea, următoarele persoane: N. Iorga, C. Brătianu, Gheorghe Brătianu, I. Maniu, poate Mihalache, A. C.

Cuza, M. Manoilescu, g-ral Paul Teodorescu, g-ral Mihail şi poate şi alte personalităţi pe care nu le ştiu. Toţi i-au cerut abdicarea, afară, după câte mi s-a spus, de domnii generali Paul Teodorescu şi Mihail. Pare că acesta din urmă

i-arfi declarat regelui că numai eu eram pentru abdicare şi că toată ţara este cu regele. Din informaţiile care mi-au venit imediat, pare că regele a avut la un moment dat ideea să formeze un guvern general Mihail. Comunicându-mi-se să merg imediat la palat pentru a împiedica asta, pentru că, dacă se formează

acest guvern, voi fi împuşcat într-un sfert de ceas, am răspuns: «Nu am ce căuta la palat, aştept scrisoarea regelui de abdicare!». Pentru ca să împiedic ultimele ezitări ale regelui, i-am scris o scrisoare, care s-a publicat ulterior, prin care i-am cerut ferm abdicarea $i i-am reamintii, ficând apel la sentimentele lui de român, consecinţele grave ce ar putea să decurgă, pentru neam şi pentru dinastie, din faptul neabdicării la timp.

La ora 6 dimineaţă, în ziua de 6 septembrie Col. Urdăreanu m-a chemat la palat şi mi-a încredinţat scrisoarea de abdicare. La ora 8 voievodul Mihai a depus jurământul de rege. La ora 9 Piaţa Palatului era plină de lume, care, luând cunoştinţă de situaţiune, s-a calmat.

Două zile mai târziu, regele părăsea ţara cu un tren special, însoţit de d-na Lupescu şi dl. Urdăreanu.

După punerea la punct a acestui fapt, am început din nou consultările pentru formarea guvernului de uniune naţională. În dimineaţa zilei de 6

septembrie sosea la Bucureşti şi d-l Horia Sima, pe care d-l Mihai Antonescu şi

Roşianu, trimişi de mine din seara de 5, îl găsiră la Braşov dechizat în cioban.

Oamenii politici cărora le-am spus, atât direct cât şi prin d-nul Mihai Antonescu, care prin Gh. Brătianu avea legături continue cu Dinu Brătianu,

că, de fapt, rolul meu s-a terminat şi că ar trebui ca D-lor să se înţeleagă şi să ia conducerea ţării.

Nu am cerut concursul şi nu am spus aceasta d-lor A. C. Cuza şi Horia Sima. D-nii Brătianu Dinu şi Maniu I. au refuzat să dea direct sprijin, însă mi-au promis că-mi dă concursul prin elemente de valoare, într-adevăr d-l Dinu Brătianu a autorizat pe Gh. Brătianu să intre în guvern şi mi-a recomandat 4

sau 5 persoane, pe care le-am şi folosit pentru economia naţională, finanţe, Banca Naţională *etc.* D-l Maniu mi-a pus la dispoziţie pe d-nii Mihail Popovici şi Aurel Dobrescu, pe care i-am refuzat net. D-l Horia Sima mi-a cerut să formez un guvern numai de legionari, afirmând că partidele politice nu mai reprezintă

nimic în ţară. Nefiindde acord, am refuzat. Constatând dificultăţile de a forma guvernul, am avut intenţia să depun din nou mandatul, lăsând partidelor politice şi legionarilor răspunderea şi consecinţele ei. În urma unor mari presiuni făcute asupra mea de foarte multe persoane politice şi din afara partidelor, am încercat să stabilesc o armonie şi de abia la 14 septembrie am reuşit, după certuri foarte mari cu Horia Sima şi cu Stoicănescu, să formez un guvern în care toate posturile de economie naţională erau ocupate de elemente liberale, iar celelalte ministere cu importanţă capitală pentru apărarea ţării şi liniştea ei, erau încredinţate unor oameni din afara partidelor. Legionarii au obţinut ministerul Sănătăţii, Asigurările sociale şi românizarea, care s-a înfiinţat după cererea lor şi doi subsecretari de stat: unul la Finanţe şi celălalt la Agricultură. Le-am mai dat, de asemenea, ministerul Educaţiei Naţionale.

În ceea ce priveşte ministerul de Interne, pentru care au fost mari şi violente discuţiuni, am făcut un compromis numindpe g-ral Petrovicescu (din rezervă), care era un legionar convins, dar şi un mare devotat al meu de 30 ani.

Este persoana care mi-a dat cea mai mare decepţie, pentru că, în loc să

meargă, pe timpul guvernării regimului legionar pe linia mea, a mers pe linia Horia Sima, afirmând tot timpul contrariul, în acelaşi timp, pe baza marilor presiuni făcute asupra mea, atât prin d-nul H. Sima, cât şi prin mari demonstraţii în capitală şi în provincie, am fost nevoit să supun regelui un decret constituţional prin care instituiam regimul legionar. Cu mari greutăţi am obţinut de la d-l H. Sima să se mulţumească cu comanda legiunii, cu postul de vicepreşedinte, recunoscându-mă ca şef al regimului legionar. Mi-am dat seama de la început că această dualitate – şi am afirmat-o de atunci - va duce la catastrofă, dacă unul din noi doi va fi de rea credinţă. Catastrofa a venit, s-a lichidat prin rebeliunea din ianuarie 1941. Istoria va decide cine a fost de rea credinţă. Bineînţeles, până la această rebeliune, s-au întâmplat o serie de fapte

grave şi foarte grave, care au determinat: intervenţia foarte justificată a şefilor celor 2 partide istorice, un schimb de scrisori cu d-l H. Sima, o serie de declaraţii publice făcute de mine şi de atitudini luate în Consiliul de Miniştri şi multe rezoluţii scrise prin care înfieram toate actele neregulate care se comiteau şi ceream intrarea în ordine. Toate aceste fapte se vor explica la timpul lor. La strigătele de alarmă date de d-lBrătianu şiManiu, le-am răspuns oferindu-le conducerea statului, pe baza faptului că, având organizaţiuni politice, erau mai în măsură să reziste curentului legionar, care făcea ravagii în toată ţara, eu stându-le la dispoziţie cu armata. Scris şi verbal, partidele politice, ca de obicei, s-au derobat”.

Înainte de a trece la analiza altor probe cu referire la luarea conducerii statului şi la guvernarea Mareşalului Ion Antonescu, nu pot să nu constat sinceritatea deplină a acestei declaraţii, curajul răspunderii care l-a caracterizat din primii ani de activitate, precum şi capacitatea deosebită de analiză şi sinteză de care a fost capabil şi în acele momente nespus de grele ale vieţii sale.

Dar, întrucât această declaraţie a fost dată în calitate de inculpat, iar oamenii de rea credinţă ar putea să o considere dată pro-cauza, este necesat să

vedem cum a înţeles Mareşalul să guverneze şi cum a privit el prezenţa legionarilor în guvernul său, încă în perioada în care nu se gândea decât la răspunderea ce îi revenea în faţa neamului românesc şi a istoriei sale.

La scurt timp după formarea guvernului, respectiv la 21 septembrie 1940, în şedinţa Consiliului de Cabinet, a declarat: „Dvs. ştiţi care este politica generală a statului, ştiţi liniile diriguitoare şi aveţi posibilitatea să vă luaţi toată

iniţiativa în această privinţă, însă pe liniile mari diriguitoare ale politicii de stat.

Acum trebuie să pun la punct o chestiune cu dl. Sima. Aţi văzut, noi am transformat statul într-un stat naţional legionar. Eu sunt şeful regimului legionar, iar dl. Horia Sima este comandantul mişcării legionare. Cu dl. Sima suntem înţeleşi că toată partea politică o face mişcarea, în guvernare însă, partidul nu se amestecă decât dl. Horia Sima prin raporturile directe pe care le are d-sa şi împreună căutăm să dirijăm statul în direcţiunea cutare sau cutare, cădem sau nu de acord, până acum am căzut de acord în toate problemele şi cu siguranţă că tot aşa se va întâmpla şi de aici înainte.

Aşa încât, acestea sunt raporturile noastre. Aţi văzut că deja a apărut comunicatul privitor pe cei ce se prezintă sub formă de legionar, *etc.* Va să zică

dvs. nu puteţi să suferiţi în nici un fel şi de la nimeni opresiunea şi injoncţiunea partidului, nici de sus, nici de jos, în conducerea departamentului dvs. sunteţi responsabili şi nu puteţi să spuneţi că a venit cutare şi v-a sugerat cutare lucru. Sugestiunile se fac de dl. Sima şi noi îl acceptăm cu toţii sau nu.

Deci, nu au voie legionarii să intre oricând în minister, cum s-a întâmplat la

început. A fost o perioadă romantică, explicabilă, un tineret comprimat până la refuz şi când i s-a dat drumul a sărit în sus şi i-a pocnit pe mulţi. Acum însă, să intrăm în ordine şi legalitate „.

Comparând cele două declaraţii, una în calitate de inculpat, iar alta în calitate de conducător al statului, nu putem să nu observăm deplina lor concordanţă, cu referire specială la atitudinea Mareşalului faţă de mişcarea legionară. Este evident că nu a simpatizat fascismul şi agentura lui din România, dar a văzut în mişcarea legionară, care luase amploare, o forţă reală, dar, dat fiind caracterul ei ocult, putea fi deosebit de periculoasă. În lipsa altor forţe politice reale de contrapondere, a preferat să scoată mişcarea legionară la lumină şi să o dirijeze spre servirea scopurilor majore ale ţării. Nu a reuşit acest lucru, dar această scoatere la lumina zilei i-a dat posibilitatea să o desfiinţeze definitiv ca forţă din viaţa politică a ţării.

Este interesant de văzut ce au declarat la proces personalităţile politice de frunte ale acelor vremuri, ţinând seama şi de condiţiile tensionate în care s-a desfăşurat procesul şi riscul la care se expunea orice persoană audiată în cazul în care făcea depoziţii în favoarea Mareşalului Ion Antonescu. Şi totuşi, cu toate aceste riscuri, nimeni nu a putut să nu confirme, chiar dacă uneori cu ezitări, declaraţiile Mareşalului.

Constantin I. Brătianu, şef al Partidului Naţional Liberal, a declarat în faţa Tribunalului Poporului: „Înainte de a forma guvernul din 6 septembrie 1940 şi înainte de abdicarea Regelui Carol, Mareşalul Antonescu a venit la mine pentru formarea unui guvern de uniune naţională; am refuzat atâta vreme cât în fruntea statului se afla Regele Carol. După ce a format guvernul, m-a surprins că nu a venit la mine să mă consulte şi atunci m-am dus eu la Preşedenţie, unde m-am dus împreună cu dl. Gh. Brătianu şi am spus cu acea ocazie condiţiunile în care se află statul, înţelegând să-i dau concursul,

aprobându-i colaborarea persoanelor liberale şi, în general, orice persoană cu care ar avea relaţiuni şi legături economice „.

„în septembrie 1940 recomandam ca guvernul să fie constituit de Mareşalul Antonescu, ca omul cel mai indicat şi aceasta a determinat aprobarea ca Leon şi Creâeanu să intre în guvern. Mai precis am fost de acord ca prietenii comuni ai noştri, Mihai Antonescu şi Alex. Ottulescu să intre în guvern.

Am dat acordul ca şef politic al d-lui Gh. Brătianu ca să intre şi să

participe în guvern ca vicepreşedinte, dar din moment ce a fost numit Horia Sima, nu a mai intrat.

După rebeliune nu am mai discutat problema guvernului, însă am fost fa acord şi eram de părere că singurul Mareşalul Antonescu poate continua

guvernarea şi la acel moment socoteam util un guvern militar, fiindcă eram în stare de revoluţie „.

Gheorghe Brătianu, în faţa aceleiaşi instanţe de judecată a declarat, între altele: „Acuzatul Mihai Antonescu a făcut parte din cadrele partidului meu şi a fost amic personal şi politic.

Între 6 şi 14 septembrie 1940 am dus tratative cu Mareşalul Antonescu, urmând a ocupa demnitatea de Ministru de Externe şi vicepreşedinte, dar am renunţat deoarece elementul legionar devenise preponderent.

Mi s-a propus a intra în guvern după rebeliunea din 1941, dar am refuzat, pentru că toate cercurile politice răspunzătoare din ţară erau de acord că situaţiunea reclama un guvern militar după 21 ianuarie 1941”.

Din această depoziţie rezultă cu certitudine faptul că lui Gh. Brătianu i s-a propus să intre în guvern atât în momentul iniţial al formării guvernului Ion Antonescu, precum şi după rebeliunea legionară din ianuarie 1941, dar de fiecare dată a refuzat. Motivele care l-au determinat să refuze de fiecare dată

sunt însă discutabile. Faţă de al doilea răspuns apare îndoielnic pretextul primului refuz, referitor la „preponderenţa elementului legionar”, mai ales că

preponderenţa invocată nici nu era reală. Oricum, Mihai Antonescu, membru marcant al P. N. L. a făcut parte de la început din guvern, iar după ianuarie 1941 a devenit al doilea om, ca importanţă în guvern, prin numirea sa ca vicepreşedinte, menţionând şi portofoliul Afacerilor Externe.

Iuliu Maniu, şeful Partidului Naţional Ţărănesc, audiat ca martor în faţa instanţei a declarat: „înainte de abdicarea Regelui Carol am avut o întrevedere cu acuzatul Ion Antonescu şi ne-am hotărât ca niciunul dintre noi să nu primim nici o însărcinare din partea fostului Rege. De asemenea Dinu Brătianu, Gheorghe Brătianu şi cu Stelian Popescu. Cu ocazia acelei întrevederi am stabilit că, dacă Regele Carol va abdica, să participăm toţi la guvern fără a preciza cine va fi prezident, d-l Mareşal Antonescu rezervându-şi Ministerul de Interne şi cel de Război.

Înainte de a sosi eu la Bucureşti, Regele Carol l-a chemat în audienţă pe Ion Antonescu căruia i-a oferit să formeze guvernul, ceea ce Ion Antonescu a refuzat, dat fiind înţelegerea noastră de a nu primi nici o însărcinare din partea Regelui Carol. În aceeaşi seară l-am întâlnit pe Mareşalul Antonescu

care mi-a comunicat rezultatele audienţei avute şi mi-a reconfirmat înţelegerea avută.

În aceeaşi noapte a fost chemat din nou în audienţă Mareşalul Antonescu. Ce s-a întâmplat însă în acea noapte eu nu ştiu. A doua zi am aflat că Ion Antonescu a primit însărcinarea de a forma guvernul cu condiţiunea de a fi conducătorul statului şi de a i se transmite unele din prerogativele regale.

După constituirea guvernului Antonescu am avut o întrevedere în cadrul căreia mi-a cerut ca, în cazul când va alege persoane din cadrul P. N. Ţ., să fiu

de acord să participe la guvernare. Am fost de acord, dar numai ca tehnicieni, nu colaboratori politici. In acest fel au fost numiţi doi secretari generali: Dl.

Gerota, imediat, şi, mai târziu, dl. Grigore Popescu, tehnician în materie comercială şi industrială la Ministerul Aprovizionării”.

Pentru a demonstra tensiunea psihică în care s-a desfăşurat procesul Mareşalului Antonescu şi timorarea la care au fost supuse persoanele audiate, prin întrebări vădit acuzatoare la adresa martorilor, voi reda fragmente ale depoziţiei lui Iuliu Maniu, care reprezintă răspunsuri la întrebările tendenţioase ale instanţei, răspunsuri care vin în contradicţie cu depoziţia făcută în mod liber, până la faza întrebărilor.

La întrebarea dacă a înţeles să sprijine guvernul Antonescu: , JVu am înţeles să sprijin Guvernul Antonescu, dar dat fiind că ţara era în schimbare de

regim şi că regele a fost gonit de pe tron, nu înţelegeam, ca orice român să fac greutăţi”.

Este clar că şi prin acest răspuns, Iuliu Maniu a confirmat sprijinul acordat guvernului Mareşalului, dar a considerat ca prudentă găsirea unei motivaţii de circumstanţă. Dar întrebările agresive au continuat, la fel şi răspunsurile echivoce.

„Ion Antonescu, neavând în spatele său o formaţiune politică, era natural ca echipa guvernamentală să şi-o formeze din alte formaţiuni politice sau din oameni din afara partidelor şi am fost chiar surprins de ce d-sa, ale cărui idei fundamentale politice nu erau acelea ale legionarilor, s-a adresat totuşi legionarilor pentru a forma QChipa guvernamentala şi deci nu s-a adresat P. N.

Ţ. sau P. N. L. pentru a-i da concurs. Câteva săptămâni înainte de constituirea guvernului din 6 septembrie 1940, la întrevederea ce am avut-o la d-sa acasă, am constatat că era contra orientării politice internaţionale alături de Germania şi deci era de acord cu noi şi nu cu legionarii.

Din punct de vedere al scopului de a menţine ordinea în stat, programul lui Ion Antonescu şi al nostru era în perfectă concordanţă.

Scopul Cartelului din 1937 cu legionarii a fost dublu; primul scop înlăturarea prin înfrângerea la alegeri a guvernului Tătărăscu, ceea ce am realizat. Al doilea scop, fiindcă eu în principiu sunt în contra oricărei acţiuni subversive şi ascunse, a fost de a scoate la suprafaţă acele forţe legionare care lucrau în umbră pentru a le cunoaşte şi a le putea combate.

Mareşalul Antonescu nu a avut intenţiunea nici de a consacra Garda de Fier şi nici dorinţi personale nu l-au împins la guvernare „.

Trebuie să recunoaştem că, în ciuda condiţiilor vitrege în care a fost pus să facă declaraţii, Iuliu Maniu a avut tăria şi curajul de a face referiri deosebit de pozitive la adresa Mareşalului Ion Antonescu, de natură să infirme acuzaţiile ce i s-au adus.

Deosebit de semnificative sunt consemnările făcute de Mihai Antonescu, în memoriul înaintat instanţei de judecată, după încheierea dezbaterilor judiciare, în care face o analiză completă şi obiectivă a evenimentelor care l-au adus în fruntea ţării pe Mareşalul Ion Antonescu şi a perioadei care a urmat.

Acest memoriu a fost scris în stare de detenţie, cu creionul, pe hârtie de proastă calitate, în condiţiile timpului limitat acordat ca o favoare. Spun toate acestea pentru a se înţelege mai bine că, din punct de vedere al redactării, memoriul a avut de suferit, dar conţinutul lui este, după părerea mea, de o deosebită valoare istorică. De asemenea, mai doresc să se înţeleagă faptul că un înscris cu creionul, după 44 ani de la redactare, iar unele mici porţiuni nu au mai putut fi descifrate, este greu de lecturat.

Am intenţionat iniţial să redau pasaje din acest memoriu, pentru susţinerea unor idei, dar am ajuns la concluzia că numai reproducerea lui integrală este de natură să nu-i altereze substanţa, iar pe de altă parte publicarea lui răspunde şi ultimei dorinţi exprimată de Mihai Antonescu înainte de a fi executat, când a cerut, între altele: „Cer, dacă e posibil, să se publice apărarea scrisă de mine şi pusă la dosar, mă refer la ultimul memoriu depus de mine „.

Până în prezent această ultimă dorinţă, ca şi celelalte, nu a fost adusă la îndeplinire, deoarece, prin publicarea memoriului respectiv, cititorii s-ar fi

convins de nevinovăţia Mareşalului Ion Antonescu şi de condamnarea lui abuzivă. A sosit însă momentul ca cel puţin în ţara noastră să fie cunoscut adevărul cu privire la acest aşa zis proces judiciar. Iată deci, care sunt motivele pentru care mă simt obligat să pun la dispoziţia cititorului textul integral al memoriului, ultimul de altfel, redactat de Mihai Antonescu, care, pe lângă

răspunderile politice pe care le-a avut, a fost, în primul rând, un eminent profesor universitar.

Onorate Domnule Preşedinte, Am onoarea a vă depune odată cu aceasta notele de apărare ce înţeleg să fac în procesul supus dezbaterilor onor Tribunal Popular.

Vă rog să binevoiţi a scuza forma în care prezint aceste note.

Vă exprim mulţumiri pentru posibilitatea ce mi-aţi dat ca să-mi fac această apărare în linişte.

Primiţi vă rog încredinţarea stimei mele.

Mihai Antonescu.

Domnule Preşedinte, Onorat Tribunal, Domnilor Acuzatori Publici, Vă rog să-mi îngăduiţi a începe printr-o precizare: în cursul pledoariei sale Dl.

Bălăceanu a pus problema morală a atitudinei foştilor colaboratori faţă de Mareşalul Antonescu. Indiferent de motivul care l-a determinat, eu sunt dator să stabilesc de la început poziţia mea faţă de Mareşalul Antonescu.

Deşi tânăr, eu am slujit Ţara şi pe Mareşal timp de 4 ani. Am conştiinţa că mi-am făcut datoria.

Ştiu că i-am spus Mareşalului Antonescu tot ceea-ce socoteam că

serveşte răspunderii noastre, mai ales în problemele sau măsurile CârC

Crcdtam Că SUni kgats de interesele permanente ale Ţării. Şi aceasta într-o vreme când nu toţi îşi făceau datoria de a-l informa.

Am văzut de la început misiunea Mareşalului Antonescu ca o sarcină

istorică într-un moment greu pentru România, atât din punct de vedere internaţional, cât şi intern.

În mai multe ocaziuni, în cursul guvernării am spus public că misiunea Mareşalului Antonescu este „giratorul trecător al unui destin permanent", nu

„un regim politic", ci o sinteză naţională în cel mai greu moment al istoriei noastre.

Am afirmat, în sfârşit, în cursul anului 1943, dorind ca şi pe plan internaţional să poată fi înţeles acest lucru şi fără a ţine seama de orice nemulţumire germană, că politica externă este alegerea între două posibilităţi istorice, o hotărâre între două ipoteze de destin, pe când România nu avea decât una, voind cu alte cuvinte să fac să se ştie şi peste

graniţe că Regimul Mareşalului Antonescu este un regim care împlineşte misiunea trecătoare a epocii de război, că nu este în serviciul nimănui – nici al vreunei ţări streine, nici al vreunei ideologii, ci urmăreşte numai acest scop, de a scoate Ţara din perioada de război.

Misiunea aceasta istorică în epoca de război, am conştiinţa că a fost împlinită de Mareşal. Fiindcă istoria nu se scrie după sfârşitul unei opere, ci după substanţa şi rezultatele ei efective.

De aceea, nu mă voi opri asupra sfârşitului acestei misiuni, adică 23

august 1944, întâi fiindcă el va fi judecat de istorie, în al doilea rând fiindcă, în dezbaterile acestui proces, s-a făcut lumină şi Ţara va putea să judece poziţia morală a celora, după ce s-au ferit de răspundere, preocupate (sic) de poziţia personală sau de partid-au fost cei dintâi şi la 23 august 1944 şi în acest proces să se desolidarizeze.

La capătul misiunii pe care Mareşalul Antonescu a îndeplinit-o azi, când se pune în faţa judecăţii problema răspunderilor – despre care mă voi ocupa –

eu am datoria să precizez că, dacă m-am găsit alături de Mareşal, în cursul ei, în împrejurările grele de atunci – eu azi sunt dator să răspund cel dintâi, după

Mareşal, de ceea ce s-a făcut.

Pentru actele săvârşite contra legilor războiului, sau pentru crimele ce se vor fi săvârşit pe teritoriul sovietic, eu pot să plătesc ca fost Ministru de Externe, dar consider, ca o expresie a conştiinţei mele pe care nimeni nu mă

poate opri s-o mărturisesc, că am fost strein de săvârşirea lor. Mareşalul Antonescu însuşi a declarat că nu se poate solidariza cu crime şi cu jafuri.

Cu această lămurire, cred că pot dezvolta apărarea.

Procesul acesta nu este procesul Gărzii de Fier, aşa cum ar putea reieşi din actul de acuzare.

Pe banca acuzării figurează Mareşalul Antonescu şi alături de el câţiva foşti profesori, foşti generali, un agricultor şi un industriaş.

Acesta nu poate fi procesul Gărzii de Fier. De altfel însăşi prezenţa Mareşalului Antonescu aci, face ca procesul să aibă acest caracter.

Ca om şi ca militar, personalitatea Mareşalului Antonescu este cunoscută

de toţi.

A face azi o evocare a însuşirilor lui este nefolositor, fiindcă eu am convingerea că Onor Tribunal ştie ce reprezintă Mareşalul Antonescu.

Instituţiile şi carierele noastre nu au creiate multe figuri şi personalităţi reprezentative care să reunească, în meritele şi însuşirile lor, tot ceea ce a putut da mai bun, mai autentic spiritul românesc.

Pentru Armată şi cariera ostăşească, Mareşalul Antonescu este o asemenea apariţie reprezentativă.

În 40 de ani de carieră el a reuşit, prin meritele sale, să se impună nu numai ca figura cea mai reprezentativă a Armatei, dar ca o rezervă a Ţării.

Momentul politic 1940

Actul de acuzare înfăţişează luarea puterii de către Mareşalul Antonescu, în septembrie 1940, drept opera unei acţiuni de trădare a poporului românesc, întreprinsă de către Garda de Fier, cu sprijinul Germaniei şi în folosul acesteia.

Este, cred, cea mai aspră nedreptate care se putea face unui om, al cărui trecut, pus 40 de ani în serviciul Ţării, nu putea în nici un caz să-şi împrumute numele şi prestigiul pentru a prăbuşi ceea ce slujise o viaţă întreagă.

A despărţi evenimentele cari au dus pe Mareşalul Antonescu la conducerea Ţării de împrejurările interne şi internaţionale de atunci, este nu a judeca şi nu a face lumină.

Ingăduiţumi Să încerc a evoCa aceste împrejurări. Fiindcă procesul Mareşalului Antonescu nu este judecarea unui om, ci este procesul unui moment politic.

În 1940, Mareşalul Antonescu a luat guvernul după ce evenimentele internaţionale schimbaseră profund aşezările Europene, iar Ţara noastră îşi prăbuşise toată structura politică, pe care în 70 de ani o întemeiase vechea democraţie românească.

Actul de acuzare învinovăţeşte pe Mareşalul Antonescu şi regimul său de a fi înstrăinat România de la politica externă firească şi corespunzătoare intereselor lui; de asemenea de a fi prăbuşit instituţiile şi ordinea democratică.

Această învinovăţire nu ţine seama de realităţile istorice.

În septembrie 1940 întregul sistem european era prăbuşit.

Sud-Estul Europei, care constituia cheia de rezistenţă a sistemului european fusese prăbuşit la Gotesberg.

Anglia şi Franţa n-au sprijinit efectiv securitatea sud-estului, iar lipsa unui sistem de securitate a răsăritului a făcut ca Mica Antantă – Cehoslovacia, Jugoslavia şi apoi şi România, în urmă – să se găsească fără sprijin, neexistând un sistem de legătură cu centrul şi cu URSS.

În lipsa înţelegerii pentru crearea unui sistem European care să poată

stăvili tendinţele de război şi dominaţia Axei – Germania a câştigat la Gotesberg, opoziţie de dominaţie a Sud-Estului.

Astfel, libertatea şi puterea de rezistenţă a Sud-Estului au ajuns să fie dominate pe rând de Germania, prin violenţă sau presiune.

România s-a găsit în 1939/40 supusă acestei influenţe, căreia regimul nostru politic de atunci i-a cedat, stabilind legături cu Germania.

Regele CarolIIa stabilit primele legături cu Germania, prin acte consecutive:

Repudierea garanţiilor anglo-franceze.

Primirea garanţiei germane, făcută în iulie 1940 sub guvernul Argetoianu.

Declararea adeziunii României la Axă, făcută tot atunci de guvernul Argetoianu.

Convenţia Woltrat-Bujoi, care da Germaniei prioritate asupra petrolului românesc.

E) invitarea misiunii militare germane în România, făcută de guvernul Gigurtu în august 1940.

Este limpede că aceste acte au schimbat total bazele politicii noastre externe şi că, în vara anului 1940, prin voinţa regimurilor Regelui Carol II, România a fost nu numai aşezată alături de Axă, dar legată economiceşte de Germania şi în parte militar, convenţia petrolului şi invitarea misiunii militare germane în România, constituind elementele acestei colaborări.

La aceasta trebuie să adăugăm că tot atunci, dictatul de la Viena acceptat tot de regimul Regelui Carol II a modificat graniţele României şi a făcut să depindă securitatea sa de sistemul german.

Politica alăturea de Germania a fost întărită prin încă 3 factori: a) prăbuşirea ultimelor elemente ale democraţiei; b) înlocuirea lorprintr-un regim personal al Regelui Carol II; c) slăbirea succesivă prin ele înşile a partidelor politice; desfiinţarea regimului Constituţional; creiarea Frontului Renaşterii Naţionale şi a Partidului Naţionalist chiar cu concursul principalelor

personalităţi din partidele acestea, au fost actele de înlăturare a ultimelor elemente ale democraţiei româneşti.

Chemarea Gărzii de Fier la guvern, consacrarea ca partid de guvernământ, în ultimul guvern al Frontului Renaşterii Naţionale, aceasta a constituit înlocuirea vechei democraţiiprintr-un regim personal al Regelui Carol II.

Prin aceasta regele Carol II a adăogat legăturilor internaţionale cu Germania o bază de ordine internă pentru că Garda de Fier era angajată la o politică de totală supunere faţă de Germania.

Astfel, regimul regelui Carol IIpe de o parte a legat România de Germania şi Axă, iar pe de altă parte a deschis drumul germanilor în Balcani, lucru la care a contribuit şi Ungaria, care, prin actul de la Viena a asigurat dominaţia politică şi militară a germanilor în întreaga regiune, odată cu stăpânirea Carpaţilor, contra URSS.

Aceasta era situaţia internaţională şi internă la începutul lui septembrie 1940.

Tot ce a urmat sub regimul Mareşalului Antonescu nu a fost decât urmarea de neevitat a împrejurărilor anterioare.

Pe plan internaţional România nu se mai putea sustrage angajamentelor sale cu atât mai mult cu cât se negociase sub regimul Regelui Carol II o alianţă

politică generală cu Germania şi se începuse discuţia chiar în vederea aderării la Pactul Tripartit.

Pe plan intern, Mareşalul Antonescu, aşa cum a rezultat din chiar dezbaterile acestui proces, a încercat să se reazimepe o formulă de Uniune Naţională fără a izbuti.

Şefii vechilor partide, cum au declarat-o aci, refuzau orice concurs Regelui Carol II.

Mareşalul Antonescu se găsea în faţa acestei situaţii.

Partidele politice erau desorganizate; Garda de Fier, după ce fusese folosită de Regele Carol II ca să slăbească partidele politice se găsea, în septembrie 1940, singura forţă politică ieşită în stradă, care aspira la obţinerea întreagă a puterii.

În această situaţie internă şi internaţională Mareşalul Antonescu a apărut ca o soluţie de apărare, care se impunea momentului politic.

Regele Carol II a făcut apel la el însărcinându-l să constituie guvernul sperând să se salveze el însuşi şi că va putea realiza, acordându-i depline puteri, o formulă de guvernare.

Şefii partidelor politice consultaţi de Mareşalul Antonescu, aşa cum a rezultat din însăşi dezbaterile acestui proces şi din declaraţiile D-lor Iuliu Maniu şi Gh. Brătianu, au refuzat concursul lor Regelui Carol II.

Regele Carol II, în faţa acestei situaţii, i-a recomandat el însuşi în seara de 6 septembrie constituirea unui guvern cu concursul legionarilor.

În aceste împrejurări, cum rezultă din însuşi (sic) dezbaterile acestui proces, Mareşalul Antonescu a constituit un guvern cu concursul Gărzii de Fier, al elementelor ce i-aufost date de partide.

— Aşa cum de asemenea a rezultat din dezbaterile acestui proces şi cu elemente militare şi – unii tehnicieni.

Între 7-l4 septembrie, Mareşalul Antonescu săvârşeşte o seamă de reforme – Legea pentru cercetarea averilor foştilor demnitari; cercetarea contractelor neregulate ale statului; legea pentru revizuirea Consiliilor de Administraţie a Societăţilor şi alte reforme cu caracter general aşteptate de Ţară

şi cari reprezentau o satisfacţie fiind dorite de toţi.

Garda de Fier a fost la 14 septembrie pusă în faţa acestor înfăptuiri, cari au asigurat Mareşalului A. din primul moment al guvernării încrederea.

Intre septembrie 1940 şi ianuarie 1941, Mareşalul Antonescu a avut într-adevăr în guvernul său miniştri legionari aşa cum a explicat el însuşi aci, arătând şi motivele pentru care nu putea atunci să facă altfel.

În ianuarie 1941, după rebeliune, a înlăturat de la guvern şi a luat măsuri represive în contra legionarilor cu sprijinul armatei.

Astfel, a fost desfiinţată încercarea ce făcuseră legionarii de a introduce în România fascismul.

Onoratul Dl. Acuzator Public Stoican a acuzat regimul M. A. de hitlerism şi că ar fi fost în serviciul fascismului.

M. A. şi regimul său nu a slujit fascismul.

El a primit puterea de la Rege neavând nici o organizaţie politică proprie.

Tradiţia de a se recurge la generali pentru constituirea de guverne în împrejurări grele este veche şi a fost şi în Ţara noastră folosită de mai multe ori.

Şi Dl. Iuliu Maniu a afirmat aci că M. A. a fost dictator.

Întâi, nu poate fi dictator cel care este numit şef de guvern de însuşi regele şi care este investit legal cu depline puteri prin chiar decretul de numire.

În al doilea rând, dacă era dictator, pentru ce Dl. Iuliu Maniu i-a dat concursul prin desemnarea unor colaboratori în guvernul Mareşalului.

Am considerat de datoria mea să lămuresc acest lucru, fiindcă altfel, afirmaţia D-lui Maniu, făcută aci, ar putea să reprezinte o gravă acuză adusă

Mareşalului Antonescu.

Mareşalul Antonescu reprezintă un regim de autoritate, ci nu de dictatură.

Misiunea lui?

Am arătat încă de la începutul acestei apărări că misiunea M. A. este o misiune istorică, într-o perioadă de război împlinind sarcina de a apăra

interesele naţionale în această fază tranzitoriu grea, pe care o reprezintă epoca 1940-l944.

Eln-avea nevoie de o consultare populară pentru a se numi formal democratic şi nici nu era în interesul ţării să recurgă atunci la alegeri, cari, în septembrie 1940, ar fi putut, cu Garda de Fier la guvern, să dea un parlament cu o numeroasă reprezentare legionară, întărind astfel Garda de Fier.

De altfel, ceea ce caracterizează regimurile asemănătoare aceluia al Mareşalului A., este că fiind misiuni trecătoare între regimuri stabile – ele n-au nevoie de consultări populare obişnuite, sarcina lor fiind numai de a apăra şi menţine forţele naţiunii în ceasuri grele, ci nu de a reforma, de a schimba, de a întemeia instituţii noi.

Acesta este şi motivul pentru care M. A. a recurs la consultarea populară

prin plebiscite pentru a-şi ratifica misiunea.

Aceste plebiscite au servit şi pentru a-şi întări poziţia sa chiar faţă de Germani, cari stăruiau în aducerea legionarilor la putere din nou.

Oricum plebiscitele au ratificat poziţia M. A. şi misiunea lui.

Cari erau posibilităţile Mareşalului Antonescu pentru a-şi îndeplini această misiune.

Pe plan internaţional şi intern Europa de Sud-Est şi România însăşi intraseră în faza de război. România se găsea sub presiunea Germaniei şi nu i se putea sustrage total.

Mareşalul Antonescu n-a avut posibilitatea, în acel moment, de a sustrage Ţara de la angajamentele anterioare şi presiunea Germană, fiindcă

evenimentele s-au desfăşurat cu o repeziciune care ne-a depăşit.

Pe plan intern nu dispunea de forţele necesare unei asemenea acţiuni de rezistenţă a maselor, fiindcă şefii de partide, cum au declarat-o chiar în cursul acestor desbateri – au refuzat să-şi ia răspunderea, fie direct, fie sprijinind pe faţă pe Mareşal. Mai mult chiar, dându-i un concurs tacit şi o colaborare de guvern prin membrii desemnaţi sau autorizaţi să ia parte la

conducere, domniile lor l-au întărit şi confirmat în convingerea şi hotărârea că nu avea de făcut decât ceea ce a săvârşit în împrejurările de atunci.

Pe plan internaţional de asemenea cum am spus nu se putea schimba situaţiunea creiată de angajamentele internaţionale luate faţă de Germania de fostul Rege Carol Uşi de consecinţele lor, fiindcă România nu putea atunci să se reazeme pentru a rezista Germaniei decât pe Uniunea Sovietică. Guvernul Regelui Carol II ca şi o lungă atitudine politică făcuse ca între URSSşi România să existe o stare de răceală.

Totuşi s-a făcut şi această încercare.

La sfârşitul lui noiembrie 1940, ca urmare a unei convorbiri între d.

ministru Vâschinski şi d. Gafencu ministrul nostru la Moscova, am dat

instrucţia ministrului nostru să arate că România a dorit, doreşte şi va dori să

aibă cele mai bune relaţii cu Uniunea Sovietică, fiind gata a începe chiar discuţiuni.

Venirea misiunii militare germane în România, apoi trecerea trupelor germane spre Balcani şi dislocarea unor unităţi germane în zona petroliferă şi în Moldova -fapte şi împrejurări de care mă voi ocupa imediat şi la cari de asemenea Mareşalul Antonescu nu a putut opune rezistenţă, cum voi explica, cred că au fost de natură ca încercarea de apropiere faţă de URSS, ce am făcut eu însumi atunci, să nu poată fi realizată, poziţiile câştigate de Germani în România fiind de natură să ne lipsească de libertatea de acţiune, cari ar fi făcut înţelegerea practicabilă, URSS, în asemenea împrejurări, nu putea să dea ajutor României.

Mareşalul Antonescu nu putea în împrejurările de atunci decât să facă

toate sforţările pentru a rezista cererilor germane, fie de ordin politic fie economice.

Astfel, când germanii au cerut să reconstituie o „Legiune a Mareşalului

„ tot cu concursul legionarilor şi mai târziu un Partid Naţional Socialist, nu a primit.

De asemenea, cum voi arăta, a pus toate rezistenţele la cererile economice germane, neexecutând nici angajamentele ce fuseseră anterior luate de guvernul Glguriu.

Fără partid, cu o administraţie improvizată, Mareşalul Antonescu a făcut totul pentru a combate întâi şi a vindeca apoi starea bolnăvicioasă pe care legionarii încercaseră să o aducă în viaţa publică, restabilind ordinea şi sprijinul elementelor sănătoase ale Ţării, astfel că muncitorii au putut să-şi continue activitatea fructuoasă, să-şifacă datoria, iar ordinea economică să se dezvolte aproape normal.

A găsit ţara fără nici un program economic, fără o statistică a materiilor prime, a rezervelor, a naturii capitalurilor şi poziţia lor în producţie; cu o organizare bancară şi de credit lipsită de orice control sănătos al statului, întrun cuvânt economia Ţării lipsită şi de orice plan director şi de o organizaţie de control şi îndrumare, administraţia noastră fără iniţiativă, neputând împlini rolul ce revine statului, mai ales în împrejurările de război.

Procurarea materiilor prime necesare producţiei, organizarea transporturilor, stabilizarea preţurilor, evitarea inflaţiei, asigurarea creditelor –

au constituit atunci măsurile luate de guvernul său pentru a evita prăbuşirea economică în perioada imediat următoare rebeliunii, când încrederea şi siguranţa muncii şi a producţiei fuseseră zdruncinate.

Consolidarea acestor măsuri în 1942 a făcut ca ordinea noastră

economică să poată asigura Ţării, deşi într-o perioadă de război, o stare pe care în aceeaşi perioadă, n-au avut-o alte ţări europene.

Prin aceasta, Mareşalul Antonescu şi-a împlinit cea dintâi sarcină ce a revenit misiunii sale: a) în perioada de criză legionară a combătut şi înlăturat aceste primejdii pentru Ţară; b) în perioada următoare a consolidat ordinea internă, asigurând nu numai liniştea drepturilor, dar şi ordinea economică.

Colaborarea militară cu Germania venirea misiunii militare în România şi trecerea trupelor germane în Balcani; intrarea în război a României; regimul ocupaţiei teritoriilor sovietice.

Actul de acuzare consideră drept un act grav faptul că sub regimul Mareşalului Antonescu a fost adusă misiunea militară în România.

Am arătat împrejurările din vara anului 1940 când guvernul Gigurtu a invitat misiunea militară în România.

În situaţia internaţională de atunci, pe care am amintit-o, astfel că nu mai revin aci, Mareşalul Antonescu nu se putea opune la venirea acestei misiuni. Ceea ce a putut face a fost să reglementeze condiţiile funcţionării sale şi acesta a fost scopul convenţiei Tătărăscu-Tempelhirsch, de care s-a vorbit în acest proces.

Este deci un act consecutiv politicei anterioare şi al poziţiei ce câştigase Germania în 1940, consecinţa garanţiei germane, a alăturării României la Axă

şi a actului de la Viena, ci nu o iniţiativă liberă a Mareşalului Antonescu sau o măsură cu caracter politic luată de Mareşal.

Cred că este nedrept ca să se atribuie Mareşalului Antonescu

— Pmtru acest act, pe care nu-l putea împiedica, voinţa de a aservi Ţara Germaniei şi cu atât mai puţin de a o trăda.

Actul de acuzare consideră ca o gravă vină a Mareşalului Antonescu faptul de a fi admis trecerea trupelor germane pe teritoriul nostru spre Balcani.

Pentru a vedea dacă este întemeiată această acuzare, cred, că este potrivit pe de o parte să examinăm condiţiunile în care s-a produs; de alta să

dovedim că Mareşalul nu se putea opune la acest act.

În ianuarie, 1941, Hitler a invitat pe Mareşalul Antonescu la Bergtesgaden. Invitaţia s-a produs cu câteva zile numai, înainte de rebeliune.

Legionarii începuseră o acţiune de propagandă şi agitaţie, în întreaga Ţară, pregătitoare rebeliunii.

Aceasta pe plan intern. Pe plan internaţional, situaţia era aceasta: Prin actul de la Viena, Germania săvârşise, în realitate, primul pas pentru viitorul război în Balcani. Prin coridorul secuiesc dat Ungariei îşi asigura atât linia strategică a Carpaţilor împotriva unei intervenţii militare din

partea URSS, cât şi inferioritatea strategică a României odată cu siguranţa asupra petrolului românesc, adică o punte de dominaţie asupra României.

Venirea misiunii militare în România constituise al doilea pas care trebuie legat de actul de la Viena şi de garanţia germană – toate primite de fostul Rege Carol II şi anterioare venirii la guvern a Mareşalului Antonescu.

În noiembrie 1940 se semnase la Berlin adeziunea României la Pactul Tripartit.

Cred că este folositor să amintesc şi în această privinţă că guvernele Regelui Carol II discutaseră cu Germania, tot în vara anului 1940, un tratat politic general pe lângă garanţia primită.

Adeziunea României la Pactul Tripartit nu era decât consecinţa de o parte a situaţiei ce se creiase pe plan internaţional în raporturile germano-române

prin aceste negocieri, ca şi a angajamentelor luate atunci (alăturarea la Axă

prin declaraţie publică), de alta stăruinţele legionarilor care, aflându-se în guvern şi având Ministerul de Externe, Sturză (legionar), voiau să se realizeze neîntârziat această adeziune.

În ianuarie 1941, invitat la Bergstengaden, Hitler cere Mareşalului Antonescu să-şi dea consimţământul la trecerea trupelor germane spre Balcani, spunând că Ungaria şi-a dat consimţământul la aceasta şi trupele germane s-ar găsi la graniţa Ungariei.

În această situaţie internă şi internaţională, Mareşalul Antonescu nu se putea opune, cu atât mai mult cu cât izbucnirea rebeliunii, a doua zi după

întoarcerea Mareşalului, făcea imposibilă orice rezistenţă, ţara fiind în plină

dezordine legionară.

Trecerea trupelor germane pe teritoriul român nu poate apare astfel ca un act de iniţiativă românească sau de liberă consimţire a Mareşalului Antonescu, cu atât mai puţin ca un act deliberativ contra aliaţilor noştri din Balcani.

Ca dovadă a acestei poziţii a Mareşalului Antonescu şi a guvernului său este că atunci când, puţin mai târziu, ministrul Italiei la Bucureşti a venit să

ceară intrarea României în război alături de Axă împotriva Iugoslaviei, Mareşalul Antonescu i-a răspuns că acest act ar fi interpretat de URSS ca un act de provocaţiune, după ce luase cunoştinţă de răspunsul ce-i dădusem că

România nu poate să lupte în contra acelora lângă cari a luptat în războiul trecut şi lângă cari a stat 20 de ani ca aliată.

În primăvara anului 1941, guvernul german a făcut o serie de comunicări cu tendinţa de a prezenta intenţiile URSS privitoare la România ca rău voitoare. De asemenea, prin informaţii militare tendenţioase urmăreau să

creeze impresia că URSS ar ameninţa România, urmând să pregătească

condiţiile morale pentru campania în contra URSS.

Sub pretextul dezvoltării misiunii militare în România, germanii au adus, cu prilejul trecerii trupelor spre Balcani, unităţi pe cari le-au aşezat în Moldova la graniţa URSS.

Actul de acuzare vorbeşte de pregătirea războiului în contra URSS încă

din ianuarie 1941 şi chiar din noiembrie 1940.

Acest lucru nu corespunde realităţii. Am amintit care a fost răspunsul dat de Mareşalul Antonescu cu prilejul cererii formulate de ministrul Italiei, atunci când acesta a venit să solicite cooperarea României la acţiunea în Balcani. Dacă în martie 1941 Mareşalul Antonescu considera că intrarea în război în contra Iugoslaviei este de natură să constituie o provocare a URSS, sau să fie interpretată ca atare de URSS, aceasta înseamnează că în nici un caz şi cu atât mai mult Mareşalul Antonescu nu a pregătit atacarea Uniunii Sovietice fie şi la această dată.

În mai 1941, Hitler a invitat pe Mareşalul Antonescu pentru a-i anunţa că va face război URSS.

Mareşalul Antonescu în faţa acestei situaţii, a trupelor germane aflătoare în România, a faptului că România avea graniţă vecină cu URSS, ştiind că, prin începerea războiului, se deschidea inevitabil problema Basarabiei şi a Bucovinei.

— Trebuia să-şi dea asentimentul.

Nici nu ar fi putut să n-ofacă, pentru că, dacă ar fi refuzat, germanii ar fi readus pe Horia Sima şi regimul legionar.

Între a participa la război/ară a se depărta de scopurile naţionale şi între a lăsa ca germanii şi legionarii să târască ţara într-un război total – care să

pună în serviciul Germaniei toate forţele şi rezervele României – Mareşalul Antonescu a preferat întâia soluţie.

Aceasta explică pentru ce România a participat la acţiunea în contra URSS.

Mareşalul Antonescu şi noi toţi n-am înţeles niciodată altfel sensul războiului nostru.

Angajat în această luptă, Mareşalul Antonescu n-a mai putut decât să

limiteze efectivele şi contribuţiile cerute de germani.

De asemenea, a trebuit, în intenţia de a reduce numărul forţelor româneşti, să prefere ocuparea de către armata noastră a teritoriului sovietic, în loc să dea trupe care să lupte.

Germanii ceruseră ocuparea de forţele române şi administrarea teritoriului sovietic până la Nipru, ceea ce Mareşalul Antonescu nu a admis.

Dezbaterile acestui proces au arătat că Onor Tribunal poate să judece dacă Mareşalul Antonescu a fost singurul care a crezut că România trebuia sau nu să ia parte la acest război.

S-a amintit în acest proces de scrisoarea pe care D-nii Dinu Brătianu şi Iuliu Maniu, au adresat-o Mareşalului Antonescu, scrisoare prin care ratificau intrarea în război a României – de care au avut cunoştinţă înainte de începerea lui, spunând în propriii termeni: „Ţara a înţeles că luptăm pentru Basarabia şi Bucovina „, iar în declaraţia sa d-l Iuliu Maniu a spus că bine a făcut Mareşalul Antonescu făcând acest lucru.

Onor Tribunal poate să judece dacă este drept şi potrivit ca Mareşalul Antonescu şi regimul său să poarte singur răspunderea acestui act, asupra căruia chiar înaintea acestui Onor Tribunal, dl. Iuliu Maniu a declarat că bine a făcut Mareşalul Antonescu.

A discutat, azi dacă s-a făcut bine sau rău, refuzând Germaniei orice fel de participare de trupe româneşti, fără a ţine seama de condiţiile ce ar fi putut suferi România din partea lui Hitler, cred că nu este drept.

În faţa nenorocirii care prin război a lovit atâtea familii trebuie să le cerem iertare pentru suferinţele lor.

Regimul ocupaţiei teritoriilor sovietice de Armata noastră a fost fixat de Mareşalul Antonescu, care a dat dispoziţii să se respecte instituţiile locale, dreptul de muncă şi libertatea de a munci a populaţiei.

Nici o dispoziţie nu a fost contrar regulilor războiului.

S-a lăsat organizarea colhozurilor şi a sovhozurilor în starea anterioară

ocupaţiei. S-au refăcut fabrici şi s-au asigurat astfel posibilitatea de muncă ale muncitorilor sovietici.

Dacă se vor fi săvârşit unele greşeli ale administraţiei, acestea sunt inerente împrejurărilor în care a fost înfiinţată, adică în vreme de război şi cu un aparat administrativ foarte redus.

Actul de acuzare arată că în teritoriul ocupat s-au săvârşit crime.

Condiţiile acestei acuzaţii au fost explicate aci de fostul guvernator Alexianu.

Onor Tribunal poate constata că aceste acte nu au fost săvârşite de trupele române, nici de organele administraţiei româneşti.

Este ştiut că în prima perioadă a ocupaţiei, germanii au pătruns în acest teritoriu prin formaţiile S. S. Acestea au săvârşit adevărate acte de teroare, în special în contra populaţiei evreieşti.

Într-un singur caz autorităţile militare române au aplicat măsuri de represiune atunci când localul comandamentului din Odesa a fost distrus prin explozie; cu acest prilej au fost ucişi ofiţeri şi elemente ale armatei instalate într-un imobil.

Faţă de acest fapt grav s-au dat dispoziţii de pedepsire.

Dacă în timpul administrării teritoriilor sovietice s-au putut săvârşi unele acte neregulate, aceasta nu a fost rezultatul unor măsuri de principiu, ci rătăcirea unor elemente cari nu au respectat dispoziţiile date.

J*ot să asigur că în nici un caz ele nu au constituit un sistem şi nu au fost rezultatul unor instrucţii legale.

Dimpotrivă Mareşalul Antonescu a dat întotdeauna dispoziţii formale ca să fie respectate legile omeniei şi chiar libertatea cetăţenilor sovietici de a-şi păstra convingerile politice.

Totuşi, dacă s-au săvârşit acte în contra populaţiei, a bunurilor acesteia sau a celor publice, Mareşalul Antonescu şi noi toţi suntem datori să cerem populaţiei sovietice să ierte şi să uite.

De asemenea, trebuie să cerem populaţiei evreieşti care a avut de suferit de pe urma condiţiilor evacuării în timpul iernii şi sub presiunea războiului –

să înţeleagă că măsurile ce au fost luate, chiar dacă în înfăptuirea lor le-a adus suferinţe şi jertfe, aceasta n-afost în nici un caz din intenţia Mareşalului Antonescu.

Şi faţă de aceste populaţii, faţă de familiile care au suferit pierderi nedrepte, Mareşalul Antonescu şi noi toţi suntem datori să exprimăm respectul pentru suferinţele ce au îndurat.

Colaborarea economică germano-română.

Actul de acuzare consideră ca o vină a regimului Mareşalului Antonescu colaborarea economică cu Germania, reafirmând că aceasta ar fi fost contrară

intereselor poporului român şi, de asemenea, că s-ar fi dat o însemnată

contribuţie de război Germaniei.

În ceea ce priveşte colaborarea economică – germano-română din dezbaterile acestui proces s-a arătat că guvernul nu a săvârşit nici o injoncţiune asupra întreprinderilor.

Mareşalul Antonescu a stabilit principiul că nici o infiltraţie sau câştigare de noi poziţii germane să nu fie făcută fără aprobarea guvernului.

Mai mult chiar, s-au restabilit în multe ocazii şi s-au readus în patrimoniul românesc participaţii care fuseseră obţinute de germani.

Colaborarea româno-germană de ordin guvernamental a urmărit întotdeauna să limiteze contribuţiile româneşti cu toate presiunile germane.

La venirea Mareşalului Antonescu la guvern, am găsit, pe lângă convenţia Voltrat, un drept de a obţine integralitatea petrolului românesc. Totuşi se poate constata că, sub regimul Mareşalului Antonescu, exploatările de petrol nu au depăşit o producţie de 5 600 000 tone, pe când în

1936producţia română era de 8 milioane tone. De asemenea, consumul intern de petrol a sporit de la 1

800 000 tone în 1940 la 2 200 000tone, în ceea ce priveşte cerealele, la venirea la guvern a Mareşalului Antonescu se găseau în vigoare convenţiile încheiate de

guvernul Gigurtu-Manolescu, care obligau România să dea Germaniei 600 000

tone grâu şi 600 000 tone porumb.

Nu numai că nu au fost executate, dar aşa cum a arătat că rezultă din datele statistice chiar dl. procuror general, în 1941 s-au exportat 79 vagoane cereale.

Din dezbaterile acestui proces, depoziţia d-lui Ramniceanu, ca şi din bilanţul Băncii Naţionale, Onor Tribunal poate constata că, deşi într-o perioadă

de război şi contrar sistemului german practicat în întreaga Europă – am reuşit să aducem în perioada 1941-43, din Germania, în acoperirea schimburilor şi plăţilor, nu numai mărfuri decontate, dar chiar 6 vagoane aur, care au sporit zestrea metalică a Băncii Naţionale limitând astfel inflaţia.

În ceea ce priveşte contribuţia de război, Onor Tribunal a putut vedea că

Mareşalul Antonescu şi noi toţi cei ce avem răspunderea am făcut totul pentru a o limita.

Petrolul nu a fost dat printr-un regim de constrângere aplicat societăţilor, nici în privinţa extracţiilor, nici a producţiei, nici a vânzării, ci a fost cumpărat de pe piaţă de germani, direct de la societăţi.

Petrolul livrat Germaniei a intrat în balanţa schimburilor şi a trebuit să

fie acoperit de Germania cu mărfuri şi chiar cu aur.

Am răspuns cu prilejul apărării verbale la acuzaţiunile ridicate de d.

Procuror gen. Stoican că datele statistice ar arăta alte cifre decât cele prezentate de noi sau de martori. Nu voi relua aci toate capitolele schimburilor ce au fost citate.

Rog Onor Tribunal să reţină numai că, dacă Germania a ridicat preţurile la articolele industriale importante şi noi am ridicat preţurile – contrar obligaţiilor luate anterior, vagonul de grâu trecând de la 55 000 lei în 1940 la 200 000 lei în 1943.

Chestiunea Rogifer.

Actul de acuzare citează totuşi ca un act de aservire economică a României; Contractul Rogifer.

În 1941, sub presiunea şi în timpul rebeliunii legionare, o delegaţie a grupului Herman-Goring a cerut la Bucureşti în împrejurările tulburi de atunci, intervenţia guvernului român pentru a se obţine numeroase

participaţii industriale şi anume: 60%, apoi 50%, apoi 39% în întreprinderile Malaxa; 23-26% la întreprinderile Reşiţa, o importantă participaţie la Şantierele Navale, Jăcândpresiuni că, dacă nu se intră în această colaborare, România nu poate să se aştepte să primească materiile prime necesare industriei noastre metalurgice şi siderurgice. Nu am primit aceste cereri, dar n-am putut să ne sus-tragem de la orice colaborare Jară a expune această industrie de a nu lucra, ştiut fiind că la acea dată întreaga piaţă a materiilor prime era sub

controlul Germaniei. S-a Jăcut o societate de administrare şi exploatare Rogifer, în care Statul român a intrat cu 50% şi grupul german cu 50%, la acţiunile de proprietate ale întreprinderilor Malaxa. Germanii nu şi-au respectat obligaţiunile şi, împreună cu gen. Dobre, am Jăcut demersuri pentru rezilierea contractului, cum s-a arătat aci. Şi pentru că motivele de ordin tehnic ale realizării contractului, continuau să fie discutate între părţi, am adresat fostului Mareşal Gb'ring o scrisoare cerându-i rezilierea contractului, considerând aceasta – aşa cum o afirmă însăşi scrisoarea -ca o chestiune de răspundere personală, ceea ce am obţinut, înlăturând astfel şi această

pătrundere germană trecătoare în economia noastră.

În împrejurările politice de atunci presiunea economică germană care ne silea la colaborare -jară de care întreaga industrie metalurgică nu ar mai fi putut dispune de materii prime pentru a lucra – a fost suportată numai de întreprinderile Malaxa, care au suferit astfel o jertfă în folosul Ţării.

Legile rasiste.

Una din aceste greşeli, la care însă de asemenea nici Mareşalul Antonescu, nici România nu se putea sustrage – a fost că sub regimul său s-au făcut legi rasiste şi antisemite.

Consider însă că şi această acuzare nu poate fi despărţită nu numai de împrejurările internaţionale, care au adus din nefericire atâtea VicâimQ în rândurile populaţiei evreieşti din întreaga Europă, dar mai ales de împrejurările şi atmosfera creeată de unele mişcări şi partide antisemite în perioada 1933-40. De asemenea propaganda Cuzisto-legionară şi incitarea la ură, care constituia programul şi activitatea acestor organizaţii.

Trebuie de asemenea amintit că statutul evreilor a precedat regimul Mareşalului Antonescu.

Acţiunea antisemită legionară dezvoltată între sept. 1940 şi ian. 1941, ale cărei excese Mareşalul Antonescu le-a reprimat-continuu propaganda sa şi după 1941.

În aceste împrejurări a intervenit legea de expropriere din 1941 a bunurilor evreieşti.

Rog Onor Tribunal să ţină seama că au fost treptat şi în fapt reduse în aplicarea lor precum şi greutăţile întâmpinate de regimul Mareşalului Antonescu în reprimarea abuzurilor, confiscărilor de avere prin violenţă şi altor excese legionare, pentru a nu despărţi judecarea capetelor de acuzare privitoare la legile rasiale de atmosfera şi împrejurările de atunci.

Mareşalul Antonescu, eu însumi, am făcut tot ceea ce a fost posibil pentru ca bunurile expropriate să nu fie înstrăinate până la sfârşitul războiului, aşa că, în realitate, legea de expropriere a bunurilor evreieşti a

putut să aducă numai unele sacrificii trecătoare, ci nu să desfiinţeze cu adevărat acest drept.

Alte legi din această perioadă au fost conduse de acelaşi spirit, oricare au fost presiunile germane pentru introducerea unui regim de agravare a condiţiei evreilor.

Recunosc şi regret că unii evrei au avut de suferit; şi aşa sub regimul nostru s-au făcut acte care puteau uneori jigni spiritul de omenie de care Neamul nostru nu a fost niciodată strein.

Rezistenţe în politica Externă.

Nu numai pe plan economic dar şi pe plan diplomatic, acţiunea de rezistenţă a României faţă de Germania a fost statornică.

Încă de la prima vizită la Berlin şi Roma, Mareşalul Antonescu a declarat că România nu poate recunoaşte ca definitiv actul de la Viena.

La 15 septembrie 1941 mi-am făcut datoria de a notifica caducitatea actului de la Viena, atât guvenului german cât şi celui italian, odată cu un memorandum asupra condiţiei Românilor din Transilvania de Nord, a persecuţiilor ce sufereau, odată cu declaraţia că România se consideră

deslegată de actul de la Viena rezervându-şi momentul când să tragă în fapt consecinţele date de Ungaria, adică reocuparea Transilvaniei de Nord.

În 1942, am luat iniţiativa unei declaraţii a drepturilor naţiunilor mici şi mijlocii europene urmărind afirmarea elementelor de organizare internaţională

liberă declaraţie care era potrivnică Pactului Tripartit.

Tot în 1942, guvernul român a luat poziţie contra imixtiunii guvernelor german şi italian care prin comisia Hencke-Roggeri, în chestiunea Transilvaniei, urmăreau o anchetă asupra drepturilor româno-un-gare, Mareşalul Antonescu a declarat în scris că nu este vasal, iar memorandumul înaintat ca protest celor două guverne, contra acestei imixtiuni, declară că România nu înţelege să se întoarcă la regimul dictatorial din perioada Otomană.

Guvernul Mareşalului Antonescu a făcut în 1941/43 tot ce a putut pentru a ajuta populaţia din Transilvania.

În chestiunea Dunării, când, în 1942, Germania a cerut României schimbarea Statutului Dunării într-un statut germano-român la gurile Dunării şi un director german la Direcţia Dunării Maritime, am răspuns că România nu înţelege reglementarea regimului Dunării decât la pace şi odată cu regimul Mării Negre şi nu înţelege să dea servituţi internaţionale după ce i s-au atras servituţile sângelui.

Când la 25 decembrie 1942, ministrul german la Bucureşti încearcă

ameninţarea readucerii legionarilor la guvern, desigur sub presiunea germană –

anunţând plecarea din Germania a lui Horia Sima, am arestat 2 000 de capi legionari, iar la ameninţarea că acest fapt al arestărilor poate avea consecinţe

grave pentru România, am răspuns cerând predarea legionarilor fugiţi în Germania şi am trimis chiar lui Hitler declaraţia că „cuvântul Germaniei este pătat şi că Neamul Românesc are dreptul să-şi pedepsească singur trădătorii”.

Rezistenţa economică însăşi nu a fost lipsită de greutăţi diplo-maticc, Mareşalul Antonescu primind, în 1943, o scrisoare de injoncţiuni de la Hitler, la care s-a răspuns prin a nu se face nici o concesie.

Din aceste câteva greutăţi şi rezistenţe citate, au fost numeroase – cred că

Onor Tribunal poate vedea că în nici un caz Regimul Antonescu nu a fost hitlerist sau în serviciul Germaniei.

Acţiunea de propagandă.

Actul de acuzare consideră acţiunea de propagandă drept o altă dovadă a servirii hitlerismului şi intereselor sale.

Propaganda noastră, cu excepţia exceselor rasiste din perioada legionară, a rezistat împotriva presiunilor germane făcute zilnic prin somaţii şi de multe

ori prin intervenţii diplomatice şi aceasta contra protocolului de propagandă de care s-a vorbit în proces.

Propaganda noastră nu a premers războiului, ci i-a urmat.

Trebuie să recunosc, totuşi că, în perioada războiului, propaganda noastră civilă şi militară a adâncit neînţelegerea dintre URSS şi România precum şi eroarea comună asupra rezultatelor comunismului şi revoluţiei sovietice şi eu însumi m-am alăturat acestei propagande.

Mai ales ca fost profesor şi ţinând seama de misiunea educatoare şi de cunoaştere a adevărului pe care am avut-o în 19 ani de învăţământ, eu mă simt dator să spun azi, după cele ce am văzut eu însumi în URSS, ce reprezintă

realitatea sovietică, nu numai că Armata Sovietică poate să ne ajute ca să ne ferim în viitor de primejdii, cum ne-a ajutat ca să ne reluăm Transilvania, dar că URSS dispune de instituţii de la care noi putem lua învăţăminte.

Disciplina de muncă pe care am văzut-o predominând în URSS ca adevăr, sănătatea cadrelor formate în 30 de ani… Despre cultura sovietică, care nu este formală, ci practică,… Marea experienţă care a pus bazele unui nou sistem de bănci şi credite întemeiate de stat, precum şi rezultatele mecanizării agriculturii ca şi faptul că soldatul sovietic a luptat pentru Transilvania noastră

– mă fac să spun azi că mă simt vinovat faţă de URSS, care trebuie să fie respectată.

Şi mai trebuie să fac o recunoaştere pentru că, la vârsta mea, eu am curajul de a privi şi înainte nu numai în urmă şi am datoria ca, rostind adevărul, să încerc a atrage atenţia pentru ca, în viitor, să ne ferim de greutăţile prin care a trecut ţara între 1939/44.

Este adevărat că m-am abătut în această vreme de la poziţia pe care am stat 17 ani ca profesor şi intelectual.

Şi o spun aceasta, oricare ar fi consecinţele. Dar din respect pentru Universitatea căreia am aparţinut şi faţă de foştii mei studenţi, lor trebuie să

mărturisesc că am făcut aceasta din dorinţa de a sprijini pe Mareşalul Antonescu, dându-mi seama că, fără misiunea lui istorică, Ţara s-ar fi putut prăbuşi.

În conştiinţa mea am înţeles să slujesc această epocă tranzitorie, când România nu putea face altfel, dar n-am înţeles niciodată să părăsesc adevărul convingerilor mele, că n-am crezut în concepţia imperialistă germană, ci întotdeauna într-o organizare internaţională liberă.

Fac apel la Mareşalul Antonescu să spună dacă, în momente hotărâtoare pentru evoluţia războiului, eu n-am urmat prin acte hotărâte această

convingere.

La capătul acestei experienţe de zbucium în care am unit ceea ce 17 ani gândisem asupra ordinei internaţionale cu greutăţile întâmpinate ca ministru de Externe, în vremuri grele eu cred că am datoria de a spune că România a ajuns acolo şi noi aici, fiindcă Ţara noastră şi Sud-Estul au lipsit de o organizare internaţională regională şi continentală realistă şi puternică şi că

azi, când ştim ce reprezintă armata URSS, când ne-am primit Transilvania cu sprijinul ei şi nu mai putem stărui în eroarea comună asupra realităţii pe care o reprezintă, cred că România, împreună cu întreg Sud-Estul, trebuie să intre într-un sistem regional care să dea întregii Europe răsăritene siguranţa în contra oricărei agresiuni şi chezăşia dezvoltării fără nici o primejdie.

Numai astfel România va fi într-adevăr ferită de o nouă încercare ca aceea din 1939/40 şi alţii vor rândui locul nostru de azi.

Onor Tribunal.

Procesul acesta nu este judecarea Mareşalului Antonescu, a regimului său, a celor ce au colaborat cu el.

Este procesul unei epoci din viaţa poporului nostru şi a unei misiuni de ceasuri grele.

Azi şi această epocă şi misiunea împlinită aparţin istoriei.

Hotărârea dvs. va fi şi ea tot o pagină de istorie, pe care o scriţi nu numai pentru persoana noastră, dar şi pentru cei ce vor purta răspunderile de mâine.

Hotărârea poate să însemne un învăţământ negativ, represiv, oricât de moralizator, înseamnă însă pentru cei ce vor veni teama de a nu greşi în

viaţă, dar şi îndemnul de a se abţine de la orice politică în ceasuri grele pentru Ţară.

Sentinţa dvs. poate fi un învăţământ pozitiv, creator, dându-le convingerea că servirea Ţării este întotdeauna o datorie şi că abţinerea de la răspunderi în epocile de grea încercare sau lucrarea lor ocolită fără gând de slujire adevărată, numai din dorinţa de a păstra poziţii personale sigure pentru sine sau partidul său – aceasta constituie un act care, chiar dacă nu este

supus judecării Tribunalului, nu poate scăpa judecăţii istoriei şi conştiinţei publice.

Dvs. veţi alege, care din aceste hotărâri răspunde dreptăţii şi aşteptărilor poporului român.

Îngăduiţi-mi să vă exprim credinţa că Mareşalul Antonescu nu poate fi pedepsit, fiindcă el a slujit o epocă istorică ale cărei condiţii au fost create în afară de voinţa sa, prin împrejurări internaţionale care au depăşit voinţa tuturor Românilor.

Mihai Antonescu 12 mai 1946

Ultima parte a memoriului ridică unele semne de întrebare. Este vorba de partea în care Mihai Antonescu „recunoaşte” că propaganda antisovietică nu ar fi avut la bază cunoaşterea realităţii şi după ce arată că„…După cele ce am văzut eu însumi în URSS, ce reprezintă realitatea sovietică…”, concluzionează

că:„…Mă fac să spun azi că mă simt vinovat faţă de URSS care trebuie să fie respectată”.

Până în prezent eu nu cunosc ce s-a întâmplat cu Mareşalul Ion Antonescu şi cu colaboratorii săi, în cele 20 de luni cât au fost ţinuţi în URSS, dar, după cele consemnate în ultima parte a memoriului depus de Mihai Antonescu, cât şi din ultima parte a declaraţiei dată de Eugen Cristescu, fostul şef al Siguranţei Statului, declaraţia elogioasă la adresa URSS, pot fi trase unele concluzii, fără a avea însă, pretenţia şi certitudinea că ele sunt conforme cu realitatea.

Astfel, s-ar putea deduce, că, în perioada de captivitate în URSS, asupra foştilor conducători ai României s-a exercitat o imensă acţiune de intoxicare pentru a-i convinge de pretinsa superioritate a sistemului politic sovietic. Există

însă mari îndoieli că s-ar fi reuşit o asemenea convertire.

S-ar mai putea presupune că, pe lângă acţiunea de intoxicare, sovieticii i-ar fi determinat să creadă că singura lor salvare ar reprezenta-o atitudinea pe care o vor avea la proces, faţă de URSS. La această concluzie ne conduce şi împrejurarea că Mihai Antonescu, ale cărui elogii la adresa URSS au fost palide, a fost condamnat la moarte şi executat, iar Eugen Cristescu, în ale cărui declaraţii, elogierea URSS a fost mai insistentă, deşi a fost condamnat la moarte, nu a fost executat. Acestea însă pot fi simple speculaţii logice.

Un singur lucru este însă cert şi anume că asupra Mareşalului Ion Antonescu nu a avut nici un efect, nici eventuala încercare de intoxicare şi nici eventualele încercări de timorare. El şi-a păstrat, până în ultima clipă a vieţii, verticalitatea şi credinţa nestrămutată în poporul care l-a născut. S-a

apărat cu o demnitate nemaiîntâlnită, dar nici nu a simţit nevoia să aducă elogii de circumstanţă nimănui.

Memoriul Mareşalului Antonescu, întocmit la 15 mai 1946, îl voi prezenta în finalul lucrării, ca ultimul cuvânt al acuzatului. El reprezintă un adevărat testament politic, iar prin sinceritatea care îl caracterizează, prin modul tranşant şi documentat în care răspunde tuturor acuzaţiilor ce i s-au adus, are o putere de convingere cu totul deosebită. Nu îl voi prezenta nici fragmentat în cuprinsul capitolelor, deoarece doresc să dovedesc nevinovăţia Mareşalului Ion Antonescu, pe baza celorlalte probe existente la dosar, făcând abstracţie cu premeditare de apărările sale.

Din cele prezentate în acest capitol se desprind cu claritate următoarele constatări:

Mareşalul Ion Antonescu nu a dorit puterea. El a acceptat-o şi a primito din mâna regelui, după repetate insistenţe, într-un moment critic, în care, nici o forţă politică, în afara legionarilor, nu dorea să-şi asume răspunderea preluării guvernării ţării.

Mareşalului a acceptat să formeze guvernul cu sprijinul legionarilor, numai după ce partidele politice tradiţionale i-au refuzat sprijinul în mod oficial.

Mareşalul Ion Antonescu, acceptând participarea legionarilor la guvernare, a sperat că îi va putea stăpâni şi dirija în direcţia slujirii intereselor ţării. La rândul lor, legionarii acceptând o participare mai mult simbolică la guvernare, au sperat că, treptat, vor reuşi să acapareze întreaga putere în stat.

Niciuna din cele două speranţe nu s-a realizat şi, ca urmare, în mod inevitabil, s-a declanşat conflictul deschis între Mareşal şi Garda de Fier, conflict în urma căruia mişcarea legionară a fost desfiinţată ca forţă în viaţa politică a ţării.

Ce dovadă mai elocventă ar putea exista că Mareşalul Ion Antonescu nu a avut nimic în comun cu fascismul, reprezentat la noi de mişcarea legionară?

Este evident că o dovadă mai concludentă nu poate exista.

Este clar deci că Mareşalul Ion Antonescu nu a ajuns conducător al statului în urma vreunei lovituri de stat, că guvernarea sa nu a fost fascistă şi nici dictatorială. Unde s-a mai văzut un dictator care pe toată perioada guvernării, în permanenţă s-a consultat cu şefii partidelor politice cărora, în repetate rânduri, le-a oferit preluarea puterii?

Înainte de a încheia acest capitol, nu-mi pot reprima un gând şi o întrebare care nu au nici o legătură cu subiectul acestei cărţi.

Am văzut că începutul lunii septembrie 1940 a găsit România în plină

revoltă împotriva dictaturii fostului rege Carol II. Existau două posibilităţi: ori demonstranţii să fie reprimaţi cu arme de foc şi să fie salvată dictatura, ori dictatorul să fie convins că trebuie să abdice.

S-a găsit atunci un om căruia însuşi regele i-a cerut să salveze ţara şi care, după propria mărturisire, „i-a cerut voievodului Mihai să fie calm”, asigurându-l că„…Voi face totul ca să încerc evitarea unui deznodământ tragic al staţiunii…”…Acel om a reuşit să evite vărsările de sânge,

convingând în primul rând pe aghiotanţii regelui şi apoi pe însuşi regele că singura soluţie este abdicarea.

Şi acum întrebarea: „De ce nu am avut şi în decembrie 1989, un Ion Antonescu, iar dictatorul de ce nu a avut «aghiotanţi» care să înţeleagă şi să-l convingă pe Ceauşescu Nicolae că singura soluţie este demisia şi nu gloanţele?"

Dacă ar fi existat asemenea oameni, s-ar fi întâmplat şi în decembrie 1989, ca şi în septembrie 1940, respectiv, plecarea dictatorului fără vărsare de sânge.

Aceste două momente istorice similare, dar cu rezolvări şi consecinţe diferite, ne obligă la aprecieri diferite şi sub aspectul răspunderilor.

INTRAREA ARMATELOR GERMANE ÎN ROMÂNIA.

Potrivit sentinţei Tribunalului Poporului, „Primul act de trădare naţională, pe care-l face acuzatul Ion Antonescu, este invitarea armatelor hitleriste să intre pe teritoriul ţării".

Cu privire la această acuzaţie trebuie să remarc de la început că este în flagrantă contradicţie cu realitatea. În primul rând misiunea militară germană

a fost invitată în România de fostul rege Carol II. Că ea a sosit în ţară după 6

septembrie 1940 este cu totul altceva. Este una să inviţi un străin în casă şi alta să accepţi să-ţi intre în casă, iar în a doua situaţie este una să ai posibilitatea să nu permiţi intrarea şi alta când nu ai această posibilitate.

Dar venirea misiunii militare germane în România a fost determinată, realmente şi de un interes naţional, acela al instruirii şi dotării armatei române.

Dar vom vedea, în continuare, că venirea trupelor germane în România a răspuns şi unui interes major naţional, constituind, în acele vremuri grele, singura garanţie a stabilizării frontierelor ţării.

Cine îşi poate imagina că un om cum a fost Mareşalul Ion Antonescu, care şi-a pus întreaga viaţă în slujba apărării teritoriului naţional şi care ştia din propria experienţă ce înseamnă o ocupaţie străină, ar fi putut invita sau accepta venirea unor trupe străine, fără a avea în vedere, în primul rând, interesul naţional?

Oricum, este clar pentru toată lumea că, în cazul unui refuz din partea României, Germania ar fi procedat la ocuparea forţată şi la transformarea ţării într-un aşa zis protectorat german, echivalând cu subjugarea totală economică, politică şi militară cu toate consecinţele ce decurgeau din aceasta, atât pentru toţi cetăţenii ţării şi mai ales cu consecinţe dezastruoase pentru evreii din România.

Acest pretins prim act de trădare naţională a fost în realitate un act de salvare naţională.

Al doilea aspect al acestei acuzaţii constă în permisiunea dată trupelor germane de a trece în Balcani peste teritoriul ţării noastre.

Înainte de a intra în detaliu, mă rezum în a afirma că România nu se putea opune nici acestei cereri germane şi că această cerere i-a fost adresată

Mareşalului Ion Antonescu în ianuarie 1941, când rebeliunea legionară era pregătită, iar în caz de refuz ar fi fost suficient ca germanii să fi sprijinit rebeliunea şi în desfăşurarea ei, pentru ca ea să reuşească. Ar fi urmat instaurarea unui regim cu adevărat fascist-legio-nar, cu aceleaşi consecinţe pentru ţară ca cele menţionate anterior.

Rezultă deci, din capul locului, că această acuzaţie este total nefondată şi de rea credinţă. Trebuie, însă, să demonstrăm acest lucru.

La întrebarea acuzatorului public „în ce condiţiuni au fost aduse în ţară

trupele germane?”, Mareşalul Ion Antonescu a răspuns: „Problema are două

aspecte diferite. Un prim aspect este acela al misiunii germane de instrucţie şi al doilea aspect este acela al trecerii trupelor germane prin România în Balcani în ceea ce priveşte trupele de instrucţie am fost pus în septembrie 1940, ca şi în privinţa acordurilor economice şi politice, în faţa unui fapt împlinit. Regele Carol ceruse şi obţinuse, după cum era de aşteptat o misiune militară

germană, justificată de necesitatea de a reorganiza şi instrui armata română pe bazele şi după metodele germane. Faptul era destul de grav, pentru că aceasta însemna un prim pas către protectorat, care se putea evita şi mai ales către umilinţa ţării. În fond regele Carol, din cauza situaţiunii în care se găsea faţă de popor şi de armată, avea nevoie de un alt punct de sprijin şi a crezut că-l găseşte în forţa militară germană. Când am venit la conducerea

statului, germanii, sprijiniţi foarte tare de legionari, care şi ei căutau să se bizuiască pe forţe germane în România, mi-au reamintit de aceste angajamente şi m-au întrebat când să trimită misiunea germană. Bineînţeles au fost aprige, discuţiuni în privinţa încheierii acordului care urma să determine: misiunea acestor trupe şi valoarea lor, raporturile cu autorităţile noastre şi drepturile lor materiale. Prin această Convenţie am căutat să obţin efective cât mai reduse, neamestecul în nici un fel de alte probleme decât în cele de instrucţie şi drepturi cât mai puţine băneşti. Pot să afirm că misiunea militară germană, condusă de g-ral Hansen, a fost foarte corectă şi respectuoasă angajamentelor luate prin convenţie. Impresia mea a fost că g-ral Hansen era un militar desăvârşit şi nu aproba injuncţiunile politice ale SS-ului german, sub a cărui presiune directă şi indirectă era pus şi el. Am avut în special ocazia să constat corectitudinea sa cu ocazia rebeliunii.

În ceea ce priveşte trecerea trupelor germane prin România, am fost chemat, prin surprindere, prin ianuarie (mijloc) 1941, la Berchtesgaden unde am avut o întrevedere cu Fuhrerul. La acea epocă, la Bucureşti şi în ţară, era o enormă fierbere. Legionarii, pe baza avertismentului ce-l dădusem lui Horia Sima, la 7 ianuarie, cu ocazia brutalităţii cu care începuse acţiunea în contra masonilor, că mă voi prezenta în faţa Ţării şi îi voi cere să aleagă între linia mea de conducere şi linia legionară, legionarii se înarmau şi pregăteau rebeliunea.

Este perioada când mai ales am avut ocazia să constat reaua credinţă a g-ral Petrovicescu. În acelaş timp toată lumea din Bucureşti şi din ţară era alarmată.

Toţi simţeau că se pune la cale ceva. Având încredere în g-ral Petrovicescu şi în col Rioşanu (subsecretar de stat al Siguranţei), mărturisesc că nu am crezut acest act, nemaipomenit în istorie, ca un guvern să facă revoluţie contra lui însuşi şi nu am luat lucrurile prea în serios, poate spre binele ţării. Nu am pus bazele pe aceste zvonuri, mai ales datorită faptului că odată cu mine era invitat la întrevedere şi H. Sima. După ce sosise avionul german la Bucureşti dl. H.

Sima s-a derobat, refuzând să meargă. A fost un mare semnal de alarmă pentru mine. Cu toate insistenţele puse pe lângă el de dl. Fabriţius, ministrul Germaniei la Bucureşti, pe care-l cred de bună credinţă şi de alţi germani

pentru care, regret că nu pot să am aceeaşi opinie. Am plecat singur. La întrevederea cu Fuhrerul au participat d-nii Ribbentrop, mareşalul Keitel, g-ral Jodl, şeful de Stat Major al tuturor forţelor germane, alţi 2-3 generali pe care nu-i cunoşteam, dl. Fabriţius şi un domn care apărea pentru prima oară, Dl.

Hitler recomandându-mi-l, Ml l-ă pYmntaî spre surprinderea mea şi a d-lui Fabriţius ca noul ministru al Germaniei la Bucureşti, adăogândcă este unul din cei mai buni prieteni ai săi şi un om de mare încredere. Ştiam din nume că dl.

Kilinger era ministrul Germaniei în Slovacia şi că acolo se manifestase ca un mare şi brutal sprijinitor al elementelor slovace naziste.

Era pentru mine al doilea avertisment, dat fiind luptele mari care existau între mine şi legionari şi insistenţa lui H. Sima de a rămâne în ţară în absenţa mea.

După prezentarea domnului Kilinger a început conferinţa pentru care fusesem chemat. Spre surprinderea mea şi contrar uzanţelor (nu fusesem prevenit despre problemă după cum ar fi trebuit), după ceg-ral Jodl a făcut o expunere a situaţiei militare în Europa, Hitler mi-a spus următoarele: «Italia se găseşte angajată în Albania de Sud într-o situaţiune foarte periculoasă, căreia nu mai poate să-i facă faţă cu forţele proprii. Germania trebuie să alerge în ajutor. Vă rog să daţi aprobarea ca trupele germane să treacă prin România în Balcani. De altfel, aceste trupe se găsesc deja cu capetele lor de coloană la graniţa României cu Ungaria şi Bulgaria ca şi Ungaria şi-au dat consimţământul». Am întrebat: «De ce nu trec prin Serbia?» Mi s-a răspuns că

în Serbia este o situaţiune politică dificilă din cauza că sunt elemente de opoziţie care nu sunt de acord cu pactul încheiat între regentul Paul şi guvernul său cu Germania. Hitler a adăugat că nu vrea să provoace Serbia,

însă la cea mai mică acţiune politică contrară în Serbia, o va ocupa şi pedepsi.

Era pentru mine al treilea avertisment. Am obiectat atunci ca un ultim refugiu şi încercare de a evita trecerea trupelor germane prin România, atitudinea Rusiei. Am reamintit Fuhrerului şi celor prezenţi la conferinţă că, în 1914, izbucnise războiul general mondial pentru că Austro-Ungaria a atacat Serbia şi, drept răspuns, Rusia a mobilizat imediat. Am afirmat că este posibil ca această

acţiune a trupelor germane prin România să declanşeze, ca şi în 1914, o acţiune rusă, de data asta pe teritoriul român şi deci să antreneze armata română, care era demobilizată şi neorganizată nu numai la un conflict cu Rusia, dar chiar într-un conflict general în acelaş timp am spus d-lui Hitler că

nu sunt pregătit şi nici nu pot să mobilizez armata română, pentru că ar fi un act de provocaţiune faţă de ruşi. In consecinţă nu poate conta şi nu trebuie să

conteze pe o acţiune a trupelor române, pentru acoperirea strategică a flancului trupelor germane care urmau să se înfunde în Balcanii de Sud.

Totodată am spus d-lui Hitler că o intervenţie similară şi chiar mai gravă

se făcuse la Bucureşti direct la mine de către dl. Chigi, ministrul Italiei la Bucureşti. Dl. Chigi, cu puţin timp înainte, fără să-mi spuie nimic despre o iminenţă acţiune germană în Balcani, mi-a cerut intervenţia armatei române în contra Serbiei, spunându-mi că situaţia Italiei în Albania de Sud este de aşa natură că, dacă Serbia va face o acţiune militară cât de mică în acel moment la graniţa Albaneză în contra flancului şi spatelui trupelor italiene, armata italiană va fi pusă într-o situaţie catastrofală. În acelaşi timp mi-a afirmat că

Ungaria este gata să intervină contra Serbiei. Răspunsul meu a fost categoric negativ, deşi Serbia avusese o atitudine cu totul neloială faţă de

România în momentul prăbuşirii graniţelor ei, în vara anului 1940. Ea mobilizase forţe numeroase în Banatul Sârbesc şi, după informaţiile Statului Major, aştepta momentul favorabil (intrarea trupelor ruseşti în Moldova sau izbucnirea revoluţiei în ţară), pentru a ocupa Banatul Românesc.

Am justificat refuzul meu faţă de Italia prin consideraţiunea că orice acţiune militară română în contra Serbiei sau în Balcani ar putea constitui un act de provocare pentru Rusia şi deci riscurile ţării ar fi foarte mari.

Dl. Hitler mi-a afirmat că are înţelegere politică cu Rusia şi mi-a dat asigurări că nici o intervenţie rusă nu se va produce. Din partea mea insistând că nu voi mobiliza armata şi deci să nu conteze pe o acoperire românească a flancului german. Am dat consimţământul românesc, printr-un act de evidenţă

cu toate consecinţele care ar fi urmat. Evenimentele care au precedat la Bucureşti (raporturile cu legionarii) întrevederea mea cu Hitler din mijlocul lui

ianuarie şi acelea care au urmat imediat după întoarcerea mea (rebeliunea) mi-au confirmat credinţa că, la Bucureşti, se pusese la cale, de conivenţă, această

acţiune, pentru ca să servească ca un act depresiune asupra mea. Bineînţeles, refuzul ar fi însemnat o victorie legionară, pentru că misiunea militară germană

din România, care avea peste 40 tancuri grele la dispoziţie, ar fi ajutat violenţa legionară şi aş fi fost înfrânt. Victoria legionară ar fi însemnat pentru poporul român ceea ce a însemnat pentru poporul jugoslav rezistenţa lui; omorârea mişeleşte a întregii elite româneşti, masacrarea evreilor şi a tuturor cadrelor politice şi opoziţioniste. Gândind la această eventualitate, am aplicat aceeaşi cale, în contra sentimentelor mele şi ale poporului român, pe care o apucase, în împrejurările militare internaţionale aproape

identice în 1877, domnitorul Carol şi Ion Brătianu. La acea dată trupele ruseşti au trecut pe teritoriul românesc, în contra înţelegerii de la Livadia şi domnitorul, împreună cu guvernul şi armata au fost nevoite să se retragă în Oltenia, lăsând Moldova şi Muntenia total la discreţia ruşilor. Consecinţele au fost dezastruoase.

De data aceasta, dat fiind faptul că am pus Germaniei condiţiuni stricte, scrise, pe care le-a acceptat, în privinţa atitudinei trupelor germane pe timpul trecerii pe teritoriul nostru, limita duratei staţionării acestor trupe în România şi interzicerea totală de a se aproviziona din ţară, au evitat o umilinţă, un dezastru economic, perspectiva unui regim legionar şi chiar protectorul german cu consecinţele lui".

Singură această declaraţie documentară şi argumentată într-un mod magistral, ar fi fost suficientă pentru a se constata netemeinicia acuzaţiei adusă Mareşalului cu privire la pretinsa trădare naţională prin „invitarea"

trupelor germane în România.

Înainte de a prezenta şi alte probe cu privire la această problemă găsesc necesar să redau şi răspunsul dat de Mareşalul Ion Antonescu la întrebarea pusă de acuzatorul public: „Care au fost conversaţiile politice şi atitudinea şefilor politici, ţărănişti şi liberali, în timpul şi după rebeliune?".

„După conversaţia avută cu dl. Hitler relativă la trecerea trupelor germane prin România în Balcani, era de datoria mea săpun la curent şefii partidelor politice şi pe miniştri străini acreditaţi la Bucureşti (pentru că la epocă eram şi ministru de Externe), despre hotărârile luate la Berichtesgaden.

Împrejurările nu mi-au îngăduit. Sosind cu avionul, am aterizat la Braşov cu intenţia de a mă repauza 2 zile la Predeal.

Nu am reuşit, fiindcă am fost chemat de urgenţă la Bucureşti, comunicându-se prin telefon că legionarii au ocupat, cu posturi înarmate, o serie de case împrejurul preşidenţiei şi că, din atitudinea lor în capitală $i în fără, rezulta în mod evident ca au intenţia să ia conducerea statului cu forţa.

Plecând imediat la Bucureşti, am găsit, într-adevăr, o situaţiune extrem de

gravă. Demonstraţii masive de stradă, cu legionari organizaţi milităreşte şi înarmaţi. Aceleaşi demonstraţii se desfăşurau în toată ţara. În seara zilei, o forţă în valoare de 1 000 de legionari înarmată s-a dirijat către Preşidenţie cu intenţia, probabil, de a urca în birourile mele. G-ral Steflea, şeful meu de cabinet, pentru ca să facă imposibilă această eventualitate, a aşezat mitraliere pe scările, culoarele şi la intrările Preşidenţiei. În acelaş timp a baricadat scările. În faţa acestei situaţiuni, grupul de legionari s-a mărginit să cânte cântece legionare şi să strige «Vrem conducător legionar». A început rebeliunea.

După cum se ştie, în primele 2 zile am fost total jficonjurat la Preşidenţie şi toate geamurile localului au fost sparte de focurile de armă trase din grupurile legionare instalate în clădirile din jurul Preşidenţiei.

A S-a zi, după ce am avut forţele în mână şi după ce i-am prevenit în prealabil, am trecut la atac şi rând pe rând am dezorganizat toate cuiburile întărite în cartierul înconjurător Preşidenţiei.

După ce s-a terminat rebeliunea, am început restabilirea ordinei.

În timpul rebeliunei şi în perioada care a precedat rebeliunei, perioadă de acută pregătire legionară, cunoscută de toată lumea, oamenii politici, de toate categoriile, nu au manifestat absolut nici o atitudine. Mai târziu, după ce lucrurile au fost restabilite la normal şi după ce opinia publică a căpătat impresia că înfrângerea legionară era definitivă, au început să apară sfătuitorii.

În timpul acesta supusesem regelui un nou decret constituţional, prin care suprimam regimul legionar, cu toate insistenţele şi protestele germane.

Oamenii politici la care am făcut din nou apel, atât direct cât şi prin declaraţii publice, prin care ceream concursul şi unirea tuturor, mi-au refuzat şi de data aceasta concursul, mulţumindu-se să-mi atragă atenţia verbal şi mi separe chiar în scris, că rebeliunea era sfârşitul fatal, prevăzut de ei, al regimului legionar pe care-l înfiinţasem la începutul guvernării. Reamintesc că

la protestele pe care le făcuseră într-adevăr în această privinţă, în septembrie 1940, le-am oferit insistent să ia conducerea şi să facă d-lor guvern fără

legionari. Bineînţeles, după cum am spus şi mai sus, au refuzat conducerea, nevrând să ia riscul unei guvernări în astfel de condiţii.

După rebeliune mi-au retras şi concursul pe care mi-l dăduse punându-mi la dispoziţie specialişti pentru diferitele ministere economice şi mi-au recomandat să fac guvern de militari. Au refuzat sub pretext că guvernul de militari este ultima carte pe care o joacă un Stat şi eu nu cred că situaţia politică este de aşa natură încât să impună o soluţie extremă atât de gravă. Din cauza acestor discuţiuni criza a durat aproape o săptămână şi am fost nevoit să-ipun capăt formând guvern de militari. Mai târziu am aflat că, în timpul rebeliunii, dl. ing. Miclescu numit de mine mai târziu preşedinte la Telefoane, căruia eu şi neamul românesc îi datorează recunoştinţă, fiindcă este unul

dintre aceia care într-o foarte largă măsură a contribuit la victoria de la Mărăşeşti, mi-a povestit că, văzând izolarea în care mă găseam şi indignat fiind de tăcerea partidelor politice, a compus un manifest în care afirma că partidele politice sunt în această luptă cu legionarii; alăturarea de gen. Antonescu, pentru a înlătura neliniştea şi nedumerirea în care se zbătea ţara în acele momente. Ducându-se cu acest manifest la d-nii Brătianu şi Maniu, pentru ca să-l semneze, d-lor au refuzat, pentru motive pe care numai d-l Miclescu ar putea să le spună. Dacă nu mă înşel, o copie a acestui manifest, care n-a văzut publicitatea, se găseşte în arhiva statului. D-l Miclescu mi-a cerut să nu fac uz de el şi am respectat dorinţa sa „.

Iată încă o dovadă care ne arată cât de dictator şi cât de legionar a fost Mareşalul Ion Antonescu.

Revenind la problema venirii misiunii militare germane în România, am reţinut că la proces s-a făcut mult caz de faptul că Mareşalul a dat dispoziţii să

se desfăşoare o propagandă prin care să fie pregătită opinia publică în legătură

cu prezenţa unor trupe germane în ţară. Cei care au judecat procesul au apreciat această împrejurare ca deosebit de acuzatoare la adresa Mareşalului.

Dar au omis cu rea credinţă examinarea fondului problemei, deşi Mareşalul le-a oferit toate datele necesare unei corecte aprecieri.

Dar nici măcar acest aspect formal al propagandei nu au dorit să-l examineze în esenţa sa.

Am văzut că venirea trupelor germane în România nu putea fi evitată şi ea s-ar fi produs oricum, indiferent de poziţia conducătorului României. În această situaţie, Mareşalul Ion Antonescu a făcut tot posibilul ca această

prezenţă a unor trupe străine în ţară să nu se transforme într-o ocupaţie şi ea să profite, pe cât posibil şi ţării noastre.

Dar Mareşalul ştia că poporul român nu îi iubea pe germani, deoarece ei au fost principalii vinovaţi de prăbuşirea atât de catastrofală a graniţelor ţării, Dictatul de la Viena, prin care am pierdut Ardealul de Nord şi pactul Ribbentrop-Molotov prin care ne-a fost răpită Basarabia şi Bucovina).

Evident că în aceste condiţii era necesară pregătirea opiniei publice din ţară, pentru a preveni eventuale acţiuni de rezistenţă populară, care ar fi dus la consecinţe similare cu cele din Iugoslavia.

Ce a gândit Mareşalul Ion Antonescu şi ce a urmărit în acele momente, rezultă din stenograma şedinţei Consiliului de Cabinet din 4 octombrie 1940, din care acuzarea a menţionat fragmente de fraze care puteau fi interpretate.

De altfel, acesta a fost sistemul de prezentare fragmentară a probelor, prin care a fost alterat conţinutul lui real.

Să vedem, însă, declaraţiile complete făcute de Mareşal în cadrul acelei şedinţe.

„Domnilor, trebuie să începem o propagandă în ce priveşte venirea Germanilor aici. Dv. ştiţi că de când am venit aici eu am tratat, fiindcă am vrut să consolidez poziţia României faţă de Axă şi am vrut să tai Ruşilor

orice veleităţi de cucerire a Moldovei şi de prezenţă în Dobrogea, prin prezenţa Germanilor la noi. Am tratat şi am ajuns la un sfârşit favorabil".

„în curând va sosi o comisie germană de câţiva ofiţeri şi poate chiar Duminică să asiste la o manifestaţie aviatică. Vor veni patru escadrile de aviaţie pentru apărarea teritoriului şi o divizie motome-canizată cu cel mai modern material. Cumpărăm materialul şi după ce personalul nostru este instruit, personalul german pleacă. Am pus în convenţie 2-3 luni, cred că este maximum de timp necesar instruirii personalului nostru.

Pentru aceasta trebuie să înceapă să funcţioneze propaganda, să

pregătim opinia publică şi cu prezenţa diviziei motorizate în Ţara Românească, cred că tăiem şi Ungurilor şi Ruşilor orice îndoială că Germanii sunt cu noi.

Am urmărit şi un scop politic şi necesitatea de a întări armata ţării.

Bineînţeles, dacă mijloacele financiare vor permite, voi mai aduce încă o divizie motorizată; aviaţie am cerut mult mai multă şi cred că o să ne dea „.

Iată deci adevărul cu privire la venirea misiunii militare germane în România, adevăr care exlude orice suspiciune de trădare a intereselor naţionale.

La proces s-a insinuat că motivul real al acestei acţiuni l-ar fi constituit pregătirea „agresiunii" împotriva Uniunii Sovietice.

Este absurd să se afirme că, în anul 1940, Mareşalul Antonescu se gândea să atace URSS. Că se gândea la recucerirea teritoriilor pierdute prin abuz de putere, este sigur, deoarece acesta a fost idealul său de o viaţă, apărarea integrităţii teritoriale a ţării sale. Dar, este la fel de sigur, că îşi dădea seama de faptul că România singură nu putea realiza acest lucru, iar la momentul respectiv, nimeni nu ştia că Germania va ataca U. R. S. S.

Este un adevăr că prezenţa unor trupe militare străine pe teritoriul unei ţări nu este un lucru pozitiv şi nu este privit cu simpatie de populaţia ţării respective. Mareşalul Ion Antonescu a reuşit însă, prin fermitatea poziţiei sale, să reglementeze cu conducătorii Germaniei, până la detaliu, regimul trupelor germane în România, astfel încât această prezenţă străină a fost mult mai uşor de suportat decât orice altă prezenţă străină din trecut şi mai ales decât prezenţa trupelor sovietice care a urmat după 23 august 1944. Ca dovadă, nu au avut loc conflicte violente notabile între militarii germani şi cetăţenii ţării noastre şi nu a fost necesară emiterea vreunei legi speciale prin care să fie apăraţi germanii aşa cum a fost necesar să fie apărate, printr-o lege draconică, elementele armatei sovietice de furia populaţiei indignată şi profund lezată în interesele ei fundamentale de armata „eliberatoare”.

Fără a intenţiona să ofensez pe nimeni, dar trebuie să îmi exprim părerea că diferenţa de disciplină militară, de nivel de cultură şi de civilizaţie între armata roşie şi armata germană a fost net în favoarea acesteia din urmă, aceasta fiind şi principala cauză a diferenţei de atitudine a populaţiei faţă de cele două armate.

Îmi permit să fac aceste afirmaţii pe baza propriei mele experienţe.

Am trăit, să spun aşa, sub ambele armate. Am avut posibilitatea să văd comportarea civilizată a militarului german, atât în perioada în care România era aliata Germaniei, cât şi după ce ţara noastră a întors armele împotriva Germaniei şi afirm că atitudinea militarului german faţă de

populaţie nu s-a schimbat cu nimic. Am trăit într-o zonă a Transilvaniei, care, după 23 august 1944, a fost ocupată vremelnic de trupele germane şi maghiare.

Mult trâmbiţata rezistenţă antifascistă a populaţiei României este o poveste de adormit copiii. Actele de diversiune care au loc în perioada respectivă nu au fost opera muncitorului român, ci a agenţilor bolşevici şi, eventual şi a altor agenţi străini. Dar, despre „realismul" aşa ziselor opere literare cu această tematică, alţii sunt mai în măsură şi mai competenţi să

vorbească. Eu pot să spun numai atât că filmele, piesele de teatru şi alte

„opere" artistice, în care autorii s-au străduit să prezinte cruzimea manifestată

de poliţia şi siguranţa statului român, burghezo-moşieresc în reprimarea elementelor „progresiste" ale poporului mi-au provocat indignarea.

Revenind la trupele germane, nu putem afirma că prezenţa lor nu a provocat nici un fel de probleme în ţara noastră. Dar vom vedea că problemele au fost provocate cu concursul unor cetăţeni neloiali şi necinstiţi.

Mareşalul Ion Antonescu, în convenţiile încheiate, a stabilit cu rigurozitate ce produse şi în ce cantităţi au dreptul trupele germane să cumpere din România. Deci, să cumpere, pentru că nimic nu s-a dat acestor trupe fără

plată.

Problemele ce s-au ivit în legătură cu trupele germane din România rezultă din telegrama adresată de Mareşalul Antonescu lui Mihai Antonescu la 1 septembrie 1941, orele 19,30: „Dispoziţia şi angajamentul a nu se mai face

cumpărături de germani la noi a mai fost luat – cei de jos nu au respectat dispoziţiile luate de sus-necesitatea nu cunoaşte lege – deci nu trebuie contat pe noile angajamente – trebuie să ne apărăm – măsuri represive penale, pedeapsa cu moartea în contra acelora care vând străinilor ceea ce interzicem să se vândă şi controlul fabricaţiei şi al distribuţiei – am dat indicaţii domnului Marinescu, în mâna, priceperea şi energia lui stă soluţionarea problemei – altfel ţara se va goli de tot ce are şi, în iarna viitoare, după cum s-a golit şi în iarna trecută – administraţia este în primul rând de vină – dacă nu ar fi corupţia, măsurile luate de guvern, care sunt eficiente, ar fi executate şi nu ne-arfugi nici

bogăţiile, nici mărfurile – tâlhăriile şi găinăriile se petrec şi în noile provincii, cu toate măsurile ce am luat-în special în Bucovina, unde toţi jidanii au început să

se întoarcă şi stau sub aripa protectoare apoliticii noastre – dar să termin cu Odesa şi vor vedea aceşti tâlhari – te rog să-mi prepari legislaţia represivă ce te-am rugat sa faci în această privinţă „.

Asupra acestor probleme vom mai reveni, dar se cuvine să menţionez şi aici că militarii germani nu aveau voie să facă cumpărături în România prin plata mărfurilor în mărci. Pentru cumpărăturile strict necesare aprobate de Mareşal, statul român le elibera moneda românească corespunzătoare, monedă

a cărei acoperire era asigurată de Germania prin livrarea cantităţii de aur către Banca Naţională a României.

Cu toate acestea, militarii germani, fiind interesaţi să se aprovizioneze din România şi pentru familiile lor, reuşeau cu uşurinţă să găsească negustori care să le vândă orice fel de mărfuri cu plata în mărci germane. Evident că prin aceasta era afectată aprovizionarea populaţiei ţării, dar în acelaşi timp constituia o sursă de devize pentru negustori. O bună parte din negustori erau evrei, dar indignarea Mareşalului nu avea nimic cu antisemitismul,

deoarece nu era pornită din sentimente rasiste. Legislaţia represivă la care se referea îi avea în vedere pe toţi negustorii şi pe toţi funcţionarii statului care nu respectau reglementările legale. Fără a intra în detalii, în acest capitol, nu poate fi vorba nici pe departe de represiune pe motive rasiale.

Există o discrepanţă enormă între regimul sau condiţiile în care au staţionat în ţara noastră trupele germane şi condiţiile acordate trupelor sovietice. Acestora din urmă, conform convenţiei de armistiţiu, li s-a pus la dispoziţie întreaga ţară fără plată, plus obligaţia guvernului român„…Să facă în mod regulat în monedă românească plăţile cerute de înaltul Comandament Aliat (Sovietic)…”.

Deci, germanii au suportat toate cheltuielile legate de staţionarea şi întreţinerea trupelor lor din România, în timp ce sovieticii, pe lângă faptul că nu plăteau nimic, guvernul român era obligat să le facă toate plăţile solicitate.

Las cititorul să aprecieze singur, în care din cele două situaţii s-ar putea vorbi de trădarea intereselor naţionale ale României. Personal înclin să cred că

ambele situaţii fiind fortuite1, în niciunul din cazuri nu li se poate reproşa conducătorilor României că ar fi trădat interesele 1. Aici cu înţelesul de forţate (n.r.).

Naţionale. În primul caz, însă, este exclusă cu desăvârşire o asemenea apreciere.

Cu toate acestea, faimosul Tribunal al Poporului a găsit de cuviinţă că

pentru evenimentele expuse în acest capitol să-l condamne pe Mareşalul Ion

Antonescu pentru două pretinse infracţiuni la două pedepse principale constând în detenţiune grea pe viaţă.

Cele două pretinse infracţiuni au fost confecţionate în art. 1 lit. a şi b ale neconstituţionalei legi 312/945 cu următorul conţinut: „Sunt vinovaţi de dezastrul ţării cei care;

Militând pentru hitlerism sau fascism şi având răspunderea politică

efectivă au permis intrarea armatelor germane pe teritoriul ţării; După 6 septembrie 1940, au militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus prin viu grai, prin scris sau prin orice alte mijloace „.

Chiar dacă am admite, prin absurd, că o lege care încalcă Constituţia ţării prin fiecare paragraf al său ar trebui luată în seamă, faptele reproşate Mareşalului Ion Antonescu nu întrunesc condiţiile prevăzute în textele menţionate.

Mareşalul nu a militat nici pentru hitlerism, nici pentru fascism şi de asemenea nu a militat nici pentru pregătirea sau desăvârşirea aşa ziselor fapte de mai sus.

Concluziile complete le voi expune, însă, în final, deoarece multe sunt valabile pentru toate acuzaţiile aduse Mareşalului.

Chiar dacă am accepta că un şef de stat poate fi judecat şi condamnat drept criminal şi vinovat de dezastrul ţării sale, numai pentru că, în împrejurări grele, fără ieşire pentru ţara pe care o conduce, a încheiat o alianţă cu o ţară

care, în final, a pierdut războiul, eventuala lui vinovăţie trebuie examinată şi apreciată prin prisma tuturor prevederilor părţii generale a Codului penal, care este sediul multor reglementări cum ar fi: vinovăţia şi formele vinovăţiei, cauzele care ate-nâ Sau agravează răspunderea penală, cauzele care înlătura caracterul penal al unor fapte, cauzele care înlătură răspunderea penală şi altele. Magistratul care nu trece prin filtrul tuturor acestor reglementări orice faptă şi orice persoană dedusă judecăţii sale nu va putea realiza actul de dreptate al aplicării corecte a legilor.

În cazul Mareşalului Ion Antonescu, la judecarea capătului de acuzare constând în permiterea pătrunderii trupelor germane pe teritoriul ţării noastre, trebuia, în mod obligator avute în vedere prevederile legii referitoare la starea de necesitate.

Potrivit legii penale din toate timpurile nu constituie infracţiune fapta prevăzută de legea penală, dacă a fost săvârşită în stare de necesitate. Aceste prevederi legale trebuiau avute în vedere numai în situaţia în care se stabilea că

Mareşalul ar fi comis o faptă prevăzută de legea penală. În cazul acesta, însă, este stabilit în mod cert că faptul de a te alia cu Germania şi de a permite ca trupele acestei ţări să pătrundă ori să traverseze teritoriul României, nu era prevăzut de legea penală ca infracţiune. Dar, să acceptăm, în interesul unei

analize cât mai complete, absurditatea legii ilegale nr. 312/945, că Mareşalul ar fi trebuit să prevadă că în România vor ajunge la putere bolşevicii şi că aceştia vor incrimina retroactiv asemenea acţiuni. Recunoscând deci această

absurditate, nu putem însă să ignorăm dispoziţiile legale referitoare la starea de necesitate.

Este în stare de necesitate acela care săvârşeşte fapta pentru a salva de la un pericol iminent şi care nu putea fi înlăturat altfel, viaţa, integritatea corporală sau sănătatea sa, a altuia sau un bun important al său ori al altuia sau un interes public.

În toamna anului 1940, Ion Antonescu se afla în situaţia în care trupele germane se aflau la frontierele de Vest ale României, iar Germania avea interese deosebite în ţara noastră, interese care reclamau prezenţa trupelor ei în ţara noastră. Mareşalul avea două alternative şi anume, fie să permită intrarea germanilor în România pe baza unor reglementări, care să asigure condiţii cât mai puţin neplăcute pentru ţară, ori să nu permită acest lucru, situaţie în care conflictul armat cu Germania era inevitabil.

Mareşalul a ales prima variantă, care am văzut că, pe lângă unele inconveniente fireşti, a adus ţării şi unele avantaje în acele condiţii critice pentru ţara noastră, avantaje atât de ordin economic, cât şi de natură politică

şi militară. Ar fi suficient să ne referim la multele tone de aur primite de la germani şi care au intrat în vistieria ţării şi faptul că, prin prezenţa trupelor germane, care nu aveau nici o pretenţie teritorială asupra României, au fost descurajaţi inamicii noştri de la Est şi de la Vest, care aşteptau orice moment prielnic de a ne mai răpi din teritoriul ţării.

Ce s-ar fi întâmplat dacă Mareşalul ar fi ales a doua variantă este uşor de întrevăzut. România ar fi fost ocupată cu forţa armelor, ţara ar fi fost transformată în teatru de război, iar vecinii noştri de la Apus, aliaţii Germaniei, ar fi ocupat întreaga Transilvanie, cu tot cortegiul de tragedii,

care s-a produs în Ardealul de Nord, pierdut de România prin Dictatul de la Viena. Nu ştim care ar fi fost reacţia URSS, dar în condiţiile în care şi această ţară se afla în relaţii de înţelegere cu Germania, era posibilă ocuparea de către aceasta a întregii Moldove, până la Carpaţi, aşa cum jinduia de mult timp şi eventual a Dobrogei, pentru a-şi asigura controlul exclusiv asupra gurilor Dunării şi asupra litoralului românesc al Mării Negre.

Mareşalul Ion Antonescu, mare strateg militar, a avut în vedere cele două

alternative şi toate implicaţiile fiecăruia din ele. În nici un caz nu putea alege a doua variantă. Dacă ar fi făcut-o, abia atunci s-ar fi putut pune în discuţie răspunderea lui pentru dezastrul adevărat al ţării, care în mod inevitabil s-ar fi produs.

Alegând prima variantă, Ion Antonescu nu a salvat de la un pericol iminent numai un interes public, ci interese mult mai mari, interesele vitale ale ţării sale. Este uşor pentru orice om de bună credinţă, chiar nejurist, să

constate corectitudinea acestei concluzii, potrivit căreia Mareşalul Ion Antonescu nu putea fi tras la răspundere penală pentru asemenea fapte.

Dar, mă văd nevoit să repet încă o dată că Mareşalul Ion Antonescu nu a comis nici o faptă prevăzută de legea penală, aşa încât discuţia pe tema stării de necesitate este pur teoretică, pe care am făcut-o numai pentru a epuiza toate variantele juridice ale cazului.

Vorbind despre starea de necesitate, mi-am amintit de un caz petrecut cu câţiva ani în urmă, pe care, pentru o mai bună înţelegere, îl voi reda succint.

Într-O Zi, un militar, şofer pe un camion, s-a răsturnat în Dunăre de pe podul plutitor de la Vadul Oii şi a început scufundarea lentă atât a camionului cât şi a militarului care, având un picior prins undeva la maşina răsturnată nu s-a mai putut salva. În cele câteva minute care s-au scurs până la dispariţia sub apă, militarul putea fi salvat într-un singur mod şi anume: dacă cineva din cei prezenţi ar fi avut curajul şi aş spune inspiraţia, să-i taie piciorul imobilizat şi de care era tras în mod lent în adâncurile Dunării. Dacă cineva ar fi făcut acest lucru, în mod formal, săvârşea o faptă prevăzută de legea penală –

vătămare gravă a integrităţii corporale, dar, aflându-se într-un caz tipic de stare de necesitate, caracterul penal al faptei sale era înlăturat şi deci nu putea fi tras la răspundere.

Concluzionând la acest capitol, susţin că în mod cert, din punct de vedere juridic, Mareşalul Ion Antonescu nu a comis nici o infracţiune prin alianţa cu Germania şi prin acceptarea sosirii misiunii militare germane şi a trupelor germane în România.

Dar, învingătorii, care îşi fac propria lege pe care o aplică învinşilor, pot orice, cu corectivul că acest orice nu poate constitui şi un act de justiţie şi nu poate fi impusă acceptarea lui şi de către cei învinşi sau chiar de către cei neutri.

Noi românii nu vom putea accepta niciodată că tragedia suferită de atâţia români târâţi în faţa aşa zisului tribunal al poporului (al cărui popor?), constituie acte de justiţie şi nu de răzbunare pătimaşă şi care a făcut mai mult rău României, decât însuşi războiul. Nu putem, pentru că ar însemna să

spunem un mare neadevăr şi să nu-i considerăm eroi ai neamului nostru pe toţi cei ce şi-au dat viaţa în al doilea război mondial, care, indiferent dacă

au luptat pe frontul de Est sau pe cel de Vest, au făcut-o pentru ţara lor, care trebuie să fie veşnic recunoscătoare.

Nu trebuie să se creadă, însă, că în colaborarea militară romă-no-germană, totul a decurs în condiţii ideale. Dacă această colaborare s-ar fi

desfăşurat în condiţiile unei camaraderii perfecte este puţin probabil că armata română ar fi întors armele cu atâta hotărâre împotriva Germaniei şi că ar fi făcut imensele sacrificii pe care le-a făcut în războiul antifascist.

Această întoarcere a armelor a generat multe discuţii şi chiar unele aprecieri negative la adresa poporului român. Părăsirea unui aliat şi întoarcerea armelor împotriva lui, poate într-adevăr da loc la aprecieri negative.

Poporul român nu este laş şi nici lipsit de loialitate faţă de aliaţi, atât timp cât aceştia îşi respectă angajamentele luate faţă de el şi cât timp prestigiul şi interesele lui nu sunt încălcate.

În dorinţa de a contribui la o cât mai corectă apreciere a actului de întoarcere a armelor împotriva Germaniei fasciste, prezint două documente pe care le consider concludente.

Un prim document îl constituie scrisoarea lui Adolf Hitler către Mareşalul Antonescu, din 05 octombrie 1941, „strict personal şi secret", din care voi reda numai prima şi ultima parte, deoarece conţinutul propriu zis are caracter pur tehnic, de strategie militară, care nu prezintă importanţă în ce priveşte problemele pe care le pun în discuţie.

„Ca şi în ultima perioadă a campaniei, care a dus la marea victorie de nimicire de la Est de Kiev, trupele armatei III-a a dvs. care a luptat la Sud de Niprul inferior, a adus servicii valoroase operaţiunii de ansamblu, în timp ce Armata IV-a a dvs. este angajată într-un atac puternic împotriva Odesei. Faptul că dvs. nu v-aţi exprimat nici o dorinţă de a vi se da sprijin german pentru atacul Odesei, atunci când toate forţele germane erau prinse în lupte grele, îl apreciez cu deosebită mulţumire. Acum însă după victoria uriaşă de la Kiev, în ideea de a uşura trupei române atacul asupra Odesei şi de a cruţa acolo sânge, cred că este necesar apune la dispoziţia acestui front şi altă artilerie grea, iar în funcţie de situaţie şi o divizie de infanterie după ce aceasta va deveni liberă.

Bazat pe aceste consideraţiuni, propun ca unităţile germane utilizate în prezent pe frontul de Nord-Vest, să fie regrupate la C. 5 A şi după sosirea întăririlor germane de artilerie să se continue acolo atacul până ce Portul Odesa va putea fi bătut cu artilerie.

Am însărcinat pe generalul Feldmarchall von Runstedtsă se pună în legătură cu dvs., Domnule Mareşal Antonescu, pentru a aranja chestiunea ordinelor ce urmează a fi date forţelor române şi germane de la Odesa de sub ordinele superioare ale dvs.

Cu rugămintea de a prezenta M. S. Regelui sentimentele mele alese, rămân legat din inimă, cu salutare camaraderească.

Al domniei voastre Adolf Hitler."

Din această scrisoare rezultă modul în care a înţeles armata română să

lupte împotriva unui duşman comun şi aprecierea de care s-a bucurat din partea conducătorului Germaniei.

Al doilea document îl constituie scrisoarea adresată de Mareşalul Ion Antonescu, la 9 decembrie 1942, Feldmareşalului Manstein: „Am luat la cunoştinţă cu adâncă mâhnire de raportul din 3 decembrie 1942, pe care a fost să vi-l adreseze Generalul Steflea şi ţin să vă exprim nemulţumirea mea adâncă

pentru faptele ce vi s-au semnalat ca şi pentru incomplecta satisfacţie ce vi s-a acordat.

Nu numai că îmi însuşesc în totul cele ce generalul Steflea v-a raportat, dar ţin încă de datoria mea faţă de răspunderea istorică pe care o port şi faţă de contribuţia militară la războiul actual al ţării ce o conduc, să adaug următoarele:

1. România şi-a oferit aproape totalitatea forţelor ei armate cu cele mai de seamă cadre, cei mai tineri şi mai bine instruiţi soldaţi şi cel mai modern material de care am dispus ca, alături de armate germane, să contribuie la zdrobirea bolşevismului, împlinind astfel un rol european foarte depărtat de modestele ei idealuri naţionale şi politice. Această jertfa generoasă nu trebuie deci privită ca o obligaţiune fără restricţiuni. Nimeni nu poate cere altceva decât ceea ce noi consimţim a da; între Germania şi România, neexistând până la această dată nici o convenţie, nici politică, nici militară. În calitate de conducător al Statului român şi de comandant al armatei, am deci dreptul de a împiedica orice act care îmi poate compromite prestigiul indispensabil exercitării funcţiilor mele şi am datoria să sustrag din faţa oricărei molestări ofiţerii şi soldaţii români, supuşi unui tratament incompatibil cu onoarea şi credinţele ţării mele.

2. Cunoaşteţi contribuţia trupelor române din Eşalonul lai armatei române, care, cu excepţia operaţiunilor de la Odesa şi Don, au însângerat sub ordinele armatei a XI germană, pe care aţi comandat-o de la Kertsch şi Sevastopol.

Vă sunt poate mai puţin cunoscute operaţiile corpului de armată G-ral Dragalina şi ale trupelor din Caucaz, cărora li se datoreşte nu numai situaţiei critice de la Doneţ, din iarna trecută, dar şi atingerea obiectivelor actuale, de pe Don, Volga şi Munţii Caucazului.

Fără falsă modestie, cred că nu exagerez dacă afirm că, jără prezenţa trupelor româneşti în iarna trecută, Crimeea putea fi pierdută şi situaţia de la Doneţ ar fi putut duce, dacă nu la pierderea, cel puţin la ameninţarea Ucrainei de la est de Cotul Niprului.

3. Forţele româneşti din eşalonul II au fost promise comandamentului suprem german în timpul grelei crize prin care a trecut armata germană pe

frontul de Est în iarna trecută. Am cerut în schimb numai ca unităţile române să fie dotate la fel ca cele germane şi să fie transportate cu calea ferată până în apropierea frontului pentru economisirea echipamentului. S-au făcut promisiuni, dar nu au fost respectate.

Trupele româneşti ale armatei a 3-a au făcut 500-600 km. pe jos pentru a ajunge pe front, în timp ce trupele germane au fost duse cu trenul până la liniile de cap de cale ferată; ba mai mult, s-a dat ordin U. M. române ca din gările de debarcare să le transporte până la poziţiile de luptă cu puţinele camioane de care dispun;

Drept dotaţie modernă s-a dat diviziei blindate române 22 care grele germane şi două companii anticar, i s-a refuzat însă grupul de recunoaştere, iar majoritatea – nu totalitatea – diviziilor române au primit ca unic mijloc modern de luptă contra carelor o baterie de 6piese anticar grele cu tracţiune hipomobilă.

4. Pentru ca să arunce un discredit asupra trupelor române, în special ale armatei a 3-a, spre complecta D-voastră edificare vă aduc la cunoştinţă

următoarele:

Comandamentul german, prin domnii generali Weichs şi Hauffe, este responsabil de angajarea trupelor acestei armate în condiţiuni cu totul dezavantajoase.

Mi s-a afirmat că frontul afectat armatei a 3-a române era pe Don ceea ce ar fi constituit o situaţie favorabilă.

Recunoaşterile noastre prealabile au constatat că afirmarea nu era deloc exactă, inamicul având în mijlocul frontului armatei un Cap de Pod larg de 70

km. şi adânc de 25 km.

Toate observatoarele erau în mâna lui. Am cerut să se lichideze acest cap de pod înaintea de intrarea trupelor noastre în sector. Mi s-a promis, dar nu s-a făcut nimic. Am cerut atunci ca la intrarea trupelor noastre în linie să

coopereze împreună cu trupele pe care le înlocuim pentru reducerea capului de pod. Mi s-a promis, dar nu s-a realizat nimic. Din contra, în măsura în care înlocuiam o unitate germană sau italiană, acestea dispăreau fără măcar să

prevină şi fără măcar să spună unde se duc. Trupele noastre nu au găsit nici o organizare, nici o apărare antitanc, nici o reţea de sârmă, nici o baracă şi au trebuit să se instaleze într-o zonă fără păduri, cu foarte puţine sate sau acoperiri naturale, total secătuită de alimente şi furaje de trupele ce ne-au precedat în sector. Ceva mai mult, au fost luate şi depozitele care se găseau făcute în sector, lăsându-ne total numai la discreţia aprovizionărilor care se aduceau cu caii istoviţi şi insuficienţi hrăniţi de la circa 120 km.

Am cerut ca după intrarea în sector să lichidăm nu numai capul de pod, dar, printr-un efort comun, să ocupăm şi regiunea păduroasă de la Nord de

Don, care, după mine, era poziţia cheii apărării întregului front din Marele Cot al Donului, dar şi propice adunării în ascuns a unor forţe masive inamice pentru executarea unui atac în stil mare.

Dacă pregătirea angajărilor forţelor româneşti a avut lipsurile arătate, nici execuţia nu s-a ridicat la un nivel superior;

— Armata a 3-a a fost întinsă pe un front de 156 Km, încât nu putea îndeplini decât o misiune de avantposturi (un batalion 4. 1/2 km) şi nu a dispus ca rezervă decât de forţe capabile cel mult să oprească mici pătrunderi locale; cinci batalioane şi două divizionare din Divizia 15 infanterie şi Divizia 7

Cavaleri pe jos (valoarea a 3 batalioane şi un divizion de artilerie). Au mai fost aduse ulterior două divizionare germane de vânători de care, Nr. 611 şi 670.

Situaţia se înrăutăţise şi mai mult prin aceea că Diviziile 13 şi 14 infanterie, asupra cărora s-a produs efortul atacului inamic, au fost în continuu atacate de la intrarea lor în front şi până la începerea ofensivei sovietice. Divizia 13-a a fost atacată în intervalul de timp de la jumătatea lunei septembrie până la 18

noiembrie de 32 de ori, în zile şi nopţi adeseori consecutive. Divizia 14-a a fost şi ea atacată în acelaşi interval de timp de 17 ori.

De aici a rezultai că la l9. XI-Div. 13 infanterie avea pierderi de 115 ofiţeri şi 3 648 trupă luptătoare. Pentru reacţiuni ofensive grupuri de armate a concentrat în sectorul armatei a 3-a Divizia blindată română şi Diviziile 22 şi 14 blindate germane, aceste două din urmă reduse la 25% din valoarea combativă normală. Anterior se promisese de către O. K. N. constituirea următoarelor rezerve deosebit de rezervele Armatei a 3-a; 4 divizii germane în zona Armatei a 3-a şi 3 divizii române în regiunea Rostov (Corpul 6 armată). Nu s-a realizat nimic; Mai mult, la începutul lui noiembrie O. K. N. ne-a obligat să

introducem în front şi Divizia 7 infanterie română în locul unei div. Italiene.

Hrana, materialele de fortificaţie, carburanţii, muniţiile, materialele necesare instalării defensive *etc.* Nu au ajuns niciodată să atingă măcar cifra promisiunilor, necum a nevoilor reale (date şi documente se găsesc în însuşi raportul Col. Fink).

Armata 4-a ale cărei trupe în parte luptau neîntrerupt în luna ianuarie şi-a epuizat şi consumat forţele păstrând iniţial cu corpul 6 armată un front de 120 km. (de la 20 km. până la 120 km de devizie) şi menţinând oamenii în linie până la limita extremă a puterilor omeneşti de 90 până la 100 zile neîntrerupte şi neîncetate lupte.

Dacă în ziua de 20 noiembrie, când Armata 4-a română a fost atacată, sectoarele diviziilor erau micşorate (de la 17până la 37 km) nu trebuie uitat că

valoarea a 3 divizii (Div. 1,2 şi 3) era scăzută la circa 50%. Menţionez numai că

corpul 6 armată a consumat de la ianuarie până la noiembrie 1942, în afară de efectivele sale, încă 38 batalioane şi 11 escadroane. Dacă lipsurile materiale ale

armatei a 4-a au fost, în general, mai mici decât ale Armatei a 3-a, lipsa combustibilului slăbise oamenii până la epuizare (cazul ofiţerilor şi soldaţilor decoraţi de G-ralHoth), iar lipsa de furaje adusese într-un hal de inaniţie totală

caii corpului 6 Armată, ceea ce explică pierderile de materiale de artilerie în luptele de la Sud Stalingrad. Inospitalitatea terenului în care a luptat Armata a 4-a este cunoscută (lipsită total de resurse şi acoperiri, climă grea şi nenumărate boli).

5. Reuşita ofensivei nu se datoreşte deci lipsei de eficienţa a Armatei a 3-a şi a 4-a române, ci neprevederilor grupului de armate „B”, unei alegeri meşteşuguite din partea ruşilor a zonelor de atac şi concentrărilor masive de forţe ruseşti în cel mai desăvârşit secret.

Comandamentul rus a aplicat efortul sau la Vest şi la Sud de Stalingrad, zone cărora grupul de armate „B” trebuia să le acorde cu totul altă atenţiune, evenimentele au arătat-o.

6. Întârzierea constituirei comandamentului Don, provocată de neaşteptata şi neînchipuita rezistenţă de la Stalingrad şi din Caucaz îşi are partea ei

fatală de vină în tragicele evenimente trăite. Nici pregătirea bătăliei, nici conducerea ei nu a putut fi la înălţimea misiunii. Tristul rezultat ca şi numirea D-vs. După pronunţarea dezastrului la un comandament fără titular o dovedesc;

Am arătat personal generalului Hauffe bănuiala mea că inamicul va dezlănţui un atac pe direcţia Frolow-Rostov şi pe direcţia Barmanzak-Kalalatsch, care erau cele două axe de atac indicate, fiindcă în afară de succese tactice locale, duceau şi la consecinţe grave strategice pe frontul germano-român din Caucaz de la Stalingrad şi din Cotul Donului.

Grupul de armate von Weisch sau generalul Hauffe au subestimat valoarea inamicului şi nu au luat în considerare, găsind exagerate toate arătările mele.

J 7. Am, D-le mareşal, un trecut nepătat de 40 ani închinaţi armatei şi Ţării în dreptate şi onoare. Am făcut în această lungă carieră patru ' războaie şi patru revoluţii. Nici în faţa inamicului din afară, nici în faţa celuia dinăuntru nu am dezarmat niciodată. Am o răspundere politică şi istorică şi am o sacră

datorie faţă de ostaşii mei. M-aş dezonora, dacă aş lăsa să fie dezonoraţi. Aş fi un laş, dacă aş tolera să se comită laşităţi în contra lor. JSunt informat în ultimul moment că sunt soldaţi de ai mei care au luptat ca nişte bravi şi care sunt acum împuşcaţi de soldaţii Dvs. în încercuire. Sunt informat că sunt ofiţeri şi subofiţeri de ai noştri, cărora le sunt smulse de la brâu revorverele şi armele lor de luptă de către soldaţi de ai D-vs., care au stat mult mai departe în spatele frontului sau de soldaţi de unităţi de lucrători. De asemeni mi se raportează că trupele române, aflate sub comandament german, sunt supuse

unui tratament neomenos, pentru cucerirea satului DobrowsMy corpul 1

armată română a primit ordin de la Grupul Holidt să atace de 7 ori, pentru că

nu a reuşit prima dată, cauzându-se pierderi de 40 ofiţeri, 15 subofiţeri, 1 329

trupă.

Ce importanţă tactică şi strategică avea aceasta în ansamblul imens al frontului ca sa determine acest masacru? De ce se impun sacrificii inutile U. M.

române când, în cazuri asemănătoare, trupele germane sunt cruţate? Relev cazul detaşamentului Courbier, care a fost trimis la Odesa pentru a ne ajuta să

spargem frontul defensiv. Detaşamentul ţinut 2-3 săptămâni în rezervă a atacat şi, după 2 ore, după ce a lăsat pe teren câţiva ofiţeri şi 200 soldaţi, a oprit atacul şi s-a retras fără să mai încerce, sub cuvânt că nu are mijloace necesare.

Unul din comandanţii germani nu s-a oprit să mărturisească că ţine să facă

„mea culpa „faţă de infanteristul român, pe care-l credea până atunci slab luptător. Pe când la germani astfel de procedee sunt admise, generalul Holidt trimite soldaţii noştri, fără să le asigure susţinerea de foc şi de mijloace masive, la masacru. Masacrarea cu voinţă şi pornire a unităţilor din corpul I armată

român va produce un efect dezastruos asupra camaraderiei de arme româno-germane şi este fără nici un folos militar pentru viitor. Sunt sigur că veţi fi de acord cu mine că această atitudine a comandamentului german nu este meritată de trupele române, care s-au bătut cel puţin tot atât de bine cum s-au bătut trupele germane din sector. De ce dacă soldaţii Armatei a 3-a nu au reuşit să oprească atacul rusesc „fiindcă nu s-au bătut cum trebuie „„ nu au reuşit nici unităţile germane; Diviziile 22 şi 14 blindate şi divizioanele 611

şi 670 de vânători de care, care au fost şi ele literalmente zdrobite, deşi au primit şocul după ce acţiunea inamicului pierduse din intensitate, datorită

împrăştierii şi pierderilorsuferite în luptele cu noi? De ce aceştia au fost bravi şi ai noştrii au fost fugarii? Este cazul să întreb ce au făcut mai mult diviziile 62 şi 294, de la care după comunicarea Fuhrerului primit la 23. XI, se aştepta despresurarea grupului Lazăr? Se uită probabil că atacul s-a produs pe o ceaţă

atât de deasă încât nici un armament până la tunurile grele nu au putut să

tragă decât când inamicul a intrat în poziţie şi în baterii. Din aceeaşi cauză

aviaţia nu a putut interveni. Nu cred că alte trupe cu organizare, încadrare, instrucţie şi experienţă egale cu a trupelor române ar fi putut face mai mult decât a făcut armata a 3-a care, timp de 3 zile, şi-a menţinut poziţiile, dar a trebuit să cedeze, că rezervele române şi germane nu au putut nici măcar stăvili puhoiul rusesc, necum să-l respingă.

8. Sunt informat de asemenea că, pe când D-vs. Încercaţi să reconstituiţi din oamenii rămaşi noi unităţi româneşti, Dl. gen. Holidt a pulverizat Div. 9-a desfiinţându-i comandamentul, risipind pe fracţiuni unele din unităţi cu valoare combativă încă suficientă şi transformând altele în unităţi de lucru. Mai

sunt informat că unităţi germane iau fără nici un scrupul, cu o îndrăzneală

fără seamăn, caii serviciilor noastre şi îi trec la ale lor, lăsând pe ale noastre în drum. Sunt informat că s-au luat serviciile noastre constituite şi s-au trecut Diviziilor 62 şi 294, care au sosit pe câmpul de luptă fără servicii. În sfârşit sunt informat Dl. Mareşal că Domnul Gl. Hollidt se poartă cu comandamentele noastre cu o brutalitate neadmisibilă între oameni civilizaţi şi între soldaţi cu simţământul onoarei.

Acelaşi domn G-ral, trecând atât peste cele mai reglementare principii de ierarhie militară şi de ordine, în exercitare cu autoritate a comenzii, cât şi peste cel mai elementar respect ce se datoreşte unui aliat care face din toată inima şi cu loialitate sacrificii imense pentru cauza comună, fără să fie obligat prin vreun angajament militar sau politic scris, a dat „ordin „ Armatei a 3-a să nu dea nici un ordin trupelor române decât prin intermediul dânsului şi în acelaşi timp a avertizat că îşi rezervă dreptul de a aduce acestor ordine orice modificări va crede de cuviinţă.

9. Domnul Mareşal, în faţa acestor fapte care în nici un caz nu nepoate dezonora pe noi, orice margine nu poate fi depăşită şi orice onoare nu poate fi călcata în picioare.

Nu poate fi depăşită şi nu poate fi călcată – mai ales faţă de un soldat –

care, fără să fie armat, cum sunteţi înarmaţi, instruit cum sunteţi instruiţi, încadrat cum sunteţi încadraţi, s-a bătut până acum cum s-a bătut, s-a încărcat cu o nepieritoare glorie şi la a cărei intervenţie camaraderească şi totală s-a recurs de multe ori, în ocazii grele şi în momente critice pentru trupele germane. Când marile unităţi române îşi pun la dispoziţia trupelor germane, în aceeaşi luptă, aviaţia şi cel mai modern material de artilerie de care dispun, cu toate că dotaţia lor este inferioară dotării germane şi cu toate că au aceeaşi acţiune, misiuni de aceeaşi importanţă; când marile unităţi române acţionează la Feodosia şi asigură – cu pierderi enorme degajarea Diviziei 46 de la Kertsch; când alte 4 M. U. române aleargă 300 km pe jos pe un ger de 30 de grade, ceea ce a dus la degerarea a 30% din oameni şi moartea a 40% din caii artileriei lor, pentru a umple spărtura de la Doneţ, depăşesc frontul german şi fără tunuri pătrund

30 km în adâncime; când alte mari unităţi române, care mergeau la o altă destinaţie, sunt oprite pe drum şi aruncate în luptă, pentru a izgoni pe

adversarul care spărsese frontul german şi reuşeşte să oprească pe inamic şi să

lege frontul (cazulDiv. 19 la Est de Novorosisk); când alte patru Divizii române trec Doneţul şi Donul cu armatele a 4-a şi I-a blindată germană şi ajung în urmărirea inamicului pe Volga, prin lupte şi marşuri neîntrerupte de zi şi noapte de 800 km, la scară cu unităţi blindate germane; când o armată are dosarele tuturor marilor şi micilor unităţi pline de nenumărate scrisori oficiale

şi de ordine de zi prin care se laudă atitudinea şi se onorează bravura soldatului, ofiţerului şi comandantului român? Când aceeaşi armată este citată

de peste 100 ori în comunicatele Fuhrerului, când o armată pierde într-o singură bătălie din 160 000 luptători 60 000 oameni (din care ruşii anunţă

numai 37 000 prizonieri) luptătorii acelei armate nu pot fi calificaţi drept fugari şi laşi, cum nu au fost calificate de fugari unităţile germane, care, laDoneţ, au abandonat tot materialul motorizat, în iarna trecută, când au fost silite să se retragă la 100 km înapoi. Când o armată are în aceeaşi luptă 3 generali, care nu se predă şi cad, lipsiţi de cartuşe şi de hrană alăturea de ultimul lui luptător şi când un al patrulea general, tot în aceeaşi luptă, moare cu ultimul om din ariergardă, lovit de un obuz de tun, tras drept în piept de un car inamic: când în armata 3-a au fost divizii cari au pierdut morţi în lupta corp la corp 2

din 3 comandanţi de regimente de infanterie, cinci din şapte comandanţi de batalioane, doi din şase comandanţi de divizionare şi toţi comandanţii de companii şi de baterii; când un comandant de brigadă de artilerie trece la bateria în care era fiul său, trage împreună cu el ultimile proiectile şi după

aceia se sinucid împreună; iar un comandant de regiment de artilerie grea moare în luptă la baionetă; când un comandant de batalion, după 5 zile de luptă continuă, fără hrană şi fără muniţii şi fără o secundă de gândire sare cu oamenii extenuaţi şi scapă de la distrugere materialul de aviaţie şi aviatorii germani de la Oblinskaja; când în Divizia 2-a munte au fost oameni care,

extenuaţi de lupte, au ajuns în aşa hal de oboseală încât nu mai puteau apăsa nici pe trăgaci.

CândFuhrerul a cinstit şi onorat cu cele mai mari distincţii Armata română şi când, dintre aliaţii Dvs., noi am avut primul general decorat CU

frunzele de stejar la Crucea de Cavaler al Crucii de Fier şi primul ofiţer decorat cu Crucea de cavaler al Crucii de Fier.

Această armată nu poate fi tratată de armată de fugari, soldaţii ei nu pot fi împuşcaţi ca nişte netrebnici, fără judecată şi răspundere, de orice ofiţer sau soldat german.

Au fost desigur, domnule Mareşal şi cazuri de defecţiuni. Ele au fost şi datorită faptului că unele unităţi de 10 luni stau pe ger cumplit sau în noroi şi pe călduri caniculare numai pe linia întâia cu mâna pe trăgaci, fiindcă, din lipsa de rezerve, nu a putut niciodată fi trecute înapoi pentru repaus. Nu s-a întâmplat acelaşi lucru cu trupele germane din frontul de Sud, care au fost trase uneori înapoi pentru repaus şi refacere, unele chiar au fost transportate pe fronturi secundare sau în interior. Cazurile de defecţiune raportate în totalitatea armatei au fost puse izolate. Ele au fost şi sunt şi în armata Dvs, în orice armată, dar numai eu singur sau comandamentele române au dreptul

după o judecată, fie chiar sumară, dar numai după judecată, să pedepsească

pe netrebnici.

Aveţi şi Dvs. soldaţi dezertori care rătăcesc în spatele frontului şi prin ţara mea. Aveţi alţii cari s-au dedat la acte de contrabandă şi jaf pe teritoriul

nostru şi alţii care, nerespectând regulile circulaţiei, au trecut peste pietoni fără

să lase urme, cum se trece peste un când de gâşte. Au fost cazuri când soldaţii germani au atacat cu revolverul pe şoferii noştri prinşi izolaţi, i-au dat jos din maşină şi au fugit cu maşina. Au fost soldaţi şi subofiţeri de-ai Dvs, cărora le-am dat cea mai frăţească ospitalitate în ţară şi care, drept răsplată, au înarmat pe legionari în contra mea, i-au dirijat din umbră în acţiunea lor criminală care tindea la răsturnarea regimului şi la uciderea mea mişelească şi care, după

rebeliune, au îmbrăcat pe capii rebelilor în haina soldatului şi ofiţerului german şi i-au trecut peste graniţă ascunşi în camioanele germane sau amestecaţi printre soldaţii germani. Au fost cazuri când soldaţii Dvs. au fost prinşi vânzând materiale şi arme militare populaţiei noastre.

Totuşi D-le Mareşal, cu toate aceste multiple şi grave fapte, care toate au fost aduse la cunoştinţa misiunii militare şi legaţiei germane, nimeni nu şi-a îngăduit în această ţară să generalizeze cazuri izolate, fiindcă ştia că l-aş fi executat.

Au fost defecţiuni şi la formaţiunile germane pe timpul atacurilor ruseşti de la 19 şi 20. XI. Dovadă marele număr de soldaţi germani răzleţi care s-au adunat la Moruzowkaja. În schimb pentru cât s-au văzut coloane româneşti retrăgându-se din ordin sub urmărirea tancurilor ruseşti, sau oameni izolaţi, care în majoritatea lor aparţineau serviciilor şi au fost luaţi de ofiţeri germani drept fugari de pe front, s-au aruncat soldaţilor români epitetul de fugari.

Nerecunoaşterea reciprocă a limbii a sporit confuzia. Nimeni de la noi nu şi-a îngăduit să păteze onoarea armatei germane cu calificativele cu care este dezonorată sub ochii impasibili şi uneori din ordinul ofiţerilor germani, armata noastră, fără a se cunoaşte toate realităţile.

Comandanţi şi ofiţeri germani, cu voinţă sau dintr-o inexplicabilă

mentalitate, au tolerat unor soldaţi germani şi i-au făcut părtaşi cu ei în atitudinea luată de nişte bravi ofiţeri şi soldaţi români de a căror înfrângere nu pot ei singuri fi vinovaţi şi în faţa cărora nu se poate arunca blamul de oricine şi cu atâta uşurinţă.

Eu am încrederea în loialitatea şi spiritul de dreptate al Fuhrerului. Am această încredere că şi noi am scris alăturea de Dvs. nenumărate pagini de glorie şi sunt sigur că Fuhrerul cu genialitate, loialitate şi simţul dreptăţii care-l caracterizează va înţelege mâhnirea şi revolta mea. Va lua măsuri contra vinovaţilor şi va reabilita pe soldatul român ultragiat, când va cunoaşte aceste fapte în adevărata lor lumină. Oricare ar fi judecata şi aprecierea Dvs. vă rog,

D-le Mareşal, nu numai ca camarad, dar şi în virtutea răspunderii pe care o am faţă de soldaţii mei şi de poporul meu, să faceţi să înceteze cu un minut mai devreme această stare de fapt şi în privinţa tratamentului soldatului român şi în privinţa comandantului lor. Soldatul român nu poate fi comandat decât de ofiţerul şi comandamentul român. El nu poate fi umilit de un străin, cu atât mai puţin de un camarad de arme, chiar când greşeşte. El nu poate fi masacrat în atacuri inutile, cum nu au fost masacrate nici diviziile germane Nr. 62 şi 294. El nu poate fi pedepsit decât de ofiţerul român. De bravele noastre unităţi nu poate dispune oricine după bunul său plac, după cum nu poate dispune de ale Dvs. Constituţia Ţării mele opreşte acest lucru, după cum o opreşte pentru Dvs. Constituţia şi onoarea ţării Dvs. Eu sunt dator să vă previn că, dacă nu încetează această atitudine şi aceste fapte, voi awa de QXammat Situaţia forţelor noastre în cadrul frontului Dvs. în acelaşi timp îmi îngădui a vă arăta ceea ce soldaţii şi ofiţerii germani ignorează, că în lunga, dureroasa şi glorioasa istorie de 2 000 de ani a poporului român, se găseşte cazul unic în istoria popoarelor când Voevodul, conducătorii şi luptătorii au preferat, după ce au pierdut ultima luptă de apărare, să piară prin otrăvire împreună cu capii şi unităţile lor, decât să se predea sau să trăiască în robie şi dezonoare. Poporul român de

azi nu va fi, D-le Mareşal, mai prejos de străbunii săi. Primiţi vă rog, Excelenţă, salutul meu camaraderesc.

Mareşal ION ANTONESCU.

Se poate constata cu uşurinţă, citind aceste documente, prestigiul de care se bucura Mareşalul Ion Antonescu, dar mai ales cât de apropiat era el de interesele ţării şi ale armatei şi cât suflet punea în apărarea intereselor naţionale. Acuzaţiile care i s-au adus, în sensul că s-ar fi pus în slujba Germaniei şi că ar fi trădat interesele României, apar încă o dată ca simple, dar grave calomnii.

ALIANŢA CU GERMANIA ŞI RĂZBOIUL ANTISOVIETIC.

După opinia celor care au pretins că au judecat procesul Mareşalului Ion Antonescu, acesta ar fi comis „cea mai mare crimă petrecută în istoria poporului român, alăturându-se Germaniei hitleriste, la agresiunea contra popoarelor din Rusia Sovietică, care doreau o colaborare paşnică cu poporul român „.

În legătură CU războiul antisovietic sentinţa de condamnare a reţinut în sarcina Mareşalului 4 infracţiuni. Una constă în ducerea războiului respectiv pentru care a fost condamnat la moarte; o altă infracţiune ar fi constat în faptul că nu a respectat „regulile inter-îaţionale” dând ordin de suprimare a populaţiei civile pe motiv că 3-au partizani – condamnat la moarte; altă infracţiune constând în aplicarea unui tratament „inuman” prizonierilor – condamnat la 20

de ani temniţă grea şi a patra constând în faptul că ar fi ordonat acte de teroare

şi suprimare asupra populaţiei din teritoriile în care s-a purtat războiul, sub pretext că sunt partizani – de fapt identică cu cea de a doua infracţiune, pedepsit, de asemenea, cu moartea.

Patru infracţiuni, una mai neîntemeiată decât alta, încadrate în prevederile art. 2 lit. a, b, c şi d din Legea 312/945.

Ar fi foarte simplu de combătut aceste infracţiuni afirmând numai că nu poate fi vorba de infracţiune atunci când conducătorul unui stat se aliază cu un alt stat mai puternic şi împreună cu acesta duce un război pentru eliberarea teritoriilor sale ce îi fuseseră luate în mod tâlhăresc de un al treilea stat. La celelalte trei pretinse infracţiuni ar fi suficient să constatăm că nu au fost dovedite cu nimic.

Pentru memoria şi onoarea Mareşalului Ion Antonescu nu avem, însă, dreptul să ne rezumăm la atât şi să nu relatăm adevărul în întregime.

Astăzi sunt bine cunoscute motivele care au determinat România (spun România, pentru că războiul antisovietic nu a fost războiul Mareşalului, ci războiul sfânt al întregii ţări) să intre în alianţă cu Germania şi să participe, alături de acesta, la războiul contra U. R. S. S. şi nu cred că mai există cineva în lume, cu excepţia sovieticilor, care să mai poată acuza ţara noastră pentru aceste acţiuni.

Chiar dacă aceste împrejurări sunt cunoscute, îmi voi permite a le face o prezentare succintă, numai pe baza documentelor aflate în dosarul penal,

pentru a se vedea că realitatea era cunoscută şi de cei care au rezolvat procesul, sau mai bine zis condamnarea Mareşalului. Pentru ei însă nu avea nici o importanţă adevărul, fiind simple unelte oarbe ale răzbunării bolşevice.

Ar trebui să încep cu faptul că alăturarea României la Germania era, în linii mari, realizată în momentul preluării conducerii statului de către Ion Antonescu. Că sub Carol II au fost repudiate garanţiile anglo-fran-ceze, că, în iulie 1940, sub guvernul Argetoianu, au fost acceptate garanţiile germane, că

exista deja convenţia Woltrat-Bujoiu, care acorda Germaniei prioritate asupra petrolului românesc şi, în sfârşit, că misiunea militară germană a fost invitată

în România, în august 1940, sub guvernul Gigurtu. Ar mai fi şi alte lucruri de spus, dar nu găsesc necesar să încerc să departajez o vină inexistentă.

Inexistentă, deoarece, departe de a constitui o crimă de război şi de dezastrul ţării, participarea alături de Germania în războiul contra U. R. S. S. constituie una din marile epopei ale luptei poporului român pentru apărareaintegri-tăţii teritoriale a ţării şi pentru suveranitatea sa pe pământurile strămoşeşti.

Actul de acuzare îl învinovăţeşte pe Mareşalul Ion Antonescu pentru că ar fi înstrăinat România de la politica externă firească şi corespunzătoare intereselor lui, renunţând la aliaţii săi tradiţionali, Anglia şi Franţa.

După cum bine ştim, aliaţii noştri fireşti şi tradiţionali nu au schiţat nici un gest în sprijinul României, când, în vara anului 1940, în decurs de 2 luni a fost obligată prin forţă să cedeze o mare parte din teritoriul său Uniunii Sovietice, Basarabia şi Bucovina şi Ungariei, Ardealul de Nord, practic o jumătate a Transilvaniei. Anglia şi Franţa nu ne-au apărat, pentru că nu erau

în măsură să o facă, fiind ele însele în mare pericol. Era firesc ca România să

renunţe la garanţiile acestor ţări, din care una – Franţa – a şi fost cotropită, iar alta -Anglia era pe cale de a fi invadată. Practic România a renunţat la garanţii care nu mai existau.

În aceste condiţii, ţara noastră s-a găsit la discreţia a două mari puteri –

U. R. S. S., la Răsărit şi Germania, la Vest. Trebuia în mod fortuit1 să apeleze sau să accepte garanţiile şi alianţa cu una din aceste puteri. Putea România să

se alieze cu U. R. S. S. care ne răpise Basarabia şi Bucovina şi intenţiona să

ocupe Moldova până la Carpaţi şi să-şi asigure prezenţa în Dobrogea, ceea ce ar fi însemnat pierderea şi a acestei provincii? Dar, o alianţă cu U. R. S. S. ar fi însemnat nemulţumirea Germaniei, care era vital interesată de petrolul românesc şi exista riscul real ca ţara să fie ocupată cu forţa de germani, cu toate consecinţele ce decurgeau din aceasta. Pe de altă parte regimul politic din U. R. S. S. nu prezenta nici o garanţie, dimpotrivă, bolşevismul provoca o puternică reacţie de respingere din partea popoarelor din Estul Europei, care, presimţeau pericolul unui regim comunist totalitar.

În aceste condiţii este cât se poate de evident că România nu avea nici o posibilitate de a-şi alege aliaţii, iar singura şansă, în acel moment, de supravieţuire îi era oferită de alianţa cu Germania, ceea ce Mareşalul Ion Antonescu a şi realizat, după ce bazele acestei alianţe fuseseră constituite de guvernele anterioare.

Faptul că România s-a aliat cu Germania fascistă, însă, nu îi poate atribui caracterul de fascist guvernării din ţara noastră. Am demonstrat nu numai că

Ion Antonescu nu a avut nimic comun cu ideologia fascistă, dar şi faptul că el a fost acela care a înlăturat din viaţa politică a ţării mişcarea legionară, care reprezenta de fapt o filială a fascismului în România.

Mihai Antonescu, în memoriul său, a arătat, pe bună dreptate, că, în septembrie 1940, întregul sistem de securitate european era prăbuşit, că Sud-Estul Europei, care reprezenta cheia de rezistenţă a sistemului european, a ajuns să fie dominat, pe rând, ţară cu ţară, de Germania, fie prin forţa armată, fie prin presiuni. Anglia şi Franţa nu au sprijinit efectiv securitatea Sud-Estului, iar mica Antantă – Cehoslovacia, Jugoslavia şi, mai târziu, România, s-a văzut lipsită de orice sprijin şi, practic, a încetat să mai conteze ca sistem de securitate colectivă.

1. Aici cu sensul de forţat (n.r.).

La întrebarea acuzatorului public, dacă a consultat partidele politice cu privire la declanşarea războiului contra U. R. S. S., Mareşalul Ion Antonescu, a răspuns: „Nu am avut nici un fel de tratative de colaborare cu partidele politice în privinţa războiului pentru Basarabia şi Bucovina, fiindcă eram, în primul rând, în stare permanentă de război – nedeclarat, cu ruşii şi fiindcă toată ţara, din manifestările individuale şi colective, era dornică şi nerăbdătoare să se recucerească cât mai repede Basarabia şi Bucovina. Pot să afirm şi, la rigoare, să şi dovedesc că, din contră, toată lumea conştientă era chinuită de teama că

germanii nu vor face război Rusiei şi se vor înţelege cu Rusia pe spinarea noastră. Aceleaşi motive a făcut inutilă prevenirea Consiliului de Miniştri în privinţa războiului, deoarece toţi miniştrii, individual, mă întrebau, ori de câte ori aveau ocazia să mă vadă, când face Germania război împotriva Rusiei. Nu puteam să le dau răspuns, fiindcă nu ştiam nimic. Toate încercările făcute indirect de Statul Major pe lângă misiunea militară germană şi în special pe lângă şeful ei g-ral Hansen, au rămas fără efect, g-ral Hansen afirmând necontenit că Germania are raporturi de prietenie cu Rusia şi chiar înţelegere politică şi, deci, nu va ataca niciodată Rusia. Totuşi

anumite pregătiri pe care germanii le făceau în Moldova de Nord, şosele, poduri, etc, prin organizaţia Toth, organizaţie pe care am găsit-o funcţionând la venirea mea la guvern, constituia pentru toţi un indiciu că Germania pregăteşte o acţiune contra Rusiei, de aici speranţele şi iluziile în care se zbăteau toţi în ţară, în special basarabenii (300 000) refugiaţi la noi şi moldovenii, care se simţeau foarte ameninţaţi prin prezenţa ruşilor la Prut şi erau înspăimântaţi de zvonurile care circulau cu insistenţă şi care erau relative la înţelegerea între ruşi şi germani.

N-am avut tratative cu partidele politice înainte de intrarea în război şi din faptul că nici eu n-am ştiut, până la jumătatea lunii mai, de hotărârea germană.

La această epocă am fost chemat de către Fu'hrer în Germania, după ce fuseseră chemaţi şi ceilalţi şefi de state aliate Germaniei. Cu această ocazie FUhrerul, ca de obicei, a făcut, prin g-ral Jodl şi d-l Ribbentrop, o expunere a situaţiei militare şi politice a Europei şi mi-a declarat textual: «M-am hotărât să

atac Rusia. Dacă nu fac acum, Rusia va ataca Germania şi România. M-am gândit să fac apel la armata română, ştiind că e nepregătită, dar cred că, dacă

România nu va interveni, va deveni totuşi, prin acţiunea rusă, teatru de război, fiindcă eu am nevoie de petrolul românesc şi Rusia are interes să împiedice aprovizionarea Germaniei din România şi fiindcă Rusia şi-a manifestat, faţă de noi, dorinţa de a ocupa Moldova până la Carpaţi, gurile Dunării şi punctele strategice în Dobrogea». D-lHitler a adăugat că vor participa la război: Finlanda, Ungaria, Bulgaria (indirect) şi toate celelalte state ale Europei, în mod simbolic.

D-l Hitler nu mi-a comunicat data intrării în război. Mi-a cerut să păstrez cea

mai mare discreţie în această privinţă, fiindcă orice indiscreţie ar putea să ne coste foarte scump. Era, desigur, natural să nu se facă indiscreţiuni. G-ralul Hansen la Bucureşti persevera în atitudinea sa de a afirma că Germania nu se menţine decât într-o atitudine defensivă faţă de Rusia şi nu pregăteşte nimic ofensiv. Cred, dat fiind secretul cu care lucrau germanii şi cu care, în principiu, se lucrează de toate statele în această privinţă, că g-ral Hansen nu era într-adevăr la curent cu ceea ce pusese la cale conducerea superioară germană.

Timpul trecând, am fost nevoit să chem pe dl. Killinger şi să-l previn că

este absolut necesar să fiu prevenit cu cel puţin 10 zile înainte de data începerii acţiunii militare, fiindcă altfel voi fi surprins cu armata nemobilizată.

La 9 iunie, la Predeal, dl. Killinger într-o întrevedere care i-am acordat-o la cererea sa, mi-a spus. Ferindu-se chiar de dl. MihaiAntonescu şi de dl.

Steţzer, care asistau la întrevedere: «Da, mi-aţi cerut o dată» – şi cu creionul a însemnat 22 iunie pe o mică hârtie. Mi-a trecut hârtia şi mi-a spus: «Aceasta este data!» A doua zi am trecut la mobilizarea armatei, care s-a făcut în modul cel mai discret posibil, iar eu am plecat imediat în Moldova, lăsând, pe ziua de 22 iunie, conducerea statului şi a guvernului d-lui M. Antonescu, căruia i-am încredinţat, tot cu această ocazie, Ministerul de Externe şi al Propagandei.

Numai d-sa ar putea să spună ce atitudine au luat şefii politici în privinţa războiului. Pot însă să afirm că, în diferite memorii trimise mie sau predate personal de d-nii Brătianu şi Maniu, semnate individual şi uneori colectiv, niciodată dânşii n-au afirmat că sunt contra războiului. Pe de altă parte, eu nu cunosc şi, probabil, încă nimeni în această ţară n-a văzut nici un manifest făcut de şefii partidelor politice, prin care d-lor ar fi afirmat poziţia pe care socoteau că trebuie să stea în acele împrejurări. De asemeni, nici eu şi nici nimeni în această ţară nu a auzit vreo cuvântare în care şefii de partide, sau

vreun element important sau secundar din partidele d-lor, să fi luat vreo atitudine în această privinţă. Cunosc, însă şi pot dovedi că toţi acei mari şi mici care, din timpuri mai vechi şi în timpul războiului, făceau parte din organismul politic al acestor partide, au aprobat, prin votul şi semnătura lor la Plebicistul din octombrie 1941, acţiunea militară românească. Ceva mai mult, într-unui din memoriile semnate de d-l Brătianu se afirmă, textual, că sunt de acord cu acţiunea României pentru Basarabia, dar nu sunt de acord cu trecerea Nistrului. Un fapt în plus care, indirect, poate să dovedească, de asemenea, că

şefii celor 2 partide, zise istorice, n-au gândit să ia o atitudine contra războiului este acela că nici d-lor, nici un membru marcant sau secundar din organismele politice respective, nu a trimis la acea epocă, nici mai târziu, nici un articol la presa românească, prin care să arate punctele de vedere, individual sau colectiv, în privinţa războiului sau să afirme că, personal sau partidul, sunt în contra războiului. Există din contră numeroase articole care au fost trimise

atunci şi tot timpul războiului, de numeroase personalităţi, din care se vede atitudinea fiecăruia şi a grupurilor pe care le reprezenta, în privinţa acţiunii României.

După trecerea Nistrului, începutul lui septembrie 1941 şi în special după

Odesa (16 octombrie 1941), dl. Brătianu, în special, a arătat de mai multe ori, direct şi prin dl. Gh. Brătianu, că nu găseşte justificată operaţiunea dincolo de graniţele Basarabiei. Ori de câte ori şi lucru se poate dovedi, aceşti domni, direct sau prin trimişi (d-nii Mihalache, Lupu, Gh. Brătianu şi alţii) au intervenit în acest sens fie direct la mine, fie la dl. Mihai Antonescu, răspunsul meu a fost şi verbal şi scris, întotdeauna acelaş: «Poftiţi, luaţi conducerea Statului şi faceţi acţiunea pe care o socotiţi utilă şi mai ales oportună neamului românesc, pentru că eu, pentru considerente pe care vi le-am expus de atâtea ori, politice şi militare, consider că nu se poate

face altfel. Mă retrag de la conducere şi vă dau tot concursul care, eventual, aţi găsi de cuviinţă să mi-l cereţi» ,,.

Revin la o idee expusă anterior şi anume că acestea sunt declaraţiile Mareşalului în calitate de inculpat, dar pe care eu nu le suspi-cionez nici de cea mai mică tendinţă de denaturare a adevărului, deoarece ele sunt în concodanţă

cu celelalte probe aflate în dosar. Pentru a demonstra acest lucru, voi prezenta şi alte probe.

În şedinţa Consiliului de Miniştri din 3 februarie 1941, Mareşalul a spus, între altele: „Dvs. cunoaşteţi şi desigur că aţi urmărit eforturile pe care le-am făcut pentru ca să găsesc un punct de sprijin pentru ţara noastră. L-am găsit la Roma şi apoi, în mod definitiv, la Berlin. Astăzi Ţara Românească nu mai este izolată, după propriile declaraţii ale Fuhrerului, armata germană se va bate la frontierele noastre, când ruşii vor începe să ne atace. Aceasta este garanţia neamului românesc, garanţie care îi asigură liniştea şi datorită acestei linişti, am fi putut să ne organizăm în interior, dacă aş fi găsit altă înţelegere la colaboratorii mei de ieri”.

„Din această cauză am căutat un sprijin politic şi militar la singura forţă

militară, astăzi existentă în Europa, care este Germania.

Germania, am spus şi o repet, se va bate pentru frontierele româneşti, desigur nu din cauza dragostei deosebite pentru neamul românesc, dar şi pentru interesul pe care îl are această ţară să fie ordine aici la noi, poporul să

poată munci în linişte, căci producţia noastră este necesară şi neamului românesc, dar mai ales necesară Germaniei şi, în special, îi este necesar petrolul românesc. Germania deci are interes să putem trăi în linişte şi acest interes trebuie speculat".

Ce făceau, în acest timp, paşnicele popoare sovietice, care, după opinia judecătorilor, doreau o colaborare paşnică cu România, iar conducerea ţării

noastre „fascistă" şi agresivă dorea neapărat război? Vom vedea acest lucru, în următorul document:

Comandamentul Trupelor Germane ale Armatei de Uscat în România, la 9 iunie 1941, a emis Instrucţiuni pentru siguranţa şi apărarea frontierelor României contra Rusiei, din care citez:

1. Situaţia Generală „în urma concetrărilor de forţe ruseşti mai puternice la frontierele române, este posibil ca Rusia să încerce în acest an să exploateze situaţia Germaniei, care se află angajată în lupta cu Anglia, în scopul de a pune stăpânire, printr-un atac în Moldova, pe frontiera Carpatică la care râvneşte de mult timp.

Din informaţiile primite până acum rezultă că un astfel de atac este prevăzut către sfârşitul lunii iunie.

Credincios angajamentelor luate de Reichul German, Fuhrerul şi Comandamentul Suprem al Armatei Germane, a trimis forţe puternice în România.

Aceste forţe au misiunea ca, în cazul unui război impus României de către Rusia, să lupte cot la cot cu Armata Română, până la victoria definitivă „.

2. Inamicul.

Desfăşurarea forţelor ruseşti la frontiera română se apropie de sfârşit.

Gruparea forţelor – având câte o grupare mai puternică (cuprinzând unităţi motorizate, blindate şi cavalerie) pe frontul Prut, mai jos de Iaşi şi Cemăuţi – permite un atac în cleşte cu următoarele direcţii de înaintare…

Instrucţiunile sunt semnate de Comandant superior V. Schobert.

Dacă, în ce priveşte participarea României la război pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei nu au existat obiecţiuni din partea nici unei forţe politice din ţară şi cu atât mai puţin din partea opiniei publice, toţi fiind conştienţi că pentru noi este vorba de un război de eliberare, după trecerea Nistrului au existat şi opinii conform cărora armata română nu ar fi avut ce căuta peste limita de Est a Basarabiei.

Acest lucru elementar pentru un militar, dar mai greu de priceput de către oamenii politici, a fost explicat deosebit de convingător şi plastic de Mareşalul Ion Antonescu, atât la vremea respectivă, cât şi în cadrul procesului, unde acest lucru a constituit una dintre cele mai grave acuzaţii, care i s-au adus. Cum de a îndrăznit să calce pe pământul sovietic?

Pământul românesc a putut fi călcat pe paşnica şi blajina U. R. S. S., fără ca Stalin să fie considerat criminal de război.

Iată răspunsul dat de Mareşalul Ion Antonescu acestor critici, în şedinţa Consiliului de Miniştri din 5 septembrie 1941: „în circumstanţele internaţionale de azi, pe ce ne putem sprijini situaţia noastră. Pe Germani.

Nu ne sprijinim pe Germania, suntem sfârtecaţi. Dacă o făceam la timp, scăpăm Statul Român şi în lupta pe care o purtăm, puteam eu, când se băteau Germanii cu Ruşii, după ce au luat Basarabia, puteam să mă opresc? Puteam să stau cu braţele încrucişate când Germanii se băteau cu Ruşii şi să aştept să

mi se dea Basarabia de către Englezi? Şi dacă am pornit la luptă, jără

Germania nu ne puteam lua Basarabia. Bravura soldatului român? Priceperea generalului Antonescu? Sunt mofturi…

Basarabia şi Bucovina nu le puteam lua de la Ruşi şi, după ce le-am luat cu ajutorul Armatei Germane, puteam să mă opresc la Nistru, puteam să spun, eu mi-am luat partea mea, mă opresc aici?

Ar fi fost o dezonoare pentru noi să mă fi dus până la Nistru şi să lefi spus nemţilor «La revedere!»

Vedeţi în ce stare de decadenţă se găseşte conducerea acestui stat, dacă

se găsesc, între conducători, oameni cu astfel de mentalitate, care ne cer să

lăsăm pe nemţi să se bată şi noi să aşteptăm de la Englezi, Basarabia şi Bucovina? „

Din memoriul Mareşalului, a cărui importanţă impune redarea lui integrală, mă voi rezuma la acest capitol să citez numai un fragment: „Dar oricum ar fi interpretate aceste acţiuni, până în Crimeea, Caucaz şi Stalingrad, ele nu pot fi încadrate în crime de război, fiindcă sunt impuse de legile războiului, care cer imperios când începi o acţiune, să o duci până la sfârşit, urmărind forţele inamice până la distrugerea lor totală.

Aceste legi au dus pe Scipione de la Roma până la Cartagina, pe Napoleon până la Moscova, pe Alexandru Ipână la Paris, pe americani şi englezi până la Tokio şi Berlin „.

La aceste deosebit de concludente concluzii s-ar putea adăuga multe. De ce nu a reproşat nimeni armatei sovietice că nu s-au oprit în momentul în care au eliberat întregul teritoriu al U. R. S. S.? De ce nu a reproşat nimeni acţiunea militară română în Vest, care, după eliberarea teritoriului ţării, nu s-a oprit, ci a continuat lupta până la înfrângerea definitivă a Germaniei? Răspunsul nu poate fi altul decât cel dat de Mareşalul Ion Antonescu, în sensul că aşa impun regulile oricărui război. Singur Mareşalul Ion Antonescu a fost considerat criminal de război pentru că a respectat legile general recunoscute ale războiului. Este nu numai absurd, dar şi odios, cum a fost tratat Mareşalul, a cărui nevinovăţie este cât se poate de neîndoielnică.

Alte două pretinse infracţiuni pentru care Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la moarte, se referă la unul şi acelaşi fapt, constând în aceea că ar fi dat ordin de suprimare a populaţiei civile din teritoriile în care s-a purtat războiul şi se citează „cazul represaliilor de la Odesa, când a sărit în

aer clădirea în care se afla instalat Comandamemtul Militar, clădire care fusese

minată de trupele de operaţii ale U. R. S. S. în retragere şi nu de populaţia civilă”…Este unicul caz care a putut fi citat, iar pentru demonstrarea caracterului ilegal al acestor represalii, se afirmă, fără nici o argumentaţie, că

explozia nu ar fi fost pusă la cale de partizani, ci de armata sovietică.

În legătură cu aşa zisele masacre de la Odesa, la întrebarea acuzatorului public, Mareşalul a expus următoarele: „Faptele s-au petrecut în felul următor: După intrarea trupelor noastre în Odesa, populaţia rusă, sub formă de partizani ascunşi în labirintul de catacombe pe care este aşezat oraşul şi prin maşini infernale, a continuat lupta după abandonarea oraşului de către trupele ruseşti. Atacul partizanilor producea zilnic victime printre ofiţerii şi soldaţii români în Odesa. La câteva zile după ocuparea oraşului o maşină infernală a făcut explozie într-o mare clădire lăsată dinadins în perfectă ordine, pentru ca autorităţile române să fie tentate să o ocupe. G-ral Glogoveanu, care a căzut prima şi marea victimă a acestui atentat, a ocupat clădirea cu tot comandamentul, deşi fusese avertizat insistent de cineva din populaţia rusă, să

nu se instaleze, că este pericol. Alesesem, cu mare grijă, foarte buni şi gospodari oameni pentru administrarea oraşului şi pentru comandamentele militare. Toţi aceştia fiind adunaţi la consfătuire în local, au sărit în aer, tocmai în momentul când erau cu toţii întruniţi. Câteva ceasuri mai târziu am primit comunicarea la Bucureşti. Se găsea în biroul meu d-na Perzicari-Davila, mătuşa aceluia pe care îl destinasem să fie prefectul Odesei şi care era un om de mâna întâi. Părăsise o splendidă situaţie care o avea la Bucureşti, fiindcă

era directorul general alântr. „Ford” în Ţara Românească, numai pentru pasiunea de a se dedica unei opere administrative pe care o vedea grandioasă.

Era omul care avea pasiunea bunei administraţii. A pierit şi acesta. Se mai găsea în birou dl. Mihai Antonescu, aşa mi-a reamintit d-sa cât am fost împreună în Rusia. În momentul acela era la ora 8 sau 9 seara, îmi soseşte şi informaţia amănunţită, ce se petrecuse şi cererea de autorizare să facă

represalii. Cererea de represalii venea după avertismente succesive date populaţiei din Odesa şi rugăminţelor care i se făcea de a nu se asocia cu partizanii şi de a-i denunţa. Eram şi într-o stare de spirit specială, pentru că

vizitasem, în dimineaţa zilei, un spital în care am găsit printre alţii un ofiţer şi trei sau patru soldaţi din echipa lui, amputaţi total de picioare şi de braţe şi orbi. Ofiţerul mi-a povestit că căzuse victimă unei maşini infernale, pe care ruşii, la părăsirea unui sat, o lăsase la clanţa uşii şcolii. Ofiţerul, având ordin să pregătească instalarea comandamentului unităţii sale în acea şcoală, când a apăsat pe clanţă, maşina infernală a explodat şi ei au ajuns în starea în care se găseau. Cazuri similare, tot aşa de brutale şi total neîngăduite de legile războiului, au fost numeroase. Avem mulţi mutilaţi datorită acestui procedeu cât şi acţiunii partizanilor. Este uşor de înţeles că o astfel de procedare

provoacă, în mod fatal, ofiţerilor şi soldaţilor, armatelor care sunt supuse, din partea inamicului, unui astfel de tratament, o stare de enervare şi un sentiment de răzbunare care nu pot fi uşor domolite. Numai cine a trăit în vâltoarea focului şi sub ameninţarea permanentă a morţii, numai acela poate să-şi dea seama de această stare de spirit, manifestată de toate armatele, fără

nici o excepţie, în toate timpurile.

Mai primisem în aceeaşi zi raportul prin care guvernatorul Basarabiei îmi arăta că, în timpul ocupaţiei ruseşti, se deportase din Basarabia 50 000 ţărani români. La raport erau anexate şi fotografiile cu numele acelora care fuseseră

găsiţi în stare de putrefacţie în pivniţele localurilor ocupate de autorităţile poliţieneşti ruse, în timpul ocupaţiei la Chişinău şi în Cetatea Albă, dacă nu mă

înşel.

Toate aceste elemente m-au determinat să dau aprobarea cerută, deşi comandamentul local nu avea nevoie să-mi ceară această aprobare, pentru că, la începutul războiului, am dat anumite ordine de principiu, prin care, pe de o parte, atrăgeam atenţia şi făceam responsabile de orice eventuală neexecutare strictă a dispoziţiunilor, ca trupele şi ofiţerii să se poarte cu cea mai mare omenie şi bunătate faţă de populaţia românească sau străină din teritoriile cucerite, cât şi faţă de prizonieri, iar pe de altă parte le atrăgeam atenţia să

respecte dreptul internaţional şi convenţiile semnate de România la Haga şi în alte părţi şi să-şi ia întotdeauna răspunderea acţiunilor, pentru că aşa este cavalereşte şi aşa este şi drept, deoarece numai cine este la faţa locului şi trăieşte momentul fulgerător de fugitiv al acţiunilor pe care le provoacă

războiul, poate să judece situaţia în totalitatea aspectelor ei şi să ia hotărârea.

În calitatea de conducător al Statului şi comandant de căpetenie, nu trebuia să

fiu întrebat, în această privinţă, mai ales că mă găseam la Bucureşti de multă

vreme. Aceasta nu însemnează drept că mă degajez de răspundere. Subliniez însă că am dat aprobarea pentru represalii, iar nu pentru masacre. De altfel, această măsură specială pentru Odesa se încadra într-o măsură cu caracter general de aceeaşi natură, luată pentru toată ţara la începutul războiului, într-adevăr^ în ţară se găseau o mulţime de elemente, în locurile cele mai vulnerabile militare şi economice (Valea Prahovei, Petroşani, Lupeni, Cugir, Bucureşti etc), elemente străine, duşmănoase, sau chiar româneşti, organizate de serviciile de contrainformaţii străine şi chiar dotate cu mijloacele băneşti şi explozive, cu intenţia de a comite acte de sabotaj pentru distrugerea petrolului, fabricilor şi depozitelor noastre esenţiale. Documentarea suficientă se găseşte în această privinţă la serviciul de

informaţii al Marelui Stat Major şi la serviciile noastre de siguranţă. Pentru a evita actele de sabotaj, care ar fi dat pretext Germaniei să ia singură măsuri cu mijloacele lor de S. S., dispoziţiuni de paza căilor ferate şi a petrolului, în special, m-au determinat să fac o comunicare

publică prin care avertizam toate aceste organizaţiuni de străini (unguri, greci etc.) că, în caz de se vor comite acte de sabotaj sau asasinate, voi aplica represalii. Deci, măsura luată la Odesa se încadra într-o dispoziţiune cu caracter general şi era, după cum voi arăta, autorizată de legile războiului şi de Convenţia Haga. Nu am ştiut niciodată ce s-a petrecut la Odesa, pentru că

nimeni nu m-a informat şi nu ştiu nici astăzi. Nici ministrul de război, nici Statul Major, nici serviciile de informaţii ale siguranţei, nici dl Alexianu şi nici comandantul militar local nu m-a informat. Nimeni nu va putea afirma sau cel puţin dovedi că mi s-a făcut vreo comunicare în această privinţă. În iulie sau iunie 1944 a venit la mine la preşedenţie, g-ral Pantazi şi mi-a spus: «D-le mareşal am dat dispoziţii ca să dispară cadavrele celor masacraţi la Odesa!» I-am răspuns, imediat: «Ce este asta, Pantazi? Niciodată nu mi-ai vorbit de această chestiune!», la care mi-a răspuns: «Nici eu n-am ştiut, am aflat-o acum din broşura care a apărut la Stockolm şi în care se afirmă că au fost masacraţi 27 000!» Era a doua surprindere pentru mine, pentru că nimeni nu-mi vorbise nici de această broşură până atunci. I-am răspuns totuşi imediat: «Nu se poate să fie adevărat, îţi dai d-ta seama ce înseamnează şi cât timp îţi trebuie să aduni 27 000 oameni şi câte mijloace sunt necesare să-i omori în acelaşi timp!»

Totuşi, foarte alarmat de fapt, am chemat imediat pe Dl. Alexianu şi l-am întrebat: «Ce este asta, d-le Alexianu, ce este adevărat? De ce nu m-ai informat niciodată de cele ce s-au petrecut?» Dl. Alexianu mi-a răspuns textual: «Nu este adevărat, d-le mareşal!» L-am întrebat: ffttect câţi s-au omorât exact?» Mi-a răspuns: «Maximum 600!» la care i-am ripostat: «Bine, d-le Alexianu, chiar 600, de ce nu mi-ai spus la timp?» Bineînţeles, oricare ar fi adevărul, dl. Alexianu nu poate fi făcut răspunzător, decât numai de faptul că a ţinut ascunsă chestiunea la acea epocă, deşi era numit guvernator al Transnistriei. Totuşi nu se instalase la Odesa şi nu luase în

primire regiunea de Sud, operaţiunile militare se terminaseră numai de câteva zile.

Când am fost la Moscova mi s-a prezentat şi mi s-a impus, în condiţiuni care nu sunt de demnitatea mea, a neamului românesc şi chiar ale poporului rus, să le fixez pentru istorie, să iscălesc un protocol, în care, între altele, se afirma că, la Odesa, s-au masacrat 225 000 de oameni. Dată fiind exageraţiunea, ca să nu întrebuinţeze altă expresie, am semnat, fiindcă lucrul nu avea nici o valoare, absolut niciuna, deoarece, la intrarea noastră în Odesa, în baza recensământului făcut şi care există, nu se mai găseau decât 300 000

de oameni, ceea ce înseamnă că totalitatea populaţiei din Odesa fusese masacrată în câteva ceasuri, ceea ce nu era exact şi nici nu era posibil. Nu a existat de când este omenirea posibilitatea să strângi 200 000 oameni, în acelaşi loc şi mai ales să-i omori. Pentru aceasta ar trebui un câmp imens, mijloace de distrugere nenumărate şi zile fără sfârşit. Pentru ca să se vadă, prin

comparaţie, valoarea afirmaţiei, subliniez că mai puţin de 200 000 de oameni, la intrarea noastră în război, erau înşiraţi pe un front care se întindea din Carpaţii Bucovinei până la Marea Neagră. Un alt fapt care dovedeşte inexactitatea acuzării este şi acela că, câteva luni mai târziu, un alt protocol, în care se afirma, printre altele, de data aceasta că, la Odesa, au fost masacraţi 100 000. L-am semnat şi pe acesta, atrăgându-le atenţia că o fac pentru că mi se impune. Prin urmare, broşura de la Stockolm vorbea de 27 000 de oameni, primul protocol de 225 000 oameni şi al doilea de 100 000 oameni. Care este adevărul în această privinţă nu-l cunosc nici astăzi şi poate că nu se va cunoaşte niciodată în mod strict. Dacă subliniez faptul, o fac pentru istorie, pentru că am datoria să apăr neamul românesc de o faptă care apasă foarte greu pe conştiinţa lui de-a pururi. Realitatea însă, care se va dovedi în documentele existente şi în afirmările pe care le vor face chiar ruşii, este că

soldatul şi ofiţerul român, afară de rare excepţii inerente războiului şi întâlnite la toate armatele, absolut la toate, în toate timpurile, soldatul şi

ofiţerul român s-au purtat cu o omenie demnă de admirat şi care îi face cinste. La toate inspecţiile mele pe front, prima mea grijă era să întreb, toate comandamentele şi toţi şefii de autorităţi (în Transnistria), cum se poartă soldaţii şi ofiţerii cu populaţia. Din ordinul meu, toate comandamentele pe unde treceam, făceau cantine pentru copiii săraci, făceau troiţe, reparau biserici, botezau copiii şi ajutau cu alimente pe cei lipsiţi. Populaţia rusă era fericită când împrejurările făceau ca zona lor să fie în sarcina română, iar soldaţii ruşi căutau sectoarele româneşti pentru ca să se predea. În Transnistria am dat ordin d-lui Alexianu să dea populaţiei la colhozuri, drept plată a muncii lor, cantităţi de alimente şi de bani, mai mare decât primeau sub administraţia rusă. Când am fost pentru prima oară la Odesa, în primăvara anului 1942, am convocat pe toţi şefii de autorităţi ruşi, de la rectorul de universitate şi până la şefii celorlalte instituţii mai mici şi în prezenţa dl. Alexianu şi a generalilor germani aflaţi la Odesa, cu diferite însărcinări oficiale, le-am declarat următoarele: «Nu am venit aici în cuceritori, nu ne amestecăm în ideologiile dvs. politice şi sociale; sunteţi liberi să vă închinaţi la orice zeu vreţi; vă dăm posibilitatea să vă câştigaţi existenţa ca şi înainte şi, dacă se poate; chiar mai bine; nu vă cerem servicii de nici un fel pentru noi, pentru că nu vrem să vă expunem la represalii mai târziu; vă cerem servicii numai pentru populaţia dvs. Viaţa şi libertăţile dvs vă sunt asigurate, garant pentru aceasta sunt eu; vă cerem numai un singur lucru: să nu faceţi acţiuni în contra noastră.»

Aceste declaraţii au fost desigur imediat publicate şi trebuie să se găsească în documentarea Transnistriei. Cu aceeaşi ocazie le-am cerut să-mi arate toate nemulţumirile şi doleanţele lor. Dacă nu mă înşel, rectorul universităţii a luat cuvântul şi mi-a spus că sunt foarte mulţumiţi.

Administraţia şi soldaţii se poartă foarte bine. Cum am fost de mai multe ori la Odesa şi în Transnistria, cu care ocazii vizitam întotdeauna cantinele copiilor şi ale săracilor, spitalele, instituţii care din ordinul meu toate se reparaseră şi se puseseră în condiţii perfecte, profitam de ocazie să vorbesc cu populaţia. De multe ori fără prezenţa d-lui Alexianu şi a jandarmilor români şi o rugam să-mi spuie, fără teamă de consecinţe, toate păsurile şi eventual toate plângerile ce au deficuâ. Niciodată nu mi s-a spus nimic. Din

manifestările muiţimii, care se aduna întotdeauna în grupuri foarte mari, eram îndreptăţit să trag concluzia că

această populaţie era foarte mulţumită.

Bineînţeles că au fost şi abuzuri şi greşeli, dar au fost şi prefecţi care au fost admirabili ca suflet şi cinste şi cu dorinţa de a servi populaţia şi de a mă

mulţumi. Citez pe prefecţii din Nord, care pot servi de model în orice timpuri şi în orice ţară. Pentru a termina şi a răspunde la întrebarea care mi s-a pus în privinţa persoanelor care poartă răspunderea celor ce s-au petrecut la Odesa, declar următoarele:

Este o triplă răspundere. O răspundere de fond, o'răspundere formală şi o răspundere superioară. Răspunderea de fond o au aceia care au provocat războiul şi care au întrebuinţat în război mijloace şi acţiuni neîngăduite de legile războiului (partizani, înarmarea populaţiei civile, maşini infernale).

Conferinţa de la Haga autoriză statele beligerante, în astfel de cazuri, să aplice represalii. De altfel, cutumele războiului au stabilit în toate timpurile necesitatea represaliilor în astfel de cazuri, pentru că numai aşa se poate pune capăt acţiunilor de război incorecte şi neloiale, care provoacă pierderea unor vieţi puse în imposibilitate de a se apăra cavalereşte.

Responsabilitatea formală o are comandamentul local în cazul în care a depăşit limita umană în aplicarea acestor represalii. Găsesc necesar să arăt că

lupta de la Odesa ne-a costat peste 47 000 de oameni. Această luptă a durat aproape 2 luni. Cauza pierderilor numeroase şi a duratei operaţiunilor se datoreşte mai mult faptului că populaţia civilă din Odesa, conform ordinelor

categorice primite de a se înarma, lupta şi a continua lupta ca partizani, după

retragerea armatelor regulate ruse (ceea ce este contrar legilor războiului), a dat posibilitatea armatelor ruse regulate, care apărau Odesa, să-şi completeze zilnic efectivele, pe când noi le vedeam scăzând impresionabil zilnic.

Răspunderea superioară o am eu, care am dat aprobarea care mi s-a cerut, deşi conform legilor ţării nu trebuia să mi se ceară. O am eu fiindcă, conform tradiţiei şi a regulilor legalizate, în toate timpurile trecute, comandantul a avut întotdeauna gloria reuşirii unei acţiuni, chiar când meritele au fost ale altora, dar a avut în acelaşi timp şi toată răspunderea nereuşitei unei acţiuni sau executării unei acţiuni regulate, chiar când toată

vina este a altora.

Nu cer nici o favoare. Nu am cerut niciodată şi nu am consimţit să mi se facă ceva, pentru a nu lovi în interesele altora, nu cer să nu fiu judecat, cer însă ca atunci când se judecă acţiunea mea şi a comadamentelor române sub acest raport, să se judece şi adversarii noştri. S-au făcut masacre la Odesa, dar s-au făcut masacre şi în ţară. Zeci de mii de oameni, femei, bătrâni şi copii, fiinţe nevinovate, au fost masacrate în oraşe şi sate; au fost femei şi copii mitraliaţi la munca câmpului. O documentare completă se găseşte în această

privinţă la Marele Stat Major şi la Cabinetul militar. Bombe omorâtoare au căzut în cartiere de muncitori, în centrele de oraşe (Bucureşti, Piteşti, Ploieşti, Caracal, Turnu-Severin, Orşova, Timişoara, Arad, Simeria, Braşov, Constanţa, Galaţi, Iaşi, Piatra-Neamţ, Buzău) şi în numeroase alte oraşe. O bombă a explodat chiar în camera de lângă biroul meu în care dormeam la preşidenţie.

Contrar legilor şi angajamentelor internaţionale s-au bombardat centre fără nici o importanţă militară şi numeroase spitale, care aveau vizibil marcat pe acoperiş semnul crucii roşii.

Nu era nici o justificare de represalii, fiindcă România n-a participat cu aviaţia ei la nici un bombardament al oraşelor engleze, americane şi ruse.

Desigur dl. Stalin, Roosevelt, Churchill, din al căror ordin sau aprobare s-au executat bombardamentele, nu pot fi consideraţi vinovaţi de excesele comise de aviatorii respectivi. Nu pot fi consideraţi vinovaţi, fiindcă războiul nu cunoaşte nici o lege mai puternică, decât aceea care impune şefilor responsabili de a-l câştiga, oricare ar fi mijloacele puse în acţiune".

Atât acuzatorii publici cât şi preşedintele completului de judecată au perseverat în a nu administra niciuna din probele, constând în documente, la care a făcut referire Mareşalul Ion Antonescu în declaraţiile sale. Era deosebit de utilă pentru cei care ar fi dorit să stabilească adevărul documentaţia guvernatorului Transnistriei şi în special cea referitoare la recensământul populaţiei din Odesa imediat după instalarea autorităţilor române. Dar, chiar şi în aceste condiţii, demonstraţia argumentată făcută de Mareşal este deosebit de convingătoare în ce priveşte nevinovăţia sa. Pe de altă parte, argumentelor prezentate de Mareşalul Ion Antonescu, sentinţa de condamnare nu a dat nici un răspuns, iar motivarea hotărârii constă în simple afirmaţii. O apărare care nu poate fi combătută cu probe, duce inevitabil la declararea nevinovăţiei celui acuzat. Acest lucru este însă valabil în faţa organelor judiciare autentice, nu şi în faţa unor instanţe revoluţionare, populare, gen Tribunalul Poporului care, în realitate, a fost o anexă a guvernului „de concentrare democrată", anexă

constituită nu pentru a judeca, ci pentru a condamna toate persoanele menţionate de Consiliul de Miniştri.

Ar mai fi de discutat, în cadrul acestui capitol, problema aşa ziselor rele tratamente, ori a tratamentelor inumane aplicate prizonierilor de război.

Problema este, însă, atât de vag şi în termeni generali tratată, încât nu reclamă

nici un fel de contra probă. De altfel, acuzatorul public nu a fost în măsură să-i pună Mareşalului o întrebare referitoare la prizonieri. Acesta nu a constituit un impediment pentru tribunalul poporului de a reţine şi această infracţiune şi să

aplice o pedeapsă de 20 ani temniţă grea, infracţiune „demonstrată" printr-o singură frază în care se arată că„…Numitul acuzat a favorizat pe acei însărcinaţi cu supravegherea lor de a fi supuşi la un tratament inuman, aceşti prizonieri fiind supuşi la munci grele, în cele mai rele condiţiuni de hrană, echipament şi cazarmament…" şi că acest lucru ar rezulta „din actele de instrucţie"…Este un „model" de hotărâre judecătorească nemotivată. Cine nu a văzut această hotărâre poate fi tentat să creadă că ea nu există. Ea constituie însă şi o „inovaţie" în ştiinţa dreptului, în sensul că, „favorizând" pe paznicii prizonierilor, a devenit autor al aplicării de rele tratamente. Nici o probă care să

susţină această acuzaţie.

Unele probe există, totuşi, la dosarul cauzei, dar, după cum vom vedea, ele nu numai că nu confirmă această acuzaţie, dar o infirmă categoric. Astfel: Colonel R. Davidescu, fostul şef al Cabinetului Militar al Consiliului de Miniştri, fiind audiat ca martor, după ce relatează că, în calitatea respectivă a participat la toate şedinţele guvernului, că îl însoţea pe Mareşal în toate inspecţiile, că nota ordinele pe care le dădea şi lua măsuri de transmitere mai departre, a declarat: „Ştiu că, de la începutul guvernării, chiar şi mai

înainte pe când Ion Antonescu era şef al Marelui Stat Major şi Ministru de Război, acesta a dat ordin să se păstreze legalitatea şi umanitatea. Ştiu că, la începutul războiului, acuzatul Ion Antonescu a dat ordin Statului Major, ordine ca armata să respecte legile internaţionale şi să se poarte uman şi drept cu prizonierii şi populaţia; lua măsuri aspre pentru aceasta.

De asemeni, am primit ordin să se trimită ofiţeri controlori pentru a inspecta starea prizonierilor în lagăre şi la munca câmpului şi s-au luat măsuri contra celor vinovaţi de abateri.

A vizitat personal lagărul de la Caracal, vorbind cu prizonierii şi cu deţinuţii".1 în continuare martorul relatează cazuri în care Mareşalul a aplicat amenzi mari unor întreprinderi beneficiare, care nu dădeau hrană

corespunzătoare prizonierilor pe care îi foloseau la muncă. Mai arată că

prizonierii, originari din Transnistria, nu au fost ţinuţi în lagăre, ci au fost lăsaţi la domiciliile lor. De asemenea, a dat dispoziţii ca ordinele lui să nu fie executate dacă nu sunt scrise.

Un alt martor, generalul Minai Racoviţa, a declarat între altele: „La începutul războiului am primit ordine scrise de la generalul Antonescu, că

armata nu face război cu populaţia civilă, să fie bine tratată. De asemenea şi prizonierii. Ordinul s-a repetat de mai multe ori „.

Martorul Ovidiu Vlădescu a declarat că Ion Antonescu a dat dispoziţie ca numele său să nu fie întrebuinţat în nici o împrejurare şi a se face trafic de influenţă. A dat instrucţiuni scrise ca subalternii să nu execute ordine, chiar scrise, dacă sunt contrare legii şi să se atragă atenţia, chiar lui, dacă dă

ordine ilegale. A luat măsuri contra celor care făceau abuzuri, până la destituire.

Este concludentă declaraţia dată de generalul Pantazi Constantin, cu privire la prizonieri: „Hrana şi echipamentul cerut de Marele Stat Major au fost date de mine2. Aveam controlul lagărelor în privinţa hranei. Din 1942 am alcătuit contractele de muncă agricolă tip – proprietarul obligat a plăti hrana, 65 lei pe zi; ziua de muncă 175 lei, din care jumătate, Oare Stalin a vizitat vreun lagăr de prizonieri români din Siberia sau din alte locuri?) (n.a.).

Era ministru de război (n.a.).

Dreptul prizonierului, iar jumătate lagărului, pentru echiparea prizonierilor, întreţinerea cu hrană şi tutun pe tot timpul anului cât nu muncesc. Din zi muncă plată (sic) alocaţia de hrană a fost aceea a soldatului român, ea a urmat fluctuaţiile crescânde ale alocaţiei trupei româneşti, exact în aceleaşi condiţiuni".

În problema prizonierilor ar mai trebui menţionate precizările făcute de însuşi Mareşalul Ion Antonescu în memoriul adresat instanţei, în sensul că

lagărele de prizoneri au fost vizitate de mai multe ori de mitropoliţi, în frunte cu mitropolitul Bălan, de Nunţiul Papal, de şeful Crucii Roşii Internaţionale. Toţi i-au declarat că le-au găsit foarte bine. De altfel, precizează Mareşalul, a vizitat, personal, lagărele de la Calafat, Corbeni, Timiş, Vlădeni, Băneasa, Stoeneşti şi altele şi a găsit cu totul altă situaţie decât aceea arătată în actul de acuzare.

Înainte de a încheia aceste capitol, al războiului, să vedem ce credinţă l-a animat pe Mareşal, în această acţiune. Astfel, în Consiliul Economic din 6

februarie 1941, deci înainte de intrarea României în război, spunea:

/„Germanii, probabil, că vor reuşi să rezolve problema aceasta permanentă, care este ameninţarea bolşevică rusească. Va tranşa poate această

chestiune. Odată tranşată această problemă, Germania este invincibilă. De aceea avem nevoie să fim pe această linie, să facem totul ca să ne salvăm Statul. Dacă va fi învinsă Germania, credinţa mea este că anarhia va triumfa.

Nu va triumfa Anglia „.

Acum lucrurile pot fi judecate în cunoştinţă de cauză. Pentru România, însă, mi se pare clar că previziunile Mareşalului s-au adeverit, cu singura eventuală corectură, în sensul că, în loc de anarhie putem întrebuinţa alţi termeni – subjugarea ţării, totalitarism, dictatură bolşevică. Pentru evitarea unui asemenea deznodământ a luptat şi şi-a jertfit viaţa Mareşalul Ion Antonescu. În faţa poporului român el nu poate fi decât un erou, un martir.

Este locul, de asemenea, ca, înainte de a încheia acest capitol, să ofer cititorilor noi dovezi care atestă faptul că alianţa cu Germania nu l-a împiedicat pe Mareşalul Ion Antonescu să protejeze opoziţia politică din ţară, să o sprijine în demersurile pe care aceasta le făcea în mod clandestin pentru obţinerea ajutorului ţărilor aliate antifasciste, având ca scop ieşirea onorabilă din război a României. Mai mult, pe lângă faptul că mareşalul a refuzat solicitarea lui Adolf Hitler de a-i aresta pe conducătorii PNŢ şi PNL, şeful statului i-a apărat atunci când germanii au descoperit legăturile lor cu Londra şi Cairo.

În cadrul amplului interogatoriu la care a fost supus la anchetă, Eugen Cristescu, fost şef al Serviciului Secret de Informaţii, a răspuns şi la următoarea întrebare: „Ce rol aveaţi în legăturile ce le avea Antonescu cu partidele de opoziţie?” Voi reda numai fragmente din lungul răspuns la această

întrebare, care mi se par mai semnificative: „De la o bucată de vreme, dl. Maniu a început să trimită, prin intermediul meu, unele informaţiuni mai importante, pe care le avea din străinătate şi care priveau diferite probleme de stat. Dl.

Maniu chema la d-sa pe Maiorul Magistrat Iuliu Goruneanu, Consilier la Curtea de Apel din Timişoara, de unde îl cunoştea şi care era mobilizat la mine la serviciu. Ii dicta acestuia comunicarea, acesta mi-o aducea mie şi eu o comunicam personal direct Mareşalului Antonescu.

Pe această cale, la un moment dat, dl. Mareşal Antonescu mi-a ordonat să transmit d-lui Maniu că d-sa este ferm hotărât să cedeze locul d-lui Maniu, dacă d-sa garantează că poate să asigure o situaţie mai bună pentru ţara noastră. Am făcut această comunicare lui Maior Goruneanu, chiar în termenii fixaţi de dl. Mareşal Antonescu şi care îmi corectase personal comunicarea, astfel ca să fie cât mai precisă şi cât mai categorică.

Dl. Maniu nu mi-a dat răspuns imediat, ci a amânat câteva zile şi apoi a chemat pe Maiorul Goruneanu, căruia i-a dictat răspunsul.

Acest răspuns era redactat în termeni echivoci, astfel ca să nu rezulte direct nici o acceptare a propunerii D-lui Mareşal Antonescu, dar nici un răspuns formal.” „Legăturile cu dl. Maniu au continuat pe chestiunea tratativelor de armistiţiu. Erau două linii telegrafice pe care se lucra prin cifrul Chastlain şi Cristal, care fuseseră rezervate de către noi în cercetarea de la Jandarmerie şi nedescoperite germanilor, cum şi prin aparatul lui Chastlain, iar a doua

linie prin cifrul pe care dl. Maniu îl avea cu Cairo şi prin aparatul de care d-sa dispunea şi despre care am vorbit în afacerea Turcanu.

Au venit pe această cale condiţiunile de armistiţiu comunicate de Prinţul Barbu Ştirbey de la Cairo. Le-am adus la cunoştinţa d-lui Mareşal Antonescu, care mi-a ordonat să le prezint şi d-lui Maniu, ca să se pronunţe în special asupra problemei cedării teritoriului Basarabiei şi Bucovinei. Prezentând aceste condiţii d-lui Maniu la întrunirile conspirative care aveau loc cu d-sa, i-am

cerut să se pronunţe asupra lor, dacă pot fi acceptate sau nu, indicându-i că, dacă pentru Mareşalul Antonescu, condiţia colaborării militare mai departe cu armata rusă împotriva Germaniei este desigur destul de delicată, d-sa om politic trebuie să se pronunţe în special asupra Condiţiei de cesiuni teritoriale.

Dl. Maniu mi-a spus că atât d-sa, cât şi dl. Dinu Brătianu sunt împotriva cedării de teritorii şi că el a făcut istoria în această ţară şi pe care acum la bătrâneţe nu o poate umbri." „Ştiam că dl. Maniu dispune de două aparate telegrafice de care aflasem pe cale informativă că unul se găseşte instalat în Palatul Barbu Ştirbey. Prin aceste aparate mergeau o bună parte din mesagiile şi ale Mareşalului Antonescu şi ale lui Maniu la Cairo şi de acolo se primeau o serie de mesagii pentru Maniu şi Mareşalul Antonescu.

La un moment dat, germanii, prin aparatura lor tehnică de gonio-metrie, au stabilit existenţa unui aparat telegrafic care lucra în fiecare dimineaţă la ora 7 la Cairo; că acest aparat s-ar afla instalat în parcela dintre strada Luterană, Calea Victoriei şi Ministerul Finanfefor. Cum germanii lucrau în aceste chestiuni împreună cu ofiţerul şef al Radio-transmisiunilor de la Serviciul meu, eram ţinut la curent cu toată această operaţiune. La un moment dat germanii au ajuns cu cercetările care îi puneau în măsură să afirme că aparatul reperat de ei de mai multă vreme s-ar găsi instalat în casa Prinţului

Barbu Ştirbey şi cereau pentru a doua zi dimineaţa, după ultima verificare, care urma să se facă

în timpul transmisiunei, între orele 7-8 dimineaţa, o descindere la palatul Ştirbey. Deoarece descinderea urma să se facă de către ofiţeri magistraţi de la serviciul meu, la care trebuia să asiste şi germanii pentru că aşa se lucrase în toate celelalte cazuri, iar baza tehnică şi informativă aparţinea germanilor, am fost informat de către ofiţerul şef al transmisiunilor serviciului despre această

descoperire, care mi-a cerut autorizaţia şi echipa de magistraţi pentru descinderea, a doua zi, în casa Ştirbey. Am indicat ofiţerului să nu comunice germanilor că mi-a raportat acest lucru, ci să stăruie să se continue verificările şi previziunile, pentru că o percheziţiune în palatul Ştirbey, personalitate de seamă în ţara românească şi fost Preşedinte de Consiliu, dacă ar fi dat greş şi ar fi avut rezultat negativ, ar fi ieşit un enorm scandal, ceea ce nu era de dorit şi i-am indicat să continue verificările.

Am alergat imediat la dl. Mareşal Antonescu căruia i-am raportat chestiunea, ceea ce a produs şi asupra sa o foarte mare impresie şi enervare, mai ales că i-am afirmat că ştiu în mod pozitiv că acel aparat este al d-lui Maniu, prin care se face legătura cu Cairo şi că trebuie salvată situaţiunea de o manieră oarecare.

Dl. Mareşal Antonescu a avut din nou izbucniri asupra lipsei de prevedere a d-luiManiu şi cum situaţiunea era extrem de delicată, că puteam presupune că germanii au făcut în timpul verificărilor tehnice şi supravegheri

asupra Palatului Ştirbey, unde puteau constata vizite zilnice ale lui Maniu sau a unor intimi ai săi, trebuia să găsesc şi mai mult să înlesnesc o soluţiune pentru ca să ieşim din acest grav impas. Faptul că Barbu Ştirbey se găsea la Cairo, unde ducea tratative de armistiţiu, faptul că presa engleză dintru început a lăsat să se facă o scurgere de informaţiuni publice pe această temă şi faptul că aparatul de telegrafie se găsea în însuşi Palatul

Ştirbey, dădea germanilor o extraordinară armă ca să reacţioneze violent împotriva noastră.

Dm înlesnit situaţiunea d'lui Mareşal Antonescu propunându-i că nu este altă soluţie decât să avizez pe dl. Maniu ca, chiar în cursul nopţii, aparatul şi radiotelegrafistul să fie ridicaţi din casa Ştirbey, transportaţi în altă parte, pentru ca, chiar dacă germanii vor pretinde neapărat descinderea la Barbu Ştirbey, aparatul şi radiotelegrafistul să nu poată fi găsiţi acolo. Dl. Mareşal Antonescu a admis propunerea mea şi m-a autorizat să iau contact cu dl.

Maniu. Am luat contact într-adevăr în cursul nopţii şi am spus d-lui Maniu cercetările ce s-au Jacut şi rezultatul la care s-a ajuns, rugându-l ca, chiar atunci noaptea, dacă aparatul se găseşte în palatul Ştirbey sau în oricare locuinţă din parcela de case indicate de germani să fie imediat mutat, radiotelegrafistul ascuns, iar aparatul acesta cu aceeaşi oră de lucru şi cu aceeaşi lungime de undă cunoscută de germani, să nu mai funcţioneze niciodată.

Deoarece îl avizasem în prealabil pe Chastlain despre această

descoperire, el văzuse situaţia foarte grav şi se aştepta ca germanii, care în mai multe rânduri ceruse ca echipa să fie transportată în Germania pentru cercetări, la care eu mă opusesem categoric, să ceară de această dată în mod cominatoriu transportarea echipei în Germania, pe baza descoperirii ce avea să

se facă la Prinţul Ştirbey şi a legăturilor cu Cairo, de unde venise şi Chastlain.

Cu această ocaziune, Chastlain mi-a indicat că într-adevăr acesta este un aparat şi un telegrafist pe care el l-a trimis lui Maniu din Cairo şi că măsura mea este bine venită, paralizând suspiciunile şi constatările germane. Totodată

remarcându-i lui Chastlain cum se va putea continua de către Maniu legătura cu Cairo, acesta mi-a mărturisit că mai este un aparat şi un telegrafist pe care el l-a trimis lui Maniu şi cu care Maniu poate lucra mai departe cu Cairo.

D-l Maniu, fără a-mi confirma existenţa aparatului la Ştirbey, iar eu răspunzându-i că are al doilea aparat cu care să lucreze cu Cairo, deşi era foarte încurcat în discuţii, a luat în cursul nopţii măsuri pentru mutarea aparatului şi a telegrafistului.

A doua zi de dimineaţă la ora 7, la ora când aparatul lucra obişnuit cu Cairo, germanii aşezându-se cu aparatul de verificare pe aceeaşi lungime de undă, au constatat că telegrafistul de la Ştirbey a fost chemat de Cairo i-a răspuns de prezenţă şi i-a dat o serie de indicative din care rezulta că

conversaţia a fost amânată pe altă dată. Această operaţiune o făcea telegrafistul, însă el nu se mai afla acum în casa Ştirbey, ci în alt loc, de unde făcuse numai legătura şi nu mai continuase convorbirea.

Verificările făcute câteva zile în şir de către germani, pe lungimea de undă

şi la ora indicată, au constatat că numai Cairo cheamă continuu pe cel de la Bucureşti, dar Bucureştiul nu mai răspunde. Prin urmare, măsura ce o cerusem d-luiManiu se executase, însă numai în parte, după cum vom vedea mai târziu. Nu a întârziat şi ofiţerul de legătură de la Radiotransimiune mi-a comunicat că aparatul de la Ştirbey nu mai lucrează, deşi Cairo îl cheamă

încontinuu, iar germanii au stabilit prin măsurători tehnice că aparatul, chiar în dimineaţa când avusese ultima convorbire, nu se mai găsea în casa Ştirbey.

Însă, germanii nu s-au lăsat şi imprudenţa d-luiManiu le-a venit în ajutor pentru o nouă descoperire a aparatului. După o bucată de vreme, Turcanu a început să lucreze din nou cu Cairo şi ce este mai grav, la aceeaşi oră, 7

dimineaţa şi pe aceeaşi lungime de undă. După două luni au stabilit casa în care se afla în parcul de case în dosul străzii Măria Rosetti şi au avizat pe ofiţerul meu de transmisiuni să vină a doua zi dimineaţa la ora 6 într-un anumit punct stabilit, împreună cu echipa tehnică română cum şi cu magistratul militar pentru o eventuală descindere, deoarece au descoperit un alt aparat, despre care nu ştiau încă în ce direcţie lucrează şi că poate să fie vorba de un aparat polonez sau sovietic, din care se mai descoperise în acea vreme.

Deoarece ştiam aranjamentul pe care îl făcusem cu dl. Maniu că aparatul să nu mai lucreze, pentru că poate fi prins de germani şi contam în respectarea acestui angajament, mi-am închipuit că nici nu mai poate fi vorba de vreunul din aparatele lui Maniu sau de radio-telegrafiştii săi. Echipa română a fost întâlnită de germani în punctul fixat, luată de acolo şi dusă pe mai multe străzi şi oprită în faţa unei case, unde germanii au spus: «Aici este aparatul.»

S-au făcut operaţiile tehnice necesare, din care Turcanu care era chiar în curs de lucru, a simţit că este filat, deoarece i se întrerupea şi revenea curentul electric, operaţie prin care se stabileşte dacă într-adevăr aparatul se găseşte în casa indicată. Telegrafistul a demontat imediat aparatul şi l-a ascuns în pod împreună cu cifrele. A urmat descinderea, a fost găsit aparatul în pod şi a fost arestat Turcanu şi adus la secţia juridică a Serviciului. Fiind avizat imediat de ofiţerul de transmisiuni, am dat ordin la secţia juridică că nu se face absolut nici o cercetare până nu voi cerceta eu personal chestiunea. Am luat pe Turcanu din strada Plevnei, unde era închisoarea serviciului şi l-am transportat în strada Sf Ioan Nou, unde erau birourile secţiei juridice a Serviciului. L-am cercetat personal şi, auzind cine sunt, mi-a făcut imediat mărturisiri complete, spunându-mi că este acelaşi aparat cu care a lucrat în casa Ştirbey şi că este

aparatul prin care atât Maniu cât şi unele mesagii ale guvernului fusese transmise la Cairo. De asemenea mai mi-a indicat că, prin acest aparat, au fost transmise şi primite peste 700 de mesagii, care însă erau prinse între timp de germani şi le aveau notate pe toate. Am alergat la Mareşalul Antonescu comunicându-i situaţia. A avut din nou ieşiri contra d-lui Maniu şi a faptului că d-sa nu a ascultat sfatul ce i-am dat, să nu mai lucreze la acest aparat niciodată, ci dimpotrivă lucrase în continuare la aceeaşi oră şi pe aceeaşi lungime de undă.

Situaţia de această dată în raport cu germanii devenea şi mai gravă, mai ales că germanii ştiau că este acelaşi aparat care a fost la Ştirbey, acelaşi telegrafist şi cereau cifrul.

După îndelungate dezbateri cu Mareşalul Antonescu d-sa a chemat pe Mihai Antonescu şi i-a arătat descoperirea făcută şi situaţia gravă la care ne expunem faţă de germani, totuşi am spus d-lui Mareşal Antonescu că nu există

altă soluţie decât să fac cercetările personal şi să aranjez lucrurile de aşa manieră ca germanii să nu afle şi mai ales să nu aibe dovezi, deşi aveau suspiciuni că nu este acelaşi aparat care a fost stabilit la Ştirbey, că nu a avut nici o legătură cu Maniu, ci a avut o legătură conspirativă în Bucureşti pentru informaţii de spionaj, iar că radiotelegrafistul nu cunoaşte identitatea acelei persoane cu care se întâlnea în faţa Ministerului de Externe şi de la care primea şi căruia îi dădea mesagiile primite de la Cairo, adică în total să nu stabilească germanii că acesta era un aparat prin care se făceau legături politice, ci numai legături de spionaj. Şi în plus, ceea ce era mai important să

fac aşa ca germanii să nu intre în posesia cifrului cu care lucrase Turcanu, pentru că altfel ar fi putut descifra textul mesagiilor transmise şi primite de

la Cairo, în care se găsea şi mesa-giul Mareşalului Antonescu către Generalul Wielson.

Am făcut o şcoală întreagă personal cu Turcanu şi cu colonelul Radu Ionescu, pe care i-am învăţat cum să facă instrucţia acestei afaceri chiar în faţa germanilor. L-am învăţat pe Turcanu cum să dea răspunsurile şi să nu iasă din cadrul lor, orice ar vrea să facă germanii contra lor, care nu puteau decât doar să-l ameninţe. Am aranjat cu Turcanu ca să dea unul din cele trei cifruri pe care le avea şi cu care nu se lucrase absolut deloc, astfel că germanii nu puteau descifra mesagii. Ca acest cifru să fie ascuns în casa în care a fost găsit Turcanu, ca Turcanu să se lase bătut de colonelul Radu Ionescu şi în genere un teatru întreg, după care Turcanu trebuie să indice locul în care se găsea ascuns cifrul Toate s-au petrecut după acest program. Germanii au fost încântaţi că au intrat în posesia cifrului; l-au trimis la Berlin. Berlinul a făcut nesfârşite încercări de descifrare, nu a putut descifra mesagiile şi într-un târziu au restituit cifrul la Bucureşti, când afacerea îşi pierduse din valoarea ei.” „în

ultima întrevedere pe care am avut-o cu dl. Maniu, cu câteva zile înainte de armistiţiu, d-sa mi-a spus că atât d-sa cât şi Dinu Brătianu, cu care s-a înţeles, sunt de părere ca Mareşalul Antonescu să fie acela care să încheie armistiţiul, iar ei cu toţi prietenii lor politici vor sta în jurul Mareşalului şi-l vor ajuta la această chestiune. De asemenea dl. Maniu mai spunea că armistiţiul fiind un act de ordin militar, trebuie încheiat de acela care a făcut războiul; că

armistiţiul, fiind un act prin excelenţă rapid, putea fi făcut mai bine ca oricine de către Mareşalul Antonescu, care deţine puterile şi armata în mâinile lui, caprin acest fapt cât şi prin trecerea pe care o avea la Hitler, Mareşalul Antonescu poate paraliza o eventuală acţiune germană în cazul armistiţiului şi m-a rugat chiar personal să stărui la dl. Mareşal Antonescu să facă el armistiţiul, căci ei îi vor da tot concursul.

Am adus toate acestea la cunoştinţa d-lui Mareşal Antonescu.

Mai menţionez că într-una din ultimele întrevederi cu dl. Maniu, d-sa mi-a comunicat că, după rapoartele lui Ştirbey, rezultă că Uniunea Sovietică a acceptat două ameliorări asupra condiţiilor de armistiţiu şi anume: că dacă

armata noastră nu vrea să întoarcă armele contra Germaniei şi să lupte mai departe, ruşii se vor mărgini să o dezarmeze şi al doilea că se va fixa în interiorul ţării o zonă neutră pe care trupele ruseşti nu vor intra. „ (Extrase din declaraţia lui Eugen Cristescu la anchetă, declaraţie aflată în Dosarul F. R

40010 voi. 10, filele l-31, din arhiva Securităţii.) 228 10AN DAN

*

Din relatările făcute de şeful SSI la anchetă se pot trage importante concluzii cu privire la guvernarea mareşalului Antonescu, uşor de sezizat de cititori, motiv pentru care mă rezum la două idei esenţiale, confirmate de numeroase alte documente oficiale.

În primul rând se confirmă aprecierea acelor cercetători care consideră

guvernarea mareşalului drept un regim de autoritate, absolut necesar în timp ce ţara se afla în război şi nu o dictatură militaro-fascistă, cum a fost etichetată

de istoriografia bolşevică.

În al doilea rând se confirmă, încă o dată, că pretextul invocat pentru arestarea mareşalului Antonescu – refuzul de a încheia armistiţiul – este fals, fiind menit a contesta actul de trădare naţională comis de camarila

casei regale, cu sprijinul regelui, în înţelegere cu principalul inamic al României, la acel moment.

CHESTIUNI CREŞTINE PRIVITOARE LA EVREI.

Este adevărat, cea mai mare nedreptate care i s-a făcut Mareşalului Ion Antonescu a constat în învinuirea că ar fi trădat interesele naţionale şi ale poporului român. Afirm însă că o nedreptate tot atât de mare i s-a făcut şi

atunci când a fost învinuit de antisemitism, de reprimarea unor oameni pentru motive rasiale ori politice.

Nu este treaba mea şi nici nu am de gând să lămuresc când şi de ce a apărut antisemitismul şi de ce nu se vorbeşte de sentimente de ură faţă de alte naţionalităţi, nici chiar atunci când grupuri mari de oameni, alţii decât evreii, au fost exterminate. Un lucru este cert şi anume că, în perioada de guvernare a Mareşalului Ion Antonescu, Europa era bântuită de un antisemitism feroce, care, în ţările de sub influenţa germană, s-a materializat în deportări masive în lagăre de muncă şi de exterminare. România, condusă de Ion Antonescu, a fost unul din aliaţii europeni, importanţi ai Germaniei. Cu toate acestea, din teritoriile aflate sub jurisdicţie românească, nu a fost trimis nici un evreu în lagărele naziste. Este un lucru arhicunoscut că ţara noastră a constituit un loc de refugiu pentru evreii din ţările vecine, în special pentru cei din Polonia şi din teritoriile româneşti ocupate de Ungaria. Emigranţii constituie o adevărată şi complexă problemă, în toate timpurile. Să încercăm să ne imaginăm ce probleme au ridicat pentru România emigranţii evrei, din ţări nu prea prietene.

România putea foarte uşor să scape de aceşti emigranţi incomozi prin predarea lor către autorităţile germane, mai ales că, nefiind cetăţeni români, ţara noastră, formal, nu avea nici o obligaţie faţă de ei. Nu s-a întâmplat aşa; dimpotrivă, emigranţii evrei, polonezi şi alţii, au fost trataţi la fel cu refugiaţii români din teritoriile pierdute, sau după cum vom vedea, chiar mai bine. De asemenea, li s-a facilitat plecarea mai departe spre S. U. A^”Mulţi evrei din întreaga lume şi mai ales urmaşii emigranţilor din acele timpuri, nu ar trebui să uite că ei există şi pentru că, în perioada de cruntă

prigoană fascistă, a existat în Europa o ţară numită România, condusă de un mare om – Mareşalul Ion Antonescu. ~

Poporul român nu a fost şi nu este antisemit sau xenofob. Pe meleagurile noastre, alături de români, au convieţuit şi convieţuiesc grupuri mari sau mai mici de alte etnii, în pace şi înţelegere, de la relaţii de prietenie adevărată până

la dragoste, care stă la baza a numeroase căsătorii mixte.

Există însă momente în istorie când interesele unui grup etnic vin în contradicţie cu interesele naţionalităţii majoritare şi în mod fatal apar tensiuni şi probleme.

Un asemenea moment istoric l-a constituit şi anul 1940, când România a fost împinsă în mod inevitabil în alianţa cu Germania fascistă. Aparent pentru evreii din România se întrevedeau vremuri grele, în aceste condiţii, nu este de mirare că mulţi evrei simpatizau şi erau dispuşi să-i ajute pe inamicii României.

Dacă avem în vedere şi înclinaţiile multor evrei spre comunism, ne dăm seama că, între ei şi conducerea statului român, nu puteau exista relaţii cordiale. Cu toate acestea, Mareşalul Ion Antonescu, deşi a fost nevoit să ia unele măsuri,

menite mai mult să-i facă inofensivi pe evrei, să-i izoleze pe cei suspecţi sau dovediţi cu activităţi, cel puţin neloiale, nu s-a gândit nici un moment la măsuri radicale, de exterminare şi nici nu a acceptat să-i predea germanilor, tocmai pentru că, fiind animat de un deosebit spirit umanitar şi de dreptate, ştia foarte bine că lăsarea evreilor pe mâna fasciştilor însemna să-i expună la mari pericole, pe care el nu le accepta. Dimpotrivă, sunt frecvente

cazurile în care, atât Mareşalul, cât şi autorităţile din subordinea sa, au luat măsuri de protejare a populaţiei evreieşti împotriva unor excese.

Îmi amintesc foarte bine că, în acela timpuri, românii se mândreau şi îl aprobau pe Mareşal, care declara că de viaţa evreilor nu se poate atinge.

Discuţii pe această temă se purtau, mai ales atunci când s-a aflat de unele atrocităţi comise împotriva evreilor aflaţi în Ardealul de Nord, cedat Ungariei.

Am trăit în preajma unor evrei, atât la Târgu Mureş, înainte de Dictatul de la Viena, cât şi la Turda, unde ne-am refugiat şi nu pot să uit respectul reciproc, care exista între părinţii mei şi familiile de evrei din apropierea noastră, că între noi copiii exista aceeaşi armonie. Eram deosebit de necăjiţi atunci când copiii evrei, cu care ne jucam, refuzau să primească de la noi o prăjitură, de teama că

erau pregătite cu untură de porc.

Vremurile de război au fost grele pentru toată lumea. Toate naţiunile şi-au dat tributul de suferinţe şi de sânge. În sfera de influenţă a Germaniei fasciste, evreii au avut de suferit mai mult, dar un lucru nu poate fi contestat şi anume, că România, deşi plasată în sfera respectivă, a constituit pentru evrei o insulă de salvare.

Am ţinut să fac această scurtă introducere, pentru că mi se pare de neînţeles, neîntemeiat şi profimd nedrept, ca Mareşalul Ion Antonescu să fie etichetat drept antisemit şi să fie condamnat la moarte pentru că i-ar fi persecutat şi exterminat pe evrei. Este dovedit că, dacă au avut loc, pe teritoriile de sub

jurisdicţie românească, acte reprobabile împotriva evreilor, ele nu au fost opera autorităţilor statului nostru şi nici a Mareşalului Ion Antonescu.

Mi-am propus de la început să redau în mod fidel conţinutul probelor aflate la dosar, pentru ca, indiferent de concluziile pe care îmi voi permite să le formulez, să ofer posibilitatea fiecărui cititor să-şi facă propriile convingeri.

Voi începe, cu relatarea modului în care Mareşalul vedea problema evreilor de la noi din ţară.

Astfel, în şedinţa Consiliului de Miniştri din 15 februarie 1941, Mareşalul Ion Antonescu arăta: „în ceea ce priveşte pe evrei, eu i-am împărţit în mai multe categorii.

Mai întâi sunt cei care se găseau în ţară în 1913, băştinaşii, pe care îi tratăm într-un anumit fel şi de care va fi vorba la urmă, după ce vom fi curăţat ţara de ceilalţi evrei.

Sunt apoi evreii veniţi în Ţara Românească în timpul războiului mondial Aici trebuie socotiţi toţi cei intraţi în Muntenia, Moldova, Transilvania şi Bucovina.

Pe urmă sunt cei care au invadat ţara după tratatul de pace din 1918, care i-a protejat şi care ne-a impus, pentru ei şi pentru minorităţile etnice de la noi, un regim de favoare.

În sfârşit, sunt cei fără patrie – haimatloşii – cei intraţi în ţară la noi cu paşapoartele Nansen, ca şi cei izgoniţi din Germania, din Austria şi din celelalte ţări, la începutul acestui război. Sub fostul regim, aceştia au invadat Ţara Românească. În drum spre Palestina şi America, ei au găsit aici Arcadia ferice şi s-au oprit la noi.

Acum trebuie să facem operaţiunea inversă şi să scoatem din ţară de la noi, în primul rând, pe cei care au venit în urmă.

Mulţi din ei s-au apucat de negoţ, mulţi au făcut speculă de devize la bursa neagră. Eu cunosc cazul unui evreu polonez, fost om de bursă la Varşovia, care, după două săptămâni după ce s-a refugiat la noi, a dat o lovitură cu schimbul unor zloţi la bursa neagră, în care a câştigat 5 milioane de lei. Lovitura a fost dată chiar cu concursul unor reprezentanţi ai autorităţilor româneşti, pentru că a găsit evreul acesta mai mulţi funcţionari pe care i-a plătit.

V Pe urmă sunt refugiaţii polonezi, pentru care noi am făcut enorma prostie să le dăm ajutoare de câte 100 lei de cap de familie şi 50 lei de copil, pe când românilor noştri, refugiaţi din ţinuturile cedate, le-am dat numai câte 50

lei de fiecare. Vedeţi cât de păcătoşi suntem. Românilor noştri refugiaţi le dăm câte 50 lei pe zi, iar jidanilor veniţi din Polonia şi polonezilor refugiaţi, le-am dat câte 100 lei de persoană şi 50 lei de copil"…

Este lesne de înţeles pentru orice om de bună credinţă, cu ce probleme demografice, grele se confrunta ţara după reducerea substanţială a teritoriului, când a trebuit să suporte un mare surplus de populaţie provenit, în primul rând, din românii refugiaţi din Ardealul de Nord, din Basarabia şi

Bucovina şi din cele două judeţe dobrogene, cedate Bulgariei şi apoi din refugiaţii evrei, polonezi şi alte naţionalităţi.

Acestea sunt cauzele care au determinat preocuparea conducerii ţării noastre pentru a găsi soluţii pentru ieşirea din impasul respectiv. In nici un caz, aceste preocupări nu au apărut ca urmare a unor sentimente antisemite ori xenofobe.

Este, dacă îmi este permis să fac această paralelă, situaţia actuală a unor ţări europene avansate, spre care migrează un mare număr de persoane nu numai din ţările fost comuniste, dar şi din ţări ale Africii şi Asiei. La ordinea zilei în Europa se află problema emigranţilor. Ea este determinată de grave probleme de ordin social a căror rezolvare este căutată cu asiduitate de guvernele ţărilor avansate. În nici un caz, nu poate fi vorba nici acum de resentimente de ordin naţional şi rasial.

Problemele mult mai complexe, din acest punct de vedere, au apărut pentru România după începerea războiului şi după eliberarea Basarabiei şi Bucovinei, când o parte din evreii din aceste provincii, cunoscuţi cu sentimente pro-comuniste, s-au refugiat odată cu retragerea trupelor sovietice, altă parte a rămas pe loc, iar o parte s-a infiltrat spre teritoriul României.

Nu trebuie să omitem nici ostilitatea manifestată de unii evrei faţă de armata română, în timpul retragerii din Basarabia şi Bucovina, în vara anului 1940, cum şi faptul că au fost şi evrei din România care s-au pus în mod efectiv în slujba U. R. S. S.

Toate acestea ne fac să înţelegem mai bine de ce a apărut în acele vremuri, în ţara noastră, o problemă a evreilor şi de ce au apărut preocupări pentru

rezolvarea ei. Vom vedea, însă, că în România nu s-a pus niciodată, la nivelul conducerii ţării, problema exterminării lor şi nici măcar problema de a fi cedată germanilor rezolvarea acestei probleme.

Este interesant de cunoscut şi opinia lui Mihai Antonescu în această

privinţă, expusă în şedinţa Consiliului de Miniştri din 8 iulie 1941: „Cu riscul de a nu fi înţeles de unii tradiţionalişti, care mai pot fi între dvs., eu sunt pentru migraţiunea forţată a întregului element evreiesc din Basarabia şi Bucovina, care trebuie azvârlit peste graniţă. De asemenea, sunt pentru migraţiunea forţată a elementului ucrainean, care nu are ce căuta aici, în momentul acesta.

Numai pe această bază putem scăpa naţiunea noastră de fenomene de infiltraţie străină şi de descompunerea care ne-a dus odată la prăbuşirea graniţelor.

Nu se poate admite ca soldaţii români să fie din nou generoşi cu toţi aceşti ticăloşi, care îi răspund la ospitalitatea şi generozitatea de wacuri a românilor cu trădam, cu infamia şi cu crimă. La acestea răspundem cu tot ce se cuvine. Chiar românii care au ajuns să fie rătăciţi şi au intrat în valul de anarhie şi de întuneric al bolşevismului, chiar şi aceştia vor fi nimiciţi fără

cruţare. Veţi fi fără milă cu ei”.

Din această expunere, care poate fi apreciată ca dură, se pot desprinde unele idei deosebit de semnificative.

Se vorbeşte de un anumit tradiţionalism la români, în sensul generozităţii şi ospitalităţii manifestate în relaţiile cu cei străini de neam.

Se vorbeşte că, la generozitatea românilor, li s-a răspuns cu trădare, infamie şi crimă.

Că în acele condiţii grele de război, ţara era îndreptăţită să-şi ia unele măsuri de apărare şi în interior.

Mai rezultă clar că nu este vorba de antisemitism, având în vedere că

frământările pentru găsirea unor soluţii de apărare în interior nu se referă

numai la evreii din Basarabia şi Bucovina, ci şi la ucrainieni şi chiar şi la românii comunişti, deci se refereau la toţi acei care simpatizând cu U. R. S. S.

şi prezentau un potenţial pericol pentru siguranţa României.

Astfel, a apărut necesitatea, impusă de război, ca evreii din Basarabia şi Bucovina să fie dislocaţi şi concentraţi în anumite locuri, pentru ca activitatea lor să poată fi supravegheată. Nu doresc să anticipez discutarea acestui subiect, dar afirm că nu a fost vorba de lagăre de concentrare, ci de un fel de libertate supravegheată. Privaţi de libertate, în adevăratul sens al cuvântului, au fost numai evreii comunişti, care au fost depuşi în lagărul de la Vapniarka.

La 22 aprilie 1944 în şedinţa Consiliului de Miniştri, Mareşalul Ion Antonescu, expunea următoarele: „Vin la chestiunea evreiască.

Comandanţii nemţi au spus că este imposibil să se permită amestecul cu evreii prin toate părţile. Desigur că este o chestiune foarte delicată. Eu le-am spus evreilor de la început: atâta vreme cât n-am ţara invadată, eu vă apăr. În ziua când ţara mea va fi invadată, eu nu mai răspund de viaţa dvs. Şi a sosit, din nenorocire acel moment. Am dorit totuşi să-i apăr, dar să-i şi folosesc.

Sunt mai multe probleme, mai multe soluţii. Îmi bat capul care din ele s-o adoptăm, căci Bacăul este un oraş evreiesc, Romanul, de asemenea. Pe cel de la Piatra Neamţ i-am dus la Buhuşi şi am făcut un centru evreiesc. La Roman şi la Bacău forfotesc în toate părţile. Şi desigur că printre aceştia sunt mulţi în serviciul inamicului şi au aparate de transmisiuni cu care informează pe englezi şi ruşi".

„Apoi, toate călăuzele care duc pe ruşi prin munţi sunt evrei din Târgu-Neamţ şi din toată regiunea. Ca să vedeţi ce păcătoasă şi cum se omoară

singură această rasă. Ne-am purtat cum ne-am purtat cu ei, le-am salvat viaţa.

Am tras în români, ca să-i salvez de la moarte, când erau legionarii şi vedeţi cu ce monedă ne plătesc.

D-ta, domnule general Vasiliu, ai să chemi pe şeful comunităţii şi să-i spui exact ceea ce am spus eu-se omoară singură această rasă „.

„Nu putem merge aşa. Ne-au rugat şi germanii şi trebuie să găsim o soluţie; care este acea soluţie? De aceea vreau să ne consfă-tuim acum, să

vedem care este soluţia cea mai umană şi cu cele mai mici consecinţe politice

pentru noi. Nu că ne bombardează, căci toţi au spus şi evreii spuneau, pe români nu-i bombardează, fiindcă s-au purtat bine cu evreii. Aţi văzut cum a fost recompensată purtarea bună cu evreii şi va mai fi.

O soluţie este să-i luăm din aceste oraşe şi să-i ducem în anumite târguri, să scoatem toţi românii de acolo şi să-i lăsăm să trăiască între ei. Noi să-i alimentăm numai. Ducem, prin serviciul de aprovizionare şi ei plătesc.

Muncesc numai între ei, fac croitorie, tâmplărie *etc.*

A doua soluţie, să-i strângem în Gheto, în fiecare oraş. Să spunem, aceasta este partea unde staţi, să nu mai ieşiţi de aici. Vă aducem mâncare aici, faceţi ce vreţi, nu vă omoram, nu vă facem nimic.

A treia soluţie, este să-i luăm de acolo şi să-i aducem către ţară. Dar este cea mai periculoasă şi mai catastrofală pentru neamul românesc. Nu pot să-i aduc. Au scăpat mulţi şi nu pot să-i aduc şi pe ceilalţi, căci am credinţă că m-ar lua lumea cu pietre.

Una din aceste soluţi trebuie aplicată „.

După cum se poate constata, căutând cea mai umană soluţie, în primăvara anului 1944, Mareşalul nu o găsise încă şi nici nu va fi găsită până

la sfârşitul guvernării. Măsurile luate, în toată perioada războiului antisovietic, s-au referit numai la măsuri cu caracter local, reclamate de

Situaţia operativă a războiului, fără a fi determinate de motive de ordin rasial.

Pe tot parcursul acestor preocupări, atunci când se luau unele măsuri cu caracter particular, a existat grija ca măsurile respective să nu-i afecteze, pe cât posibil, pe cei nevinovaţi.

La 5 septembrie 1941, la nici două luni de la începerea războiului, apăruse, deja, problema unor elemente străine, care prezentau pericol pentru spatele frontului, motiv pentru care Mareşalul în şedinţa de guvern a declarat:

…„Am să fac o operă de curăţire totală şi de evrei şi de toţi aceia care s-au strecurat la noi, fac aluzie la ucrainieni, greci, găgăuţi, evrei, care toţi, încetul cu încetul, rând pe rând, trebuie să fie evacuaţi”.

În şedinţa Consiliului de Miniştri din 9 septembrie 1941, a avut loc o discuţie foarte interesantă, din care, redau următoarele:

— Generalul N. Stoenescu – ministrul Finanţelor: „Sunt evrei care au fost deţinuţi în lagăre, fără nici o raţiune”.

— Generalul D. Popescu – ministrul Afacerilor Interne: „Nu, nu, tot Marele Cartier General a ordonat internările. Acum am format o comisie care a cercetat situaţia, a pus în libertate 502 internaţi”.

— Mareşalul Ion Antonescu: „Internările acestea ne-au folosit, pentru că

dacă n-am fi internat pe comunişti, cu cămaşă verde sau nu şi dacă n-am fi internat şi pe evrei, am fi avut foarte mult de luptat cu coloana a cincea

bolşevică, care a fost foarte bine organizată – s-a făcut dovada la noi în ţară cu miliardele de lei pe care le-au avut sovietele.

De asemenea, dacă n-ar fi fost represiunea din ianuarie, ar fi fost o nenorocire pentru ţară. Atunci noi am dezarmat pe comunişti şi pe legionari, adică acei cari erau comunişti sub cămaşă verde.

Sovietele au avut la noi foarte mulţi agenţi plătiţi. S-au găsit la Legaţia Rusească, foarte mulţi bani româneşti arşi; s-au găsit şi nearşi.

Îndată ce s-a terminat cu Legaţia Rusească, a scăzut această acţiune. Pe măsură ce se vor termina toate fondurile, nu vom mai avea acţiune comunistă

în ţară, pentru că la noi nu era nimeni comunist doctrinar; toţi erau plătiţi”.

Fondurile la care se referea Mareşalul nu s-au epuizat, însă, iar una din sursele de alimentare l-a constituit aşa numitul, Ajutor Roşu”, la care mulţi evrei, evident din cei avuţi, au cotizat tot timpul, iar după 23 august 1944, toţi cei care au dovedit că au contribuit la acel „ajutor” au fost consideraţi comunişti din ilegalitate şi s-au bucurat de aşa numita pensie F. I. A. P., cu mult mai substanţială decât oricare altă pensie de stat. Este o dovadă în plus că comuniştii de profesie au fost retribuiţi, în continuare.

Mergând cu adevărul, până la capăt, voi reda textual pct. 2 din telegrama adresată de Mareşal lui Mihai Antonescu, la data de 1 septembrie 1941:

„Am dat ordin în privinţa jidanilor – cine revine clandestin va fi împuşcat' – în privinţa celorlalţi îţi voi spune ce măsuri voi lua – sunt însă informat că şi cu evreii din Iaşi se petrece acelaşi lucru – li se dă zilnic drumul din lagăre şi apar obraznici, deci susţinuţi de cineva puternic – la ocupaţiile lor - populaţia românească murmură. Este greşit să se creadă că, cu astfel de slăbiciuni, vor subscrie la împrumut. Mijloacele tari sunt acelea care îi vor face să scoată bani, însă acele mijloace trebuie să le întrebuinţeze statul, nu comisarii, fiindcă în acest caz nemernicii aceştia au o spoială de profit – statul pierde şi jidanii domină ca întotdeauna. Le las viaţa, dar să plătească. Noi am plătit până acum, iar ei ne-au stors viaţa. Se va termina însă cu sistemul. Tâlharii nu vor putea până la sfârşit să-mi pună piedici în această privinţă, voi da totul peste cap şi pe toţi, ca să repun pe român în drepturile lui străbune şi să-l refac stăpân la el în casă „.

Aici apare ideea românizării economiei, în primul rând pentru ca toate resursele să poată fi concentrate în interesul ţării şi a folosirii evreilor în acelaşi scop. Vom vedea însă, la timpul potrivit, cum s-au aplicat aceste măsuri, cât de rasiste şi persecutive au fost.

Să urmărim în continuare şi alte documente ale vremii, aflate în dosarul penal şi în care se vorbeşte de evrei.

În şedinţa Consiliului de Miniştri din 15 aprilie 1941, a avut loc, între altele, următoarea dezbatere;

— Generalul Ion Antonescu – conducătorul statului: „Ne găsim într-o grea situaţiune economică. De către duşmanii neamului se face o intensă

propagandă, arătându-se că lipsa hranei

1. Nu ştim câţi au revenit, dar, de împuşcat, nu a fost împuşcat niciunul (n.a.).

Se datoreşte faptului că o consumă trupele germane, ori o trimet în Germania. Dedesubtul acestei propagande sunt jidanii şi top. Ceilalţi interesaţi ca, între noi şi germani, raporturile să se învenineze. Noi trebuie însă să

reacţionăm, arătând care este adevărul”.

— Generalul Dumitru Popescu – ministrul Internelor: „Aţi dat ordin să-l chem pe Fielderman. L-am chemat şi i-am comunicat avertismentul dvs. A spus că evreii daţi în judecată pentru sabotaj reprezintă 15% din infractorii de acest fel”.

Generalul Ion Antonescu: „Pentru că sunt cei mai şmecheri!”

Generalul Dumitru Popescu: „Faţă de modul grav cum i-am vorbit, a luat dispoziţiunea să trimeată circulare la toţi evreii, că dacă mai fac speculă, se vor lua măsuri drastice împotriva lor”.

Într-o şedinţă din 19 noiembrie 1941, referitor la evrei, Ion Antonescu a spus: „Evreii care au fost scoşi din viaţa economică sunt puşi la muncă. Dacă

nu pot s-o facă, plătesc. Acela care nu are posibilitatea să plătească, plăteşte comunitatea, dacă nu, este expediat din ţară, pentru că noi nu ţinem paraziţi în ţară”, iar mult mai târziu, la 22 aprilie 1944, dovadă că nu s-au prea aplicat măsurile de a-i obliga la muncă pe vrei, Mareşalul spunea: „Să se

face echipe de evrei. Românii luptă şi evreii răspândesc panică în spatele frontului”.

În sfârşit, înainte de a intra în analiza problemelor reţinute ca infracţiuni grave, în sentinţa de condamnare, mai doresc să redau o disCUţie Ce a awt loc fa Şedinţa Consiliului de Cabinet, din 14 februarie 1941:

— Generalul Iosif Iacobici – ministrul Apărării Naţionale: „Mai am o chestiune. La Sulina aşteaptă 3-4 000 de jidani, cari urmează să plece în Palestina, dar n-au vapor. Ministrul Angliei mi-a dat asigurarea că, dacă aceştia pleacă cu vaporul nostru «Regele Carol I», nu se va atinge nimeni de vas „.

— Generalul Ion Antonescu – conducătorul statului: „Dacă ne dau garanţie în scris, foarte bine”.

Mai este nevoie de o precizare. Folosirea expresiei de, jidani” ar putea fi considerată ofensatoare la adresa evreilor. Trebuie precizat că în limbajul curent se folosea mai frecvent expresia, jidan” fără, însă, nici o tentă de dispreţ.

De altfel, după ştiinţa mea, în limba maghiară nici nu există alt termen care să-i denumească pe evrei, decât „zsido” (jido).

În continuare, după cum am văzut, sentinţa de condamnare, inventează

tot felul de infracţiuni, una mai bizară şi mai nedovedită decât alta, urmărind

epuizarea tuturor literelor de la art. 2 din Legea 312/945, dar toate se învârt, de fapt, în jurul aceleiaşi probleme şi anume, a măsurilor luate împotriva agenţilor bolşevici şi a tuturor celor care prezentau pericol pentru siguranţa României. Astfel:…„A luat măsuri ca toţi luptătorii antifascişti să fie internaţi în lagăre… „ (lit. e -pedeapsa cu moartea);…„A ordonat deportarea populaţiei evreieşti din Bucovina şi Basarabia, cum şi parte din vechiul regat, în Transnistria, unde, în cea mai mare parte a fost exterminată: cităm masacrele de la Iaşi, Golta, Odesa, Mastovoi, Maghilău, Scazineţ, Pecioara, Slivina, Râbniţa etc… „ (lit. f-pedeapsa cu moartea);…„Comandanţii, directorii, supraveghetorii şi paznicii de închisori, lagăre de prizonieri sau de internaţi politici, de lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie, au supus la tratamente neomenoasepe cei aflaţi sub puterea lor; cităm cazul de la Tg. Jiu, Wapmiarka *etc.* Acuzatul Ion Antonescu se face vinovat de instigare la aceste crime datorită făţişei sale atitudini politice faţă de deţinuţii politici, de prizonierii şi acei supuşi la munci obligatorii… „ (lit. g -pedeapsa cu moartea);

„că pentru aceleaşi considerente Tribunalul Poporului găseşte că acuzatul Ion Antonescu se face vinovat şi de crima prevăzută de ort. 2 Ut. H.” (20 ani temniţă grea); „Că de asemeni, pentru aceleaşi consideraţiuni arătate mai sus, Tribunalul Poporului găseşte că tot datorită atitudinei făţişe, a politicii antidemocrate a acuzatului Ion Antonescu, procurorii sau judecătorii, civili sau militari, au comis crima prevăzută de ari. 2 Ut. I.” (20 ani temniţă grea);

„Consider că după cum rezultă din actele de la dosarul cauzei, acuzatul Ion Antonescu a ordonat înfiinţarea de ghetouri, lagăre de internare pentru deporiaţi din motive de persecuţie politică şi rasială „ (Ut. M – detenţiunea grea pe viaţă); „Având în vedere că, în ceea ce priveşte edictarea de legiuiri sau măsuri nedrepte de concepţie hitleristă, legionară sau rasială, crimă prevăzută

de ari. 2 Ut. N.” (20 ani de detenţiune riguroasă).

Am ţinut să repet, în formă mai concisă şi mai grupată, aceste pretinse 7

infracţiuni pentru a se putea sesiza mai uşor caracterul lor pur enunciativ, fără

nici un fel de trimitere la dovezi, iar la unele pur şi simplu caracterul lor absurd. Sentinţa este o ruşine pentru orice magistrat. Ea nu ar surprinde dacă

ar fi fost pronunţată numai de judecători populari, dar fiind vorba şi de doi magistraţi de profesie, din care primul a devenit apoi preşedinte al Tribunalului Suprem, ea nu poate produce decât consternare oricărui jurist, dar şi îngrijorarea, că, în anumite momente istorice, zis revoluţionare, s-ar mai putea repeta asemenea, judecăţi" şi asemenea, „condamnări"…Să sperăm că nu.

În realitate, este vorba de dislocarea unor populaţii evreieşti şi obligarea lor să trăiască în anumite localităţi, precum şi de internarea în lagăre a comuniştilor, din care mulţi evrei, în condiţiile în care activitatea comunistă era interzisă prin lege, măsuri impuse de situaţia de război cu U. R. S. S. în care se

afla România în acel timp. Elementele comuniste, bolşevice, plătite de Moscova acţionau pe toate căile să submineze statul român, aflat într-o crâncenă luptă

pentru supravieţuire. De altfel, după 23 august 1944, titlul cel mai mare de glorie îl constituia să fi acţionat în favoarea U. R. S. S. şi împotriva României, pe care bolşevicii de la noi au ajuns până acolo încât să o definească stat imperialist în care naţionalităţile ar fi fost asuprite.

Inexistenţa infracţiunilor menţionate poate fi demonstrată foarte simplu.

În primul rând, legea care le-a prevăzut, dat fiind caracterul ei retroactiv şi anticonstituţional, nu trebuie luată în seamă din capul locului. Mareşalul Ion Antonescu şi colaboratorii săi trebuiau judecaţi, dacă se aprecia necesar de către instanţele judiciare prevăzute limitativ în Constituţia ţării şi exclusiv pe baza legilor în vigoare în România şi a normelor internaţionale, recunoscute de ţara noastră, de la data comiterii pretinselor fapte penale.

În al doilea rând, făcând abstracţie de nulitatea legii aplicate, constatăm că faptele puse în sarcina Mareşalului şi a colaboratorilor săi, nu sunt dovedite cu nimic. Ele constituie simple afirmaţii în actul de acuzare şi în sentinţă.

Luând pe rând cele 7 acuzaţii, pentru a se fi putut reţine ca dovedite, se impuneau următoarele:

Să se indice concret, ce luptători antifascişti au fost internaţi în lagăre, pentru ce fapte, în ce condiţii? Fără cel puţin aceste fapte, nu se poate face nici o judecată. Nimic nu ne împiedică să credem că era vorba de agenţi bolşevici, spioni, trădători de ţară, situaţie în care nu putem vorbi decât de măsuri legitime.

Cu privire la deportarea unor evrei, mă voi referi în detaliu, în alt context.

Cu privire la faptul că majoritatea evreilor deportaţi ar fi fost masacraţi şi exterminaţi, ar fi trebuit să se prezinte dovezi cu privire la: ce s-a întâmplat cu evreii deportaţi în localităţile menţionate, dacă au fost omorâţi, câţi, de către cine, din al cui ordin şi în ce condiţii. Nici o asemenea dovadă. Simple afirmaţii, de genul celor apărute în presa din România şi din străinătate, imediat după 22

decembrie 1989, referitoare la „atrocităţile” comise de securitate – asasinate în masă, imense gropi comune, uciderea a peste 60 000 de persoane şi alte lucruri senzaţionale, de unde şi ideea genocidului, care, în primă fază a fost însuşită şi de justiţie. Atât de intoxicată a fost opinia publică, încât cu greu s-a lăsat convinsă că doborârea dictaturii ceauşiste a costat poporul român „numai”

înjur de 1 000 de morţi şi înjur de 2 000 răniţi. Este o jertfa tragică din partea poporului român, dar trebuie să recunoaştem că este cu totul altă situaţie decât dacă ar fi existat realmente 60 000 de morţi.

Când sunt exemplificate localităţile în care ar fi avut loc masacrarea evreilor, sunt menţionate şi Iaşiul şi Odesa.

În legătură cu uciderea unor evrei la Iaşi, astăzi se cunoaşte şi este dovedit că nu se datorează autorităţilor de stat române. Este cert că acele regretabile asasinate nu pot fi puse în sarcina Mareşalului Ion Antonescu şi a colaboratorilor săi.

De represaliile de la Odesa am vorbit şi a rezultat în mod clar aceeaşi concluzie.

Cu privire la celelalte localităţi exemplificate, nu există nici o dovadă, iar un fapt nedovedit nu necesită a mai fi demonstrat că nu există. Dacă s-ar fi dovedit că în acele localităţi au avut loc masacre, mai trebuiau dovedite şi concretizate vinovăţiile.

Nu este nici o dovadă, dacă au existat, în ce au constat şi cine a aplicat

„tratamente neomenoase” celor din închisori, lagăre de prizonieri (acest lucru a mai fost reţinut şi în cadrul altei pretinse infracţiuni şi am

demonstrat că nu a existat aşa ceva), sau de internaţi politici, din lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie. Se afirmă, numai, în mod generic, faptul că acele tratamente le-ar fi aplicat, toţi începând cu directorii şi comandanţii şi terminând cu paznicii. În continuare, luăm cunoştinţă de o bizară inovaţie juridică, potrivit căreia o instigare la săvârşirea unei infracţiuni se poate realiza şi printr-o făţişă

atitudine politică. Este culmea absurdităţii juridice. Ar însemna că prin simpla manifestare a antipatiei faţă de cineva, te faci vinovat de instigare la crimă.

La „infracţiunea" următoare (litera h) nu am alte comentarii de făcut decât că asistăm la o altă năstruşnică inovaţie. „Că pentru aceleaşi considerente se face vinovat şi de crima prevăzută…".

La „infracţiunea" de la litera i, era necesar să se demonstreze ce crime au comis procurorii şi judecătorii civili şi militari, care procurori şi judecători, că

doar nu au putut fi toţi criminali, ca apoi să vedem şi eventuala vină a altora.

Dar, din redactarea sentinţei rezultă că Mareşalul i-ar fi instigat pe toţi procurorii şi judecătorii, civili şi militari, să comită crima prevăzută de art. 2 lit.

i din Legea 312/945, prin, vă rog să reţineţi din nou„„…Datorită atitudinei făţişe a politicei antidemocrate…".

La faimoasa literă i din textul citat se prevede: „Procurorii sau judecătorii civili ori militari, care au ajutat sau săvârşit – cu intenţie – acte de teroare

sau violenţă.”…Nu se explică nimic, nici măcar ce se înţelege prin acte de teroare.

Oricum, devine tot mai clar că judecătorii poporului au fost convinşi că

poţi să pui în sarcina unei persoane săvârşirea unei infracţiuni, prin simpla enunţare a articolului de lege care prevede infracţiunea respectivă.

La ordinul de înfiinţare de lagăre şi ghetouri, mă voi referi mai în detaliu odată cu analiza deportărilor.

În ce priveşte legislaţia„…de concepţie hitleristă, legionară sau rasială…”, ea este demonstrată foarte „convingător” în sentinţă prin fraza:…„Mărturia cea

mai vie este întreaga legislaţie apărută de la data de 6 septembrie 1940 până la 23 august 1944, din care se desprinde în mod vădit şi jără posibilitatea unei dezis ţări, a concepţiei hitleriste, legionară sau rasială, ce a stat la baza acestei legislaturi”…Este o frază demnă de o emisiune de satiră şi umor.

Este clar că şi Judecătorii” nu cunoşteau semnificaţia juridică a termenului „dezistare”, pe care l-au plasat ca nuca în perete.

Au rămas deci, de discutat mai în detaliu, problema înfiinţării de ghetouri şi lagăre, a deportării unor evrei şi a unor legi „rasiale”.

În lipsa unei documentaţii în legătură cu ghetourile şi deportările, fără de care dosarul nu permite formarea unei opinii clare, singura posibilitate pe care o avem constă în a vedea explicaţiile acuzaţiilor şi a depoziţiile unor martori.

La întrebarea pusă de acuzatorul public: „Cine poartă răspunderea deportărilor din Basarabia şi Bucovina şi înfiinţării ghetourilor, Mareşalul Ion Antonescu a răspuns: „Nu au fost în Basarabia decât două ghetouri. Unul înfiinţat de nemţi, pentru că era zona lor de operaţie, în apropiere de Bălţi şi al doilea înfiinţat, după dispoziţia mea, la Chişinău. Nu a fost nici un ghetou în Bucovina şi în restul ţării. În Transnistria' nu a fost nici un ghetou. Motivele care m-au determinat să fac ghetoul de la Chişinău priveau siguranţa politică şi militară a ţării şi siguranţa lor proprie. Siguranţa politică şi militară: în confuziunea pe care o provocase începutul războiului, mulţi evrei din Basarabia şi Bucovina căutau să se strecoare în ţară şi în special să pătrundă în Bucureşti. Informaţiile Statului Major erau că, în timpul ocupaţiei ruseşti, 1940-l941, mulţi evrei fuseseră instruiţi şi dotaţi cu aparate de emisie şi hotărâţi să rămână în spatele trupelor ca agenţi informatori. Faptul a fost verificat în timpul războiului, când mai multe aparate din acestea au fost capturate de siguranţă (contrainformaţii) şi de armată. Aparatele se găsesc în depozit şi sunt de model foarte perfecţionat. La pătrunderea trupelor române în Basarabia, evreii (unii dintre ei) au căutat să se strecoare printre unităţi şi în confuzia inerentă operaţiunilor, ei au trecut la Vest de Prut. Mai târziu, parte din ei au fost găsiţi la Bucureşti. Siguranţa politică şi militară a ţării reclama, în mod imperios, împiedicarea cu orice preţ a acestei acţiuni. Era cerută de necesitatea liniştii ţării şi asigurării vieţii soldaţilor noştri. Din experienţa războiului din 1916 şi chiar din experienţa acestui război, pot să afirm şi să

dovedesc că am plătit cu foarte multe victime acţiunea de spionaj întreprinsă în spatele şi în mijlocul armatelor noastre, fiindcă multe din deciziunile operative ale comandamentelor noastre militare erau cunoscute la timp de adversar şi trupele noastre, pornind la atac, erau primite şi distruse de un foc organizat din vreme. Se găseşte în armata română un general cu numele de Savu. Acesta a fost în armata austro-ungară, în

serviciul informaţiilor. După unire el a declarat că toate telegramele noastre operative erau descifrate şi atacurile

hotărâte, cunoscute. În ultimul război această acţiune a spionajului a fost organizată pe o scară mult mai întinsă şi cu mijloace mult mai perfecţionate şi mai periculoase. Datorită aparatelor de radio, siguranţa militară impunea deci, comadamentelor de toate treptele şi în special celui răspunzător de acţiune în ansamblul ei, să ia orice măsură dictată de tehnica militară.

1. Administrată de români (n.a.).

De altfel, măsura este atât de generalizată încât, atunci când frontul se stabilizează pentru o durată mai mult sau mai puţin lungă, adversarii iau imediat dispoziţiuni să evacueze populaţia civilă din tot lungul frontului pe o adâncime de 20-40 km şi în unele cazuri au fost chiar mai multe. Aşa au făcut şi ruşii în 1940. Toată populaţia din lungul Prutului şi a frontierei provizorii din Bucovina, până în munţi, pe o adâncime apreciabilă, a fost total evacuată, aşa încât teritoriul românesc ocupat de ruşi avea aspect total pustiu, fapt constatat de toţi şi chiar de mine.

În aprilie 1944, când frontul s-a stabilizat din nou pe linia Iaşi, Tg.

Neamţ, Gura Humorului, Orhei, *etc.* Populaţia românească rămăşit în stăpânirea rusească a fost total evacuată de pe o adâncime foarte mare. Toate încercările făcute din ordinul meu, de serviciile noastre de contrainformaţii, pentru a stabili unde au fost duşi aceşti oameni au rămas infructuoase. Chiar eu pe frontul românesc am aprobat di? Poziţiunea luată din proprie iniţiativă, conform principiilor, de comandamentele respective, de a evacua populaţia românească din zona operaţiilor diviziilor noastre din linia I-a, dând dispoziţiuni ca să nu fie trimise mai înapoi de 10 km; cât era necesar să fie scoasă din zona focurilor de artilerie şi să fie lăsată noaptea să meargă la casele lor şi la munca câmpului. Aceleaşi principii de siguranţă

militară le-am respectat, când am hotărât punerea evreilor în ghetoul de la Chişinău şi, în special, deplasarea lor în afara axelor de mişcare strategică şi tactică a trupelor germane şi române care operau în Basarabia şi trecuseră în Ucraina.

O altă cauză care a determinat atât ghetourile, cât şi deplasarea lor, a fost şi una materială. Târgurile din Basarabia (Călăraşi, Hânceşti, Folteşti) şi oraşele Chişinău, Bălţi şi Tighina, erau total distruse de bombardament şi de foc, în special cartierele comerciale şi cartierele evreieşti. În Chişinău numai în cartierele româneşti aflate pe dealul oraşului, casele erau aproape intacte.

Populaţia românească refuza total să-i adăpostească şi pentru chestiunile de securitate pentru ei, cât mai ales pentru faptul că populaţia evreiască, prin purtarea ei, provocase foarte multe nemulţumiri printre români, ţărani şi orăşeni, în timpul ocupaţiei ruseşti din 1940. A intervenit şi necesitatea de a-i pune la adăpost de o eventuală masacrare a lor. Se petrecuse la Iaşi un incident foarte grav de pe urma căruia au pierit mişeleşte şi barbar 2 000 de evrei.

Pentru a împiedica repetarea faptului, am fost personal la Iaşi şi am avertizat

comadamentul german, care era comandantul militar al regiunei, de răspunderea care-i va reveni în cazul când crima se va repeta. Comandantul german a luat măsuri şi astfel s-a pus capăt unui masacru evreiesc total, pus la cale de anumite elemente germane ajutate şi împinse la această acţiune de elemente româneşti. Unul dintre vinovaţii români, singurul, a fost stabilit şi trimis din ordinul meu în judecată. Pentru a se vedea spiritul general care domnea în acel timp, Tribunalul, după câte îmi amintesc l-a achitat, ceea ce m-a determinat să-l trimit a doua oară în judecată. Nu ştiu însă care a fost rezultatul. Am aflat mai târziu că a murit pe front.

Reamintesc că Bucovina, laşul, Bălţi, Soroca, Chişinău, Jâghina, erau de îndelungată vreme regiunile ţării în care mişcarea naţionalistă şi antievreiască

era foarte violentă şi puternică. După ce am intrat în Basarabia, germanii care au avut Menţiunea, la început, să administreze această regiune, cât şi Bucovina, drept plată a ajutorului militar care ni-l dădea pentru reocuparea acestor teritorii şi trimisese în acest timp o echipă numeroasă de agronomi şi tehnicieni administrativi, în cap cu ministrul Bavarez Flaumer, secondatele un alt subsecretar de stat al cărui nume îmi scapă. S-au instalat imediat la Cemăuţi şi au distribuit personalul în toate judeţele. A trebuit o luptă

îndelungată, care a fost dusă de mine şi de dl. Mihai Antonescu, pentru ca să

împiedicăm această acţiune şi am reuşit după 3-4 luni. Dl. Flaumer a cerut dlui Mihai Antonescu să predăm Germaniei pe toţi evreii din Basarabia şi Bucovina, la care ne-am opus. Concomitent s-a produs un alt fapt foarte grav.

Aflându-mă la Tighina, în apropierea imediată afrontului şi făcându-mi în una din seri plimbarea către Nistru, am auzit vaiete şi împuşcături în cetate.

Cetatea era ocupată de germani. Eram cu Col. Elefterescu. M-am întors imediat acasă şi l-am trimis să vadă ce se petrece. Col. Elefterescu a stabilit ca germanii împuşcau evrei în şanţul cetăţii L-am trimis imediat la generalul german Haufe să-l avertizeze că, dacă nu dă dispoziţii să înceteze această crimă

comisă pe teritoriul românesc în contra unor cetăţeni români, mă adresez imediat telegrafic Fuhrerului. Generalul Haufe a luat dispoziţiuni şi faptul nu s-a mai repetat. Col. Elefterescu poate să dea amănunte în această privinţă (Col.

Elefterescu nu a fost audiat, deşi a fost cerut în apărare).

În sfârşit, eram informat că se punea la cale, pe sub mână, bineînţeles, de aceleaşi elemente un «Sfânt Bartolomeu» românesc. În situaţiunea de dezorganizare în care ne găseam atunci şi absorbit de alte mari preocupări, nu aveam altă măsură să evit această eventualitate decât strângând pe evrei în ghetou şi transportându-i cât mai repede într-o regiune nedistrusă de război şi în afara centrelor în care elementele naţionaliste, antisemite, erau în fierbere. În afară de aceasta, regiunea aleasă era în afara axelor de mişcare a trupelor

germane şi române, printre care se găseau elemente, care ar fi dat orice concurs unei eventuale organizări clandestine a distrugerii evreilor.

Astfel fiind, răspunderea ghetoului de la Chişinău şi deplasării evreilor de la Cemăuţi, Bălţişi Chişinău, în regiunea Moghilev, Râbniţa, Wapniarka, O AM

EU.

S-au întâmplat într-adevăr nereguli atât în ghetoul de la Chişinău, cât şi în timpul deplasării şi în zona lor de cantonament în Transnistria. Imediat ce mi-au fost semnalate, am fost personal şi am văzut ghetoul de la Chişinău, iar câteva luni mai târziu am vizitat zonele în care evreii se găseau dincolo de Nistru, la Râbniţa, Rezina, Iampol, Moghilev. Aflând de jafurile din ghetoul de la Chişinău, am însărcinat pe cel mai sever general al armatei, Niculescu, să facă

anchetă. Dosarul anchetei există. Ca o consecinţă, colonelul de Stat Major Rădulescu s-a împuşcat şi ajutorul lui, un căpitan a fost judecat, degradat şi trimis pe front ca soldat, unde a murit eroic.

Pentru evreii transportaţi în Transnistria, am dat personal de mai multe ori ordine verbale şi, dacă nu mă înşel, chiar scrise, d-lui Alexianu, să aibă

grijă şi să-i trateze cât mai bine posibil. Aceleaşi ordine le-am dat şi prefecţilor respectivi cu ocazia vizitei ce am făcut în acele regiuni. Pot să afirm că am vorbit atunci cu mai mulţi evrei care i-am găsit lucrând în fabrici de săpun şi în alte industrii mici. Starea lor era foarte bună şi toţi cu care am vorbit, mi-au afirmat că sunt mulţumiţi.

Pentru a acoperi ţara şi organele noastre administrative de eventualele plângeri care le prevedeam, am autorizat şi am invitat pe toţi miniştrii acreditaţi la Bucureşti, inclusiv acela care reprezenta interesele Rusiei, pe toţi ziariştii străini şi pe reprezentanţii Crucii Roşii Internaţionale, la noi, să meargă, când vor şi unde vor în Basarabia şi Bucovina, în Transnistria şi în Odesa şi în toate lagărele de prizonieri ruşi din ţară, cu însoţitor român sau fără, pentru a se informa şi a constata tot ce vor. Aceeaşi invitaţie şi autorizaţie a fost făcută şi dată tuturor oamenilor politici români.

Dl. Alexianu şi guvernatorii Basarabiei şi Bucovinei, cât şi şefii lagărelor din ţară, aveau ordin să lase acestor domni toată posibilitatea de investigaţiune pe care eventual ar fi cerut-o. S-au organizat chiar trenuri speciale pentru aceste vizite. Nunţiul Papal. Preşedintele Crucii Roşii Internaţionale şi ministrul Elveţiei mi-au spus personal că au constatat stări foarte bune. Dacă nu mă

înşel copia unora din rapoartele făcute de şeful Crucii Roşii Internaţionale şi ministrul Elveţiei, venit în acest scop la Bucureşti, se găseşte în arhiva Ministerului de Externe „.

Aceasta, de fapt, nu este o declaraţie de acuzat, ci este o expunere documentară a problemelor în legătură cu care a fost întrebat. Spre deosebire de sentinţă, care este, în realitate, o parodie, expunerea Mareşalului face

trimitere la documente oficiale, care puteau fi procurate şi ataşate la dosar, precum şi la martori, care puteau fi audiaţi şi în mod cert ar fi dus la confirmarea situaţiei expuse. Cu toate acestea, niciuna din probele menţionate nu au fost administrate de instanţa de judecată, ceea ce demonstrează, o dată

în plus, că nu s-a urmărit aflarea adevărului, ci numai condamnarea. În această situaţie, potrivit principiului că o apărare, care nu poate fi combătută

cu probe, trebuie acceptată ca exprimând adevărul.

Este interesant de ştiut ce a declarat la proces şeful comunităţii evreilor din România Filderman Willy, persoana cea mai autorizată să relateze situaţia evreilor din perioada de guvernare a Mareşalului Ion Antonescu şi în care acuzarea şi-a pus mari speranţe.

Într-o primă parte a declaraţiei expusă liber, fără întrebări, martorul a făcut numai aprecieri pozitive la adresa persoanelor din guvern, în legătură cu poziţia şi atitudinea lor faţă de evrei. Astfel: „în epoca legionară vizitam foarte des pe Ion Antonescu, căruia îi expuneam diferite doleanţe ale coreligionarilor mei. Găseam foarte multă solicitudine în ceea ce priveşte situaţiunile de fapt, însă nu aceeaşi solicitudine în ceea ce priveşte măsurile de principiu”.

„Din 1942 l-am cunoscut pe acuzatul Vasiliu, la care am fost trimis de Mihai Antonescu, căruia îi cerusem audienţă. De la acea dată, la 23 august, l-am vizitat de multe ori şi am găsit totdeauna solicitudine, în cele mai multe cazuri pe care i le prezentam spre a fi rezolvate în folosul evreilor.

Atunci când evreii comunişti au fost deportaţi la Vapniarka, deoarece se făcuse trimiteri care nu corespundeau criteriilor de trimitere, m-am dus la acuzatul Vasiliu arătându-i că s-au strecurat erori; mi-a spus că şi el are aceleaşi informaţiuni şi a numit o comisiune de triere şi o parte din cei din lagărul de la Vapniarka au fost eliberaţi din lagăr.

Am intervenit la Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Dumitru Popescu şi Vasiliu, pentru readucerea orfanilor din Transnistria şi într-adevăr au fost readuşi în ţară.

În iulie-august 1943, Ion Antonescu mi-a aprobat, în principiu, readucerea în ţară a tuturor deportaţilor din Transnistria. De faţă era şi Pichi Vasiliu, care a fost şi el de acord.

Înapoindu-mă de la Moghilău în august 1942, m-am dus la Pichi Vasiliu, am arătat situaţia dezastruoasă a evreilor din Moghilău şi din Transnistria, în general şi pe baza informaţiilor culese acolo, am redactat un memoriu pe care Pichi Vasiliu, primindu-l, a luat măsuri efective de îmbunătăţire, făcând intervenţiuni la guvernământul Transnistriei".

După ce a semnat declaraţia, i s-au pus o serie de întrebări la care a dat următoarele răspunsuri: „Eu am fost în Transnistria internat, în urma ordinului lui Ion dntonescu şi, la plecarea mea, mi s-a rezervat un

compartiment în tren, am fost însoţiţi de doi comisari. Mi s-a destinat o cameră

la Moghilău. Am plecat cu soţia. La reîntoarcere m-am reîntors însoţit de un ofiţer, păzit pentru a nu se întâmpla nimic. Toate aceste măsuri s-au luat datorită acuzatului Vasiliu.

Ceilalţi evrei erau duşi în vagoane până la graniţă, iar de acolo pe jos. La frontieră li se luau valorile şi actele.

Fiind informat că nemţii vor continua a trimite peste Bug evreii din Moghilău şi, în genere, din Transnistria, am comunicat acest lucru acuzatului Alexianu, care mi-a făgăduit că va opri această operaţiune şi cred că datorită

lui nu au mai fost trimişi peste Bug, deoarece operaţiunea a încetat.

Nu ştiu cine a făcut masacrele evreilor din Golta, deoarece aceste masacre erau făcute şi de germani şi de români".

Cu privire la această ultimă precizare, este de remarcat caracterul ei ambigu. Deci, nu ştie cine a făcut masacrele de la Golta, dar nu este întrebat, dacă s-au făcut sau nu. Afirmă că masacre făceau şi germanii şi românii, dar nu i se cere şi nu face nici o concretizare. Este, în mod evident, o afirmaţie făcută de complezenţă, pentru a linişti nervozitatea acuzării manifestată în momentele în care, cu toate întrebările insistente, nu rezultau răspunsuri acuzatoare. Dar chiar şi aşa, ce valoare poate avea o asemenea declaraţie, fără

nici o argumentare şi fără acoperire.

În continuare martorul a declarat: „Indirect m-am adresat în timpul războiului acuzatului Cristescu1, în diverse chestiuni în legătură cu evreii şi întotdeauna am găsit bunăvoinţă la el. Am fost câteodată chiar informat de d-sa de măsurile ce se pregăteau contra evreilor pentru a le preîntâmpina. Ştiu că a fost un adversar al legionarilor şi a avut de suferit din această cauză. Nu cred că acuzatul să fi avut vreun amestec în chestiunea masacrelor2, deportărilor şi a pogromului de la Iaşi. Ştiu că a intervenit pentru suprimarea semnului distinctiv al evreilor. Ştiu că a fost împotriva deportării şi a intervenit pentru aducerea mea în ţară.

În toate chestiunile generale privitoare la evrei la care am apelat la Mihai Antonescu, am găsit totdeauna la el multă solicitudine. Mihai Antonescu a dat ordin de a nu se răspândi manifeste incitatoare contra evreilor pe care germanii le aduseseră şi voiau să le difuzeze „.

Şeful serviciului secret de informaţii (n.a.).

Care masacre? (n.a.).

Preşedintele completului de judecată se grăbeşte din nou să încheie declaraţia, care nu decurgea în favoarea acuzării şi îl pune pe martor să

semneze. Se pun însă alte întrebări, iar prin răspunsurile date, declaraţia a continuat.

„Mihai Antonescu a încuviinţat ca delegaţia Crucii Roşii Internaţionale să

viziteze lagărele, ghetourile şi, în urma acestor vizite, s-au luat măsuri pentru remediere, privitoare la îmbrăcăminte, alimentaţie şi medicamentele ce se puteau primi de către internaţi.

Amiăcut şi alte intervenţii în folosul evreilor şi am găsit întotdeauna solicitudine la Dumitru Popescu. Menţionez că, datorită inter-venţiunii lui D.

Popescu la Ministerul de Justiţie, legea chiriilor a fost redactată de maniera de a beneficia de prelungirea contractelor şi evreii.

Nu este exact că datorită lui Lecca am căpătat carnet de muncă pentru toate rudele mele. Toţi funcţionarii Federaţiei evreieşti pe care eu o prezidam au fost preluaţi ca funcţionari la Centrala evreilor. Nu este adevărat că eu aş fi prezentat orice uşurare în situaţia evreilor ca datorită numai mie şi că în acest fel aş fi determinat să se trimită sume din America, importante. Toate sumele de bani trimise din America s-au întrebuinţat exclusiv pentru cei săraci. Banii au fost trimişi prin Crucea Roşie Internaţională şi nu s-a dat o altă destinaţie, ei fiind controlaţi de un comitet.

Taxele de carnete' au fost mai mici decât cele din 1943, deoarece Ion Antonescu dispusese ca suma totală pe ţară să fie de 250 milioane lei; totuşi ulterior s-a ajuns la miliarde. Nu ştiu că, în anul 1942, s-a realizat pe toată

ţara numai 13 milioane lei pe carnete”.

Apoi la alte întrebări ale acuzaţilor, martorul este nevoit să precizeze, între altele:…„În general recunosc, erau mulţi evrei reţinuţi pentru muncă la instituţiile evreieşti. Ştiu că era un ordin dat de Ion Antonescu ca toţi evreii

care plecau din oraşul lor să poată să-şi exercite profesiunea, în orele libere „…„…O

singură dată am intervenit la Radu Lecca pentru carnete de muncă într-un număr de 12 avocaţi şi s-a satisfăcut”.

1. Este vorba de carnete de emigrare (n.a.).

În sfârşit, acuzarea a găsit întrebarea magică la care să se dea un răspuns, cât de cât acuzator. Acest răspuns este: „Rezultatul guvernării Antonescu a fost moartea a 150 000 evrei bucovineni şi basarabeni. Rectific şi arăt că ar putea să fie şi mai mulţi. Dau această cifră mai mică, deoarece se pretinde că o parte din evrei au plecat înainte de intrarea trupelor româneşti.

Probabil că repatrierea hotărâtă de guvern, în 1943, se datoreşte situaţiei militare care căpătase o altă întorsătură „.

Această ultimă parte a declaraţiei, a cărei formulare nu aparţine martorului, demonstrează în mod elocvent cât de mult a fost hărţuit acest martor pentru a se scoate de la el ceva acuzator. Sub presiunea întrebărilor a dat o cifră de morţi evrei datorită guvernării Antonescu, dâr se pare că cifra nu i-a mulţumit pe acuzatori, astfel că dl. Filderman se repliază imediat afirmând că cifra ar putea fi şi mai mare.

Este penibil acest joc cu cifrele şi atribuirea lor conducerii României.

Cine a făcut recensământul evreilor din cele două provincii, înainte de invadarea lor de către ruşi şi cine a făcut recensământul lor după plecarea ruşilor? Cine a făcut recensământul evreilor după ocuparea din nou de către ruşi a Basarabiei şi Bucovinei? Fără aceste trei operaţiuni nici estimativ nu se poate pune problema pierderilor în rândul evreilor. Dar, chiar dacă am avea la dispoziţie cele 3 cifre, din compararea lor nu am putea stabili

numărul morţilor şi cu atât mai puţin că s-ar datora guvernării Antonescu. Cine poate şti câţi evrei s-au retras cu trupele sovietice, câţi din ei au pătruns în interiorul României şi au emigrat în occident? Câţi dintre ei au murit din cauza războiului, care a trecut de două ori peste Basarabia şi Bucovina, în ambele situaţii fiind vorba de război crâncen? Câţi au murit de bătrâneţe sau de boli, pentru că, în timpul războiului, epidemiile de tifos exantematic erau frecvente şi nu i-au ocolit nici pe evrei? Dacă am cunoaşte toate aceste cifre s-ar ridica problema unde sunt ceilalţi, câţi au fost asasinaţi, de către cine, în ce împrejurări şi abia atunci am putea vorbi de răspunderea penală a unor persoane.

Pentru Tribunalul Poporului, toate aceste operaţiuni juridice, absolut obligatorii, în judecarea unor astfel de cazuri, au fost total străine, fie din ignoranţă şi atunci vinovăţia Judecătorilor" rezidă în faptul că s-au angajat la o treabă pe care nu o pricepeau, fie din rea credinţă şi atunci vinovăţia lor este incalificabilă.

Pentru orice om de bună credinţă este evidentă aţa albă cu care a fost însăilată sentinţa de condamnare (în realitate o caricatură de sentinţă) a Mareşalului Ion Antonescu şi a miniştrilor săi.

Să vedem cum stau lucrurile cu„…Legiurile sau măsurile nedrepte de concepte hitleristă, legionară sau rasială…".

„Sentinţa" nu ne oferă decât„…Mărturia cea mai vie este întreaga legislaţie…" şi consideră că este suficient să condamni un om în baza art. 2 lit.

n din Legea 312/945 la 20 ani detenţiune riguroasă. De altfel, ca şi la celelalte pretinse infracţiuni, singura motivare constă în enunţarea textului

de lege aplicat.

Din conţinutul celorlalte documente aflate la dosar, rezultă că ar fi vorba de două legi şi anume: aşa numita lege Iaşinschi şi legea românizării economiei.

La dosar nu sunt anexate şi nu se ştie ce conţineau aceste legi.

Rezultă însă că prima lege ar fi fost dată de fostul ministru legionar al Sănătăţii – Iaşinschi Vasile, în care se prevedeau unele discriminări rasiale, din care am reţinut: înlăturarea evreilor din învăţământul medical universitar şi interdicţia ca medicii români să-i consulte pe evrei şi medicii evrei pe români.

După cum ştim, miniştri legionari nu au existat în guvernul Antonescu decât mai puţin de cinci luni, după care au fost înlăturaţi şi ei şi mişcarea legionară din viaţa politică a ţării. Există probe certe că atât legea Iaşinschi, cât şi alte măsuri discriminatorii preconizate de legionari nu au fost aplicate niciodată.

Redau câteva declaraţii de martori audiaţi în faţa instanţei de judecată:

— Bazil Teodorescu – medic evreu, declară că, în casă la el, Mihai Antonescu s-a întâlnit de mai multe ori cu dl. Filderman şi o dată cu dl.

Benvenisti. Nu ştie ce au discutat.

„Am intervenit deseori la Mihai Antonescu şi în chestiuni generale şi particulare, în chestiuni evreieşti şi întotdeauna am găsit la el cea mai mare

solicitudine. De asemenea, am intervenit o dată la Ion Antonescu pentru toţi evreii aflaţi la Tulcin şi acesta a spus că nu a ştiut că nemţii sunt aşa de bestii şi a luat măsuri ca aceşti evrei să fie aduşi în ţară „.

„Dl. Filderman mi-a adus manifeste provocatoare pe care le-am prezentat lui Mihai Antonescu pentru a preveni ca evreii să nu sufere „.

„în calitate de profesor la Clinică nu am primit niciodată ordin de a nu primi pacienţi evrei la spital.

Eu totdeauna am avut pacienţi evrei şi, pe timpul ministeriatului lui Iaşinschi, am protestat la Ion Antonescu care m-a trimis la ministrul Iaşinschi pentru a-i arăta nejusteţea dispoziţiei ca medicii evrei să nu consulte pacienţi creştini şi invers „.

Dumitru Gerotta, fost secretar general la Ministerul Justiţiei, din partea P. N. Ţ., declară că a observat antagonism între Mihai Antonescu şi legionari, opunea rezistenţă la proiectele de legi cu caracter rasist propuse de legionari.

Magheru Alice – evreică: „în august 1940 am fost scoasă din serviciu de la Institutul Cantacuzino. La venirea guvernului Antonescu, soţul meu a obţinut, într-o audienţă, aprobarea de principiu, pentru a fi reîncadrată. Din cauza ministrului Iaşinschi, nu s-a putut realiza. Am fost reintegrată după

venirea ministrului Tomescu (n. a. ianuarie 1941), cu ajutorul lui. Tot datorită

lui, când era decan al Facultăţii de Medicină, nu am fost eliminată din funcţia de asistentă.

Nu s-au respectat interdicţiile de consultaţie între evrei şi creştini.

La Institutul Cantacuzino era o foarte mare generozitate în ceea ce priveşte medicii evrei, care puteau lucra acolo, scăpând de munca obligatorie „.

— N. Lupu – profesor universitar declară că dr. Tomescu a tolerat neaplicarea legii Iaşinschi cu privire la consultaţiile medicale.

— Iacobici Iacob – medic: „în spital nu s-a aplicat niciodată legea Iaşinschi".

În legătură cu faimoasa lege Iaşinschi şi cu privire la eventualele suferinţe provocate de această lege evreilor, nu mai există alte dovezi.

Există însă o depoziţie „acuzatoare" făcută de Filderman Willy şi anume:

„Legiuirile rasiale au fost făcute sub ministeriatul lui Gruia, prim ministru fiind Gigurtu, însă situaţia s-a agravat după 6 septembrie „.

La acest martor este evidentă frământarea sufletească la care a fost supus în timpul audierii. Conştiinţa îi dicta să spună adevărul şi să-i apere pe cei din boxă, care, la rândul lor şi ei l-au apărat atât pe el cât şi pe coreligionarii lui

şi dorinţa sau teama, prudenţa, care îl îndemnau să facă pe plac şi instanţei de judecată, spunând şi câte ceva rău despre guvernul Antonescu.

Dl. Filderman W., poate să fie cu conştiinţa împăcată, deoarece acele lucruri rele pe care a fost nevoit să le spună, sunt atât de generale şi imprecise încât nu au nici o valaoare probantă.

Acestea sunt toate aspectele care rezultă din dosar în legătură cu legea Iaşinschi.

În legătură cu „legea românizării”, nu rezultă cine a promulgat-o, când şi ce conţine. Ideea românizării, însă, a stat şi în preocupările Mareşalului Ion Antonescu şi ea se pare că a constat în unele măsuri, ca, treptat, activităţile economice să fie preluate de la cetăţenii de alte naţionalităţi, evident contra plată.

Să urmărim concepţiile economice ale Mareşalului Ion Antonescu, expuse în şedinţele Consiliului de Miniştri ori în Consiliul Economic.

07. Februarie 1941

— Nu alterez fondul avuţiilor româneşti. 2.

— Românizez viaţa economică a Statului. Va să zică, nu alterez fondul bogăţiilor româneşti. În aceasta intră tot şi cărbunele şi petrolul şi gazul

metan, *etc.*

Al doilea principiu: românizez viaţa economică a Statului român. Dar, gonind capitalul evreiesc şi capitalul străin, nu suntem în stare să ocupăm în întregime, pentru că nu avem capitalul şi tehnicienii necesari. Şi în viaţa socială este ca şi în viaţa individuală. Cine înghite prea multe deodată se intoxică şi plesneşte – iertaţi-mi expresia. Acest vid care rămâne şi pe care nu-lpot umple, fiindcă nu am posibilităţile necesare, îl ţin la dispoziţia Germaniei, cu respectarea principiului ca să am posibilitatea de a fi conducătorul oricărei acţiuni economice. Eu dictez în viaţa economică a Statului român, deci, în fiecare compartiment ca şi în ansamblul unor compartimente de producţie, eu trebuie să am 50 plus unu la sută, ca să am conducerea „.

„Românizarea aceasta are şi ea două aspecte: aspectul pătrunderii elementului românesc în viaţa economică a Statului, în mod progresiv şi

succesiv, aşa încât să nu dărâmăm structura economică a statului şi cu voinţă

sau inconştient să provocăm o catastrofă economică. Este apoi aspectul celălalt al purificării atmosferei de elementele iudaice. Dacă timpurile ar fi normale, eu aş proceda în mod normal, la eliminarea din Statul român, în masă, a elementelor evreieşti, adică la izgonirea lor peste graniţă. Dar astăzi nupots-ofac. Neuman nu pot să fiu. N-am unde să-i trimit şi nici nu pot să-i las să

moară de foame „.

În continuare a arătat că are de gând ca şi în capitală, cât şi în alte oraşe mari, să se formeze cartiere separate evreieşti.

„Atunci jidanii vor putea să trăiască în mediul lor, cu comerţul lor, cu sinagogile lor, *etc.* Până când vor veni timpuri liniştite…”.

Apoi, referindu-se la rezolvarea globală a problemei evreilor, a spus: „Dar aceasta este o problemă pe care nu poate s-o rezolve neamul românesc singur, ci care se înlănţuieşte în spaţiul continental şi intercontinental şi voiu vedea ce soluţie se poate da acestei probleme cu timpul”.

„Tot ce voi lua din comerţul evreiesc nu voi confisca, ci voi răsplăti $i în J-l0 ani tot comerţul acesta trebuie să intre în mâini româneşti”.

Se poate vedea clar că ideile naţionaliste ale Mareşalului nu aveau în vedere, sub nici o formă, jaful şi exterminarea.

Nici în problema ţiganilor, care i-au dat mult de furcă şi mai ales au dat de fiircă populaţiei, în timpul camuflajului, Mareşalul nu s-a gândit la soluţii extreme, de tip fascist. În aceeaşi şedinţă, după ce s-a referit la frecvenţa infracţiunilor grave ce se comit în timpul camuflajului, a spus: „Toţi ţiganii din Bucureşti trebuie scoşi. Dar înainte de a-i scoate, trebuie să ne gândim unde îi ducem şi ce facem cu ei. Soluţia ar fi fost să aşteptăm până ce se asanează

bălţile Dunării, ca să facem sate ţigăneşti acolo şi să-i ocupăm cu pescuitul *etc.*

O altă soluţie este să intrăm în tratative cu proprietarii mari. În Bărăgan totdeauna a fost lipsă de braţe de muncă. Să construim aceste sate, nu definitiv, dar să facem nişte case şi barăci, organizaţie sanitară, comerţ, cârciumi, etc.”.

Cu o zi înainte, respectiv la 6 februarie 1941, în cadrul Consiliului Economic, Mareşalul a expus următoarele: „Tendinţa mea este să creez o proprietate mijlocie românească, pe care eu o consider celula de rezistenţă a neamului românesc. Această celulă, această proprietate mijlocie, românească, trebuie să aibă între 25-50 hectare suprafaţă.

Cine va avea această suprafaţă? Numai bunii lucrători, numai oamenii cei mai cinstiţi şi mai pricepuţi. Aceştia vor forma şi vor juca rolul vechilor moşneni ai neamului românesc. După cum la oraşe burghezia face celula de rezistenţă a neamului, tot aşa la ţară, celula de rezistenţă a neamului o vor face aceşti proprietari mijlocii, prin munca, prin priceperea, prin cinstea, prin

lucrările pe care le vor face. În felul acesta voi face şi o selecţionare între ţărani.

Toţi ţăranii care nu-şi îndeplinesc datoriile civice cum trebuie, datoriile militare, aceia pierd pământul. Pământul acesta trece, prin cumpărare, în mâna altor cetăţeni, care pot să-l pună în valoare în folosul comunităţii. Tot aşa voi proceda şi cu marii proprietari. Acei din marii proprietari care nu-şi îngrijesc pământul şi care nu fac din el adevărate pepiniere de producţie pentru Stat, aceşti mari proprietari îşi pierd pământul. Murii proprietari trebuie să-şi îngrijească

pământul, să-l lucreze bine, să înavuţească ţara aceasta. Acestea sunt principiile pe care le pun.

Deci, cu proprietatea evreiască, să ştiţi că nu merg la împărţirea ei în 1, 2, 3 hectare, ci merg la respectarea principiului pe care l-am arătat adineauri.

Aceasta va fi baza „.

Dacă cineva a considerat că aceste principii şi măsuri au caracter rasist, s-a gândit, desigur, la faptul că, deşi evreii stăpâneau mari proprietăţi funciare, nu s-a prea auzit de evrei plugari şi nici proprietari evrei de pământuri care să

se preocupe în mod deosebit de cultivarea la nivel superior a pământului.

Numai că Mareşalul Ion Antonescu a înţeles să nu excepteze pe evrei de la principiile expuse valabile şi pentru români. Dacă cineva consideră aceasta persecuţie rasială este treaba lui.

În cadrul Consiliului de Aprovizionare din 4 decembrie 1941, Mareşalul Ion Antonescu, referindu-se la acţiunea de românizare, arată că în prima şi a doua etapă s-au realizat exproprierea imobilelor rurale şi a imobilelor urbane, dar că a treia este cea mai importantă: exproprierea industriilor.

„Când se va face această expropriere nu ştiu, evreii însă simt, fiindcă îşi vând întreprinderile lor. Cui le vând? Le vând nemţilor, pentru că ştiu că are să

le plătească Statul român, dacă le va expropria el. Am luat o serie de măsuri ca să putem fi siguri că domnii aceştia, cari au diferite industrii, nu le trec germanilor, aşa cum ne-am pomenit cu un pachet de acţiuni ale fabricilor de ciment, a fost trecut germanilor. Evreii le-au trecut germanilor ca să nu fie expropriaţi de Statul român, aşa cum s-a întâmplat cu bunurile rurale şi bunurile urbane.

Cu sistemul acesta, pentru că n-am fost pregătit să execut şi etapa a treia şi cea mai importantă, s-ar putea să mă trezesc mâine că nu am a face cu evreii, pe care îi pot opera, ci cu germanii, cu care aş putea să ajung la un conflict politic”.

Ar fi două lucruri de spus, în legătură cu ideile şi măsurile expuse.

În primul rând apare evident că acţiunea de românizare nu îi afecta numai pe evrei, ci pe toţi străinii care deţineau proprietăţi în România.

În al doilea rând rezultă că unii evrei, pentru a împiedica realizarea acţiunii respective, preferau să-şi vândă proprietăţile germanilor, deci

duşmanilor lor de moarte, fără a se putea concepe că, de la germani, datorită

poziţiei lor dominante, ar fi obţinut mai mult în schimb decât de la Statul român. Pe lângă absurditatea faptului, el constituie o nouă dovadă a lipsei de loialitate faţă de România.

O dovadă a faptului că Mareşalul Ion Antonescu nu s-a gândit nici un moment să jefuiască pe nimeni, o constituie preocuparea permanentă pentru găsirea fondurilor necesare cumpărării proprietăţilor deţinute de străini. Astfel, în cadrul aceluiaşi Consiliu de Aprovizionare a spus: „Noi avem bani blocaţi la Londra, pe care nu-i putem folosi acum. Banii aceştia de la Londra, însă, sunt şi banii Băncii Naţionale şi atunci noi am putea trece la românizare pe această

cale.

Eu cred că valoarea tuturor fondurilor de comerţ evreieşti din Ţara Românească reprezintă cam o sută miliarde lei. Noi avem la Londra dolari şi aur în valoare de 16 miliarde dolari. Cu această sumă putem cumpăra în Ţara Românească bunuri să cumpărăm fonduri de Comerţ de 40-50 miliarde lei".

Este interesant de văzut ce s-a întâmplat cu proprietăţile cumpărate de Statul român de la evrei. După 23 august 1944, toate aceste proprietăţi, repet, plătite de stat, au fost restituite foştilor proprietari evrei fără plată. Deci, departe de a fi fost prejudiciaţi, ei şi-au dublat averea. Dar acest câştig nu a fost de lungă durată, deoarece la 11 iunie 1948, statul democrat popular (nu militaro-fascist), a naţionalizat, fără despăgubiri, totul, în afara pământului, pentru care se pregătea „planul cooperatist al lui Lenin".

Faceţi, vă rog, comparaţia între acţiunea de românizare a economiei, începută de Mareşalul Ion Antonescu şi naţionalizarea făcută de comunişti şi judecaţi!

Din puţinele probe administrate în faţa instanţei, rezultă totuşi că

membrii guvernului Antonescu, exceptându-i pe legionari, care au dispărut în ianuarie 1941, nu numai că nu au avut atitudinea ostilă faţă de evrei, ci, dimpotrivă, au manifestat multă înţelegere şi bunăvoinţă faţă de aceştia.

Generalul Arboc Ioan – fost comandant al subzistentelor şi Ministru al Aprovizionării, relatează următoarele:…„Am primit ordin atât de la Ion Antonescu, cât şi de la generalul Dobre de a nu furniza nimic nemţilorfără

plată.

Din 1943-1944, s-au predat 1/6 din cantităţile de cereale stabilite „.

„Am primit ordinul Mareşalului cât şi a generalului Dobre de a preda îmbrăcăminte şi pânză Centralei Evreilor.

S-a hotărât ca la eliberarea noilor cartele de alimente, populaţia evreiască

să plătească, anticipat, un miliard lei – diferenţă de cost a grâului din care se făcea pâinea albă. S-au plătit numai 5 milioane lei şi am primit dispoziţii să nu mai încasez restul până la un miliard.

Mihai Antonescu avea atitudine de rezistenţă faţă de pretenţiunile Germaniei, astfel că. O convenţie economică ce trebuia să se încheie în noiembrie 1943 nu s-a mai putut încheia „.

Martorul Nării Constantin face o prezentare elogioasă acuzatului Brăileanu Traian, fost şi el ministru al economiei, membru al Academiei de Ştiinţe Politice de la Universitatea Columbia – S. U. A., după care precizează:

„La Seminarul Pedagogic nu m-a determinat să îndepărtez profesorii evrei…", urmează apoi unele precizări care dovedesc din nou cât de tracasaţi erau martorii în timpul audierilor, pentru a-i determina, dacă nu chiar să-i acuze pe învinuiţi, măcar să le mai scadă din merite. Astfel, fraza citată continuă şi se încheie cu:„…Dar nici nu putea să mă determine şi nici nu a încercat".

De altfel, atât de puţin interesa instanţa ce declară martorii încât nici nu le consemna datele de stare civilă, conform formularului tip. La majoritatea martorilor li s-a consemnat numai numele şi prenumele, ori numai numele,

eventual profesia şi la niciunul adresa. Acesta este motivul pentru care la unii martori nu pot indica datele necesare.

Astfel, martorul Margulius, a declarat: „în timpul când evreii erau persecutaţi, NiculaeMareş (n. a. fost ministru al Agriculturii), mi-a dat o mână

de ajutor intervenind să capăt autorizaţiune de import şi astfel am putut să-mi continui comerţul. Acest fapt s-a petrecut în anul 1942. În anul 1943 m-a ajutat să obţin carnet de muncă, pentru care mi se ceruse sute de mii de lei şi eram ameninţat cu deportarea în Transnistria. Ştiu că ajuta pe mulţi coreligionari de ai mei, care apelau la bunătatea acestuia. Dând ajutor la mulţi evrei, cred că acuzatul Mareş Niculae nu nutrea sentimente antisemite sau hitleriste".

Un alt martor, Reiter I. declară că, în anul 1941, a fost ajutat de acuzatul Ion Marinescu în susţinerea contestaţiei pe care a făcut-o la exproprierea bunurilor evreieşti.

Blum Isac relatează că a funcţionat la Centrala Evreilor ca şef de secţiune, pentru că a avut mandat de la o organizaţie sionistă, dar apreciind că

Centrala Evreilor era o instituţie nefastă pentru populaţia evreiască, după cinci luni, a demisionat. Nu ştie că acuzatul Buşilă să fi avut manifestări antisemite.

Martorii Cristescu Ionescu Kerci şi Erosz Iosif – funcţionari la U. G. I. R.

fac depoziţii pozitive la adresa acuzaţilor Buşilă, Mareş, Marinescu şi precizează

că elementele evreieşti au fost menţinute în întreprindere.

Ce se poate desprinde din aceste succinte declaraţii? Că evreii, onorabili, cu o situaţie stabilă în ţara noastră, au rămas la locurile lor de muncă – în clinici, instituţii, întreprinderi, comerţ, învăţământ, cu unele obligaţii de a participa şi ei la eforturile de război ale ţării. Nimeni nu a fost în măsură să relateze măcar o împrejurare izolată în care Mareşalul sau unul din miniştrii săi să fi manifestat atitudine fascistă, antisemită. Excepţie au făcut legionarii, pe care însuşi Mareşalul i-a reprimat şi cum, foarte justificat a declarat, i-a salvat în acest mod şi pe evrei de prigoana legionară.

Pentru a nu lăsa fără acoperire nici o afirmaţie voi recurge la un alt exemplu, care nu este luat din dosarul Mareşalului Ion Antonescu. Am afirmat că atitudinea oficialităţilor antonesciene faţă de evrei a fost diferită, în funcţie de atitudinea diverşilor evrei faţă de România. Au existat mulţi evrei, poate marea majoritate a celor stabiliţi în România cu multe decenii în urmă, care au păstrat o atitudine de loialitate faţă de Statul român, chiar dacă nu erau de acord cu politica dusă la un moment dat. Faţă de această categorie de evrei, atât autorităţile române, cât şi cetăţenii de naţionalitate română, au avut, cum era şi firesc, o atitudine de totală bunăvoinţă şi înţelegere, precum şi în multe situaţii, de protejare în faţa unor abuzuri. Nu puţini apărători ai evreilor au fost chiar colaboratorii cei mai apropiaţi ai Mareşalului Antonescu. Loialitatea evreilor, din această categorie, s-a manifestat şi după 23 august 1944, când în cadrul proceselor judecate de tribunalul poporului, mulţi au făcut depoziţii în apărarea celor judecaţi, indiferent dacă au fost miniştri, generali, jandarmi ori alţi înalţi funcţionari de stat. Asemenea atitudini merită a fi cunoscute şi apreciate la justa lor valoare, cu atât mai mult cu cât, în condiţiile anilor 1945,46 şi următorii, a-i apăra pe demnitarii de stat din perioada 1940-44, însenina, dacă nu

asumarea unor riscuri, cel puţin acceptarea situaţiei de a nu face pe plac noilor autorităţi. Despre asemenea situaţii vom mai vorbi.

Nu cred că voi comite o nedreptate evreilor, dacă voi prezenta unele exemple de evrei care au acţionat împotriva României. Nu fac acest lucru pentru a stimula eventuale sentimente antisemite, ci numai pentru a prezenta argumente în plus, că unele măsuri de siguranţă, luate în timp de război, faţă

de unele categorii de cetăţeni, nu au fost determinate de sentimente de ură de rasă. Este necesar să încerc a face această demonstraţie, deoarece însăşi legea 312/945, condiţionează existenţa unor infracţiuni pe care le reglementează, de comiterea faptelor din motive de persecuţie rasială sau naţională, ori în scopul exterminării unor grupuri naţionale.

Un exemplu în susţinerea tezei menţionate îl constituie Nikolschi Alexandru. În legătură cu acest personaj, din documentele aflate în arhivele fostului Serviciu Special de Informaţii rezultă următoarele: Alexandr Sergheievici Nikolski – născut la 2 iunie 1914, în Tiraspol, fiul lui Serghei şi Ana (născută Grijeascu), de naţionalitate rusă, absolvent a 10

clase, fost funcţionar în Sovietul orăşenesc al municipiului Cemăuţi, de profesie mecanic telegraf-telefon.

În luna martie 1941, Nikolski a fost recrutat în serviciul de spionaj sovietic de către Căpitanul N. K. V. D. Andreev, pentru a fi trimis în România cu

misiunea de a culege informaţii despre trupele romă-no-germane, cantonate la Botoşani, Buzău şi Bucureşti, precum şi asupra stării de spirit a populaţiei din aceste oraşe.

Pentru îndeplinirea acestei misiuni de spionaj a fost instruit, în prealabil, asupra modului de executare a misiunii, de orientare în teren, asupra modului de comportare pentru a nu deveni suspect. De asemenea, a primit suma de 13

450 lei, ce urma să o folosească pentru procurarea de îmbrăcăminte, hrană şi transport.

Înainte de a fi trimis în România i s-au dat acte de identitate false, pe numele de Ştefănescu Vasile (ordin de lăsare la vatră de la Regimentul 2

transmisiuni, cu gradul de caporal, livret militar, ordin de chemare în caz de mobilizare, buletin de identitate şi un certificat de bună purtare eliberat de Prefectura Poliţiei Bucureşti).

În noaptea de 26 mai 1941, Nikolski, cu sprijinul organelor sovietice, trece clandestin frontiera în România, iar în dimineaţa zilei următoare a fost prins de grănicerii români în apropierea drumului de patrulare, în regiunea Hlişeu-Ciut, judeţul Dorohoi.

Fiind trimis în judecată, a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă prin Sentinţa nr. 481, din 7 iulie 1941, a Curţii Marţiale a Comandamentului IV

Teritorial pentru crimă de spionaj în favoarea U. R. S. S. A fost deţinut în Penitenciarul Aiud până la 23 august 1944, după care este pus în libertate şi, la fel ca mulţi alţi duşmani ai României, a fost propulsat în funcţii de mare răspundere, cu misiunea, de data aceasta, de a face politica Moscovei la Bucureşti, deci tot o misiune sovietică, împotriva statului şi poporului român.

Dar să vedem ce rezultă din autobiografia lui Nikolski, aflată în dosarul de membru al partidului comunist din România, din arhiva fostului Consiliu Politic al Ministerului de Interne.

Nikolski Alexandru, fost Griinberg Boris, născut la 2 iunie 1915 în Chişinău, de naţionalitate evreu, căsătorit cu Iozefina, născută Marcovici, absolvent al Şcolii medii, de profesie mecanic de transmisiuni, iar din aprilie 1945 subdirector în Direcţia Generală a Securităţii Poporului, membru al P. C.

R. din 1937 (deci un membru al P. C. R. putea fi şi un cetăţean străin de România, sau poate mai ales cetăţenii străini. Să se mai spună că partidul comunist din România nu a fost o agentură străină şi că scoaterea lui în afara legii ar fi fost un abuz).

În autobiografia din 14 octombrie 1944, Nikolski face următoarele precizări: „în mai 1941 am plecat în România cu o misiune. Când am fost prins, ca să-mi pot ascunde trecutul şi misiunea, mi-am schimbat numele în Nikolski Alexandr Sergheievici, originar din Tiraspol. Sub acest nume am fost cercetat de organele Biroului 2 Bucureşti şi sub acest nume mă recomand până astăzi”.

Ce am mai putea spune despre onorabilul domn Nikolski, alias Griinberg, care a trăit în România, sub un nume fals, până în vara anului 1992, beneficiind de pensia de general locotenent de securitate, pe care o obţinuse la vârsta de 47 ani. A murit subit în ziua în care trebuia să se prezinte în faţa procurorului militar pentru a da socoteală pentru gravele fapte comise împotriva poporului român pe vremea când făcea parte din Comisia centrală de internări în lagărele de muncă forţată şi de exterminare.

Mai putem spune că, în anul 1941, la anchetă şi-a scris declaraţia prin care recunoştea faptele aşa cum au fost reţinute, în limba rusă. De altfel,

grănicerii români, care l-au legitimat, l-au reţinut şi predat biroului 2, pentru că li s-a părut suspect un individ cu numele de Ştefănescu Vasile, caporal în rezervă a armatei române, care vorbea foarte rău româneşte.

Mai putem spune că din dosarul de partid rezultă şi faptul că despre Nikolski a dat relaţii un alt general de securitate, Pintilie Gheorghe, alias Pantiuşa Bodnarenco şi, în acelaşi timp, un alt membru de bază al partidului comunist din România.

Aşa numiţii luptători antifascişti, în realitate duşmani ai României, nu numai a guvernării de atunci, condamnaţi înainte de 23 august 1944 pentru spionaj în favoarea unei puteri străine, ori pentru înaltă trădare de patrie, au devenit apoi demnitari de stat, în special în aparatul represiv, ori în aparatul partidului care a preluat puterea. Cineva ar putea susţine că foştii spioni şi trădători de ţară au devenit, în regimul democrat-popular, mari iubitori ai României şi că au acţionat pentru propăşirea acestei ţări. Realitatea infirmă, însă, o asemenea apreciere, deoarece tot ce au făcut în continuare, în posturile importante pe care le-au ocupat, a fost împotriva ţării şi a neamului românesc şi în profitul unor puteri străine. Nu mă refer numai la evrei, ci şi la românii care au căzut în rătăcirea bolşevismului, cum spunea Minai Antonescu. Am arătat acţiunea de distrugere a poporului român, începând cu cele mai valoroase vârfuri şi terminând cu ultimul muncitor, care s-a opus ori putea să

gândească să se opună bolşevizării ţării. Despre adevărata aservire economică

a României unei puteri străine vom vorbi în capitolul următor. Aceasta a fost opera foştilor „luptători antifascişti", deveniţi conducători ai României, indiferent de numele pe care l-au purtat şi de naţionalitatea căreia aparţineau.

Istoria acelor vremuri ne oferă numeroase asemenea exemple. Nu mi-am propus însă a cerceta autobiografiile tuturor „patrioţilor” care, după 23 august 1944, au devenit conducători de partid şi de stat. Este însă o temă interesantă

şi importantă de studiu, pentru restabilirea adevărului istoric în toate detaliile lui. Eu mă rezum la unele exemple de care am luat cunoştinţă din documentele aflate în arhiva procuraturii.

Un asemenea exemplu îl constituie Dulgheru Mişu, fost Dulbergher, care, după 23 august 1944, a devenit colonel de securitate şi şef al direcţiei de cercetări din Ministerul de Interne, în perioada 1948-l952, arestat de organele Ministerului Afacerilor Interne la 26 noiembrie 1952, fiind învinuit de săvârşirea crimei de înaltă trădare, în legătură cu aceste învinuiri nu am avut la dispoziţie decât un referat al Procuraturii Generale a R. P. R.

— Direcţia II, un exemplar al mandatului de arestare şi ale unor declaraţii date de Dulberger Mişu.

Din aceste documente nu rezultă în mod clar dacă Dulberger Mişu a trădat numai comunismul sau numai statul român, ori şi una şi alta.

Nu am înţeles niciodată ce au avut în comun evreii cu comunismul. Am văzut întotdeauna o contradicţie între înclinaţiile lor recunoscute de liber întreprinzători şi ideologia comunistă. Această părere mi-a fost întărită de faptul că, pe măsura „consolidării” socialismului, tot mai mulţi evrei au emigrat în ţările capitaliste.

Din referatul procuraturii rezultă că„…Dulgheru Mişu a folosit postul ce-l deţinea în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pentru a scăpa o serie de

duşmani ai poporului muncitor de la sancţiuni şi că a căutat prin orice mijloace să le micşoreze răspunderea".

Se face referire la un grup de arestaţi, preluaţi de la fostul S. S. I. în 1950, denumit „Grupul Comerţului Exterior" în care figura şi un oarecare Chrisoghelos Andrei. Se arată că, deşi rezultau date că acesta a desfăşurat şi activităţi de spionaj, a dat dispoziţii anchetatorilor din subordine, să-l cerceteze numai pentru sabotaj, iar în final li s-au reţinut în sarcină numai infracţiuni de drept comun – mită şi trafic de valută. Ulterior, reluându-se cercetările, s-a stabilit că cel în cauză a furnizat informaţii unor agenţi străini şi a fost condamnat pentru aceste fapte.

Un alt caz la care se face referire este faptul că Dulgherii Mişu a căutat să-i scape de răspundere pe Lucreţiu Pătrăşcanu, Remus Kofler, Ştefănescu Alexandru şi Emil Kalmanovici, propunând chiar punerea în libertate a acestuia din urmă.

În sfârşit, în referat se mai arată că: „în timp ce conducea Direcţia de Cercetări din M. A. I., învinuitul Dulgheru Mişu a aflat despre faptul că fostul maior Antoniu Samuel a desconspirat ancheta privind grupul de spioni şi uneltitori aflaţi în slujba statului Israel, dând informaţii despre mersul anchetei surorii sale, Ana Segal şi vărului Dascălu Eduard. Aceste informaţii i-au ajuns prin Iancu Melania, la Legaţia statului Israel din Bucureşti".

Deşi a cunoscut această situaţie, Dulgheru Mişu nu a informat conducerea M. A. I. pentru a se lua măsuri de arestare şi cercetare a ofiţerului.

Ulterior, Antoniu Samuel a fost condamnat la 4 ani închisoare pentru infracţiunea de neglijenţă faţă de siguranţa statului.

Sunt interesante şi unele declaraţii făcute de Dulgheru Mişu din care redau următoarele: „Este însă adevărat că, în autobiografiile mele date atât la P.

M. R. cât şi la M. A. L, nu am arătat în întregime totul şi am trecut cu uşurinţă

peste unele perioade din viaţa mea… „.

În concret nu arată peste ce perioade a trecut cu uşurinţă, referindu-se numai la faptul că nu a făcut parte dintr-o familie prea săracă.

„In perioada însă în care am funcţionat în M. A. I. (siguranţă şi apoi securitate) am comis o serie de greşeli şi neglijenţe grave pe care le-am văzut abia în timpul anchetei, în timpul detenţiei mele am reflectat asupra lor şi îmi dau seama de răul pe care l-am pricinuit".

Apoi trece la unele fapte concrete pe care le recunoaşte în spirit autocritic.

În legătura cu cazul Alexandru Dulbergher arată că: „în calitatea pe care o aveam de col. de securitate ar fi trebuit să anunţ că el a obţinut actele şi că

pleacă în Statul Israel, nu am făcut acest lucru şi l-am ascuns forurilor conducătoare şi de acest fapt sunt vinovat şi nu ar fi trebuit să ţin seama că

este unchiul meu „.

Se referă în continuare la ancheta grupului Pătrăşcanu, Kofier, Ştefănescu, Kalmanovici şi alţii: „Am muncit în această anchetă cu foarte multă

uşurinţă, cele mai importante piese, adică scrisorile lui Kalmanovici către Kofler din perioada războiului nu au fost citite şi analizate de mine, nu le-am cunoscut…”.

Foarte ciudată omisiune, pe care însă o împarte cu superiorii săi.

„Trebuie să arăt că acest dosar a stat peste un an de zile la Dl. Gl.

Nikolschi şi, deşi cunoştea impasul în care ne găseam cu ancheta, nu mi-a atras atenţia asupra importanţei acestor scrisori. Nu caut să scuz cu nimic vinovăţia mea, ea rămâne şi sunt conştient de ea. De asemenea faptul că, deşi am cerut Lt maj. Vânătoriu, anchetatorul Victoriei Sârbu şi a lui Kofier, să

întocmească note pentru a le putea verifica prin diferiţi activişti – note pe care le-am prezentat D-lui Ministru Adj. Pintilie, pentru a vedea ce posibilităţi avem de verificare, iar Dl. Ministru Adj. mi-a spus textual: «Vipera (Vâctoriţa Sârbu) minte, eu cunosc situaţia!» „

Revenind la referatul procuraturii observăm şi alte constatări interesante.

„La percheziţia făcută de autorităţi în fichetul lui Dulgheru Mişu, aflat în biroul său, s-a găsit o declaraţie a lui Eugen Cristescu, care arăta legăturile lui Ştefănescu Alexandru cu Râca Georgescu şi Emil Kalmanovici. Această

declaraţie a fost ţinuta înfichet timp de 5 ani, fără a fi exploatată în ancheta privind pe Ştefănescu Alexandru şi ceilalţi”.

Se mai arată că: „Martorul cpt. AnghelMircea, în declaraţia dată la Procuratură, arată că Lena Constante, fiind anchetată de el, a recunoscut de bună voie activitatea de spionaj pe care a desfăşurat-o împreună cu Lucreţiu Pătrăşcanu, Zilber şi alţii. Acelaşi martor arată că, Lena Constante, fiiyiă

Ck&YI/lQtă de Dulgheru Mişu, în biroul sau, ulterior şi-a retractat declaraţiile, iar martorul a fost schimbat la o altă anchetă „.

Dulgher Mişu îşi încheie memoriul într-un adevărat spirit demagogic, dar ne oferă şi unele date interesante. El, după ce arată că relatările lui

— Nu ar fi complete fără a arăta şi cauzele care au dus la săvârşirea

„acestor greşeli şi neglijenţe grave”, se referă la două categorii de cauze principale: „Educaţiape care am primito de la vechea societate, cu o mentalitate nenorocită şi cu un bagaj întreg de rele… „

Iată deci, cum tot vechea societate l-a educat pentru a trăda interesele ţării.

„Sistemul de muncă existent în D. G. S. S. cu o centralizare excesivă este suficient, cred, să arăt că nici un Comandant Regional nu avea dreptul să

aresteze, să pună în libertate, să trimită în justiţie sau să încadreze în vreun ordin administrativ decât cu aprobarea Direcţiei Generale. Din această cauză

toate copiile dosarelor erau trimise la Bucureşti, adică la Direcţia pe care o conduceam eu, iar în penultimă analiză ajungeau la mine, unele din ele le

rezolvam singur, iar altele le prezentam D-lor General Nikolski sau Mazuru, iar unele D-lui Ministru Adj. Pintilie.

În această situaţie am fost permanent aglomerat cu «zeci şi zeci de dosare care trebuiau citite şi rezolvate» „.

Pentru a mai drege puţin criticile aduse conducerii M. A. I., Dulbergher Mişu, menţionează că, după descoperirea devierii de dreapta şi înlocuirea ministrului Teohari Georgescu cu Alexandru Drăghici, organizarea a fost mai bună, în sensul că aparatul central a fost descongestionat. Probabil că acest lucru s-a produs prin acordarea dreptului şefilor de regiuni M. A. I. de a aresta, trimite în judecată, de a interna în lagărele de muncă forţată şi stabilirea de domicilii obligatorii, fără alte aprobări.

Am ţinut să relatez aceste câteva aspecte din intimitatea fostului M. A. I.

şi a Direcţiei Generale a Securităţii Statului, pentru a se vedea, încă o dată, cine erau „luptătorii antifascişti” pe care Mareşalul Antonescu s-a văzut nevoit să-i izoleze, pentru motive reale de siguranţă a statului. Se mai poate vedea şi cu ce s-au ocupat aceşti „patrioţi” după ce au preluat puterea în România.

Este semnificativ şi faptul că preocuparea lor fundamentală a fost reprimarea a zeci de mii de cetăţeni oneşti, pentru simplul motiv că nu iubeau regimul de democraţie populară. În acelaşi timp, pe adevăraţii duşmani ai ţării, spioni şi trădători, proveniţi tot din cei „persecutaţi” de vechiul regim, i-au

menajat cât s-a putut, chiar şi atunci când activitatea lor infracţională devenea notorie.

Este interesant că Dulgheru (Dulbergher) Mişu a fost arestat la 19 mai 1953 în baza mandatului semnat de procurorul militar al forţelor armate, Colonel Rosman Rudolf, nu al M. A. L.

În cauza privitoare pe Dulgheru Mişu a fost audiat ca martor şi fostul maior de securitate Antoniu Samoilă, care a declarat, între altele că: „într-o duminică am invitat-o la mine acasă pe Ana Segal Cu acea ocazie am avut o discuţie cu caracter violent cu sora mea, care m-a acuzat că aş fi unealtă a regimului care face antisemitism, prin faptul că fruntaşii sionişti sunt arestaţi doar pentru simplul motiv că sunt evrei, că sunt sionişti, fără a avea vreo altă

vină.

Eu atunci enervat i-am răspuns că sunt o bandă de spioni mârşavi, care au făcut spionaj încă tocmai pentru aceia pe care-i înjurau în toate prilejurile, adică pentru englezi şi că vor ispăşi ticăloşia lor".

Apoi se referă la o discuţie avută în vara anului 1951 cu vărul său, Dascălu Eduard, care i-a spus că doreşte să plece în Israel.

„M-a întrebat dacă eu cred că ar avea vreo şansă de plecare având în vedere faptul că este frate cu Dascălu Anghel, fost fruntaş sionist şi mai ales că

tensiunea dintre guvernul român şi Israel ar fi crescut, deoarece au mai fost arestaţi şi alţi fruntaşi sionişti. Eu care nu ştiam că au mai fost arestaţi şi

alţii, el mi-a precizat că a fost arestat şi avocatul Edgar Kanner. Când am auzit de numele lui Kanner am spus: «Atâtapagubă!» în limba idiş”.

Din cele expuse în acest capitol rezultă cu pregnanţă o serie de concluzii de natură să lămurească şi acuzaţiile care i-au fost aduse Mareşalului Ion Antonescu, acuzaţii ce derivă din aşa numitul antisemitism şi rasism.

Rezultă în primul rând că măsurile represive şi de siguranţă luate de autorităţile antonesciene şi împotriva unor evrei, constituie reacţii fireşti şi legitime ale statului împotriva celor care, aflaţi în slujba inamicului, acţionau împotriva interselor României. Cazul lui Griimberg Boris nu este singular. În lucrarea de faţă nu mi-am propus să fac o prezentare a tuturor evreilor care, în timpul războiului, au fost condamnaţi pentru spionaj în favoarea U. R. S. S. şi în dauna României, numiţi patrioţi după 23 august 1944, denumire care le-a deschis calea spre cele mai importante funcţii publice. Ce au făcut aceşti foşti patrioţi în funcţiile pe care le-au acaparat am văzut. Au făcut un adevărat genocid împotriva poporului român (Drăghici, Bodnarenco Pantiuşa, Grumberg Boris, Dulberger Mişu şi alţii), dar nimeni nu a vorbit şi nu vorbeşte de antiromânism.

Antisemitismul este însă agitat de flecare dată când autorităţile de stat iau măsuri împotriva unor evrei care uită că ospitalitatea unei ţări trebuie răsplătită cu loialitate, nu cu trădare.

Agitarea antisemitismului îi dezavantajează în primul rând pe evreii oneşti, care desfăşoară activităţi corecte şi care nu au interesul să-şi atragă

antipatii.

În încheierea acestui capitol, voi prezenta mărturia unei personalităţi autorizate, reprezentată prin domnul A. Safran – în prezent mare rabin al Genevei şi fost rabin al României, într-o perioadă în care se cuprinde şi perioada celor patru ani de guvernare a Mareşalului Ion Antonescu. Este inexplicabil cum domnul Safran nu a fost audiat în cadrul procesului intentat Mareşalului, dat fiind că, după ştiinţa mea, domnia sa a domiciliat în România cel puţin până în anul 1947. Nu a fost audiat, deşi era cel mai în măsură să

contribuie la stabilirea adevărului, în această situaţie suntem tentaţi să găsim noi unele explicaţii, dar care nu au la bază decât simple deducţii: Este posibil ca domnul Safran să nu fi acceptat să-şi încarce conştiinţa cu acuzaţii neîntemeiate la adresa Mareşalului Ion Antonescu, iar pentru a-l apăra, în viziunea celor care l-au judecat, nu avea rost să fie audiat Fac această

deducţie şi datorită faptului că, în condiţiile lipsei probelor de vinovăţie, era deosebit de important un asemenea martor.

Avem însă la dispoziţie memoriile domnului Alexandre Safran, consemnate în Cartea intitulată Resisting the storm – România 1940-l947 –

Memoirs, apărută în anul 1987. Cartea nu se constituie într-un elogiu adus Mareşalului Ion Antonescu, dar conţine şi unele întâmplări din viaţa autorului, din care se pot trage concluzii importante cu privire la personalitatea Mareşalului. Redau câteva pasaje din această carte: „începânddin 30 august 1940, exista sentimentul că nu mai există nici o formă de autoritate centrală în ţară, unde domnea peste tot haosul. Era chiar ziua în care trupele române fuseseră retrase din Transnistria de Nord. Violenta campanie dirijată contra autorităţii regale atinsese paroxismul. În 6 septembrie, dr. Filderman îmi telefona pentru a mă preveni că foarte importante noutăţi vor fi anunţate.

Câteva minute mai târziu la radio abdicarea lui Carol al II-lea era oficială.

Generalul Ion Antonescu prelua puterea. Cu Filderman şi reprezentanţii Organizaţiei sioniste am reuşit să intru foarte repede în contact cu generalul Antonescu. Părea foarte îngrijorat să restabilească ordinea. I-am cerut să facă

în aşa fel încât să asigure protecţia membrilor comunităţii noastre pentru ca dramele recente să nu se mai repete „.

„L-am întâlnit pe generalul Antonescu în mai multe rânduri. Semăna cu un vulcan gata să erupă. În unele zile, rare, trebuie să spun, el se arăta, dimpotrivă, moderat şi curtenitor. Uneori îi lăsam cererile noastre în scris „.

„La 21 ianuarie 1941 a izbucnit revolta legionarilor. În acest 21 ianuarie, eu eram la biroul meu, la parterul imobilului Federaţiei, strada Burghelea… La orele 4 şi jumătate d.m. mai mulţi evrei ajunseseră cu răsuflarea tăiată. Ei fugiseră de la sediul comunităţii, unde 10 persoane tocmai fuseseră arestate…

Soţia mea, când s-a apropiat de casă, legionarii au ieşit în fugă şi au înconjurat-o… Legionarii, în timpul acesta, îi promiteau luisarah să o elibereze, dacă ea le spune unde sunt… Ei strigau că marele rabin este un corupt, un comunist, şeful comuniştilor din ţara asta şi că trebuie să-l pedepsească… Cât despre mine, eu eram încă la (familia) Fein, de unde am reuşit să-l avertizez pe generalul Antonescu de ceea ce se petrecea în strada Burghelea, implorându-l să intervină. Trebuie să spun că el a făcut-o şi dădu ordinul ca să fie eliberaţi prizonierii, dacă nu, el va trimite armata să ia clădirea cu asalt… Legionarii eliberară, în sfârşit, prizonierii lor”.

„începând din iulie 1941, purtatul stelei galbene a fost decretat în diverse provincii, în timp ce nici un ordin în acest sens nu ajunsese încă la Bucureşti…

În Bucureşti s-a scurs un timp relativ scurt între ordin şi contraordin.

Filderman a început prin a contacta, imediat, pe mareşalul Antonescu despre acest subiect, de asemeni pe prefectul poliţiei… Eu am scris patriarhuhrir-Nicodim, apoi m-am dus să-l văd… El mi-a promis să intervină

pe lângă mareşal pentru ca această măsură să fie abolită. Eu, deja în mod normal, îl alertasem pe acesta din urmă şi îi expusesem nenumăratele pericole la care sunt supuşi evreii. El nu avea aerul de a lua foarte în serios plângerile mele – dar ordinul de a purta steaua galbenă fu totuşi anulat”.

Sunt traduceri neoficiale, dar sunt sigur că fondul problemelor nu a fost alterat.

Din aceste câteva extrase rezultă eu claritate că Mareşalul Ion Antonescu, nu numai că nu a fost antisemit, dar ori de câte ori i s-a solicitat a întins o mână protectoare în favoarea comunităţii evreilor din România. Se confirmă, de asemenea, de o persoană, autorizată, că în perioada exceselor legionare împotriva evreilor, cel care i-a apărat şi salvat a fost Mareşalul. Deci, nici vorbă

de ură de rasă şi cu atât mai puţin de măsuri menite să ducă la represiuni pe motive rasiale.

Mai este demn de reţinut şi uşurinţa cu care conducătorii Comunităţii evreilor din România puteau intra în contact direct cu conducătorul ţării, respectiv cu Mareşalul Ion Antonescu, care, chiar dacă lăsa impresia că nu dă

prea mare importanţă doleanţelor acestora, le rezolva favorabil. De altfel, ce importanţă prezenta pentru Mareşal dacă evreii poartă sau nu steaua galbenă, în condiţiile în care ţara pe care o conducea se confrunta cu probleme deosebit de grave şi de importante. Dar, cu toate aparenţele, convins fiind de inutilitatea purtării stelei galbene de către evrei şi mai ales de pericolul la care sunt expuşi

aceştia, n-a ezitat să revoce ordinul dat. Câtă solicitudine şi câtă putere de muncă putea avea Mareşalul, dacă, în condiţiile în care ţara era angajată în război, iar el era şi comandantul suprem, efectiv, al armatei, mai avea timpul şi puterea de a se ocupa şi de asemenea probleme? De recunoştinţă, însă, din partea celor pe care i-a ajutat nu a avut parte nici după moartea sa.

Mai rezultă un lucrur foarte important şi anume că Ion Antonescu a preluat conducerea într-un moment în care în ţară era haos şi dezordine şi că

prima lui preocupare a fost să restabilească ordinea, lucru pe care nu l-a făcut prin forţă, ori prin reprimarea adversarilor, aşa cum procedează orice dictator.

Simpla prezenţă în fruntea ţării a generalului Ion Antonescu, personalitate de prestigiu şi recunoscută ca atare de întreaga ţară, a fost de natură să aducă

liniştea atât de necesară unei ţări aflată în fierbere.

Despre măsurile luate împotriva unor categorii de evrei, măsuri care nu îi vizau numai pe evrei şi în nici un caz nu urmăreau exterminarea lor, vom mai vorbi în capitolele următoare.

În dosarul în care a fost condamnat mareşalul Antonescu nu am găsit documente sau alte probe care să elucideze aşa numitul „pogrom de la Iaşi”,

o tragedie incontestabilă a numeroşi evrei. Dosarul nu ne oferă date cu privire la numărul real al morţilor şi nici cu privire la cei vinovaţi.

În cursul interogatoriului la care a fost supus Eugen Cristescu – fostul şef al SSI – de către acuzatorul public Dumitru Săracu, s-a pus şi următoarea întrebare: „Ce rol a jucat Serviciul în masacrele de la Iaşi şi cine este responsabil în această chestiune?”

Redau răspunsul integral la această chestiune: „în timpul când s-a petrecut pogromul de la Iaşi, Eşalonul Serviciului şi eu personal mă găseam în comuna Sofrăceşti, de lângă Roman. Am auzit despre incidentele de la Iaşi şi într-o zi au fost invitaţi la mine la masă colonelul Dinulescu, şeful Secţiei a Ii-a de la Marele Cartier General, It. col. Gheorghe Petrescu şi cu alţi opt sau zece ofiţeri de la Secţia a Ii-a.

În timpul mesei colonelul Dinulescu mi-a relatat despre incidentele grave petrecute la Iaşi, despre care arăta că le-au săvârşit germanii, cum şi de o acţiune de salvare a celorlalţi evrei, care rămăseseră nemăcelăriţi la Iaşi, acţiune care ar fi desfăşurat-o Secţia a Ii-a din Marele Stat Major şi anume îmi afirma că a luat în primire trenurile cu evrei evacuaţi din Iaşi, că a încredinţat transportul lor în Muntenia, locot. Colonelului Gh. Petrescu. Că acesta a găsit pe evrei într-o stare deplorabilă, înghesuiţi în vagoane, unii dintre ei chiar morţi şi că a fost nevoit să oprească trenul în drum să le dea posibilitatea să se spele şi să se hrănească, continuând apoi transportul mai departe.

În modul cum colonelul Dinulescu expunea lucrurile, rezulta că secţia a Ii-a a Marelui Stat Major a făcut o operă salvatoare pentru evreii din Iaşi.

Întrebând cine a fost însărcinat cu ancheta acestui incident şi care sunt rezultatele anchetei, mi-a răspuns că a fost însărcinat Generalul Topor, Mare Pretor al Jandarmeriei de pe lângă Marele Cartier General şi ancheta este în curs, însă constatări clare în această chestiune nu sunt. Judecând după aceea lucrurile, ştiu că o asemenea măsură de evacuare a evreilor din Moldova era comandată de Generalul Racoviţa la Bacău, s-a cerut de către acesta îndepărtarea din Moldova a tuturor evreilor, aflaţi în spatele frontului, ca periculoşi operaţiunilor şi transportarea lor în Muntenia. Această problemă a fost discutată de mai multe ori de Mareşalul Antonescu şi s-a discutat chiar la o conferinţă de ordine publică de la Preşedinţie, unde, împreună cu Generalul Vasiliu, am fost de părere că asemenea măsuri sunt foarte greu de aplicat, capot da naştere la mari dificultăţi, aşa cum s-a întâmplat cu operaţiunea de la Iaşi şi că serviciul meu îşi ia obligaţia de a face o acţiune contrainformativă la Armata a 4-a şi celelalte comandamente de armată, pentru a paraliza eventual orice acţiune de spionaj sau trădare, astfel ca măsura transportării evreilor să

fie abandonată.

În urma acestor discuţiuni Mareşalul Antonescu a renunţat să aprobe măsura cerută de Generalul Racoviţa. Din această expunere şi din istoricul acestor fapte sunt nevoit să trag concluzia că măsura îndepărtării evreilor de la Iaşi a trebuit să fie propusă şi studiată în prealabil de către Marele Cartier General, recte Secţia a Ii-a, care se ocupa cu informaţii şi contra informaţii. Că

desigur au existat referate, cereri şi aprobări asupra acestei măsuri şi cu siguranţă că, după ce s-a obţinut aprobarea, Marele Cartier a dat ordin organelor de Poliţie şi Jandarmeriei ca să desăvârşească în teren măsura; că

Marele Cartier ştia că la Iaşi sunt trupe germane, că laşiul este un punct de tranzit al trupelor germane spre Nordul Basarabiei; că Marele Cartier mai ştia că germanii au o deosebită atracţie asupra lagărelor unde erau internaţi

sau adunaţi evrei şi trebuia să aibă şi o acţiune de prevedere în această privinţă, odată cu strângerea evreilor de la Iaşi.

Ştiu iarăşi că însuşi Mareşalul Antonescu nu a fost lămurit asupra cauzelor care au provocat incidentele sângeroase de la Iaşi şi că s-au aplicat mai multe sancţiuni organelor poliţieneşti şi de Jandarmerie." în continuare Eugen Cristescu prezintă argumente din care rezultă că Serviciul său nu a fost implicat în evenimentele respective. În finalul răspunsului său, relatează:

„Strămutându-se Eşalonul mai târziu la Iaşi, mi-au parvenit o serie de informaţiuni, din care rezultau că acei care au instigat şi informat trupele germane că se găseşte un mare grup de evrei strânşi laolaltă la Iaşi, care urmau să fie transportaţi, au fost o echipă de legionari, care, după incidente, au dispărut de la Iaşi. Mai târziu am identificat pe o serie de legionari agenţi ai SD-ului german care funcţiona clandestin în România, sub conducerea unui

german Kurthauer, care trăia sub diferite înfăţişări şi paşapoarte în România şi-mi amintesc că şeful acestui grup era un legionar cu numele de Marinescu sau Martinescu, a cărui internare în lagăr am cerut-o eu mai târziu. „ în lipsa altor probe nu am posibilitatea să îmi exprim o părere concludentă şi pertinentă. Tragedia rămâne, dar, discuţii în ce priveşte vinovăţiile pot fi continuate, iar cercetările pot fi aprofundate.

RELAŢIILE ECONOMICE ROMÂNO-GERMANE.

În legătură cu relaţiile economice care s-au stabilit între România şi Germania, relaţii între două state suverane, „tribunalul poporului" a inventat o nouă infracţiune gravă în sarcina Mareşalului Ion Antonescu şi a

miniştrilor care au făcut parte din guvernul său, indiferent dacă au avut sau nu vreo legătură cu economia.

Pretinsa infracţiune ar fi constat în aceea că„…S-a pus în slujba hitlerismului şi a fascismului şi a contribuit, prin faptele proprii, la realizarea scopurilor lor politice şi la aservirea vieţii economice a ţării în detrimentul intereselor poporului român"…Este, de fapt, o reproducere ad-literam a textului art. 2 lit. o din Legea 312/945, pentru care i s-a aplicat pedeapsa temniţă grea pe viaţă.

Pentru a demonstra absurditatea acestei învinuiri, mă văd nevoit să repet unele pasaje ale sentinţei.

După ce este reprodus de două ori textul articolului menţionat, se afirmă:

„înainte, însă, ca această aservire a vieţii economice a ţării româneşti, guvernul Antonescu a luat o serie întreagă de pregătiri, începând întâi cu sistemul antisemitismului, lucru care a constituit un element determinant în dezastrul ţării".

Deci, face ce face, sentinţa şi indiferent de ce fapte este vorba, revine în mod obsesiv la aceeaşi problemă a antisemitismului. Dar, absurditatea acestei învinuiri este dată de legătura de cauzalitate care se face între antisemitism şi dezastrul ţării. Antisemitismul, element determinant în dezastrul ţării, întrece orice măsură a bunului simţ. Cu alte cuvinte, dacă Mareşalul nu i-a iubit pe evrei, înseamnă că a trădat interesele poporului român şi a dus ţara la dezastru. Interesantă logică. Nu mai vorbim de faptul că lipsa de simpatie faţă

de evrei, nu înseamnă neapărat antisemitism. Dacă toţi conducătorii statelor europene ar fi promovat antisemitismul, aşa cum l-a promovat Mareşalul Ion Antonescu, nu ar fi avut loc nici un masacru şi nici un evreu nu ar fi murit în camere de gazare. În afară de antibolşevism, Mareşalul nu poate fi învinuit de nici un alt sentiment de ură faţă de cineva. Probabil că nu ar fi fost nici măcar antibolşevic, dacă imperiul sovietic nu ar fi furat o parte din teritoriul României.

Să revenim însă, la „sentinţă”.

Se arată, în continuare, că jefuirea populaţiei evreieşti a fost denumită

românizare, că printr-o serie de nelegiuiri cu caracter rasial s-a urmărit exploatarea evreilor până la sărăcirea completă.

Că nu a fost vorba de nici o jefuire a populaţiei evreieşti, am văzut. Că

nelegiuirile cu caracter rasial nu au existat, am văzut de asemenea.

În continuare se arată că, de la evrei, au fost expropriate 486 185

hectare, 90 625 imobile şi 1 471 bunuri industriale.

Deşi nu se indică sursa acestor date, presupunem că ele sunt reale. Mă

văd nevoit să repet că tot ce s-a expropriat, a fost plătit integral. Cineva ar putea pune întrebarea: „Câţi evrei au deţinut suprafaţa de aproape o jumătate de milion hectare şi câţi din ei erau agricultori? Eu nu sunt în măsură să

răspund la această întrebare.

Se trece apoi la „înfierarea” Serviciului Special de Informaţii condus de Eugen Cristescu, care ar fi fost „organul cel mai diabolic de care s-a servit acuzatul Ion Antonescu…”, pentru realizarea scopurilor hitleriste„„…Iar grozăviile faptelor erau cunoscute de întreg guvernul, care îşi dădea consimţământul la tot ce se făcea”.

Fraze goale, lipsite de conţinut şi de corespondent cu realitatea. Pentru bolşevici, însă, tot ce servea interesele statului român a fost diabolic.

Nu este locul aici de a discuta mai mult, în legătură cu S. S.l.

— Ul, deoarece nu are nici o legătură cu „aservirea economică”…Doresc numai să menţionez că, după ce a luat cunoştinţă de actul de acuzare, Eugen Cristescu a declarat că i-au venit în minte celebrele cuvinte ale lui Jan Jaures:

„Dacă ar trebui să mă judec după valul de ură şi încriminări ce s-au ridicat împotriva mea, ar trebui, fără îndoială, să cad în păcatul megalomaniei”.

„Sentinţa „ ne oferă, în continuare, un şir de alte absurdităţi. Se afirmă

că aservirea vieţii economice către germani s-ar fi realizat şi printr-o aprigă

prigoană împotriva muncitorilor. În continuare încă se face precizarea că este vorba de„„…Muncitori-patrioţi, autori ai unor acte de rezistenţă…”Astăzi ne dăm seama ce înseamnă să fii muncitor-patriot şi anume să fii în slujba bolşevismului şi să-ţi trădezi ţara în favoarea lor, iar

prin „acte de rezistenţă”, se înţeleg acte de diversiune constând în explozii, incendii, acte de trădare de patrie. Asemenea fapte îi caracteriza pe „eroii” aşa ziselor opere literare şi cinematografice ale perioadei comuniste. Nu mă îndoiesc de faptul că era vorba de muncitori-patrioţi de genul spionului bolşevic Simion Babenco, despre care am vorbit în capitolele anterioare şi despre „emul” Nikolski şi alţii ca ei.

În şedinţele Consiliului de Miniştri din 10 şi 20 decembrie 1940 s-a discutat, între altele şi de un incendiu la Societatea „Standard”, când au ars 100 de vagoane benzină uşoară pentru aviaţie şi de un incendiu de la moara„Dacia”, din Iaşi, unde au ars mai multe vagoane de cereale.

În legătură cu asemenea „acte de rezistenţă”, Mareşalul Ion Antonescu a spus: „Fără arestarea agresorului nu putem face nimic. Să nu mai lăsaţi infracţiunile nepedepsite, căci se întinde focul pe Ţară. Nu vedeţi că focul se întinde din ce în ce în mai multe locuri? „.

Au fost prinşi şi arestaţi o serie de spioni bolşevici, infiltraţi sau paraşutaţi în România.

Aceştia au fost „patrioţii” a căror reprimare o deplânge tribunalul poporului.

Aflăm, în continuare, că „un aspect mai criminal al politiceî^nti-muncitoreşti a guvernului Antonescu este trimiterea în Germania a muncitorilor români”, afirmându-se că acest lucru a avut scopul fascizării muncitorilor români, precum şi oferirea de braţe de muncă pentru mărirea potenţialului de război.

La dosar nu se găseşte o documentare a acestei probleme, dar, în şedinţa Consiliului de Miniştri din 27 noiembrie 1941, pe această temă, s-a purtat următoarea discuţie:

Mareşalul Ion Antonescu – „Am primit o mare tartină de la domnul Dinu Brătianu, care mi-a spus că ucenicii pe care i-am trimis în Germania au să se transforme în naţional-socialişti şi au să răstoarne Statul. Ei bine, dacă 10 000

de români pot să răstoarne 20 milioane, atunci slabi mai sunt aceşti 20

milioane şi merită să fie răsturnaţi”.

Dr. C. Dănulescu – Subsecretar de Stat la Ministerul Muncii: „Noi le trimitem acestor copii şi preoţi şi profesori, le trimitem şi bucătari”.

Mareşalul Ion Antonescu: „Pe răspunderea mea să le trimiteţi, pentru că

avem nevoie de oameni care să înveţe bine. Nu-mi închipui că au să fie germanii oameni de rea credinţă, ca să-i cheme pe aceşti ucenici, ca să-i înveţe cum să

răstoarne Statul. Au destule greutăţi pe umerii lor, au toată Europa în spate, ca să caute să mai dezorganizeze singurul Stat, care a mai rămas organizat în Europa şi care suntem noi”".

Iată, deci, cât de „criminală” a fost această acţiune. Multă lume are cunoştinţă, însă, că din acei ucenici trimişi la specializare în Germania au rezultat cei mai buni specialişti, oameni de bază în industria noastră, atât

prin contribuţia personală, cât şi prin transmiterea cunoştinţelor dobândite şi generaţiilor următoare de muncitori.

Se merge mai departe cu aberaţiile şi se afirmă că legea pentru încurajarea producţiei agricole ar fi reprezentat un mijloc de asuprire a ţărănimii, pentru ca ultima problemă a acestei pretinse infracţiuni să se refere la faptul că petrolul românesc a alimentat maşina de război hitleristă, împotriva U. R. S. S. De data aceasta nu pot găsi altă apreciere decât că se afirmă cea mai

mare minciună şi anume: „…Guvernul Antonescu, a predat petrolul românesc fără vreo compensare de natură economică.”

Ajungând deci, la mult trâmbiţata aservire economică a României faţă de Germania să urmărim, din expunerile Mareşalului Ion Antonescu în şedinţele Consiliului de Miniştri, ori ale Consiliului Economic, care au fost principiile pe care s-au bazat relaţiile economice româno-ger-mane şi perseverenţa manifestată pentru respectarea lor.

Voi începe cu şedinţa din 3 octombrie 1940, din care actul de acuzare citează afirmaţiile Mareşalului:„…la maximum dau Germaniei”, în realitate afirmaţia a fost următoarea: „Generalul este român, moare român, deci mai întâi satisface nevoile neamului şi ceea ce rămâne, la maximum dau Germaniei… „.

La 10 decembrie 1940: „în primul rând generalul Antonescu nu va consimţi şi nu consimte să altereze fondul bogăţiilor româneşti. Deci, orice angajament economic de orice natură ar fi şi oricum s-ar numi el – convenţie, tratat, protocol – trebuie să respecte principiul de bază că Generalul Antonescu prin aceasta nu trage nici o poliţă asupra viitorului. În

această privinţă este un principiu net şi categoric pe care l-am pus în scrisorile de la Bistriţa şi pe care germanii l-au admis.

Al doilea punct, tot principal, a fost că neamul românesc, oricare ar fi regimul lui politic, înţelege să-şi rezerve dirijarea economiei sale naţionale.

Deci, oricare ar fi limita de pătrundere în domeniul industrial, în domeniul agricol sau cel capitalist, România înţelege, în toate aceste domenii, oricare ar fi pătrunderea, germană sau italiană, la noi, înţelege să păstreze dirijarea economiei sale naţionale".

La 3 februarie 1941, după ce a făcut o expunere a motivelor care au impus alianţa cu Germania, Mareşalul a spus: „Paralel cu baza politică stabilită

pentru Statul Român, am căutat şi o bază economică. Dvs. cunoaşteţi lipsurile în care se zbate acest nenorocit popor şi am găsit înţelegere la Berlin şi am făcut un acord economic, care nrezintă toate avantajele pentru Ţara Românească.

Nu am neglijat nimic din avuţia românească".

La 14 februraie 1941: „înţelegerea mea cu nemţii este următoarea în această privinţă: Ei nu pot pătrunde în activitatea economică a Neamului Românesc decât numai atât cât tolerează generalul Antonescu. Şi dacă au pătruns mai mult, în orice domeniu şi dau ordin să se retragă, ei trebuie să se retragă.

Chestiunea este clarificată şi în acest punct de vedere, aşa încât nu mă

sperii, dacă au pătruns în unele lucrări, căci îi fac să dea înapoi, ca în multe

până acum. Au vrut să cumpere Malaxa. Ausschnit, dar le-am spus: «Halt! Şi halt a fost!» „.

Prin această poziţie fermă, caracteristică, pe care a avut-o Mareşalul în toate situaţiile, devine mai clar de ce ruşii au pus la cale arestarea şi înlăturarea lui de la conducerea statului. Cu un asemenea conducător, România nu ar fi putut fi predată în întregime în mâna lor prin actul de armistiţiu. Păcat că cei care s-au coalizat împotriva Mareşalului pentru realizarea loviturii de stat de la 23 august 1944 nu şi-au dat seama că fac jocul comuniştilor.

La 27 februarie 1944, dându-şi seama că industria românească ţine să

se profileze pe producţia de război, Mareşalul a spus: tjată de ce trebuie să

facem din vreme angajamente cu Germania; ca să asigurăm continuitate funcţionării acestor industrii; trebuie să le facem concesiuni. Atunci când se vor concretiza tratativele care sunt în curs, am să vin la Consiliu, am să vă

expun rezultatul şi să vă rog să alegeţi între ele două alternative.

Iată perspectivele: a doua zi după ce se va sfârşi războiul şi vor înceta comenzile Statului, este sortită să se stingă. Făcând însă oarecari concesiuni Germaniei, vom putea asigura continuitatea funcţionării ei.

Am pus această chestiune la conferinţa economică pe care am avut-o cu dl. Hitler şi i-am spus: Aceasta este situaţia, suntem la dispoziţia dvs, pentru că

ţineţi cheia în mână. Dacă ne daţi ce ne trebuie funcţionăm; dacă nu ne daţi ce ne trebuie nu funcţionăm, iar dacă nu ne daţi îndeajuns, funcţionăm parţial”.

La 6 martie 1941, Când se discuta necesitatea construirii unor rezervoare pentru stocarea produselor petrolifere, Mareşalul a prezentat oferta germană de a contribui la suportarea cheltuielilor: „Va să zică, dat fiindcă

construirea acestor rezervoare pentru stocarea produselor petrolifere interesează şi Germania, va contribui şi ea la cheltuielile ce se vor face. Iată

deci încă un punct câştigat în această privinţă, în loc ca sacrificiul să-lfacă

numai România, face sacrificiu şi Germania. De altfel, propunerea a venit chiar de la Reichsmareşalul Goring”.

În Consiliul de Aprovizionare, la 4 decembrie 1941, au fost discutate problemele financiare pe care le ridicau relaţiile cu Germania, inclusiv necesitatea unor emisiuni monetare suplimentare, pentru trupele germane din România. Referitor la aceste probleme, Mihai Antonescu a expus următoarele:…

„Trebuie să ne mai dea peste cele 40 milioane mărci aur pe care le-au dat, ca să

acopăr cei 7% – nu 10% – ar însemna că trebuie să ne mai dea circa 2 milioane optsute de mii mărci şi încă 700 000 franci elveţieni, ceea ce este o diferenţă

foarte mică. Cred că am să obţin aceasta „.

„Banca Naţională cere ca şi pentru eventualele emisiuni viitoare, să i se dea aceeaşi acoperire.

Am pus principiul acesta. Dar faţă de asigurările pe care le-am primit, că

ni se vor da mărfuri, unelte, maşini agricole etc, înseamnă că perspectiva unui deficit şi a unei neacoperiri a emisiunii noastre, nu se pune. Nu putem pune aceeaşi problemă, ca să mai avem o asemenea balanţă comercială ca cea de acum, atunci când germanii au făcut acest lucru excepţional ca să ne dea aur şi devize – ceea ce germanii n-au dat nici unei ţări mici, chiar ţărilor de unde îşi fac ei importuri foarte necesare şi nici chiar ţărilor care au cooperat cu ei la acţiunea militară şi ne-au dat nouă cari am cooperat la această acţiune de pe urma căreia am luat teritorii… „.

Este neîndoielnic faptul că prezenţa trupelor germane pe teritoriul României a creat unele probleme, în ciuda acordurilor încheiate. La asemenea probleme s-a referit Mareşalul Ion Antonescu, la pct. 3 al Telegramei transmisă

lui Mihai Antonescu la 1 septembrie 1941.

„Chestiunea mărcilor. Trebuie să fim vigilenţi, altfel ne ducem peste cap.

Orice slăbiciune sau neprevedere este condamnabilă. Toate angajamentele le ţinem cu fidelitate. Contribuim la maximum la victorie, cu toate posibilităţile noastre. Nu facem insă acte care ne vor crea servituţi economice mai târziu. Nu dăm lei decât într-o foarte restrânsă măsură şi numai strictul necesar pentru soldaţii din România, conform angajamentului care se va face. Tot ce dăm mai mult serveşte să cumpere cereale şi mărfuri şi să se acapareze sursele de producţie, ori asta nu se poate. Eu stau şi în această privinţă pe un teren pe care am ţinut să-l netezesc şi l-am netezit în Conferinţele de la Munchen şi Viena. Pe baza lor am dat în martie comunicatul pe care îl ştii. Te rog reaminteşte-l tuturor. Dacă bazele principale ale acestui comunicat au fost, sunt şi vor fi încălcate, asta numai din vina şi din nepriceperea departamentelor respective. Să nu se uite că în toate războaiele au fost indivizi care au profitat. Aşa a fost de la primul mareşal, până la ultimul furnizor francez, de la Napoleon şi până astăzi. Nu

conducerea statului german este vinovată de ceea ce fac germanii la noi. Noi ne ţinem de ceea ce am stabilit clar şi categoric cu Hitler şi Goring. Dacă nu o facem, este că sunt nemernici şi căţeluşi cari vor să lingă şi ei câte ceva. Aceştia trebuie stârpiţi”.

În continuare mă voi referi la unele probe aflate la dosar, din care rezultă

că relaţiile economice cu Germania nu au fost relaţii de subjugare şi, în general, guvernul Antonescu nu s-a manifestat ca un vasal al germanilor.

Mihail Romniceanu – de profesie avocat, fost administrator al Băncii Naţionale – a declarat, în faţa instanţei de judecată, între altele că acordul economic cu Germania conţinea „maximum ce se putea obţine în acele timpuri de presiune germană”…Mai declară că, în urma acestui acord, s-au adus din Germania trei vagoane «de aur, iar în urma unui nou acord din decembrie 1943

s-au mai adus 14 000 kg aur. De asemenea, s-a mai adus o altă cantitate de

aur, echivalentul a circa 25 milioane franci elveţieni. Mai precizează că

Mareşalul a dat ordin să se limiteze penetrarea capitalului străin în industrie şi viaţa economică, iar dacă limitele stabilite s-au depăşit, să fie restituite.

În cazul martorului Niculescu-Buzeşti – fost director al cabinetului şi cifrului de pe lângă Ministerul de Externe – audiat în faţa instanţei de judecată, s-a încercat denaturarea sensului declaraţiilor făcute prin consemnarea voit eronată a acestora, ori prin adăugiri, doar, doar vor rezulta aspecte acuzatoare.

Martorul, însă, a sesizat capcana şi, înainte de a semna declaraţia dactilografiată, a făcut corecturile necesare cu stiloul. Citez din declaraţia acestui martor:…„Am cunoscut şi spiritul în care se făceau negocierele

economice faţă de Germania şi apreciez că ele erau foarte strânse şi se căuta, în general, a se restrânge concesiunile ce se făceau germanilor".

În textul dactilografiat s-a menţionat:„…Şi evitau concesiunile făcute de germani", menţiune tăiată de martor cu stiloul şi a scris cu cerneală

formularea reală aşa cum s-a arătat mai sus.

Martorul a mai declarat: „Ştiu că, pe la sfârşitul anului 1943, dl. Mihai Antonescu a întreprins o acţiune pentru încheierea unui armistiţiu, atât prin Madrid, Stockolm cât şi prin Ankara „.

În textul dactilografiat, fraza se încheie cu„…Putea fi începute şi mai înainte „ menţiune tăiată cu stiloul.

La proces s-a vorbit mult, în cadrul acuzaţiei de aservire a economiei româneşti, despre societatea mixtă, Rogifer", în domeniul metalurgiei, aceasta fiind considerată pilonul de rezistenţă al acestei acuzaţii. Este vorba de o societate mixtă cu capital 50% german şi 50% românesc, dar care nu a funcţionat decât un an „fiind desfiinţată din iniţiativa părţii române".

În legătură cu aceasta, martorul V. Damian – avocat (alte date de identitate nu rezultă), a declarat: „în momentul când s-a făcut arendarea de către stat a uzinelor Malaxa, de către Rogifer, acuzatul Dobre a reuşit să creeze o situaţie favorabilă Statului".

„…Rolul generalului Dobre a fost de a supraveghea executarea şi cu această ocazie constatând defecţiuni din partea germanilor, a stăruit în reziliere, care a avut loc după un an de zile de la instalarea germanilor la putere. Nemţii au plecat de la conducerea societăţii Rogifer, pentru că nu au respectat clauzele contractului”.

Mai declară că acuzatul Dobre avea o atitudine extrem de severă, chiar ostilă, în tratativele cu germanii.

Martorul Ghiolu Stavri – fost subsecretar de stat pentru comerţ, mine şi industrie, după ce face aprecieri pozitive în legătură cu generalul Dobre, a precizat: „Directivele în materie economică date de acuzatul Ion Antonescu au

fost întotdeauna de a se rezista la pătrunderea în economia naţională a infiltraţiunilor străine şi germane.

Acuzatul I. Antonescu repeta întotdeauna principiul că nici o apropriere de bunuri industriale de către germani nu se poate face fără aprobarea guvernului.

Aceleaşi principii, care au călăuzit pe Ion Antonescu, au călăuzit şi pe Mihai Antonescu, când negocia convenţiunile, în încheierea căror convenţii ţinea seama de interesele româneşti”.

Generalul Diaconescu Constantin a declarat: „în calitate de îndrumător la Malaxa, ştiu că generalul Dobre a ordonat o anchetă, pentru anchetarea activităţii societăţii Rogifer, în urma cărei anchete a fost scoasă conducerea germană din societate „.

Există numeroase alte dovezi, care atestă cât se poate de clar că

Mareşalul Ion Antonescu şi subalternii lui s-au manifestat în permanenţă ca parteneri egali ai germanilor şi au apărat cu îndârjire interesele României. În acest sens, mai citez următoarele:

Amiralul Gheorghiu Alexandru, a declarat: „Era un consemn general ca în toate situaţiile ce se întocmeau să se arate un existent de materiale şi armament, mai mic decât cel real, pentru ca în acest mod să se poată justifica şi cererile făcute de către nemţi şi să se poată crea rezerve chiar necesare în orice eventualitate.

Ştiu că în cazul unei importante comenzi de muniţiuni la fabrica Skoda, nemţii au cerut să se trimită muniţia direct pe front, pentru a preîntâmpina crearea de stocuri în ţară. Generalul Dobre a protestat, arătând nemţilor că, dacă muniţiunile nu vor fi trimise în ţară, nu vor fi plătite, ceea ce a făcut ca muniţiunile să fie aduse în ţară, astfel că la 23 august, din această comandă s-au găsit stocuri în ţară”.

Cu privire la acest ultim aspect, este cunoscută preocuparea Mareşalului Ion Antonescu de a găsi momentul oportun pentru a scoate ţara din război.

Acest moment, după opinia sa, reclama unele condiţii prealabile, care constau în:

— Obţinerea unor condiţii de armistiţiu, cât mai favorabile pentru România. În acest scop se duceau intense tratative indirecte; asigurarea unui dispozitiv militar românesc, în ţară, capabil să facă faţă eventualelor reacţii

ale trupelor germane; forţele militare germane din Romãna să nu fie deosebit de puternice.

Aceste condiţii erau realizate în luna august 1944, când Mareşalul s-a decis să încheie armistiţiul. Prin arestarea lui, la 23 august 1944, s-a pierdut prima din condiţiile menţionate şi astfel s-a ajuns la subjugarea totală a ţării de

către U. R. S. S. Astăzi se ştie că Mareşalul obţinuse condiţii mai avantajoase prin ambasada sovietică de la Stockholm.

În dosar se află un extras din dosarul „Vizita Domnului Mareşal Antonescu la Fuhrerul Adolf Hitler", cuprinzând discuţia care a avut loc între Mareşalul Antonescu şi ministrul protocolului von Domberg, la 10 februarie 1942. S-a consemnat că s-a discutat franc chestiunea Colanului Ordinului Carol I cerut de von Ribbentrop prin diferite organe oficiale germane. Mareşalul a consemnat: „Am arătat domnului von Domberg greutatea enormă pentru mine ca să explic opiniei publice româneşti această decorare a Ministrului de Externe German, autorul mutilării frontierei Ardealului şi mai ales după ce şi-a agravat această situaţie prin declaraţiile de la Budapesta, declaraţii în care a repetat ceea ce a spus şi la Munchen: «Trebuie făcută justiţie Ungariei». Aşa zisa justiţie pentru Ungaria este o injustiţie pentru poporul român şi ea a creat o tulburare în această parte a Europei, care nu se va calma decât prin restabilirea situaţiei răsturnate prin acel nefericit arbitraj.

Domnul von Ribbentrop a adăugat că puterile Axei luptă pentru înlăturarea erorilor tratatului de la Versailles.

Verbal şi în scris am arătat că România nu a intrat în Axă pentru răsturnarea ordinei de la Versailles, ci pentru a lupta contra bolşevicilor, care reprezintă

un pericol pentru România, Germania şi întreaga Europă. Am intrat pentru a duce lupta pentru formarea unei Europe drepte şi noi, în cadrul căreia, date fiind sacrificiile noastre, se va face şi României dreptate „.

„Faţă de aceasta, ce impresie penibilă ar produce la noi, dacă s-ar şti că

această distincţie, ce nu s-a dat unui străin de 20 ani, am dat-o aceluia ce, ca protector al ungurilor şi bulgarilor, a ajutat acestora ca, fără nici un sacrificiu, să-şi îndeplinească aspiraţiile, depăşind limita lor mai mult decât gândiseră.

Poporul Român s-ar întreba dacă nu trădez interesele Ţării, decorând pe cei ce au lovit interesele poporului român, când noi luptăm, iar ungurii stăteau mult departe, în spatele frontului, la adăpost de orice risc şi pierderi".

Este clar că Mareşalul nu avea cunoştinţă de tratatul secret Molotov-Ribbentrop, prin care României i-a fost furată Basarabia şi Bucovina. Dacă ar fi ştiut, l-ar fi amintit şi pe acesta, fără discuţie.

Până la urmă, Mareşalul a cedat insistenţelor şi i-a dat decoraţia respectivă lui Ribbentrop, dar fără brevet şi cu angajamentul că nu va publica această decorare.

Având în vedere că Mareşalul Ion Antonescu a fost acuzat că s-ar fi pus în slujba fascismului şi că ar fi aservit ţara Germaniei, găsesc necesar să

prezint o parte a declaraţiei scrisă de Radu Lecca, la Cabinetul II Instrucţie, în dosarul 138/944 voi. 2. Anexă la dosarul 2/945: „în toamna anului 1940, fiind guvern legionar, d-l Jâlică loanid, fost subsecretar la Interne în guvernul Goga,

mi-a prezentat la bodega Dragomir, pe un domn Feisler, şeful poliţiei germane în România, proaspăt sosit. Obiectivul discuţiei era prof. Cuza şi gardiştii.

Feisler nu auzise niciodată de prof. Cuza, căci, în Germania, nu învăţase decât despre gardă, căpitanul şi Sima. În câteva rânduri l-am întâlnit în urmă pe Feisler, în diferite localuri, el fiind mare amator de băuturi. Feisler era un fanatic susţinător al gardiştilor şi împrăştia credinţa că generalul Antonescu şi mai cu seamă Mihai Antonescu erau piedicile care stăteau în calea realizării totale şi rapide a programului gardist. Feisler şi ajutorii lui, Dress şi Konen, aveau lungi consfătuiri cu Horia Sima, Iaşinski, un oarecare Moisescu, Stingă

etc, într-o casă din Str. B. Musolini. Din spusele lui Feisler et. co., când erau în stare de ebrietate, am înţeles că atât masacrul de la Jilava cât şi înarmarea poliţiei legionare cu pistoale Walter era opera lor. Tot ei îi îndemnau p& Horia Sima sa aibe o atitudine intransigentă faţa de generalul Antonescu pentru a provoca ruptura şi «epuraţia» generalului.

Am înţeles că reuşita tuturor acestor planuri va întrona în România dictatura teroarei şi huliganilor şi am luat contact prin dl. Pleşoianu, cu dl.

prof. Eftimie Antonescu, care l-a ţinut la curent atât pe generalul Antonescu cât şi pe Mihai Antonescu cu planurile Feislersima. Feisler şi ajutorii săi nu primeau instrucţiuni decât de la Gestapo, din Berlin şi aproape nu aveau relaţiuni cu legaţiunea germană.

În ziua când a izbucnit rebeliunea, văzând că avusesem dreptate în ce priveşte acţiunea gardistă, mi-a mijlocit o întrevedere cu generalul Antonescu la Preşidenţia Consiliului de Miniştri. Cu această ocazie am expus din nou d-lui general Antonescu originile rebeliunii şi opera nefastă pe care-o jucase şi o joacă încă Feisler cu ajutorii lui, Konen şi Dress, pe lângă legionari. În cursul conversaţiei cu dl. general Antonescu i-am spus că am avut ocazia să-l cunosc pe noul ministru al Germaniei Killinger, cu câţiva ani în urmă în Germania şi că atunci era considerat ca un adversar hotărât al lui Himler. Dl. general Antonescu mi-a ordonat să mă prezint în numele domniei sale lui Killinger spre a-iface o expunere asupra întregii «opere» gardiste din trecut şi spre a-i aduce la cunoştinţă amestecul d-lui Feisler, Dress şi Konen în treburile interne ale ţării.

Am executat ordinul d-lui General Antonescu. Dl. Killinger mi-a dat ascultare atentă timp de 2 ore, iar la sfârşit m-a însărcinat să comunic d-lui general Antonescu următoarele:

Dl. Killinger în puţinele ore de şedere în Bucureşti s-a convins că

mişcarea gardistă a degenerat din cauza lipsei de conducători în mişcarea teroristă şi că, oricât ar căuta, scormonind să găsească ceva bun în acest noroi nu poate găsi. Nu va discuta cu gardiştii şi recunoaşte numai pe generalul Antonescu. În ce priveşte pe Feisler, va desfiinţa postul de ataşat de poliţie şi va dispune întoarcerea d-sale în Germania, după o anchetă prealabilă”.

Radu Lecca, a declarat, în continuare, că, la scurt timp, Feisler, Dress şi Konen, au fost trimişi în Germania ca indezirabili.

Martorul Gheorghe Davidescu a declarat, între altele, în faţa instanţei de judecată: „Este adevărat că, cu ocazia unui conflict avut cu KilUngQr Şi ministrul Italiei pe de O parte şi Ion Antonescu pe de altă parte, acesta a spus că România nu va fi niciodată vasală şi el nu înţelege să fie generalul Nodici”.

S-a susţinut că datorită exporturilor din ce în ce mai mari, în favoarea Germaniei, ar fi fost grav afectat consumul intern.

Martorul Andonie Gheorghe (nu rezultă alte date), a declarat, în legătură

cu această problemă: „Acuzatul Marinescu (ministrul Economiei) şi cu mine am susţinut mărirea consumului intern de petrol.

În anul 1942 consumul intern a fost mărit cu aproape 300 000 tone faţă

de anul 1941, iar exportul, în anul 1942, pentru Germania a fost de 2 063 633

faţă de 2 714 825 tone în anul 1941…

Generalul Dobre mi-a dat ordin să rezist presiunilor germane de a li se da petrol mai mult. Am primit ordin de a realiza rezerve pentru industria ţării”.

Cât de antisemiţi au fost colaboratorii Mareşalului Antonescu şi cât de mult au aservit ei economia românească Germaniei rezultă şi din declaraţia martorei Mally Grigoriu (evreică) din Bucureşti str. Romulus nr. 67: „Am fost funcţionară la Societatea Concordia şi în timpul cât Dl. Ioan C. Marinescu a funcţionat ca director al acestei societăţi, întregul personal, fără deosebire de religie (români, evrei, etc.) s-au bucurat de un tratament cât se poate de bun, fără a se face vreo deosebire între ei.

Chiar după apariţia legii Iaşinschi, funcţionarii evrei au fost menţinuţi la societate sub pretextul predării serviciului şi, când nu s-a mai putut face aceasta şi funcţionarii au trebuit să părăsească serviciul, Domnul Director Marinescu a dat despăgubiri la toţi, în bani echivalentul salariului pe un an întreg, plus contravaloarea unui vagon de lemne.

În timpul cât Domnul I. C. Marinescu a fost Ministru, ştiu că foştii funcţionari evrei continuau să vie la D-sa cu necazurile lor şi erau întotdeauna bine primiţi şi întotdeauna ajutaţi. Unul din ei Domnul Herzog primind chiar un carnet de scutire de muncă în urma intervenţiei făcută de Dl. Director Marinescu.

Cu ocazia sărbătorilor – Paşti, Crăciun – Dl. director Marinescu ajuta din banii săi pe săraci fără nici o deosebire de religie.

Ca fostă şefa a serviciului de export la Societatea Concordia, ştiu că, în anul 1940, din totalul de 200 000produse exportate (petrolifere), s-a exportat în Germania 2 400 tone, iar în Franţa (inclusiv Tunisia) 53 000 tone şi în Anglia 23 000 tone.

Din cauza atitudinii Dlui Director Marinescu s-a numit la Societatea Concordia, în toamna anului 1940, un comisar legionar".

Declaraţia a fost dată la 12 mai 1946 şi este semnată de Mally Grigoriu, născută Schvartz.

O declaraţie asemănătoare, dar mai amplă, cu privire la modul în care a fost ajutată de autorităţile române, a dat la 12 mai 1946 şi Dr. Emma Iosifescu, evreică ortodoxă, născută în Rusia şi domiciliată în Bucureşti, str. Dr. Staicovici nr. 29.

Nu mai insist asupra problemelor legate de relaţiile economice româno-germane din timpul celui de-al doilea război mondial, deoarece acest subiect a fost tratat în diferite publicaţii din străinătate, inclusiv de istorici germani. Este clar că nu poate fi vorba de O aservire economică a României faţă de Germania.

Dată fiind alianţa dintre cele două ţări, evident că şi relaţiile economice s-au dezvoltat şi că Germania se bucura de un regim preferenţial în relaţiile comerciale cu România. Aceste relaţii s-au desfăşurat, însă, pe baza unor acorduri încheiate între parteneri egali, relaţii din care România a avut mult de câştigat, aşa cum rezultă şi din dosarul penal al Mareşalului Antonescu. Este adevărat că au apărut şi unele probleme, cum de altfel ele apar în cadrul oricăror relaţii, dar un lucru este cert că germanii nu s-au dezminţit, nici în acele vremuri, ca parteneri serioşi şi corecţi. Ce bine ar fi fost dacă am fi avut aceleaşi relaţii economice şi cu partenerii sovietici.

Dacă tot se vorbeşte de aservire a vieţii economice, nu pot încheia acest capitol fără a face foarte scurte consideraţii cu privire la relaţiile economice ale României de după 23 august 1944.

S-a făcut mult caz de fosta societate româno-germană „Rogifer”, dar să

reţinem că era româno-germană şi nu germano-română, cum era şi firesc, dat fiind faptul că funcţiona în România. Dar şi aceasta nu a fiinţat decât un an şi totuşi a fost dată ca exemplu de aservire economică.

În anul 1945, abia se terminase războiul şi sovieticii, care aveau la dispoziţia lor întreaga economie românească în baza convenţiei de armistiţiu, dar care se referea numai la perioada războiului, au găsit formula de a-şi permanetiza statutul de stăpâni pe bogăţiile ţării noastre şi în timp de pace, prin înfiinţarea aşa numitelor Sovromuri, societăţi mixte sovieto-române (nu româno-sovietice), în toate domeniile vieţii economice. Astfel au luat fiinţă: Sovrompetrol, Sovrombanc, Sovromtransport, Sovromconstrucţii, Sovromtractor, Sovromlemn şi probabil altele pe care nu mi le amintesc. Deci, toată economia ţării, teoretic cel puţin pe jumătate, era în mâna sovieticilor: petrolul, inclusiv minele, pădurile, inclusiv prelucrarea lemnului, construcţiile, metalurgia, transporturile rutiere, feroviare, navale şi aeriene, finanţele şi altele.

Am spus că teoretic cel puţin jumătate din economia ţării era în mâna sovieticilor, pentru că, practic, partenerul sovietic şi în calitatea lui de cuceritor, avea puterea de decizie. Oare cu ce s-a ales România din exploatarea minelor de uraniu de la Băiţa din judeţul Bihor? Noi cetăţenii de rând nu avem de unde să

ştim, dar economiştii, care cunosc în intimitate afacerea Sovromurilor, ar putea şi ar trebui să scrie despre acest lucru, pentru adevăr şi pentru istorie.

Cetăţeanul de rând ştie însă că tot uraniul extras, probabil până la epuizare, a fost transportat în U. R. S. S., în vagoane păzite de santinele sovietice.

Nu am calitatea să fac o analiză mai amplă a acestei probleme şi nu mi-am propus să caut şi să consult documentele care au stat la baza sovromurilor, dar, găsind două asemenea documente, îmi permit să redau pe scurt conţinutul lor.

Astfel, prin Legea nr. 132/945 (Decretul 714 din 5 martie 1946) se consideră înfiinţată societatea Sovrombanc, lege din care vă prezint conţinutul a două articole: „Art. i. prin efectul prezentei legi se consideră înfiinţată, fără a mai fi nevoie de nici o altă formalitate, Societatea Anonimă Banca Sovieto-Română S. A. „Sovrombanc”, de la data de 7 decembrie 1945.

Art. III. Societatea Anonimă Sovrombanc este scutită atât pentru constituirea şi înregistrarea ei, cât şi pentru emisiunea de acţiuni la înfiinţare, de toate impozitele şi taxele de timbru şi înregistrare, precum şi de orice alte impozite sau taxe către stat, sau alte autorităţi publice.

Legea nr. 262/946 (Decretul 1 237 din 30 martie 1946 pentru înfiinţarea S. A. Sovrompetrol, societate anonimă sovieto-română pentru exploatarea, transformarea şi comercializarea brut şi derivatelor petrolului.

Şi această societate se consideră înfiinţată tot din anul 1945.

Care este componenţa adunării generale a acestei societăţi: Din partea grupului sovietic: Andreev Dimitrie Iacovlenici, Galustov Suren Gukasovici şi Savelev Constantin Vasilievici; Din partea grupului român: Grigore Dimitrescu, N. Budurescu şi Simons Iassersons.

Avocaţii care reprezentau societatea au fost numiţi Albert Pauker, asistat de domnul Freinian Boris Solomonovici”.

Din aceste succinte date se poate constata, încă o dată, predilecţia deosebită a bolşevicilor pentru emiterea unor legi cu caracter retroactiv, adică

de a consacra prin lege un fapt împlinit. Este clar că prin asemenea legi bolşevicii au consacrat stăpânirea economiei româneşti pe care o ocupaseră

anterior, partea română fiind pusă în faţa faptului împlinit.

Este clar, de asemenea, că era vorba de societăţi sovieto-române, dar tot atât de clar este şi faptul că erau şi române, numai pentru că ele funcţionau pe teritoriul României şi aveau ca obiect bogăţiile ţării noastre.

Dacă Mareşalul Ion Antonescu, pe baza unei concepţii naţionaliste, a încercat să românizeze economia din România, deşi nu el a fost iniţiatorul acestei politici economice, nu putem să nu observăm că, din anul 1945, a început un proces invers. Nu mă interesează naţionalitatea celor care compuneau adunările generale ale sovromurilor, după nume se pare că existau şi unii români, dar cei care reprezentau societatea în mod sigur nu erau români.

Nu pot să mă pronunţ care din cele două tendinţe este cea justă –

românizarea sau internaţionalizarea. Poate nu este justă niciuna din ele, dar, sigur, prima nu era împotriva intereselor poporului român, aşa CUIÎl S-a reţinut în sentinţa de condamnare a Mareşalului Antonescu.

Iată deci „stimaţi tovarăşi” judecători de la tribunalul poporului, când am putea vorbi de aservirea economică a ţării.

Am omis să precizez că Sovromurile au fost înfiinţate pe termen nelimitat.

Cu alte cuvinte, până la epuizarea resurselor ţării.

*

Având în vedere că în capitolul referitor la „aservirea economică” a ţării, prin antisemitism şi prin reprimarea „muncitorilor patrioţi”, s-a vorbit şi de Serviciul Special de Informaţii, ca „organul cel mai diabolic de care s-a servit acuzatul Ion Antonescu”, ar fi nedrept să nu aflăm şi opinia fostului şef al S. S.

I., acuzatul Eugen Cristescu, condamnat şi el la moarte, dar a cărui pedeapsă a fost comutată în detenţie pe viaţă. M-am oprit la memoriul depus de Eugen Cristescu, după încheierea dezbaterilor judiciare. De altfel, toţi acuzaţii care au depus asemenea memorii, determinaţi de faptul că, în cursul dezbaterilor, nu au avut posibilitatea să se apere, dată fiind graba judecătorilor pentru a pronunţa cât mai repede condamnarea, fiind convinşi, probabil, că acuzaţii aveau posibilitatea să răstoarne în întregime actul de acuzare.

Să vedem, deci, ce a spus Eugen Cristescu, în memoriul său: „Citind actul de acuzarea mi-am amintit de celebrele cuvinte ale lui Jan Jaures: «Dacă

ar trebui să mă judec după valul de ură şi incriminări ce s-au ridicat împotriva mea, ar trebui, fără îndoială să cad în păcatul megalomaniei».

Examinând apoi raportul de forţe între acuzare şi apărare, am văzut atunci deosebirea ce există între posibilităţile acuzării şi ale apărării.

Ancheta era făcută în lipsa mea din ţară, sub psihoza unei aversiuni Jară

replică din partea mea, iar eu în imposibilitate de a aduce cea mai mică contra-dovadă scrisă, mai ales în domeniul problemelor secrete necunoscute marelui public.

Dosarul se compune, în prima parte, din simple note de informaţiuni, care se repetă de 3-4 ori sub forme variate.

Ele vin din umbră prin Ministerul de Interne, parcă nu aş şti că în dosul lor stă directorul Georgescu, scos de la conducerea secţiei de contrainformaţii pentru abuzuri şi indiscreţii de serviciu făcute în favoarea germanilor.

Nici o verificare, nici o cercetare asupra originei, substratului şi veracităţii acestor note şi nici o confruntare cu ancheta făcută asupra lor de Ministerul de Război în octombrie 1944 cu rezultat favorabil mie, declarat de magistraţii anchetatori.

În schimb, actul de acuzare se întemeiază pe notiţe de informare, iar acuzaţiile privind aşa zisele nereguli materiale, ba mai mult, adoptă textual chiar concluzia luată dintr-o asemenea notă care zice: «Din enumerarea celor de mai sus, ajungem la concluzia că S. S. I. a vândut interesele naţiunii şi a jefuit banul public».

Dosarul mai conţine câteva declaraţii ale funcţionarilor pedepsiţi de mine în majoritate, iar alţii, sub stare de arest, dau depoziţii imaginare şi contradictorii crezând că vor putea câştiga simpatia anchetatorilor. Dar, probabil la stăruinţa organului de anchetă de a da preciziuni, ei se retranşează

şi se apără că cele ce au declarat le ştiu din auzite, din spusele agenţilor, că nu cunosc date exacte şi citează apoi pe alţi agenţi care ar putea preciza, pe care însă ancheta nu-i mai ascultă.

Compartimentarea secţiilor unui serviciu secret, atât pe plan orizontal cât şi pe plan vertical, nu dă acestor funcţionari posibilitatea de a cunoaşte nimic exact peste cadrul lor restrâns de atribuţii şi atunci se mărginesc în declarările lor la versiuni create de fantezia agenţilor.

Cele 6 declaraţii acuzatoare sunt neutralizate prin alte 10 declaraţii favorabile mie şi care se bat cap în cap cu cele de mai sus.

Pe baza acestor probe mi se cere condamnarea la moarte fără nici o probă

scrisă sau documentară.

Toate aceste declaraţii au fost luate pe când eu eram plecat în Rusia şi aceştia s-au gândit că se poate face (sic.) simpatici anchetatorilor şi eventual pot fi scutiţi de orice neplăceri, dacă aruncă totul pe mort.

Unul dintre autorii declaraţiilor, jenat că l-am întrebat dacă l-am făcut din comisar, subdirector când depunea ca martor al acuzării, a început să

vorbească de nişte vârfuri înaintate şi aripi flotante, expresii bune pentru profani în materie, dar inadmisibile pentru profesionişti serioşi.

Organele de anchetă găseau la S. S. I. o vastă arhivă pe care ar fi piitut'O

COnmlta Ca Să vadă adevărul S-au limitat însă la aceste 6 declaraţii.

Atunci am cerut eu, prin două cereri, întreagă această documentaţie, 30

de acte şi dosare şi am propus 35 de martori.

Nu mi s-apus la dispoziţie nici un act, n-a venit nici un martor.

Nu pot tolera, domnilor judecători, ca delatorii pedepsiţi disciplinar şi unii eliminaţi din funcţie să arunce acuzaţii odioase, nefondate, iar ei să

îmbrace mantia albă şi să se situeze în postură de moralizatori ai vieţii publice.

Cu privire la acuzaţia că am supus la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea mea, că am ordonat sau comis acte de violenţă, torturi şi alte mijloace ilegale de constrângere în chestiuni cu caracter rasial.

Dosarul nu conţine absolut nici o probă.

Nu neg, onorat consiliu, că am avut câteva semnalări de abuzuri şi chiar un act de violenţă săvârşit de un magistrat căpitan.

Destituirea, arestarea şi trimiterea în faţa justiţiei a fost totdeauna răspunsul meu la cea mai mică abatere de la lege.

De exemplu cpt. mag. Ouatu, care întrebuinţase violenţe împotriva unui spion ungur, a fost condamnat la 10 ani închisoare.

Alţi 3 cpt. magistraţi, pentru abateri mai mici au fost trimişi pe front în linia întâia.

Şeful de grupă Covaci Gh. Şi 4 agenţi care au luat 7 kg aur unor evrei, ce i-a cercetat la Chişinău – toţi destituiţi, arestaţi şi condamnaţi la Chişinău.

Şeful de echipă Rizescu, care şi-a însuşit lucruri casnice din casele părăsite la Cetatea Albă, destituit, arestat şi condamnat.

Alte abuzuri nu au fost semnalate."

Şi-a însuşit în mod ilicit averi „Dacă în dosar nu e nici o anchetă, în schimb toate aceste afirmaţii din note au fost dovedite false de g-ral magistrat Păiş şi colonel magistrat Rudcanu din Ministerul de Război. Ei mi-au declarat la sfârşitul anchetei că nu au constatat nimic penal contra mea.

GeMmlul CUlin, Controlorul permanent al gestiunii S. S. I. a declarat Tribunalului că nici în timpul, nici după părăsirea serviciului, nu a constatat nici o neregulă în gestiunea mea.

Cât priveşte pogromurile de la Mostovoi, Berezovka şi altele, s-a dovedit în dezbateri că ele au fost executate de S. S.-ul german. „

Hitlerism şi fascism

24 ani am fost şi am acţionat ca hotărât antilegionar.

Descoperirea planurilor rebeliunii şi arestarea comandamentelor legionare, preot Boldeanu şi Ovidiu Comşa, sunt opera mea personală.

Salvarea oamenilor politici arestaţi a doua zi după Jilava s-a făcut de Rioşanu, pe baza informaţiei mele.

Ani de zile am fost urmărit de legionari.

Lucrările dizolvării Gărzii de Fier în decembrie 1933 s-au făcut de mine.

La rebeliune, manifestele, cuvântările la radio ale legionarilor atacau în primul rând persoana mea.

Serviciile de informaţii sunt organe odioase în opinia publică, dar absolut necesare în viaţa tuturor statelor, unde ele au existat, există şi vor exista întotdeauna. „

După audierea martorilor, Eugen Cristescu a simţit nevoia să facă o serie de completări care depăşesc declaraţiile iniţiale, ca întindere. Astfel:

„Deoarece eu am fost acela care am deschis discuţia asupra politicii trecutului în România şi atitudinei exponenţilor partidelor istorice faţă de pregătirea, începerea şi purtarea războiului şi întrucât s-au prezentat în instanţă trei martori ai acuzării – D-nii Gh. Brătianu, C-tin I. I. C. Brătianu şi Iuliu Maniu, cărora şi eu mi-am îngăduit a le pune unele întrebări – parte privindrelaţiunile mele cu d-niile lor, iar parte privind atitudinea lor reală faţă de purtarea războiului alături de Germania contra U. R. S. S. şi deoarece D-nii Brătianu şi Iuliu Maniu au contestat unele afirmaţiuni ale mele.

Pentru ca onoratul Tribunal al Poporului să nu aibă nici o umoră de îndoială asupra sincerităţii mele şi veracităţii faptelor a căror confirmare am înţeles să o cer şi celor de mai sus.

Am onoarea a expune cele ce urmează:

Drept expresiune a conştiinţei mele de român, a sentimentului meu patriotic şi în interesul de a stabili – în faţa reprezentanţilor poporului –

adevărul întreg şi obiectiv – m-am ocupat de latura politică a procesului şi am căutat să contribui la fixarea atitudinei reale a partidelor Naţional Ţărănesc şi Liberal, faţă de problema războiului.

Dl. Gh. Brătianu a contestat afirmaţia ce am făcut că în întrevederea dintre D-sa şi mine, în casa Papacostea, mi-a afirmat că el este acela care a determinat vizita Ex-Regelui Carol la Berchtesgaden la Hitler.

Confirm în totul afirmaţia mea, cu adăugirea că D-sa s-a mai exprimat că

nu este altă politică de făcut decât aceea alături de Germania.

Şi aceasta o fac cu atât mai mult cu cât este vorba de un fapt constatat de mine, direct, atât din convorbirea cu D-sa, în întrevederea citată, cât şi din toate informaţiunile şi verificările mele făcute în calitate de şef al Serviciului Secret al Statului.

Cum Dl. Gh. Brătianu a minimalizat relaţiunile sale cu Killinger, pentru restabilirea adevărului afirm următoarele: în timpul boalei Mareşalului, care n-a fost multă vreme precizată, decât după vizita medicală a d-lui Eppinger de la Viena şi care a pus diagnosticul – malaria -forurile germane din Bucureşti erau foarte îngrijorate de succesiunea Mareşalului, în cazul unui deznodă-măntfatal.

Vorbind întâmplător cu Killinger, într-o chestiune de serviciu, acesta mi-a exprimat grija conducerii germane asupra stării fizice a Mareşalului şi consecinţele dificile în care ar putea fi pusă de a-şi da asentimentul la alegerea unui nou conducător. Întrebându-l la cine ar reflecta, Killinger mi-a răspuns:

«Nu este altă soluţie pentru noi decât Gheorghe Brătianu, apreciat de conducerea Reichului».

Din convorbire am înţeles că Killinger avusese mai multe întrevederi cu Gh. Brătianu pe această chestiune. Ştiam, de altfel, că dl. Gh. Brătianu avea totdeauna dese consultaţii cu Killinger, care-l considera ca un element de pondere în P. L.

— Pentru neutralizarea even-lUdlă d alMdinQi acesM partid, în cazul când ar intenţiona să jeneze interesele Germaniei în România.

Dl. Gh. Brătianu a mai contestat chiar şi unele întrevederi cu membrii guvernului, ori eu care aveam un serviciu de pază la Preşidenţie şi locuinţa Dlui Mareşal şi D-lui Mihai Antonescu, primeam foarte dese comunicări asupra vizitatorilor D-lui Gh. Brătianu la Preşedinţie şi care durau ore întregi. Nu a fost act politic important în timpul războiului ca dl. Gh. Brătianu să nu fi vizitat Preşidenţia şi, în special, pe M. A. Antonescu şi nu rareori am aşteptat să intru în audienţă de serviciu la acesta – ore întregi – din cauza convorbirilor intime cu dl. Gh. Brătianu.

Tot din informaţiunile şi verificările mele ştiu că dl. Gh. Brătianu, în diferite cercuri politice din Capitală, apăra politica guvernului – ca nefiind alta posibilă în acea vreme.

Situaţia penibilă în care s-a găsit dl. Gh. Brătianu în faţa întrebărilor noastre când căuta timp de reflecţiuni, printre frazele: «Nu înţeleg conţinutul întrebării, n-am sesizat ce voiţi a spune» – a înlesnit onoratului Tribunal, convingerea că noi am spus adevărul, iar d-sa divaga informele vagi, spre a contesta faptele petrecute şi atitudinile reale ce le-a avut în raporturile cu Germania.

Privind chinuitoarea situaţie a d-lui Gh. Brătianu, mi-am amintit legenda noastră din bătrâni care spune că, în momentele când se zbuciumă viaţa poporului şi el îşi caută drumul adevărului în problemele naţionale, spiritele marilor eroi ai trecutului, scoboară deasupra mulţimilor adunate şi veghează

la soarta generaţiilor viitoare. Simţeam duhul marelui Nicolae Iorga, care ne întreba cu mustrare: «Acesta este urmaşul meu la Academia Română»?

Avea desigur dreptate, căci, cum va stabili adevărul istoric un om care contestă faptele şi atitudinile pe care el însuşi le-a avut şi le-a manifestat? De altfel, întrebarea unică pusă de dl. acuzator şef Stoian a confirmat şi afirmaţiile mele şi lamentabila postură în care s-a situat în faţa onor Tribunalul Poporului, profesorul de istorie şi prezumtivul şef al P. L. dl. Gh. Brătianu.

Dl. Iuliu Maniu se preface că nici nu mă cunoaşte.

A fost nevoit să confirme relaţiunile mele directe şi indirecte cu d-sa.

De asemenea cu greutate a fost nevoit să recunoască intervenţia mea spre a-l determina sa corecteze anumite imprudenţe ce puteau fi fatale pentru ţară.

A negat că primele condiţii de armistiţiu le-a primit de la mine, prin cifrul ce posedam. D-sa şi în numele D-lui Dinu Brătianu au comunicat prin mine Mareşalului Antonescu că nu pot fi primite acele condiţiuni, că tratativele trebuie să continue, ceea ce desigur a contribuit la întârzierea rezultatelor şi crearea unei situaţiuni intonabile pentru ţară.

Deşi a negat, eu confirm însă că i-am comunicat din partea d-lui Mareşal Antonescu că acesta are condiţiuni mai bune, obţinute direct de la U. R. S. S.

prin d-na Kolontai.

Dacă dl. Maniu avea în adevăr relaţiuni cu Stockholmul în problema armistiţiului, nu era oare datoria sa să-mi comunice pentru d-l Mareşal mersul şi rezultatul acestor tratative?

Impresia mea a fost că d-l. Maniu evită tratativele directe cu U. R. S. S.

Afirmaţia d-lui Maniu că a fost cu d-l Mihalache la dl. Mareşal în seara de 22 august – este total inexactă. Eu eram la Cabinetul d-lui Mihai Antonescu şi m-am întreţinut cu dl. Mihalache până când d-l Mihai Antonescu l-a condus pe d-l Mihalache la d-l Mareşal. Am ştiut la timp de la serviciul meu de pază al Preşedinţiei că d-l Mihalache stătuse multă vreme la dl. Mareşal.

D-l Maniu a mai afirmat că organizaţia Râca Georgescu era numai pentru legături politice externe. Eu, ca cunoscător al dosarului, afirm că marea majoritate a mesageriilor conţineau spionaj în defavoarea armatei române; că

membrii organizaţiei, după arestare, s-au servit de paravanul aşa zisei acţiuni politice căutând să justifice întrebuinţarea unei importante sume de bani în propaganda în Ardealul de Nord, fapt verificat şi dovedit inexact.

În legătură cu venirea în ţară a echipei de paraşutişti englezi, condusă de colonelul De Chastlain, menţionez că 3 zile înainte de venirea acestora, am fost informat în scris şi adresa se găseşte la Serviciul Secret, venită de la Serviciul de Informaţii al Armatei Germane, care mă aviza că va veni în ţară un colonel englez care se va întâlni cu d-l Maniu la Băile Herculane.

Acest fapt ne-a pus într-o situaţie critică faţă de germani şi din această cauză misiunea colonelului Chastlain a fost descoperită de la început.

Mai menţionez că dl. Mareşal Antonescu, în dorinţa de a obţine relaţiuni directe şi rapide cu U. R. S. S. în vederea armistiţiului, m-a autorizat să caut a stabili o legătură directă cu Serviciul de Informaţii Sovietice, prin echipa de paraşutişti sovietici Petrescu-Kis, ce fusese arestată la aterizare de jandarmi.

Această legătură nu a putut fi realizată, întrucât unul din membrii echipei îşi fracturase piciorul la căderea cu paraşuta şi nu se putea deplasa – iar aparatul

de telegrafie ce-l posedase se defectase la căderea pe pământ şi cifrul se pierduse.

Dl. Maniu a negat şi faptul că eu i-am prezentat ultimatumul de 72 ore ale puterilor aliate, cât şi discuţia avută cu d-sa în această ocazie. Faptul este perfect exact aşa cum l-am relatat eu, iar măsurile luate de d-sa cu acea ocazie

– chemarea lui Ştirbei la Ankara şi trimiterea lui Vişoianu la Cairo – nu au făcut decât să întârzie tratativele.

Cu ocazia ultimei întrevederi cu dl. Maniu, cu 10-l5 zile înainte de armistiţiu, d-sa a stăruit ca dl. Mareşal Antonescu să fie acela care să facă

armistiţiul, afirmând că vorbeşte şi în numele d-lui Dinu Brătianu. Nu mi-a pomenit nimic de Blocul Democratic şi chiar la remarca mea că germanii au cunoştinţă de realizarea acestei organizaţii politice şi-l rog să-i acopere acţiunea, d-sa nu mi-a dat nici un răspuns, ca şi cum această organizaţie n-ar fi existat. Ştiam însă din informaţiile mele că intenţia care stă la baza

constituirii acestei organizaţii politice nu era alta decât de a-i ţine pe comunişti legaţi de d-sa ca să nu facă vreo acţiune separată, iar tratativele lui Mihai Popovici nu aveau alt rost decât să-i poarte pe comunişti cu vorba şi să întârzie cât mai mult o acţiune hotărâtă a Blocului, aşa cum comuniştii o cereau.

După armistiţiu am văzut la Dobreştipe dl. Mihalache, când d-sa mi-a povestit audienţa din seara de 22 august la Mareşal – singur, fără dl. Maniu, afirmându-mi că în acea seară a rămas înţeles cu dl. Mareşal ca acesta să facă

armistiţiul; d-l Mihalache mi-a afirmat că d-sa a tratat în numele d-lui Maniu şi Dinu Brătianu. Mi-a adăugat că dl. Mareşal Antonescu i-a spus că ultima întrevedere cu Hitler a fost foarte dezagreabilă pentru d-sa, că d-l Mareşal Antonescu i-a comunicat unele lucruri pentru care i-a luat cuvântul de onoare că nu le va relata nici d-lui Maniu. Cum dar susţine dl. Maniu că a fost şi el cu dl. Mihalache la dl. Mareşal? Şi, în sfârşit, dl. Mihalache că dl. Brătianu este acela care a încurcat lucrurile, întrucât din modul cum a relatat întrevederea cu Mareşalul în dimineaţa zilei de 23 august, la Snagov, s-a tras concluzia că

Mareşalul nu vrea să încheie armistiţiul, ceea ce şi d-sa contestă, întrucât stabilise definitiv cu dl. Mareşal, în seara zilei de 22 august şi acesta convenise să facă el Armistiţiul.

Acesta este adevărul şi nu cel pe care l-au afirmat d-nii Maniu şi Gh.

Brătianu.

În ceea ce priveşte linia generală politică şi relaţiunile celor două partide cu guvernul de la septembrie până la armistiţiu, relatez în rezumat următoarele:

Relaţiunile erau în permanenţă şi erau întreţinute şi erau din cele mai bune. Dl. Gheorghe Brătianu făcea legătura cu d-l Mihai Antonescu şi d-lMihalache cu dl. Mareşal Antonescu.

Că a existat o înţelegere tacită şi permanentă ca guvernul să ducă

perioada politică cu germanii, iar cele două partide să sprijine din umbră

această acţiune şi să constituie rezerva pentru viitor.

Au ştiut de Pactul Tripartit, au fost consultaţi la începerea războiului şi au consimţit ca numai la terminare să se facă un guvern de uniune naţională.

Că nu au protestat nici la Plebiscit, ci s-au abţinut de la vot din tactică

politică, neştiind care va fi rezultatul şi lăsând astfel calea deschisă pentru ambele ipoteze.

Că au existat mai multe întrevederi directe între dl. Mareşal şi d-nii Dinu Brătianu şi Maniu, iar alte legături cu Maniu au fost întreţinute prin mine, că

în timpul rebeliunii toţi aceşti vajnici luptători şi prietenii lor politici dispăruseră în conspirativitate, iar atunci când noi ceream oameni ca să

organizăm redutele de rezistenţă pe cartiere contra asalturilor legionare, nu ni s-a dat nici un concurs.

Că valoarea protestatară a memoriilor, prin însăşi acţiunea celor două

partide, se reduce la valoarea unor fiţuici manifeste pe care le împrăştiau în public. Era suficient să aibe acte înregistrate cu dată certă la Preşedinţia Consiliului de Miniştri, spre a le putea specula mai târziu ca „acte istorice „.

Dar care era importanţa ce o dădeau atunci acestor scrisorele rog a se vedea declaraţia mea din dosar.

Dacă am căuta să facem un tablou al victimelor celor două partide, în raport cu măsurile represive de război, nu am avea cu ce să-l completăm.

În schimb, însă, putem scrie registre întregi cu numele organiza-' ţiilor bancare şi industriale care au profitat de pe urma românizării, camuflajul întreprinderilor evreieşti, afacerile cu germanii şi îmbogăţiţii de război din cele două partide.

Cu toate negaţiile şi protestele d-lor, toate aceste afirmaţiuni ale mele au fost confirmate în timpul dezbaterilor.

Desigur că aveau tot interesul ca asemenea destăinuiri şi altele pe care spaţiul restrâns nu mi-lpermite astăzi – să nu se mai producă şi astfel m-au trimis în Rusia, ca să scape de un om incomod şi să adoarmă pentru totdeauna glasul aceluia care ştia prea multe din subteranele vieţii politice româneşti, întrucât trăise 24 ani în tainele vieţii intime de stat.

Erau sclavii convingerii rezultată din propaganda germană asupra aşa ziselor metode sovietice de reprimare a oamenilor.

Totul a fost o minciună şi iată că generozitatea rusă mi-a îngăduit să pot vorbi astăzi şi să spun tot adevărul.

De aceea, să facem un act de recunoaştere publică şi să dăm cezarului ce este al cezarului.

Să aruncăm vălul minciunei şi să avem curajul a spune realitatea. Toată

acea propagandă a fost falsă şi n-a urmărit decât să împiedice orice posibilitate de înţelegere între poporul rus şi român, căci, d-lor judecători, am mai constatat, la Moscova, că factorii responsabili cu care am vorbit depuneau un deosebit interes pentru România şi durerile ei, privind cu competenţă şi seriozitate probleme româneşti şi cu dorinţa fermă de a înlătura toate piedicile şi toate asperităţile care stau în calea înţelegerii de viitor între cele două

popoare şi-mi spuneau: «Avem datoria să descoperim aceste surse de neînţelegeri pentru ca guvernele să poată lua măsuri de îndepărtare a 1od>.

Mi-au vorbit sincer şi deschis şi nu se ascundeau în dosul echi-vocurilor.

Şi acum, ca ultim cuvânt, vă rog a-mi permite să mă adresez d-lui acuzator public Săracu, M-aţi cercetat cu toată seriozitatea, dar cu corectivul –

pentru aceasta vă aduc elogiul meu.

Am avut unele accente tari în apărarea mea, pe care vă rog să le iertaţi, în forma în care ele s-au făcut. Cu aceeaşi sinceritate însă sunt nevoit să vă

mărturisesc că păstrez în sufletul meu o umbră de îndoială şi de rezervă.

Şi de aceea cred că poate acuzarea nu şi-a făcut datoria întreagă aşa cum era dreptul şi obligaţia ei. Ea a adus pe banca acuzării un funcţionar ca să-lfacă responsabil de actele unui guvern cu puteri depline – dar care a fost sprijinit – direct şi indirect – de cele două mari partide, în declararea şi purtarea războiului.

Că acuzarea nu a adus în faţa judecătorilor poporului pe toţi acei ce au participat şi colaborat la acţiunea guvernării Mareşalului Antonescu, pe toţi cei care au acceptat toate compromisurile, pe toţi cei ce au profitat în toate felurile din necazurile şi durerile acestei ţări în epoca zilelor triste pe care le-au trăit.

Domnule Preşedinte şi Onorat Tribunal al Poporului.

N-am avut posibilitatea să dau oprea mare dezvoltare substratului politic real al întregii perioade de război.

Am abuzat destul de întreaga D-vs. Răbdare şi bunăvoinţă.

Vă cer iertare şi vă rog să primiţi respectul meu şi întreaga mea recunoştinţă.

Am înţeles însă să spun atât cât timpul şi cadrul mi-a îngăduit –

adevărul în trista lui realitate ca să-l ştiţi şi dvs. care trebuie să judecaţi pe toţi, să-l afle şi ţara care aşteaptă o dreaptă judecată şi pentru cei ce au fost aduşi pe drept sau pe nedrept aici, dar şi pentru cei ce au rămas în umbră ca să

profite de toată durerea noastră.

După cum lumina soarelui nu se împiedică de praful ce-l întâlneşte în calea ei, tot astfel judecata d-voastră dreaptă să pătrundă în toate tainele adevărului”.

Am ţinut să redau integral memoriul lui Eugen Cristescu pentru că el ne oferă posibilitatea să tragem unele concluzii importante şi cu privire la condiţiile în care s-a desfăşurat, nu numai acest proces, ci şi CU plivire la unele aspecte mai generale.

Înainte însă de a-mi expune punctul de vedere doresc să fac o precizare.

Consider că toţi cei condamnaţi pentru că au slujit interesele României până al 23 august 1944, precum şi toţi cei condamnaţi pentru atitudinea lor potrivnică

noului regim politic instaurat după această dată, trebuie consideraţi martiri ai neamului românesc, chiar dacă unii dintre ei, în cursul cercetărilor la care au fost supuşi, ori în timpul proceselor judiciare ce le-au fost intentate s-au abătut de la adevăr şi au făcut unele declaraţii contrare convingerilor lor intime.

Trebuie să înţelegem că procesul de dedublare a personalităţii oamenilor, începuse de la primele contacte cu puterea bolşevică. Asuprirea sufletelor începuse. Oamenii au început să înveţe că, într-un regim totalitar, pentru a putea supravieţui, trebuie să vorbeşti şi ceea ce nu gândeşti, sau, mai exact, să

nu spui ce gândeşti. Evident că au fost şi oameni care şi-au păstrat verticalitatea, dar au fost oameni de excepţie, care au plătit scump această

poziţie. Nu mai insist asupra acestei probleme, care trebuie să constituie subiect de analiză pentru psihologi şi filosofi şi, eventual, sociologi. Ei sunt în măsură să răspundă la întrebarea, cum de a fost posibil ca, aproape 50 de ani, o minoritate să domine majoritatea.

Ce putem constata din examinarea atentă a memoriului formulat de Eugen Cristescu şi în general, a modului de desfăşurare a acestui proces?

În primul rând, putem constata că organizarea proceselor judiciare în faţa tribunalului poporului a avut la bază principiul „divide et impera”…S-a încercat crearea unor disensiuni între personalităţile vechiului regim politic, pentru a le determina să facă declaraţii unii împotriva altora şi a iluziei că, acuzându-l pe Mareşalul Antonescu, ar exista o şansă de scăpare. Această

strategie nu a reuşit însă, decât în mică măsură. Aşa se explică aducerea în procesul Mareşalului, ca martori ai acuzării, a liderilor partidelor politice, pentru a pune la stâlpul infamiei politica guvernului Antonescu. Raţionamentul celor care au regizat procesul, potrivit căruia Gheorghe Brătianu, Ion Mihalache şi Iuliu Maniu, pentru a-şi salva propriile situaţii, se vor transforma în pionii de bază ai acuzării, s-a dovedit a fi fals. Aceste personalităţi nu au intrat în acest joc, chiar dacă, în unele probleme, au oscilat sau au avut reţineri, în relatarea completă a adevărului. Era foarte greu în acele împrejurări să fii chiar şi martor în proces, deoarece orice apreciere pozitivă la adresa Mareşalului, te putea transforma din martor, în inculpat, aşa cum de altfel s-a şi întâmplat cu mulţi martori. Pe liderii

partidelor politice nu i-a putut salva de la închisoare nici faptul că nu au făcut parte din guvernul Antonescu şi nici chiar împrejurarea

că au făcut parte din coaliţia care a organizat şi realizat lovitura de stat de la 23

august 1944. Asta s-a datorat atât faptului că făceau parte din partide a căror ideologie era contrară ideologiei comuniste şi deci potrivit principiului bolşevic, cine nu este cu noi este împotriva noastră, dar şi faptului că, în cadrul procesului, nu au mai înfierat politica guvernului Antonescu.

În memoriul său, Eugen Cristescu îşi face apărarea sa proprie, apărare de altfel concludentă cu privire la nevinovăţia sa pentru „crimele" care i s-au pus în sarcină.

Dar, în loc să se rezume la această apărare, el a trecut la acuzarea personalităţilor politice, prin faptul că, în mod insistent, a căutat să

demonstreze că aceştia nu s-au opus politicii guvernului Antonescu şi că, neoficial, au sprijinit acel guvern. Acest lucru este real, dar apare bizară

insistenţa cu care Eugen Cristescu susţinea că:„…Acuzarea nu a adus în faţa judecătorilor poporului pe toţi acei ce au participat şi colaborat la acţiunea guvernării Mareşalului Antonescu…".

Elogiile pe care Eugen Cristescu le aducea U. R. S. S., sunt, de asemenea, surprinzătoare, fiind greu de crezut că, timp de 20 de luni, cât a fost ţinut prizonier în U. R. S. S., s-a reuşit convertirea sa la bolşevism. El ne prezintă

conducerea sovietică deosebit de interesată pentru „România şi durerile ei” şi dorinţa lor de a înlătura toate asperităţile care stau în calea înţelegerii între ţările noastre.

Putem oare crede că Eugen Cristescu ar fi uitat că neînţelegerile dintre România şi Rusia nu au avut altă cauză decât dorinţa imperiului de la Moscova, sau de la Petrograd, de a-şi însuşi pe nedrept şi de a stăpâni o parte din pământul românesc? Nu putem să credem aşa ceva, iar singura explicaţie a acestei atitudini constă în aceea că lui Eugen Cristescu i s-a oferit o şansă

pentru a-şi salva viaţa, şansă pe care, în mod firesc, a acceptat-o. Este posibil ca aceasta să fie şi explicaţia faptului că pedeapsa cu moartea aplicată de tribunalul poporului î-a fost comutata în detenţiune pe viaţă. Oricum, condamnarea sa rămâne la fel de abuzivă ca şi a celorlalţi acuzaţi.

Pentru cunoaşterea adevărului, este necesar să prezentăm şi declaraţiile personalităţilor la care a făcut referire Eugen Cristescu: Astfel, Iuliu Maniu, în faţa instanţei de judecată, la 11 mai 1946, a declarat următoarele: „înainte deformarea guvernului Antonescu nu am avut ocazia să-l văd pe Ion Antonescu.

Înainte de abdicarea Regelui Carol am avut o întrevedere cu acuzatul Ion Antonescu şi ne-am hotărât ca niciunul dintre noi să nu primim nici o însărcinare din partea fostului Rege. De asemenea, Dinu Brătianu, Gheorghe Brătianu şi cu Stelian Popescu. Cu ocazia acelei întrevederi am stabilit că, dacă

Regele Carol va abdica, să participăm toţi la guvern, fără a preciza cine va fi

prezident, Dl Mareşal Antonescu rezervându-şi Ministerul de Interne şi cel de Război.

Întrevederea a avut loc la Ploieşti, după care eu am plecat la Cluj. Urma ca, după trei zile, eu să-l reîntâlnesc la Bucureşti şi împreună să ne ducem la Regele Carol unde să căutăm a obţine abdicarea.

Înainte de a sosi eu la Bucureşti, Regele Carol l-a chemat în audienţă pe Ion Antonescu, căruia i-a oferit să formeze guvernul, ceea ce Ion Antonescu a refuzat, dat fiind înţelegerea noastră de a nu primi nici o însărcinare din partea Regelui Carol. În aceeaşi seară l-am întâlnit pe mareşalul Antonescu, care mi-a comunicat rezultatele audienţei avute şi mi-a reconfirmat înţelegerea avută.

În aceeaşi noapte a fost chemat din nou în audienţă mareşalul Antonescu. Ce s-a întâmplat însă în acea noapte eu nu ştiu. A doua zi am aflat că Ion Antonescu a primit însărcinarea de a forma guvernul, cu condiţia de a fi conducătorul Statului şi de a i se transmite unele din prerogativele regale. De la această dată nu l-am mai văzut decât după ce a format guvernul, după abdicarea Regelui Carol.

După constituirea guvernului Antonescu, în întrevederea pe care am avut-o cu Ion Antonescu d-sa nu mi-a propus ca membri ai Partidului Naţional Ţărănesc să intre în guvern, cred că nu mi-a făcut această propunere şi că Partidul Naţional Ţărănesc nu ar fi putut primi să participe la o guvernare dictatorială, însă mi-a cerut a-i da ca tehnicieni unii oameni de ai noştri. Mai precis, nu mi-a cerut a-i da tehnicieni, ci în cazul când va alege astfel de persoane făcând parte din partidul nostru să mă învoiesc a accepta să

colaboreze. Am învoit acest lucru însă nu sub forma unei colaborări politice, ci numai ca tehnicieni administrativi. În acest fel au fost numiţi doi secretari generali, d-l Gerota imediat şi, mai târziu, d-l Grigore Popescu, tehnicieni în materie comercială şi industrială la Ministerul Aprovizionării.

Nu am admis în nici un fel, nici cu aprobarea mea, nici fără aprobarea mea, să intre vreun ministru membru de partid, iar dacă va alege funcţionari administrativi să participe numai dacă îmi va cere anterior învoirea, înţeleg respectivul domn.

Nu poate fi vorba de o rezervă faţă de acest guvern, deoarece eu eram categoric contra guvernului.

Am avut contact politic cu toţi şefii de partide şi toţi primii miniştri, chiar dacă ei erau adversari politici ai mei şi în acest fel au fost legăturile mele cât şi întâlnirile mele cu Ion Antonescu fără nici o altă semnificaţie.

Nu am înţeles să sprijin guvernarea Antonescu. Dar, dat fiind că tara era în schimbare de regim şi cu regele gonit de pe tron, nu înţelegeam, ca orice român, să fac greutăţi.

Numai din gazete am aflat începerea războiului României contra U. R. S.

S.-ului.

Dl. ministru Antonescu m-a vizitat într-o altă împrejurare după începerea războiului. Nu este exact că m-arfi vizitat înainte de începerea războiului.

Este inexact că la mine în casă s-ar fi purtat conversaţii politice pentru formarea unui guvern în preajma războiului în care să participe un reprezentant apropiat al meu.

Este însă adevărat că dl. Ion Mihalache mi-a comunicat că i s-a făcut oferta în preajma războiului de a intra în guvern ca viceprezi-dent. În urma convorbirilor dintre noi şi sfaturile ce i-am dat, am hotărât ca nici dl. Ion Mihalache şi nici vreun alt membru al partidului meu să nu intre în guvern.

În preajma războiului, într-o întrevedere avută cu dl. M. Antonescu, i-am declarat că sunt categoric în contra războiului cu U. R. S. S., mai ales că se punea problema a se duce un război sfânt împotriva U. R. S. S., dar am fost pentru reluarea Basarabiei şi Bucovinei, pentru că socoteam că cedarea Basarabiei s-a făcut în împrejurări ruşinoase, făcute de dl. Tătărăscu şi pentru că eram clar faţă de întreaga situaţie din Europa, că în prima fază a războiului, Germania putea avea succese foarte importante faţă de Rusia şi pentru că

găseam ca neindicat ca Germania să puie mâna pe Basarabia şi Bucovina, ceea ce ar fi însemnat mărirea spaţiului ei vital la care tindea.

Asupra poziţiei mele dau următoarele explicaţiuni: Basarabia, Bucovina este teritoriu naţional, a fost şi este pământ românesc şi a călca armata noastră

acest teritoriu este just, pe când a face un război de cucerire peste Nistru este injust.

Explicaţia ce o dau este că Basarabia nu putea fi sacrificată nici pe cale de război, dar nici pe cale diplomatică, fără acordul U. R. S. S.-ului, dar în

acele împrejurări era preferabil să o ocupe armata română decât armata germană, aşa cum am arătat mai sus.

Sub nici un fel de cuvânt nu aş putea spune că România a făcut bine că

a intrat în război cu U. R. S. S. Chestiunea prezintă o problemă tactică, politică

şi militară şi aceasta trebuia să fie rezolvată, fireşte, de guvernul care conducea ţara şi apreciez că şi în politică tonulface muzica.

Apreciez că acuzaţii din boxă sunt singurii care au a răspunde de politica lor, deoarece nu au consultat pe nimeni, nici ţara şi nici opinia publică, ceea ce este necorespunzător şi din punct de vedere internaţional şi din punct de vedere naţional.

Ei sunt singurii responsabili că şi-au asumat răspunderea, că au condus politica greşit, iar noi am protestat prin diferite memorii şi întruniri publice.

O politică se poate face bine şi se poate face rău. Şi cea mai bună

intenţiune se poate transforma într-o crimă.

Actul politic al intrării în război nu am avut ocazia să-l aprob; când mi s-a oferit ocazia l-am dezaprobat.

După izbucnirea războiului dl. M. Antonescu m-a încunoştiinţat despre anumite declaraţiuni politice pe care le ducea în Madrid cu ambasadorul Statelor Unite din America.

Cu această oeaziune este adevărat că am recomandat d-lui M. Antonescu ca, în conversaţiunile cu ambasadorul de la Madrid, să fie utilizat şi dl. Dr.

Manoilă, care nu este membru al partidului nostru şi este director general al Statisticii.

În iarna 1943-l944, realizând legături cu Naţiunile Unite la Cairo, generalisimul Willson mi-a cerut să trimit acolo un emisar trimi-(ăndu-mi în acest scop o telegramă, printr-o legătură telegrafică Jără fir ce o posedam. L-am pus în curent pe Ion Antonescu cu această telegramă, trimiţându-i textul şi am cerut să dea posibilităţi de plecare, viză de ieşire, d-lui Ştirbei, pentru apleca la Cairo ca reprezentant al meu. Dl. mareşal Antonescu mi-a acordat această viză

şi dl. Ştirbei a plecat la Cairo, iar mai târziu am mai putut trimite şi un alt reprezentant al meu, pe dl Vişoianu, ca Consilier al D-lui Ştirbei.

Nu este exact că Ministerul de Externe m-arfi informat de cursul tratativelor de la Cairo, ci eu am informat Ministerul de Externe pe dl. M.

Antonescu de mai multe telegrame primite de la dl. Ştirbei, în scopul ca aceste rezultate să fie cunoscute de d-sa pentru a nu se întretăia cu tratativele ce se duceau la Madrid. De rezultatul tratativelor, adică de condiţiunile de armistiţiu eu l-am informat pe d-l M. Antonescu şi d-lui pe mine.

La data de 13 aprilie 1944 am primit o comunicare radiotele-grajica de la ştirbei In care mi se comunicau preliminariile armistiţiului. Într-o întâlnire ce am avut cu M. Antonescu, într-o casă neutră, l-am pus în curent cu comunicările primite.

Este inexact că dl. M. Antonescu mi-arfi trimis mie condiţiunile armistiţiului, încheiate la Cairo şi primite de el prin intermediul legaţiei de la Ankara.

Este adevărat că într-o întrevedere ce am avut-o într-o casă particulară la Bucureşti, cât şi într-o întrevedere avută cu d-sa la Snagov, dl. M. Antonescu mi-a comunicat că ar fi primit comunicări asupra condiţiunilor armistiţiului de la Stockholm, că ar fi fost comunicate de d-na Kolontai, ambasadoare sovietică

la Stockholm, nu m-a interesat această comunicare a d-lui Antonescu, mai bine spus, nu am pus prea mare cont pe asta, deoarece şi eu aveam legături cu d-na Kolontai printr-un prieten ce-l aveam la Stockholm şi care făcea comunicări radiotelegrafice la Bucureşti. Comunicările de la Stockholm le aveam şi pe altă

cale.

Nu este exact că am cerut d-lui M. Antonescu de a trata tot eu cu sovieticii, în numele opoziţiei, deoarece un astfel de punct de vedere este contra firei mele să cred că ceea ce tratez eu este mai important decât ceea ce tratează

guvernul ţării.

Este adevărat că rezultatul tratativelor de la Cairo nu m-au mulţumit complet, din cauze că şi în aceste preliminarii, se arăta că Basarabia şi Bucovina rămân U. R. S. S. şi pentru că U. R. S. S. nu convenise că

armistiţiul să fie semnat la Cairo, ci la Moscova, ceea ce eu nu socoteam de bine pentru ţară, deoarece ştiam că, la Moscova, nu se poate semna armistiţiul decât după

ce s-ar fi deschis front pentru Armata Roşie, deci după ce noi am fi satisfăcut condiţiunile oneroase pentru noi, adică noi să fi ieşit din Axă, noi să fi deschis frontul ceea ce era obligamentul de căpetenie al nostru, în schimb restul condiţiunilor trebuiau să se stabilească ulterior după ce noi ne-am fi îndeplinit obligamentele, deci nu era un echilibru între situaţia ţării noastre şi între aceea a U. R. S. S.

În momentul când s-au cunoscut condiţiunile de la Moscova, Mareşalul Antonescu făcea obiecţiuni asupra condiţiunii ca armata română să întoarcă

armele contra Germanilor, obiectând că o chestiune de onoare militară îl oprea a face acest lucru şi fiindcă nici nu prevedea un rezultat bun din această

situaţie. Am obiectat că din punct de vedere politic obiecţiunea nu este justă şi în această situaţie ar fi indicat să predea altcuiva sarcina de a încheia armistiţiul pentru a nu fi pus în conflict cu legile onoarei militare.

Condiţiile preliminare de la Stockholm nu le cunosc exact.

După câte mi s-a comunicat însă, erau condiţii egale cu acelea de la Cairo. Atât de la Cairo-Stockholm cât şi din Londra mi se comunicase că

Transilvania sau cea mai mare parte va fi a noastră, ori evident că în toate aceste condiţii se lăsau o latitudine care nouă nu ne convenea, dar atât de la Cairo, cât şi de la Stockholm mi s-a comunicat că, dacă nu accept aceste

condiţii, vor veni zile groaznice pentru ţara românească şi că tratativele vor fi rupte.

Şi la Cairo şi la Stockholm, în tratativele ce au urmat, mi s-a comunicat că într-adevăr întoarcerea armelor armatei române contra nemţilor nu este o chestiune esenţială şi că dânsa va fi necesară numai în cazul când trupele germane se vor opune guvernului care va semna armistiţiul.

Şi în adevăr că aşa a fost, arăt că mă aflam la Palatul Regal în timpul bombardamentului german asupra Bucureştiului şi Palatului şi a venit generalul Gestemberg care, în conversaţiile ce a avut, a comunicat că trupele germane se vor retrage din Bucureşti, dacă vor fi lăsate, încetând bombardamentul şi necontinuând marşul coloanei ce se îndrepta spre Bucureşti şi el personal o va întoarce înapoi. În aceste condiţiuni li s-au dat

asigurări că poate părăsi regiunea şi a şi părăsit-o, însă nu s-a ţinut de cuvânt continuând bombardamentul şi acţiunea militară, ceea ce a determinat şi începerea ofensivei noastre.

Tratativele de la Stockholm aveau un caracter particular, totuşi de la Stockholm mi s-a comunicat că U. R. S. S. ar fi dispus ca în ceea ce priveşte condiţiunea de a lupta contra nemţilor, această condiţiune să nu se pună decât în cazul unei atitudini ostile a trupelor germane în cazul semnării armistiţiului tot de la Stockholm s-a comunicat că o parte a ţării va fi scutită de a fi folosită

de trupele sovietice în trecere. Aceste condiţiuni au fost comunicate şi de d-na Kolontai însă ele nu au căpătat formă definitivă şi nu au devenit formale în condiţiunile de armistiţiu, de la Cairo, numai în cele de la Moscova. După

semnarea armistiţiului de la Moscova, mareşalul Malinovschi a declarat că

toate tratativele anterioare ce s-au dus pentru încheierea armistiţiului nu mai pot fi ţinute în seamă din moment ce condiţiunile au fost semnate la Moscova şi în aceste condiţiuni a trebuit şi nu am avut ce face altceva decât să ducem ofensiva contra nemţilor.

De această modificare a condiţiunilor în ceea ce priveşte lupta contra nemţilor nu am putut aviza nici pe d-l Ion Antonescu, nici pe d-l M. Antonescu, deoarece ele mi-aufost avizate prin Stockholm, în ultimul moment şi nu informă

oficială.

În ziua de 22 august 1944 am fost cu dl. Mihalache la dl. Ion Antonescu căruia împreună i-am comunicat că România trebuie să iasă imediat din Axă şi că trebuie să încheie armistiţiu; d-sa mi-a răspuns atât mie, cât şi d-lui Mihalache, că armistiţiul nu se poate face, fiindcă armata germană este prea puternică în România. Nu pot preciza la ce oră a zilei a avut loc această

întrevedere între mine şi d-l Mihalache, pe deoparte şi dl. Antonescu, pe de altă

parte.

Deoarece eu consideram că armistiţiul trebuie făcut într-un cadru larg naţional şi că, la armistiţiu, era necesar să participe şi Ion Antonescu, datorită

autorităţii morale pe care o avea cât şi sprijinul armatei de care se bucura, am trimis pe dl. Mihalache să se ducă din nou la d-l mareşal şi să insiste la dl.

mareşal Antonescu, ca el să ia în mână, adică mareşalul Antonescu să ia în mână această mare tranzacţiune naţională, care era armistiţiul.

În aceeaşi seară de 22, dl. Ion Mihalache, reîntors de la mareşal, mi-a comunicat pe scurt că intervenţia d-salepe lângă mareşal nu a avut succes.

A doua zi dimineaţă l-am însărcinat pe dl. Gheorghe Brătianu de a se duce din nou la Ion Antonescu, pentru a-i preciza că este necesar ca mareşalul să încheie armistiţiul, noi toţi acordându-i tot sprijinul nostru politic şi social în acest scop, dacă Regele va pleca.

Mandatul dat d-lui Gheorghe Brătianu de a oferi sprijin politic era dat în numele şi pentru Partidul Naţional Ţărănesc şi pentru Partidul Liberal.

Şi în dimineaţa următoare de această dată 23 august 1944 am trimis din nou pe dl. Gheorghe Brătianu pentru a-şi repeta mandatul pe lângă I.

Antonescu.

Întors de la întrevederea cu I. Antonescu, dl. Gheorghe Brătianu mi-a comunicat că l-a găsit de astă dată pe Ion Antonescu mai bine dispus, pentru a încheia armistiţiul. Această ştire ne-a înviorat şi am căpătat speranţa că se va putea ajunge la armistiţiu.

Am comunicat palatului această ştire, care, determinat de ştire, a hotărât audienţa d-lui Ion Antonescu în după amiaza aceleiaşi zile de 23 August, mi separe la 5 d.m., urmând ca în acea audienţă să se stabilească definitiv

lucrurile. Nu ştiu ce s-a întâmplat la acea audienţă, fiindcă nu am fost de faţă, nici la Palat nu m-am dus în aceeaşi seară.

Nu ştiu ce s-a întâmplat în noaptea de 23 August, după audienţă şi din oamenii de pe la palat am auzit că mareşalul Antonescu ar fi fost arestat. Revin şi arăt că nu am auzit acest lucru şi că nu am avut nici o cunoştinţă asupra desfăşurării evenimentelor până a doua zi dimineaţa, în zorii zilei, când a venit la mine dl. Aurel Leucuţia şi mi-a comunicat ce s-a întâmplat pe scuri şi că e informat că armata germană vine spre Bucureşti şi că Palatul este bombardat.

Atunci eu împreună cu dl. Leucuţia m-am dus la Palat ca să văd ce este. Într-adevăr Palatul era sub explozia bombelor germane, au fost omorâţi câţiva oameni şi mai mulţi răniţi. Eu constatând precis că armata germană se apropie în marş militar spre Bucureşti, am vorbit cu dl. general Sănătescu care, în timpul nopţii, fusese numit prezident al Consiliului de Miniştri şi, fiind informat de acţiunea generalului Gerstemberg, am stabilit cu generalul Sănătescu că, deoarece trupele germane îşi călcaseră angajamentul, armata română să intre în acţiune pentru depresurarea Bucureştilor.

Despre tratativele armistiţiului nu erau încunoştinţările jăcute decât pentru un cerc foarte restrâns de oameni, ca dl. Gh. Brătianu, dl. D. Brătianu şi 1. Mihalache, în consecinţă era greu de făcut comunicări şi altora. Acest fapt explică că dl. M. Antonescu nu a fost informat pe cât ştiu eu, fiindcă eu nu l-am putut informa de schimbarea făurită a condiţiunilor prin Stockholm asupra poziţiei armatei şi ar mai fi o explicaţie că nu a cunoscut aceasta şi modul rapid în care s-au succedat evenimentele. Şi credeam de asemeni că nu este necesar, deoarece dl. M. Antonescu a avut şi el legături cu d-na Kolontai şi bănuiam că

cel puţin cât ştiu eu putea să ştie şi d-lui.

Nu aş putea preciza în amănunte ceea ce am discutat cu Ion Antonescu în seara de 22 august 1944, conversaţie la care a fost de faţă şi dl. I. Mihalache, însă, în general, a fost vorba de raporturi între români şi germani şi de situaţia

ce s-ar crea prin rezistenţa Germaniei. În general atitudinea lui Antonescu a fost binevoitoare pentru armistiţiu şi, dacă nu am putut ajunge la înţelegere cu el, este din cauză că nu avea încredere, probabil, în reuşita loviturii.

Dl. Brătianu nu mi-a comunicat că mareşalul Antonescu i-arfi cerut să

aducă scrisori în care să se stabilească şi acordul partidelor pentru încheierea armistiţiului pentru chestiunea Basarabiei. Nu-mi aduc aminte să fifost vorba de scrisori în legătură cu armistiţiul între mine şi Ion Antonescu. Dl. Gh.

Brătianu, care a declarat aceasta, putea chiar să redacteze această scrisoare sau un alt membru al Partidului Naţional Ţărănesc sau Naţional Liberal şi nu cred că redactarea unor astfel de scrisori ar fi necesitat timp, fiindcă şi dl. Gh.

Brătianu este un admirabil stilist şi în partidul nostru nu sunt oameni mai buni de pană, în orice caz nu-mi aduc aminte să se fi pus astfel de chestiuni sau să se fi făcut astfel de comunicări de către dl. Gheorghe Brătianu.

Eu am fost numit ministru în ziua de 24 august, aşa că nu aveam nici calitatea şi nici obligaţiunea de a mă interesa asupra evenimentelor în ziua de 23 şi în care a fost cuprinsă şi noua situaţie a mareşalului Antonescu.

Obligaţiunea de a mă interesa este incontestabil că o aveam, am satisfăcut aceste obligaţiuni, dar aici sunt ascultat ca martor asupra unor lucruri pe care le ştiu şi pe care le-am trăit şi nu asupra acelora pe care le-am auzit.

Era normal să mă interesez ce a dus la îndepărtarea mareşalului Antonescu, când, în dimineaţa zilei de 23 august, eu socoteam că e persoana indicată la încheierea armistiţiului, de cauzele care au determinat îndepărtarea sa, însă aceste informaţiuni nu le puteam avea decât de la M. S. Regele, care, în ziua de 24 august 1944, când eu m-am dus la palat, nu se afla în Bucureşti şi pe care nu l-am mai văzut decât peste câteva zile, când faptul s-a consumat.

Este adevărat că am întrebat pe generalul Sănătescu, pe atunci prezident de Consiliu de Miniştri, despre arestarea mareşalului Antonescu şi faptul că am convenit a intra în guvern în ziua de 24 august dovedeşte că nu m-am desolidarizat de acest procedeu.

Din întrevederile şi discuţiunile avute cu M. Antonescu pot afirma că

acuzatul a manifestat foarte multă solicitudine pentru ca armistiţiul să poată fi încheiat în condiţiunile care corespundeau părerilor sale. De aceea a înlesnit ca oamenii noştri să poată merge la Cairo.

Am cunoscut programul politic al acuzatului I. Antonescu atât înainte cât şi după 6 septembrie 1940 şi, din această cauză, n-am fost de acord ca un om politic din Partidul Naţional Ţărănesc să intre în guvern.

Înainte de 6 septembrie am fost de acord cu I. Antonescu, care convenise a nu primi nici o însărcinare de la Regele Carol, care era şi el atunci de părere că o guvernare trebuie întemeiată pe opinia publică. Nu a păstrat însă aceste opinii, făcând acte direct contrarii şi, din această cauză, nu am mai colaborat

în guvern. A făcut un guvern dictatorial, a făcut înţelegere cu Horia Sima, ceea ce de la început făcea pentru partidul nostru imposibilă o colaborare, deoarece prietenii lui Horia Sima erau antisemiţi şi noi nu eram şi, în principiu, Horia Sima era pentru dictatură, ceea ce nu eram, fiindcă noi eram pentru sistem constituţional, parlamentar, precis şi clar.

Fiind militar de profesie, dl. mareşal Antonescu nu avea propriu-zis un program politic fixat în scris şi publicat după a mea ştire, însă ideile sale politice erau cunoscute, fiindcă era o personalitate importantă care avea legături politice.

I. Antonescu, neavând în spatele său o formaţiune politică, era natural ca echipa guvernamentală să şi-o formeze din alte formaţiuni politice sau din oameni din afara partidelor şi am fost chiar surprins de ce d-sa, ale cărui idei fundamentale politice nu erau acelea ale legionarilor, s-a adresat totuşi legionarilor pentru a forma echipa guvernamentală şi de ce nu s-a adresat Partidului Naţional Ţărănesc sau Partidului Naţional Liberal, pentru a-i da concurs. Câteva săptămâni înainte de constituirea guvernului din 6 septembrie 1940, la întrevederea ce am avut-o la d-sa acasă, am constatat că era contra orientării politice internaţionale alături de Germania şi deci era de acord cu noi şi nu cu legionarii. De aceea nu-mi explic cum s-a întâmplat această schimbare pentru motive pe care nu le cunosc şi pe care nu le-am împărtăşit, deci drumurile noastre s-au despărţit.

Nu se poate face o comparaţie între apropierea ce a existat între I.

Antonescu şi legionari şi între politica de apropiere tactică temporară ce a existat între alte formaţiuni politice, chiar Partidul Naţional Ţărănesc şi legionari altă dată.

Apropierea între legionari şi Antonescu s-a făcut pentru guvernare şi chestiuni principale de orientarea statului, pe când înţelegerea dintre Partidul Naţional Ţărănesc şi legionari nu a fost o înţelegere nici de guvernare şi nici de opoziţie şi nici politică, ci numai o înţelegere tactică cu scopul înlăturării dictaturii regale şi a înlăturării primului ministru Tătărăscu, care a introdus regimul dictatorial în ţară, voind ca, prin această colaborare tactică, să

asigurăm libertatea alegerilor, ceea ce de fapt am realizat.

Din punct de vedere al scopului de a menţine ordinea în stat, între programul lui I. Antonescu şi al nostru era perfectă concordanţă, însă după noi ordinea în stat se poate menţine şi în urma unei libertăţi de opinii, dar nu numai prin mijloace de constrângere fizică sau prin forţă.

Era evident că, dacă I. Antonescu, în calitate de preşedinte de consiliu, nu era în măsură să se facă ascultat prin alte mijloace de colegii săi din guvern legionari, să ia mijloace de constrângere, însă chestiunea alegerii mijloacelor de constrângere este o altă chestiune. Nu cunosc toate mijloacele de constrângere

pe care I. Antonescu le-a luat contra legionarilor care au făcut rebeliunea, fiindcă ele reprezintă un ansamblu. Nu pot face nici o apreciere nici asupra ansamblului măsurilor de reprimare ale rebeliunii, deoarece nu cunosc detaliile. Dacă mi s-ar pune întrebarea direct despre fiecare acţiune separată în parte, aş putea să răspund.

În timpul guvernării Antonescu, peste 20 persoane, membri ai Partidului Naţional Ţărănesc au fost arestaţi şi introduşi în lagăre, Jară judecată şi Jară

procedură. Nu cunosc situaţia în această privinţă în ceea ce priveşte Partidul Naţional Liberal. Au Jost câţiva tineri şi din Partidul Naţional Liberal.

Motivele internării în lagăr a naţional-ţărăniştilor a Jost propaganda contra guvernului, realizarea unei legături telegrafice Jară fir cu străinătatea. În această însă

ultimă chestiune trebuie să constat că dl. mareşal Antonescu s-a purtat foarte nobil şi înţelegător.

Este adevărat că I. Antonescu a oferit postul de vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri d-lui I. Mihalache, de asemenea a oferit întreg cabinetul, însă nu de maniera de a constitui bazele unei acţiuni de stat asigurătoare vederilor noastre.

Scopul Cartelului din 1937 cu legionarii a fost dublu: primul scop înlăturarea prin înfrângerea în alegeri a guvernului Tătărăscu; ceea ce am realizat. Al doilea scop fiindcă eu, în principiu, sunt în contra oricărei acţiuni subversive şi ascunse, a fost de a scoate la suprafaţă acele forţe legionare care lucrau în umbră, pentru a le cunoaşte şi a le putea combate. Şi acest al doilea scop a fost atins, deoarece Garda de Fier a ajuns la ruină, a putut fi cunoscut şi, prin modul cum a guvernat, a putut fi înfrântă şi convinsă că drumul pe care l-a apucat este rău. Nu socotesc că aceasta a Jost o experienţă periculoasă

pentru ţară, deoarece cea mai dureroasă experienţă este aceea pe care Naţiunea este obligată s-o sufere în urma unei guvernări dictatoriale. Mareşalul Antonescu putea la 6 septembrie să vină la putere fără concursul Gărzii de Fier.

Garda de Fier însă nu putea veni la putere fără concursul lui I. Antonescu, astfel că personalitatea lui I. Antonescu a determinat venirea la putere a Gărzii de Fier. Exact că personalitatea d-lui I. Antonescu era hotărâtoare în această

chestiune. Mareşalul Antonescu a avut cea mai bună intenţie când a venit cu Garda de Fier la putere. El nu a avut intenţiunea nici de a consacra Garda de

Fier şi nici dorinţi personale nu l-au împins la guvernare. Dar în acţiunea sa politică a greşit. Nu pot confirma şi nici nega dacă Garda de Fier a fost principala Coloană V-a din România. Întrebarea mi se pare neclară, deoarece nu se precizează dacă este vorba de anumite persoane sau de întreaga corporaţiune.

Nici asupra întregei corporaţii, nici asupra unor anumite persoane din Garda de Fier nu pot să fac una sau alta din afirmaţiuni, deoarece am găsit

ulterior foarte mulţi membri ai Gărzii de Fier care au fost buni patrioţi şi oameni de bună intenţiune.

Am intervenit, fie personal, fie indirect, la acuzatul Eugen Cristescu pentru amicii politici şi pentru alţi oameni, pentru a li se îmbunătăţi regimul de lagăr sau pentru a fi scoşi din lagăr. În general era binevoitor şi în multe cazuri m-a satisfăcut şi în multe cazuri m-a refuzat.

În chestiunea cercetărilor cu privire la afacerea cu radio am rugat pe acuzat să facă personal cercetări; le-a făcut el şi, într-adevăr, a ţinut măsura justă în această chestiune. Am avut prin maiorul Goruneanu legături indirecte cu acuzatul Cristescu pentru a uşura situaţia d-lui Petru Groza, care era arestat la Siguranţa Generală. De asemenea am intervenit la Eugen Cristescu pentru a îmbunătăţi situaţia celor aflaţi în lagăr şi pe urmă pentru a fi eliberaţi.

Dl. Cristescu i-a dat d-nului Goruneanu o scrisoare a mareşalului Antonescu, pentru a mi-o transmite mie. Scrisoarea mi-a transmis-o şi mi-a cerut ca, chiar în seara aceea, să dau un răspuns scris conform ordinului dat de Antonescu.

Scrisoarea pe care am primito cu această ocaziune o depun Tribunalului.

Răspunsul scris pe care l-am trimis îl depun Tribunalului. Scrisoarea am dictato chiar în acea seară şi am dat-o d-lui Goruneanu, care a transmis-o lui Cristescu şi apoi lui Antonescu.

În cursul dezbaterilor de armistiţiu, pe la sfârşit, am avut legături directe şi indirecte cu acuzatul Cristescu, însă nu este exact că printr-însul am primit textul condiţiunilor de la Cairo. Aceste condiţiuni le-am recepţionat cu propriul meu aparat. Ştiu că acuzatul Cristescu avea telegrame din Cairo de încheierea armistiţiului în cifru Schslei, însă eu primeam aceste comunicări direct prin cifrul niev, Care nu era cunoscut. Nu-mi aduc aminte ca, în aprilie 1944, să fi adus nişte condiţii de armistiţiu de la Cairo şi să fi fost transmise din partea lui I. Antonescu, că, dacă le accept, să poftesc să iau guvernul.

Ultimatumul de 72 ore este drept că l-am primit, atât de la Cairo. Credea l-am primit şi de la el, însă, după cum mi-aduc aminte, trimis printr-o altă

persoană. Acest ultimatum de 72 ore l-am primit de la Cristescu, indirect după

cât îmi amintesc, în cursul lunei aprilie, însă l-am recepţionat şi eu atunci când a fost dat la 13 aprilie 1942.

În aprilie, când am primit ultimatumul cu condiţiunile armistiţiului, alte condiţiuni mai bune nu se pot obţine mai ales că erau însoţite şi de un ultimatum.

Nu s-a semnat atunci armistiţiul, deoarece atât eu, cât şi mareşalul Antonescu eram de părere că armata germană era prea puternică pentru a se realiza armistiţiul şi, prin urmare, era necesar ca armata rusă să fie mai apropiată de frontul nostru şi, în al doilea rând, ca aliaţii să ne dea anumite mijloace militare care nouă ne lipseau, în special aviaţie. Răspunsul meu la

ultimatum l-am transmis la Cairo cuprinzând în general cele arătate. Şi prinţul Ştirbei mi-a răspuns că a comunicat răspunsul meu ambasadorilor de la Cairo şi totodată că consiliul ambasadorilor nu putea da nici un răspuns, trebuind să

aştepte avizul guvernelor lor şi ne promiteau acest răspuns.

Totuşi, deşi am cerut răspunsul 6 săptămâni, nu s-a primit răspunsul guvernelor aliate. Prin august, Ştirbei ne-a avizat că, deoarece guvernele aliate nu dau nici un răspuns la contrapropunerile în care discutam modalitatea punerii în practică a condiţiunilor, de venirea răspunsului însemna că noi trebuia să facem armistiţiu pe propriile noastre puteri, acest răspuns a venit în mijlocul lui august şi îmi imaginez că, dat fiind importanţa lui, nu era o opinie personală a prinţului Ştirbei, ci i s-a sugerat de cercurile diplomatice. În urma acestui aviz, prin mijloace proprii ale ţării s-a realizat armistiţiul. Din aceasta rezultă că nu noi am tergiversat încheierea armistiţiului şi că întârzierea se datoreşte faptului că aliaţii n-au răspuns la modalităţile de executare. Nu am înţeles a face acţiunea numai pe plan naţional fără răspunsurile aliaţilor la modalităţile depunere în practică, pentru a nu se putea spune mai târziu că nu am avut asentimentul aliaţilor şi a se repeta cazul generalului Volgomorovschi, din Polonia, deoarece cred că acesta este adevărul în chestiunea Poloniei.

Categoric nu am primit nici o comunicare din partea lui I. Antonescu, prin Eugen Cristescu, că ar exista alte propuneri mai favorabile pentru armistiţiu transmise de d-na Kolontai de la Stockholm. Cunoaştem însă

condiţiile de la Stockholm, fiindcă le primisem pe altă cale.

Acuzatul Eugen Cristescu m-a avizat că siguranţa germană ştie unde se află postul de radio al meu şi, prin această informaţie, am putut să continuăm schimbul de informaţiuni, întrucât am căpătat informaţiuni care au dus la realizarea loviturii.

În ceea ce priveşte acţiunea de desfiinţare a legionarilor întreprinsă de I.

Antonescu nu pot face nici un fel de apreciere, dacă a făcut bine sau rău, fiindcă nu se ştie ce întorsătură ar fi luat evenimentele, dacă această mişcare rezista mai departe. În ceea ce priveşte posturile hotărâtoare din guvern, este adevărat că am sfătuit pe I. Antonescu a nu încredinţa astfel de posturi unor organizaţii asupra cărora nu dispune, indiferent dacă aceste organizaţii ar fi fost Garda de Fier sau altele.

La întrebarea ce mi se pune că, dacă cu ocaziunea convorbirii ce am avut într-o noapte cu I. Antonescu la Snagov, la începutul lunei aprilie 1944, la Snagov, când am discutat condiţiunile de armistiţiu ce le primisem, I.

Antonescu mi-arfi spus că, dacă le găsesc aceste condiţiuni acceptabile, sau dacă d-l Dinu Brătianu găseşte aceste condiţiuni acceptabile, să preluăm puterea şi să semnăm armistiţiul şi I. Antonescu să ne dea tot concursul militar, răspund că, dacă aş răspunde că nu s-a făcut această propunere, nu ar

fi exact, iar dacă aş răspunde că mi s-a făcut şi nu am primit, aş putea avea neplăceri politice, de aceea pentru a se înţelege sensul răspunsului meu la propunerea făcută de I. Antonescu, înţeleg să citesc şi apoi să depun Tribunalului punctul de vedere care l-am susţinut atunci şi care se găseşte

scris şi înregistrat în scrisoarea pe care am trimis-o d-lui I. Antonescu prin maiorul Goruneanu la altă propunere scrisă de a prelua guvernul.

Ceea ce se citeşte în şedinţă şi depune este punctul meu de vedere şi cred că elucidează problema. Înţeleg a depune copie.

Nu pot face nici o apreciere generală asupra politicei economice dusă de guvernul Antonescu, deoarece în asemenea domeniu pot fi masuri hune şi masuri slabe. Incontestabil că au fost unele măsuri care au fost bune, ceea ce este în favorul său, dar au fost şi altele pe care eu nu le-aş fifăcut.

În ceea ce priveşte elementele Partidului Liberal în sectorul vieţii economice şi mai ales la participarea la societăţi cu capital german, Nu mă pot pronunţa, necunoscând situaţia, iar în ceea ce priveşte pe camarazii mei de partid, nu ştiu ca ei să fi participat sau să fi făcut societăţi comerciale ori industriale cu capital german şi nici nu cred. Nu pot să fac nici o confirmare până nu văd un tablou.

Nu este exact că aş fi vorbit cu I. Antonescu în legătură cu formarea guvernului la 6 septembrie 1940; când s-a format guvernul nu am avut nici o întâlnire cu el în acest timp şi deci nu este exact că i-aşfi oferit ca miniştri în guvern pe dl. Aurel Dobrescu şi Mihai Popovici.

Ulterior însă am avut într-adevăr întrevederi cu I. Antonescu şi i-am arătat că a făcut o greşeală făcând guvernul cu legionarii, indicat ar fi fost să

formeze un guvern tranzitoriu de militari şi în orice caz trebuia să se adreseze Partidului Naţional Ţărănesc şi Naţional Liberal. Apreciez că, în acele clipe, ceea ce numeşte dl. mareşal presiunea străzii, nu era de fapt

legionară, ci Partidul Naţional Ţărănesc şi Naţional Liberal reprezentau opinia publică. Tehnicienii care s-au dat de către Partidul Naţional Ţărănesc nu pot fi socotiţi ca un sprijin dat guvernului Antonescu.

Ştiu că, după ce a trecut rebeliunea, s-a abătut un val de teroare asupra comuniştilor cât şi asupra legionarilor, fiind vârâţi în închisori şi condamnaţi la moarte. Am intervenit uneori pentru comutarea pedepsei capitale. În toate cazurile în care am fost rugat am intervenit, eu am avut succes. În toate cazurile în care am fost rugat, am intervenit dat fiindcă mareşalul Antonescu deţinea puterea, am socotit că el era cel mai potrivit să încheie armistiţiul, fiindcă, în afară de prestigiul moral, avea atât legături cu armata, cât şi faptul deţinerii puterii, ne mai punea în situaţia de a obţine mai întâi puterea, de a face legături cu armata, pe care nu le aveam şi de abia apoi să încheiem.

În general popoarele sunt contra rezolvării pe cale războinică.

În situaţia armistiţiului, incontestabil că poporul ar fi luptat cu plăcere contra Germaniei, dacă armistiţiul nu s-ar fi putut încheia altfel, Ceea Ce S-a şi întâmplat, dar dacă armistiţiul s-ar fi putut realiza fără forţă armată, cu atât mai bine ar fi fost.

Nu ştiu ca I. Antonescu să fi avut legături cu germanii înainte de 6

septembrie 1940 „.

Aceasta este depoziţia lui Iuliu Maniu, făcută în şedinţă publică, pe care am redat-o aşa cum a fost consemnată de grefier, cu unele corecturi făcute cu

cerneală înainte de semnare. Nu mă voi referi la aceste corecturi deoarece nu prezintă importanţă deosebită.

Iuliu Maniu a făcut ulterior unele precizări scrise pe care le-a depus la instanţă la 15 mai 1946, în completarea declaraţiei sale. Precizările sunt următoarele: „Din presa de azi aflu cu mirare că depoziţia mea din ziua de 11

mai a. c, dată în faţa Tribunalului Poporului, privitoare la întâmplările din ziua de 23 august 1944 şi împrejurarea că am afirmat că nu ştiu ce s-a discutat în ultima audienţă pe care mareşalul Antonescu a avut-o cu M. S. Regele, este interpretată în mod greşit. Astfel presa guvernului interpretează că aş fi străin de întreaga acţiune de la 23 august 1944. Deoarece nu vreau să se strecoare această eroare în aprecierea onoratului Tribunal al Poporului, vă rog să

binevoiţi a lua act că înţelesul depoziţiei mele, în conformitate cu realitatea, este următorul:

1. Tendinţa mea şi a partidului meu, manifestată prin memorii, manifeste, adunări, întruniri, propagandă şi alte atitudini publice, precum şi prin pregătirea spiritului armatei, a fost înlăturarea grabnică a regimului lui Antonescu şi încheierea armistiţiului cu Naţiunile Unite, a căror concretă

pregătire s-a făcut prin repetate consfătuiri clandestine, care se ţineau atât în diverse întruniri secrete, cât şi în şedinţele nocturne de la Palat în prezenţa Majestăţii Sale.

2. In afară de această acţiune internă, menită să pregătească opinia publică românească, am întreprins şi am condus, pentru reuşita loviturii de la 23 august 1944, o întinsă acţiune pe plan extern, încă din toamna anului 1940, prin intermediul prietenilor mei, Gr. Niculescu-Buzeşti şi inginer V. R.

Georgescu şi cu ajutorul trimişilor mei din străinătate.

Prin desfăşurarea acestei acţiuni s-au obţinut condiţiunile de armistiţiu, stabilite la Cairo, pe care eu personal le-am acceptat în numele Partidului Naţional Ţărănesc, la dorinţa exprimată de reprezentanţii celor trei guverne aliate.

Evenimentele de la 23 august 1944 au fost, deci, urmarea logică şi rezultatul direct al acţiunei partidului nostru încoronate prin hotărârile înţelepte şi energetice ale Majestăţii Sale Regelui.

3. Asupra celor petrecute în ziua de 23 august 1944, eu am fost audiat la Tribunalul Poporului ca martor şi nu ca istoriograf sau organizator; sub povara jurământului eu nu puteam mărturisi decât fapte ştiute de mine direct. Am fost întrebat ce ştiu despre ultima audienţă de la Palat a Mareşalului Antonescu şi am precizat că nu pot da relaţiuni nefiind martor ocular. Cât priveşte participarea mea la punerea concretă în aplicare a loviturii de la 23 august nu am fost întrebat.

În cazul când mi s-ar fi pus această întrebare, aş fi constatat, pentru deplina clarificare a acţiunei, că amănuntele loviturei le-am discutat în repetate întâlniri cu Majestatea Sa Regele, cu dl. mareşal Stârcea, cu d-l. Niculescu-Buzeşti – care erau în centrul mişcării, cu dl. general Sănătescu şi cu d-l general Dămăceanu. În ziua de 23 august 1944 d-lor, între altele, mi-au repetat dorinţa Majestăţii Sale Regelui de a forma eu guvernul. Nu am acceptat, motivând că, fiind vorba de aplicarea armistiţiului, operaţie prin esenţă

militară, era necesar copreşedintele Consiliului să fie un militar. Am consimţit însă să intru în guvern ca ministru fără portofoliu, spre a da colorit politic şi popular guvernului.

Despre arestarea mareşalului Antonescu am fost informat deodată cu ceilalţi conducători ai partidelor din Blocul Democratic imediat după săvârşirea ei, adică în ziua de 23 august 1944, la orele 17,30, prin dl. dr. Aurel Leucuţia, de către dl. mareşal al Palatului Mocioni Stârcea. Într-un apartament al locuinţei d-luiA. Leucuţia se aflau, în acel moment, reprezentanţii Blocului Democratic înfrunte cu dl. Pătrăşcanu şi Tâtel Petrescu, care aşteptau rezultatul loviturii de stat şi chemarea la Palat.

4. În zorii zilei următoare, dl. Gr. Niculescu-Buzeşti m-a anunţat prin dl.

Leucuţia că germanii pregătesc atacul împotriva capitalei, rugându-mă să mă

prezint imediat la Palat în dimineaţa de 24 august 1944, fiind la Palatul Regal de la ora 6, am contribuit, împreună cu membrii noului guvern, aflaţi în Palat, la luarea măsurilor pentru respingerea coloanelor germane, ce se îndreptau spre Capitală, deci la întoarcerea armelor împotrivafoştilor „aliaţi" ai ţării; aceasta în timp ce nemţii bombardau Palatul Regal, pricinuind morţi şi răniţi, jertfe ale nerespectării obligaţiilor de onoare germane. Am stat în Palatul Regal, care era obiectivul de căpetenie al avioanelor germane, în tot timpul bombardamentului.

Vă rog, Domnule Preşedinte, să binevoiţi a dispune ca aceste precizări să

fie alăturate declaraţiilor mele din 11 mai a. c, pe care le complectează.

Primiţi vă rog, Domnule Preşedinte, asigurarea consideraţiunii mele”.

Semnează Preşedintele Partidului Naţional Ţărănesc, Iuliu Maniu, la Bucureşti, 12 mai 1946.

Înainte de a face unele precizări, este bine să aflăm şi poziţia avută la proces şi declaraţiile de martori, date de alte personalităţi ale vieţii politice româneşti.

Declaraţia lui Gheorghe Brătianu: „înainte de 1940, cred că legăturile lui Mihai Antonescu cu germanii erau aproape inexistente. După septembrie 1940, legăturile cu germanii, în mod normal, au fost frecvente din cauza rolului pe care îl avea în guvern.

Legăturile lui Mihai Antonescu cu Fabricius s-au făcut prin mine şi cred că tot prin mine s-a făcut şi legătura cu Schikert, corespondent de presă la agenţia D. N. B. Ce alte contacte a stabilit ulterior nu sunt în măsură să spun.

Ştiu însă că a intervenit la Fabricius pentru ca Ion Antonescu să fie scos de la Bistriţa şi pentru aceeaşi chestiune am intervenit şi eu personal.

La întrebarea pusă de Mihai Antonescu, dacă îl socoteam că a slujit interesele germane, răspundea: îl socoteam în guvern ca un element accesibil de a primi sugestiile pe care, ca reprezentant politic, le vedeam, sugestii de ieşire din război şi din această cauză am susţinut participarea sa în guvern, adică l-am îndemnat să continue activitatea sa în guvern, în acest sens şi după

rebeliunea din 1941.

Ştiu că Mihai Antonescu a avut dificultăţi cu germanii şi, la un moment dat, aceştia au cerut plecarea sa din guvern.

La întrebarea pusă de Mihai Antonescu dacă a slujit interesele germane, pot să răspund că, în domeniul economic, a opus rezistenţă germanilor ca, de altfel şi defunctul Ottulescu; pe plan diplomatic a avut acţiuni cu ţările aliate prin intermediul legăturilor din Suedia şi Spania şi din această cauză avea neplăceri şi cu Germania, însă din punct de vedere militar, politica ce a dus-o nu a fost la fel de eficientă.

Atât prin mine cât şi prin alţii, Mihai Antonescu a ţinut la curent pe Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu cu tratativele privitoare la ieşirea din război.

Am fost ţinut la curent cu aceste tratative de la începutul lor şi până la sfârşit.

În ultima fază, tratativele pentru armistiţiu au fost duse de Barbu Ştirbei şi Vişoianu, la Cairo, de o parte, care erau reprezentanţi ai opoziţiei, însă cu ştiinţa guvernului. Pe de altă parte, Mihai Antonescu mi-a transmis mie propunerea unui eventual armistiţiu, transmis de la Stockholm prin D-na Kolantay delegata Uniunii Sovietice.

Aceste comunicări, Mihai Antonescu mi le-a transmis în luna aprilie 1944.

Cu această ocaziune, Mihai Antonescu a exprimat părerea că necesitatea ieşirii din război se impune într-un termen apropiat.

În aprilie am însoţit pe dl. Dinu Brătianu, la Ion Antonescu, arătându-i-se de către noi, cu această ocaziune, că necesitatea de a începe imediat a unor tratative de armistiţiu, Ion Antonescu a spus că nu crede momentul potrivit pentru această chestiune, deoarece nu credea în slăbirea rezistenţei germane, în regiunea noastră. Ulterior armistiţiul a mai suferit amânări din cauza că

sectorul german din ţară s-a întărit, din cauza informaţiunilor căpătate de germani, din cauza că şi transmisiunea condiţiunilor era neclară şi dădeau loc la nedumeriri.

Nu am intrat în guvern în iunie 1941 deoarece atitudinea Partidului Liberal era ostilă unui război al ţării împotriva Uniunii Sovietice. In aceste împrejurări nu puteam participa la guvernare.

Îmi aduc aminte că, fiind informat de începerea războiului, mai bine zis de eventualitatea lui, Dl. Dinu Brătianu a formulat în scris toate rezervele Partidului Liberal, în această chestiune, scrisoarea a fost adresată generalului Ion Antonescu.

Personal nu am rămas indiferent la începutul războiului, deoarece se punea problema teritoriilor cedate Uniunii Sovietice în 1940, însă, pentru a putea intra în guvern, trebuia să am aprobarea şefului meu politic, dl. Dinu Brătianu şi de aceea l-am îndreptat pe dl. Mihai Antonescu să se ducă la acesta, cunoscând atitudinea şi părerile d-sale.

Nu am fost însă de faţă la discuţia dintre Dinu Brătianu şi Mihai Antonescu.

Dl. Dinu Brătianu, din moment ce războiul a început, şi-a impus rezerva politică a acestor împrejurări în care ţara era angajată în război. După ce s-au depăşit graniţele din 1940, linia teritoriului din 1940, a făcut memorii şi proteste adresate guvernului, cerând retragerea trupelor din Rusia şi ieşirea din război.

Fiind mobilizat, mi-am făcut datoria pe front, până la demobilizarea mea.

Este adevărat că am fost în zona operativă afrontului de Est, însă numai datorită unui ordin al fostului conducător, care prevedea că toţi Decanii de Facultăţi din ţară să facă un stagiu de trei săptămâni în zona operativă. În urma acestui ordin am fost pe front. În timpul când eram pe front, s-a constituit Asociaţia Româno-Germană şi, la reîntoarcere, am primit o scrisoare prin care mi se oferea vice-preşidenţia, pe care eu am refuzat-o. Nu este adevărat că aş fi participat la o şedinţă anterioară constituirei.

Ţin să arăt că ultima întrevedere cu Killinger a fost pentru a-i arăta că

situaţia ţării nu mai permite continuarea războiului.

În 942/943, când a fost vorba de unele numiri în administraţiile locale, nu am făcut opunere atunci când dl. Mihai Antonescu a propus câteva numiri

din amicii politici ai mei, însă nu a fost vorba de întocmire de liste şi de o colaborare dusă în acest sens.

Nu s-au dat instrucţiuni de către partidul nostru liberal în sensul că

ocuparea demnităţilor locale se face fără aprobări speciale, ci numai de la caz la caz, nu s-au făcut opuneri la numiri.

În dimineaţa de 23 august 1944, dl. Dinu Brătianu, din partea Partidului Naţional Liberal, Iuliu Maniu, din partea Partidului Naţional Ţărănesc şi Titel Petrescu, din partea Partidului Social Democrat, ca reprezentanţi ai blocului democrat care se formase şi lipsind Lucreţiu Pătrăşcanu, din partea Partidului Comunist, care n-a fost prezent la aceasta convorbire, m-au însărcinat să

comunic Mareşalului Antonescu că îl autoriza ca el să încheie armistiţiul. M-am prezentat la Snagov, unde am comunicat d-lui Antonescu mandatul ce l-am primit şi că şefii opoziţiei sunt de acord ca el să încheie armistiţiul în condiţiile cunoscute şi dl. Ion Antonescu mi-a cerut să-i aduc un asentiment scris din partea partidelor politice până la ora 3. Am comunicat din nou (celor trei) între timp şefilor politici cererea lui Ion Antonescu de a-i prezenta un asentiment scris Mareşalului Antonescu, urmând a se face redacţiunea formulei asentimentului, care se va formula în cursul zilei. M-am reîntors la Preşidenţie la ora 3 şi am comunicat luiMihai Antonescu hotărârea luată spunându-i că, în cursul zilei, va avea şi asentimentul scris. Revin şi arăt că la ora 3 m-am întâlnit cu Mihai Antonescu. După aceasta, Mihai cât şi Ion Antonescu au plecat la o audienţă pe care o ceruseră înainte, audienţă care trebuia să aibe loc după întâlnirea mea cu Ion Antonescu.

Dimineaţa, când am văzut pe Mihai Antonescu mi-a comunicat că

Clodius avea o atitudine înţelegătoare pentru ieşirea noastră din război, dezminţită mai târziu, iar în ceea ce priveşte guvernul, care urma să se

formeze, nu se punea încă problema unei noi formaţiuni, deoarece armistiţiul trebuia să se semneze de Ion Antonescu.

Nu este exact că Partidul Naţional Liberal, deci eu personal şi dl. Dinu Brătianu am fi sprijinit guvernarea Antonescu. Noi am avut o poziţie de rezistenţă la politica generală dusă de guvernul Antonescu.

Mijloacele pe care le-am întrebuinţat, ca scrisori şi memorii, erau singurele mijloace la îndemână şi ele nu rămâneau în cerc închis, ci se difuzau, atât în ţară cât şi în străinătate.

Reprezentanţii întreprinderilor financiare şi industriale cu legături liberale au apărat întotdeauna interesele economiei româneşti, în special împotriva expansiunei germane. În unele împrejurări reprezentanţii guvernului au arătat preocupări asemănătoare.

Subscrierile care s-au făcut de instituţiile financiare liberale s-au făcut ca şi de celelalte instituţii financiare, fără a fi făcute cu preocuparea de a sprijini războiul, ci se urmărea în primul rând menţinerea echilibrului economic al ţării.

În unele împrejurări, comunicări similare, aşa cum am arătat mai sus, am făcut uneori şi d-lui Iuliu Maniu, cu care dl. Mihai Antonescu avea alte mijloace de legătură.

Ştiu că în politica generală Mihai Antonescu informa şi pe dl. Iuliu Maniu.

În ceea ce priveşte problemele diplomatice ale guvernului ştiu că dl. Iuliu Maniu era informat, iar în ceea ce priveşte greutăţile economice, politica economică a guvernului, cred că dl. Iuliu Maniu era informat însă nu prin mine.

Nu recunosc că aş fi declarat lui Eugen Cristescu, cu ocazia unui dineu, care a avut loc la dl. Papacostea, că eu aş fi fost acela care am determinat pe fostul Rege Carol alll-lea ca, după vizita de la Londra, să facă un voiaj şi la Berkstengaden, la Hitler. Nu recunosc că i-aşfi declarat acuzatului Eugen Cristescu cu această ocazie părerea mea că aceasta este singura politică dusă

cu Germania.

Ştiu că memoriile d-lui Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu aveau circulaţie destul de mare.

Dl. Buzescu a fost arestat tocmai pentru motivul că au fost răspândite aceste memorii.

În ceea ce priveşte pe acuzatul Buşilă îl cunosc cape un apropiat al partidului liberal, în trecut şi după cât îl cunosc nu a manifestat niciodată

sentimente de ură rasială sau alte idei hitleriste, iar în ceea ce priveşte cinstea personală, nu am auzit nimic din ceea ce i s-ar putea reproşa.

În legăturile pe care le-am avut cu Mihai şi Ion Antonescu apreciez că ele reprezentau legături de ordin personal, însă comunicările ce le făceam erau ale partidului.

În conversaţiile ce am avut la 23 august 1944, am constatat că Ion Antonescu avea ezitări determinate la încheierea armistiţiului, justificate prin sentimentul onoarei sale de a se despărţi de un fost aliat; până la urmă a biruit necesitatea de a încheia armistiţiul".

Declaraţia a fost dată în şedinţa publică din ziua de 9 mai 1946.

Ion Mihalache nu s-a putut prezenta la proces, la timp, astfel că nu a mai putut fi audiat în şedinţa publică, dar a ţinut să-şi depună în scris declaraţia sa, care poartă data de 12 mai 1946 şi are următorul conţinut: „Domnule Preşedinte.

Prezentându-mă la Tribunalul Poporului, astăzi 12 mai 1946, la orele 8

dim., în baza mandatului de aducere nr. 847, spre a depune ca martor mi-aţi comunicat hotărârea ce s-a luat aseară de a se încheia audierea martorilor.

V-am rugat, totuşi, să binevoiţi a mă audia întrucât am venit de la ţară în acest scop, imediat ce am fost anunţat prin jandarm, anume alaltăieri seară, vineri; că obosit fiind şi având nevoie să revăd note – am cerut prin trimisul meu, ing. Vasilescu, să mi se fixeze ora de audiere pentru azi de dimineaţă

duminică – în loc de ieri, la orele 16.

Aţi binevoit a-mi comunica că mă amânaţi pentru orele 18 în loc de 16; dar trimisul meu m-a găsit după această oră, vina fiind a mea, deoarece nu am aşteptat răspunsul, socotind că cererea mea va fi satisfăcută, întrucât văzusem în gazete o lungă listă de martori aflători în Bucureşti -printre care şi membri ai Guvernului, a căror audiere nu se făcuse încă.

Mi-aţi comunicat astăzi, la prezentare, că audierea mea nu se mai poate face; iar la rugămintea de a mi se arăta cine şi cu ce scop m-a propus ca martor

– aţi binevoit a mă informa.

I. Că am fost propus ca martor în apărare de acuzatul Ion Antonescu prin lista de martori depusă la 1 mai 1946, în care motivează propunerea în felul următor: pentru a dovedi că, în repetate rânduri, am oferit conducerea Statului oamenilor politici, dat fiind că socoteam că nu puteam să-mi iau singur răspunderea şi oamenii politici erau de acord cu războiul antisovietic.

Că din cursul dezbaterilor a mai rezultat că legăturile între Antoneşti şi oamenii politici au fost foarte desfăcute de dl. I. Mihalache şi acuzaţii îşi fac din acest fapt o apărare.

Tot acuzaţii încearcă a-şi face o apărare şi din faptul că dl. I. Mihalache a participat ca voluntar pe Frontul de Est şi pretind acest fapt ca o adeziune la războiul antisovietic şi deci o apărare care lefoloseşte.

Mulţumindu-vă pentru bunăvoinţa ce aţi avut, v-am comunicat că

problemele de conştiinţă mă obligă ca, cel puţin pe calea unei scrisori, să

răspund la cele de mai sus, cu rugămitea de a fi depusă la dosar, ceea ce Dvs.

aţi acceptat.

Mă grăbesc deci să răspund la chestiunile puse.

I. La punctul I fac următoarele precizări:

A. O convorbire între dl. Mareşal Antonescu, dl. Maniu şi subsemnatul la locuinţa d-lui Antonescu la Băneasa în primăvara 1944, după dezastrul frontului din S. E.

La un moment dat dl. Gl. Antonescu foarte agitat oferă d-lui Maniu să-şi ia răspunderea.

Dl. Maniu: «Mi-aţi mai oferit de două ori!»

Dl. Antonescu: «Nu de două ori, ci de cinci ori! Şi prin d-lui! Adică prin mine (fusese ceva vag).

Eu am stăruit ca acest lucru să fie imediat lămurit.

Dl. Maniu a arătat atunci că chestiunea a fost precizata în scris între d-sa şi dl. Antonescu ca să nu mai fie discuţii şi interpretări eronate.

Şi dl. Maniu a repetat încă o dată că e gata să accepte, dacă i se face posibilă pregătirea terenului.

«Cum înţelegi d-tapregătirea terenului?» a întrebat dl. Antonescu.

Dl. Maniu a precizat că este necesar contactul cu aliaţii, înţelegere şi pregătire comună, etc, *etc.*

Au urmat obiecţiunile d-lui Mareşal Antonescu oferindu-i încă o dată, dar adăugând: «înainte de asta voi consulta pe generali, pe capii bisericii, pe universitari *etc.* Şi dacă şi ei vor fi de acord, să-şi ia dl. Maniu răspunderea!»

Mi-am permis să reflectez atunci faţă de dl. Mareşal; istoria nu judecă

oamenii politici după propuneri irealizabile, ci după rezultatele obţinute pentru Ţară în momente grele.

B. Precizările scrise invocate de dl. Maniu, care fixează cele două atitudini priveau:

Scrisoarea dictată de dl. Antonescu d-lui Goruneanu în 25 decembrie 1943, spre a fi încredinţată d-lui Maniu;

Răspunsul imediat al d-lui Maniu.

Aceste scrisori au fost depuse la dosar de dl. Maniu.

Prin ele se lămuresc poziţia noastră şi poziţia guvernului Antonescu atât în ce priveşte politica internă; unii pe terenul democraţiei, altul al dictaturei; cât şi în politica externă; Guvernul cu Axa până la epuizarea tuturor speranţelor şi încercărilor; noi: retragerea cât mai grabnic posibil din cleştele Axei şi trecerea lângă Aliaţi, la momentul favorabil împreună găsit, spre a fi cât mai util cauzei comune a Tarei şi a Aliaţilor.

Citez părţile privitoare la oferta de guvernare:

— Punctul de vedere al Mareşalului Antonescu: «Luând act că aveţi la îndemână soluţii personale pentru a crea imediat o situaţie mai bună tarei, guvernul este dispus să vă înlesnească aceste înalte răspunderi; dacă: puteţi garanta că ceea ce preconizaţi n-ar provoca dimpotrivă dificultăţi şi suferinţe mai mari tarei; dacă, prin conflictele ce le-aţi deschide în mod fatal, n-aţi atrage automat consecinţe dintre cele mai grave privind liniştea, securitatea şi independenţa teritoriului nostru naţional».

— Punctul de vedere al Partidului Naţional Ţărănesc, exprimat de preşedintele său Iuliu Maniu: «Trebuie să declar că sunt dispus să iau răspunderea pentru o astfel de politică, cu singura condiţie ca să mi se lase

urgent posibilitatea să coordonez această radicală schimbare cu evenimentele internaţionale determinate. În special să sincronizez atitudinea schimbată a României cu acţiunile Aliaţilor şi, în consecinţă, să iau de cu vreme garanţiile necesare ca atitudinea schimbată a Tarei noastre să fie îmbrăţişată cu sprijinul

necesar al Puterilor Aliate, care, în principiu, au aceleaşi interese ca şi noi şi au de apărat aceleaşi compartimente de configuraţie internaţionale, ce formează şi principalele noastre preocupări. Ţara nu poate fi aruncată într-o aventură pe bază de simple informaţii şi vagi promisiuni. Paşii ei trebuie să se sprijine pe înţelegeri precise şi mai trebuie susţinuţi prin concentrări concrete în care scop este necesară o libertate de mişcare şi de acţiune, de care eu şi partidul pe care îl prezidez de atâta vreme au fost lipsiţi».

Consider de datoria mea să adaug că sunt încredinţat că, personal, dl.

General Antonescu – când şi-a dat seama de răspunderile grele ce şi-a luat – ar fi fost bucuros dacă s-ar fi ivit împrejurări care să-ifi îngăduit a se retrage fără

să-şi rişte prestigiul şi poate libertatea persoanei. L-am văzut trăind uneori momente dramatice, precum l-am văzut şi pe colaboratorul său Mihai Antonescu izbucnind în crize deplâns, că ştie că va avea soarta lui Marghiloman.

N-am ezitat niciodată de câte ori am fost chemat să le atrag atenţia că o politică se judecă după rezultate, nu după intenţii sau motivări.

Consiliile ce am formulat, în diferite împrejurări când mi s-au cerut, au fost:

Să reziste germanilor căzând în picioare, ei şi Ţara (aceasta înainte de intrarea în război).

Să nu treacă Nistrul (aceasta după ce Ţara fusese îmbrâncită în război).

Să fie convinşi că germanii pierd războiul (aceasta le-am repetat tot timpul).

Să nu aibă alt obiectiv mai important decât scoaterea armatei şi a Ţârei din cleştele Axei, cruţând forţele armatei.

Să ni se înlesnească contact cât mai intim cu Aliaţii, pentru a pregăti ieşirea din război.

— După ce soluţia politică este asigurată, să fim preocupaţi, toţi, numai de soluţia tehnică, adică de lovitura militară, evitând pe cât posibil ocuparea Ţârei de către germani, ceea ce ne expunea a fi teatrul de război, iar pentru Aliaţi ar fi întârziat succesul general.

Că guvernul era cel mai indicat să execute el lovitura militară ca având în mână întreaga armată şi întreg aparatul de stat.

Că, în cazul când Guvernul nu ar voi să o facă, o facem noi opoziţia, ei fiind datori să ne dea tot sprijinul. Cu această procedare erau de acord şi Aliaţii.

Toate convorbirile mele au fost purtate în acest sens, având sentimentul că ele reprezintă punctul de vedere al întregului Bloc Democratic, după ce acesta luase fiinţă.

Am avut de multe ori impresia că, în ultimul an, dl. General Antonescu manifesta înţelegere pentru acţiunea noastră politică.

În noaptea de 22 august când l-am văzut aproape 2 ore – îndată după

înapoierea de pe front-am înţeles din convorbirea cu d-sa următoarele: germanii au intrat în anarhie; armatele sovietice vin spre noi; Hitler îi tratase cape vasali; germanii au pierdut definitiv războiul.

La întrebarea mea dacă are forţe suficiente să apere Capitala, până la sosirea Aliaţilor, dl Antomscu a răspuns: «Acum, da! (mai înainte, cu alt prilej spusese: încă nu!»).

«Atunci ce mai aşteptaţi?» am adăugat eu.

Apoi, recapitulând constatările d-sale, am căutat să-l determin să facă

însuşi şi imediat gestul aşteptat de Ţară.

A răspuns cu scrupuluri de conştiinţă şi răspunderi istorice.

Apoi reflectând că pentru noi dificultăţile ar fi îndoite: a lupta şi cu germanii şi cu Guvernul, iar pe de altă parte că şi Aliaţii erau de acord, am

continuat: «Luaţi-vă răspunderea! Aţi jăcut un război nenorocit, consecinţele trebuiesc trase fără întârziere, cât timp cuţitul nu este încă înfipt; nimeni din Ţară nu vi se va împotrivi. Nu Dvs. trădaţi; germanii au trădat, ei se obligaseră

să apere Nistrul. Acum vă cer să-i apere armata română pe Carpaţi. Nu trageţi în ei? Înţeleg. Dar dacă vor trage ei?» «Voi trage!» a răspuns dl. Antonescu.

«Aşa se va întâmpla!»

Au urmat minute de tăcere. Nu i-am cerut răspunsul cunoscându-i psihologia.

Ne-am despărţit la ora 12 noaptea.

A doua zi, la ora 7 dim., am comunicat d-lui Maniu convorbirea.

Ce a urmat se ştie.

Aceasta a fost legătura şi personală şi a partidului cu guvernarea Antonescu.

Pentru fixarea atitudinii Partidului Naţional Ţărănesc şi a exponenţilor lui ar fi deajuns să invocăm pe cel mai competent martor: inamicul.

Hitler a cerut capul d-lui Maniu. Mi-a comunicat dl. Mareşal Antonescu în două rânduri, adăugând că Hitler are pe masă dosarul Maniu, întrebând:

«Cum nu este încă arestat? În Germania nu ar fi fost tolerat 24 de ore».

Generalul Antonescu, spre onoarea lui, ar fi spus: «Asta nu o pot face. Mi-aş

ridica Ţara în cap. Pe drept sau pe nedrept, Ţara consideră pe Brătieni ca autorii independenţei Statului Român sub Regele Carol I şi pe Maniu ca autorul Unirei Ardealului sub Ferdinand I. Arestez pe oricine alţii, dar pe ei nu!».

N-a existat nici un consult asupra războiului antisovietic.

Cum putea exista deci «acord»?

Cu câteva zile înainte de declararea războiului am fost chemat de d-nii Ion şi Mihai Antonescu spre a-mi propune să intru în guvern ca vicepreşedinte sau chiar ca preşedinte de Consiliu. Cu acest prilej am aflat că Germania va declara în curând război Sovietelor şi că România va merge alături de Germania.

Am întrebat cum este de crezut ca Hitler să atace Sovietele după ce n-a putut înfrânge Anglia.

Consecvent cu linia mea de conduită nu am primit propunerea ce mi se făcea.

Nici consult, nici acord.

Privind problema pe ecranul răspunderilor istorice, s-ar putea afirma că, după cele întâmplate la Munchen şi la Moscova, balaurul hitlerist, simţindu-se dezlegat, s-a repezit în voie asupra ţărilor mici, aflate în imposibilitatea de a se apăra. Astfel s-ar putea susţine că vinovăţia conducătorilor din aceste ţări este limitată pe măsura în care aceştia şi-au luat răspunderi de bună voie cu încredere că vor reuşi. Pe ecranul politic însă răspunderile se precizează prin legea elementară, politica se judecă după rezultate, nu după intenţii.

II. La punctul 2: «Legăturile politice între Antoneşti şi oamenii politici au fost foarte desfăcute de dl. I. Mihalache şi acuzaţii îşi fac din acest fapt o apărare».

Răspund: Nu poate fi vorba decât de legătura ce am făcut între dl. Maniu şi dl. I. Antonescu în momente când aceştia nu aveau raporturi directe. Cu alte persoane politice nu am făcut legătura.

Cu dl. Mareşal Antonescu am avut convorbiri numai când d-sa m-a chemat (cu două excepţii; după asasinarea regretatului Madgearu Şi altădată în legătură CU intenţia ce aveam de apleca din ţară).

Cu dl. M. Antonescu, pe lângă chemările politice (totdeauna din iniţiativa sa), mai erau unele de raporturi personale, d-sa fiind, în copilărie, la Topoloveni, unde a învăţat şcoala primară şi unde are înmormântaţi părinţii –

d-sa purtând grije bisericeşti.

Scopul chemărilor era de a mă informa, pe cât posibil – de mersul războiului şi al demersurilor diplomatice; şi în unele împrejurări mă întreba ce cred.

În cursul anului 1941 mi s-au făcut stăruitoare propuneri să intru în Guvern.

Am refuzat constant arătând că întreaga linie de conduită politică, ce mi-am impus, a fost de a-mi lua răspunderi numai pe baza convingerilor mele proprii, confruntate şi aprobate de partid şi prin aceasta de Ţară. Că deci nu pot să-mi asum răspunderi pe politică în care n-am crezut, nu cred –

dimpotrivă; îi prevăd dezastrele; văd interesele Germaniei de a solidariza Ţara

cu politica germană, pe care însă ea o detestă, fiind contra intereselor româneşti.

O convorbire, avută în iunie 1941, cu un personagiu german care vizitase Topolovenii, m-a încredinţat că intrarea mea în guvern era sugerată de însuşi Hitler în numele unităţei Tarei în jurul Mareşalului, Germania având interese mari de apărat la gurile Dunării, pe care nu le-ar putea socoti destul

de asigurate printr-un guvern militar nesprijinit direct de reprezentanţii ţărănimei, marea realitate socială din România.

Am răspuns categoric şi aceluia: marea realitate socială – ţărănimea – nu poate primi două săbii germane; una în inimă (Ardealul) şi alta deasupra capului (legionarii, adăpostiţi în Germania). Merg după sufletul acestei realităţi, care cere justiţie naţională şi justiţie socială. Rămân acolo unde este sufletul ei.

Am comunicat această convorbire Mareşalului Antonescu şi de atunci a renunţat să mai stăruie în propunerile de a intra în guvern.

III. La punctul 3: «Acuzaţii» încearcă a-şiface o apărare şi din faptul că dl.

I. Mihalache a participat ca voluntar pe Frontul de Est, socotind acest fapt ca o adeziune a d-sale la războiul antisovietic.

Nu am participat nici o singură zi pe Frontul de Est, nici ca voluntar, nici ca mobilizat ca voluntar nu era posibil, întrucât legile militare rezervă

voluntariatul pentru cei ce nu figurează pe tabelele de mobilizare, ceea ce nu era cazul cu mine, eu fiind maior în reg. 30 Muscel.

Iar mobilizat nu am fost, în fapt.

Am lămurit acest lucru faţă de organele militare (Marele Stat Major şi Ministerul de Război) cărora Ministerul de Agricultură le-a cerut avizul în

urma unor înscenări politice tinzând să mă exproprieze total.

Şi ţin să se ştie că, din proprie iniţiativă, am pus acte originale şi fotocopii la dispoziţia Statului Major, căruia îi arsese arhiva, deci foaia matricolă (care înregistrează la zi situaţia militară) ar fi fost singură suficientă.

Este la mijloc o confuzie voită şi o tendinţă politică pe care ţin să nu le las nelămurite.

Faptele între care se face confuzie stau astfel: a) A doua zi după

declararea războiului am comunicat Marelui Stat Major că, în caz de mobilizare, doresc să fiu mobilizat pe front (iar nu la partea sedentară cum eram sigur că se pregăteşte).

Marele Stat Major mi-a răspuns la câteva zile că a luat cunoştinţă de dorinţa mea, dar că mobilizarea şi repartizarea se vor hotărî de către organele în drept, după cum interesele armatei vor cere.

Aceasta a fost pretinsa cerere de voluntariat şi aceasta a fost rezolvarea ei.

Am făcut această cerere determinat de următoarele motive:

Am aflat că voi avea o utilizare cu caracter politic sub forma unei mobilizări la Comandamentul de Căpetenie al Armatei, ceea ce voiam să evit.

Simţământul meu românesc mă determina să prefer riscul vieţei-care depindea numai de mine -faţă de riscul unor eventuale solidarizări la răspunderi politice, fie chiar indirecte – care nu mă priveau numai pe mine.

Mai aveam de rezolvat un caz de conştiinţă morală, era angajamentul luat prin dimisia din Consilieratul regal, dată ca semn de protest, în momentul când fostul rege Carol a înfiinţat Partidul Naţiunei în serviciul cauzei germane, provocator faţă de U. R. S. S.

Evenimentele au confirmat prevederile mele.

B) Pssts 0 luna, dl Mareşal Antonescu m-a chemat la Comandamentul de Căpetenie.

Am primit ordin prin Marele Stat Major, Eşalonul II Bucureşti.

Prezentându-mă aici am fost îndrumat către Iaşi, unde trebuia să întâlnesc pe Mareşal.

M-am prezentat la Iaşi, d-lor G-ral Tătăranu şi Col. Borcescu, care mi-au comunicat că sunt chemat de dl. Antonescu.

L-am găsit la Chişinău, după câteva zile, la 3 august şi am avut cu d-sa, la 5 august, o lungă convorbire în trenul Chişinău-laşi.

L-am comunicat punctul nostru de vedere că armata română trebuie să

se oprească la Nistru. D-sa mi-a răspuns că, strategic, nu poate fi oprit pe Nistru, dar că se va opri la Bug. Apoi, mi-a propus ca eu să rămân pe lângă d-sa pentru discuţiuni politice.

Am refuzat categoric.

M-am înapoiat, neprimind nici o soldă – deoarece nu m-am considerat mobilizat.

Nu poate rezulta din aceste fapte o «adeziune» la războiul antisovietic „.

Primiţi vă rog, Domnule Preşedinte, asigurarea stimei mele deosebite.

Ss. I. Mihalache.

Este evident faptul că toate aceste declaraţii poartă amprenta stării de tensiune în care s-a desfăşurat procesul Mareşalului Antonescu. După nici doi ani de la încheierea armistiţiului, noua putere care se instalase inspira suficiente temeri în a spune exact ce gândeşti şi în mod deosebit să-ţi expui în public, în mod deschis, opiniile. În acele condiţii era riscant să spui adevărul despre Mareşalul Ion Antonescu şi guvernarea sa.

Cu toate acestea, oamenii politici audiaţi, cu toate rezervele manifestate, nu au putut să nu confirme faptul că guvernarea mareşalului nu a fost dictatorială, că el a păstrat în permanenţă un contact cu partidele democrate tradiţionale, că între el şi aceste partide a existat tot timpul un schimb de informaţii, consultări şi frământări comune în legătură cu problemele vitale ale

ţării. Mai mult, Mareşalul, care nu s-a cramponat niciodată de putere, şi-a exprimat în repetate rânduri disponibilitatea de a transfera puterea în mâna unui om politic, capabil, eventual, să conducă mai bine destinele ţării.

Se confirmă încă o dată că Ţara întreagă a fost alături de Mareşal în războiul pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord. Au existat unele opoziţii numai cu privire la trecerea Nistrului, dar acest lucru nu mai putea fi evitat, din momentul intrării României în război, intrare ce nu poate fi reproşată nici unui român.

Niciunul din oamenii politici audiaţi nu au declarat că războiul antisovietic ar fi fost un război nedrept, din punctul de vedere al României, nu au declarat nici că guvernarea Antonescu ar fi avut caracter fascist şi rasial. Nu au confirmat deci principalele două acuzaţii aduse Mareşalului, din care au fost ţesute toate celelalte. Nu a fost confirmată nici măcar aşa zisa aservire a economiei ţării Germaniei. De altfel, în condiţiile unei economii private, nici nu era posibilă o aservire de către guvern, decât un regim preferenţial

în relaţiile economice cu partenerii germani, pe baza unor convenţii interguvernamentale.

Înainte de a încheia acest capitol al aşa zisei aserviri economice, ar mai fi ceva de spus.

Prin Legea 72 din 31 ianuarie 1945, care conţine un singur articol „Se ratifică Convenţiunea Nr. 181.918 din 18 ianuarie 1945, intervenită între Ministerul Finanţelor, Banca Naţională a României şi Regia Autonomă

Comercială a Monetăriei Naţionale privitoare la vânzarea cantităţii de aur fin necesară pentru baterea unui milion bucăţi medalii comemorative, în greutate de 6,55 grame fiecare şi cu titlul de 900%o aur fin".

Iată deci că, la nici 6 luni de la lovitura de stat din 23 august 1944, când încă războiul nu se sfârşise, noua putere nu mai avea ce face cu aurul obţinut de la germanii care ne-au „acaparat" economia, decât să bată medalii comemorative, din aur pur, de 24 karate, pentru care au fost scoase din Banca Naţională a României, nici mai mult, nici mai puţin decât 6.550 kg. aur.

Jefuirea României începuse şi în acest mod, concomitent cu constituirea sovromurilor, de care am vorbit anterior.

Ar fi interesant de ştiut, cine au fost beneficiarii celor peste 6,5 tone aur pur, distribuit sub formă de medalii comemorative. Nu ştiu dacă medaliile au fost distribuite gratuit sau contra cost, dar oricum, jefuirea tezaurului naţional este certă.

Nu trebuie să uităm că acest jaf avea loc în condiţiile în care poporul român depunea eforturi materiale deosebite pentru susţinerea războiului antihitlerist şi îl aşteptau eforturi şi mai mari pentru suportarea plăţii despăgubirilor de război pretinse de U. R. S. S., fără nici o posibilitate de a le trata.

Dezastrul ţării, de care a fost acuzat Mareşalul Ion Antonescu, abia acum începea.

Concluzionând, rezultă în mod evident că Mareşalul Ion Antonescu nu a aservit nimănui economia românească, nu a provocat nici un dezastru economic. Dimpotrivă, în condiţiile unui război greu, a reuşit, împreună cu colaboratorii săi să asigure un nivel de trai mai bun decât în toate ţările afectate de război. Foametea în România a apărut în anii 1945-l947, dar ea nu s-a datorat guvernării Mareşalului Ion Antonescu şi nici atât de mult secetei din 1946. Ea s-a datorat secătuirii resurselor naţionale prin „colaborarea”

economică sovieto-română, prin plata unor despăgubiri de război greu de suportat şi prin onorarea notei de plată a staţionării trupelor sovietice în România, trupe care, spre deosebire de trupele germane, nu au plătit nimic.

În consecinţă, nu poate fi vorba de nici o răspundere şi cu atât mai puţin de o răspundere penală.

ADMINISTRAREA TRANSNISTRIEI.

România condusă de Mareşalul Ion Antonescu nu a provocat războiul antisovietic şi nu l-a purtat pentru a ocupa teritorii ce nu-i aparţineau.

Participarea la război nu a avut alt scop decât reîntregirea teritoriului strămoşesc. Ieşirea din război în momentul în care a fost atinsă frontiera de pe Nistru nu era posibilă, nu numai din punctul de vedere al strategiei militare.

Considerentele pentru care România nu putea să oprească războiul la Nistru sunt bine cunoscute. Continuarea războiului şi dincolo de Nistru împotriva celui mai periculos duşman, nu numai pentru ţara noastră, dar şi pentru întreaga Europă, care era bolşevismul, era o necesitate care nu mai trebuie demonstrată şi argumentată.

Faptul că Mareşalul Ion Antonescu şi-a asumat răspunderea administrării, pe timpul războiului, a unor teritorii care nu aparţineau României, nu poate constitui un capăt de acuzare. Dimpotrivă, această

administraţie a avut o mare importanţă în primul rând pentru populaţia de acolo, căreia i s-au creat condiţiile unei existenţe cât se puteau de normale în timp de război. Evident că buna administrare asigura avantaje şi României în efortul pentru susţinerea războiului. Fără a intra în amănunte, afirm însă că

România şi-a plătit aceste avantaje prin eforturile depuse pentru refacerea potenţialului productiv al acelor teritorii, potenţial grav afectat, nu numai de trecerea frontului, dar şi de numeroasele distrugeri făcute de trupele sovietice în retragere.

Cu toate acestea, tribunalul poporului a găsit numeroase capete de acuzare şi în legătură cu administrarea Transnistriei, pronunţând chiar condamnarea la moarte a lui Gheorghe Alexianu, căruia nu i se poate reproşa decât că a administrat, în condiţii foarte bune, un teritoriu sovietic.

Pentru a vedea cum s-a ajuns la administrarea Transnistriei de către români, redau o parte a expunerii făcute de Mareşalul Ion Antonescu în şedinţa Consiliului de Miniştri din 5 septembrie 1941: „Şi Fuhrerul, printr-o

scrisoare pe care mi-a trimis-o, m-a rugat dacă pot lua asupra mea sarcina pazei militare a teritoriului de Sud al Ucrainei, cuprins între Nistru şi Nipru, regiune pe care o cunoaşteţi şi dumneavoastră. Nu puteam refuza această cerere… Iau asupra mea paza militară a întregei regiuni dintre Nistru şi Nipru, însă nu pot lua asupra mea şi administrarea acestei provincii şi organizarea economică a ei, decât numai între Bug şi Nistru, adică unde se găsesc moldovenii noştri şi partea numită Transnistria”.

Pentru administrarea Transnistriei, Mareşalul Ion Antonescu, la propunerea lui Ion Marinescu, l-a numit guvernator, la 19 august 1941 pe Gheorghe Alexianu. Este interesant de ştiut şi cine era acesta.

Profesor universitar şi membru al Institutului de Ştiinţe Administrative, a luat parte la elaborarea tuturor legilor de administrare locală, începând cu anul 1929.

În anul 1938 a fost numit rezident regal al Bucovinei, unde pune în aplicare dispoziţiile referitoare la reprimarea legionarilor.

La venirea la putere a legionarilor începe să fie persecutat. La 30

noiembrie 1940, fiind chemat la Legiune pentru a fi judecat, preferă să-şi ia singur viaţa, dar glonţul s-a oprit în plămân şi, după 6 luni de intervenţii şi tratamente medicale, este salvat.

Din aceste succinte date biografice putem constata că Mareşalul Ion Antonescu nu a numit un guvernator militar al Transnistriei, ci unul civil, care era nu numai unul dintre cei mai buni specialişti în administraţia locală, dar şi un antilegionar notoriu. Acest lucru are o semnificaţie

deosebită, care pune în evidenţă faptul că singurul scop al acestei numiri l-a constituit cât mai buna administrare a teritoriului respectiv, în condiţii paşnice, aşa cum.de altfel s-a şi realizat. Cum putea un asemenea om să organizeze ori să participe la persecutarea şi masacrarea populaţiei de sub jurisdicţia sa? Cum am putea concepe că Mareşalul Ion Antonescu, preluând administrarea Transnistriei şi numind un asemenea guvernator, avea în vedere reprimarea populaţiei? Orice om cu mintea limpede nu putea crede aşa ceva. Capete de acuzaţie grave nu au putut inventa din această operă paşnică decât cei cu mintea înfierbântată de ură faţă de poporul român şi faţă de conducătorii lui.

Înainte de a vedea cum a administrat Gheorghe Alexianu Transnistria, să

vedem ce fapte i s-au reţinut în sarcină şi pentru ce a fost executat odată cu Mareşalul Ion Antonescu.

Redau din sentinţa nr. 17, din 17 mai 1946, partea care îl priveşte pe Alexianu Gheorghe: „Acest acuzat a fost Guvernator al Transnistriei de la 17

august 1941 până în februarie 1944.

În această calitate, după data de 6 septembrie 1940, a militat pentru desăvârşitrea intrării armatelor germane pe teritoriul ţării, prin participarea sa în Consiliul de Miniştri, începând de la 7 iulie 1941 până la 26 ianuarie 1944.

Că acest fapt se încadrează în dispoziţiunile art. 1 Ut. B din Legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 al. 1, din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză „.

Pentru această pretinsă infracţiune i s-a aplicat detenţiunea grea pe viaţă

şi 10 ani degradare civică. În afară de enunţarea textelor de lege, nici un fel de argumentare şi de motivare.

Lăsând la o parte faptul că intrarea trupelor germane în România, în condiţiile date, nu poate constitui infracţiune, judecătorul poporului merge cu absurditatea până acolo încât îl face culpabil pe Alexianu Gheorghe pentru faptele pe care le-ar fi comis în calitate de administrator al Transnistriei, fapte petrecute într-o perioadă în care el nu avea funcţia respectivă. Probabil că în viziunea, judecătorilor", Alexianu Gheorghe, ştiind că va fi numit într-o anumită

funcţie la 17 august 1941, el a început încă de la 6 septembrie 1940 să

„militeze" pentru aducerea trupelor germane în ţară. La data de 7 iulie 1941, invocată în sentinţă, nu numai că trupele germane erau venite în România cu mult timp în urmă, dar începuse şi războiul contra U. R. S. S., de mai bine de două săptămâni.

Nimic însă nu avea importanţă şi nimic nu putea sta în calea tribunalului poporului de a pronunţa condamnări.

„Având în vedere că după cum rezultă din stenogramele Consiliului de Miniştri, acuzatul Gheorghe Alexianu a fost prezent şi în şedinţele de la 19

iunie 1941, când s-a hotărât declararea războiului împotriva U. RS. S.-ului, iar apoi, prin concursul ce l-a dat guvernului Antonescu, a sprijinit continuarea războiului atât împotriva U. RS. S.-ului cât şi împotriva Naţiunilor Unite.

Că acest fapt constituie în totul crima de dezastrul ţării prevăzută de art.

2 Ut. A din Legea 312/943 şi sancţionată de art. alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză „.

Pentru această îndrăzneală de a sprijini războiul antisovietic, i s-a aplicat pedeapsa cu moartea şi 10 ani degradare civică, sub denumirea de crimă de dezastrul ţării.

Că a sprijinit războiul contra U. R. S. S. este real, dar că acest război a fost purtat pentru apărarea libertăţii poporului român şi pentru alungarea cotropitorilor de pe teritoriul ţării este la fel de real. Pentru asemenea fapte,

poporul român nu îşi putea condamna conducătorii şi nu a făcut acest lucru.

Cei ce au făcut-o nu au nimic comun cu poporul român.

„Având în vedere că, după cum rezultă din şedinţa Consiliului de Miniştri de la 13 noiembrie 1941, rezultă că acuzatul Gheorghe Alexianu a ordonat şi desăvârşit acte de teroare, cruzime şi de suprimare asupra populaţiei din teritoriul unde s-a purtat războiul. Din stenograma acestui consiliu rezultă

convorbirile ce au avut loc între Ion Antonescu şi acuzatul Gheorghe Alexianu cu privire la represaliile ce au avut loc la Odesa, cu care ocaziune acuzatul Gheorghe Alexianu răspunde că represiunea de la Odesa a fost destul de severă, că au fost împuşcaţi şi spânzuraţi pe străzile Odesei populaţia civilă din acel oraş.

Că acest fapt se încadrează în dispoziţiunile art. 2 Ut. D. din Legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi care au fost enunţate în şedinţă

publică „.

Pentru această pretinsă infracţiune s-a aplicat pedeapsa cu moartea şi 10

ani degradare civică.

Lăsăm la o parte că represaliile de la Odesa au fost justificate, nu numai de aruncarea în aer şi uciderea sau vătămarea gravă a integrităţii corporale a întregului comandament român, dar şi de asasinarea zilnică a unor militari români. Lăsăm la o parte şi faptul că cei care au executat represaliile poate au exagerat, impresionaţi fiind de ororile suferite de camarazii lor.

Trebuie însă să spun că Gheorghe Alexianu nu a avut nimic comun cu acele represalii. Nu avea calitatea nici să le organizeze şi cu atât mai puţin să le execute. Mai mult, el nici nu se afla la Odesa, având sediul la Tiraspol. De altfel, în sentinţă nu se arăta decât că Gheorghe Alexianu i-a comunicat Mareşalului Ion Antonescu impresiile sale în legătură cu represaliile pe care le-a considerat destul de severe.

Dar, dacă şi Alexianu Gheorghe trebuia asasinat, era necesar să se găsească pretextul, chiar dacă era absurd. Nu-şi făcea nimeni probleme că va veni şi timpul când această „sentinţă" va putea fi văzută şi de alţii.

„Având în vedere că acuzatul Gheorghe Alexianu, în calitatea sa de Guvernator al Transnistriei, a ordonat şi organizat munci excesive şi deplasări şi transporturi de persoane în scopul exterminării acestora, fapt ce rezultă din ordonanţa nr. 26, prin care ordonă instituirea muncii obligatorie pentru toţi locuitorii Odesei, între 16-69 ani, sub sancţiunea internării lor în

lagăr, ceea ce, în realitate, constituia un mijloc de exterminare, iar prin ordonanţa 35, din 2

ianuarie 1942, dispune deportarea tuturor evreilor din Odesa în regiunea Berezovca, unde sunt masacraţi în masă.

Că acest fapt, astfel stabilit', constituie elementele crimei prevăzute de art. 2 Ut. F din Legea 312-945 şi sancţionată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză „.

Pentru aceste acuzaţii, Alexianu Gheorghe a fost condamnat la moarte şi la 10 ani interdicţie corecţională.

Cu privire la organizarea muncii obligatorii, pentru moment mă rezum în a menţiona că, în timp de război, când bunurile de primă necesitate traiului sunt raţionalizate, este firesc şi legitim să nu fie hrăniţi paraziţii, ba chiar să fie obligaţi toţi cetăţenii să muncească.

L. Cum? (n.a.).

În legătură cu deportarea evreilor din Odesa, rezultă că ea a fost dispusă

din raţiuni de ordin militar. Nu s-a făcut în scop de exterminare, cum se susţine în sentinţă şi cum prevede şi textul aplicat, nu a fost exterminată nici o persoană. Nu există la dosar nici un fel de probă care să confirme această

acuzaţie, deşi în anii 1945-46, ar fi fost foarte simplu să se facă investigaţii la Berezovca. Sovieticii ar fi fost bucuroşi să ajute tribunalul poporului.

Dimpotrivă, rezultă preocuparea guvernatorului de a le asigura toate condiţiile pentru existenţă. Sentinţa merge până acolo încât reţine că munca

obligatorie constituia, în realitate, un mijloc de exterminare.

Expresia „în scop de exterminare” este folosit în mod obsedant pentru că

una din condiţiile pentru existenţa infracţiunilor prevăzute în Legea 312/945, era săvârşirea faptelor în scop de exterminare ori de persecuţie pe motive rasiale. Aceste condiţii au fost pur şi simplu afirmate, fără nici o argumentare.

Asemenea scopuri au fost străine guvernării Mareşalului Ion Antonescu, aşa încât nici nu puteau fi argumentate.

„Având în vedere că acuzatulAlexianu Gheorghe, în calitatea sa de Guvernator al Transnistriei şi-a însuşit din acest teritoriu, abuziv, bunuri private. El maijacea şi acte de generozitate trimiţând în ţară, la diverse persoane, nenumărate daruri de mare valoare, comiţândprin aceasta crima prevăzută de art. 2 Ut. K din Legea 312/945, sancţionată de art. 3 al. 3 din aceeaşi lege, texte pe care de asemeni Tribunalul Poporului le aplică în cauză „.

Le aplică şi mai decide o muncă silnică pe viaţă şi 10 ani degradare civică.

Lipsa de argumentare şi de motivare pe probe continuă, numai că, oricât de nenumărate ar fi fost darurile făcute de acuzat, dacă le consideri infracţiuni, este obligator, ca instanţă de judecată să încerci Să le numeri, Ori în cel mai rău caz să enumeri măcar câteva din ele pentru a vedea, la concret, ce cadouri şi cărei persoane le-a făcut. În caz contrar apărarea nu are obligaţia de a dovedi că faptele neprobate nu există. Ele rămân simple afirmaţii fără alte consecinţe decât cele rezultate din calomnie.

„Că datorită participării sale în guvernul Antonescu în calitatea sa de guvernator al Transnistriei, acuzatul Gh. Alexianu a realizat averi în mod ilicit, profitând şi de legătura cu ceilalţi conducători antones-cieni şi de legiuirile şi măsurile de fapt cu caracter hitlerist şi rasial.

Că şi acest fapt constituie elementele crimei de dezastrul ţării, prevăzută

de art. 2 lit. I din Legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 alin. 3 din suscitată

lege, texte pe care de asemeni Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi cari au fost enunţate în şedinţă publică „.

Pentru această „crimă" s-a aplicat muncă silnică pe viaţă şi 10 ani degradare civică.

Este atât de monstruos modul în care tribunalul poporului reţinea infracţiunile prin simpla enunţare a textelor de lege, încât pare incredibil. Chiar văzând această sentinţă, nu îţi vine să crezi că a fost posibil aşa ceva şi o citeşti şi reciteşti, crezând că vei găsi motivarea şi analiza probelor mai la sfârşit.

Ce averi a realizat, licit ori ilicit, Alexianu Gheorghe' profitând de… Şi de…, nu ştie nimeni.

, yAvând în vedere că după cum se constată din actele aflate' în dosarul nr. 55/945 voi. II al Cabinetului de Instrucţie, acuzatul Gh. Alexianu a ordonat şi iniţiat înfiinţări de ghetouri, lagăre de internare şi deportări din motive de persecuţie politică şi rasială, fapt prevăzut de ari. 2 lit. m şi sancţionat de art. 3

alin. I din Legea 312/945, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză

„.

O nouă enunţare a unui text de lege şi o nouă pedeapsă de data aceasta detenţiune grea pe viaţă şi eternul 10 ani degradare civică.

Despre ghetouri şi lagăre vom mai vorbi. Pentru moment mă rezum în a menţiona că Alexianu Gheorghe nu avea calitatea nici de a ordona şi nici de a înfiinţa ghetouri şi lagăre. Nu a luat asemenea măsuri, iar cei care le-au luat nu au avut în vedere „motivele de persecuţie politică şi rasială", ci motive de ordin militar şi raţiuni privind siguranţa statului şi a trupelor sale.

1. Care acte? (n.a.).

„Că de asemeni din actele dosarului sus indicat se mai constată că

acuzatul Gheorghe Alexianu a ordonat măsuri nedrepte de concepţie hitleristă

şi rasială, practicând cu intenţie o execuţie excesivă a legilor derivate din starea de război şi a dispoziţiunilor cu caracter rasial, fapt prevăzut de ari. 2 Ut. N din Lege 312/945 şi sancţionat de ari. 3 al. I, din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză „.

O nouă detenţiune grea pe viaţă şi 10 ani degradare civică.

În sfârşit, găsim o recunoaştere că au existat şi legi derivate din starea de război, dar se afirmă că ar fi fost aplicate excesiv. Despre ce legi este vorba şi

despre ce excese nu interesează, fiind suficientă afirmaţia cu caracter general, în opinia judecătorilor poporului.

„Că, în fine, numitul acuzat s-a pus în slujba hitlerismului şifascismului, contribuind prin fapte proprii la realizarea scopurilor sale politice şi la aservirea vieţii economice a ţării, în detrimentul şi interesele poporului român fi în interesul Germaniei hitleriste şi pentru sprijinirea războiului de agresiune contra U. R. S. S.-ului.

Că acest fapt constituie crima de dezastrul ţării prevăzută de ari. 2 Ut. O

din Legea 312/945 şi sancţionată de ari. 3 al. Idin aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză „.

Tot detenţiune grea pe viaţă şi tot 10 ani degradare civică.

Făceau ce făceau toţi conducătorii României, chiar şi Alexianu Gh. Din Transnistria şi se mai ocupau câte puţin şi de aservirea economiei naţionale Germaniei hitleriste şi mai loveau în interesele poporului român, sprijinind războiul contra „U. R. S. S.-ului paşnic".

Nu se poate să nu sesizăm faptul că Alexianu Gheorghe a mai fost condamnat o dată pentru susţinerea războiului antisovietic şi în baza art. 2 lit.

a., dar la moarte. Dar, ca să fie cât mai multe infracţiuni, se condamnă şi de două sau mai multe ori pentru aceeaşi faptă, aşa cum am văzut că s-a procedat şi în cazul Mareşalului Ion Antonescu.

„Având în vedere că în ce priveşte faptul că acuzatul Gheorghe Alexianu nu a respectat regulile internaţionale cu privire la conducerea războiului, fapt prevăzut de art. 2 lit. b din Legea 312/945 ce i se mai pune în sarcină, Tribunalul Poporului, constatând că acuzatul nu se face vinovat de aceste crime, deoarece nu el a fost acela care a condus efectiv războiul, ci conducătorul statului de atunci şi prin urmare urmează a pronunţa achitarea sa pentru acest fapt”.

„Având în vedere că în ce priveşte faptul că a supus la un tratament inuman pe prizonierii de război, Tribunalul de asemeni urmează a pronunţa achitarea sa, întrucât nu se constată că aceştia au fost supuşi la munci şi un tratament inuman, din actele dosarului rezultând doar că ei au fost întrebuinţaţi la munci în minele de cărbuni, ceea ce în mod normal erau obligaţi a presta „.

„Că de asemeni Tribunalul Poporului urmează a pronunţa achitarea acuzatului Gheorghe Alexianu din lipsa de dovezi şi în ceea ce priveşte crima prevăzută de art. 2 IU. E din Legea 312/945 ce i se mai impută „.

Văzând aceste trei achitări, s-ar putea crede că, judecătorii” au apreciat ca suficiente, pentru un administrator al Transnistriei, trei pedepse cu moartea, patru pedepse cu detenţiune grea pe viaţă şi două pedepse cu muncă silnică pe viaţă, sau pur şi simplu s-ar putea crede că totuşi tribunalul a judecat din

moment ce, din cele 12 infracţiuni susţinute de acuzare, nu a pronunţat condamnarea decât pentru nouă din ele. S-ar putea crede, dar s-ar greşi.

În realitate este vorba numai de o diversiune, cine ştie de cine dirijată, pentru a se crea impresia că totuşi se judecă.

Îmi întemeiez această afirmaţie pe împrejurarea că, aşa cum s-au pronunat celelalte nouă condamnări, una mai neîntemeiată decât alta, mai puteau fi pronunţate, în condiţiile respective, încă trei, pentru că tot nu trebuiau dovedite, ci numai afirmate. De altfel, această strategie a mai fost adoptată şi în multe alte cazuri.

S-a scăpat din vedere însă faptul că argumentele invocate la pronunţarea celor trei achitări sunt valabile şi pentru multe din condamnările pronunţate.

Este vorba, în primul rând, de lipsa de dovezi. Apoi se recunoaşte că, în condiţii de război, a pune pe cineva să muncească, nu înseamnă o crimă şi nici exterminare, uitându-se că, se afirmase cu puţin timp înainte, că obligarea populaţiei apte de muncă să muncească este o crimă. S-a recunoscut şi faptul că nu se poate pronunţa condamnarea unei persoane, pentru unele măsuri pe care nu le-a luat el şi nu avea competenţa să le ia.

Este necesar să vedem cum a răspuns Alexianu Gheorghe la acuzaţiile ce i s-au adus. Apărările au fost depuse în scris, după terminarea dezbaterilor, în cadrul cărora, dată fiind graba celor care dirijau procesul, nici el, la fel ca şi ceilalţi acuzaţi, nu au avut posibilitatea să se apere. Este puţin probabil, însă, că memoriile depuse de acuzaţi, au mai fost măcar citite de cineva. Firesc era ca susţinerile făcute în apărare să fi fost combătute în sentinţă cu contraargumente şi cu trimiteri la probe, dacă ar fi existat probe. Nefăcându-se acest lucru, memoriile depuse în apărare trebuie acceptate ca

exprimând adevărul. De altfel, credibilitatea apărărilor se impune şi pentru că în multe probleme se fac referiri la date şi documente, ori la alte probe, prin care puteau fi verificate cu uşurinţă.

Cum s-a apărat Gheorghe Alexianu?

A recunoscut că a fost un înalt funcţionar, care a executat cu fidelitate ordinele guvernului său, atâta vreme cât ele se întemeiau pe legalitate şi umanitate, refuzând pe cele nedrepte şi influenţând guvernul să revină asupra lor.

Un profesor universitar nici nu putea proceda altfel. Este, de altfel, modul de acţiune impus de însuşi Mareşalul Ion Antonescu, în sensul ca subordonaţii săi să-i atragă atenţia în cazul în care va da un ordin ilegal ori nedrept.

Cu privire la instituirea muncii obligatorii, Gh. Alexianu susţine că prin aceasta nu a făcut altceva decât să dea eficienţă prevederilor Constituţiei U. R.

S. S., potrivit căreia „Munca în U. R. S. S. este o datorie şi o chestiune de onoare a fiecărui cetăţean capabil de muncă, după principiul – cine nu

munceşte acela nu mănâncă”, făcând chiar precizarea, acest principiu este consacrat în art. 12.

Acest lucru, Gh. Alexianu l-a aflat probabil în timpul celor 20 de luni de captivitate în U. R. S. S. în orice caz, ironia pe care şi-a permis-o acuzatul

nu a scăpat judecătorilor bolşevici şi probabil a avut o oare-câfe influenţa la respingerea cererii de comutare a pedepsei cu moartea.

După această glumă periculoasă, Gh. Alexianu se referă la conţinutul art. 2 din ordonanţa nr. 26, la care s-a referit şi sentinţa, potrivit căruia „Numai cei ce muncesc se vor bucura de concursul autorităţilor pentru procurarea celor necesare existenţei", iar potrivit art. 7 „celor ce prestează munca în conformitate cu prezenta ordonanţă li se vor elibera cartele de alimente şi articole de primă necesitate, în raport cu numărul membrilor de familie", ceea ce înseamnă că prin munca unui singur membru al familiei se asigura existenţa întregii familii.

Erau scutiţi de prestarea muncii toţi bolnavii, infirmii, bărbaţii în vârstă

de peste 60 de ani, femeile gravide, cu începere de la a 5-a lună, femeile cu copii mai mici de 5 ani şi femeile cu mai mulţi copii sub vârsta de 10 ani.

Prin ordonanţa nr. 64 din 27 mai 1942 a fost reglementată durata zilei de muncă la 8 ore, cu menţiunea că, atunci când nevoile producţiei, precum şi urgenţa executării unor lucrări, durata zilei de lucru putea fi prelungită până la 10 ore. Pentru orele suplimentare, retribuţia era majorată cu 20%.

Acesta este, în linii mari, regimul de muncă impus în Transnistria, pe care instanţa l-a numit de exterminare. O muncă retribuită, timp de 8 ore pe zi, cu plata majorată a orelor suplimentare, în timp de război

— Curată exterminare! Orice discuţii pe această temă sunt de prisos.

Nu am găsit în voluminosul dosar al cauzei cele două ordonanţe la care s-a făcut referire. Am găsit însă un exemplare al ordonanţei nr. 82 din 9

septembrie 1942, dată la Tiraspol şi semnată de Gh. Alexianu, în care au fost contopite, toate reglementările de până atunci privind regimul de muncă

instituit în Transnistria. Având în vedere că, din această problemă tribunalul poporului a confecţionat o infracţiune pentru care Gh. Alexianu a fost condamnat la moarte, pentru adevăr şi pentru nevoia unei aprecieri în cunoştinţă de cauză găsesc necesar să redau integral conţinutul acestei ordonanţe.

„Art 1. Pe tot timpul duratei războiului, funcţionarii aparţinând Guvernământului şi tuturor serviciilor publice, angajaţi de orice fel, muncitorii din întreprinderile publice sau particulare autorizate, precum qi cei din diferite organizaţii sau şantiere de lucrări, se consideră rechiziţionaţi în serviciul administraţiei Transnistriei.

Art. 2. Pentru nevoile administraţiei româneşti, vor putea fi rechiziţionate orice persoane, indiferent de sex, de la vârsta de 15 ani până la 60 ani, pentru bărbaţi şi până la 45 ani pentru femei.

Rechiziţionarea se va face prin Inspectoratul de Jandarmi al Transnistriei şi Direcţia Muncii, la cererea autorităţilor direcţiilor, întreprinderilor publice şi particulare autorizate sau serviciilor publice recunoscute.

Art. 3. Sunt scutiţi de rechiziţie: bolnavii şi infirmii declaraţi ca atare de medici oficiali, bătrânii în vârstă de peste 60 ani bărbaţi şi 45 ani femei,

femeile gravide cu începere de la a cincea lună, femeile cu copii mai mici de 5 ani şi cele ce au mai mult de 3 copii sub 10 ani.

Art. 4. Persoanele arătate la art. 1 şi 2 nu vor putea părăsi serviciul în care au fost numite, angajate sau rechiziţionate, fără învoire prealabilă sau o cauză de forţă majoră, bine dovedită.

Cei ce vor contraveni acestei dispoziţiuni, se vor pedepsi după cum urmează: a)-cu internarea în lagăr de la 2-6 luni, dacă lipsa nu depăşeşte 8

zile; b) – cu internarea în lagăr de la 6 luni la 1 an, dacă lipsa este mai mare de 8 zile; c) ~cu internarea în lagăr de la 1 la 2 ani, dacă lipsa a fost mai mare de 15 zile sau în caz de recidivă.

Art. 5. Măsura internării în lagăr se va putea lua şi în contra tuturor persoanelor suspecte care, prin activitatea lor, ar periclita ordinea şi siguranţa administraţiei româneşti.

Art. 6. Internările în lagăre se vor ordona numai de către Guvernatorul civil al Transnistriei sau împuterniciţii săi, prin decizie specială, în urma anchetei efectuate de către autorităţile, direcţiile, serviciile şi întreprinderile publice sau particulare autorizate, de care aparţin funcţionarii sau muncitorii respectivi.

Pentru cei prevăzuţi la art. 5, internarea în lagăr va fi ordonată în urma rapoartelor organelor militare sau civile însărcinate cu paza şi siguranţa teritoriului.

Art. 7. Guvernământul va putea ordona contra-anchete, care se vor face de către inspectorii administrativi sau referenţii Oficiului de studii pentru funcţionari şi de inspectoratul de jandarmi sau organele însărcinate cu paza şi siguranţa teritoriului, pentru celelalte persoane.

Art. 8. Cei care, fiind detaşaţi, numiţi sau trimişi în interes de serviciu în orice parte a Transnistriei, nu se vor prezenta la post în termenul fixat de ordinul de serviciu primit, cu excepţia cazurilor de forţă majoră, se vor pedepsi cu închisoarea de la 3-5 ani şi cu pierderea dreptului la pensie.

Aceeaşi pedeapsă se va aplica şi acelora care vor părăsi serviciul fără a li se fi primit demisia sau înainte de a fi autorizaţi să părăsească lucrul pentru care au fost angajaţi sau rechiziţionaţi.

Art 9. Cei ce vor sabota buna funcţionare a administraţiei instituite sau vor instiga prin orice mijloace la acte de sabotaj, se vor pedepsi cu închisoare de la 3-l0 ani.

Art. 10. Cei care vor săvârşi acte de violenţă sau ameninţări grave faţă de autorităţi, în scopul de a împiedica măsurile luate de administraţia românească, se vor pedepsi cu închisoare de la 5-20 ani.

Art 11. Funcţionarilor veniţi din ţară prin detaşare sau numire nouă li se vor aplica dispoziţiunile decretului lege nr. 151 din 10 ianuarie 1942, privitor la chemarea salariaţilor publici în serviciul naţiunii.

Art 12. Infracţiunile prevăzute la art. 8, 9 şi 10 vor fi judecate de Curţile Marţiale…”.

Exemplarul aflat la dosar este tipărit în limbile română, germană şi rusă, într-un format care făcea posibilă afişarea.

Acesta era regimul de muncă „forţată” instituit în Transnistria, cu menţiunea că şi în ţară, existau reglementări similare în serviciile publice şi în sectoarele de bază ale economiei, unele fiind chiar militarizate, prin aşa numita mobilizare la locul de muncă.

O absurditate mai mare nu se putea susţine decât că asemenea reglementări constituiau de fapt mijloace de exterminare.

Această ordonanţă ne lămureşte şi cu privire la raţiunea şi scopurile lagărelor de muncă de care face atâta caz sentinţa. O disciplină mai severă în timp de război era absolut necesară, ea fiind şi în interesul cetăţenilor.

Sancţiunile prevăzute, gradate şi ca durată şi ca mod de executare, în funcţie de gravitatea faptelor, nu are nimic comun cu pretinsa persecuţie rasială şi cu atât mai puţin cu „scopul de exterminare”, Chiar dacă în lagăre şi închisori au ajuns şi evreii care nu au respectat ordinea reglementată. Închisori au existat şi există în toate timpurile, atât timp cât există şi încălcări de lege.

Să urmărim în continuare apărările pe care şi le-a formulat Gh. Alexianu.

Cu privire la deportarea evreilor din Odesa a menţionat că măsura nu a fost luată în scopul de exterminare, ci pentru raţiuni de siguranţă.

Măsura a fost ordonată de Mareşalul Ion Antonescu la 16 decembrie 1941 la cererea Marelui Stat Major.

S-a argumentat această măsură prin aceea că, datorită rezistenţei Sevastopolului, era posibilă o debarcare sovietică la Odesa. „Eu credeam că

Sevastopolul va cădea mult mai curând. Astăzi însă datorită faptului că flota rusească are posibilitatea să utilizeze Sevastopolul, poate să ne facă o surpriză

dezagreabilă".

În executarea acestei dispoziţii armata a dat ordonanţa pentru îndepărtarea evreilor din Odesa.

La cererile insistente ale armatei, Gh. Alexianu a emis ordonanţa nr. 35, stabilind prin art. 4, 5 şi 6, condiţii cât mai umane, obligând autorităţile administrative şi poliţieneşti, din regiunea de plasare, să asigure evreilor buna convieţuire în mijlocul populaţiei băştinaşe.

Nu există nici o dovadă că autorităţile române ar fi ucis evrei.

În instanţă, Gh. Alexianu a fost acuzat şi pentru faptul că ar fi constituit instanţe de judecată represive. La aceasta a răspuns că instanţele de judecată

de pe lângă Pretorate şi Curţile Marţiale nu au fost înfiinţate de guvernator şi nu îi erau subordonate lui, ci guvernului ţării. Nu are însă cunoştinţă de faptul că instanţele de judecată ar fi comis abuzuri.

Era normal ca şi în Transnistria să funcţioneze instanţe de judecată, iar cele penale au în mod obligator şi caracter represiv, aşa cum l-au avut şi îl au în toate timpurile şi în toate locurile.

Existenţa instanţelor de judecată nu poate fi decât un fapt pozitiv, deoarece prin ele se asigură supremaţia legii şi înlătură domnia anarhiei şi a abuzului.

Cu privire la participarea la „masacrele” de la Odesa.

Represaliile au fost aprobate de Mareşalul Ion Antonescu la cererea Comandamentului Armatei a IV – care le-a şi executat.

Se pare că s-au comis şi unele excese, dar acestea nu îi pot fi imputate lui Gh. Alexianu şi adaug că nici Mareşalului Ion Antonescu.

A fost acuzat în şedinţă de „criminalitate sălbatică”, la care răspunde: 1. Care îşi vedea zilnic efectivele afectate prin asasinate mişeleşti fn. A.) La Cemăuţi a refuzat să predea germanilor 400 evrei; A stăruit pentru acordarea de graţieri şi reduceri de pedepse, ceea ce s-a şi realizat prin decretele nr. 5 din 19 decembrie 1942 şi nr. 8 din 16 aprilie 1943;

A propus, în mod frecvent, comutarea pedepsei cu moartea şi graţieri individuale, propuneri însuşite de conducătorul statului; Salvează de la moarte 18 partizani condamnaţi de Curtea Marţială din Odesa, intervenind la Mareşalul Ion Antonescu, care, iniţial respinsese cererile de graţiere;

Peste drepturile sale, ia unele măsuri la închisoarea Vapniarka, pentru a se constitui un comandament civil. Aprobă majorarea alocaţiei peste valoarea solicitată de Direcţia închisorilor;

S-a bucurat de simpatia localnicilor, dând exemplu o împrejurare în care, un cantonier localnic de cale ferată, cu riscul vieţii sale, a oprit trenul Guvernatorului, aflând în ultimul moment că linia ferată era minată; în februarie 1944, când a fost înlocuit cu un guvernator militar, pentru că se apropia frontul – generalul Potopeanu – reprezentanţii Universităţii,

Conservatorului şi populaţiei din Odesa i-au adus mulţumiri în public pentru grija ce a purtat populaţiei autohtone.

Cu privire la lagărele şi ghetourile din Transnistria: Deportarea evreilor din Basarabia şi Bucovina a fost hotărâtă în conducerea statului, hotărâre ce i s-a transmis prin doi colonei de la Statul Major sosiţi la Tiraspol, în septembrie 1941.

Guvernământul avea îndatorirea să asigure hrana şi găzduirea în haltele fixate prin planul prezentat de cei doi ofiţeri. Evreii urmau să fie trecuţi peste Bug şi predaţi nemţilor.

Când prima coloană a ajuns la Bug şi a fost predată germanilor, colonelul Isopescu, prefectul judeţului Golta, i-a comunicat lui Alexianu că germanii

i-au omorât pe evreii predaţi şi nici nu au dat dovadă de primire a lor.

În această situaţie, Gh. Alexianu a oprit imediat trecerea coloanelor peste Bug, i-a oprit pe evrei în localităţile în care se aflau şi le-a organizat viaţa în centrele respective, prin ordonanţa nr. 23 din 11 noiembrie 1941, pentru a-şi putea găsi mijloace de existenţă, stabilind următoarele: Cazarea evreilor se va face în locuinţele părăsite de refugiaţii ruşi sau evrei (art. 2). Dacă nu sunt suficiente, vor fi cazaţi în locuinţele particulare, cu plata chiriei.

Evreii se administrează aparte, de către şeful coloniei evreu, care răspunde de prezenţa tuturor membrilor în colonie (art. 5).

Cei utilizaţi la muncă vor primi un bon de alimente pentru o zi de muncă, în valoare de o marcă, pentru muncitorii cu braţele şi două mărci pentru profesioniştii calificaţi (art. 6).

Evreii specialişti vor putea fi utilizaţi, cu aprobarea Guvernământului, în toate lucrările necesare refacerii industriei distrusă de război, punerea în funcţiune a fabricilor sau în orice întrebuinţări se vor socoti necesari (art. 9).

Graţie acestor măsuri luate de autorităţile române, 120 000 evrei au rămas în viaţă şi s-au întors ulterior în Basarabia şi Bucovina.

Martorul dr. Filderman – preşedintele Comunităţii Evreilor – a declarat că, în anul 1943, s-a dus la Gh. Alexianu şi i-a spus că ştie că germanii fac presiuni asupra sa pentru a-i deplasa pe evrei peste Bug şi că asta ar

însenina pieirea lor. Alexianu i-a spus că nu va face acest lucru şi s-a ţinut de cuvânt şi i-a salvat pe evreii veniţi din Transilvania.

Că evreii au trăit greu în iarna 1941, că au fost şi funcţionari abuzivi, se poate, dar şi aici s-a făcut tot posibilul şi arată că patru prefecţi au fost schimbaţi, numeroşi funcţionari şi jandarmi au fost pedepsiţi.

Situaţia mai grea era la Moghilău, unde se îngrămădiseră un număr enorm de evrei, care nu vroiau cu nici un preţ să se deplaseze în satele din Est, preferând să trăiască în cea mai mare aglomerare.

Când veneau vizite germane la Moghilău, Guvernatorul dădea ordin prefectului să-i scoată, în camioane pe evrei în afara oraşului, pentru a evita neplăceri.

În primăvara anului 1942, Guvernatorul se adresează Consiliului de Patronaj şi se organizează ajutorarea evreilor, de către evreii din ţară, cu medicamente şi îmbrăcăminte, în acest mod situaţia lor îmbu-nătăţindu-se mult. Această îmbunătăţire a fost constatată şi de Crucea Roşie Internaţională

şi de Nunţiul Papal, care a adus, la Odesa, mulţumiri publice lui Alexianu şi i-a dat ca recunoştinţă medalia Papei, de faţă fiind şi generalul german Hofmazer –

Şeful S. S.

Cu privire la evreii din lagărul de la Vapniarka: Guvernământul nu avea decât sarcina să pună la dispoziţia comandamentului lagărului alimentele necesare.

Fiind informat de dr. Tătăranu – medicul şef al Guvernământului, de epidemia ce se ivise acolo, face o inspecţie inopinată şi, constatând situaţia igienică şi hrana proastă, a luat următoarele măsuri peste drepturile sale: acordă evreilor dreptul de a-şi procura hrană de pe piaţă, prin alţi evrei; dispune ca o comisie să verifice situaţia evreilor care susţineau că nu au nici o vină şi să fie eliberaţi.

Pe raportul Inspectoratului Penitenciarelor-V. Dogaru din 16 iunie 1943, înregistrat la Guvernământ la nr. 105 611 din 19 iunie 1943, Gh. Alexianu a aprobat majorarea alocaţiei de hrană de la 0,50 mărci la o marcă pe zi (se ceruse 0,80 mărci).

I s-a imputat faptul că, deşi a ştiut că şi românii au executat evrei, nu a luat măsuri.

Gheorghe Alexianu susţine, pe bună dreptate, că nimeni nu a declarat acest lucru. Singura referire evazivă o face dr. Filderman în sensul că nu poate şti cine a omorât evreii de la Golta, deoarece omorau şi românii şi germanii.

Alexianu Gh. Nu se putea îndoi de sinceritatea colonelului Isopescu, care, dimpotrivă, a venit la el din proprie iniţiativă şi l-a informat că germanii i-au omorât pe evreii trecuţi peste Bug.

Mă văd nevoit să adaug că, dacă într-adevăr la Golta au fost masacraţi evreii, logica elementară duce la concluzia că Golta aflându-se peste Bug, deci în afara Transnistriei administrată de români, masacrele nu le puteau face decât cei care administrau teritoriul de peste Bug, care nu erau români.

De altfel, oprirea trecerii coloanelor de evrei peste Bug a fost făcută de români, tocmai pentru a evita masacrarea lor. Acest lucru rezultă în mod cert şi nu trebuie uitat.

Alexianu Gheorghe a mai fost acuzat că a organizat jaful Transnistriei. A răspuns următoarele:

La intrarea administraţiei române în Transnistria situaţia se prezenta astfel:

Provincia era distrusă de retragerea armatei roşii, care a aruncat în aer toate fabricile şi instalaţiile şi evacuase în interiorul U. R. S. S. tot ce a fost mai important.

Distrugeri datorate luptelor.

Bunurile care au mai rămas erau risipite.

În această situaţie au apărut Etapele (sic) române, care, alături de administraţia germană instituită în prima fază a ocupaţiei, au început să ridice captura de război şi chiar vite şi cereale. După căderea Odesei s-a

constituit Comitetul de capturi, care a predat administraţiei întreprinderile şi fabricile.

Pe această stare, Guvernământul Transnistriei a început opera de creaţie, de refacere, reuşind ca, în anul 1942, să realizeze o frumoasă producţie şi refacerea, în cea mai mare parte, a întreprinderilor.

La ordinul guvernului, aceste bunuri în care s-a investit capital românesc au fost evacuate în ţară, pentru că altfel ar fi trebuit distruse conform planului de război.

Toate capturile au avut o evidenţă strictă, astfel că, după război, au putut fi restituite toate. Dacă rămâneau acolo erau distruse, iar despăgubirile de război ar fi fost mai mari.

Acuzaţia de profit personal este total nefondată.

La cererea acuzatorului public, toate băncile, casele de schimb, instituţiile economice, au atestat că n-au făcut niciodată operaţiuni de bursă de schimb, sau orice alte operaţiuni financiare pentru Alexianu, că n-a avut Safe, că nu are nici un depozit în bănci, cu excepţia Băncii Române, unde are 261

500 lei şi la C. E. C. unde are 12 000 lei, pe care îi are înainte de a fi guvernator, provenienţa fiind găsită justă de Comisia pentru Controlul Averilor în 1940.

Alexianu Gh. A fost acuzat că a silit pe ţărani să muncească sub ameninţarea împuşcării, pentru a alimenta trupele germane cu cereale şi alte alimente.

Este adevărat, spune Alexianu, că ţăranii au muncit în Transnistria, dar n-au fost ameninţaţi. Au muncit pentru a primi jumătate din recoltă.

Ordonanţa nr. 5 din 7 septembrie 1941'.

1. În mod cert, ţăranii nu primeau de la colhozuri şi sovhozuri jumătate din recoltă (n.a.).

Dreptul cuvenit statului a fost adus în ţară, deşi convenţia Haufe-Tătăranu, de la Tighina din 30 august 1941, prevedea ca aceste cereale vor servi pentru aprovizionarea trupelor germane şi române, iar ceea ce va prisosi, se va împărţi pe din două, între România şi Germania.

Din probele administrate rezultă că nu s-a dat nimic din Transnistria germanilor, fără plată, că şi ei au cumpărat, în total, din acest teritoriu, cereale în valoare de aproximativ 1 500 000 R. M, fapt atestat prin contul în R. M. al Guvernământului Transnistriei de la Banca Naţională.

Cu privire la prizonieri, Gh. Alexianu susţine că, în Transnistria, nu existau lagăre de prizonieri şi că oricum aceste lagăre erau administrate de armată.

Că a făcut donaţii Consiliului de Patronaj.

Este exact că Guvernământul Transnistriei a dat diferite bunuri Consiliului de Patronaj, cum a dat şi Crucii Roşii, Societăţii Doamnelor Române, românilor din Ardealul de Nord, copiilor din Franţa ocupată, copiilor din Grecia, *etc.* Toate au fost date cu acte în regulă, trecute în scriptele de contabilitate şi aprobate de Guvern.

Gestiunea Transnistriei a fost verificată până în martie 1942 de Curtea de Conturi.

Cu privire la acuzaţia de a se fi pus în slujba hitlerismului: într-un teritoriu în care eram în condominium cu germanii şi unde ei aveau la început prezenţa asupra noastră şi într-o vreme în care germanii au executat pe toţi evreii, când s-a petrecut cel mai mare pogrom din lume, Guvernatorul Transnistriei a dat ordonanţa nr. 23 din noiembrie 1941, prin care organizează

şi asigură convieţuirea evreilor în Transnistria, scăpându-i de la moarte.

Refuză, la presiunea germanilor să-i treacă peste Bug pe evrei, salvându-le viaţa (declaraţie Filderman), refuză să-l evacueze din Moghilău (declaraţie Verenca).

Menţine organizarea economică sovietică, împotriva avizului consilierilor germani, păstrând colhozuri, sovhozuri, magazine generale etc (declaraţii Râmniceanu, Rotaru, Verenca, ordonanţele nr. 5/1941 şi 18/1941).

Deschide Universitatea din Odesa, şcolile primare şi secundare, Conservatorul şi Opera din Odesa, toate în limba rusă şi cu artişti şi

profesori ruşi, în contradicţie cu normele stabilite de germani în celelalte teritorii ocupate din Rusia Sovietică.

Dă ordin, în noiembrie 1943, să se instituie comitete locale şi să se predea toate bunurile la sovietici, nu la germani (depoziţii Râmniceanu, Verenca, Potopeanu).

La acuzaţia privind participarea la pregătirea şi continuarea războiului, Gh. Alexianu răspunde că, la 19 iunie 1941, a participat la şedinţa Consiliului de Miniştri ca simplu tehnician, nu era membru al guvernului şi nu avea calitatea de a angaja statul.

În calitate de Guvernator al Transnistriei nu făcea parte din guvern.

Am văzut, deci, care era situaţia din Transnistria în momentul în care administrarea ei a fost preluată de autorităţile române.

În toamna anului 1943, când războiul se apropia din nou de această

provincie, de data aceasta dinspre Est, administraţia română a luat o serie de măsuri de retragere. Au fost luate însă şi unele măsuri deosebit de importante, care astăzi ne oferă posibilitatea unei corecte aprecieri a ceea ce a însemnat administraţia românească a Transnistriei.

Aceste măsuri se referă, în primul rând, la constituirea unor comitete formate din cei mai de vază localnici, cărora li s-au predat judeţele provinciei, în starea în care se aflau ele după trei ani şi jumătate de guvernare românească.

Cu ocazia acestor predări s-au întocmit procese verbale, care puteau fi uşor găsite şi consultate, originalele aflându-se în arhiva fostului Guvernământ al Transnistriei. La dosar a fost depus un singur asemenea proces verbal de către apărătorul acuzatului Alexianu Gheorghe.

Acest document este deosebit de concludent, motiv pentru care, îi voi reda conţinutul integral.

Proces verbal Astăzi 9 noiembrie 1943

Noi, ColonelulIoan. D. Constantinescu, PrefectulJudeţului Oceacov, din Guvernământul Transnistriei, asistat de domnul Vasile Dragomir, Subprefectul acestui judeţ.

Având în vedere ordinul Guvernământului Transnistriei, Direcţia Administraţiei şi Personalului Cabinet nr. 1334 din 3 noiembrie 1943, am procedat la alegerea unei comisiuni locale, aleasă dintre localnicii cei mai proeminenţi din oraşul Oceacov, căreia să-i predăm judeţul şi lucrările cele mai importante făcute sub administraţia românească: în consecinţă, în urma investigaţiilor Jacute şi datele ce am cules prin informaţiuni personale, am constituit această comisiune compusă din:

Agronov Arcadie – Controlorul Uzinei Electrice – Prefect al Judeţului –

Şeful comisiei.

Alexandru Rodin – inginer, ajutor – Subprefect.

Mihai Silvestru – Contabil – membru – Primarul oraşului; Ştefan Deadic – Şeful Moarei – Şeful Poliţiei, Ion Dimcenco-Şejiil Uzinei Electrice-Şef al Raionului Oceacov;

Danii Kolomeitov – Şejiil brutăriei – Şeful raionului Varvarovca, VasileLuchin – Conducător tehnic – Şeful Raionului Alexanderfeld.

Întrunându-ne astăzi în localul Prefecturei din Oceacov, am procedat, primul la predarea şi Comisiunea în plenul ei, la primirea judeţului Oceacov şi lucrările importante făcute de noi, după cum urmează; Localul Prefecturei în perfectă stare, cu toate anexele din curte, Uzina Electrică în perfectă stare şi în funcţiune, cu instalaţii la populaţie.

Uzina de Apă în perfectă stare şi în funcţiune, cu instalaţii la populaţie, Moara oraşului în perfectă stare şi în funcţiune, Brutăria oraşului în perfectă

stare şi în funcţiune, Localul Primăriei-local monumental perfect renovat de noi, Localul Spitalului Judeţean în perfectă stare, Biserica în perfectă stare, refăcută din ruina în care a fost găsită, Localul Cinematografului comunal, în perfectă stare, Parcul cu crucea zidită pe locul fostei catedrale, Tot oraşul cu clădirile refăcute şi locuite de populaţie.

Localurile Poliţiei, Jandarmeriei, etc, în perfecta stare, refăcute.

Fabrica de unt din oraş, în perfectă stare şi în funcţiune.

Cele doua localuri de şcoli, renovate de noi şi în funcţiune.

Şoseaua Oceacov-Niceainoe, 42 km, făcută de Administraţia română, cu piatră depozitată pe 1/2 din întinderea ei,

23.121 obştii agricole în judeţ (colhozuri) corespunzând comunelor din judeţ, cu vitele şi uneltele agricole ce le posedau la venirea noastră, 24.11 ferme (sovhozuri) cu vitele şi uneltele agricole ce au posedat la venirea noastră,

58 mori ţărăneşti renovate de noi.

71 comune reşedinţă şi 94 sate pendinte, conduse deprimări localnici, 106 localuri de şcoli, toate renovate de noi,

9 localuri de biserici, toate construite de noi,

9 case de rugăciuni făcute de noi, Două comune model, construite de noi, comuna „Mareşal Antonescu „„ cu 26 case şi comuna „Guvernator Alexianu „„ cu 25 case, toate model tip românesc, din care o parte complet terminate, iar altele în curs de acoperire, construcţia lor fiind complet terminată.

Populaţia oraşului Oceacov compusă din 5 021 suflete, cu hrana asigurată, Populaţia rurală din judeţ compusă din 74 564 suflete, cu hrana asigurată.

Activitatea noastră, în tot timpul ocupaţiei, s-a extins asupra reparaţiunilor tuturor clădirilor publice şi locuinţele locuitorilor, cărora li s-au dat tot materialul de care am dispus.

Am exploatat terenurile arabile cu mijloacele proprii de care am dispus şi am repus în funcţiune morile şi uleiniţele ce le-am găsit distruse, pentru a reda hrana necesară populaţiei locale, găsită complet lipsită de cele necesare hranei şi chiar muritori de foame.

Am avut deplina satisfacţie a constata, în tot timpul administraţiei româneşti, mulţumirea populaţiei locale, care s-a bucurat de un regim civilizat şi care n-a avut nimic de suferit în ce priveşte hrana lor şi a copiilor lor.

Privind judeţul, ne facem o plăcută datorie de conştiinţă şi onoare naţională, că am făcut tot ce omeneşte a fost posibil, în vremuri de război,

pentru a asigura buna convieţuire cu localnicii şi asigurarea hranei şi liniştii în judeţ.

Rămâne Ca Dvs. să conduceţi mai departe destinele acestei populaţii rămasă azi lipsită de protecţia şi grija noastră.

Drept care am adresat prezentul proces-verbal în 4 exemplare, din care trei exemplare le-au luat depredător şi un exemplar de primitori.

Acest proces verbal a fost redactat în limbile română şi rusă şi a fost semnat de toate persoanele menţiune în preambul.

Documentul, pe care îl consider de o importanţă covârşitoare, ne oferă

posibilitatea unor concluzii şi aprecieri deosebite.

În primul rând, ca profesionist, nu pot să nu constat cât de uşor era pentru un organ de anchetă, adevărat şi corect, să reconstituie întreaga perioadă de guvernare românească pe întreg teritoriul Transnistriei şi să se concluzioneze pe probe, dacă există sau nu, vinovăţii. Era suficient să fie examinată arhiva Guvernământului. Nefăcându-se acest lucru, apare evident faptul că nu s-a dorit aflarea adevărului, ci numai încriminarea cu orice preţ a guvernării Mareşalului Antonescu.

Putem apoi să constatăm că Transnistria a fost găsită de români în ruine şi a fost predată la retragere complet refăcută. Mai mult, s-au mai construit case de locuit, biserici, şosele şi altele. Populaţia a fost găsită înfometată şi a fost lăsată cu existenţa asigurată.

Rezultă încă o dată generozitatea şi umanismul poporului român, care, în loc de distrugeri, în retragere, a lăsat totul în bună stare.

Nu ştiu dacă a mai existat în lume un asemenea „cuceritor”, care să se comporte în acest mod cu populaţia ocupată şi care, în retragere, nu numai să

nu distrugă nimic, dar să-şi predea cu proces-verbal teritoriile părăsite. Dacă a mai existat undeva un asemenea cuceritor, cinste lui. Noi românii, însă, avem cu ce ne mândri şi din acest punct de vedere.

Unde este jaful, unde este exterminarea populaţiei autohtone, reţinute de tribunalul poporului şi pentru care a aplicat pedepse deosebit de severe, unele chiar cu moartea, unor români nevinovaţi?

Modul cum a înţeles Mareşalul Ion Antonescu să administreze Transnistria rezultă, în mod elocvent şi din decretul pe care l-a emis şi semnat la 19 august 1941. Este important de a fi cunoscute prevederile acestui decret.

„Văzând că armatele de sub conducerea noastră au liberat teritoriul dintre Nistru şi Bug din stăpânirea necredinţei şi că este nevoie să se procedeze la administrarea acestui teritoriu, Decretăm „

După ce în art. 1 este delimitat teritoriul luat sub administraţie românească, în art. 2 se prevede: „Numim împuternicit al nostru în această

provincie, cu dreptul de a lucra cu depline puteri, pe Dl. Profesor Universitar GheorgheAlexianu „.

Apoi în art. 3: „împuternicitul nostru va lua, prin ordonanţe, toate măsurile socotite necesare pentru funcţionarea Administraţiei şi pentru continuarea activităţii în toate domeniile, în conformitate cu instrucţiunile ce le-am dat”.

Dacă scopul ar fi fost jaful şi exterminarea populaţiei se pune fireasca întrebare dacă, în această funcţie, ar fi fost numit un profesor universitar.

Răspunsul nu poate fi decât negativ.

Art. 4; „împuternicitul nostru va fi ajutat în conducerea provinciei de următoarele Direcţiuni;

Direcţiunea Administraţiei şi Comunicaţiilor.

Direcţiunea Agriculturii şi Economiei.

Direcţiunea învăţământului, Cultelor şi Propagandei.

Direcţia Sănătăţii.

Direcţia Financiară „.

Aceste organisme, constituite, stabilesc şi principalele sarcini şi atribuţii ale administraţiei româneşti, precum şi caracterul ei civil.

În continuare, prin acest decret este reglementat regimul funcţionarilor din Guvernământ, modul lor de retribuire. Se mai stabileşte că singura monedă

circulatorie în provincie este marca germană şi reşedinţa Guvernământului la Tiraspol.

O serie de alte acte normative confirmă, de asemenea că Mareşalul Ion Antonescu nu s-a gândit să anexeze la România, nici măcar temporar, teritorii străine, precum şi caracterul corect al administrării Transnistriei.

Este vorba, în primul rând de Decretul-Lege nr. 1059 din 5 decembrie 1941 referitor la regimul vamal al schimburilor de mărfuri între Regatul României şi Transnistria.

Mai este vorba de două Convenţii încheiate între Ministrul Finanţelor şi Guvernatorul Civil al Transnistriei şi anume:

Convenţia nr. 164.221 din 3 iulie 1942, „referitoare la traficul de plăţi între România şi Transnistria" şi Convenţia nr. 164.221 din 3 iulie 1942,

„referitoare la schimburile economice dintre România şi Transnistria".

Rezultă deci că nici măcar din punct de vedere economic şi financiar, România nu a asimilat Transnistria, că între România şi această provincie,

schimburile economice şi regimul de plăţi s-au desfăşurat după toate regulile de import-export.

Nu putem să nu constatăm şi faptul că toate aceste reglementări (probabil au mai fost şi altele), au avut drept scop tocmai evitarea jefuirii Transnistriei şi asigurarea refacerii economice a ei şi a prosperităţii locuitorilor.

De altfel, instrucţiunile Mareşalului Ion Antonescu au avut în vedere ca cetăţenilor Transnistriei să nu li se diminueze veniturile avute anterior războiului şi, dacă este posibil, să li se asigure chiar venituri mai mari.

Indiferent dacă aceste măsuri ar putea fi apreciate ca având caracter propagandistic, pentru cetăţeni, care şi-au văzut necesităţile de trai satisfăcute, un asemenea eventual scop era irelevant.

Toate aceste documente la care am făcut referire, care constituie probe deosebit de concludente, există la dosarul penal, evident depuse de apărare, dar nu au fost luate în considerare, fiind pur şi simplu ignorate, confirmându-se încă o dată afirmaţia pe care am făcut-o că nu s-a dorit aflarea adevărului, ci numai condamnarea cu orice preţ.

Întrucât s-ar putea spune că una este reglementarea şi alta poate fi punerea ei în practică, mă văd nevoit să prezint, în continuare şi alte probe.

Martorul Aurel Râmniceanu, fost director de cabinet al Guvernatorului Gh. Alexianu, a confirmat, în şedinţa publică, următoarele: Ordinea economică în Transnistria a fost păstrată aceeaşi ca în timpul sovietelor. Că au existat dese discuţii între consilierii germani şi guvernatorul Alexianu. Consilierii

cereau desfiinţarea colhozurilor şi sovhozurilor, dar Alexianu s-a opus tot timpul.

Alexianu a destituit o serie de funcţionari abuzivi.

Că, în anul 1943, guvernatorul a dat dispoziţii ca în fiecare întreprindere să se constituie comitete de localnici cărora să ii se predea materialele şi bunurile care au fost administrate de români.

Că Nunţiul Papal, după ce a vizitat lagărele din Transnistria, i-a oferit guvernatorului Alexianu o plachetă, însoţită de mulţumiri publice.

La plecarea din Odesa, fruntaşii locali ai vieţii publice i-au adresat lui Alexianu mulţumiri pentru modul cum s-a comportat cu populaţia.

Mai menţionează că evreii din Transnistria trăiau în libertate, cu excepţia câtorva lagăre.

La aceasta trebuie să fac precizarea că în lagăre nu erau ţinuţi numai evrei, ci şi alţi cetăţeni, dar acest lucru nu se datora originii etnice, ci faptului că au încălcat reglementările legale în vigoare. Aşa cum am văzut, în lagăre şi închisori nu erau trimişi decât cei sancţionaţi pentru diverse încălcări de lege.

Mai departe, martorul confirmă faptul că Alexianu a oprit executarea a 18 condamnaţi la moarte, ale căror cereri de graţiere fuseseră respinse iniţial.

De asemenea, că Alexianu a luat măsuri pentru salvarea unei comisii de evrei, care venise în Transnistria pentru a verifica modul cum erau distribuite ajutoarele. Comisia a fost în pericol de a fi exterminată de germani.

Confirmă şi faptul că Alexianu lua măsuri ca evreii din Moghilău să fie scoşi afară din oraş, cu camioanele, când veneau germanii, pentru a evita

reprimarea lor. Că guvernatorul după ce a vizitat lagărul de la Vapniarka, a luat măsuri de mărire a alocaţiei de hrană şi de a li se permite deţinuţilor să se aprovizioneze din piaţa oraşului.

Martorul Rotam Mihail, fost director al personalului la Guvernământul Transnistriei, a făcut o declaraţie prin care confirma, în faţa instanţei, în mare, aceleaşi împrejurări: Salvarea celor 18 condamnaţi la moarte, că evreii din Transnistria trăiau liberi şi că au fost păstrate toate formele de organizare economică şi locală.

Generalul Racoviţa Mihail, după ce relatează în faţa instanţei că, la începutul războiului, a primit ordin scris din partea Mareşalului Ion Antonescu, potrivit căruia armata nu face război cu populaţia civilă, care trebuie să fie bine tratată la fel şi prizonierii, ordin repetat de mai multe on, î declarat că, în zonele de operaţii ale armatei, populaţia era evacuată. Că în calitate de comandant militar, a evacuat, pe a sa răspundere, evreii din Iaşi, Tg.

Frumos, Podul Iloaiei şi Tg. Neamţ. Dacă martorul ar fi fost întrebat, sigur ar fi fost în măsură să relateze şi raţiunile care au impus asemenea evacuări. În declaraţie nu s-a consemnat o asemenea precizare, absolut necesară,

pentru a se vedea că nu era vorba de raţiuni de ordin rasial şi că măsurile respective nu au fost luate în scop de exterminare.

Unul din martorii de bază al acuzării a fost Benvenisti M. Nu rezultă cine era de fapt acest martor, dar din relatările lui aflăm că, în timpul guvernării Mareşalului Antonescu, a fost arestat pentru că avea legături şi corespondenţă

cu străinătatea, dar că, la intervenţia lui Mihai Antonescu, a fost pus în libertate, fiind cercetat în continuare până la 23 august 1944.

Acest nou „patriot antifascist”, în realitate suspectat de trădare de patrie, a declarat că pierderile evreieşti din Bucovina, Basarabia şi Transnistria ar fi fost de 270 000 vieţi omeneşti. Nici o altă precizare cu privire la sursa acestei cifre exacte, dar mai mult ca sigur că sursa o constituiau ziarele vremii.

Am văzut însă şi în decembrie 1989 cât de „exacte” au fost datele ce ni le-a furnizat presa, dornică de senzaţional.

Oricum, o asemenea declaraţie nu poate avea nici o valoare juridică.

Martorul mai declară însă că o scutire de muncă la Centrala Evreilor se putea obţine numai plătind „sume exorbitante lui R. Lecca”…De asemenea, că, plătind asemenea sume, se puteau aduce evrei şi din Transnistria.

Nu este exclus să fi existat de asemenea „afaceri”, dar nu ştim cine erau cei care au profitat de pe urma lor.

Este locul şi momentul să aflăm şi pentru ce a fost asasinat Constantin Z. Vasiliu, cel de al patrulea condamnat la moarte şi executat o dată cu Mareşalul Ion Antonescu.

Nu voi mai reproduce conţinutul sentinţei de condamnare, partea referitoare la Constantin Z. Vasiliu, pentru că, ar însemna să repet formulări stereotipe, reproducerea textelor legale aplicate şi celorlalţi condamnaţi. Şi în acest caz este vorba de simpla enunţare a conţinutului legii, fără nici o referire la probe şi mai ales fără nici o referire la apărările pe care şi le-a formulat acuzatul.

A fost condamnat tot pentru că ar fi militat pentru fascism, pentru intrarea trupelor germane în România, pentru declararea şi continuarea războiului contra U. R. S. S., pentru că s-ar fi purtat rău cu evreii şi cu prizonierii de război, că ar fi contribuit la aservirea economiei ţării şi alte asemenea inepţii, incriminate în faimoasa lege anticonstituţională nr. 312/945.

Constantin Z. Vasiliu a fost Subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne şi Şef al Inspectoratului General al Jandarmeriei.

Redau conţinutul Memoriului depus în apărarea sa, după terminarea dezbaterilor judiciare.

„După o deţinere de 20 luni în Uniunea Sovietică, reîntors în ţară la 9

aprilie 1946, am luat cunoştinţă de actul şi dosarul de acuzare, în ziua de 3

mai 1946, în care timp am fost audiat de domnul acuzator public, o singură dată, numai asupra unor aliniate din actul de acuzare.

Timpul fiind foarte scurt nu a mai fost timp necesar a cere sau depune acte sau martori, aşa că mă servesc în apărarea mea, numai de dosarul acuzării.

Rog să binevoiţi a vedea că faptele ce revin Subsecretarului de Stat al Ministerului Afacerilor Interne din anul 1941 şi sunt în dosar, să nu îmi fie atribuite, eu nefiind în acea funcţie în acel an şi nici cele ce revin generalului ing. D. Vasiliu – şef al capturilor din Transnistria, deşi sunt trecute în rezumatul stenogramelor de la dosar.

În guvernarea Mareşalului Antonescu, am ocupat, în două perioade, 2 funcţiuni administrative; de la 12 septembrie 1940 la 10 iunie 1942 – Inspector General al Jandarmeriei, în zona interioară şi apoi până la 23 august 1944 şi Subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne.

În ambele funcţii administrative nu am avut nici un rol politic şi nici legislativ.

Sunt militar de 40 ani, din care 35 ani în serviciulJandarmeriei, nu am avut nici o credinţă politică şi, deci, nici hitlerism sau fascism.

Nu am avut legături de serviciu cu reprezentanţii civili sau militari ai Germaniei, ele făcându-se la nevoie prin Preşedinţia Consiliului de Miniştri

sau Marele Stat Major. Nu am avut legături cu organele de poliţie germane, ele lucrând cu Serviciul Special de Informaţii (Declaraţie Cristescu). Nu am primit nici o decoraţie germană de pace sau război.

Ca Subsecretar de Stat nu am edictat legi sau regulamente, cu orice caracter, neavând acest atribut (nici un act la dosar).

Legea de organizare a Basarabiei şi Bucovinei s-a întocmit de Dl. Prof. M.

Antonescu şi complectat împărţirea administrativă la propunerea generalului Popescu. Nu am contribuit la ea, neavandnici un atribut sau pregătire.

(Declaraţii în instanţă a luiM. Antonescu şi gl. Popescu.) Ghetouri: Au luat fiinţă în Moldova la ordinul Subsecretarului de Stat al Ministerului Afacerilor Interne, general Ion Popescu, ca urmare a ordinului Marelui Stat Major (ordin nr. 45999/94 Dos. 44 pag. 50), fiind în oraşe unde locuiau evrei. Jandarmeria sau Inspectoratul General al Jandarmeriei nu au avut nici un atribut.

Ele s-au desfiinţat la finele anului 1941.

Lagăre: După ce am propus şi executat desfiinţarea Lagărului Caracal, prin ordin a luat fiinţă Lagărul din Tg. Jiu – ordin nr 689 din 12.11.1942 al Mareşalului Antonescu, transmis de gl. I. Popescu, Ministr. de Război (dosar 44

fila 46), iar cel de la Vapniarka ia fiinţă prin ordinul Marelui Stat Major Nr.

51714 (pag. 51 dos. 44).

Celelalte lagăre sau ghetouri din Transnistria aparţineau guvernământului şi au luat fiinţă şi au funcţionat fără cunoştinţa Ministerului Afacerilor Interne, de care nu depindea Transnistria, ca fiind direct sub ordinele Marelui Cartier General.

Subsemnatul la venirea ca Subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne fiind sesizat de existenţa încă de lagăre în Moldova, cu ord. Nr. 37.215

din 9. II. 1942, le-am desfiinţat pe toate (dos. 44 pag. 159).

S-a urmărit verificarea celor internaţi şi eliberarea celor pe nedrept internaţi, căci cu un aparat poliţienesc de zeci de mii de oameni, din neştiinţă

sau venalitate, s-au putut face şi greşeli. Dovada, eliberarea a 800 internaţi din Vapniarka şi readucerea restului de 385 la Tg. Jiu îfl anul 1945 – 44 (ord. nr.

59.108, pag. 36 dos. 44 şi nr. 55.055 din 6 martie 1944, pag. 77 dos. 44).

Asupra echipajelor de agenţi hitlerişti ai Inspectoratului General al Jandarmeriei, ce au terorizat populaţia înainte de război, nu e nici un act la dosar şi nici nu am fost interogat asupra acestor acuzări.

Masacrele de la Iaşi, s-a jacut dovada în instanţă şi din depoziţia D-lui Mareşal Antonescu, că ele s-au/acut de germani.

Despre Mastovoi sau Berezovca din Transnistria, nu am nici o cunoştinţă

(De asemenea, nici un act la dosar).

Deportările din Bucovina şi Basarabia s-au jacut din ordinul M. St. Major cu nr. 6651/40, Dos. Pag. 47.

Ele s-au executat de Marile Unităţi din acea regiune cu trupele lor şi companiile de Poliţie. S-a Jacut dovada în instanţă că Jandarmeria din zona

interioară şi Inspectoratul general al Jandarmreiei nu au avut nici un rol în executarea lor.

Declaraţia de război U. R. S. S. şi Americei, nefiind în anul 1941

Subsecretar de Stat, nu am luat parte la nici un Consiliu de Miniştri, dovada, tabloul de la dosar 44, pag. 2, unde se vede că primul Consiliu de Miniştri, la care am participat, e 10 ianuarie 1942.

Deportările de sectanţi s-au aprobat de Preşedinţia Consiliului de Miniştri la cererea Ministerului Cultelor, în principiu pentru 2 000 persoane, dar nu este nici un act că s-a executat.

Deportările ţiganilor s-au făcut din ordinul Mareşalului Antonescu şi s-au transferat de jandarmi până la Nistru, unde au fost predaţi Administraţiei Transnistriei.

S-au luat măsuri pentru buna lor îngrijire pe drum (dos. 44 pag. 58) apoi s-au trimis 3 comisii de control, căci organele în subordine făcuseră greşeli cu

unii – ord. Nr. 4823 din 27 octombrie 1942 şi s-a cerut guvernatorului Transnistriei a da un tratament special pentru femeile celor mobilizaţi ce rămăseseră în sălaşele lor şi nu voiau să rămână în ţară. Apoi, când au revenit soţii lor, li s-au dat şi transportul gratuit şi bani pentru a le readuce în ţară

(Dos. 44 pag. 58 şi pag. 133).

Asupra categoriilor de comunişti trimişi la Vapniarka, se vede clar, în Dos. 44 la pag. 48, ord. Nr. 11.563 al Preşedinţiei Consiliului de Miniştri, care indică cele 3 categorii; din închisori condamnaţi pentru comunism (72) aflaţi liber şi trecuţi pe tabelele Marelui Stat Major, suspecţi categoria I-a (746) Cei din Tg. Jiu (385).

Concordă şi cu arătările domnului acuzator public. Nu s-a extins de mine nici o categorie şi nu s-a trimis niciunul cufamilia.

Comandamentul Armatei a IV-a şi Comandamentul German au cerut imediata evacuare a evreilor din zona Roman – Bacău. Mareşalul Antonescu a propus 3 soluţii: evacuarea în târguri din Moldova, evacuarea în Sudul Moldovei, izolarea în ghetouri.

Eu am propus soluţia 3-a, cea mai uşoară de executat şi cea mai favorabilă pentru populaţia evreiască.

Tot atunci s-a dat ordin să se trimită batalioane de premilitari evrei pentru a lucra la fortificaţii.

Când au plecat evreii din Bucureşti, la cererea doctorului Ghuigold am fost cu D-sa la gara B. M. pentru a le duce 2 camioane de hrană, îmbrăcăminte şi medicamente. Am propus martor pe Dr. Ghuigold; nu a venit, dar faptul a fost confirmat de Dl. Lecca.

Tratamentul neuman prizonierilor sovietici.

Din declaraţiile din instanţă al Dl. general Steflea şi Pantazi a rezultat clar că nici Ministerul de Interne şi nici Inspectoratul General al Jandarmeriei nu a avut nici un atribut în administrarea sau întrebuinţarea prizonierilor sovietici.

Sunt acuzat că am dat sugestii rele în Consiliul de Ordine, că sunt un om crud şi cinic.

Dacă se examinează notele luate de Colonelul Davidescu de la acele Consilii, nu se vede nici o sugestie rea. Din contră am arătat întotdeauna lipsurile şi greutăţile muncitorilor. Însuşi domnul acuzator public a relevat cazurile de la Petroşani şi Anina.

Rezultatul a fost că am obţinut, în serii, la 3 luni, câte 20 vagoane făină, 5 vagoane zahăr, 3 vagoane săpun, 3 vagoane marmeladă şi pe care m-am dus personal şi le-am distribuit la lucrători, cum şi 5 000 perechi bocanci, ce am obţinut de la Dl. general Dobre. Acelaşi lucru am făcut la Reşiţa. Am ţinut legătura cu muncitorii prin conducătorii lor şi ajunseseră, când aveau o nevoie la un Minister în Bucureşti, veneau la mine şi mergeam cu ei Pana şi contractul de muncă, în anul 1943, cei de la Petroşani l-au făcut prin mine, obţinând pentru ei casă, lumină şi cărbuni gratuit.

Le-am trimis, fiind lipsiţi de asistenţă medicală, 22 medici şi 9 farmacişti evrei.

La Reşiţa am stăruit la Ministerul Muncii şi li s-a terminat Spitalul.

În zona petroliferă, cu un delegat al Patronatului, am cercetat nevoile lucrătorilor şi li s-a distribuit hrană, îmbrăcăminte şi s-au făcut cantine gratuite.

Dacă s-ar fi chemat câţiva conducători de lucrători din acele regiuni, aş fi făcut dovada.

Dl. martor Dr. Filderman a arătat ce largă asistenţă a avut de la mine pentru evreii din Transnistria intervenind a li se satisface cererile, cum şi pentru cei din ţară; dacă venea şi dl. Zissu, ce a fost citat, confirma acelaşi lucru.

Am privegheat cu deosebită grijă asupra persoanelor proeminente din partidele politice, care erau urmărite şi ameninţate de serviciile de poliţie clandestine germane, dovadă că nu au avut nimic de suferit.

Am citat martor pe dl. general Tătăranu şi M. Ghelmegeanu, pe care i-am scos cu Rioşanu din mâinile legionarilor şi apoi i-am ţinut la Ministerul Afacerilor Interne şi Inspectoratul General al Jandarmeriei, concentrându-i ca ofiţeri de jandarmi până după rebeliune.

În lagărul Caracal l-am cunoscut pe Dl. Prof Constantinescu-laşi care, fiind grav bolnav, înainte de a avea aprobarea Ministerului Afacerilor Interne, l-am trimis la Spitalul Colţea, unde a fost operat şi salvat.'

Am avut câteva întrevederi cu Dl. Ministru Pătrăşcanu, căruia i-am acordat permanent şederea în Bucureşti, deşi era dat de Direcţia Generală a Poliţiei cu domiciliul obligator la Zamora şi l-am avertizat repetat a fi prudent şi a se feri să nu fie suprimat de poliţia germană. L-am citat ca marior, nu am avut norocul să vină.2 în ziua de 23 august 1944 am fost chemat la Palatul Regal. Din declaraţia fostului ministru de Interne din acea zi, Dl. general Aldea, Constantinescu-laşi a făcut apoi parte din guvernul de „concentrare democrată"

care a dispus trimiterea în judecată şi condamnarea tuturor celor care au participat la guvernarea Antonescu, inclusiv pe Constantin Z. Vasiliu, care i-a salvat viaţa (n.a.).

Recunoştinţa acestui ministru comunist a fost aceeaşi ca şi a lui Constantinescu-laşi, ambii având contribuţia lor activă, ori pasivă, la asasinarea fostului lor protector (n.a.).

Deşi nu era martorul meu, s-a văzut felul cum am executat ordinul M. S.

Regelui şi D-lui general Sănătescu de a preda comanda şi toate unităţile de jandarmi din capitală succesorului meu, general Anton, pentru care M. S.

Regele m-a asigurat că, după depunerea jurământului a noului guvern, voi fi liber.1

Totuşi la ora 1, noaptea, am fost dat delegatului Blocului Democrat ce constituie guvernul, dar în momentul când D-sa a venit să mă ia din cazinoul ofiţerilor de gardă, unde eram cu generalul Pantazi şi colonel

Elefterescu, s-a îndreptat spre mine şi m-a întrebat: «Dvs. sunteţi gl. Vasiliu?» am răspuns da, atunci d-sa a zis: «Vă felicit pentru atitudinea dvs. corectă şi loială!» şi apoi aplecat şi, peste câteva zile, am fost predat comandamentului armatei sovietice.2

Dacă se vor examina vinele ce mi se pun în sarcină, în lumina declaraţiilor ce fac şi, dacă se va verifica şi Dosarul 44, coroborându-se cu faptele, aşa cum s-au luminat în audierele orale ale celorlalţi, acuzaţi şi martori, nu rămâne în sarcina mea decât vina, dacă poate fi considerată, pentru un militar de carieră, de a fi servit în guvernarea Mareşalului Antonescu.

Aştept cu deplină încredere hotărârea onor Tribunal al Poporului, care nu poate fi decât dreaptă şi dată în spiritul poporului român, pe care îl prezintă”.

Dacă Tribunalul Poporului ar fi reprezentat într-adevăr poporul român, hotărârea ar fi fost sigur dreaptă; dar cum nu a fost aşa, hotărârea aceasta, ca şi altele, a fost o monstruozitate împotriva poporului român, în ultimă instanţă.

Acest memoriu documentat, cu trimiteri la probe, necombătut prin nimic, ne arată cât de „odios” a fost şeful unui organ represiv al guvernării Antonescu.

Unde este represiunea nemiloasă împotriva muncitorilor, a unor grupuri etnice, ori a unor personalităţi politice, despre care încearcă sentinţa să ne convingă?

Ne amintim cum erau prezentaţi jandarmii români în filmele construite după

normele „realismului socialist”…Se încerca să ne convingă de faptul că mai fioroşi oameni.

Nu numai recunoştinţă nu mai exista, dar nici cuvântul dat nu se mai respecta (n.a.).

Perfidia bolşevică intrase în funcţiune (n.a.)- şi mai lipsiţi de scrupule nu mai există în lume decât foşti jandarmi şi poliţişti români din vremea regimului burghezo-moşieresc. Pe noi care am trăit alături sau chiar în familie cu aceşti umili slujbaşi ai statului, nu putea nimeni să ne convingă de aşa ceva. Dar, imaginea românului în lume, în mod sigur a fost deformată şi prin asemenea

„opere”.

Întrucât s-ar putea afirma că imaginea unui şef nu este şi imaginea subalternilor săi, ceea ce, în principiu, este adevărat, mă văd nevoit să fac o prezentare şi a unui alt dosar în care Tribunalul Poporului a condamnat jandarmi din eşaloanele inferioare. Cazul prezintă importanţă şi pentru dosarul Mareşalului Antonescu, mai ales că cei la care mă voi referi şi-au desfăşurat activitatea şi în Transnistria.

Este vorba de dosarul nr. 7/1945 al Tribunalului Poporului, în care s-a pronunţat hotărârea nr. 4, din 2 iulie 1945, prin care au fost condamnaţi, de aproximativ acelaşi complet, ca şi în cazul Mareşalului Ion Antonescu, cu deosebire că acuzatori publici au fost Constantin Mocanu şi Alexandra Sidorovici, următorii:

1. General de Jandarmi Topor Ioan, fost mare pretor al armatei în perioada 22 iunie 194l-31 octombrie 1941 la;

Temniţă grea pe viaţă pentru infracţiunea prevăzută de art. 2 lit. e, din Legea 312/945, care incrimina ordonarea sau săvârşirea de represiuni colective sau individuale, în scop de persecuţie politică sau din motive rasiale asupra populaţiei civile. În concret s-a reţinut că a ordonat şi iniţiat personal deportarea evreilor din unele părţi ale Basarabiei şi Bucovinei „şi aceasta din motive de persecuţie rasială”.

Detenţiune grea pe viaţă pentru infracţiunea prevăzută de art. 2 lit. n, din aceeaşi lege, care incrimina ordonarea, iniţierea înfiinţării de ghetouri, lagăre de internare ori deportări din motive de persecuţie politică sau rasială.

A fost achitat (sic) pentru faptul că ar fi ordonat sau săvârşit acte de teroare, cruzime sau de suprimare asupra populaţiei din teritoriile unde s-a purtat războiul.

2. Maiorul de jandarmi Orăşeanu Romeo, fost comandant al Legiunii de Jandarmi Moghilău la:

— 20 ani muncă silnică pentru infracţiunea prevăzută de art. 2 lit. c din Legea 312/945;

— 19 ani muncă silnică pentru infracţiunea prevăzută de art. 2 lit. 1 din aceeaşi lege, pentru faptul că ar fi realizat averi în mod ilicit.

Achitat (sic) şi el pentru acuzaţia de a fi comis acte de teroare ori cruzime, că ar fi ordonat înfiinţarea de ghetouri, ori acte de tortură.

3. Maior de jandarmi Botoroagă Gheorghe, fost şi el comandant al Legiunii de Jandarmi Moghilău la:

— Muncă silnică pe viaţă, pentru că ar fi ordonat represiuni individuale şi colective din motive rasiale asupra populaţiei civile, iar în calitate de ofiţer de poliţie judiciară, în chestiuni cu caracter rasial şi politic, ar fi comis acte de teroare (art. 2 lit. e şi h).

A fost achitat (sic) pentru alte trei acuzaţii prevăzute de art. 2 litd, i, 1.

4. Colonel Loghin Constantin, fost prefect al Judeţului Moghilău şi Tulcin, cavaler al ordinului, Mihai Viteazul", din campania 1916-l918 şi cavaler al Crucii Militare Engleze, din aceeaşi campanie la:

— Muncă silnică pe viaţă pentru fapte prevăzute de art 2 lit. e şi f, pentru că ar fi ordonat represiuni individuale şi colective şi ar fi organizat munci excesive, în scop de exterminare.

— Detenţiune gţea pe viaţă, pentru faptele prevăzute de art. 2 lit m, constând în trimiterea evreilor la muncă peste Bug, la germani. A fost achitat (sic) pentru faptul că ar fi realizat averi ilicite.

5. Sergentul major Bărbulescu Ştefan, fost şef al unor circumscripţii poliţieneşti şi comandant al ghetoului din Moghilău la: 25 ani muncă silnică pentru faptele prevăzute de art. 2 lit. e, g şi h, constând în faptul că ar fi săvârşit represiuni individuale şi colective din motive rasiale, ar fi supus la tratamente neomenoase pe deportaţi şi că pentru aceleaşi motive rasiale ar fi comis torturi.

20 ani detenţiune grea, pentru că ar fi realizat beneficii materiale de pe urma măsurilor cu caracter rasial.

Fruntaş Dan Nicolae -jandarm, la 15 ani muncă silnică, pentru că ar fi supus la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea sa, la Moghilău.

Căpitan Iliuţă Mihail, fost comandant al Companiei de jandarmi Moghilău, la 25 ani muncă silnică, pentru că ar fi ordonat represiuni individuale şi colective şi ar fi comis acte de violenţă şi teroare, din motive rasiale.

8. Donilov Mihail – avocat – la:

20 ani temniţă grea pentru faptul că, fiind şi el evreu deportat, pentru a-şi asigura o viaţă mai bună, ar fi săvârşit acte de represiune individuală sau colectivă şi că i-ar fi instigat la asemenea fapte şi pe ceilalţi inculpaţi, jandarmi; 12 ani detenţiune simplă, pentru că ar fi înlesnit autorităţilor antonesciene să înfiinţeze ghetouri şi să efectueze deportări din motive politice;

19 ani detenţiune grea, pentru că ar fi realizat beneficii materiale, profitând de măsurile cu caracter rasial.

A fost achitat (sic) pentru faptul că ar fi ordonat sau desăvârşit acte de teroare sau de suprimare a populaţiei.

9. Marcu Goldemberg, la 10 ani închisoare corecţională, pentru că ar fi fost informatorul Legiunii de Jandarmi.

10. Mazilu Ioan – căpitan, fost comandant al închisorilor militare Chişinău şi Brăila, la muncă silnică pe viaţă, pentru că, în calitatea menţionată, ar fi supus la tratamente neomenoase pe deţinuţii politici aflaţi sub puterea sa.

Această hotărâre a fost atacată pentru motivele de neconstituţionalitate a instanţei de judecată şi a dispoziţiilor Legii 312/945, dar recursul a fost respins cu motivarea: „Că potrivit înaltului Decret Regal nr. 1626/944 puterea legislativă se exercită până la organizarea Reprezentanţei Naţionale de către Rege la propunerea Consiliului de Miniştri…”.

Din această motivare putem înţelege, fie că Regele este autorul tuturor legilor neconstituţionale, despre care am vorbit anterior, fie că Regele nu a contat ca şef al statului şi a semnat tot ce i se prezenta de către guvernul de

„concentrare democrată”…Nici într-un caz, nici în altul, pentru monarhie nu este o onoare.

Făcând abstracţie şi în acest caz, de motivele de neconstituţionalitate a instanţei de judecată şi a legii aplicate, constatăm aceeaşi lipsă de probe de Vinovăţie, aceeaşi simplă enunţare a faptelor cu caracter general, nimic concret, de fapt o reproducere a textelor de lege aplicate.

S-a vorbit şi din păcate se mai vorbeşte, de unele persoane de rea credinţă, de „masacrele” la care ar fi fost supuşi evreii în Transnistria guvernată

de români. Cauza pe care am prezentat-o priveşte persoane din jandarmeria română din Transnistria, până la ierarhia cea mai de jos, deci, prezumtivii executanţi ai „masacrelor”…Era obligator ca, măcar la acest nivel, să fie prezentate probe concrete cu privire la eventualele crime pe care le-ar fi comis românii, împotriva unor persoane, ori grupuri de persoane, din motive de ură

ori persecuţie rasială. În anul 1945 era foarte uşor de găsit asemenea probe, dacă acuzaţiile ar fi fost reale. Mulţi evrei care au fost deportaţi în Transnistria se aflau în România şi s-ar fi găsit măcar unul să relateze un caz de ucidere, de torturare ori de tratamente neomenoase aplicate de autorităţile române.

În tot acest proces, nu a fost audiat nici măcar un martor care să relateze un caz concret. Mai mult, martorii audiaţi, din care mulţi evrei, au căutat să-i apere pe jandarmii judecaţi şi sub autoritatea cărora au trăit în perioada de deportare. Au existat şi martori ai acuzării, care, însă, nu au făcut decât declaraţii cu caracter general.

Niciunul din acuzaţi nu a recunoscut că ar fi dat ordin ori că ar fi comis acte de violenţă faţă de evrei şi cu atât mai puţin că ar fi comis acte de tortură

ori de exterminare a vreunei persoane. Dimpotrivă, declară că, atât cât au putut, i-au ajutat pe evreii deportaţi, lucru care vom vedea a fost confirmat de aproape toţi martorii evrei.

Cel mai aprig martor acuzator a fost inginerul Zigfrid Lăgendorf, care, declarând că jandarmii români i-ar fi bătut pe deportaţi şi că trei evrei ar fi fost împuşcaţi pe malul Nistrului, dar nu poate concretiza nimic, măcar un nume de persoană bătută ori împuşcată. Martorul precizează că cele declarate le ştie din auzite.

Depoziţia acestui martor este deosebit de contradictorie şi se simte, din lecturarea ei, dorinţa de a face pe plac celor care au înscenat procesul, fără

însă a putea prezenta date concrete, deşi un timp a fost preşedinte al comunităţii evreilor. În schimb, la întrebările puse de acuzaţi, a fost nevoit să

confirme împrejurări concrete, în care jandarmii români i-au apărat pe evrei.

Răzbat şi din acest proces presiunile care se exercitau asupra martorilor.

Martorul face la un moment dat următoarea afirmaţie, sau cel puţin aşa a fost consemnată: „Acuzatul Botoroagă se purta totdeauna bestial cu internaţii”…Trebuie menţionat că pe timpul acestui acuzat, martorul a fost schimbat din funcţia de preşedinte al comitetului evreilor.

În fraza următoare însă, martorul face precizări care răstoarnă afirmaţiile anterioare.

„La repatriere, am reuşit să luăm clandestin 430 copii1. La aceasta ne-a ajutat şi acuzatul Bărbulescu, însă maiorul Botoroagă ne-a ameninţat că ne va preda Curţii Marţiale, însă nu ne-a predat. În general însă, avea o purtare rea faţă de evrei şi populaţia băştinaşă, căutând să terorizeze „.

Confirmă însă că Legiunea de jandarmi le-a pus evreilor la dispoziţie căruţe pentru transportul alimentelor.

Martorul declară că purtarea cpt. Iliuţă era pornită şi din ură rasială, dar că faţă de el nu îşi manifesta ura rasială.

„La retragere, prin ianuarie 1944, am avut un sprijin al acuzatului Bărbulescu, când eram jefuiţi de nemţi.

Ştiu că a intervenit să-l salveze pe Dr. Filderman, când a fost atacat de nemţi.

La retragere ştiu că acuz. Bărbulescu a tras şi cu arma contra nemţilor.

În timpul retragerii comandantul Legiunii de jandarmi a fost acuzatul Botoroagă „.

Se poate observa cu uşurinţă cu câtă greutate catadicsea martorul să

facă declaraţii în apărarea acuzaţilor. Cauza nu putea fi alta decât teama.

„Eu am găsit tot timpul înţelegere la maiorul Orăşanu. Nu acelaşi lucru aş putea să spun şi faţă de Botoroagă „.

Are ce are cu maiorul Botoroagă, dar nu poate să confirme faptul că, la retragere, Legiunea de jandarmi de sub comanda acestuia nu i-a lăsat pe evrei în părăsire, ci s-au retras împreună cu ei asigurându-le şi protecţia împotriva germanilor. Faţă de asemenea comportări, cum se poate vorbi de bestialitate!

Numai minţind, pentru a nu supăra pe cineva.

Martorul Teich Meier, fost şef al biroului de muncă de la Sargorod, declară că, pe vremea colonelului Loghin, evreii erau duşi la muncă şi în afara judeţului.

„în Sargorod acuzatul Botoroagă a avut o purtare bună salvând 2 copii veniţi de peste Bug”'

1. Nu precizează însă ce era cu acei copii. Probabil tot ca urmare a unei comportări „bestiale” (n.a.).

„Despre Danilov ştiu că, câteodată, lovea oamenii, însă eu sunt de părere că era necesar, deoarece altfel nu se puteau aduna oamenii”.

„Bărbulescu Ştefan la repatrierea evreilor a ajutat la înapoierea copiilor chiar şi a celor care nu erau trecuţi pe tablou „.

Martora Miler Riva; „L-am cunoscut şi pe maiorul Orăşanu şi el a avut o atitudine omenească ajutându-mă, atât pe mine cât şi pe mama mea, cu pâine şi bani”.

Kahane Feibiş declară că a fost transferat de la Moghilău la Pecioara din cauza lui Danilov, care l-a bătut pe cel care a încercat să-i ia apărarea şi numai poliţia evreiască l-a scăpat de el”.

Tot despre Danilov, martorul declară că ar fi afirmat că „nu e nici un păcat dacă vor muri evreii săraci, pentru că astfel s-ar putea trăi mai bine cu cei bogaţi”.

Dimitriev Eugen declară că a fost condamnat pentru acţiune subversivă

şi deţinut în închisoarea Chişinău, unde deţinuţii politici aveau un regim special. Nu precizează în ce a constat regimul special. Mai declară că, pe parcursul transferării de la Chişinău la Aiud, au avut la picioare bare de fier.

„Cred că scopul pentru care acuzatul ne aplica tratamentul atât de dur era exterminarea noastră „'

Alt martor, trădător şi spion bolşevic, fost deţinut la Chişinău, Vasiliev Vladimir îşi dă şi el cu părerea că„…Scopul pentru care acuzatul ne-a supus la acest tratament era de a ne scade moralul şi de a ne extermina „.

Nici pe acesta n-a reuşit comandantul penitenciarului să-l extermine.

Curios că aceşti doi martori, probabil originari din Basarabia, unul în vârstă de 21 ani, iar altul de 23 ani la data audierii (29 iunie 1945) erau funcţionari de stat şi aveau domiciliul în Bucureşti. Nu se spune ce fel de

funcţionari, dar probabil şi ei, ca şi alţi „patrioţi" de felul lui Nikolski A., după

23 august 1944, fiind puşi în libertate, prin aşa numita Convenţie de armistiţiu, s-au adunat toţi în Bucureşti, sau au fost 1. Dar iată că nu a reuşit să-i extermine, au supravieţuit trădătorii de ţară, ca să poată fi martori ai acuzării. Palidă acuzare (n.a.).

Adunaţi, pentru a pune bazele „securităţii poporului"…Trădătorii şi spionii aveau pregătirea necesară.

Un alt asemenea martor, fost deţinut în închisoarea Brăila, Eugen Ber, la data audierii de 24 ani, cu domiciliul în Bucureşti, de profesie militar (nu se specifică ce fel de militar), arată că regimul din închisoarea Brăila aplicat de acuzatul Mazilu era un „regim de teroare, în scopul de a se ajunge la exterminarea deţinuţilor politici"…Bolşevicii erau foarte puternici, aşa încât nu s-a reuşit exterminarea nici unuia. Fraza cu „în scop de exterminare" era luată

din Legea 312/945 şi constituia o condiţie pentru existenţa infracţiunii.

„Martorul" mai declară că, după 23 august 1944, în loc să fie puşi în libertate imediat, au fost transferaţi la Roşiorii de Vede şi că acuzatul „a maltratat pe deţinuţi şi prizonierii sovietici, intimidându-ne prin tragere de focuri"…Curată exterminare!

Probabil, la întrebarea acuzatului Mazilu, fostul spion bolşevic îşi încheie declaraţia cu menţiunea că: „în trenul cu care am plecat noi de la Brăila am văzut că erau şi nişte magistraţi"…Deci, grele condiţii de transferare, dacă au călătorit în acelaşi tren cu magistraţii.

Harabagiu Idei, liber profesionist de 22 ani şi el cu domiciliul în Bucureşti, declară că a fost şi el în lagărul de la Pecioara, de unde a fugit împreună cu familia înapoi la Moghilău.

„Cred că, pe malul Nistrului, s-a împuşcat din ordinul Col. Loghin circa 500 de evrei"…Când s-a întâmplat? Ce îl face să creadă acest lucru? Nu interesa pe nimeni, bine că a făcut afirmaţia.

Segal Moscu Leizer, tot din Bucureşti, de ocupaţie – liber – declară că la Moghilău „noaptea" se împuşcau oamenii şi ştia că aceste împuşcături se făceau de acuzatul Dan…" De unde ştie, ce oameni erau împuşcaţi, de cine? Nu interesa. Deduce însă din împrejurarea că fruntaşul Dan vindea în lagăr unele obiecte, care, zice martorul, ar fi aparţinut celor împuşcaţi.

Filderman Vilhelm este audiat şi în această cauză şi în calitatea lui de şef al comunităţii evreieşti, cu o mai mare libertate de mişcare, ar fi putut furniza date foarte importante, dacă ar fi existat masacre şi alte asemenea grozăvii. Ce declară însă: ' „La Moghilău am fost atacat într-o seară de nemţi şi acuzatul Bărbulescu a intervenit în apărarea mea.

Auzeam ţipetele oamenilor care erau bătuţi la postul de jandarmi, unde era şef Bărbulescu. Cine bătea nu ştiu.

Despre maiorul Botoroagă am auzit că din ordinul lui ar fi fost împuşcaţi 3 evrei pe malul Nistrului. Auzeam că de către jandarmii de sub comanda sa băteau oamenii şi că îi punea la muncă excesivă. Alţii vorbeau bine despre el.

Personal nu pot să dau nici o referinţă.

Întors ulterior în ţară am făcut reclamaţie că în Transilvania se împuşcă

oamenii. S-a făcut o anchetă şi de către Inspectoratul de Jandarmi, mis-a comunicat negativ”.

Atât a putut să declare unul din cei mai importanţi martori.

Edelstein Leon, fost deportat şi el, nu face nici o declaraţie acuzatoare.

Dimpotrivă: „Acuzatul Orăşanu a fost regretat la plecare de unii din evrei, cu care se purtase bine şi ştiu că unii din evrei au făcut rugăciuni în templu pentru însănătoşirea fiului său.

Nu a făcut şicane evreilor care îşi făceau cumpărături laAtachi.”

Martorul, om serios, de profesie dentist, în vârstă de 39 ani, nu este singurul martor onest.

O atenţie deosebită merită şi alţi doi martori evrei, care, auzind că este judecat fostul maior de jandarmi Orăşanu, s-au prezentat din proprie iniţiativă

la familia acestuia pentru a fi propuşi martori în apărare. Iniţiativa lor nu a fost agreată de instanţa de judecată, care i-a supus la o adevărată anchetă pentru a se afla cum de au ajuns să fie martori în apărarea jandarmilor. Ambii au fost deportaţi din Bucovina la Moghilău, iar după război s-au stabilit în Bucureşti.

Aceştia sunt:

Iosef Goldestein, care a declarat: „Cred că la Scazineţ a plecat toată

lumea după o listă întocmită de comitet, fără amestecul legiunii de jandarmi.

Ştiu ca cei care fugeau de la Scazineţ la Moghilău nu erau împuşcaţi, ci toleraţi de maiorul Orăşanu. Ştiu că unul a fost împuşcat de un ucrainian contra cărora maiorul Orăşanu a luat măsuri. Maiorul Orăşanu ţinea uşa deschisă şi primea pe oricine.

Ştiu că la Moghilău exista comerţ clandestin şi piaţa era liberă.

La Scazineţ, am fost deportat în primul lot. Eu singur m-am oferit să fiu martorul lui Romeo Orăşanu aflând că este trimis în judecată”.

Mai declară că a aflat de proces de la Malamet Bruno, căruia i-a şi dat adresa sa. Confruntat cu acesta, Malamet Bruno a negat, fiindu-i teamă să

recunoască acţiunea sa în ajutorul unui acuzat.

Bruno Malamet, în declaraţia sa, până la urmă, a fost nevoit să

recunoască, „acuzaţia” de a fi avut iniţiativa ajutării lui Orăşanu şi anume: „Eu aflând de la D-na Paisse, care era funcţionară la Tribunalul Poporului, că dl.

maior Orăşanu e trimis în judecată şi cum maiorul Orăşanu îmi făcuse mie un mare bine îngrijindu-se de copilul meu, m-am dus la d-na Orăşanu, căreia i-am

luat adresa din cartea de telefon şi i-am spus să mă propună martor, atunci spunându-i că mai este şi martorul Iozef Goldstein.

Arăt că la maiorul Orăşanu acasă am fost de 2 ori, odată pentru mine şi a doua oară pentru Goldstein „.

Acestor doi martori li s-au luat declaraţiile sumare, iar cea mai mare parte o constituie explicaţiile date cu privire la modul în care au ajuns martori.

Stroh Rita: „Ştiu că maiorulBotoroagă era un om corect.

Ştiu că a luat măsuri contra unui şef de post abuziv.

Nu ştiu dacă acesta, personal, a comis acte de atrocităţi, nici nu ştiu dacă a dat ordin în acest sens.

A făcut şi un teatru evreiesc pentru copiii din orfelinat. Ştiu că

Bărbulescu se purta bine cu copiii”.

Ghersenovici Ana: „Faţă de mine maiorul Botoroagă s-a purtat bine. În unele privinţe ştiu că a avut purtări bune, era sever, dar drept.

În timpul comenzii acestui maior s-a desfiinţat gărzile ucrainiene, înlocuindu-se cu poliţia evreiască”.

Şi aceste două martore au fost audiate foarte superficial, pentru că nu se dorea aflarea adevărului.

Companiet Vili: „Inprivinţa col. Loghin ştiu că s-a îngrijit de soarta evreilor din judeţ, făcând o colectă în ghetoul Tulcin pentru evreii din alte părţi a judeţului. De asemenea, circa 20 de evrei ce trebuiau trecuţi peste Bug au fost reţinuţi la Tulcin şi cred că datorită lui.

Atitudinea lui nu era antisemită „.

Alţi evrei din cei care au fost deportaţi, fiind audiaţi în faţa instanţei de judecată, nu li s-a consemnat decât că „Menţin în totul declaraţia dată la cabinetul de instrucţie”; Schertzer Friderich, Apel Iacob, Marcu Solomon, Averbach Amold.

Cum am putea aprecia această superficialitate decât prin faptul că aceşti martori nu susţineau acuzarea. Instanţa de judecată, aflată într-o criză acută

de probe de vinovăţie, nu putea trata cu superficialitate, eventuale probe în acuzare.

Martorul Vlădescu Marcel – colonel magistrat, fost şef al Parchetului Curjii Marţiale cnişinau, relatează, în faţa instanţei: „Ştiu că acuzatul Mazilu a făcut îmbunătăţiri în ceea ce priveşte cazarmamentul şi echipamentul închisorii Chişinău, dovedindu-se un bun organizator. Asistenţa medicală ştiu că era asigurată şi funcţiona normal şi nu mi s-a semnalat nici o dată că n-ar fi fost oferită tuturor deţinuţilor. De asemenea, nu mi s-a făcut, în timpul cât am fost şef al Parchetului Curţii Marţiale, nici un fel deplângere contra conducerii închisorii”.

Generalul Topor Ioan, fost mare pretor al Marelui Cartier General până la 31 octombrie 1941, după care s-a înapoiat la Inspectoratul General al

Jandarmilor a declarat că nu a ordonat deportări şi nici înfiinţarea de lagăre şi ghetouri, întrucât nu avea calitatea să ia asemenea măsuri.

A transmis, însă, dispoziţia guvernului de a se face evacuări din Bucovina, Ordinul nu prevedea nici o măsură de exterminare.

Cu privire la aceste măsuri, a declarat că internarea în lagăre a unor categorii de cetăţeni, în timp de război, este prevăzută de legiuirile internaţionale şi de regulamentul internaţilor şi suspecţilor de război, aceste măsuri fiind impuse de siguranţa statului şi de starea de necesitate.

Se mai referă la faptul că asemenea măsuri sunt pregătite încă din timp de pace, prin întocmirea de tabele şi situaţii pe categorii de naţionalităţi şi suspiciuni, iar în timp de război, Guvernul poate ordona internarea tuturor străinilor şi suspecţilor, ori numai a unor categorii.

Că este aşa, ne-o dovedeşte şi faptul că, după atacarea de către japonezi, în timpul celui de al doilea război mondial, a bazei militare americane de la Pearl-Harbour, în S. U. A. toţi cetăţenii de origine japoneză au fost adunaţi în lagăre. Cel puţin aşa am putut vedea în serialul cinematografic intitulat „Al doilea război mondial” şi nu avem motive să nu credem că a fost aşa.

Cu toate acestea, conducătorilor S. U. A. şi celor care au pus în aplicare aceste măsuri care vizau siguranţa statului nu li s-au intentat procese pentru persecuţia rasială şi nici pentru că s-ar fi urmărit exterminarea pe motive rasiale. Este normal, nici nu trebuiau făcute asemenea procese.

De ce atunci a trebuit să se înscenize asemenea procese în România? De ce trebuie să fim mereu certaţi şi puşi la zid pentru că procedăm, în anumite situaţii, la fel cum procedează şi alte ţări? Răspunsurile pot fi multe, dar cel mai evident apare interesul, după 23 august 1944, de a se decapita statul român, pentru ca, după aceea să poată fi dominat şi supus total, aşa cum s-a şi întâmplat.

Acest lucru nu a fost făcut în interesul poporului român şi nu putem accepta până la infinit că acele procese au fost legale. Noi trebuie să restabilim adevărul şi, chiar dacă nu mai putem repara nimic, măcar să reabilităm memoria acelor români care au fost sacrificaţi de către şi în interese străine neamului şi ţării româneşti.

Este necesar să vedem şi cum au răspuns acuzaţii la învinuirile aduse.

Este o obligaţie a noastră, ca măcar după ce aceşti oameni au trecut în nefiinţă, să facem să se audă cuvântul lor, chiar şi numai în părţile lui esenţiale.

Maiorul Orăşanu Romeo, după ce arată că o parte din evreii de la Moghilău au fost transferaţi la Scazineţ, atât de sever era regimul lor, încât mai mult de jumătate s-au înapoiat clandestin la Moghilău, declară că, în loc să ia

măsurile prevăzute de ordinele în vigoare, i-a lăsat să trăiască acolo unde doreau.

Ordinele erau într-adevăr foarte severe, dată fiind starea de război.

Maiorul Orăşanu se referă la ordinul potrivit căruia evreii ce vor fi găsiţi în alte locuri decât cele stabilite, fără autorizarea jandarmilor, trebuie împuşcaţi ca spioni. Declară însă că acest ordin nu a fost pus în execuţie,

deşi erau frecvente cazurile în care unii evrei erau găsiţi în alte locuri. Vom vedea şi cazuri concrete confirmate chiar de evrei. Maiorul Orăşanu R. îşi încheie memoriul astfel: „1.

Nu am omorât pe nimeni şi nu am ordonat omorârea nimănui, fie colectiv, fie individual, din nici un fel de motive.

Nu am bătut, terorizat sau persecutat pe nimeni, fie din motive rasiale, fie din alte motive.

Nu am supus pe nimeni la nici o măsură excesivă.

Nu am torturat pe nimeni şi nu am supus la nici un act de violenţă pe nimeni.

Nu mi-am însuşit nici ilicit, nici licit, vreun bun public sau privat din teritoriul Transnistriei.

Nu am realizat nici un fel de avere în Transnistria „.

„Totuşi, departe de a face rău, am făcut tot binele pe care un om, în calitatea pe care o aveam eu, o putea face, fără deosebire de origine, religie sau avere.

Din acest punct de vedere mă prezint în faţa Domniei voastre cu conştiinţa împăcată şi vă rog să mă judecaţi omeneşte, aşa cum oamenii judecă

pe oameni”.

Maiorul Botoroagă Gheorghe: „Din anul 1915 şi până în prezent, cu educaţia primită în familia de ţărani din Ardeal a părinţilor mei şi scrupuloasa pregătire ostăşească, am luat parte efectivă la acte istorice pentru neamul românesc;

Revoluţia ungară din 1919;

Formarea gărzilor naţionale ardelene şi dezarmarea unităţilor germane în retragere; înrolarea ca voluntar în armata româna şi participarea efectivă la războiul de dezrobire a Ardealului;

De la 24 august până la 29 august 1944, cu un Bat. de jandarmi comandat de mine, am luptat în Bucureşti contra cuiburilor de rezistenţă

germane şi izgonirea lor din capitală.

Din ianuarie până în aprilie 1945, când m-am prezentat la Tribunalul Poporului am luptat pe frontul din Slovacia, contra trupelor germane „.

Deci, acest brav ofiţer român, de pe front a fost adus direct la închisoare.

Din nefericire, nu a fost singurul caz.

Maiorul Botoroagă Gh., expune o serie de măsuri luate de el în favoarea deportaţilor. Mă rezum a le expune pe cele mai importante: „Am arestat doi germani SS, trimişi de la Odesa de serviciul secret german în ghetoul Sargorod, în scop de a ridica metale preţioase şi a extermina evrei”.

„Am desfiinţat paza de ucrainieni, înlocuind-o cu poliţie de evrei pentru menţinerea ordinei interne „.

„Am atras atenţia comitetului din Moghilău şi am luat măsuri cu spitalul şi orfelinatele evreieşti din Moghilău să funcţioneze în condiţiuni mai bune, strângând copiii orfani care cerşeau pe străzi.

Am intervenit chiar la autorităţile ad-tive pentru a le distribui alimentele necesare. Am dat autorizaţii comitetelor de conducere pentru a pleca în Judeţ, în scop de a-şi procura alimentele necesare cu preţuri mai reduse. Pentru mărirea veniturilor orfelinatelor am dat voie să se organizeze serbări în ghetouri”.

„Ghetoul Moghilău a fost în două rânduri atacat de coloanele germane, când am intervenit trimiţând trupă şi ofiţeri de la Legiune, care, la unire cu circumscripţia de poliţie respectivă, au luat măsuri de salvare a populaţiei”.

„în luna ianuarie sau februarie 1944 un detaşament SS german a venit la Moghilău anume pentru exterminarea evreilor. Aflând de sosirea şi scopul acestui detaşament, am intervenit la Comand. German îndepărtând astfel acest detaşament fără a se întâmpla ceva „.

„M-am opus şi nu am predat pentru lucru germanilor evreii din ghetoul Smerinca, cu toate insistenţele depuse de germani”.

„în anul 1943 s-a cerut evacuarea pe Bug a evreilor din ghetoul Moghilău; m-am opus ştiam ce-i aşteaptă şi evacuară nu s-a făcut”.

Se referă apoi la grija pe care a avut-o cu ocazia retragerii luând chiar în căruţele Legiunii câteva familii de evrei.

„în ce priveşte faptul executării a 3 evrei pe malul Nistrului, rămâne valabilă dovada jacută prin martorii Dr. W. Filderman, ing. Jogendorfşi cpt.

Vasilevschi, că aceştia au putut cădea victime bestialităţilor ostaşilor germani cu ocazia probabilă a încercării de trecere clandestină a Nistrului, opinie ce am exprimat de altfel în urma cercetărilor întreprinse pe vremea aceea martorului Dr. Teich Meier, audiat la instrucţie. Cum s-ar putea interpreta altfel vizita mea la spitalul din Moghilău pentru a mă interesa personal de starea supravieţuitorului rănit? Cum s-ar putea explica faptul că o atare situaţie nu s-a mai repetat şi că cei 45 000 deportaţi s-au putut repatria „.

În legătură cu acest caz s-a făcut multă vorbire în cursul procesului, fiind de altfel singurul caz concret menţionat. Cu toate acestea, acel supravieţuitor nu a fost chemat în instanţă, deşi era deosebit de important. Din nou suntem nevoiţi să credem că acest martor nu convenea acuzării.

Colonel Loghin Constantin: „Am fost persecutat de legionari în anul 1940, având o serie de cercetări, percheziţionări şi terminând prin arestarea şi

încarcerarea mea la Prefectura Poliţiei Capitalei în ziua de 7 noiembrie 1940”.

„Predarea evreilor pentru munci la Germani s-a făcut din ordinul Guvernământului şi toţi s-au înapoiat.

Se susţine contrarirul, de către persoane din judeţul Moghilău, cari spun că au auzit că evreii din judeţul Tulcin au fost predaţi nemţilor pentru munci şi aceştia i-au exterminat.

Dacă lucrurile s-ar fi petrecut astfel, se pun în mod firesc întrebările: aDe ce nu reclamă nimic preşedintele muncitorilor evreieşti din judeţul Tulcin, care trebuia să cunoască mai bine situaţia decât cei 2 martori din judeţul Moghilău?

B – De ce nu reclamă nici un membru al familiilor celor pretinşi exterminaţi?

C – De ce nu reclamă nimic nici un evreu din ghetoul din judeţul Tulcin, întrucât foarte mulţi au fost repatriaţi în vara anului 1943-l944 prin Moghilev şi chiar după 23 august 1944? „ „Singurul arestat şi trimis în judecată înjud.

Tulcin am fost eu. Or s-ar fi putut săvârşi de către o singură persoană, fie el chiar prefect, o serie de fapte criminale ce mi se pun în sarcină? „

Sergentul major Bărbulescu Ştefan.

După ce expune şi el foarte multe împrejurări în care i-a apărat şi ajutat pe evreii deportaţi, concluzionează: „Iată deci acuzaţiile ce mi se aduc şi tratamentul sălbatec pe care un om cu frica lui Dumnezeu, pe care un om, care a moştenit de la părinţi dragostea şi iubirea aproapelui, l-a aplicat deportaţilor.

Faptele expuse mai sus vin singure să spună şi să răstoarne acuzaţia că am aplicat deportaţilor tratament sălbatec şi crimele de care sunt acuzat”.

Căpitan Iliuţă Mihail.

După ce arată că, la Moghilău, în loc de 10 000 evrei câţi se prevedeau în dispoziţiile autorităţilor, s-au adunat peste 50 000, iar jandarmii aveau mari dificultăţi în menţinerea ordinei, menţionează că;…„Pentru o bună pază şi datorită momentelor de învălmăşeală când unii dintre deportaţi se băteau între ei, alţii se jefuiau sau erau jefuiţi de persoane străine, prin forţa lucrurilor şi pentru păstrarea ordinei, am fost nevoit de a aplica câtorva lovituri de palmă

sau de cravaşa. Aceste lovituri nu le-am aplicat nici din sadism şi nici din ură

de rasă; n-am comis nici acte de cruzime şi totul am făcut numai pentru păstrarea ordinei şi pentru faptul că alt mijloc de sancţionare nu era. Cred că

este admisibil ca în număr de 56 000 deportaţi să se găsească 10-20 care se ţineau de jafuri sau bătăi contra conaţionalilor lor”.

Căpitanul Mazilu R. Ioan – în rezervă.

„In scurtul timp care îmi este hărăzit pentru a mă apăra, voi căuta să

arăt dacă este îndreptăţită aducerea mea pe această nenorocită bancă.

În anul 1942, deşi eram la o vârstă invocată de numeroşi ofiţeri de rezervă care se numărau printre profitorii de situaţii, conştiinţa mea de om cinstit m-a făcut să mă prezint atunci când am fost chemat să-mi fac datoria faţă de Ţară, deşi rănile din războiul trecut şi distincţia «Mihai Viteazul» –

recompensa comportărilor mele – mi-arfi dat dreptul să stau liniştit".

I s-a dat comanda unei închisori militare.

„Acuzaţiile ce mi se aduc sunt spulberate de numeroasele scrisori trimise mie de foştii deţinuţi. Am depus aceste scrisori la dosar, în copii legalizate şi le prezint în original astăzi".

„Un număr de 8 denunţători, dintre care nu s-au prezentat în faţa Domniilor Voastre decât 3, probabil fiindcă îi mustră conştiinţa, mă acuză că

ştiu, fără să facă precizări şi fără să arate fapte concrete, că aş fi înfometat alţi deţinuţi, că aş fi bătut, că aş fi brutalizat, că aş fi asmuţit câinii".

„Eu n-aveam, după lege, dreptul să eliberez deţinuţii, iar eliberarea lor nu se putea face decât la Roşiorii de Vede, unde arhiva închisorii fusese trimisă de la Brăila înainte de 23 august 1944".

Deci, veteranul primul război mondial, rănit în lupta pentru dezrobirea neamului românesc, cavaler al ordinului „Mihai Viteazul”, a răspuns chemării Patriei, îndeplinind misiunea care i s-a dat, aceea de comandant al unei închisori militare. A dovedit că şi-a îndeplinit misiunea cu demnitate şi omenie şi, bineînţeles, cu respectarea legilor.

Pentru faptul că, în închisorile pe care le-a comandat, erau deţinuţi şi spioni sovietici şi trădători de ţară în favoarea U. R. S. S., bolşevicii l-au condamnat la muncă silnică pe viaţă.

Nu i s-a putut reproşa de către cei trei foşti deţinuţi – trădători şi spioni –

audiaţi în instanţă, decât faptul că a instituit un regim „special pentru aşa zişii deţinuţi politici şi că, în loc să-i elibereze imediat după 23 august 1944, i-a transferat la Roşiorii de Vede în condiţii grele”…Se omite faptul că abia la 12

septembrie 1944 s-a semnat aşa numita convenţie de armistiţiu prin care România era obligată să-i pună în libertate pe toţi condamnaţii politici, precum şi faptul că un comandant de închisoare nu are dreptul nici să aresteze, dar nici să-i pună în libertate pe cei deţinuţi cu forme legale, decât la expirarea pedepsei ori când intervine o dispoziţie de amnistie sau graţiere.

Această condamnare, ca şi celelalte pronunţate de tribunalul poporului, constituie un abuz grosolan şi nu poate provoca decât revoltă şi indignare oricărui om de bună credinţă.

Procesele s-au desfăşurat într-un ritm foarte alert, fără nici o preocupare pentru stabilirea adevărului. Hotărârile de condamnare au reţinut faptele aşa

cum au fost menţionate, chiar dacă probele administrate nu le confirmau. Aşa cum s-a văzut, o serie de probe deosebit de concludente solicitate în apărare au

fost respinse. Ca urmare, după judecată, inculpaţii, prin familiile lor s-au străduit să găsească martori care să combată acuzaţiile şi s-a reuşit acest lucru. S-au formulat cereri de revizuire, depunându-se declaraţii autentificate ale unor martori noi, dar cererile au fost respinse.

În susţinerea unei asemenea cereri de revizuire în favoarea maiorului Botoroagă, au fost prezentate următoarele declaraţii, autentificate:

„Subsemnatul Max Dauber locuitor din Botoşani, Str. Armeană nr. lh.

Prin prezenta declar că pe când eram deportat în Transnistria, Ghetoul Moghilău, în anul 1943 am fost dat în judecată de jandarmi pentru părăsirea de ghetou.

Am fost chemat la Legiune urmând a fi judecat şi depus la închisoare.

Acolo mai erau doi sau trei evrei.

A doua zi, fără a mai fi judecaţi, am fost eliberaţi cu toţii. Eliberarea celorlalţi s-a făcut o dată cu a mea.

Numele lor nu-mi amintesc decât a unuia şi anume Iablonover.

Ştiu că unul era din Suceava şi altul din Transnistria.

A doua zi după ce am fost eliberat, m-am întâlnit cu Mozes Katz, preşedintele ghetoului şi i-am istorisit că am fost închis la Legiune.

Ştiu că maiorul Botoroagă nu a executat pe nimeni şi pe timpul său umblam fără grijă.

Maiorul Botoroagă era Comandantul Legiunii". „Subsemnata Saly Dauber, locuitoare din Botoşani, Str. Armeană nr. 11, soţia lui Max Dauber.

Prin prezenta declar cape când eram la Moghilev cu soţul meu, jandarmii, nu ştiu pentru ce, au dresat acte soţului meu.

Fiind chemat soţul meu la legiune m-am interesat şi am aflat că ar fi vinovat pentru părăsirea de ghetou.

A doua zi s-a înapoiat acasă spunându-mi că nu i s-a făcut nimic şi că

au fost eliberaţi încă 2 sau 3 evrei ce erau la închisoare.

Pe atunci comandantul Legiunii era maiorul Botoroagă.

Ştiu că acesta, împreună cu un avocat evreu Stern, s-a interesat cum trăiesc evreii săraci la periferia oraşului ducându-se la faţa locului.

Drept pentru care dau prezenta declaraţie”.

Ambele declaraţii au fost autentificate la Judecătoria Botoşani la 8

august 1947.

„Ghersanovici Nisen, domiciliat în Gura Humorului, Piaţa I. G. Duca nr.

8, judeţul Câmpulung, fost deportat în Transnistria în Ghetoul Moghilev şi înapoiat în România la sfârşitul lunii iulie 1945, declar prin prezenta că, la Moghilev, am stat din anul 1941 până la evacuarea de către români a Transnistriei.

Cunosc pe maiorul Botoroagă Gheorghejost comandant al Legiunii de Jandarmi Moghilev.

Pe timpul său familia mea am trăit în condiţiuni omeneşti, fără frică de persecuţie sau să fim trecuţi în alte lagăre.

Maiorul Botoroagă a arătat bunăvoinţă la toţi evreii la fel, atât pentru cei săraci, cât şi faţă de cei mai avuţi.

Oricine apela era satisfăcut în limitele posibilităţilor.

A aprobat Comitetului evreiesc înfiinţarea unei cooperative înlesnind aprovizionarea cu alimente.

A permis serbări în ghetou în scop de binefacere pentru orfelinate.

Nu ştiu şi n-am auzit că ar fi fost împuşcaţi evrei din ordinul maiorului Botoroagă.

Tot dânsul a schimbat poliţia ucrainiană înfiinţând poliţia evreiască în ghetou.

Drept care semnez prezenta declaraţie în 5 exemplare originale.

Braşov la 11 august 1947”.

Declaraţia a fost autentificată la Notariatul Braşov.

Culmea abuzurilor o. constituie faptul că în acest dosar au fost condamnaţi, este adevărat cu o oarecare „blândeţe” şi doi evrei, foşti şi ei deportaţi,

consideraţi drept participanţi la comiterea unor crime de război împotriva propriilor lor conaţionali.

Din sentinţa de condamnare rezultă, cum s-a văzut, că s-ar fi pus în slujba jandarmilor români, ajutându-i pe aceştia la reprimarea evreilor. Nu ni se oferă, însă, nici un caz concret de reprimare, nici cu ajutorul lui Danilov Mihail şi Goldemberg Marcu şi nici fără ajutorul acestora. Nici o probă de vinovăţie.

Pentru salvarea în special a lui Danilov Mihail, au intervenit numeroşi evrei, foşti deportaţi, dar totul a fost zadarnic. Fiind trecuţi pe ordinul guvernului „de concentrare democrată”, între persoanele care trebuiau judecate şi condamnate, nimic şi nimeni nu îi mai putea salva.

S-au trimis la tribunalul poporului o serie de declaraţii colective şi individuale, din care prezint următoarele: „Declaraţie.

Subscrişii evrei, meseriaşi, comercianţi, liber profesionişti, toţi domiciliaţi în oraşul Dorohoi, ca unii ce am fost deportaţi în Transnistria, văzând că

avocatul Mihail Danilov din Dorohoi a fost arestat de poliţia Dorohoi în ziua de 30/1111945, fiind învinuit că, în calitatea sa de conducător al ghetoului din Moghilev, nu s-ar fi comportat omeneşte încercându-se a-l califica ca criminal de război, declarăm pe a noastră conştiinţă şi onoare că acuzaţiunile ce i se aduc nu corespund realităţii şi protestăm cu toată energia contra arestării şi reţinerii sale „.

După ce se expune activitatea desfăşurată în interesul comunităţii evreieşti, declaraţia se încheie: „Vă rugăm deci, în mod stăruitor să interveniţi pe toate căile să i se facă dreptate pentru că jurăm cu toţii că este nevinovat şi

că nu s-a născut omul care să poată satisface mulţimea în timpuri normale, când nimeni nu are nevoi, dar mai ales în Transnistria, unde domnea foamea, mizeria şi teroarea „.

Declaraţia este semnată de 370 evrei din Dorohoi.

Un memoriu asemănător a fost trimis de evreii din Săveni, semnat de 78

persoane. De asemenea au fost trimise şi 96 declaraţii individuale, din care, prezint câteva, nu atât pentru a demonstra nevinovăţia celor doi evrei condamnaţi, care de fapt nu era dovedită, ci pentru a ne putea face o imagine cât mai fidelă cu privire la aşa zisele atrocităţi comise de autorităţile româneşti în Transnistria.

„Subsemnaţii evrei din Bucovina, Stein Favel, Elenbughen Eva şi Rozemberg Golda, deportaţi în Transnistria în anul 1941 declarăm următoarele: între cei care ne-a salvat viaţa şi ne-a păzit în lipsurile atât de vitrege, a fost şi avocatul Danilov care, deşi Jăcea parte dintre şi ca reprezentant al evreilor regăţeni, totuşi n-a făcut nici o deosebire şi a ajutat pe oricine îi cerea.

A înfiinţat de asemeni policlinici, unde mii de suferinzi îşi găseau alinarea primind consultaţii şi apoi, pe bază de reţete, medicamente gratuite.

În octombrie 1942 a intervenit să se suspende evacuarea la Fecioara şi a obţinut aprobarea şi eliberarea din lagăr a 200 oameni cari erau să fie evacuaţi.

Cât timp el însuşi a fost preşedinte, nu s-a făcut nici o evacuare din Moghilev, ci din contră s-au suspendat cele în curs. Nu a făcut deosebire între evreii din Bucovina şi Regat, întotdeauna ţinând seama numai de săraci şi bogaţi. În octombrie 1942 a făcut o colectă, a cumpărat opinci distribuindu-le săracilor. Hainele de la centrală au fost distribuite numai celor nevoiaşi de către comisiuni din fiecare oraş, care refereau dacă acela care a cerut are sau nu nevoie.

Ori de câte ori un evreu era arestat sau era adus din judeţ şi închis la Moghilov, alerga şi-l scotea.

A satisfăcut şi a intervenit pentru a se rezolva favorabil orice cerere adresată de vreun evreu autorităţilor.

Cu riscul vieţii lui, oridecâte ori raporta numărul evreilor care mergeau la muncă, ori a celor care trebuiau să fie evacuaţi, adăuga câteva sute mai multe.

Şi pentru că odată n-au venit oamenii la lucru, un plutonier neamţ a vrut să-l împuşte ţinându-i revolverul în piept".

Grubiin Iserface aceleaşi declaraţii în legătură cu activitatea lui Danilov, că s-a îngrijit de înfiinţarea bucătăriei populare, consultaţii medicale şi medicamente gratuite şi altele.

„Oridecâte ori a fost nevoie de oameni, atât pentru muncă, cât şi pentru evacuare a dus în eroare autorităţile dând un număr mai mare decât era în realitate… „.

„Subsemnata Estera Lithman din Dorobani (sic), judeţul Dorohoi, declar următoarele: în iarna anului 1941/42 la reîntoarcerea mea dimpreună cu 6

copii de ai mei din satul Trapova, în oraşul Moghilău, eram cu toţii în cea mai neagră mizerie, lipsiţi de îmbrăcăminte, de hrană, bolnavi, tot ce poate fi mai rău.

Venind în oraş, de-abia am mai putut umbla, căci nu mâncasem de câteva zile. În drum spre oraş mă întâlnesc cu Dl. Mihail Danilov, care mă

recunoscu, oprindu-mă şi-mi zice: «De ce mă las într-un hal aşa rău încât vom rămâne fără copii. De ce nu mănânci?» I-am răspuns că nu am un ban la mine nici pentru copiii mei. La auzul acestor cuvinte mi-a poruncit să mă duc la restaurantul indicat de D-sa, nu-mi aduc aminte cum îi zicea, să mănânc cu copii mei de două ori pe zi pe cheltuiala D-sale; îmi dădea câte o pâine de 1 kg.

zilnic. Am mâncat un timp îndelungat atât eu cât şi întreaga mea familie.

Mi-a luat pe băiatul meu mai mare şi l-a trimis cu un convoi la Ataci, unde s-a plătit pentru muncă. Băiatul îmi aducea zilnic bani pe valută în urma muncii sale. Cu aceşti bani mi-am întreţinut familia în modul cel mai frumos.

Aveam de toate de ale mâncării. Aparte i-a dat bănişi băiatul meu cumpăra marfă în Ataci pentru vânzare. Din urma acestui câştig mi-am îmbrăcat copiii.

Pot să scriu că datorită D-sale am scăpat cu viaţă atât eu cât şi cei 6 copii de ai mei. Acest fapt nu-l vom uita toată viaţa mea.

Într-una din zile, pe când băiatul meu era cu munca în Ataci, Dl. Maior al Legiunii Moghilev a fost dat un ordin în care toţi de la munca Ataci să fie

trimişi la pădure să muncească acolo.

Băiatul meu era desculţ. Tocmai în toamna anului 1942/43, când băiatul meu a plecat în pădure, Dl. Mihail Danilov a trimis special o maşină cu o pereche de bocanci, plus bani schimbaţi în mărci pentru cheltuieli ca să-şi cumpere pâine.

De două ori am fost trimisă împreună cu copiii mei în lagărul din Pecioara şi am fost scoasă de către Dl. Mihail Danilov.

La venirea echipamentului din Bucureşti, atât eu cât şi întreaga mea familie am primit din partea D-lui Mihail Danilov îmbrăcămintea necesară şi cât i-a fost posibil. Nu am cuvinte de mulţumire faţă de D-sa asupra caracterului fin de care-l are nu numai pentru mine, chiar şi pentru oricare.

Mă duceam la el acasă, îmi dădea zilnic lemne, cartofi, săpun pentru spălat rufe. Din casa sa am luat toate acestea, din partea D-sale personal.

Îmi trimitea prin cumnata sa un ceainic de 5 litri cu mâncare, crupe cu carne, îndestulătoare pentru întreaga mea familie.

Am primit 4 perechi opinci pentru copiii mei, care au purtat o iarnă

întreagă „.

Schofer Iosif „Danilov mi-a dat concursul în lagărul Moghilev. Nu mi s-a adus la cunoştinţă că ar fi făcut abuzuri. Ştiu că bătea şi i-am atras atenţia

asupra acestui lucru. Odată a bătut chiar în faţa mea şi atunci avea dreptate.

Acuzatul Danilov ducea un trai normal şi ştiu că avea o participaţie la o fabrică de săpun „.

Este interesant de văzut şi declaraţia Dr. Lupescu Constantin.

„Acuzatul Loghin mi-a dat concursul pentru combaterea tifosului exantematic dând un ajutor material, lemne şi petrol.

Cred că mortalitatea se datora atât epidemiei cât şi subalimentaţiei.

Eu aveam calitatea de medic al unei formaţiuni militare şi în această

calitate am primit ajutorul descris mai sus la lagărul din Pecioara.

În cele câteva inspecţii pe care le-a făcut Col. Loghin, a recomandat curăţenie şi să ne adresăm pretorilor pentru ajutor. La venirea mea la Pecioara starea sanitară era deplorabilă. Mai târziu starea s-a ameliorat datorită

măsurilor de deparazitare luate şi datorită verii care a contribuit şi ea.

Lagărul de la Pecioara era un lagăr complet părăsit, lipsit chiar şi de comandament".

Cornişteanu Sura din Dorohoi „Copiii mei, 4 la număr, fiind bolnavi de tifos, am fost ajutată de D-nulDanilov cu medicamente care nu puteam să le procur singură, deoarece nu aveam situaţie materială „.

„Tot în acest timp fiind o epidemie grozavă în sat, jandarmii au vrut să

izoleze pe toţi evreii într-un grajd la 5 km, de Trapova. Atunci D-nul Danilov a intervenit iar, altfel am fi murit cu toţii".

O declaraţie interesantă a făcut Clari Moisi din Dorohoi, din care citez:

„La Moghilău erau 2 tabere, evrei bucovineni (oameni bogaţi) şi evrei dorohoieni (oameni săraci). Cum bucovinenii erau veniţi înaintea noastră şi având o situaţie materială bună, au pus mâna pe conducerea comunităţii evreieşti…".

Poate şi din aceste conflicte de interese a rezultat şi condamnarea celor doi evrei, dar s-ar putea crede că inculparea lor s-ar fi putut datora şi faptului că nu au fost dispuşi Să facă jocUl acuzatorilor publici de a relata fapte neadevărate în legătură cu autorităţile române cu care au colaborat în interesul comunităţii evreilor.

Am văzut, deci, în ce a constat, în linii mari, dar şi prin unele detalii semnificative, administrarea românească a Transnistriei. Ea a fost o administraţie civilă, civilizată şi binevoitoare faţă de populaţia autohtonă.

Transnistria a avut o administrare separată de aceea a României şi, departe de a avea scopul jefuirii acestui teritoriu, a avut drept scop, pe care l-a şi realizat, reconstrucţia şi refacerea potenţialului economic, în primul rând pentru

asigurarea unei existenţe decente a locuitorilor şi evident şi în interesul autorităţilor române. Nici vorbă de atrocităţi, nici vorbă de masacre. Nici o dovadă că s-ar fi comis ceva de către autorităţile române ale Mareşalului Ion Antonescu. Dacă au existat şi unele abuzuri, ele nu s-au datorat guvernului ţării. Dimpotrivă, autorităţile au luat măsuri, în toate cazurile sesizate, împotriva celor care comiteau abuzuri.

Că au existat închisori în Transnistria este un lucru firesc. Ele au existat şi există în toate timpurile ca un rău necesar pentru menţinerea ordinei şi legalităţii.

Au existat şi lagăre, dar tot ca locuri de ispăşire a unor pedepse pentru încălcarea unor norme legale. Condiţiile de război impuneau măsuri mai severe pentru menţinerea ordinei.

În închisori şi lagăre nu au fost reţinute persoane pe considerente de persecuţie rasială, ci exclusiv pentru încălcarea legii.

Au existat şi ghetouri dar, probele examinate ne-au demonstrat ce au fost ele în realitate şi mai ales că nu erau menite să ducă la exterminarea evreilor.

S-a văzut cât se poate de clar că, în România, nu a existat o măsură

generală de deportare sau de încarcerare a populaţiei evreieşti.

Au fost încadraţi acei evrei, dar nu numai ei, care erau dovediţi că

desfăşoară activitate clandestină bolşevică şi potrivnică statului român. Erau măsuri legitime.

Deportarea evreilor în Transnistria s-a făcut ca o măsură de siguranţă a statului, în timp de război. Deportarea evreilor din Basarabia şi Bucovina s-a datorat ostilităţii manifestată de mulţi dintre ei faţă de România. Din Moldova au fost deportaţi evreii – nu toţi – din unele localităţi din zona de operaţii a armatei, ori situate pe direcţiile principale de afluire a trupelor şi materialelor de război, spre şi dinspre front. Şi această măsură a fost determinată tot de atitudinea pro-bolşevică a multor evrei.

S-a urmărit oare, prin aceste măsuri, exterminarea populaţiei evreieşti?

Nici vorbă. Comit o gravă infamie faţă de poporul român şi faţă de Mareşalul Ion Antonescu cei ce susţin acest lucru, fără a-l putea însă şi demonstra.

Dovezile prezentate în acest capitol sunt deosebit de semnificative.

Conchizând, se poate constata că aşa zisele ghetouri nu erau locuri în care oamenii erau privaţi de libertate, ci locuri de încartiruire, în diverse localităţi stabilite de autorităţi, cu limitarea libertăţii de circulaţie în alte locuri.

Dar şi această limitare a libertăţii avea corectivele ei. Am văzut că, în foarte frecvente cazuri, unităţile de jandarmi însărcinate cu supravegherea ordinei în acele localităţi, eliberau autorizaţii de circulaţie, chiar şi până la

Bucureşti, în scopuri bine precizate, cum ar fi aprovizionarea cu alimente, medicamente şi

toate cele necesare traiului, deplasări pentru tratamente medicale, ori internări în spitale şi altele.

Cu toate că dispoziţiile superioare prevedeau sancţiuni severe împotriva celor care nu respectau regimul stabilit, în practică, Legiunile de Jandarmi nu le-au aplicat, nici chiar atunci când unii evrei erau găsiţi circulând fără

autorizaţii prin alte localităţi şi nici atunci când unele familii de evrei preferau să locuiască în alte localităţi decât cele stabilite de autorităţi. Este cazul oraşului Moghilău, în care, probabil că se putea trăi mai bine şi ca urmare s-a ajuns la o aglomerare deosebită. Legiunea de jandarmi i-a tolerat pe cei veniţi clandestin şi s-au instalat la Moghilău. Chiar şi atunci când supraaglomerarea oraşului a impus măsuri de transferare forţată a unui număr de evrei în alte localităţi, aceste măsuri s-au aplicat parţial, iar cei care urmau a fi transferaţi erau stabiliţi de conducerea comunităţii evreilor.

Evreilor li s-a permis să facă şi negoţ, să-şi organizeze şcoli, policlinici şi chiar să organizeze serbări, care aveau şi scopul de a-i ajuta pe orfani.

Multe din declaraţiile pe care le-am prezentat confirmă susţinerea Mareşalului Ion Antonescu potrivit căreia, inspectând Transnistria, a constatat că existenţa evreilor era asigurată şi cei cu care a vorbit erau mulţumiţi.

Că o parte din evrei au fost obligaţi să presteze diferite munci în interesul Guvernământului este o realitate, dar acest lucru a fost şi în interesul lor şi în nici un caz nu avea scopul exterminării. Deosebit de concludentă, în

acest sens, este declaraţia doamnei Estera Lithman, din care aflăm că din retribuţia primită de fiul său cel mare, singurul din familie care a muncit, a reuşit să-şi întreţină întreaga familie compusă din 7 persoane, în condiţii foarte bune. Ea confirmă pe deplin susţinerile fostului guvernator Gheorghe Alexianu, care elaborase instrucţiuni care reprezentau un adevărat cod al muncii – durata zilei de muncă 8 ore, repaus duminical, reglementarea, în cazuri deosebite a orelor suplimentare şi plata lor majorată, reglementarea unei retribuiri şi pentru perioadele de întrerupere a lucrului, neimputabile oamenilor şi altele.

Reglementări mai umane şi cu mai multă grijă faţă de oameni, aproape că nu pot exista nici în timp de pace. Erau prevăzute şi categoriile de persoane scutite de muncă.

Evident că situaţia grea, determinată de starea de război, a impus instituirea unei discipline, a muncii mai riguroase.

Unde sunt, domnilor tovarăşi, care aţi judecat aceste parodii de procese

„muncile excesive în scop de exterminare" pe motive politice ori rasiale?

Că nu a fost o plăcere şi nici uşor să fii dislocat din localităţile de baştină, că au existat greutăţi, că hrana şi asistenţa medicală nu au fost întotdeauna suficiente, că au existat şi epidemii şi mortalităţi, mai ridicate decât în timp de pace, sunt realităţi de necontestat. Aceste servituţi au fost resimţite, într-o

măsură mai mare sau mai redusă, de întreaga populaţie a ţării şi chiar de întreaga populaţie a lumii afectată de război.

Să nu se creadă că românii care au fost nevoiţi să-şi părăsească

domiciliile şi avutul, din Ardealul de Nord, Basarabia şi Bucovina, au trăit mai bine pe drumurile bejeniei.

În refugiu fiind, o familie compusă din 5 persoane am trăit, mai mult de un an, în oraşul Turda, într-o cameră, de cel mult 8 m.p. fără nici o dependinţă

şi plină de ploşniţe.

După 23 august 1944, când speram că a venit pacea, am căzut din nou sub ocupaţia străină.

Trei săptămâni au durat, apoi, luptele pentru eliberarea oraşului Turda, timp în care, 5 familii cu copii şi mai mici şi mai mari, între care şi o familie numeroasă de evrei de pe strada Crişan – regret că îmi scapă numele – am trăit ziua şi noaptea într-o pivniţă de cel mult 24 m.p. Vă pot spune că am împărtăşit frăţeşte aceste necazuri şi nimeni nu îşi făcea probleme că unii eram români şi alţii evrei.

După ce linia frontului a depăşit oraşul, dar fără a se depărta prea mult, am luat din nou drumul bejeniei spre interiorul ţării, pentru a ieşi din zona războiului. Ajungând cu întreaga familie la Alba Iulia, primul lucru pe care l-am făcut, a fost să ne ducem la baia comunală pentru a ne deparazita. Au urmat alte încartiruiri în condiţiile limitei de jos a posibilităţilor de trai, după care alte şi alte necazuri, care însă nu au luat sfârşit nici chiar în toamna anului 1945, când, după patru ani, am reuşit să ne înapoiem la casa noastră din Tg. Mureş, aproape numai cu ce aveam pe noi.

Nu am intenţionat să scriu un capitol autobiografic, dar am dorit să

demonstrez că pentru nimeni nu a fost uşor. A căuta însă şi a găsi „criminali”

vinovaţi pentru aceste suferinţe, este nu numai greu, dar şi inutil. Nu ne-ar folosi la nimic altceva decât la dezgroparea unor stări tensionale, pe care este mai bine să le uităm şi să căutăm să trăim în pace şi în bună înţelegere.

Vinovat a fost războiul, iar cei vinovaţi de faptul că războiul s-a declanşat sunt agresorii, indiferent dacă au fost fascişti ori bolşevici şi nu cei care au încercat să-şi apere pământul străbun, suveranitatea şi indepedenţa.

Revenind la Transnistria, nu pot omite împrejurarea că, în momentul în care autorităţile române au început evacuarea Transnistriei, nu i-au părăsit pe evreii deportaţi, ci au luat toate măsurile pentru repatrierea lor. Îi pot uita oare evreii pe jandarmii români care, în retragere, au luat în căruţele lor familii de evrei? Nu pot şi nu au dreptul să uite nici faptul că militarii români i-au apărat şi împotriva aliaţilor lor germani, iar, când a fost nevoie, i-au apărat chiar şi cu focuri de armă.

Asemenea fapte au săvârşit autorităţile României, la conducerea căreia s-a aflat Mareşalul Ion Antonescu şi nu cele reţinute în hotărârile de condamnare.

Am intenţionat să închei acest capitol, dar nu o pot face înainte de a prezenta un document aflat în dosarul generalului Topor Ioan, document care mi se pare interesant şi semnificativ.

Este vorba de o „Notă” cu antet D. S. C., cu nr. 14 din 26 septembrie 1949, cu următorul conţinut; „în Str. Unirii nr. 59 locuieşte numitul Goldemberg

Marcu, zis Luciu, care la locuinţa sa are un depozit de materiale chimice, special numai pentru piele şi stofe.

În depozitul susnumitului se găsesc diferite cantităţi de coloranţi, cari nu se găsesc în comerţ şi pe care susnumitul le speculează la negru.

Printre altele acesta are şi crom, produs chimic foarte căutat.

În prezent susnumitul are o fiică în Canada în oraşul Montreal, cu care întreţine legături de corespondenţă şi care-i trimite pachete.

În corespondenţa pe care o trimite susnumitul fiicei sale întrebuinţează

cuvântul „ciocolată „„ aceasta însemnând dolari şi pe care fiica sa îi trimite în pachete ce conţin şi alte obiecte.

Sursa – Proiectil-Serioasă”.

Pe această notă s-a pus următoarea rezoluţie; „Tov. Huda. Copie după

notă fără indicative la C. M. C” semnată indescifrabil.

Cu ce i-a putut supăra atât de mult pe bolşevici Goldemberg Marcu, care după ce a fost condamnat împreună cu aşa zişii criminali de război, a fost

pus sub o supraveghere strictă, nu ştim, deoarece condamnarea s-a făcut fără

probe, ca şi a celorlalţi acuzaţi.

Este clar că „Proiectilul” nu putea fi decât un „prieten” intim al celui în cauză.

Mai mult ca sigur că domnul Goldemberg Marcu nu făcea parte din categoria evreilor bolşevici, care, după 23 august 1944, au pus mâna pe pârghiile de bază ale „Securităţii poporului”…Nu ştim ce a mai pătimit în continuare acest om.

Capitolul acuzaţiilor nedrepte aduse Mareşalului Ion Antonescu şi prin aceasta poporului român, constând în pretinse masacre comise în rândul populaţiei evreieşti, nu poate fi încheiat, mai ales că sunt şi astăzi unele persoane rău intenţionate, care le afirmă, fără însă a le putea dovedi.

Cât de uşor era în anul 1945 să fie elucidată această problemă, dacă se dorea, ne-o demonstrează numărul mare de evrei repatriaţi din Transnistria şi care puteau foarte bine să fie chestionaţi şi să relateze dacă autorităţile române au comis sau nu atrocităţi. Mulţi evrei care au fost audiaţi, sau care au trimis declaraţii şi memorii din proprie iniţiativă, nu vorbesc de masacre ori de

atrocităţi. Întrebarea firească este: cine putea cunoaşte mai bine realitatea decât evreii deportaţi şi funcţionarii români detaşaţi în Transnistria? Evident că

nimeni.

Cine vine astăzi, după 50 de ani şi face afirmaţii, pe care nu le-a făcut la timpul respectiv, în faţa autorităţilor, nu le poate face decât cu rea credinţa şi în necunoştinţa de cauză.

Reţin o asemenea relatare făcută de un domn, a cărui vârstă ar trebui să

impună respect, în cadrul unei emisiuni T. V. intitulată „Semitism şi antisemitism”, gen „masă rotundă” de pe vremurile nu de mult trecute, în care ceea ce se urmărea să rezulte era bine stabilit şi regizat dinainte. Domnul, al cărui nume nu l-am reţinut, dar a evitat să-şi spună naţionalitatea, deşi a fost întrebat, a prezentat următoarea istorioară, menită să cutremure auditoriul: Originar din Basarabia, unde a avut o frumoasă moşioară. În timpul războiului, într-o zi a trecut clandestin Nistrul cu barca şi a observat, pe firul apei, plutind între ape nişte păianjeni mari. Apropiindu-se, a constatat că, în realitate, între ape, pluteau cadavre, iar părul lor plutea în evantai, lăsând impresia că sunt păianjeni uriaşi.

Până aici, totul era impresionant, numai că cel care conducea

„dezbaterea” i-a pus onorabilului domn o întrebare şi anume, dacă acele cadavre erau ale unor evrei, la care a răspuns prompt: „Numai evrei”…Nu i-a mai pus întrebarea firească, de unde ştie că erau evrei şi cum a constatat acest lucru.

Prin acest răspuns, stimabilul domn ne-a demonstrat totala sa rea credinţă, iar istorioara sa nu ne-a convins decât că este o născocire.

Este clar că văzând multe cadavre plutind „între ape”, nu ai cum să

constaţi, nu numai identitatea lor, dacă nici măcar apartenenţa lor la o naţionalitate sau alta. O fi fost venerabilul domn de astăzi, pe atunci un tânăr deosebit de perspicace, dar nici chiar aşa. Perspicacitatea ne-a demonstrat-o prin acest răspuns prompt, prin care s-a discreditat total.

Am mai auzit, în cadrul acelei emisiuni şi alte enormităţi. S-a afirmat că

Mareşalul Ion Antonescu ar fi fost mai rău cu evreii decât Hitler, că în Transnistria românii i-ar fi masacrat pe evrei şi altele. Îmi permit să-mi exprim părerea că asemenea afirmaţii nu pot fi făcute decât de către bolşevici, al căror duşman neîmpăcat a fost într-adevăr Mareşalul Ion Antonescu. Nu pot să-mi dau seama cui folosesc asemenea afirmaţii grave fără nici o acoperire, dar am convingerea că ele nu folosesc evreilor. Am, de asemenea, convingerea că

românii vor da dovadă de discernământ şi nu îi vor confunda pe evrei, în general, cu unele persoane care îşi permit să ne ultragieze pe noi şi pe fostul nostru mare conducător.

Este cazul Să revenim CU toţii la raţiune şi să nu abordăm asemenea probleme decât prin prisma unor documente şi probe certe şi incontestabile.

ULTIMUL CUVÂNT AL MAREŞALULUI ION ANTONESCU.

Ultimul cuvânt al Mareşalului Ion Antonescu constituie, de fapt, un memoriu întocmit în grabă după terminarea dezbaterilor judiciare. Faţă de ritmul galopant al desfăşurării procesului, care a făcut, practic, imposibilă

pregătirea şi susţinerea apărării, Mareşalul, ca şi ceilalţi acuzaţi au simţit nevoia să-şi depună, ulterior, în scris, apărările.

Dar şi în acest memoriu, Mareşalul nu a avut posibilitatea decât să

enunţe problemele esenţiale ale apărării sale, suficient însă, pentru ca orice om de bună credinţă să-şi dea seama de totala sa nevinovăţie. Redau în întregime acest memoriu, care reprezintă ultimul său cuvânt: MEMORIU DEPUS ONOR TRIBUNALULUI POPORULUI.

LA 15. V.1946 DE ION ANTONESCU.

Neavândputinţa, în timpul desbaterilor, să prezint Tribunalului elementele, strict indispensabile, pentru aprecierea, la justa lor valoare, a învinuirilor care mă privesc şi cari sunt cuprinse în actul de acu-laft) i în afirmările făcute de D-nii acuzatori publici, am onoarea a depune acest memoriu.

În el se arată, punct cu punct, însă foarte pe scurt elementele esenţiale, pe care aveam intenţiunea să le dezvolt, în apărarea mea în şedinţa publică.

Sunt acuzat:

Că am pus la cale venirea Coloanei a V-a în România la putere.

Codreanu a murit în 1938.

Cu nici un alt şef sau element marcant legionar nu am pus la cale nimic, fiindcă nu am cunoscut şi nu am văzut pe nimeni din statul major legionar.

Pe Horia Sima l-am văzut o singură dată, în iulie 1940, când era Ministru. Frontiera de Est a Ţării era prăbuşită. Simţeam că se vor prăbuşi în curând şi celelalte, dacă în Ţară nu ar fi fost ordine.

Scrisesem în acelaşi sens o scrisoare Regelui CaroV şi într-o audienţă i-am dezvoltat această temere. Tot această temere m-a determinat să accept întrevederea cu Horia Sima.

Două zile mai târziu am fost închis la Bistriţa, unde nu am avut nici o întrevedere politică.

— Cu germanii nu am avut niciodată, nici direct, nici indirect, nici o legătură.

Fiindcă economic, politic şi militar devenisem dependenţi total de Germania, prin prăbuşirea Europei prin repudierea garanţiilor engleze, prin convenţiile economice de petrol.

— Foarte oneroase – prin primirea garanţiilor germane şi prin chemarea misiunii militare de instrucţie, am socotit (pe baza informaţiilor ce primisem) că

mi se va încredinţa în curând conducerea) că era în interesul Ţării să clarific unele principii de bază cu Germania.

Prin două note succesive am arătat Legaţiei Germane cari sunt principiile economice şi politice pe care înţeleg să stau.

În rezumat arătam că:

— În politica internă nu voiu admite nici o imixtiune.

— În politica externa, înţeleg ca România să aibă toată libertatea.

— În politica economică, înţeleg că România să fie singură stăpână a avuţiilor sale, arătând că nu admit penetraţia capitalului l. CarolII (n.r.).

Străin decât până la o limită plafon care să nu ne îngrădească libertatea noastră de deciziune.

— În politica petrolului arătam dorinţa mea de a readuce în patrimoniul naţional fondul acestei bogăţii şi intenţia ce aveam de a face totul ca să împiedic epuizarea acestei materii prime, indispensabile desvoltării statului şi apărării lui.

Deci nici o premeditare cu coloana V-a şi susţinătorii ei pentru a lua puterea.

Nici nu aveam nevoie. Puterea mi se oferise în 1937 şi 1938 de acela care singur avea căderea să o facă: de Rege.

Sunt acuzat că am făcut primul guvern cu bază legionară.

Am explicat şi la instrucţie şi în şedinţa publică că nu era în ţară, la acea epocă, altă bază politică.

Era de ales între anarhie cu consecinţele ei – Protectorat şi prăbuşirea totală a graniţelor – şi încercarea de a linişti, de a canaliza, de a domina sau de a stinge o mişcare al cărui caracter terorist putea prăbuşi total neamul românesc.

Am ales „încercarea „ şi, în cele cinci luni de guvernare legionară, am tratat Ţara în bolnav, lăsând poporului posibilitatea ca, prin convingere, să

extirpeze singur virusul care-l contaminase şi-i ameninţa existenţa.

Sunt acuzat că am sprijinit România pe Germania despărţind-o de aliaţii ei fireşti.

„Aliaţii ei fireşti" de la acea epocă se prăbuşiseră; se prăbuşise Franţa, se prăbuşise Mica înţelegere şi înţelegerea Balcanică; şi se prăbuşise Polonia, Ţările Baltice şi Finlanda, se prăbuşise Liga Naţiunilor şi securitatea colectivă.

Se prăbuşiseră şi toate graniţele noastre şi procesul nu era terminat.

Ungurii pretindeau tot Ardealul. Rusia, după cum ne-a declarat-o de mai multe ori D-nii Ribbentrop şi Hitler, pretindeau Moldova până la Carpaţi, Delta

Dunării şi baze strategice în Dobrogea, ceea ce însemna şi pierderea acestei provincii.

În faţa acestei perspective şi, în lipsă de altceva, Regele Carol, pentru a salva Ţara şi pe el, a dat, pe plan economic, Germaniei tot ce i s-a pretins; a admis cursul mărcii la 60 şi chiar la 80; a repudiat public garanţiile britanice; a propus Germaniei un pact de alianţă perpetuă militară şi politică, a cerut trimiterea unei misiuni militare germane, atât pentru instruirea cadrelor noastre, cât mai ales ca un simbol al garanţiilor date; a acceptat aderarea la Pactul Tripartit; a dat Germaniei monopolul exportului petrolului în schimbul armamentului necesar armatei, intrând astfel total şi fără putinţă de eşire din orbita germană.

Aceasta este situaţia economică şi politică internaţională pe care am găsit-o în septembrie 1940.

Orce altă politică nu era posibilă.

Orce gest de eşire Jăcut ar fi dus la Protectorat, sigur la pierderea Ardealului de Sud şi la ocuparea Moldovei, a Deltei şi a Dobrogei de către ruşi.

Propunerile făcute Rusiei de înţelegere în noembrie 1940 au rămas jără

răspuns.

Raporturile între noi şi ruşi au fost între iulie 1940 şi iunie 1941 foarte încordate.

În arhiva Marelui Stat Major şi a Cabinetului Militar se găseşte o documentare complectă.

Stâlpii graniţei provizorii stabilite după acceptarea ultimatului erau zilnic deplasaţi; se schimbau zilnic focuri; după urma lor cădeau morţi şi răniţi; avioanele rusefăceau zilnic incursiuni până în Carpaţi. Dl. Lovrentiev mi-a cerut Condominium la Dunărea Maritimă şi dreptul pentru vasele de război ruse de a pătrunde până la Brăila; tot D-sa mi-a cerut să dau din vasele şi materialul rulant şi locomotive, cota corespunzătoare suprafeţei teritoriului ocupat, ceea ce nu era prevăzut în condiţiile ultimatumului; s-a ocupat cu forţa insulele din braţul Chilia – decembrie 1940 şi s-a încercat să se pătrundă cu forţa în Canalul Sulina la 2 ianuarie 1941.

Toate aceste acte de agresiune erau cunoscute de miniştrii Marii Britanii şi Americei.

În conclmie am mers cu Germania, fiindcă am găsit Ţara angajată în această politică şi nu putea nimeni atunci, orcine ar fi fost el, să-i dea altă

orientare, Jără riscul de a prăbuşi total Ţara.

Trebuia deci făcută o politică de moment pentru a evita protectoratul cu toate consecinţele lui cunoscute.

Sunt acuzat că am adus misiunea militară germană. Am arătat realitatea.

S-a afirmat că scopul ei era de ocupaţie „apunctelor strategice cheie, economice şi militare” şi că efectivele ei depăşiau necesarul pentru instrucţie.

Aveam 1200 000 soldaţi mobilizaţi şi misiunea germană 19 000.

Cu aceste efective nu se putea ocupa „poziţiile cheie strategice „ şi militare şi economice.

Documentarea existentă la Marele Stat Major şi la Cabinetul Militar fac dovada că instructorii germani au fost repartizaţi numai la centrale de instrucţie.

Aveau o atitudine foarte corectă şi nu au făcut nici un act de imixtiune în problemele economice.

Convenţia semnată în ianuarie 1941 dintre Ministerul Economiei Naţionale şi Neubacher prevedea să se dea lunar acestei misiuni pentru nevoile de hrană:

14 vagoane mazăre, 7 vagoane linte, 3 vagoane săpun, 100 vagoane orz şi ovăz, 50 vagoane paie.

Acuzarea a vorbit de 7 corpuri de armată. A făcut confuzie între această

misiune şi armata germană care a trecut pe la noi, în Balcani, în februarie şi martie 1941, pe care nu am avut nici o obligaţiune de hrănire.

Tot ce a luat această armată cât şi misiunea de instrucţie a fost prin intendenţa română şi numai în cadrul contigentelor ce trebuia să dăm Germaniei pe baza convenţiilor economice anuale.

Ceva mai mult, am pretins că preţurile alimentelor livrate să fie sporite cu costul transportului pe care l-ar fi încasat căile ferate, dacă contingentele mergeau în Germania.

Misiunea militară germană trebuia să stea în ţară numai 3-4 luni, după

care lăsa materialul la dispoziţia noastră: tancuri, avioane, tunuri anti-aeriene *etc.*

Em plătită CU 100 000 000 lei lunar, însă suma era recuperată, fiindcă

benzina necesară tancurilor şi avioanelor costa mai mult. Instruiam ofiţerii şi piloţii noştri pe socoteala germanilor.

— În ce priveşte trecerea armatei germane prin România în Balcani nu aveam de ales.

Când mi s-apus această problemă, în ianuarie 1941, legionarii organizau rebeliunea în Ţară şi la Bucureşti, se înarmau şi ocupau milităreşte toate autorităţile de la Primării până la Prefecturi; staţiile de radio şi depozitele

„Distribuţiei” erau în mâna lor: trupele germane se găseau cu capul lor de coloane pe linia Cluj-Oradea-Arad-Timişoara; Ungaria şi Bulgaria acceptase.

Dacă refuzam ar fi trecut cu forţa, cum au trecut şi forţele ruse Prutul în 1877-78, forţând pe Domnitor, guvernul şi armata să se retragă în Oltenia şi să

lase restul ţării la dispoziţia ocupatorului.

De data aceasta perspectiva era mai gravă, fiindcă, dacă respingeam propunerea, Horia Sima ar fi învins cu concurs german la 23 ianuarie 1941.

Consecinţele se pot deduce.

Regim Horia Sima sau ocupaţie cu forţa a teritoriului nostru ar fi însemnat: omorârea tuturor evreilor, a tuturor comuniştilor, a tuturor cadrelor politice şi intelectuale, ar fi însemnat jefuirea până la secare şi fără nici o contravaloare a avuţiilor şi muncii româneşti.

Am fi avut, din 1941, soarta Serbiei.

S-a spus de acuzare că, cu această ocazie, toată ţara a fost ocupată.

Nu este exact. Trupele germane s-au concentrat în lungul Dunării, între Giurgiu şi Bechet (exact cum au făcut trupele ruse în 1877-78) şi la sfârşitul lunii martie nu mai era nici un soldat din această armată în România.

— Cum însă am să mobilizez pentru a nu provoca Rusia – cu care, mi s-a spus că erau înţeleşi – germanii au trimis prin Galiţia 2 divizii, nu 7 cât s-a afirmat.

Prezenţa lor acolo avea numai un caracter simbolic.

Am fost acuzat că am premeditat războiul în contra U. R. S. S.

S-a sprijinit această afirmaţie cu planurile găsite la Marele Stat Major şi cu crâmpeie de discuţii extrase din conversaţiile pe care generalul îoaniţiu le avea cu generalul Hansen, şeful misiunii militare.

Am explicat în şedinţa publică că planurile se încadrau în lucrările cu caracter tehnic al ipotezelor de război, defensiv sau ofensiv, pe care orice armată din lume le întocmeşte anual, pentru apărarea graniţelor Ţării în eventualitatea războiului. Ar fi o crimă de trădare, dacă nu s-ar face. Franţa a fost zdrobită în 1870 pentru că nu a avut pregătite aceste planuri.

Discuţiile cu Hansen erau o consecinţă a cadrului politic internaţional în care eram situaţi.

Primisem garanţiile germane.

Germania trebuia să lupte, conform acestor garanţii, alături de noi în caz de violare a graniţelor.

Aveam astfel de planuri militare şi în cadrul Micii înţelegeri, a înţelegerii Balcanice şi cu Polonia.

Pentru ca să ajungi la planuri, trebuie să ai discuţii.

Dar germanii afirmau întotdeauna că au înţelegere cu Rusia şi la graba şi dorinţa ofiţerilor noştri de a spăla onoarea armatei şi a înlătura nedreptatea din 1940, ei răspundeau că: „nu vor ataca Rusia şi planurile trebuiau să fie numai de apărare".

Eu însumi, după întoarcerea de la Berlin şi în alte ocazii până în aprilie 1941, am declarat textual în Consiliile de Miniştri, când se analiza politica externă: „Problema graniţelor de Est este mai complicată. Nu o putem soluţiona

noi. Se va rezolva la pacea generală pe plan European şi în cadrul politicei mondiale".

Pentru problema Ardealului am repetat în Consiliul de Miniştri ceea ce-i spusesem lui Hitler: „O vom soluţiona singuri când va veni momentul potrivit", făcând afirmaţiunea că: „Dacă 16 milioane de români nu vor fi în stare să

scoată din sclavia ungurească 1 300 000 de români, să piară cei 16 milioane".

Lată poziţia luată de mine faţă de soluţionarea problemelor pe care le puneau României „Arbitrajul" de la Viena şi ultimatumul rus.

Nici o premeditare.

Am fost acuzat că am făcut un război de agresiune în 1941 şi deci România trebuie să sufere consecinţele agresorului şi eu am fost pus în categoria criminalilor.

Am arătat mai sus care erau raporturile cu Rusia în 1940 şi 1941.

Adaog că, pe când Rusia a ţinut în lungul noii linii circa 35 divizii, eu demobilizasem toată armata şi nu lăsasem în Moldova decât 4 divizii infanterie, cu efective sporite, 3 divizii de cavalerie şi 2 Vânători de Munte, nemobilizate (valoare 1,1/2 divizii).

Am fost pus la curent de hotărârea luată de-a se ataca Rusia numai în mai 1941 şi de data atacului la 10 iunie 1941.

Dovadă că nu am avut intenţia să particip la operaţiuni decât până la revendicările şi drepturile noastre, o face faptul că nu am mobilizat decât o treime din forţe şi nu am exercitat comanda decât până la Nistru.

Nu pot fi socotit agresor, fiindcă România era în stare de război cu U. R.

S. S. din 1940 iunie, când Rusia a fost agresorul.

Acceptarea ultimatumului nu a fost decât o retragere strategică şi politică

la care recurge orice Ţară, orce om, când este surprins fără sprijin şi nu este în măsură de a se apăra.

Din iulie 1940 până în aprilie 1941, actele izolate de agresiuni parţiale ruse au continuat. Am arătat aceasta mai sus.

Deci în 1941 iunie a fost o acţiune care se încadra şi era o urmare a agresiunilor pe care le suferise poporul român.

În iunie 1941 am atacat în cadrul unui război început în 1940 şi cum orce atac este un act de agresiune nu pot fi considerat agresor, decât numai în acest sens şi deci nu pot fi încadrat în Pactul Kellog.

Am trecut Nistrul la început numai cu Cavaleria şi 3 divizii de Vânători de Munte, pentru că mi s-a cerut scris de Hitler după dispoziţia ce luasem ca trupele române să nu treacă Nistrul.

Ulterior situaţiile militare succesive au impus modificarea hotărârei iniţiale ce luasem de a nu mă angaja în nici un fel.

Dovada o face faptul că nu am mobilizat întreaga armată, decât când forţele ruse de la Odesa, rămase în coasta armatelor germane care ajunsese la Bugşi în poarta Basarabiei, mi-a impus-o.

După Odesa am adus întreaga armată, care participase la aceste operaţiuni, în Ţară şi am demobilizat-o.

Nu am remobilizat decât în iunie 1942, tot la cererea scrisă a d-lui Hitler şi, după dezastrul suferit de noi, le-am demobilizat în noiembrie 1942, pentru a le remobiliza în martie 1944, când ruşii pătrunsese în Basarabia şi Moldova de Nord.

Sunt fapte care dovedesc lupta continuă pe care o duceam pentru ca să

menajez forţele noastre militare.

Dar oricum ar fi interpretate aceste acţiuni până la Crimeea, Caucaz şi Stalingrad, ele nu pot fi încadrate în crime de război, fiindcă sunt impuse de legile războiului, care cer imperios când începi o acţiune să o duci până la sfârşit, urmărind forţele inamice până la distrugerea lor totală.

Aceste legi au dus pe Scipione de la Roma până la Cartagina, pe Napoleon până la Moscova; pe Alexandru Ipână la Paris; pe americani şi englezi până la Tokio şi Berlin.

Ocuparea şi administrarea Transnistriei nu a fost premeditată.

Dovada o face: Legea de bază a instituirii guvernământului, care a fost făcută pe front, în tren, la Tighina, unde era Cartierul meu. Acolo am văzut pentru prima oară pe dl. Alexianu.

Personalul necesar pentru administraţie a fost căutat cu începere de la acea dată.

De ce am acceptat, la propunerea ce mi s-a făcut, să ocup şi să

administrez teritoriul rus până la Nipru nu numai Transnistria?

Am făcut-o în primul rând pentru un interes economic. În toate timpurile armatele s-au alimentat din teritoriile ocupate.

Altă posibilitate nu este.

Principiul este ca războiul să se întreţină singur. Nu puteam ca ţară mică

şi săracă să derog de la acest principiu.

De astfel lungimea liniilor de comunicaţie şi criza care era încă în ţară în vara 1941 nu ar fi îngăduit alimentarea trupelor în bune condiţii.

Din punct de vedere politic, Transnistria era un gaj şi o prevedere politică

pentru cazul unei victorii germane.

Se ştiu încercările germane de a ajunge la Bagdad.

Două căi duc către fiefurile asiatice germane. Una pe dâra de populaţii germane care, din Boemiapână în Banat, duce la Salonic şi Constantinopol.

Altă dâră depopulaţii germanice care se întinde din Sileziaprin Lemberg, la Odesa.

România ar fi intrat într-un cleşte germanic, care ar fi subjugat-o economiceşte şi politiceşte.

Pentru a înlătura această eventualitate m-am decis să ocup Transnistria şi în special Odesa.

Nu am făcut însă nici un gest public sau oficial în această privinţă.

Din contră, am declarat la Berlin când, la cererile noastre de a se reveni la Arbitrajul de la Viena, ni se răspundea: «Luaţi la Est cât vreţi!» La care eu am răspuns: «România nu se maghiarizează la Vest şi nu se slavizează la Est!».

Iar la o notă diplomatică scrisă, prin care dl. Ribbentrop ne întreba, în 1942, care sunt pretenţiile noastre la Est, dl. Mihail Antonescu a răspuns, după

instrucţiunile mele: «Atât timp cât nu cunoaştem statutul politic european de mâine, nu putem răspunde!».

Nici o declaraţie publică nu cuprinde intenţiile noastre în privinţa anexării Transnistriei.

Citaţiile făcute de acuzare constituiesc simple discuţii teoretice, care totdeauna căutau găsirea unei soluţii definitive în cadrul oricărei acţiuni omeneşti individuale sau colective.

Nu contează însă decât manifestările oficiale.

Sunt acuzat de jafurile şi ororile din Transnistria.

Jafuri, propriu zis organizate, nu au fost.

Transnistria a fost model de administraţie. Au constatat-o miniştrii străini, ziariştii noştri şi străini, Nunţiul Papal, Şeful Crucii Roşii Internaţionale.

În Transnistria era o stare economică mai înfloritoare ca la noi. Acolo se putea cumpăra orice fără cartelă.

MareşalulPetin a spus d-nei Cantacuzino în faţa ministrului nostru la Vichy: «Cea mai mare glorie a Dv. de totdeauna va fi modul civilizat în care administraţi Transnistria!». Documentul se găseşte în Arhiva Statului.

Lucrurile ridicate din Transnistria în 1943-43 s-au făcut în scopul de a ne pune la adăpost de răspunderi. Era şi rezultatul muncii şi investiţiilor noastre. Balanţa noastră de schimburi cu Transnistria era în dezavantajul nostru.

Dacă lăsăm bogăţiile realizate, erau să fie ridicate de nemţi sau distruse din cauza luptelor şi tot noi răspundeam.

Au fost ridicate din ordinul meu.

ObÂQCâele de arta de asemenea.

Însă a fost ordin scris «să fie înregistrate şi păstrate în bune condiţii pentru a putea fi restituite Ruşilor la pace». Aceasta este adevărul.

ORORILE. Nu-mi însuşesc crimele. Nici aceea îngrozitoare de la Odesa.

Am dat ordin de represalii. Eram în cadrul dreptului internaţional care autoriză represaliile, când adversarul întrebuinţează mijloace nepermise: înarmare şi lupta populaţiei civile —partizanii maşini infernale, *etc.* Era cazul în plin.

Am ordonat represalii şi am indicat câţi să fie omorâţi. Nu ştiam câţi căzuse victimă maşinii infernale. Ştiam că Comandamentul unei Divizii are 7-8

ofiţeri şi 13-20 secretari.

Dar când operaţia s-a transformat în masacru, Comandamentul Armatei şi Şeful lui de Stat Major care erau prezenţi trebuiau să intervină şi să mă

avertizeze. Nu au făcut niciuna, nici alta.

Ceva mai mult, nici nu au raportat ce s-a întâmplat.

Totul mi s-a ţinut ascuns.

Onor Tribunalul a constatat, în şedinţe, că nu a fost nici un caz în care ni s-a cerut clemenţă, iertare, sau renunţare la o dispoziţie cu caracter penal, fără

să dau curs, imediat şi fără ezitare, cererei.

Eu am crezut atunci că căzuse victime 5-6 ofiţeri şi 10-l5 soldaţi.

Eram şi într-o stare sufletească grea. Dimineaţa văzusem la un spital un ofiţer şi patru soldaţi orbi şi cu toate membrele amputate de la bază.

Erau toţi victimele unei maşini infernale, ataşată de clanţa unei uşi care, când s-a apăsat pe ea de ofiţer, a explodat.

Primisem în acea vreme un raport prin care Guvernatorul Basarabiei raporta că se deportase în 1940, 50 000 de ţărani români din cei mai vrednici şi bogaţi şi nimeni nu ştie de ei. Îmi trimite în acelaşi timp fotografiile cadavrelor – găsite în pivniţele localurilor în care funcţionase poliţia rusă.

Mai menţionez că, dacă am pus atâta timp şi am sacrificat atâţia oameni ca să iau Odesa – operaţiune ca caracter strategic, imperios impusă de siguranţa militară a României – a fost mai ales din cauză că lucrătorii şi lucrătoarele din Odesa, în număr de 300 000, au luptat, din ordinul Comandamentului Suprem Rus, în rândurile soldaţilor.

Dintre aceşti lucrători s-au recrutat continuu partizanii din Catacombe.

Aceşti partizani au omorât în 2 ani câteva mii de soldaţi români în Odesa.

(Declaraţie făcută de însuşi şeful partizanilor din Odesa într-o broşură oficioasă

care apare la Moscova.)

Care este realitatea în privinţa masacrelor de la Odessa?

În broşura rusă, care a apărut la Stockholm, în iulie 1944, s-a afirmat că

au fost masacraţi 27 000.

La Moscova mi s-a impus să semnez, în iunie 1945, un protocol în care se afirma că au fost omorâţi 225 000 ruşi.

Tot la Moscova mi s-a impus, în ianuarie 1946, să semnez un protocol în care se afirma că au fost masacraţi 100 000.

Dl. acuzator public a afirmat în şedinţă că au fost omorâţi 20 000, adăugând că au fost încolonaţi până la 4 barăci – de 25 metri pe 16, aflate pe drumul Dalnicului.

Dalniculse afla la 4-5 km. de Odesa. 20 000 de soldaţi, încadraţi milităreşte, se întind, pe şosea, pe 20 km.

Patru barăci a căror dimensiune era 25/16 reprezintă 1 200 m. Socotind 2 şi chiar 5 oameni pe metru pătrat, ceea ce este o imposibilitate, nu depăşim cifra de 3 000 de oameni.

Lată, Domnule Preşedinte, ce am de subliniat pentru Domnia Voastră şi pentru onoratul Tribunal în această privinţă.

Ca să facă dovada criminalităţii mele, D-sa a citat dintr-o stenogramă o conversaţie pe care am avut-o cu dl. Alexianu, 2-3 luni mai târziu, pentru evacuarea evreilor din Odesa.

Conversaţia a avut loc în noembrie 1941, când Sevastopolul nu căzuse şi întreaga flotă de război rusă şi de transport era acolo.

Informaţiuni date de germani şi de serviciile noastre de spionaj ne avertizau că ruşii pregăteau o debarcare la Odesa.

Nu avem acolo decât 20 000 soldaţi, răspândiţi pe o mare lungime în lungul coastQi. În oraş se găseau peste 100 000 de comunişti evrei. Nu puteam risca o debarcare cu inamici în spate şi în faţă. S-ar fi întâmplat un masacru general, de pe urma căruia ar fi căzut multe victime şi în oraş şi printre soldaţii români. Aveam datoria să evit această eventualitate.

Aceasta este rostul conversaţiei cu Alexianu din care dl. acuzator public nu a citit decât pasajul care recunosc că era un lucru neserios şi sinistru să-i arunci în mare, să faci ce ştii, numai să mă scapi de ei.

Dar dl. acuzator public a omis să citească totul. În aceeaşi conversaţie spuneam: „Domnule Alexianu, ce s-a întâmplat la Odesa s-a întâmplat, dar să

nu se mai întâmple. Te fac răspunzător pe D-ta. Du-i într-un loc sigur!”.

Iată, domnule Preşedinte, adevărul.

D-voastră ştiţi că tribunalul revoluţionar din Paris, în timpul teroarei, a condamnat pe un om de ştiinţă pentru o frază în care, schimbându-se locul virgulei se schimbase şi înţelesul frazei. Când s-a observat eroarea, voită

desigur, era prea târziu.

S-a pus la dosarul acuzării copii după declaraţiile făcute la Consiliile de Miniştri sau în alte ocazii din care s-a omis, arătându-se cu puncte puncte la unele începuturi de fraze; la altele mijlocul; la altele sfârşitul şi la unele şi începutul şi mijlocul şi sfârşitul şi la unele şi începutul.

Este uşor de închipuit la ce poate duce acest sistem.

Citez ca dovadă: răspunsul la memoriul Garofild; exemplul de mai sus şi documentul prin care încercându-se să se demonstreze că eram total în serviciul nemţilor, se citează că am afirmat:„…Dau până la maximum nemţilor”.

Ori, începutul frazei este: „După ce se satisface total nevoile noastre economice, din ce rămâne dau până la maximum nemţilor”.

Este cu totul altceva.

La fel s-a procedat şi cu declaraţia făcută la Cabinetul de instrucţie de Colonelul Davidescu.

S-a citit în şedinţă mijlocul şi sfârşitul depoziţiei care se referea la o conversaţie avută cu dl. Ribbentrop, dar nu s-a reprodus în documentul îmborderat în dosarul acuzării şi nu s-a citit şi începutul depoziţiei.

Profit dQ 0CazÂe Săpun şi în această privinţă lucrurile la punct.

D-niiHitler şi Ribbentrop mi-au făcut, la o întrevedere, imputarea că, la Bucureşti mai ales şi în Ţara Românească, în general, unele persoane se manifestă ca anti-germani şi detestă poporul german, pe când soldatul german luptă şi moare pentru apărarea noastră.

Răspunsul meu a fost: „Nu puteţi pretinde ca poporul român să vă

iubească, când el ştie că şi-a pierdut graniţele datorită consimţământului sau sprijinului Dv. Poporul român este loial, luptă camara-dereşte alături de Dv.

fiindcă are interes să o facă „.

Trebuie să ţineţi seama că, la 7 septembrie 1940, fără să întreb poporul –

caz unic – am făcut – *etc.*

Este ceea ce s-a reţinut în dosarul acuzării şi s-a citit de dl. acuzator public.

Vă reamintiţi, Domnule Preşedinte, că cu acest crâmpei de frază, dl.

acuzator a încercat să facă dovada că am antrenat poporul în politica germană

printr-un gest brutal şi dictatorial.

— Revenind la ororile comise în Transnistria, vă declar şi cu această

ocazie, că în marea lor majoritate nu mi-aufost comunicate şi că tot ce am cunoscut – cum este cazul Prefectului de la Ovidiapol – am sancţionat foarte grav prin justiţie. Acest prefect a fost condamnat la 10 ani, pentru că a tolerat asasinarea a 40 de ruşi.

Este uşor de închipuit că aş fi procedat la fel pentru orice caz similar care mi s-ar fi semnalat.

Afirm însă că asasinatele comise în lagărul din lungul Bugului este opera sinistră exclusiv germană.

Administraţia românească nu a intrat în funcţiune în judeţele din lungul Bugului decât târziu, în primăvara anului 1942, când asasinatele erau înfăptuite.

Prezenţa unui prefect, pe care nu-l cunosc în judeţ pe când se comiteau asasinate nu cred că poate constitui o vină a sa.

El nu avea aparatul administrativ instalat în funcţiune când s-a comis crimele.

Îl apăr, fiindcă m-am găsit şi eu într-o situaţie similară în Basarabia, în 1941 septembrie.

Fiind instalat în spatele frontului în Jâghina, m-am plimbat într-una din seri pe stradă. Când am ajuns în apropierea cetăţei, care era ocupată de germanii am auzit ţipete şi împuşcături. Trimiţând pe colonelul Elefterescu să

vadă ce se petrece, mi-a raportat că se împuşcau evrei.

— Am chemat pe generalul Haufe, ataşat pe lângă Comandamentul nostru pentru a face legătura operativă cu înaltul comandament german, i-am spus; „Dacă nu încetează imediat aceste crime comise pe teritoriul românesc în contra unor cetăţeni români, dau telegramă Fuhrerului şi mă retrag din război”.

Masacrele au încetat, după cum încetase şi la Iaşi, în urma demersului ce am făcut când s-au omorât evreii de convenţă cu legionarii.

— În ce priveşte tratamentul la care au fost supuşi evreii deportaţi în Transnistria din Basarabia şi Bucovina şi din ţară (1944) afirm că se exagerează şi se va dovedi aceasta mai târziu, atât în privinţa morţilor, cât şi

în privinţa tratamentului. Afară de cei puşi în lagărul de la Vapniarka, toţi ceilalţi au fost liberi în oraşele şi orăşelele în care au fost internaţi.

Personal am vizitat în 1942 pe cei de la Moghilev, Râbniţa şi alte două localităţi, al căror nume îmi scapă.

Lucrau în fabrici de unt, de săpun, de cârnaţi *etc.* Erau foarte graşi, bine îmbrăcaţi şi voioşi. Locuiau în case similare cu acelea pe care le aveau în Basarabia.

Regiunea era sănătoasă, pitorească şi foarte bogată. Mulţi nu s-ar mai fi întors.

Aceeaşi constatare au făcut-o ziariştii, Nunţiul Papal, şeful Crucii Roşii Internaţionale de la Geneva.

Declaraţiile cari mi-au fost făcute, după întoarcerea lor, se găsesc în arhiva Statului.

Se găseşte la Ministerul de Externe şi copia unui raport, făcut în această privinţă de Şeful Crucii Roşii Internaţionale şi trimis la Geneva.

Trec la morţi. Aici se fac cele mai mari exageraţii.

Dl. Filderman a afirmat în faţa tribunalului că s-au întors în ţară numai 150 000 şi au murit 150 000. Dl. Benvenisti a afirmat că au fost omorâţi în Transnistria 270 000.

Ori statistica din 1930 a stabilit că, în Basarabia şi Bucovina, erau – dau cifre din memorie – 270 000 – 300 000 evrei.

Între 1930-l940 mulţi evrei au părăsit în special Basarabia şi s-au răspândit în ţara, în regiunile mai propice comerţului şi îmbogăţirii. In 1940

mulţi s-au refugiat în ţară, fugind de ruşi, în timpul ocupa-ţiuni ruse mulţi evrei au fost deportaţi odată cu românii deportaţi. Când am revenit noi, foarte mulţi evrei din acei cari ocupase funcţiuni administrative sub ocupaţie au urmat trupele ruse în retragere.

În sfârşit la intrarea trupelor germane în Basarabia, mulţi evrei, profitând de confuziunea care urmează imediat trupelor, până la instalarea noilor autorităţi, s-au strecurat printre trupe în ţară.

Nu au fost deportaţi, după calculele mele, decât maximum 150-l70 000

evrei

15 000 au rămas la Cemăuţi. Mulţi din cei daţi pe lista morţilor sunt în viaţă. Dau un singur exemplu:

S-aprins la Bucureşti un aparat de emisiune servit de un căpitan rus şi de un evreu din Cemăuţi, care era pe lista celor morţi în Transnistria.

Căpitanul s-a împuşcat, după ce a ars cifrul, iar evreul a fost arestat.

Dar cum poate dl. Filderman să afirme că s-au întors 150 000, fiindcă

numai ruşii cari au ocupat provinciile pierdute ar putea şti?

Şi cum poate afirma dl. Benvenisti cu certitudine că au murit 270 000.

Ce pot să confirm este că, dacă nu-i duceam în Transnistria, nu mai rămânea niciunul în viaţă astăzi.

Iată Domnule Preşedinte aspectul problemei!

Desigur, în vâltorile luptelor care au avut loc în 1944, când noi părăsisem Transnistria şi ţinând seama de confuziunea sângeroasă pe care o producea acţiunea foarte violentă a partizanilor, au putut cădea multe victime. Regiunea fiind accidentată şi foarte păduroasă, cine a fugit la timp în pădure a scăpat.

Pentru a termina cu analiza complectă a acestei probleme reamintesc că

acuzarea a subliniat „măsura care s-a luat în 1943 sau 1944 de a se ridica în masă populaţia din Transnistria”.

Ce a fost cu această problemă? Din 1941, la cererea lor, am aprobat să se libereze din lagăr 75 000 soldaţi ruşi şi 5 000 ofiţeri prizonieri originari din Transnistria – afirmau ei.

Aceştia au fost înarmaţi prin baloturi lăsate de avioane şi s-au transformat, cu începere din 1943, în partizani.

În faţa acestei situaţiuni, am dat ordin să fie ridicaţi şi retrimişi în lagăre.

Iată adevărul şi în această privinţă.

— Pentru a termina cu Transnistria, este necesar să arăt că, din cauza Germaniei, am luat în stăpânire succesiv diferitele regiuni ale provinciei.

Operaţiunea a durat din septembrie 1941 până în aprilie 1942. Nemţii nu

îngăduiau autorităţilor noastre să se instaleze decât după ce terminau de ridicat toate depozitele.

În al doilea rând toate fabricile şi instalaţiile au fost distruse, chiar din ordinul Comandantului Suprem Rus, de trupele ruse în timpul retragerei.

Există un album fotografic în care se arată cum a fost găsită fiecare instituţie economică şi în ce stare a fost predată în 1944 nemţilor.

Dl. acuzator public vroindsă dovedească „slugărnicia" cu care „m-am pus în serviciul nemţilor, a citat în întregime scrisoarea trimisă d-lui Hitler, când mi-a cerut să administrez şi să ocup cu forţe româneşti ţinutul şi prin care afirmam că accept, dar nu pun nici o condiţie".

Îmi permiteţi să afirm, Domnule Preşedinte, că interpretarea este total greşită.

Era un schimb de documente între doi şefi de state. Este evident că prin faptul că am subliniat că „nu pun nici o condiţie „ am vroit tocmai să marchez că România nu are nici o pretenţie politică asupra Transnistriei, fiindcă alte condiţii economice sau militare nu se tratează decât prin organe tehnice, care încheie şi semnează convenţiuni.

În concluzie generală; Transnistria, Domnule Preşedinte, nu a fost

„jefuită"…S-au făcut acolo şcoli, biserici, şosele, aerogări, cum nu avem în ţară.

S-au reparat toate spitalele, care erau un model de ordine şi de curăţenie, s-a reparat portul Odesa, îndiguirile, s-a pavat cu granit drumul nepietruit

Odesa-Jlraspol; s-au reparat colhozurile, s-au făcut plantaţii de pomi fructiferi.

Pentru punerea în funcţiune afabricelor, S-du adus maşini şi motoare din Elveţia şi Germania. S-au făcut peste tot cantine pentru copii şi săraci. Totul a fost vizat de mine.

Peste 80% din pedepsele cu moartea au fost comutate de mine.

Piaţa de la Odesa era mai abundentă ca aceea din Bucureşti. Libertăţile au fost complecte.

Cu ocazia primei mele vizite făcută în aprilie 1942, am declarat în faţa Guvernatorilor, a generalilor germani şi a căpeteniilor ruse rămase în Odesa:

„Nu am venit aici în cuceritori. Vom sta cât operaţiunile militare ne vor impune.

Nu ne amestecăm în ideologia Dvs. Crede cine vrea în cine vrea şi în ce vrea „.

„Ne vom strădui să aveţi tot ce vă trebuie. Numai din acest punct de vedere să ne ajutaţi.

Vă cerem ordine şi muncă în folosul Dv.”

Declaraţia a devenit publică prin publicarea ei în jurnale şi transmiterea prin radio.

Sunt acuzat de deportări.

— Am deportat evreii din Basarabia şi Bucovina pentru motive de siguranţă politică, militară şi pentru siguranţa lor proprie.

Siguranţa politică şi militară.

Am arătat mai sus că, profitând de confuziune, mulţi evrei au trecut prin front.

Siguranţa Statului cerea să nu-i lăsăm să pătrundă în Ţară şi mai ales în Capitală.

Organele de siguranţă semnalase că mulţi din ei urmase şcoli speciale de spionaj şi erau prevăzuţi cu aparate de recepţie şi emisiune (s-au şi găsit).

Marele Stat Major cerea internarea lor pentru motive de siguranţă

militară.

În faţa acestei situaţii am dispus formarea ghetoului de la Chişinău, unde se grămădise evrei din târgurile arse din jurul oraşului, într-un ghetou.

Amficut-o şi din cauză că, în Chişinău, nu rămăsese ne ars decât cartierul românesc şi populaţia românească nu a acceptat cu nici un preţ să-i primească.

Evreii din regiunea Bălţi au fost internaţi în lagăr de germani într-o pădure din vecinătatea oraşului.

Bălţi era complet ars. Incendiile fusese provocate, după declaraţiile locuitorilor români, tot de evrei, care au executat ordinele Comandanţilor militari ruşi.

Pe când românii s-au refugiat, românii erau foarte agitaţi şi porniţi în contra evreilor din cauza atitudinei. Reamintesc că Bucovina, regiunea Bălţi, Soroca şi Chişinău, erau centrele cele mai puternice naziste şi antisemite pe care cuziştii şi codreniştii îşi sprijineau agitaţiile lor.

De acord cu germanii se punea la cale un Sf. Bartholomeu românesc.

Având în vedere ce se petrecuse la Iaşi, la lâghina şi la Floreşti, peste voinţa şi intenţiile noastre, am hotărât să-i scot din zonele de etape pe care se mişcau către front rezervele şi coloanele germane şi să-i trimit în Nordul Transnistriei.

Operaţia evacuării lor era cerută şi de comandanţii militari.

Se ştie că toate armatele evacuează populaţia din spatele frontului pe o adâncime de 30-40 km. Am făcut această operaţiune şi cu românii.

Acestea sunt cauzele care au determinat deportările evreilor. Germanii au cerut să le predăm pe toţi evreii, pentru ca să-i ducă la lucru în Germania; am refuzat.

Execuţia a fost însă detestabilă, mai ales din cauza stării de spirit care domnea atunci.

A mai intervenit şi iarna timpurie şi extrem de aspră, care a făcut multe victime şi în rândurile armatelor beligerante şi a populaţiei ruseşti, care fugea către Urali din cauza invaziei.

Tot aceasta a fost cauza pentru care germanii au pierdut bătălia de la Moscova. Au căzut cu ocazia deplasării din această cauză şi evrei surprinşi în curs de deplasare. Ţăranii nu-iprimeau în casele lor.

Vina a fost acelora cari erau însărcinaţi cu execuţia, fiindcă nu au oprit coloanele.

Am ordonat o anchetă şi se ştie rezultatul Un colonel de Stat Major şi un căpitan a fost degradat şi trimis pe front ca soldat unde a murit eroic.

Au mai fost $i alte grave sancţiuni.

Cert este că, dacă-i lăsam pe loc, ar fi fost toţi omorâţi de germani cu sprijinul unor fanatici terorişti din rândurile populaţiei româneşti.

Ţiganii.

Din cauza camuflajului populaţia oraşelor era noaptea terorizată de bande sau de indivizi, de multe ori înarmaţi, care jefuiau şi uneori chiar omorau. Autorii erau ţiganii. Toţi cereau împuşcarea lor. Am pus să se studieze facerea unor sate în Bărăgan pur ţigăneşti.

Transnistria ducea mare lipsă de braţe.

Atunci am hotărât ca ţiganii cari aveau la activele lor crime sau mai mult de trei furturi, să fie deportaţi în Transnistria.

Evreii comunişti.

Au fost deportaţi 1 120. În ţară aveam nevoie de linişte. Statul Major cerea arestarea tuturor acelora cari erau trecuţi pe tabelele lor ca… Comunişti.

Cunoşteam abuzurile cari se făceau la întocmirea acestor tabele –

abuzuri poliţieneşti şi acte de răzbunări; am hotărât să se trimită numai cei condamnaţi.

Nu ştiam cum se vor desfăşura activităţile.

Toată populaţia evrească şi comunistă ar fi riscat viaţa, dacă operaţiunile germano-ruse s-ar fi desfăşurat pe teritoriul nostru.

Aceasta este problema deportărilor.

Nu numai noi am recurs la această măsură. Ruşii au deportat în 1942

toată populaţia germană din regiunea Volga şi, în 1945, drept pedeapsă, toată

populaţia tătară din Crimeea, deşi ambele populaţii erau constituite în republici.

În fine, ca să termin capitolul „ororilor” comise în teritoriile dezrobite în 1941, îmi îngădui a reaminti că în actul de acuzare se afirmă că „nu este sat cât de mic din Bucovina şi Basarabia în care să nu şefi comis crime şi orori”.

Nu s-a citat nici un singur caz.

Am vizitat personal mare parte din satele acestor provincii, nimeni nu mi-a semnalat, din populaţie, nici un caz. Am declarat că ţăranii aveau putinţa sa comunice direct cu mine prin intermediul cutiilor de poştă, instalate în sate, din care corespondenţa era ridicată de oameni străini de sat. Ţăranii se

plângeau de cel mai mic abuz. Din această cauză nici jandarmii, nici perceptorii nu se mai comportau cu ei ca înainte de 1940.

Sunt acuzat de crime politice.

Nici un om politic proeminent nu a fost arestat, trimis în lagăr sau în judecată. Toţi dictatorii suprimă, chiar în timpurile actuale, adversarii politici.

Se vorbeşte de numeroasele lagăre cari erau răspândite pe toată

suprafaţa ţării.

Când am luat conducerea, am găsit lagărul de la Caracal, în care erau peste 2 000 comunişti.

Am fost la Jilava în noiembrie 1940, unde am găsit 1 000 de internaţi dezertori, hoţi şi comunişti. Am vorbit cu fiecare şi pe loc am eliberat 700, majoritatea învinuiţi de comunism. Am fost de 2 ori la Văcăreşti cu Ministrul de Justiţie, care, pe baza instrucţiilor primite de la mine, în urma constatărilor făcute, a întocmit „Decrete de amnistie” prin care au fost

eliberaţi, ca şi la Jilava, mii de oameni dintre cari unii stăteau de luni de zile nejudecaţi.

Le convenea, fiindcă scăpau de război.

Mulţi comiteau furturi, dezertau, făceau acte de sabotaj economic, se declarau comunişti ca să fie băgaţi în lagăr sau închisori, pentru a scăpa de război.

Pentru toată ţara nu a fost decât lagărul de la Tg. Jiu. Capacitatea era de 2 000 locuri. Nu a fost plin decât în timpul rebeliunei şi câtva timp după.

După aceea nu au fost decât între 800 şi 1 000. Majoritatea pentru sabotaj. Nu au fost mai mult de zece oameni politic de a 2-a şi a 3-a mână, trimişi în lagăr timp de 4 ani.

Au fost trimişi în lagăr în 4 ani, 2 ziarişti. Unul care a fost audiat şi altul, un om cu un trecut detestabil, care a fost surprins redactând un manifest de trivialitate josnică la adresa unei femei.

Era nevasta mea.

S-a afirmat că în lagăre domnea cruzimea şi cea mai neagră mizerie. Nu era exact. Se făcea din ordinul meu un control riguros.

Când s-au găsit nereguli, s-au aplicat grave pedepse, care au mers până

la destituire.

S-a făcut un cap de acuzare că prizonierii din lagăr erau puşi la muncă.

Am mai fost în Moldova, în câteva centre, lagăre mici, înfiinţate, de Marele Stat Major la începutul războiului. Când am aflat de ele – începutul 1942 – le-am desfiinţat.

Se vorbeşte şi de lagărele de prizonieri, afirmându-se că prizonierii erau ţinuţi în condiţii sălbatice, maltrataţi, nehrăniţi, dezbrăcaţi.

Am vizitat personal mai toate lagărele din provincie. Am găsit peste tot cu totul altă situaţie ca aceea arătată.

Într-adevăr am semnalat în termeni aspri Ministerului de Război că, întrun lagăr, murise 600prizonieri şi i-am cerut să ia măsuri severe.

Dar când şi unde nu au murit prizonieri în lagăr?

Ei sosesc acolo extenuaţi de război, de marşuri, mulţi sunt tuber-culoşi în ultimul grad.

Am afirmat în şedinţa publică că, în Alsacia, se găsesc 30 000 cruci româneşti. Procentul celor morţi la noi nu depăşeşte 5%.

Ar fi o fericire ca şi cu prizonierii români s) ă se fi petrecut la fel.

Au fost într-adevăr în zdrenţe la început. Era epoca când eram în mare criză.

Dar ulterior situaţia s-a îmbunătăţit foarte mult, fiindcă s-au făcut haine speciale.

Lagărele au fost vizitate de mai multe ori de Mitropolie, în cap cu Mitropolitul Bălan, de Nunţiul Papal, de Şefiil Crucii Roşii Internaţionale.

Toţi mi-au declarat că le-au găsit foarte bine. Era o constatare pe care o făcusem şi personal, la Calafat, Corbeni, Timiş, Vădeni, Băneasa, Stoeneşti şi altele 2 cari nu-mi mai reamintesc numele localităţilor.

— În privinţa legilor penale şi execuţiilor capitale am dat explicaţii în şedinţa publică.

Au fost legi excepţionale, asemenea legi sunt consecinţa stării de război şi se fac în toate ţările. La noi, în marea majoritate, nu le-am aplicat.

Nu s-a executat şi nici judecat nici un evreu intrat clandestin în ţară.

Nu s-a executat şi nici judecat nici un evreu fugit din Transnistria.

Nu s-a executat nici un evreu fugit de la muncă de folos obştesc. Cazurile de condamnări la alte pedepse sunt şi ele foarte puţine.

Nu s-a executat nici un sectant.

80% din dezertorii condamnaţi la moarte au fost graţiaţi.

Am arătat în şedinţa publică procedura la care am recurs pentru ca să

frânez execuţiile.

Justiţia.

Am arătat în şedinţă instrucţiunule date D-lui Lupu, după formarea primului meu guvern.

Nimeni nu poate afirma şi dovedi că m-am amestecat vreodată în Justiţie, fie în materie de procese, fie în materie de numiri.

Ca să dau independenţă şi parchetelor, am introdus inamovibilitatea lor.

Nu cred că se pot aduce critici serioase legii judecătoreşti; s-a lucrat doi ani la ea. A fost de 5-6 ori la mine.

Nu am promulgat-o decât după ce am luat avizul tuturor magistraţilor, de diferite trepte şi avocaţilor.

Dl. Docan a afirmat în faţa D-voastră o inexactitate.

Rog luaţi volumul 27, şedinţele Consiliilor de Miniştri din 3 şi 17

februarie 1941, singurele în care a participat D-sa ca Ministru.

Dl. Docan mi-a spsu cu aceea ocazie că „a 2-a zi expiră termenul de lichidarea bunurilor comerciale evreeştiprevăzută de legea Gruia „.

A afirmat că este „de perfect acord" cu această măsură şi a făcut apel la

„înţelepciunea „ mea, pentru a decide dacă nu se poate prelungi termenul.

Nu numai că nu am prelungit termenul, dar nu am aplicat-o niciodată.

Dl. Docan vroia micşorarea la 57 ani a vârstei magistraţilor superiori şi aceasta o dată pentru totdeauna pentru „descongestionarea magistraturii11

spunea d-sa.

M-am opus. A insistat foarte mult.

Aceasta este cauza care a determinat eşirea sa din guvern. Vroia să-şi deschidă cu orice preţ şi imediat poartă către postul de Prim Preşedinte la înalta Curte.

Românizarea şi legile rasiale.

Problema s-a dezbătut pe larg în faţa onoratului Tribunal. Nu mai insist.

Îmi îngădui însă să reamintesc că le-am făcut ca să potolesc strada, dar le-am aplicat cu omenie.

Dl. Vlădescu avea în pregătire un nou statut care desfiinţa orice era cu caracter rasial în legile existente.

Dacă nu eram eu, nici un evreu şi nici un comunist nu mai erau azi în viaţă.

Pierderile războiului.

S-a afirmat că am pierdut peste 600 000 de oameni. Cifrele sunt date de Marele Stat Major la data de iunie 1945, deci cuprind pierderile suferite în operaţiunile în contra Ungariei.

Marele Stat Major arăta că, pe categorii, cifra aceasta se împarte în: morţi

= 87 000 răniţi = 260 000 prizonieri = 290 000

Dau cifrele din memorie.

Este de remarcat că 75% din răniţi se recuperează, aşa încât numărul morţilor într-un război crunt şi distrugător se reduce la 150 000 oameni la o populaţie de 17 milioane locuitori.

În războiul trecut România mică la o populaţie de 7 milioane a avut 800

000 de morţi, într-un război care a durat mai puţin de 2 ani.

Dar, pentru a se vedea mai bine realitatea în privinţa pierderilor avute pe faze de operaţii până la sfârşitul anului 1943, după care nu am mai

participat la operaţiuni pe teritoriul rus, rog a se examina cifrele arătate la pagina 25 în broşura Trei ani de guvernare.

— Sunt acuzat că am distrus Economia Naţională, am pus totul lă

di$p62iţiă nemţilor şi am aservit Ţara, încheind convenţii oneroase.

Onorat Tribunal, situaţia economică a unei ţări se judecă după:

— Modul cum se echilibrează bugetul

— Modul cum se acoperă cheltuielile extraordinare, investiţii, război —

puterea de cumpărare a monedei

— Funcţionarea creditului – Dobânzi volumul afacerilor abundenţa pieţii stocurile de materii prime circulaţia bunurilor volumul depunerilor balanţa comercială

— Potenţialul industrial şi agricol numărul lichidărilor şi al falimentelor.

Starea socială: greve, şomaj, sabotaj *etc.*

Ori, care era situaţia din toate aceste puncte de vedere? Aş fi fost în măsură să dezvolt întreagă această complexă problemă în şedinţa publică în

apărarea mea, dacă mi s-ar fi dat timpul necesar şi posibilitatea s-ofac.

M-am rezumat atunci, după cum binevoiţi să vă reamintiţi, la câteva cifre.

Rog onoratul Tribunal să cerceteze broşura „Trei ani de guvernare”pe care am onoarea să o depun odată cu acest memoriu.

Veţi găsi în această broşură date complecte şi riguros exacte, care arată

adevărata situaţie a Ţării din acest punct de vedere.

Pentru a înlesni munca D-voastre, dau câteva date rezumative: Potenţialul general industrial a crescut, după 1940, cu 122%. Potenţialul cărbunelui a sporit cu 51%, al acidului sulfuric cu 69%, acidului azotic cu 150%, glicerinei 175%, fabricaţia muniţiei artileriei cu 210%, fabricaţia pulberilor cu 68%, fabricaţia pielăriei cu 140% (s-a afirmat că a fost distrusă

prin export masiv în Germania, fabricaţia cânepei a sporit cu 841%, fabricaţia căruţelor standard introduse pentru prima oară în ţară, a sporit cu 1000%.

La armată, datorită investiţiilor de 2 883 000 000, făcută în patru ani, faţă de 880 000 000 cât s-a dat în 20 ani între 1920-l940 s-a ajuns în următoarele rezultate:

Arsenalul putea să repare 1 000-l 300 tunuri în loc de 80-l20.

Reşiţa a ajuns la ofabricaţiune de 110 tunuri lunar, faţă de 4 tunuri cât fabrica înainte.

Producţia siderurgică a fost sporită cu 65%: 70% mergea la economia generală şi anume din 340 000 de tone de oţel numai 100 000 tone se dau armatei şi restul mergea la economia generală. Se afirma în actul de acuzare că

ţara a suferit lipsuri groaznice, fiindcă industria nu era decât în serviciul războiului.

S-a dezvoltat pentru prima oară industria cauciucului la noi şi s-a făcut o fabrică de tractoare, la care s-a trecut o comandă de 4 000 de tractoare.

La agricultură, s-au importat în baza acordului de credite din 4JQI. 1940

(prin care s-a afirmat că am dat totul şi nu am primit nimic) şi distribuit 8 500

tractoare (în 1940 am găsit numai 3 260 tractoare în toată ţara şi la 23 august 1944 am lăsat 11 000).

S-au importat 14 200 grape; 5 600 semănători; 70 852 pluguri de cai, 3

890 pluguri de tractoare, 1 300 discuri, 550 selectoare, 530 motoare. Pe lângă

aceste unelte s-au mai importat 11 300 tone de maşini şi unelte şi încă 1 300

tractoare importate de firmele particulare şi vândute la preţuri duble.

Finanţele. Bugetul războiului reprezintă 48,2% din totalul bugetului ordinar, pe când în toate celelalte ţări, bugetul armatei consuma 75%) din bugetul general.

Acoperirea cheltuielilor războiului, s-a făcut numai din efortul bugetar, din resurse cu caracter excepţional tezaurului şi din două împrumuturi pe piaţa internă.

Starea înfloritoare economică se vede din examinarea capitalului

„încasări”…Astfel, pe 1942/1943 bugetul ordinar prevedea la încasări 112 911

900 000 lei cu un spor de 55,7% faţă de prevederi şi cu un spor de 75% faţă de încasările din anul precedent.

Bugetul special al apărării naţionale a realizat „la încasări”, 31 629 900

000 lei cu un spor de 50% faţă de evaluări, stabilite la 21 miliarde şi 75% în plus faţă de încasările realizate în 1941.

Veniturile se sprijină pe impozite indirecte – 56,6% impozite directe – 18%

şi veniturile monopolurilor 18% în plus pe veniturile extrabugetare, formate din creditele de furnituri şi armament obţinute de Germania în virtutea

acordurilor din 4 decembrie 1940,17 ianuarie lţ)4l, ameliorate la 17 ianuarie 1943, când s-a stabilit că 50% din costul furniturilor germane să fie lichidate la sfârşitul războiului.

Aceasta a îngăduit ca eforturile făcute de Banca Naţională să fie reduse la minimum. În primul război trei sferturi din cheltuielile de război au fost suportate de Banca Naţională.

În ultimul război, efortul Băncii Naţionale pentru război este cu mult sub 10% şi în ultimele trei luni se redusese la zero.

Iată situaţiunea reală.

Experţii Băncii Internaţionale a Reglementelor au declarat, într-un act oficial, „că Banca noastră naţională are una din cele mai puternice poziţii monetare de pe Continentul European „.

Pentru a se vedea care era situaţia reală monetară, rog a se vedea Trei ani de guvernare pag. 222 şi 230 şi în special pagina 234.

Datoria publică consolidată, rog a se vede pag. 239 din acelaşi volum.

Subliniez că datoria publică internă şi externă în 1943 a fost similară cu datoria internă, existentă în 1940, deci în trei ani de guvernare ea nu a sporit cu nimic.

Căile ferate au cedat 7 miliarde între 1940 şi 1943 pe când în 1920-l940

au cedat 22 miliarde.

La pagina 240-241, din aceeaşi broşură se arată excedentele vărsărilor Casei Monopolurilor, iar la pag. 242, se arată care era balanţa veniturilor şi cheltuielilor.

Din toate acestea, Onorat Tribunal, cât şi din abundenţa pe care o cunoaşteţi că a existat în acea epocă în ţară, puteţi să trageţi concluzia care se impune.

Armistiţiul.

Am arătat la Instrucţie şi a reieşit şi din dezbateri că, încă din 1943, căutam bazele şi pândeam momentul potrivit pentru a ieşi din război.

Dl. Mihai Antonescu şi cu mine căutam, pe căi diferite, să obţinem de la adversari formula care să îngăduie României să iasă în condiţii acceptabile din luptă.

Primele condiţii au fost primite de la Cairo, în aprilie 1944. Ele nu erau acceptabile, fiindcă ni se impunea să întoarcem armele în contra germanilor, ceea ce dezonora armata şi Ţara; să acceptăm CSdăVea Basarabiei şi Bucovinei, ceea ce, făcea să pierdem beneficiul „Cărţii Atlanticului”, care prevedea că, la Pace, „nu se va recunoaşte nici o cesiune de teritoriu care nu a fost liber consimţită” şi, în fine, lăsa o poartă deschisă în privinţa drepturilor învingătorilor între armistiţiu şi pace.

Erau necesare preciziuni în această privinţă, pentru a evita o ocupaţie militară de lungă durată cu consecinţele ei.

Am discutat cu oameni politici aceste condiţiuni şi toţi au fost de acord că nu sunt acceptabile şi că trebuie să continuăm tratativele.

Oamenii politici au perseverat a-mi cere să închei eu Armistiţiul, ca singura persoană în măsură să o facă, Jără prea mari riscuri pentru ţară din partea Germaniei.

Puţin timp după aceea s-au primit şi condiţiunile de la Stockholm, date de d-na Kolontay.

Aceste condiţiuni erau mai acceptabile. Dar totuşi şi pentru aceste condiţiuni, oamenii politici au fost de acord să continuăm tratativele pentru a încerca să obţinem şi mai bune condiţiuni.

Subliniez că totuşi, în cazul unor condiţiuni mai bune, nu puteam la acea epocă să ieşim din război, în contra voinţei Germaniei, fiindcă am fi riscat o distrugere în ultimul moment al bogăţiilor ţării şi a oamenilor ei, de la comunişti până la evrei şi de la populaţiunea de jos, până la oamenii politici, aceasta fiindcă germanii aveau în ţară peste zece divizii blindate.

Când în august 1944, ţara a fost golită de trupele blindate din cauza evenimentelor de la Varşovia, atunci abia s-au realizat condiţiunile de

securitate care ar fi putut să ne dea putinţa să ieşim din război contra voinţei Germaniei cu mai puţine riscuri.

Prin organele de execuţie pregăteam, încă din luna mai 1944, posibilitatea ieşirii din război, chiar în contra voinţei Germaniei, dispunând pe toată suprafaţa ţării forţe capabile să se opună unei rezistenţe germane şi să

împiedice distrugerea depozitelor şi masacrarea populaţiei.

Aceste forţe au fost în poziţii de luptă, în ziua de 22 august am cerut Germaniei libertatea de acţiune şi în dimineaţa de 23 august, dl. Clodius a răspuns că are de la Berlin împuternicirea să discute aceasta problemă.

Răspunsul fiind favorabil.

Dl. Mihai Antonescu îi dăduse întâlnire pentru ora 6. Cum însă la ora 4

am fost arestaţi, în Palat, întâlnirea nu a mai avut loc şi ieşirea din război s-a făcut fără o înţelegere prealabilă cu Germania.

Consecinţele se cunosc.

CONCLUZII.

Domnule Preşedinte şi onorat Tribunal, am făcut războiul în contra U. R.

S. S.-lui, fiindcă mi-a impus-o onoarea poporului românesc şi imperativele sacre ale ţării noastre.

Istoria şi D-voastre veţi aprecia.

Am continuat războiul, fiindcă nu puteam ieşi la timp din el, fără a risca distrugerea ţării şi protectoratul.

De altfel orice s-ar afirma astăzi, nici un om politic nu a voit să-şi asume această răspundere.

Pe plan internaţional, atât dl. Mihai Antonescu, cât şi eu, făceam continuu eforturi să găsim o bază acceptabilă pentru ieşirea din război.

În ce priveşte ororile aţi văzut, Domnule Preşedinte şi onorat tribunal şi se va vedea mai târziu, când se vor cerceta complet arhivele, care a fost adevărata mea poziţie, în ceea ce priveşte omenia, care trebuie respectată în raporturile cu poporul şi cu inamicul.

Se va vedea de asemenea câte eforturi făceam zilnic să readuc pe toţi, prin sfaturi şi sancţiuni, pe calea omeniei, a legii şi a dreptăţii.

Am fost depăşit.

Nu arunc nimic pe nimeni.

În Consiliul de Miniştri am afirmat, de mai multe ori, că tot ce s-a făcut bun sub guvernarea mea, aparţine Miniştrilor şi că-mi iau răspunderea pentru tot ce s-a făcut rău, în afară de abuzuri şi crime.

Ca şef este drept să trag consecinţele.

Nu aprob însă crimele, mă aplec respectuos în faţa umbrelor lor şi cer iertarea acelora care au avut de suferit de pe urma lor.

Domnule Preşedinte, nu am cerut niciodată nici o favoare, cu atât mai mult când atinge interesele altora.

Nu o cer nici astăzi. Dar cred că este drept ca, atunci când sunt eu şi alţii judecaţi pentru crime de război, să se ţină seama că nu a fost război, de la imperiile asiatice şi până astăzi, în care să nu se comită, de multe ori peste capul şefilor, crime odioase de pe urma cărora au căzut victime mii şi mii de fiinţe omeneşti.

Reamintiţi-vă, vă rog, ce s-a petrecut în războiul de secesiune a Americei în a doua jumătate a Secolului XlX-lea; ce s-a petrecut în primii ani ai Sec. XX-lea în războiul Bur, când populaţia, luptând în armată ca să-şi apere căminele şi libertatea, a fost considerată ca franctirori şi pedepsită cu o cruzime care nu s-a uitat.

Au trecut numai 40 de ani de când boxierii chineji, într-o luptă inegală, au fost exterminaţi împreună cu familiile lor de armatele coalizate a patru puteri europene.

În războiul actual, aviaţia de bombardament şi de vânătoare a distrus, contra legilor războiului şi fără scuza necesităţii represaliilor sau a lovirii centrelor militare, sate, oraşe, spitale, cartiere de muncitori, de pe urma cărora au căzut zeci de mii de victime (bătrâni, femei şi copii).

Unii au fost omorâţi la munca câmpului, fiind mitraliaţi de avioanele de vânătoare.

Onorat tribunal, să nu considerăm numai soldaţii noştri şi ofiţerii români că au călcat legile războiului şi ale umanităţii. Toţi au făcut greşeli în acest război. Sunt greşeli fatale.

— În ce priveşte aservirea în interesul străinilor a avuţiilor ţării, acuzaţia este cu totul nedreaptă. Am dat unele indicaţiuni cari sunt, cred, suficiente pentru a se vedea realitatea.

Starea înfloritoare, abundentă în toate domeniile în 1942, 1943 şi primăvara anului 1944, unică în Europa în acea vreme, face cu prisosinţă

dovada contrarie.

Realitatea este că, dacă nu ar fi fost nemţii în ţară, aş fi putut, în afară de stofe, bumbac şi pielărie, să desfiinţez raţionalizarea şi cartelele.

Am făcut mari investiţii în timpul războiului în agricultură, industrie, comunicaţii, telefoane, şcoli, biserici, armată şi opere sociale.

Toate au fost acoperite cu veniturile ordinare şi cu creditul de 80 miliarde acordat de germani cu dobânda de 3,12%pe 7 şi 15 ani, fără a da nici un gaj. În afară de două apeluri la subscripţia publică, care au dat circa 30 miliarde, nu am făcut nici un împrumut străin. Din contră am cumpărat cu 20 şi 30%, dacă

memoria nu mă înşală, creanţe debitoare româneşti.

Am redus astfel în timp de război, caz unic, nu numai în istoria economică a României, cu 26 miliarde stabilizaţi dintr-o datorie totală de 105

miliarde moştenit.

Am adus, prin străduinţele supraumane ale d-lui Mihai Antonescu, 7

vagoane de aur.

Subliniez că, până la 1940, în timp de 25 de ani de pace, Banca Naţională nu reuşise să realizeze decât o acoperire în devize şi aur echivalent cu 16 vagoane.

La 23 august 1944, Banca Naţională avea în consecinţă 23 vagoane aur.

Datorită acestui fapt şi apoliticei monetare prudente, acoperirea leului ajunsese la 27,1/2 sută, pe când Statutul Băncii Naţionale, prevede 25%.

Iată situaţia monetară. Din ea şi din munca ordonată a poporului român decurge adevărata situaţie economică a ţării.

Am pus accentul, în această privinţă şi pe munca ordonată a muncitorului şi ţăranului român.

Domnule Preşedinte, în patru ani de guvernare, spre cinstea muncitorului român, care şi cu această ocazie a dovedit înţelepciunea şi patriotismul, nu a fost o grevă, nu a fost o manifestare de stradă.

Nu am scos în patru ani niciodată armata în contra mulţimii.

Am găsit instalată baionetă (sic) de la licee la universităţi, de la sate, până în toate instituţiile administrative de pe toată suprafaţa ţării.

Când regimul legionar a fost lichidat, toate baionetele au fost retrase în cazărmi şi nici odată nu au mai fost scoase până în august 1944.

Am fost prezentat în faţa D-voastre drept dictator.

Dv. onorat Tribunal, ştiţi că de la Cetatea Antică şi până astăzi dictatorii, toţi, fără excepţie, au exterminat adversarii lor politici.

Care din adversarii mei politici sau militari au fost exterminaţi de mine?

Se invocă lipsa Constituţiei din 1938. Am făcut-o fiindcă era o constituţie teroristă, care nici nu corespundea cu constituţia discutată, admisă şi votată

de Consiliul de Miniştri.

Tendinţa mea era să revin la Constituţia democratică.

Dovada O face Că am introdus nu numai inamovibilitatea magistraţilor, dar şi pe aceea a parchetelor.

Care dictator până la mine a renunţat la cel mai puternic instrument de constrângere: Justiţia? Eu am renunţat. Ceva mai mult, am declarat Domnului Prim Preşedinte al înaltei Curţi de Casaţie următoarele: „Domnule Prim Preşedinte, nu am să îmi permit a vă da decât o singură indicaţiune; să

supravegheaţi să nu execute nici ordinele mele «ilegale» „.

În privinţa presei, mărturisesc că nu a fost complet liberă. Dar în care ţară se lasă, în timp de război, presa să scrie tot ce vrea?

Sub guvernarea mea presa avea latitudinea de a semnala publicului tot ceea ce se referea la administraţia politică internă şi economia naţională.

Nu avea însă dreptul să comenteze faptele semnalate înainte ca ele să fie anchetate de comun acord cu reprezentantul presei.

Dar Dv. Domnule Preşedinte, ştiţi că, din iniţiativa d-lui Mihai Antonescu, se instalase în toate satele, cutii speciale cu scrisori, prin care ţăranii puteau să

se adreseze direct mie. Toate reclamaţiile sau cererile lor erau cercetate şi toţi au primit răspunsul semnat de mine.

Nu am avut Parlament. Nici nu puteam avea, fiindcă nu puteam face alegeri din cauza mişcării legionare şi mai ales din cauză că graniţele erau prăbuşite şi o treime din ţară era cotropită.

Nici organizaţiile politice nu au fost de acord să se facă alegeri în timpul regimului legionar, fiindcă 100% ar fi învins legionarii.

După rebeliune a venit războiul şi nimeni nu poate afirma astăzi că s-ar fi putut face alegeri în timp de război.

Anglia şi chiar Rusia au prorogat Parlamentele lor a căror mandat expira în timpul războiului.

Se poate invoca legile penale.

Ele au fost dictate de nevoile de moment. Dar nu au fost executate.

Am arătat-o mai sus.

Sunt măsuri impuse de condiţiunile excepţionale pe care le crează peste tot războiul.

În sfârşit, Onorat Tribunal, cine poate invoca un singur caz când

„dictatorul" Antonescu a scos armata în stradă şi a tras în mulţimea agitată de o problemă, economică sau politică?

Pot guvernele democratice, cari m-au precedat, să prezinte o pagină

curată în această privinţă?

Poate cineva să afirme că, cu ocazia plebiscitului, alegătorii au fost aduşi cu forţa, loviţi, ameninţaţi, plătiţi etc?

Poate cineva să afirme că conţinutul umelor a fost mistificat? Se va spune că votul nu a fost secret. Într-adevăr am făcut-o şi văd că am greşit, pornind de la dorinţa curată de a face educaţia caracterelor.

Vroiam ca fiecare să aibă curajul opiniei sale. Dar mi-am dat cuvântul de ostaş că nimeni nu va avea de tras consecinţa votului său şi m-am ţinut de cuvânt.

Iată, Domnule Preşedinte şi onorat Tribunal, numai câteva fapte capitale, care vă îngăduie să apreciaţi în ce măsură am fost sau nu dictator.

Domnule Preşedinte şi Onorat Tribunal, am terminat îmi îngădui, cu permisiunea D-voastre, să vă reamintesc că Scipione Africanul, după ce a bătut pe Anibal, în Italia, l-a urmărit prin Franţa Meridională, a străbătut toată

Spania, a trecut în Africa şi, după ce l-a zdrobit la Zama, a ras de pe glob, pentru totdeauna, cea mai puternică şi temută cetate a lumii din acele timpuri, Cartagina.

Prin această strălucită şi unică acţiune, Scipione a pus bazele economice şi militare pe care Roma antică a clădit cel mai vast imperiu care a existat vreodată.

Ca şi Temistocle şi Napoleon, ca şi mulţi alţii care au servit omenirea întrun fel sau altul, de la Socrate şi până astăzi, Scipione, drept răsplată, a murit în exil şi a terminat Testamentul său politic cu următoarea sentinţă:

„Ingratpopor, nu vei avea nici corpul meu!”.

Departe, Domnule Preşedinte, de a mă situa în istorie pe acelaşi plan cu cei patru mari oameni reamintiţi mai sus, voiu spune totuşi în testamentul meu politic, dacă voiu avea timpul să-l scriu: „Scump popor român: Sunt mândru că m-am născut şi am trăit într-o naţiune cu îndoita ascendenţă imperială şi cu un trecut de două ori milenar; Sunt mândru că am avut în viaţă, drept far strălucitor şi călăuzitor, Coroana de lauri a marelui Troian şi sublimul sacrificiu al Regelui Dac; Sunt onorat că am putut să lupt în patru războaie pentru onoarea ta, scump popor, pentru drepturile tale şi pentru libertăţile tale; Sunt fericit să cobor şi să mă aşez, cu un minut mai devreme, atât alături de martirii şi luptătorii noştri de peste veacuri, cât şi de aceia ai adversarilor noştri, fiindcă, deşi în câmpuri diferite, toţi am luptat pentru dreptatea şi libertatea noastră şi pentru înfrăţirea tuturor neamurilor cari va trebui să vină”.

— Domnule Preşedinte şi Onorat Tribunal, s-a dat aici, în faţa poporului nostru, a istoriei noastre şi a conştiinţei universale, un penibil şi trist spectacol.

Majoritatea foştilor mei colaboratori au găsit că este de demnitatea lor şi a neamului nostru să se desolidarizeze de guvernarea la care au participat.

Eu, Onorat Tribunal, declar solemn, în acest ceas, că, în afară de crime şi de furturi, mă solidarizez şi iau asupra mea toate greşelile pe care, eventual, cu ştiinţa sau fără ştiinţa mea, le-au făcut.

I. ANTONESCU 16. V.1946

Modul în care se încheie acest memoriu este impresionant. El ne face convingerea că Mareşalul Ion Antonescu era conştient de faptul că, indiferent de apărările pe care şi le-ar formula, suprimarea lui fizică era hotărâtă cu mult timp în urmă. Nu mai era nimic de făcut, decât a lăsa posterităţii cuvântul său cu privire la învinuirile ce i se aduceau, îmi fac o datorie de onoare prin publicarea cuvântului Mareşalului Ion Antonescu, cuvânt pe care nu l-a luat nimeni în seamă şi a zăcut în arhive timp de 45 de ani.

Mai rămâne să luăm cunoştinţă de ultimul act al acestei odioase înscenări judiciare, astfel cum a fost consemnat în procesul verbal întocmit după executarea sentinţei. La dosar se află un exemplar al acelui proces verbal, înregistrat la Parchetul Tribunalului Ilfov – Registratura Generală – la nr.

76.970 la 1 iunie 1946. Data înregistrării este îndoielnică, dacă avem în vedere că procesul verbal respectiv a fost întocmit la Penitenciarul Jilava la 1 iunie 1946, ora 20. Important este, însă, ce s-a consemnat în acest proces verbal, pe care îl redau integral:

PROCES VERBAL.

Astăzi 1 iunie 1946, ora 20

Noi, Alfred V. Petrescu, Procuror la Parchetul Tribunalului Ilfov, în asistenţa D-lui Gheorgfie Săndulescu, Procuror la Parchetul aceluiaşi Tribunal şi a D-lui Gheorghe Colac, Grefier la Tribunalul Poporului din Bucureşti, completul I de judecată:

Având în vedere delegaţiunea scrisă cu No. 107 007 din 1 Iunie 1946, prin care Dl. Prim Procuror al Parchetului Tribunalului Ilfov, ne-a delegat a aduce la îndeplinire hotărârea Nr. 17/1946 a Tribunalului Poporului din Bucureşti Completul I, rămasă definitivă, în ce priveşte pe condamnaţii: Antonescu Ion, Antonescu Mihai, Vasiliu Z. Constantin şiAlexianu Gheorghe, toţi condamnaţi să sufere pedeapsa cu moartea;

Având în vedere adresa No. 1285/din 31 Mai 1946 a Tribunalului Poporului din Bucureşti Completul 1 de judecată, prin care ni se face cunoscut că hotărârea No. 17/1946 a acelui Tribunal a rămas definitivă prin respingerea recursurilor declarate de susnumiţii condamnaţi;

Având în vedere şi ordinul No. 53875 din 1 Iunie 1946 al Domnului Ministru de Justiţie, Lucreţiu Pătrăşcanu, prin care ni se face cunoscut că

Majestatea Sa Regele a respins cererile de graţiere făcute delonAntonescu, Mihai Antonescu, Constantin Z. Vasiliu şi Gheorghe Alexianu, condamnaţi la moarte prin hotărârea din 17 Mai 1946 a Tribunalului Poporului, ordonând totodată a ne conforma pentru executarea hotarârei dispoziţiunilor din Regulamentul No. 12 din 27 Aprilie 1942, asupra normelor de urmat la executarea pedepsei cu moartea;

Văzând şi dispoziţiunile art. 14 aliniatul final din Legea No. 312/din 24

Aprilie 1945 care prevăd ca hotărârile Tribunalului Poporului vor fi executate prin procurorii Tribunalului de la reşedinţa Instanţei care le-a pronunţat; Constatăm, prin prezentul, cele ce urmează:

La ora 16,15 ne-am deplasat la închisoarea militară Jilava, unde erau deţinuţi numiţii condamnaţi;

Aici am găsit prezenţi pe Domnii: Coloneljand. Pristavu Dumitru Comandantul închisorii Jilava, Inspector de poliţie Gavrilovici Mihail din

Direcţia Generală a Poliţiei, delegat al Ministerului de Interne, Doctor Alexandru Gr. Ionescu, medic legist de pe lângă Tribunalul Ilfov şi Preotul Totolici Teodor, confesorul închisorii militare Jilava.

După ce am expus celor de mai sus calitatea şi scopul venirii noastre, am fixat pentru execuţie ora 18.

Conformându-se dispoziţiunilor art. 11 din Regulamentul No. 12/1942, la ora 16,45 am vizitat, însoţiţi de Domnul Colonel Pristavu Dumitru şi de Domnii avocaţi Constantin Paraschivescu-Bălăceanu, Decanul Baroului Ilfov şi avocat Constantin Stroie, din Baroul Ilfov, în celulele lor în parte, pe fiecare condamnat.

Menţionăm că Domnul Decan Constantin Paraschivescu-Bălăceanu a oferit tuturor celor patru condamnaţi susnumiţi asistenţa sa, asistenţă pe care condamnaţii ne-au declarat că o acceptă. Domnul avocat Constantin Stroie a asistat şi Domnia sape condamnatul Ion Antonescu.

Vizitând celula în care era deţinut condamnatul Ion Antonescu, am procedat la interogarea sa asupra identităţii şi numitul ne-a declarat că este născut în

oraşul Piteşti, judeţul Argeş la 2 Iulie 1882, din părinţii Ion şi Chiriachiţa, născută Niculescu.

I-ampus apoi în vedere că cererea sa de graţiere a fost respinsă de Majestatea Sa Regele şi că executarea hotărârii No. 17/1946 a Tribunalului Poporului din Bucureşti Completul I de judecată va fi executată la ora 18.

Întrebându-l care este ultima sa dorinţă înainte de executare, ne-a declarat textual: „Cer să nufiu legat de mâini şi nidla ochi, când se va trage în mine".

Am vizitat apoi celula în care era deţinut condamnatul Mihai Antonescu, unde procedând la interogarea sa asupra identităţii, susnumitul ne-a declarat că este născut în comuna Nucet-Cazaci, judeţul Dâmboviţa la 5/18 Noembrie 1904, fiul lui Aurel şi al Anei, născută Ogrezeanu şi este văduv prin divorţ.

I-am pus apoi în vedere că cererea sa de graţiere a fost respinsă de Majestatea Sa Regele şi că hotărârea Nr. 17/1946 a Trib. Pop. din Buc.

Completul I de jud. va fi executată la ora 18.

Întrebându-l care este ultima sa dorinţă înainte de executare, ne-a declarat textual: „N-am nici o dorinţă de ordin special Cer numai hârtie pentru a scrie familiei Cer de asemenea ca biblioteca mea, dacă se poate, să rămână

Facultăţii de Drept din Bucureşti.

Neavând nimic de comentat în ce priveşte pedepsirea mea, consider ca o datorie să exprim convingerea că se săvârşeşte o mare greşeală prin executarea MareşaluluiAntonescu. Rog, dacă este posibil, ca acest lucru să fie comunicat chiar Majestăţii Sale Regelui.

Cer, dacă e posibil, să se publice apărarea scrisă de mine şi depusă la dosar; mă refer la ultimul memoriu depus de mine*.

Trecând la celula în care era deţinut cond. Constantin Z. Vasiliu, am procedat la interog. Sa asupra identit. Şi susnumitul ne-a deci că este n. în or.

Focşani, judeţul Putna, la 16 Alai 1883, Jiul generalului Zamfir Vasiliu şi Elenei Apostol, căsătorit cu doamna doctor Gabriela Vasiliu, născută Paraschivescu.

I-ampus apoi în vedere că cererea sa de graţiere a fost respinsă de M. S.

Regele şi că hot. No. 17/1946 a Trib. Pop. Din Buc. Compl. I de Jud. va fi executată la ora 18.

Întrebându-l care este ultima sa dorinţă înainte de executare, ne-a declarat textual: „Doresc să-mi văd familia şi să mă spovedesc”.

Trecând în sfârşit în celula în care era deţ. Condamnatul Gheorghe Alexianu, am proced. la interog. Sa asupra identit. Şi numitul ne-a deci. Că este născut în oraşul Panciu, jud. Putna, la 1 Ianuarie 1897, fiul lui Ion şi al Adelei, născută Teodoru, divorţat, fost căsătorit cu Amarilis Ştefănescu.

I-am pus apoi în ved. Că cererea sa de graţ. A fost respinsă de M. S.

Regele şi că hot. No. 17/1946 a Trib. Pop. din Buc. Completul I de Jud. va fi executată la ora 18.

Întrebându-l care este ultima sa dorinţă înainte de executare, ne-a declarat textual: „Doresc Neamului Românesc să-şi îndeplinească idealurile pentru cari cad eu astăzi aiciu.

Menţionăm că am pus la dispoziţia cond. Mihai Antonescu hârtia pentru scrisoarea cerută şi am luat act de dorinţele celelalte ale tuturor condamnaţilor.

Am dispus apoi şi s-a permis condamnaţilor ca, în conformitate cu dispoziţiunile articolui 13 din Regulamentul No. 12/1942 să se poată întreţine cu rudele lor apropiate, care veniseră să-i vadă şi cărora Domnul Prim Procuror Jean Nicolau le permisese accesul în incinta închisorii. Această operaţiune a durat de la ora 17până la ora 17,30.

Între orele 17,30-l7,45 Preotul Totolici Teodor, confesorul închis, milit.

Jilava, a luat contact cu cei patru condamnaţi sus arătaţi şi i-a împărtăşit, după care a rămas permanent lângă dânşii până la aducerea lor la stâlpii de execuţie.

La ora 17,45 condamnaţii escortaţi de către patru gardieni ai Penitenciarului şi însoţiţi până la stâlpii de execuţie de Preotul Totolici Teodor şi de domnul

Colonel Jand. Pristova Dumitru comandantul închis, milit. Jilava au fost transportaţi de la celule până la stâlpii de execuţie.

La ora 18, după ce am primit raportul Comandantului Grupei de execuţie, am dispus şi Domnul Grefier Gheorghe Colac, de la Trib. Pop. a citit dispozitivul hotărârii No. 17/1946 a Trib. Pop. din Buc. Completul I de Jud.

S-a făcut în faţa oamenilor o scurtă expunere a faptelor săvârşite de condamnaţi.

Voind să procedăm conform dispoziţiunilor ort. 18 din Regulamentul No.

12/1942, la legarea condamnaţilor la ochi şi apoi la stâlpul de execuţie, toţi cei patru condamnaţi ne-au declarat că vor să 3(661 CU faţa Către grupa fa execuţie şi nelegaţi, cu excepţia condamnatului C-tin Z. Vasiliu, care a cerut să

fie legat numai la ochi, cu propriul său fular.

Luând act de aceste dorinţe, am dispus şi s-au executat întocmai.

După îndeplinirea tuturor formalităţilor de mai sus.

— La^ora 18,03 am ordonat Comandantului Grupei de execuţie, executarea.

Conformându-se dispoziţiunilor articolului 19 din Regulamentul No.

12/1942, Comandantul Grupei a comandat pregătirea armelor, ochirea şi focul, care s-a executat cu arme de tip militar.

După încetarea focului. Domnul Medic legist Doctor Alexandru Gr.

Ionescu, constatând că cei executaţi dădeau încă semne de viaţă. Comandantul Grupei de execuţie a executat loviturile de graţie, trăgând cu revolverul în capul fiecărui condamnat.

La ora 18,12 Domnul Medic legist a constatat moartea tuturor celor patru condamnaţi mai sus arătaţi, prezentându-ne separat actul său de constatarea morţii, act ce se anexează în original prezentului proces-verbal.

Cadavrele condamnaţilor executaţi au rămas pe loc timp de o oră sub paza unei gărzi formată dintr-un şef şi opt gardieni publici.

La orele 19,15, cadavrele au fost luate în primire de Domnul Procuror Gheorghe Săndulescu, pe care l-am însărcinat să procedeze la percheziţionarea lor şi să dreseze proces-verbal de cele ce va constata. După aceasta Domnia sa a luat măsuri pentru transportarea cadavrelor la Crematoriul Cenuşa din Bucureşti în vederea incinerării lor, urmând ca, potrivit dispoziţiunilor primite de la Domnul Prim Procuror Jean Nicolau, să se dispună ulterior asupra eventualei lor predări către familiile respective.

Menţionăm că dintre rudele celor executaţi. Doamna Liţa Colonel Savovici-Baranga, mama lui Ion Antonescu şi Doamna Doctor Gabriela Paraschivescu-Vasiliu, soţia lui Constantin Z. Vasiliu ne-au spus (sic) prin Domnul avocat Constantin Paraschivescu-Bălăceanu câte o petiţiune prin

cari solicitau fie să li se predea cadavrele, fie – în caz de incinerare – să li se predea umele cu cenuşe.

Aceste cereri se anexează de asemeni la prezentul act.

Menţionăm în mod expres că, până în momentul executării, niciunul dintre condamnaţi nu ne-a încredinţat nici un fel de înscris sau vreun obiect.

La ora 20, s-a părăsit de noi şi de domnul grefier incinta închisorii militare Jilava.

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal în patru exemplare, urmând ca, potrivit art. 22 din Regulamentul No. 12/1942, primul exemplar să

fie trimis Tribunalului Poporului din Bucureşti, Completul I de judecată, spre a fi ataşat la dosarul cauzei, al doilea exemplar să fie trimis Ministerului Justiţiei, al treilea exemplar să fie păstrat în arhiva Parchetului Tribunalului Ilfov, iar al patrulea exemplar să fie trimis Domnului Comandant al închisorii Militare Jilava, pentru a-l trimite Oficiului Stărei Civile pentru înscrierea morţilor în registrele stării civile.

Se va raporta Ministerului de Justiţie că cei patru condamnaţi despre care se vorbeşte în prezentul act au fost executaţi.

PROCUROR PROCUROR ASISTENT.

Alfred V. Petrescu Gheorghe Săndulescu.

Acesta este actul care marchează sfârşitul tragic al unuia dintre cei mai mari patrioţi români.

Asasinii Mareşalului Ion Antonescu nu trebuie consideraţi cei care au pus în executarea hotărârea de condamnare la moarte.

Am convingerea că procesul verbal nu reproduce, cu fidelitate absolută, modul în care s-a desfăşurat execuţia. Unele detalii, supărătoare pentru cei care au pus la cale această înscenare judiciară, mai mult ca sigur, nu au fost consemnate.

Se pune întrebarea, cine şi de ce a refuzat predarea cadavrelor celor executaţi ori a umelor cu cenuşa rezultată prin incinerare, aşa cum s-a solicitat, familiilor lor? Din dosar nu rezultă cine a rezolvat aceste cereri, absolut justificate. Nu ştim până la ce nivel al conducerii statului au fost prezentate aceste cereri legitime. Oricum, o asemenea problemă importantă şi riscul rezolvării ei necorespunzătoare nu şi-l puteau asuma decât cei care se aflau în fruntea ţării. Rezolvarea nedreaptă şi profund inumană a acestor cereri nu exprimă decât teama de Mareşalul Ion Antonescu şi după moarte, pe care o inspira duşmanilor României. Teama de un eventual mormânt sau de o urnă cu cenuşa Mareşalului.

Această teamă nu s-ar fi justificat, dacă ar fi fost o judecată dreaptă şi dacă Mareşalul Ion Antonescu ar fi trădat într-adevăr interesele poporului român, dacă într-adevăr ar fi fost judecat în numele poporului român.

CONCLUZII.

Ajungând spre finalul acestei lucrări sunt conştient că, din foarte multe puncte de vedere, ea poate fi considerată ca nereprezentând o reuşită. O

premieră constând într-o carte scrisă la prima mână nu putea fi altfel. Am însă

credinţa că ceea ce mi-am propus de fapt să realizez, am realizat. Prin datele pe

care le-am adunat şi prezentat, chiar dacă nu în cea mai perfectă ordine şi sistematizare, am reuşit, sper, să-mi aduc o modestă contribuţie la restabilirea adevărului despre Mareşalul Ion Antonescu şi prin aceasta la reîntoarcerea la locul de cinste ce i se cuvine în ţara sa a unuia dintre cei mai mari patrioţi ai neamului românesc, pe care l-a slujit cu credinţă şi cu tot devotamentul până

în ultima clipă a vieţii sale.

Eroii şi personalităţile de seamă ale unor popoare pot constitui persoane negative pentru alte popoare. Noi românii am putea susţine şi nu fără temei, că

foştii conducători ai SUA şi Anglia, prin modul în care au împărţit lumea împreună cu Stalin, după cel de al doilea război mondial, poartă o parte din vină pentru toate suferinţele îndurate de poporul nostru, din care o mică parte am încercat să le prezint în această carte. Avem noi oare dreptul să pretindem poporului american şi poporului englez să-i scoată pe acei conducători din galeria marilor lor personalităţi? Evident că nu avem acest drept. Fiecare popor are singurul drept şi datoria să-şi judece personalităţile,

exclusiv după modul în care i-au slujit interesele. Acest drept îl pretindem şi noi fără ca prin aceasta să încălcăm demnitatea nimănui.

În ultima scrisoare pe care i-a trimis-o soţiei sale înainte de execuţie, Mareşalul Ion Antonescu spunea, între altele: „Judecata lui pătimaşe de azi nu ne înjoseşte şi nu ne atinge”; „Judecata lui de mâine va fi dreaptă şi ne va înălţa „.

Numai un om cu cugetul curat şi cu conştiinţa că şi-a făcut datoria până

la capăt putea rosti asemenea cuvinte, care exprimă şi resemnarea în faţa morţii nedrepte, dar şi încrederea în dreptatea istoriei.

Îmi permit însă să fac unele precizări. Că judecata a fost pătimaşă şi nedreaptă este o realitate. Această judecată nu a fost făcută de poporul român.

Un tribunal neconstituţional, orcât s-a autodenumit al poporului, nu putea judeca în numele poporului. Acel aşa zis tribunal a judecat în numele învingătorului, nu al poporului român, învingător orbit de ură şi patimă

împotriva unei mari personalităţi care a refuzat să se aplece în faţa lui.

Poporul român este vinovat de faptul că l-a uitat prea repede pe Mareşalul Ion Antonescu şi pentru faptul că în ţara lui a fost asasinat mişeleşte.

A venit însă timpul acelei judecăţi de mâine la care se referea Mareşalul în ultima lui scrisoare. Acel mâine a sosit, iar judecata nu mai poate fi decât dreaptă.

Că judecata a fost pătimaşă şi că sentinţa era dată înainte de aşa zisa judecată, rezultă cu prisosinţă din cele expuse. Nici nu putea fi altfel, în condiţiile date. Ar fi suficient să observăm şi numai unele aspecte formale ale procesului, pentru a ne convinge de faptul că procesul nu a putut fi judecat.

După cum am văzut, s-a dat cuvântul în fond în ziua de duminică 12 mai 1946, înţelegând prin aceasta, cuvântul acuzării care a trebuit să analizeze situaţia fiecărui inculpat în parte, apoi cuvântul apărătorilor, care trebuiau să

dezvolte, pentru fiecare acuzat şi pentru fiecare din numeroasele infracţiuni ce li se puneau în sarcină, susţinerile în apărare, eventualele replici ale acuzării şi contrareplici ale apărătorilor şi, în final, ultimul cuvânt al acuzatorilor.

Într-un proces de o asemenea amploare, toate cele menţionate nu puteau să se desfăşoare şi să se termine într-o singură zi, decât în condiţiile în care timpul acordat apărării şi ultimului cuvânt a fost limitat în aşa măsură încât să

nu poţi să faci decât referiri cu caracter general. Aşa s-a şi întâmplat.

Operaţiunea următoare, aceea de deliberare a completului de judecată, a putut avea loc în ziua de 16 mai 1946, deoarece pronunţarea s-a dat în ziua de 17 mai. O zi pentru deliberare, s-ar putea aprecia ca suficientă, dar numai de cei care nu au judecat ori soluţionat nici un dosar penal complex. Un profesionist îşi dă seama că, la un număr relativ mare de inculpaţi şi de infracţiuni ce li se puneau în sarcină, o zi era insuficientă pentru deliberare,

care presupune o analiză a situaţiei fiecărui acuzat şi a fiecărei infracţiuni pusă

în discuţie, comparând susţinerile acuzării cu cele ale apărării şi o trecere în revistă a probelor administrate.

Presupunând că în ziua de 17 mai, imediat după deliberare a început operaţiunea, deosebit de importantă şi anevoioasă a redactării hotărârii, judecătorii poporului au continuat însă seria recordurilor şi în ziua de 19 mai era gata redactată sentinţa compusă din 135 pagini dactilografiate. Acest record de timp explică de ce hotărârea nu a fost motivată sub nici o formă şi de ce a ieşit, de fapt, o caricatură de sentinţă.

În ziua de 20 mai 1946 dosarul a fost înregistrat la înalta Curte de Casaţie şi Justiţie la nr. 009209, stabilindu-se termen de judecare a recursurilor declarate de acuzaţi la 25 mai 1946. Lăsăm la o parte faptul că

instanţei de recurs nu i s-a trimis din dosar decât voi. I COmpus din 496 file şi voi. II, compus din 186 file, din care 135 pagini reprezentau sentinţa; lăsăm la o parte şi faptul că dreptul la recurs a fost redus, contrar prevederilor constituţiei şi ale codului de procedură penală, numai la două

motive formale: reaua compunere a instanţei, ori greşita aplicare a pedepsei.

Trecând deci peste aceste chestiuni formale, dacă le putem numi astfel când era în joc viaţa unor oameni, constatăm că înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Secţiunea Ii-a a judecat recursurile la 25 mai 1946 şi a pronunţat la 27 mai decizia nr. 1134, prin care au fost respinse toate recursurile aşa zis ordinare, dispunându-se trimiterea cauzei la înalta Curte de Casaţie şi Justiţie

– Secţiunile unite pentru judecarea motivelor de neconstituţionalitate invocate

de toţi apărătorii, unde cauza este înregistrată în aceeaşi zi, stabilindu-se termen la 30 mai 1946.

MOtlVCle de neconstituţionalitate au fost multe şi pe larg dezvoltate, în scris, de apărători: neconstituţionalitatea Legii 312/945, neconstituţionalitatea trimiterii în judecată de către guvern, neconstituţionalitatea instanţei extraordinare de judecată, neconstituţionalitatea retro-activării legii penale, neconstituţionalitatea pedepsei cu moartea şi a confiscării averii, neconstituţionalitatea limitării dreptului de recurs la două motive formale şi altele.

Toate aceste motive deosebit de clare şi reale, nu au fost în măsură să

determine Secţiunile Unite să nu le respingă prin Decizia nr. 21 din 31 mai 1946. Judecătorii nu mai aveau protecţia inamovibilităţii.

Totul In acest proces a fost în afara legii, dar o împrejurare întrece orice imaginaţie. La judecarea recursului de neconstituţionalitate au participat şi doi magistraţi, decedaţi la data respectivă – Dimitrie Apostolide şi I. Mureşeanu. În numele lor a semnat prim-preşedintele Oconel Gh. Cireş, atât pe Jurnalul din 30 mai 1946, prin care s-a amânat pronunţarea pentru a doua zi, precum şi pe decizia de respingere. Acceptând că cei doi magistraţi au putut deceda imediat după terminarea judecării recursurilor, ei nemaiputând participa la deliberare, nu mai puteau figura în decizia prin care au fost soluţionate recursurile. După

cum am văzut însă, au putut participa la judecată şi doi magistraţi decedaţi. În România începuse era tuturor posibilităţilor.

Acest lucru ar putea fi considerat incredibil, motiv pentru care menţionez că cele două documente care atestă acest lucru se află în volumul 5 al dosarului la filele 115 şi respectiv 117, în care se precizează negru pe alb completul de judecată cu precizarea: „Membrii prezenţi D-nii”, după care sunt enumeraţi inclusiv cei doi decedaţi.

Rezultă deci că în decurs de 15 zile (12-31 mai), această cauză deosebit de complexă a fost Judecată” de trei instanţe diferite, iar în cea de a 16-a zi, sentinţa de condamnare la moarte a şi fost executată, după ce au fost rezolvate şi cererile de graţiere adresate regelui. Operativitate nu glumă, la toate nivelurile. În aceste condiţii, numai cineva complet străin de problemele justiţiei poate crede că această cauză a fost judecată cu adevărat.

Am văzut condiţiile deosebit de tensionate în care s-a desfăşurat acest simulacru de proces judiciar. Presa vremii a avut şi ea rolul de a pregăti opinia publică, mai precis de a dezinforma.

Mă rezum în a arăta ce a scris un oarecare „Ad” (om cu simţul răspunderii) în nr. 16.566 de duminică 19 mai 1946 al cotidianului, Adevărul vremii”, între altele: „Oroarea pe care românii o au în genere pentru excese a agravat şi mai mult poziţia acuzaţilor. Călcarea cinică a oricărei reguli morale,

nesocotirea brutală a dreptului, seria infinită de crime şi grozăvii au cântărit greu în judecata Tribunalului Poporului.

Sentinţa a pedepsit pe cei care, confiscând puterea printr-o lovitură de stat, au ignorat voinţa ţării şi interesele ei superioare şi conduşi numai de o poftă vulgară de putere ne-au împins în cele mai mari nenorociri.

O epocă neagră din istoria ţării noastre se închide „.

Nici un fapt concret care să sprijine aceste afirmaţii infame. Este un adevărat record de minciuni concentrate pe decimetru pătrat. Sunt minciuni, pentru că ele s-au referit la perioada anterioară zilei de 23 august 1944. Dacă

aceste afirmaţii s-ar fi referit la perioada care a urmat şi s-ar fi încheiat cu „O

epocă neagră în istoria ţării noastre a început” era perfect.

Singurul adevăr, exprimat de anonimul „Ad”, constă în oroarea pe care românii o au faţă de excese, numai că în fruntea acestor români s-au aflat şi acuzaţii care au dat nenumărate dovezi, în decursul activităţii lor, Că au fost români şi nu au făcut excepţie de la omenie, dreptate, corectitudine şi ataşament dus până la sacrificiu faţă de poporul român.

Încălcarea, cinică ori necinică a regulilor morale, nu putea constitui obiect al unui proces verbal. Nici o probă nu confirmă însă că Mareşalul Ion Antonescu ar fi încălcat vreo regulă morală.

Nici o probă care să confirme încălcarea brutală sau mai puţin brutală a dreptului. Dimpotrivă, rezultă cu pregnanţă faptul că principiul fundamental, care l-a călăuzit în întreaga sa activitate pe Mareşal, a fost respectarea legilor.

Nu o dată a cerut să i se atragă atenţia dacă o dispoziţie pe care o dă este în afara legii.

Pentru „seria infinită de crime şi grozăvii” nici o probă care să le confirme.

Seria minciunilor continuă cu afirmaţia că sentinţa i-ar fi condamnat pe cei care „confiscând puterea printr-o lovitură de stat…”.

Mareşalul Ion Antonescu nu a confiscat nici o putere şi nu a săvârşit nici o lovitură de stat. El a acceptat să preia conducerea ţării în condiţii deosebit de complexe şi grave, numai după insistenţele repetate ale regelui, care l-a considerat, pe bună dreptate, ca singurul om care, în acele împrejurări, putea salva ţara şi tronul…

„Pofta vulgară de putere…” la care se referă mincinosul domn Ad. S-a manifestat prin acceptarea răspunderii conducerii ţării, în condiţiile menţionate şi prin oferirea, în mod repetat, unor oameni politici să preia ei puterea, în cazul în care au soluţii mai bune pentru conducerea ţării. Am văzut că toate aceste oferte au fost refuzate. Este o mârşăvie să susţii că Mareşalul Ion Antonescu ar fi fost animat de pofta de putere.

Mi-am propus să evit comentarii de natură politică, dar, îmi dau seama că, în interesul restabilirii adevărului şi pentru a demonstra nevinovăţia Mareşalului Ion Antonescu, nu am reuşit acest lucru. Numai în acest scop, mă

văd nevoit să fac şi unele consideraţii de ordin politic.

Am văzut că acuzaţia adusă Mareşalului că ar fi preluat puterea printr-o lovitură de stat, nu are nici un temei de fapt şi de drept. Pentru a demonstra netemeinicia acestei acuzaţii, în afara argumentelor invocate, trebuie să facem o comparaţie cu actul de la 23 august 1944, care a fost o veritabilă lovitură de stat, printr-un complot pregătit şi realizat cu sprijinul direct şi

decisiv al fostului rege Mihai I. Spun decisiv pentru că, fără implicarea regelui în acest complot, nimeni nu ar fi reuşit să-l aresteze pe Mareşalul Ion Antonescu.

Mareşalul a mai fost ţinta unui complot, pus la cale de legionari în ianuarie 1941, complot pe care însă l-a zdrobit, poate şi din cauză că regele a fost împiedicat să intervină şi măcar prin prezenţa sa în capitală.

De ce n-a reuşit Mareşalul Ion Antonescu să contracareze complotul şi lovitura de stat de la 23 august 1944? Tocmai pentru faptul că, având cugetul curat, nu şi-a putut imagina şi a refuzat să creadă că palatul regal poate fi terfelit în asemenea hal încât să fie transformat, de însuşi regele, într-un cuib de complotişti. Spun că a refuzat să creadă acest lucru, deoarece a fost sfătuit de cei apropiaţi să nu se ducă la Palat, având în vedere precedentul oferit de regele Victor Emanuel al Italiei care, încălcând cele mai elementare norme ale ospitalităţii şi ale demnităţii regale, l-a invitat la Palatul său pe Benito Mussolini pentru a fi arestat. Cele două situaţii nu sunt însă identice, deoarece, la data arestării, Mussolini nu mai avea nici o funcţie în stat şi nici în partidul său, deci nu a fost vorba de o lovitură de stat. Probabil şi acest act nedemn al regelui Italiei a contribuit la compromiterea, în aşa măsură a casei regale, încât după abdicarea lui Victor Emanuel, la 9 mai 1946, regalitatea în Italia a luat sfârşit.

Ceea ce a făcut regele României la 23 august 1944 întrece cu mult gravitatea actului produs în Italia. Mussolini a fost arestat în curtea palatului când intenţiona să plece. Mareşalul Ion Antonescu a fost arestat în aşa numitul salon galben din palatul regal. Mussolini era la data arestării o persoană

particulară, pe când Mareşalul Ion Antonescu era conducătorul României şi nimeni în ţară, cu excepţia bolşevicilor şi a unui grup de trădători, nu reclama înlăturarea lui. Gravitatea deosebită a arestării Mareşalului Ion

Antonescu constă în faptul că beneficiarii acestui act incalificabil au fost bolşevicii, care, prin reprezentanţii lor în România, Bodnăraş Emil – dezertor la inamic din armata română şi Lucreţiu Pătrăşcanu, au fost invitaţi la Palat pentru a-l prelua pe Mareşal şi a-l preda ruşilor.

Se afirmă, astăzi, că nu regele l-a predat pe Mareşal comuniştilor şi apoi ruşilor. Evident că regele nu putea coborî până la aceste „mici" detalii, dar oare regele, când a hotărât arestarea, nu trebuia să se gândească şi nu s-a gândit cum va proceda în continuare. Era oare un lucru atât de neînsemnat încât să

nu se gândească şi la acest lucru. Cum poate fi apreciat faptul că după ce, personal, i-a instruit pe executanţi cu privire la modul în care se închide şi deschide seiful în care a fost închis Mareşalul, în jurul miezului nopţii, împreună cu mămica regina, a părăsit palatul şi capitala refugiindu-se, sau mai exact ascun-zându-se, undeva prin Gorj, decât o fugă, ca unul care era conştient că a săvârşit ceva rău? Practic, prin această dezertare de la datorie, lăsând ţara fără guvern şi fără suveran, regele, încă de atunci a încetat să mai conducă ţara, iar abdicareaa de la 30 decembrie 1947 a consfiinţit această

stare de fapt. Cu alte cuvinte, după ce regele şi-a făcut „datoria" semnând cele mai neconstituţionale legi, din care am văzut o parte în capitolele anterioare, a putut să plece.

Consecinţele arestării Mareşalului Ion Antonescu au fost deosebit (lE

grave pentru România. Dispărând singura personalitate a României, aşa cum însuşi Stalin recunoştea, armata română a primit ordin de încetare a luptelor, fără ca aceasta să fie corelată cu încetarea luptelor şi de către armata roşie.

Cine să facă acest lucru dacă Ţara nu mai avea nici guvern şi nici rege. Ca urmare, armata roşie a continuat acţiunile de război, luând prizonieri zeci de mii de militari români, care nu mai opuneau nici o rezistenţă considerând că s-a făcut pace şi să ocupe rând pe rând oraşele Moldovei, iar în final să intre

în Bucureşti în chip de eliberatori. În realitate Bucureştiul nu a fost ocupat de nimeni până la acea dată, iar pretinsa eliberare nu a fost altceva decât ocuparea de către armata roşie. Abia de atunci putem vorbi de o subjugare.

Consecinţa cea mai gravă, însă, a constat în faptul că, prin dispariţia Mareşalului Ion Antonescu, Stalin nu s-a mai văzut nevoit să respecte condiţiile de armistiţiu pe care i le-a acceptat acestuia, iar armistiţiul s-a transformat într-un act de supunere totală a României faţă de U. R. S. S. şi de recunoaştere a statutului de ţară învinsă, statut care nu a mai putut fi schimbat nici la Conferinţa de pace, deşi s-a recunoscut că România s-a situat pe locul patru prin contribuţia adusă la înfrângerea fascismului. Consecinţele nerecunoaşterii României ca ţară cobeligerantă au fost nefaste pentru Ţară. Cu Mareşalul Ion Antonescu la conducere nu s-ar fi întâmplat acest lucru.

Prin arestarea Mareşalului Ion Antonescu, cei care au organizat şi realizat acest lucru au comis cea mai gravă infracţiune contra statului român.

Dacă este să vorbim de infracţiuni, trebuie să ne referim la sediul materiei, respectiv la codul penal, nu la aşa zise legiuiri prin care se confecţionează infracţiuni numai pentru a putea condamna pe cineva pentru

activităţi trecute. În cazul complotului pus la cale şi realizat la 23 august 1944, împotriva Mareşalului Ion Antonescu şi a României, găsim texte care îl incriminează, chiar în Codul Penal intrat în vigoare la 1 ianuarie 1937. În acel cod penal, complotul era reglementat în art. 227 astfel: „Când două, sau mai multe persoane, de comun acord, au luat hotărârea de a săvârşi vreuna din crimele prevăzute de art…” între articolele enumerate se află şi art. 186 potrivit căruia: „Cetăţeanul român care unelteşte sau se pune la înţelegere cu guvernele străine sau cu agenţii lor ori cu partide, asociaţiuni sau grupări străine, cu caracter politic, spre a provoca războiu contra

statului român, spre a înlesni ori aduce ocupaţiunea străină, comite crima de trădare…”.

În cazul în speţă, cine erau comuniştii cărora li s-a dat mână liberă şi au fost ajutaţi în mod direct să-l aresteze pe Mareşal? Erau reprezentanţii unei puteri străine, al unui partid străin, interzis în România, tocmai pentru caracterul lui de reprezentanţă străină. Ei au participat la lovitura de stat pentru a înlesni ocupaţiunea străină pe care Mareşalul se străduia să o evite.

Armata română rămasă fără conducător, cu ordinul de încetare a focului a fost lăsată la discreţia armatei roşii „eliberatoare” şi prin aceasta întreaga ţară, iar realizatorii loviturii de stat au semnat capitularea şi supunerea totală unei puteri străine. Ce a urmat s-a văzut şi nu mai necesită comentarii.

Un domn străin de neamul nostru, dar cetăţean al României, ne întreba pe noi, românii, în cadrul unei emisiuni a Televiziunii Române din ziua de 2

mai 1992, de ce încercăm să-l apărăm pe Mareşalul Ion Antonescu, câtă vreme, nici un francez nu îi ia apărarea mareşalului Petain.

În primul rând, i-am putea răspunde acelui domn că nu ştim dacă nici un francez nu îl apără pe mareşalul Petain. Probabil că domnul în cauză a organizat un referendum pe această temă în Franţa.

Apoi fără a cunoaşte situaţia juridică a mareşalului Petain, eu nu cred că

un mareşal al Franţei şi-a trădat patria. Un mareşal care şi-a luat răspunderea de a conduce poporul francez în vremuri de restrişte, ocupat de o putere străină, părăsit de propria armată şi de autorităţi, nu poate fi trădător.

Ocupantul străin şi-a impus ordinea sa, iar poporul cotropit trebuia să o respecte neavând posibilitatea de a i se opune decât prin provocarea unor sacrificii inutile, care nu duceau la eliberarea sa, dată fiind disproporţia imensă

de forţe. Nu ştiu cu cât a grăbit ora eliberării aşa numită rezistenţă franceză, dar un lucru este sigur şi anume că a provocat multe tragedii în rândul populaţiei.

Dacă mareşalul Petain a dorit să asigure francezilor o existenţă cât de cât normală în acele condiţii deosebit de grele, el nu poate fi trădător al poporului său chiar dacă, pentru asigurarea ordinei, absolut necesară supravieţuirii, a fost nevoit să ia şi unele măsuri represive.

Aceste aprecieri le-am putea face, în condiţiile unei informări minime de care dispunem, dar, noi, nu ne putem substitui în drepturile poporului francez, singurul judecător legitim al mareşalului Petain.

În legătură cu Mareşalul Ion Antonescu, însă, avem nu numai dreptul, dar şi obligaţia, de a ne aduce, fiecare român, contribuţia la restabilirea adevărului şi la o judecată dreaptă. Acest lucru am dorit să-l fac şi eu prin prezenta carte. Pentru o mai bună înţelegere, voi relua învinuirile pentru care Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat şi asasinat, precum şi răspunsurile, în sinteză, la acuzaţiile respective privite din punct de vedere juridic.

Să recapitulăm deci:

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la detenţiunea grea pe viaţă

pentru că „militând pentru hitlerism sau fascism” a permis trupelor germane să intre în România. Deci, pentru existenţa acestei pretinse infracţiuni, se cereau două condiţii cumulative. Mareşalul, însă, nu a militat nici pentru hitlerism şi nici pentru fascism. Dimpotrivă, el a fost cel care a reprimat mişcarea de tip fascist din România şi a pus-o în afara legii, iar principalii ei susţinători au fost nevoiţi să fugă în Germania. Chiar dacă ar trebui să ne oprim aici, am constata că elementele constitutive ale acestei prime infracţiuni nu sunt întrunite, lipsind una din cele două condiţii.

Cu privire la cea de a doua condiţie trebuie să constatăm că un conducător al unui stat suveran are dreptul ca, în anumite condiţii, să permită

intrarea unor trupe străine pe teritoriul ţării, fără ca prin aceasta să comită o infracţiune.

În cazul Mareşalului Ion Antonescu, am văzut că nu există nici o posibilitate de a se opune traversării teritoriului României de către trupele germane. Din punct de vedere juridic nu se poate pune problema răspunderii, fiind vorba de un caz fortuit[1]. Dacă avem în vedere şi faptul că venirea trupelor germane în România a constituit şi singura garanţie a supravieţuirii ţării, atât cât mai rămăsese din ea, atunci trebuie să spunem că acest fapt a fost făcut şi în interesul poporului român. Acest lucru i-a supărat rău însă pe bolşevici, care îşi vedeau stopate intenţiile de a-şi muta treptat frontierele, cât mai spre vest posibil.

Mareşalul Ion Antonescu a fost, apoi, condamnat tot la detenţiune grea pe viaţă pentru că „după 6 septembrie 1940, a militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus, prin graiu, prin scris sau prin orice mijloace”.

Este un non-sens a condamna pe cineva şi pentru săvârşirea unei fapte şi pentru militarea pentru pregătirea şi desăvârşirea faptei. Este şi nejuridic să

condamni pe cineva, distinct, pentru fiecare fază a 1. Aici cu înţelesul de forţat (n.r.).

Infracţiunii, cât timp, infracţiunea consumată le înglobează pe toate –

acte preparatorii, tentativă.

Fiind vorba de aceleaşi fapte, dar privite pe faze diferite, argumentele pentru inexistenţa infracţiunii sunt comune.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la moarte pentru că a hotărât declararea sau continuarea războiului contra U. R. S. S. şi Naţiunilor Unite.

Da, ce să spunem, este cel mai grav fapt comis de Mareşal, care a avut curajul să declare război împotriva unui agresor care ne-a cotropit o parte din ţară şi se pregătea să ne cotropească şi Moldova cuprinsă între Prut şi Carpaţi şi mai manifesta şi alte pofte cu privire la teritoriul românesc.

La această pretinsă crimă de război nu am replică, dar, dacă există un jurist adevărat care să considere că, prin cele de mai sus, Mareşalul a comis o infracţiune, mă înclin, ori mai bine zis, mă închin de uimire.

Reluând în discuţie această problemă mă văd nevoit să fac o mică

paranteză.

Am văzut lipsa oricăror probe de vinovăţie a Mareşalului Ion Antonescu pentru „crimele" ce i s-au pus în sarcină. De acest lucru şi-au dat seama şi organizatorii odiosului proces, motiv pentru care s-au gândit să-şi procure, dacă nu probe, măcar pretexte pentru condamnarea la moarte a Mareşalului.

Astfel, în volumul 7 al dosarului de la fila 706 la 1037, se află, o serie de moţiuni şi telegrame, pretins trimise tribunalului poporului de diverse

„colective", cum ar fi: „Cetăţenii cartierului Moţoi" din Ploieşti, „Membrii sindicatului salariaţilor CFR Mizil", „Femeile sindicaliste din Ploieşti", „Cetăţenii oraşului Mizil", „Muncitorii, muncitoarele şi funcţionarii Industriei Textile Fabian" din Bucureşti şi altele. Multe asemenea „moţiuni" nu poartă nici o semnătură, dar, prin conţinutul lor aproape identic, demonstrează că au un autor comun. Se cerea prin aceste „moţiuni" condamnarea la moarte a Mareşalului Ion Antonescu, pentru războiul nedrept dus împotriva U. R. S. S. şi inculparea şi judecarea lui Brătianu şi Maniu, ca principali susţinători ai guvernului Antonescu.

Spre exemplificare redau un fragment din „moţiunea" sindicaliştilor de la CFR Mizil, datată 15 mai 1946, dar nesemnată de nimeni:…„Cerem cu hotărâre pedeapsa cea mai aspră a tuturor criminalilor de război în frunte cu Ion Antonescu, atât şi celor din umbră, care au intenţia vădită şi caută să-şi apere complicii, trădători ai poporului nostru, punându-se în slujba lui Hitler, care prin politica lui fascistă, a împins popoarele într-un război nefast, contra popoarelor Sovietice, care ne-au iubit mereu şi sunt dornice de libertate".

Numai naivii pot crede că asemenea gânduri puteau proveni de la poporul român.

Cât priveşte, iubirea de care ne-am bucurat mereu din partea popoarelor sovietice, avem posibilitatea să luăm cunoştinţă chiar şi în aceste zile în care armata a 14-a, fost sovietică, s-a implicat direct în agresiunea contra Republicii Moldova. Este de fapt o continuare a iubirii de secole pe care imperialiştii ruşi au manifestat-o faţă de români.

Mai citez din „Moţiunea" Cartierului Moţoi din Ploieşti: „Cerem cu toţii condamnarea lor la moarte pentru crimele comise de ei. Considerând că, după

felul cum decurg dezbaterile procesului1 reiese că cea mai mare contribuţie a avut-o din partea Dl. Brătianu şi Maniu cerem arestarea lor imediată şi trecerea lor în boxa acuzaţilor alături de antonesci…".

Am redat acest fragment deoarece el confirmă pericolul deosebit la care s-au expus toţi cei citaţi ca martori în procesul Mareşalului, în cazul în care nu susţineau acuzarea. Mai rezultă că, prin aceste moţiuni, pe care şi le-au confecţionat bolşevicii pe lângă justificarea condamnării Mareşalului, urmăreau şi să-şi asigure „front de lucru" pentru continuarea „operei" de distrugere a poporului român.

Faptul că soarta personalităţilor politice ale partidelor democrate era hotărâtă încă din acele zile, rezultă dintr-un amplu articol anonim publicat în ziarul „România Liberă" de sâmbătă 11 mai 1946, din care voi reda numai titlul scris cu majuscule pe prima pagină: „Audierea martorilor dezvăluie dedesubturile politicii de trădare naţională a guvernului Antonescu.

Agrementul d-lui Dinu Brătianu pentru formarea guvernului Antonescu.

Legăturile D-lui Gh. Brătianu şi ale acuzatului M. Antonescu cu Legaţia germană. D-l Gh. Brătianu l-a sfătuit pe M. Antonescu să rămână în guvern. D-l. Dinu Brătianu a aprobat războiul împotriva URSS până la Nistru. A fost vorba de

1. Probabil, în cartierul respectiv, apăruse televiziunea (n.a.).

Intrarea mea în guvernul Antonescu – afirmă Dl. Gh. Brătianu. Partidul D-lui Dinu Brătianu n-a existat sub nici o formă în anii de dictatură. Ac. M.

Antonescu îl ţinea la curent pe D. IuliuManiu. Sprijinul dat de partidele istorice guvernului Antonescu „.

Toate acestea sunt realităţi rezultate din dezbaterile procesului, dar, a le transforma în acuzaţii este o absurditate bolşevică. Dar absurditatea cea mai mare constă în faptul că a fost considerat război nedrept contra URSS şi cel desfăşurat pe teritoriul românesc dintre Prut şi Nistru.

Nu a durat mult şi a venit rândul la, judecata" bolşevică şi altor personalităţi marcante ale României. Nu doresc decât să am răgazul necesar pentru a examina cât mai multe alte mari procese din acele vremuri întunecate.

Mareşalul Ion Antonescu a fost apoi condamnat a doua oară la moarte pentru că nu ar fi respectat regulile internaţionale ale războiului. Nici măcar un

exemplu de asemenea regulă încălcată de Mareşal sau de armata română şi, deci, nici o probă de vinovăţie.

Probabil că, judecătorii” s-au gândit că ar exista o regulă internaţională

potrivit căreia o ţară mică nu ar avea voie să se ridice împotriva unui agresor mai puternic şi, mai ales, nu are voie să-i mai tragă şi câteva bătăi zdravene.

Această „regulă” a fost într-adevăr încălcată de Mareşalul Ion Antonescu şi de armata română, spre onoarea poporului român.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la 20 de ani temniţă grea pentru că ar fi supus la un tratament inuman pe prizonierii sau ostatecii de război. Nici o probă, nici un exemplu măcar. În consecinţă, nici o obligaţie legală de a combate o asemenea pretinsă infracţiune decât prin simpla negare, potrivit principiului că ce nu este dovedit nu există, în justiţie bineînţeles.

Probabil „tratamentul inuman” a putut consta în neacordarea prizonierilor sovietici decât a unor norme de hrănire egale cu ale soldatului român. Adevărată barbarie, nu?

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat pentru a treia oară la moarte pentru că ar fi ordonat acte de teroare, cruzime sau de suprimare asupra populaţiei din teritoriile în care s-a purtat războiul.

Singurul caz la care se face referire sunt represaliile de la Odesa, aprobate de Mareşal, pentru curmarea repetatelor asasinate comise de paşnica populaţie civilă împotriva militarilor români, acte de banditism interzise de convenţiile internaţionale şi împotriva cărora sunt admise represalii.

Concluzia care se impune este că prin aprobarea acelor represalii nu s-a comis nici o infracţiune. A fost un act regretabil că a trebuit să se producă, dar a fost un act legitim de apărare.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat pentru a patra oară la moarte pentru că ar fi ordonat represiuni colective sau individuale în scop de persecuţie sau din motive rasiale asupra populaţiei civile.

Dacă deportarea unor categorii de persoane şi obligarea lor să locuiască şi să trăiască în anumite localităţi stabilite, poate fi apreciată represiune, prin asocierea acestor măsuri cu starea de război şi cu necesitatea apărării siguranţei statului, ele apar ca măsuri legitime pe care are dreptul să le ia orice stat în timp de război, aşa cum, spre exemplu, a procedat SUA în momentul intrării în război contra Japoniei şi când toţi cetăţenii americani de origine japoneză au fost internaţi în lagăre până la terminarea războiului.

Textul de lege invocat pentru condamnarea Mareşalului Ion Antonescu prevedea ca o condiţie pentru existenţa infracţiunii, ca represiunea să fie exercitată în scop de persecuţie politică sau din motive rasiale. Nici această condiţie nu a fost îndeplinită, deoarece măsurile luate de Mareşal nu au avut alt scop decât apărarea siguranţei statului, împotriva pericolului pe care îl prezentau anumite categorii de cetăţeni neloiali ţării în care trăiau. Dacă, din aceste categorii, făceau parte comuniştii plătiţi la Moscova şi evreii din unele zone ale ţării, unde s-a manifestat ostilitatea evidentă faţă de armata română, nu înseamnă că măsurile luate au avut în vedere convingerile politice ori apartenenţa la o anume naţionalitate. Că nu apartenenţa la comunitatea evreiască a fost motivul deportărilor o dovedeşte împrejurarea

că, din teritoriile României, care nu au fost ocupate de bolşevici, foarte puţini evrei au fost deportaţi.

În concluzie deci, nu poate fi vorba de o infracţiune în cazul unor măsuri impuse de necesitatea apărării siguranţei naţionale, în timp de război.

Mareşalul Ion Antonescu a mai fost condamnat la moarte, a cincea oară, pentru că a „ordonat sau organizat munci excesive sau deplasări şi transporturi de persoane în scopul exterminării acestora „.

Nu există nici o dovadă cu privire la organizarea unor munci excesive, iar transporturile şi deplasările de persoane au fost organizate pentru considerentele arătate anterior şi oricum lipseşte scopul exterminării, pentru a putea vorbi de existenţa unei infracţiuni. Faptul că scopul nu a fost exterminarea o dovedeşte împrejurarea că, după ce s-a aflat că primul grup de persoane trecute peste Bug, a fost exterminat de germani, autorităţile române au oprit celelalte convoaie în Transnistria administrată de români.

Am arătat în capitolele anterioare, în detaliu, cum au trăit şi muncit evreii deportaţi în Transnistria şi nu a rezultat nici un element al intenţiei de exterminare. Dimpotrivă, am văzut că, în momentul în care războiul s-a apropiat din nou de Transnistria, evreii deportaţi s-au înapoiat la domiciliile lor, odată cu autorităţile române şi sub protecţia acestora. Am văzut că au fost cazuri, când jandarmii români, în retragere, i-au luat pe evrei în căruţele lor, iar uneori au tras cu armele împotriva unor militari germani care încercau să-i atace pe evrei. Sunt adevăruri pe care le-au expus în faţa instanţei de judecată

martori evrei.

În zilele noastre are loc o dispută pe tema „Semitism-Antisemi-tism”, în cadrul căreia un domn şi-a permis să afirme că Mareşalul Ion Antonescu s-ar fi purtat cu evreii mai rău decât Hitler. Nu am mai auzit până la data respectivă o asemenea enormitate, dar sunt sigur că domnul respectiv şi-a dat seama, ulterior, că în focul disputei a făcut o afirmaţie, cel puţin ne la locul ei şi neîntemeiată.

După dezbaterea ce a avut loc la televiziune, domnul respectiv a simţit nevoia să-i trimită o scrisoare directorului săptămânalului „Expres”, scrisoare publicată în nr. din 12-l8 mai 1992, în care încerca să-şi arpmenteze afirmaţiile prin probe incontestabile.

Probele prezentate, pe care nu le contestăm, nu dovedesc decât o atitudine faţă de evrei, dar nu confirmă sub nici o formă afirmaţiile grave pe care continuă să le facă domnul respectiv, privind „masacrarea evreilor”.

Să vedem care sunt probele pe care domnul în cauză le prezintă în scrisoarea menţionată.

Se arată că în şedinţa Consiliului de Miniştri din 8 aprilie 1941, Mareşalul Ion Antonescu şi-a expus părerea că „va trebui să inspirăm românilor ura împotriva duşmanilor naţiei…” iar la 1 octombrie 1941, la conferinţa cu prefecţii, Mareşalul a afirmat, între altele:„…Voi face din neamul românesc un grup omogen. Tot ce este străin, încet-încet, trebuie să plece… Am început acest deziderat cu înlăturarea evreilor… Am început cu Basarabia.

Basarabia nu va mai avea nici un picior de evreu. De asemenea, Bucovina va fi şi ea purificată cu 80% din evreimea aflată acolo.

Tot ce este element dubios evreiesc, toţi comuniştii evrei, vor fi destinaţi să meargă acolo de unde au venit. Îi împing spre Bug şi de acolo vor trece mai departe".

Apoi, se face referire la o rezoluţie pusă de Mareşal pe un referat al Institutului de Statistică referitor la rezultatul recensământului populaţiei din anul 1941, în care, impresionat de proporţia evreilor în populaţia urbană a concluzionat că va trece peste toţi şi peste orice greutate pentru a purifica total naţia de această neghină.

Domnul în cauză îşi încheie această prezentare de probe zdrobitoare prin afirmaţia: „Ceea ce crede d-sa prin purificare de această neghină nu mai e nevoie să fie explicat!" şi se opreşte aici cu menţiunea că mai are şi alte amănunte. Noi credem însă că s-au prezentat argumentele considerate cele mai concludente.

Mă văd nevoit să afirm că nu sunt de acord cu menţiunea că cele afirmate de Mareşal „nu mai e nevoie să fie explicat" şi susţin „dimpotrivă, că

trebuie explicat!".

Explicaţiile le voi începe cu o întrebare: „De unde rezultă, din cele expuse, că Mareşalul Ion Antonescu a organizat, ordonat, ori că măcar şi-a propus masacrarea evreilor, aşa cum autorul scrisorii nu se sfifeşte sa afirme*?"

Să luăm pe rând afirmaţiile Mareşalului Ion Antonescu, pe care le

„incriminează” autorul scrisorii.

La 8 aprilie 1941 Mareşalul a spus că trebuie să inspirăm românilor ura împotriva duşmanilor naţiei. Ce este incorect în aceasta? Ce ar fi trebuit să facă

Mareşalul? Probabil trebuia să-i înveţe pe români să-şi iubească duşmanii care încercau să-l sfâşie, nu numai din exterior, dar şi din interior. Probabil ar fi trebuit să facă o operă de evanghelizare a poporului român. Românul are o

inimă mare şi ştie să iubească, poate mai mult decât alţii, cu singura condiţie: să fte respectat.

Ce a spus Mareşalul IonAntonescu la 11 octombrie 1941? A spus că va face din neamul românesc un grup omogen şi că tot ce este străin „încet-încet trebuie să plece”…S-a referit într-adevăr la evrei, dar, cu o precizare deosebit de semnificativă. S-a referit la elementul dubios evreiesc, la toţi comuniştii evrei, care vor trebui să plece. Unde să plece? Acolo de unde au venit, spunea Mareşalul, la bolşevicii pe care îi iubeau, aş adăuga eu. Am văzut însă, că, la prima semnalare că evreii care sunt trecuţi peste Bug se află în mare pericol de exterminare, autorităţile române i-au oprit în Transnistria.

Apoi, se referă la recensământul populaţiei, care a evidenţiat o mare concentrare de evrei în România, unde foarte mulţi s-au refugiat din Ungaria şi Polonia, în principal, pentru a-şi salva viaţa. Pentru orice ţară concentrarea unor străini ridică probleme deosebite, chiar şi în timp de pace şi în condiţiile unei vieţi economice normale şi prospere. Cu atât mai mult în timp de război problemele erau mai complexe şi nu numai de ordin

economic, ci şi problemele privind siguranţa statului. Îmi este neplăcut să reamintesc, dar sunt nevoit, că

o serie de evrei desfăşurau activităţi speculative, este adevărat, nu numai ei, activităţi care perturbau viaţa economică a ţării. Că evreii pro-comunişti desfăşurau activităţi de sabotaj şi chiar de spionaj în favoarea URSS. Ne amintim câtă supărare îi provoca Mareşalului Ion Antonescu aceste situaţii şi cât i-a avertizat pe evrei, prin şeful comunităţii lor, să înceteze asemenea activităţi, pentru a nu fi nevoit să ia măsuri pe care nu le dorea. Cum putem oare interpreta afirmaţia Mareşalului că „această rasă se omoară singură”, decât prin aceea că măsurile luate împotriva evreilor, dar nu de exterminare, au fost provocate tocmai de unii membri ai acestei comunităţi. Mareşalul dorea pe bună dreptate să aibă linişte şi ordine în ţară şi a cerut intransigenţă faţă de toţi cei ce nu respectă legile, nu numai faţă de evrei. Este ceva normal şi legitim.

În condiţiile deosebit de vitrege în care i-a fost dat să existe, oare Israelul ar fi putut supravieţui dacă nu-şi lua toate măsurile referitoare la siguranţa statului? În mod sigur nu putea supravieţui. Nu este cazul să comentez legitimitatea acestor măsuri.

Din probele prezentate în scrisoarea menţionată nu rezultă că Mareşalul Ion Antonescu s-ar fi gândit, măcar, să extermine pe cineva şi nici că ar fi comis aşa ceva. Este o mare deosebire între a considera pe cineva criminal de război, sau pur şi simplu criminal, ori vinovat de dezastrul ţării şi între a-l considera naţionalist. Această deosebire trebuie foarte bine înţeleasă.

Cu privire la purificarea neamului românesc, am văzut că Mareşalul, referindu-se la evrei, i-a împărţit în trei categorii, în funcţie de momentul venirii

lor în România. În prima fază îi avea în vedere pe ultimii veniţi şi care i-au creat cele mai mari probleme. Pe aceştia i-a ajutat să plece mai departe în occident, punându-le la dispoziţie, în unele situaţii, chiar şi mijloacele de transport. Cu privire la evreii veniţi în România cu multe decenii în urmă, a precizat că vom avea o atitudine aparte, iar în final arată că problema evreilor fiind o chestiune continentală şi chiar intercontinentală, urma să fie rezolvată la nivelele respective, gândindu-se probabil la crearea unor condiţii internaţionale care să

le faciliteze evreilor să se adune în ţara lor.

În finalul scrisorii, autorul recunoaşte că evreii supravieţuitori îi datorează viaţa Mareşalului Ion Antonescu. Este un lucru corect şi merită a fi apreciat. Când se afirmă, însă, că „Putea să ne omoare pe toţi…” şi apoi când se întreabă cum rămâne cu cei care au murit, se lasă să se înţeleagă că vinovăţia ar aparţine Mareşalului. Până în prezent, însă, nimeni nu a putut să prezinte o probă măcar, în cadrul procesului, ori în afara lui, că din ordinul Mareşalului Ion Antonescu ar fi fost omorâţi evreii. A povesti astăzi despre unele grozăvii din timpul războiului, este cu totul insuficient pentru a-l putea învinovăţi pe Mareşal. Războiul are grozăviile lui şi prin el însuşi este o grozăvie. Toate naţiunile implicate în război, într-un fel sau altul, au suferit grozăvii, dâf Vinovaţii trebuie căutaţi între cei care au provocat războiul. Mareşalul Ion Antonescu nu se află între aceştia.

Se spune apoi, în scrisoare că va trebui să se prezinte„…Realitatea istorică şi condiţiile în care mareşalul şi-a schimbat oarecum linia politică faţă

de evrei, dar nu din toleranţă sau generozitate”.

Că este necesară restabilirea adevărului istoric este cât se poate de corect şi acest lucru nu trebuie să supere pe nimeni. Există, însă, în afirmaţia de mai sus unele inexactităţi regretabile.

Este nereal faptul că Mareşalul Ion Antonescu şi-ar fi schimbat atitudinea faţă de evrei, presat de convingerea că războiul va fi pierdut de Germania. Atitudinea binevoitoare faţă de evrei s-a manifestat de la început. O

dovedeşte şi domnul A. Safran în memoriile sale, aşa cum am arătat anterior, cu referire la prima perioadă a guvernării. Dacă Mareşalul ar fi avut de gând măcar să-i extermine pe evrei, sau să scape de ei oricum, fără a se gândi la soarta lor, i-ar fi predat pe toţi germanilor, aşa cum s-a întâmplat în Ungaria, spre exemplu. Este un lucru, de acum incontestabil, că de pe teritoriul aflat sub jurisdicţia României, nici un evreu nu a ajuns în lagărele de exterminare naziste, iar românii nu au avut asemenea lagăre.

Înainte de a încheia această lungă paranteză, doresc să fac o precizare.

Etnicii străini dintr-o ţară, pentru a se bucura de toleranţa şi generozitatea la care se referea autorul scrisorii trebuie neapărat să manifeste loialitate faţă de ţara în care trăiesc şi să-i respecte legile. Acest lucru este valabil şi pentru

naţionalitatea majoritară, aşa încât etnicilor minoritari nu li se impun obligaţii suplimentare.

Mareşalul Ion Antonescu a mai fost condamnat la moarte pentru a şasea oară pentru că „Comandanţii, directorii, supraveghetorii şi paznicii de închisori, de lagăre de prizonieri sau de internaţi politici, de deportaţi sau de deţinuţi politici de lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie, ar fi supus

la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea lor, că Mareşalul i-ar fi instigat la asemenea fapte prin „politica sa făţişă… „.

Este o nouă perlă juridică şi o absurditate, atât prin modul în care a fost formulată această acuzaţie, cât şi prin lipsa ei de conţinut.

În primul rând, nu există nici o probă că în locurile de deţinere menţionate s-ar fi practicat tratamente neomenoase. În al doilea rând, dacă se dovedeau asemenea fapte comise de cei menţionaţi, fapte care, în cazuri izolate, este posibil să se fi întâmplat, era absolut necesar să se stabilească ce contribuţie directă a avut Mareşalul Ion Antonescu la eventualele abuzuri. Nici o dovadă, iar contribuţia prin „politica făţişă" ca simplă afirmaţie, este demnă

de o colecţie de „perle".

Dimpotrivă, am văzut că Mareşalul s-a manifestat în permanenţă

împotriva oricăror abuzuri şi nu a ezitat să dispună măsuri împotriva tuturor celor vinovaţi, când i s-au sesizat abuzuri de orice fel. Mai mult, toate locurile de deţinere, ori de dislocare a unor persoane, cu aprobarea Mareşalului Ion Antonescu, au fost vizitate, nu o dată, de reprezentanţii Crucii Roşii Internaţionale, de Nunţiul Papal şi de reprezentanţii unor partide politice. Deşi s-a cerut în apărare procurarea şi ataşarea la dosar a documentelor în care au fost consemnate rezultatele, respectiv constatările acestor vizite, nu s-a realizat acest lucru. Este evident că aceste probe scrise ar fi infirmat această acuzaţie.

Oricum, ea nu a fost dovedită cu nimic.

Dacă veni vorba de tratamente inumane, nu pot să nu mă refer la perioda care a urmat datei de 23 august 1944 la noi în ţară. Am văzut în capitolele

anterioare, cât de umane au fost tratamentele la care au fost supuse zeci de mii de persoane, internate sau arestate, fără vină, în lagărele de muncă forţată

comuniste, internări şi arestări la care şi-au adus o importantă contribuţie şi comuniştii evrei, tocmai cei care l-au obligat, nu cu mult timp în urmă, pe Mareşalul Ion Antonescu să ia unele măsuri represive, care fatalmente i-au afectat şi pe mulţi evrei nevinovaţi.

Pentru a fi mai bine înţeles, doresc să fac o precizare. Nu am nimic cu evreii, în general şi nici cu o altă naţionalitate. Dacă indirect am adus unele învinuiri, m-am referit la persoane concrete, indiferent de naţionalitatea lor.

Faptele unor indivizi, nu trebuie să atragă învinuiri ori resentimente asupra întregii colectivităţi din care aceştia fac parte. Învinuirea şi răspunderea

colectivă a fost o invenţie bolşevică şi este contrară principiilor de bază ale dreptului.

Pentru a vedea cât mai bine diferenţa de tratament a deţinuţilor în România, în diferite perioade, voi recurge la compararea modului de reglementare a dreptului deţinuţilor la vorbitor, pachet şi scrisori.

În regulamentul din anul 1942, pe când se pretinde că oficialităţile antonesciene supuneau deţinuţii la tratamente neomenoase, se prevedea că

aceştia aveau dreptul de 3 ori pe lună la pachet, scrisori şi vorbitor.

În regulamentul din anul 1952, aceste drepturi s-au redus la o dată pe lună, în regulamentul din 1955, de două ori pe an, iar din anul 1962, numai cu aprobarea ministrului Afacerilor Interne.

Aceasta este reglementarea, dar, în anii 1952-62 nu ştiu câţi deţinuţi politici şi de câte ori au beneficiat de aceste drepturi. Pentru a vedea cine erau deţinuţii politici, voi recurge la o singură cifră. Numai în anii 195l-52, anii de

„glorie” ai faimoşilor Pantiuşa Bodnarenco.

— Adjunctul ministrului Afacerilor Interne, Goldberg Boris – şeful securităţii poporului şi Dulberg Mişu, şeful direcţiei de anchete a securităţii, au fost arestaţi 4 606 ţărani, pentru că au „comentat în mod duşmănos”

colectivizarea agriculturii, mai precis, au refuzat să se înscrie în gospodăriile agricole colective.

Nu pot încheia comentariul pe această temă fără a pune şi în scris o întrebare, pe care mi-am pus-o de multe ori în ultimii doi ani, dar la care nu am găsit răspuns.

Am văzut că, în timpul guvernării Antonescu, locurile de deţinere, lagărele de prizonieri, ghetourile au fost vizitate de delegaţi ai Crucii Roşii Internaţionale, de Nunţiul Papal şi de alte delegaţii. Începând din decembrie 1989, mai ales în cursul anului 1990, s-a dezlănţuit un adevărat asalt al unor delegaţii din străinătate care i-au vizitat pe deţinuţi şi în mod deosebit pe cei arestaţi pentru fapte în legătură cu reprimarea revoluţiei. La fel ca şi pe vremea Mareşalului Ion Antonescu şi acum s-a putut constata că deţinuţii preventivi sau condamnaţi se bucurau de toate drepturile prevăzute de lege

şi că niciunul nu a fost torturat ori maltratat. Probabil că delegaţiile străine se aşteptau să

constate aşa ceva în România. Regretăm, dar nu le-am putut oferi subiecte de senzaţie.

Întrebarea care mi-am pus-o şi mi-o mai pun este: Unde au fost reprezentanţii Crucii Roşii şi ai altor organizaţii internaţionale pentru apărarea drepturilor omului, în perioada 23 august 1944 – 22 decembrie 1989 şi mai ales până în anul 1946, când nu am cunoştinţă să fi vizitat penitenciarele şi lagărele din România. Atunci aveau ce constata, dar se pare că România nu prezenta interes, tocmai în perioada în care drepturile omului erau încălcate cu

cea mai mare brutalitate. Dacă mi s-ar spune că acest lucru s-a datorat faptului că exista cortina de fier, care nu putea fi penetrată, nu m-ar satisface şi nici nu m-ar convinge. Cum însă nu mi-am propus să descifrez enigme, voi continua expunerea faptelor.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la 20 ani temniţă grea pentru că „Ofiţerii de poliţie judiciară sau anchetatorii cu orice titlu în chestiuni cu caracter politic su rasial au comis acte de violenţă, torturi sau alte mijloace ilegale de constrângere”.

Aceleaşi absurdităţi ca şi la „infracţiunea” anterioară. Nici o dovadă că s-au comis asemenea fapte de cei enumeraţi şi ceea ce este mai important, nici o dovadă că asemenea fapte s-ar fi comis din ordinul sau cu ştirea Mareşalului.

Mi se pare însă curios faptul că pentru violenţe, torturi şi alte mijloace de constrângere, i s-a aplicat Mareşalului 20 ani temniţă grea, iar pentru tratamente neomenoase i s-a aplicat pedeapsa cu moartea. Probabil exista un alt mod de individualizare a pedepselor pe care eu nu îl cunosc, dar oricum, dacă tot a fost condamnat pentru fapte pe care nu le-a comis, ce mai conta ce pedepse se aplică, apreciindu-se probabil, că şase condamnări la moarte sunt suficiente.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat apoi la 20 ani temniţă grea, pentru că „Procurorii sau judecătorii civili ori militari au ajutat sau săvârşit cu intenţie – acte de teroare sau violenţă”…Mareşalul fiind vinovat tot „datorită

atitudinei făţişe, a politicii antidemocratice…” Aceeaşi lipsă de probe atât în ce priveşte existenţa unor asemenea fapte cât şi în ce priveşte implicarea directă

ori indirectă a Mareşalului în asemenea fapte.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la detenţiune grea pe viaţă

pentru că a ordonat înfiinţarea de ghetouri, lagăre de internare ori deportări

„din motive de persecuţie politică sau rasială”.

Pentru asemenea fapte, dar altfel prezentate, Mareşalul a mai fost condamnat o dată (a cincea condamnare în ordinea expunerii), este adevărat, la moarte, dar deosebirea nu constă decât în diferenţierea pedepselor. Din această

cauză mă văd nevoit să nu mai repet argumentaţia şi să mă rezum în a reaminti că măsurile respective nu au fost luate din motive de persecuţie

politică sau rasială, lipsind deci o condiţie esenţială a existenţei pretinsei infracţiuni.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la 20 ani detenţiune riguroasă, pentru că ar fi ordonat edictarea de legiuiri sau măsuri nedrepte de concepţie hitleristă, legionară sau rasială, ori a practicat – cu intenţie – o execuţie excesivă a legilor derivate din starea de război sau a dispoziţiilor cu caracter politic şi rasial.

Am redat, ca şi în cazurile anterioare, conţinutul textului de lege aplicat.

Exemple de asemenea legi, măsuri ori execuţii excesive nu se dau, astfel că, acuzaţia având un caracter cu totul general, exprimată prin „toate legile", apărarea se poate rezuma la o simplă negare. În capitolele anterioare m-am referit la unele legi care mi-am imaginat că ar fi fost avute în vedere.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat, la sfârşit, la detenţiunea grea pe viaţă pentru că „S-a pus în slujba hitlerismului sau fascismului şi a contribuit prin fapte proprii la realizarea scopurilor lor politice sau la aservirea vieţii economice a ţării, în detrimentul poporului român".

Iată deci, s-ar putea spune, cât de mult ţineau bolşevicii la poporul român, condamnând pe cei care i-au aservit economia Germaniei. În realitate bolşevicii n-au putut ierta faptul că petrolul românesc, cumpărat de germani cu bani şi cu aur, a fost utilizat în războiul contra lor. Noi însă, nu putem să

omitem faptul că, dacă România nu semna convenţiile de colaborare economică

cu Germania, inclusiv, sau mai ales referitoare la petrol, germanii şi-l luau singuri în condiţiile pe care le impuneau ei. Într-adevăr, afirmaţia că

petrolul românesc a alimentat maşina de război hitleristă sună ca o acuzaţie gravă la adresa ţării noastre. Dar, în cazul în care România s-ar fi opus, era o simplă

formalitate pentru Germania, aflată la apogeul puterii, ocuparea ţării şi transformarea ei în aşa numitul protectorat. În aceste condiţii este nedrept şi nejuridic să-i consideri vinovaţi pe conducătorii de atunci ai României, referindu-se şi la cei care l-au precedat pe Mareşalul Ion Antonescu şi care au pus bazele colaborării economice româno-germane.

Din punct de vedere juridic ne aflăm în prezenţa unui caz tipic de constrângere morală, care constituie o cauză care înlătură caracterul penal al faptei. Aceasta, în cazul în care am putea vorbi de o faptă prevăzută de legea penală, când este vorba de convenţii de colaborare economică cu o anumită

ţară.

În ce priveşte aservirea economiei româneşti unei puteri străine, despre aşa ceva putem vorbi abia după 23 august 1944, realizată atât prin „Convenţia de armistiţiu, cât şi prin aşa numitele sovromuri.

În legătură cu viaţa economică, cei care au regizat şi interpretat procesul Mareşalului Ion Antonescu au reţinut, pe de o parte, o infracţiune constând în politica de românizare a economiei şi pe de altă parte o infracţiune constând în aşa numita aservire a economiei unei puteri străine.

Două lucruri care nu pot fi conciliate. Ori românizarea economiei, ori înstrăinarea ei. Amândouă nu pot coexista. Dar, ce conta pentru ei lipsa de

probe de vinovăţie şi tratarea contradictorie a aceleiaşi probleme, câtă vreme se simţeau în siguranţă că nimeni nu îi va putea cenzura.

În realitate, nu a existat decât politica de românizare a economiei. Ce a însemnat şi ce s-a urmărit prin aceasta, putem afla din „Cuvânt înainte” al

volumului „Românizarea” care se referea la perioada 6 decembrie 194l-6

decembrie 1942, din care citez: „Românizarea, care înseamnă nu numai curăţirea domeniilor proprietăţii şi vieţii economice de prezenţa dominantă şi acaparatoare a elementelor evreieşti şi străine de neam, dar mai mult decât atât şi consecutiv, o operă creatoare de asigurare temeinică a unei proprietăţi şi vieţi economice pur româneşti sănătoasă şi trainică.

Colonizarea, care cuprinde astăzi, problema reinstalării vechilor colonişti deplasaţi din cauza împrejurărilor grele şi a modificărilor teritoriale şi un nou plan de colonizare, tinzând la constituirea unor grupuri de colonişti, bine organizate prin viaţa de familie şi de proprietate, model, precum şi dublarea hotarelor geografice şi istorice, cu graniţe de puternică viaţă românească, zid viu, de nepătruns.

Inventarul, care, în concepţia de astăzi, pe lângă evidenţa complectă şi metodică a bunurilor publice, îmbrăţişează şi oglindirea totalităţii avuţiei româneşti, urmărită cu grijă ştiinţifică şi cu atenţie neîn-Cetătă evolllfiă ei, pentru a Orienta aceasta evoluţie a patrimoniului naţional în sensul unui cât mai bogat progres” (voi. 8 pag. 14).

O politică economică nu poate intra în discuţie şi nu poate fi tratată ca infracţiune, chiar dacă este naţionalistă, în nici o împrejurare.

Cu atât mai puţin se poate vorbi şi este chiar absurd să se vorbească de crime de război, de crime de dezastrul ţării ori de trădare a intereselor poporului român, aşa cum s-a reţinut prin sentinţa de condamnare.

Dimpotrivă, ne aflăm în prezenţa slujirii, în cel mai înalt grad, a intereselor poporului român. Ce era rău în intenţia Mareşalului Ion Antonescu de a pune bazele unei burghezii româneşti puternică, în care vedea temelia statului român? Oricum, despre infracţiuni nici nu poate fi vorba.

Făcând o sinteză a concluziilor, se poate constata că Mareşalul Ion Antonescu a fost trimis în judecată, pentru că ar fi comis toate infracţiunile prevăzute în legea 312/945 – art. 1 literele a şi b, art. 2 literele a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, 1, m, n şi o – aproape întregul alfabet, mai puţin litera j, care prevedea infracţiuni comise de cei care au părăsit teritoriul naţional şi s-au pus în slujba fascismului. Este adevărat că instanţa de judecată a mai redus două litere – k şi 1 – din pomelnicul de acuzaţii, achitându-l pe Mareşal pentru că ar fi agonisit averi de pe urma guvernării şi a războiului, dar aceasta nu schimbă

constatarea că legea respectivă a fost confecţionată în mod special pentru condamnarea Mareşalului. Este o mare mârşăvie.

Asistăm, în zilele noastre, la o campanie acerbă, pe care unele persoane de rea credinţă o duc împotriva Mareşalului Ion Antonescu, dar ea nu este întâmplătoare. Se pune fireasca întrebare: Ce rost are această campanie, acum după 48 de ani, după ce, în timpul guvernării comuniste, nimeni nu a încercat

să ne demonstreze câţi evrei au exterminat românii sub conducerea Mareşalului. Am văzut, din examinarea dosarului penal, că Mareşalul Ion Antonescu nu a ordonat nici un fel de masacre şi cu atât mai puţin din motive de persecuţie rasială ori politică.

Eu cred că, prin atacurile lansate la adresa Mareşalului Ion Antonescu, se încearcă o culpabilizare a poporului român, pentru ca acesta, simţindu-se

„vinovat”, să nu mai riposteze în faţa unor nedreptăţi şi în faţa unor tendinţe de a fi dominat, din nou, în ţara sa. Este greu să-mi imaginez că se va reuşi acest lucru. S-ar putea, însă, ca efectul acestei campanii să fie exact contrariul celui scontat.

Doresc, în final, ca cititorul să reţină aspectele concrete şi nediscutabile pe care le-am expus, iar părerile personale, pe care mi-am permis să le expun, să fie luate ca atare.

Nu mi-am propus să dau verdicte definitive.

În orice caz, faptul că Mareşalul Ion Antonescu nu a comis niciuna din crimele ce i s-au pus în sarcină, că şi-a dedicat întreaga viaţă slujirii cu credinţă a intereselor poporului român şi a României, că este un erou martir al neamului românesc, răpus de gloanţe duşmane, după părerea mea este incontestabil.

Fie ca poporul pe care l-a slujit cu credinţă şi cu un devotament ieşit din comun, să-l repună în istoria sa, în locul ce i se cuvine unui mare patriot şi uneia dintre cele mai mari personalităţi ale sale, pe cel care a fost Mareşalul ION ANTONESCU.

SFÂRŞIT

Document Outline